

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק סח

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲגֻנִים נוֹרָאִים
וּנְפִלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל דְּרָגָה וְדְרָגָה מִכָּל
מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיחֶיהָ.

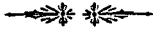

בְּנוֵי וּמְיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן
הַקְּדוֹשׁ, אוֹר וְנְפִלְאָה, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נֶתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאֻמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

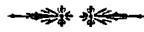

הוֹבֵא לְדַפּוֹס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיחָ"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבֵ"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

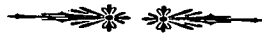

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש - חסידי ברסלב

Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd street
Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שע"י עמותת "ישמח צדיק - קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 פקס: 04-6708359

E-Mail: breslev@barak.net.il Web site: www.breslov.com/international

פְּתַח דְבָר

הַנְּהַ חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיֵּמָּה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַנְּהַ סְפָרִים אֱלֵה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשְּׁנָיִם, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שְׁנָיִם, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שְׁנָיִם, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֹדֶפֶס עַד עַתָּה, דְּבָר הַמְּסַתֵּפֶם בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסֵדֶרְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשְּׁנָיִם, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי כַּרְף מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינַי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סֵדֶרְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, בְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגְיַעַה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ סַח,
וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשְּׂנִיִּים, כְּרֶךְ אַחֵר כְּרֶךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוֶה, שְׁכָל מִי שְׂיִקְרָא בְּזֶה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֻמְדָּה בְּפִרְוִשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תַנ"ךְ וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוֹשׁ וְכו', וְגִלּוּיִים חֻמְדָּשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכֹמֶה לְבוֹשִׁים מְלַבְּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַיְרֹוד
וְהַנְּמֹךְ בְּיֹוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֶפֶן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשְׁכָל
תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעֻלּוֹל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מְקַטְנֵן וְעַד גְּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שְׂיִתְמִיד בְּהֶם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלוֹ נֶאֱמַר עֵינֵן ל'א ר'אֲתָה
אֱלֻקִּים זִוְלַתִּיךְ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁל'מ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר פהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שפן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה א), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחי קשת, ולבערם מפיתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרכי אבותינו, בדרכי האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול הים, כי כל ספר שמנדבר מעניני תורה הן בדרכי פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או

פְּרוּשׁ, אוּ בְּאוּר, אוּ סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוּ סְפָרֵי מוֹסֵר וְאַגְדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, כָּלֵם נְכוֹחִים לְמַבִּין, וְכָלֵם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כָּלֵם אֲהוּבִים, כָּלֵם קְדוּשִׁים, כִּי כָלֵם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַנֶּעְלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, וּבּוֹדֵאֵי אֲסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שְׂנַמְצָאִים קֶצֶת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה בְּשֵׁרׂוּאִים שְׂנַתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵינָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא מִפִּיהֶם בְּאֵלוֹ מְצַטְעָרִים עַל הֵרָאשׁוּנִים, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ הֶרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָּהֶם עוֹד; וּבְאֵמֶת לֹא בְּדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָּהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שֵׁשׁ מִכָּבֵר, מִי יִמְחָה בְּיָדָם, וּמָה אֲכַפֶּת לָהֶם, שֵׁשׁ עוֹד סְפָרִים בְּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְסַגֵּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שֵׁרׂוּאִים בְּחוּשׁ, שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שֵׁשׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנַיִם בֵּין הַזְּמַן, לְפַעְמִים מִתְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעְמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תּוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרָאוּי כִּי לְכָּה נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּסִפְרִים הֶרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּרְאוּנוּ בְּמָה גְדוּלָּים, שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכַמָּה סְפָרִים הֶרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קָל וְחִמֵּר מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צֶל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הֶרְבֵּה סְפָרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלֶם סְפָרֵיהֶם הֶרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סְפָרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסֵּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יְמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךָ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְח

נצחיים?! והלא כִּמָּה תחבולות עושים וכִּמָּה ספרים לאֲלָפִים
 ולרִבּוֹת מחברים בשביל עסקי העולם הַזֶּה, קל וחמור בֵּן בְּנוֹ
 שֶׁל קל וחמור כִּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבִּי רבּוֹת רבּוֹת וכו',
 ספרים עד אין קץ, אָנוּ צריכים לחבר ולהדפיס בשביל
 התכלית האחרונה לעולם הַבֵּא, כִּי אָנוּ צריכים להכין
 לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלִפְדוּ רבים
 מאד מאד בתאוות העולם הַזֶּה ובהבִּלְיוֹ ובטעויותיו וכו',
 וכִּמָּה ספרים ותחבולות אין מספר אָנוּ צריכים לחדש בכל
 יום, כְּדֵי לִמְצֹא עֵצָה ותחבולה להציל אֶת נפשותינו ונפש
 בְּנֵינוּ ובנותינו והתלויים בָּנוּ להציל בְּלִם מְנִי שַׁחַת,
 ולהחיותם על פְּנֵי הָאָדָמָה בְּחַיִּים נצחיים, לְקַרְבָּם אֶל התורה
 וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אומרים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ, כִּי תורת ה' תמימה, כִּי לא נגעו בָּהּ עַדְיוֹן.

נמצא, שְׁבֹל הספרים הקדושים והנוראים שֶׁכָּבֵר נמצאים
 בְּעוֹלָם, עַדְיוֹן לא נגעו בְּעַצְמָם התורה, וְעַתָּה ראה וְהִבֵּן
 כִּמָּה ספרים צריכים עוד, עַד שְׁנִתְחִיל לַגַּע בתורה, מִכָּל שָׁפֶן
 וְכָל שָׁפֶן לְבוֹא לְחִדְרֶיהָ וְלִירֵד לְעַמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁחָבְרוּ עַד הַנֵּה, עַדְיוֹן אֵינָם חֶלֶק אֶחָד מֵאֵלֶּף מַעֲמָק
 רבוי הספרים שִׁיתְגַּלוּ עוֹד, בְּעֵת שִׁיתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרוֹזֵי התורה
 הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צריכים להזהר לֹא לִלְעַג וּלְבַזוֹת שׁוֹם סֵפֶר
 הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ התורה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא
 וְהַמְּדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָּלֶם צריכים
 לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וכִּמָּה מְדִינוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחִיִּין אֶת עַצְמָן
 בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֵרִים מְחִיִּין אֶת עַצְמָן בְּסִפְרֵים אַחֵרִים
 דִּיקָא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלפדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, בפאשר יראה הרואה, רק נלקט מפל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו פח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפכה, וזאת ההרפכה יש לה פח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפכה דיקא, שנעשה לה פח אחר חדש, על-ידי הפח שקבלה מפל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הפח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחביב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעונה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — פשוטין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה בידועים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-פן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ו"ל, למוהר"ת ו"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשף, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנות כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה ויזכה לגאלה שלמה, אמן פן יהי רצון!

ספר אשר בנחל פרך סח

י"ד רמח.

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר מי-שרה, כ"ד חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו ואיר.

מאד מאד אני משתוקק לשמע הטוב ממך.

תשואות חן לך על שהקדשתי את זמנך בשביל העסק הקדוש והנורא של בנין בית-המדרש ביבנאל, אשר ישמש לתורה ותפלה, ואין מלים בפיו להודות לך על גדל החסד שעשית עמדי, ישלם לך הקדוש-ברוך-הוא, ותהי משפרכתך שלמה מאתו.

ראה, אהובי, אחי הקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והעקר להיות סבלן, כי בזה העולם צריכים להיות סבלן ונתרן גדול. ולכל זה זוכים על-ידי אמונה פשוטה בו ותפריך. ותאמין לי, מי שדבוק בו ותפריך, אף אחד אינו יכול לעשות לו שום דבר רע.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להיות בשבת חנוכה ביבנאל, אם יתן לי את החיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׁרָה, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנֹכַח קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁאֵתָהּ נוֹפֵל בְּכָל פְּעַם
בְּיַרְיֵדָה אַחֵר יַרְיֵדָה, וְאַחֲר־כֵּן אֵתָהּ תוֹלָה אֶת זֶה בְּסִבַּת הַקָּדְשָׁה.

מָה אֵמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ, שֶׁהַעֲנִיּוֹת
מַעֲבֵרֶת אֶת הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וּמִדַּעַת קוֹנוֹ (עֲרוּבִין מ"א), וְרַב רַבִּים שֶׁל
אֱלוֹ הַכּוֹפְרִים וְכוּ', וְכֵן הַמְשַׁנְעִים וְהַמְטַרְפִּים וְכוּ', לֹא בָאוּ וְלֹא
הִגִּיעוּ אֵל מַצָּבָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִיּוֹת, כִּי כִשְׁאָדָם נַעֲשֶׂה עֲנִי, הָרִי
הוּא מוֹכֵן לְכָל הַפְּרַעֲנִיּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם. וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים:
אֵין בַּעֲוֹלָם קָשָׁה מִן עֲנִיּוֹת, שֶׁהִיא קָשָׁה מִכָּל יְסוּרִים שְׁבַעֲוֹלָם. וְכֵן
אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה): כָּל מִי שֶׁמְדַקְדָּק בְּעֲנִיּוֹת, כְּאֱלוֹ דְבוֹקִים בּוֹ כָּל
יְסוּרִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֵן אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל"א, סִימָן י"ב): אֱלוֹ
נִתְקַבְּצוּ כָּל יְסוּרִים לְצַד אֶחָד, וְעֲנִיּוֹת לְצַד אֶחָד — הַעֲנִיּוֹת מְכַרְעֶת
לְכָלֵם וְכוּ' וְכוּ'; וְעַל-כֵּן אֲנִי דֵּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת מְאֹד, וְאֲנִי יוֹדֵעַ כִּי
הַעֲנִיּוֹת וְהַדְּלוּת וְהַדְּחָקוֹת מַעֲבֵרֶת אוֹתְךָ עַל דַּעְתְּךָ וְעַל דַּעַת קוֹנֶךָ,
עַד שְׁאֵתָהּ מִתְבַּטָּא בְּבִטּוּיִים חָרִיפִים כְּאֱלוֹ וְכוּ' וְכוּ'. עִם כָּל זֹאת
בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ וּלְחַזְקֶךָ, שֶׁתִּדַּע כִּי רַחֲמֵנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא עַד אֵין
סוּף, וּבִנְדָאֵי בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת — שֶׁם תִּמְצָא נְחִמּוֹת. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת
דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה), שֶׁגָּלָה לָנוּ עַל פְּסוּק
(תְּהִלִּים ד', ב'): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", הִינּוּ שְׂדוּד הַמְּלֶךְ אֵף שֶׁהִיָּה נִכְנָס
בְּצָרָה, מַצָּא בָּהּ כָּל מִינֵי הִרְחַבּוֹת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ
אֶל הַצָּעַר, כִּי כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחֵר הַצָּעַר — הַצָּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו
(סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן ל"ד); וְאָסוּר לְתוֹלוֹת אֶת הַצָּעַר שְׁלוֹ מִחֲמַת
זֶה אוֹ בְּשִׁבִּיל זֶה וְכוּ' וְכוּ', וּבִפְרָט אֵתָהּ, שְׁאֵתָהּ תוֹלָה אֶת צַעֲרֶךָ,
מִפְּנֵי שְׁזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, כְּאֱלוֹ כָּל הַצָּרוֹת הַתְּחִילוֹ לְךָ
מֵאֹז שֶׁנִּתְקַרְבְּתָ לְרַבֵּנוּ ו"ל וְכוּ' וְכוּ', מֵה יִגִּידוּ פוֹרְקֵי הָעֵל, שֶׁגַּם הֵם

סובלים מרירות דמרירות עד אין סוף, והם משקעים בחובות, עד שיש מאות ואלפים יושבים בכלא ובבית אסורים וכו', וכו', מי אשם להם, האם גם-כן רבנו ז"ל? ! צר לי מאד עליך, אחי, שנפלת בדעתך כל-כך, עד שתכתב לי בכל פעם מרירות דמרירות. ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותמשיך את עצמך אל הקדשה, ותשוב יותר טוב אליו יתברך, ותתחיל לבקש רחמים ותחנונים ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך, וירחיב לך, ואז תראה איך שיהכל יתהפך לטובה.

ראוי לך לשמח מאד על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך, שאתה יודע מרבי אמת כזה, מלמודים נפלאים ונוראים כאלה, מה היית עושה בלי רבנו ז"ל? ! היית משליך את עצמך מהגג בלי שום ספק... כפי רבוי הירידות והנפילות והלכלוכים שלך בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו', ופריצות ותאוות וכו', אשר דבר זה משגע אותך לגמרי, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו); כי כל המשגעים באים על-ידי נאוף, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן.

ראה לחזק את עצמך, ותקח אותך בנדיה, ותתחיל התחלה חדשה, ותסיח דעת מהעבר, ואז תראה ישועות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הרגל את עצמך לדון את כל ברית לכה זכות, ובפרט את עצמך, כי אין זו עצה לדון את עצמו תמיד לכה חוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שיתרחב לך, ותזכה לצאת מן המצר, ויהיה לך רק טוב בתייך מעתה ועד עולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רנ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי-שנה, כ"ד חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'קדוש לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתביך, ולצערי הרב הייתי בארצנו הקדושה
שני שבועות — שבת פרשת לך-לך ושבת פרשת וירא, כי אמי
מורתי הריני כפרת משפכה, נפטרה והלכה לעולמה ביום שני לסדר
לך-לך ח' מרחשוון, וישבתי שם שבועה, לא עליכם, והקדוש-ברוך-
הוא המנחם את ישראל, ינחם אותי בתוך שאר אבלי ציון
וירושלים.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך מאד, להיות תמיד
בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל — בין בגשמי ובין ברוחני,
להרגיל את עצמך להיות סבלן גדול בביתך, כי הסבלנות היא עקר
ויסוד החיים, ובלי סבלנות אי אפשר להתקיים בזה העולם כלל, כי
עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — משברים וגלים, וכמעט
שאדם יאבד את עצמו לגמרי בלי סבלנות, ה' ישמר, על-כן צריכים
לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות סבלן, כי הסבלנות היא
היסוד והעקר, ובפרט בדעתו של רבנו ז"ל.

עליך להתבונן מה עבר עליך בימים ושנים אלו, שזכית
להתקרב לרבנו ז"ל, ואילו טובות זכית כבר אצל רבנו ז"ל, ועל-כן
ראה לחזק את עצמך ללכת במדת הסבלנות, ובנדאי סוף כל סוף
אחר הרע יבוא הטוב, שתזכה לטוב הנראה והנגלה גם יחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בערך, שתזכה להתעלות תמיד מעלה מעלה

ברוחניות ובגשמיות, ויהיה שרוי אצלך רק שלום בפית, ותרוה רב
גחת מילדיך, ותצליח בחייך.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רנא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי-שרה, כ"ד חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, גר להצדיק נחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מך, איך שאתה מחזיק מעמד אצל רבנו ז"ל, אשר אין ערך אליו,
כי הבעל-דבר אורב על כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו,
ומונע אותו בכל מיני מניעות, ומסיתו בכל מיני הסתות, העקר
שיתרחק מאתנו. כי הבעל-דבר מאד מפחד מרבנו ז"ל, כי הוא
יודע, אשר מי שמקרב אל רבנו ז"ל סוף כל סוף ההכרח להניחו.

אודות שאתה שואל בענין סדר-דרך-הלמוד, כבר דברנו מזה
הרבה מאד, שהעקר הוא למוד בעיון, אף מחמת שאדם נפגם
בפגם-הברית, ואין לו מוח וכח להבין מה שלומד, כדי שלא יתבטל,
ראוי לו לעיין טוב מאד בשיחות-הר"ן, סימן ע"ו, ולקיים כל מה
שנאמר שם, ואז אם ירגיל את עצמו לילך בדרך זו בתמימות
ובפשטות גמורה, אזי סוף כל סוף יבגס בו חמידו דאורייתא,
ויתחיל ללמוד בהתמדה רבה, וזה דבר ברור.

ואין לך להביא ראיות משום ספרים נגד זה, כי גם רבנו ז"ל
רצה באמת שילמדו בעיון, אף מחמת שאין כל אחד מסגל לזה,
ראוי ללכת בדרך ובעצה הקלה הזו שגלה לנו רבנו ז"ל, אשר רצה
שנהיה ונטיל בכל חלקי התורה הקדושה, ואי אפשר לזה וכי,

ובכפרט מי שִׁנְפָגִם בְּפָגִם־הַבְּרִית, פָּגִם־הַמֶּלֶח וְכוּ' וְכוּ', כִּי אִם עַל־יְדֵי
 דֶּרֶךְ הַקְּלָה שֶׁל סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלְמוּד. וְהָיָה טוֹב לָךְ שֶׁתַּעֲזִין בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ
 הַקְּדוֹשׁ הַמְּהֻרָּל מִפְּרָאג, וּבְדַבְּרֵי הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ הַחַיִּיד"א, בְּפִרוּשָׁם
 בַּעֲבוּדָה זָרָה, דָּף י"ט, בְּהָא דְאָמְרוּ שָׁם: לְעוֹלָם יִגְמֹר אִינִישׁ וְהִדּוּר
 לְסַבֵּר, אִף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע, מֵאִי קָאָמַר וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם בְּדַבְּרֵיהֶם
 הַקְּדוֹשִׁים, וְתִרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת, אִיף הֵם מְגַלִּים, אֲשֶׁר אָמְרָה
 בְּעִלְמָא שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, כִּי יֵשׁ כַּח בְּאֲמִירַת
 אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְעַל־כֵּן אֵין
 לְהַקְשׁוֹת שׁוּם קִשְׁיוֹת עַל סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלְמוּד, וּבְכַפְרֵט מִי שִׁיּוֹדַע
 בְּנִפְשׁוֹ, אִיף פָּגִם עַד עַכְשָׁיו, כִּי אִם יִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ זוֹ, אָז
 סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַתְּמִידָה הַתּוֹרָה.

רְאֵה לְדוֹן אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וּמִכָּל שָׁפֵן אֶת אֲשֶׁתְּךָ,
 וְאֵל תִּדְקַדֵּק עַל עַצְמְךָ כָּל־כָּף, וּמִכָּל שָׁפֵן עַל אֲשֶׁתְּךָ, וְאָז יִהְיֶה
 הַשְּׁלוֹם שְׂרוּי בְּבֵיתְךָ.

הַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה
 מִרְחֶכֶת אֶת הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה זוֹכִים לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמֵה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁאֲנוּ זוֹכִים לִידַע
 מִרְבֵּי אֲמֵת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלֵא כְּזֶה, הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת אִיף
 לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָנוּ בְּתַקְוָה הַצְּרוּת וְהַדְּחָקוֹת, וְאִיף לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו
 יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁרְנוּ אוֹן פְּאָרְט אֲשֶׁרְנוּ, אוֹן וּוִידַעַר אֲשֶׁרְנוּ, וְרְאוּי לָנוּ
 לְחַזֵּר תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע — אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב
 חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁרְנוּ שְׂאִין אָנוּ חוֹלְקִים עַל רַבְּנוּ ו'ל.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,
 שֶׁתִּזְכֶּה בְּאֲמֵת לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָמָה מִן הַשְּׂמִים...

י"ד רנב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׂרָה, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְלִי שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ
שָׂאתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַל אִף שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מֵהַ
שְׁעוֹבֵר — מְרִירוֹת וַיְרִידוֹת, קִטְנוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ', אֵין לְתֹאֵר
וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה עָקָר מַעֲלַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהוּא יָכוֹל
לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם לֹא יִשְׁבֵּר אוֹתוֹ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד עַל נֶעֱם חֻלְקָנוּ,
אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֶמֶת כְּזֶה, מָה
הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְעַל-כֵּן רָאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעַבְדוֹתֶיךָ
עַבְדוֹת הַקֹּדֶשׁ, לְהַפְיִץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וְתִדְבֵּר תָּמִיד עִם כָּל מִיִּדְעֶיךָ דְּבוּרֵי הַתְּחֻזָּקוֹת וְדְבוּרֵי
אֲמוּנָה, אֲשֶׁר הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּיטֵי-מוֹתֵרֵן, חֵלֶק ב', סִימָן צו, צח), אֲשֶׁר עִם הַדְּבוּר יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ
אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלְהַפְּקֵה, חֵס וְחִלְלָה, לְרַחֵק אוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְשִׁמֵּר אֶת דְּבוּרוֹ, וּמִדְּבַר תָּמִיד דְּבוּרִים שֶׁל
אֲמוּנָה.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְנַסִּים אֶת כָּל אָדָם בְּנִסְיוֹנוֹת
אֲחֵרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד, וְרְאוּי לְךָ לְחֻזָּק אֶת כָּל
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לא, סִימָן
ב'): אֲשֶׁרִי אָדָם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּנִסְיוֹנוֹ, שְׂאֵין בְּרִיָּה שְׂאֵין הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אוֹתָהּ, וְהוּא שְׂמַנְסָה אִם תִּהְיֶה יָדוּ פְּתוּחָה לְעֵנִיִּים,
וּמְנַסָּה עֵנִי אִם יָכוֹל לְקַבֵּל יְסוּרִים וְאֵינוּ כּוֹעֵס וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעֲלֶיךָ
לְדַעַת, כִּי רַבִּים נִפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּתַיִּיהֶם, מִפְּאֵת שֶׁלֹּא הָיוּ לָהֶם כַּחוֹת
לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד בְּעֵת נִסְיוֹנָם הַקָּשָׁה, וּבְפִרְט בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל

רַבְּנוּ ז"ל, שֵׁם הַנְּסִיווֹת מְאֹד קָשִׁים, שְׁמַנְסִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְרֹאוֹת אִם כּוֹנְנֵהוּ רְצוּיָהּ בְּשָׁמַיִם.

רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמֶיךָ בְּקַבִּיעוֹת אֲמֵתִית לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְעֻט אוֹ הַרְבֵּה, כִּי כָּל יְדִיעָה וְיִדְיָעָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כּוֹזֵן שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְעַלֶּיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה שֶׁהִפְצַתְּ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּמִקוּמְךָ, אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר מַעְלָתְךָ בְּשָׁמַיִם, כִּי עֲכָשׁוּ הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְעוֹר אֶחָד לְשָׁנִי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תַּיִי-שְׁרָה, כ"ד חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶיךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂוֹכָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ שְׂיִכְנִים בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מַחֲיָה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִשְׂיִכְנִים בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי יִפְתַּח פִּי וַיְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל. וְזֶה מָה שְׂגִלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵף פַּעַם לֹא תִהְיֶה לְבַד, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁתִּהְיֶה, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁתִּלְךָ, תִּלְךָ עִם הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶיךָ. וְעַלֶּיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל; וְכִשְׂאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא אֵף פַּעַם אִינוּ לְבַד, וְאֵף פַּעַם אִינוּ בּוֹדֵד, כִּי יֵשׁ לוֹ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָא הַזֶּה.

רָאָה לַחֲזֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְאֵל תְּהִיָּה שְׁבוּר מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וְאִז תִּצְלִיחַ אֶת
דְּרָכְךָ.

רָאָה לַחֲזֹק אֶת יְלָדֶיךָ, וְאִז הֵם יֵאָהְבוּ אוֹתְךָ וַיָּבֹאוּ לְבַקְרְךָ,
לֹא-כֵן אִם תִּרְצֶה אֶת תְּשׁוּמַת לִבְּךָ וְתִהְיֶה שְׁבוּר, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת כָּל לִבְךָ
הַשְׁבוּר בְּפָנֶיךָ, אִז יִבְרַחוּ, כִּי זֶה דְרָכְךָ שֶׁל יְלָדִים, אִם הָאָבָא מִחֲזֹק
אוֹתָם וּמֵאֲמָצָם, וּמִדְּבַר עַל לִבְּךָ דְּבָרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְנַחֲוּמִים, עַל-יְדֵי-
זֶה הֵם חוֹזְרִים וּבָאִים אֶל הָאָבָא, כִּי גַם עֲלֵיהֶם עוֹבֵר מֶה שְׁעוֹבֵר
וְכוֹ' וְכוֹ', אֲבָל לְהַפְּךָ, אִם הָאָבָא בּוֹכָה לְפָנֵי הַיְלָדִים, וּמִסְפָּר לָהֶם
אֶת צְרוּתָיו, אִזִּי הֵם אוֹמְרִים: מִסְפִּיק שְׂיֵשׁ לָנוּ הַצְּרוּת שְׁלָנוּ, אֲנַחְנוּ
לֹא צְרִיכִים אֶת הַצְּרוּת שֶׁל הָאָבָא וְכוֹ' וְכוֹ'.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! רָאָה לְצִיַּת אוֹתִי, שְׁמַעְכָּשׁוּ תִרְאֶה
לַחֲזֹק וּלְעוֹדֵד אֶת יְלָדֶיךָ, וְתִסְפָּר לָהֶם אִיךְ בְּחַיִּים חִיוֹתְךָ עָבַר עָלֶיךָ
מֶה שְׁעָבַר, עִם כָּל זֹאת הַחֲזוֹקָת מְעַמָּד וְהַתְּחִזְקָת, וּבְזֶה תִּחֲזֹק וְתַעֲלֶה
וְתִגְבִּיֶה אֶת רוּחְךָ, וְאִז מִמִּילָא הֵם יָבֹאוּ לְבַקְרְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,
שְׁתַּצִּיַּת אוֹתִי, וְיִתְרַחֵב לְךָ בְּפִרְנֶסְתְּךָ, וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.
הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רנ"ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיִּי-שָׁרָה, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

אֵין לִי מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתְךָ עַל כָּל הַחֲסֵד שְׁגַמְלָתְךָ
עִמִּי בְּעֵת צָרָתִי וְכוֹ', שְׁעָבַר עָלַי וְכוֹ' בְּפִטְיוֹת אֲמִי מוֹרְתִי הַרְיִנִי
כְּפֹרֶת מִשְׁכָּבָה, וַיִּשְׁלַם לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלָמָה,
וְתִזְכֶּה לְשְׁלוֹם-בֵּית אֲמַתִּי, וְתִרְוָה רַב גַּמְת מִיְלָדֶיךָ.

ראה לחזק את עצמך להיות תמיד בשמחה, כי השמחה היא היסוד והעקר ביהדות, והיא היסוד והעקר בהצלחת האדם, ואשרי מי שמרגיל את עצמו להיות תמיד בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת.

נא ונא ראה לחטף בכל יום מעט תורה, כי הלמוד מביא לידי מעשה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח בדרךך כל ימי חייך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רנה.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר חיי-שנה, כ"ד חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה.

ראה לבדק את מזוזות ביתך אם הן פשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה, וכן ראה לבדק את התפלין שלך אם הן פשרות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצא מכל חובותיך ותזכה להרחבה, ותצליח בדרךך ברוחניות ובגשמיות.

נא ונא ראה להרגיל את עצמך לדבר עמו ותפלה, אשר הוא תפלה מחיה ומנהיה ומקיים את כל הבריאה בלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו ותפלה, וכשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו ותפלה, על-ידי-זה ממשיך על עצמו ישועה, אשרי מי שמתבודד בכל יום אליו ותפלה, ואז טוב לו כל הימים.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּשִׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוּ טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, כִּי הַתּוֹרָה מְעַשְׂרֶת בְּגִשְׁמִיּוֹת
גַּם-כֵּן, וּמְכַל שְׂכָן בְּרוּחַנִיּוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיִּי-שְׁרָה, כ"ד חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְּל צַעְרֵי עַל צַעְרְךָ הַקָּשָׁה מֵהַ
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר
אֵין לְךָ אֶף אֶחָד בְּעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַמְּלֵא רַחֲמִים רַבִּים,
וְהוּא מְנַסֶּה אֶת כָּל אֶחָד אִם יַעֲמֵד חֲזָק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא הַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שְׂמֻדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְּלֵחָה נְצַחִית, הַצְּלֵחָה כְּזוֹ,
שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַק זֶה תְּהִיָּה הַעֲצָה
הַיְחִידָה שְׂאֵנִי יְכוּל לְתַנֵּן לְךָ — לְהִיּוֹת רְגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת
כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטִי פְּרָטִיּוֹת. וְאִם תְּהִיָּה רְגִיל בְּזֵה, אִזּוּ אֶף
פַּעַם לֹא תְהִיָּה לְכַד.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה,
יִתְהַפְּכוּ כָּל הַמְשַׁפְּטִים וְהַעֲלִילוֹת, וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְיִמְתַּק
מִמֶּךָ הַכֹּל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלֹתֵי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּה בְּעֶדְךָ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִצָּא
מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׂנֹסֶתְבַכְתָּ בָּהֶם.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר הַיְי־שָׁרָה, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְבִדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל
אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת
כְּשֵׁרוֹת.

רְאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל שַׁבַּת־קִדְשׁ כְּהִלְכָתָהּ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת
בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂיִרְחִיב לָכֶם בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִרְוּ
רַב גִּחַת מֵהִילָדִים, וְתִזְכּוּ לִרְאוֹת בָּנִים לְבָנֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר הַיְי־שָׁרָה, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְבִדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל
אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי רַב רֶבֶן שֶׁל צָרוֹת הָאָדָם הֵן, כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת
כְּשֵׁרוֹת עַל בֵּיתוֹ.

רְאִי לְשֹׁמֵר שַׁבַּת־קִדְשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבַּת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ.

ראי לְדַקְדַק מֵאֵד לְאָכַל רַק מֵאֲכָלִים פְּשׁוּרִים, וּבִפְרֹט בְּשׁוּר —
 לְקַנּוּתוֹ בְּאִיטְלִיז שְׂיֵשׁ עָלָיו הַכֶּשֶׁר מִהֶדֶר, כִּי רַב הַמַּחְלֹת שֶׁל הָאָדָם
 שְׂסוּבֵל, הֵן רַק מִפְּאֵת שְׂאִינוֹ נִזְהָר בְּאֲכִילַת בְּשׁוּר, וְאוֹכֵל מִבְּשׁוּר
 מִפְּקָפֶק.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
 מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שְׁתַּצְלִיחֵי בְּחַיֵּיךָ, וְתַהֲיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן
 הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרֻכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י"ד רנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
 מֵאֵד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתְּבֶךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מְצַטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ
 הַקָּשָׁה בְּמָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּכֹל יוֹם.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַתּוֹרָה מְטַהֶרֶת אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְּפָנָיִם,
 עַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד הַרְבֵּה תּוֹרָה, וְתַהֲיֶה רְגִיל בְּכֹל יוֹם בְּחַיֵּי
 פְּרָקִים מְשֻׁנָּיִת, אֲשֶׁר הַלְמוּד הַזֶּה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.
 וְכֵן תַּהֲיֶה רְגִיל לְלַמֵּד בְּעֵינַי יַעֲקֹב, שְׂמִכְנִיס בְּאָדָם יִרְאֵת שָׁמַיִם. וְעַל
 כָּלֵם תַּהֲיֶה זְהִיר מֵאֵד בְּתַפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת, שֶׁהֵן: שְׁחִרִית — לְהַתְפַּלֵּל
 מְלָה בְּמְלָה מִתּוֹךְ הַסְדוּר דִּיקָא, וְכֵן מְנַחָה — לְהַתְפַּלֵּל מְלָה בְּמְלָה
 מִתּוֹךְ הַסְדוּר, וְכֵן מְעָרִיב — לְהַתְפַּלֵּל מְלָה בְּמְלָה מִתּוֹךְ הַסְדוּר.
 וְאִם תִּזְכֶּה לֹאמַר בְּכֹל יוֹם חֻצוֹת — אֵין לְמַעְלָה מְזָה.

רְאֵה לְהִיּוֹת סְבָלָן גְּדוֹל עִם יְלָדֶיךָ, וְאַל תִּפְּהֵ אֹתָם אֶף פְּעַם —
 רַק סְבָלָנוֹת! וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר כַּעַס בָּא
 מִהוֹצָאָת זֶרַע לְבִטּוּלָה, וּמִי שְׂפָגַם בְּבְרִית, הוּא כַּעֲסָן גְּדוֹל. עַל-כֵּן
 אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת חֲטָאֶיךָ הַמְרַבִּים שְׁחָטַאת בְּפָגַם-הַבְּרִית —

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֲלִיךָ לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר תְּקוּנָךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוֹצִיא אֶת כָּל הַצְּרוּפִים רָעִים מֵעֲצָמוֹתֶיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁכָּבֹד תֵּצֵא מִהַבֶּץ שֶׁנִּפְלְתָה אֵלָיו.

זְכוֹר תִּזְכֹּר אֶת הַפְּרוּז שֶׁהִכְרִיז רַבְּנוּ ז"ל: "גִּיּוּוֹאֵלְךָ, זֵיט אֵיִיךָ נִישֵׁט מִיֵּאֵשׁ קֵיִין יֵאוּשׁ אִיז גְּאָרְנִישֵׁט פֶּאָר הַאֲנֵדִין", תִּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מִיֵּאוּשׁ, כִּי אֵינן שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְדַבְּרִים אֵלָיו סוֹכְבִים גַּם עֲלֶיךָ, אֲפֵלוּ שְׂאֵתָה כָּבֹד מִנָּח בְּמִקוֹם שְׂאֵתָה מִנָּח.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר — רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב בְּכָל יוֹם, וּפְעַם בְּשָׁבוּעַ תִּשְׁלַח לִי אֶת זֶה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רס.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם תְּמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שְׂרָה, כִּיִּה חֲשׁוֹן הִתְשִׁיבֵנִי.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִּיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים בְּכָל יוֹם הַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, לְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פְּעַם, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְשִׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר שְׁלוֹ. כִּי אֵינן זֶה עֲצָה לְהַזְכִּיר לְעֲצָמוֹ תָּמִיד אֶת הָעֵבֶר שְׁלוֹ, וּבִשְׂבִיל זֶה הִפְלִיג מְאֹד רַבְּנוּ ז"ל בְּמַעֲלַת הַשְּׂכָחָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), שֶׁאֲדָם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁכַּח אֶת כָּל מַה שֶׁעֵבֶר עֲלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה. וּבִפְרָט

אתה, שעוברת עליך עכשו מרירות כזו, צמצומים ודחקות וכו' וכו', עד שאתה מפליט מפיה דברים שאף פעם לא היית מפליט, עם כל זאת אני דן אותך לכף זכות, כי אני יודע, שמרב צערך אתה מדבר דבורים כאלו.

מה אמר לך, ידידי היקר! צריכים לדון את עצמו תמיד לכף זכות, וכן לדון את אחרים לכף זכות, כי בנדאי גדול אדוננו ורב להושיע, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא גם אליך הטוב, ותזכה עוד לראות ישועות גדולות, נא ונא אל תתיאש בשום פנים ואפן.

חמדת לבבי! עליך לדעת, כי האדם צריך למסור את נפשו מאד אליו ותברך. ועקר המסירות-נפש היא — למסור את עצמו לגמרי אליו ותברך, ולידע, שכל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא — צדיק וישר הוא, ואת כל אחד ואחד הוא מנסה בנסיון אחר לגמרי — את העשיר הוא מנסה בעשרו, ואת העני הוא מנסה בעניו, ועל-כן מה ולמה לך להיות כל-כך שבור, ומה ולמה לך להיות כל-כך ביאוש?! זה הנסיון שלך! וכבר אמרו חכמינו הקדושים: אשרי אדם העומד בנסיונו, שאין בריה שאין הקדוש-ברוך-הוא מנסה אותה; העשיר מנסה — אם תהיה ירו פתוחה לעניים, ומנסה העני — אם יוכל לקבל יסורים ואינו כועס (עין שמות רבה, פרשה לא, סימן ב); וכן אמרו: הקדוש-ברוך-הוא מנסה את העשירים — אם ידיהם פתוחה, ועניים מנסה אותם — אם אינם מבצטים בעולם הזה, אז נוטלים שכרם לעתיד לבוא (עין מדרש תנחומא, פרשת משפטים); בנדאי אני מבין את צערך מאד מאד, שנתפסת בפיך יקוש, ואין אדם נתפס על צערו, בפרט אתה, שאתה מלא חובות, ורוצים להשליך אותך מהדירה וכו' וכו', ואין לך ממה לשלם וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! אם הייתי מספר לך את גדל הנסיונות שעברו עלי בחי, שלא היה לי מה לאכל, ולא היה לי אפלו לחם וחלב לתן לילדי, ורצו לזרק אותי מהדירה, ובא בעל-הבית ברציחה גדולה, ואמר: עוד כמה ימים אם לא תצא מכאן, אביא משטרה, והחוק היה, שיכולים להוציא את האדם בעל

פָּרְחוּ מִהַדִּירָה וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא הִיָּתָה לִי שׁוּם עֲצָה, וְנִכְנַסְתִּי לְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּאֲמֻצַּע הַיּוֹם, וְאַף אֶחָד לֹא הָיָה שָׁם, וּפְתַחְתִּי אֶת אַרְוֶן-הַקֶּדֶשׁ, וּבְכִיתִי לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַחֲוֶס וִירַחֵם עָלַי, וּמָה אֲעֲשֶׂה, וְלֹא יִדְעָתִי לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשִׁי, רַק לְבוֹא וּלְהַתְחַנֵּן אֵלָיו יְהוָה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים. וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה עִמִּי אֲזַי גַּם, שֶׁפָּתְאִם נִפְתַּחַה הַדְּלֵת שֶׁל בֵּית-הַכְּנֶסֶת, וְתִכְף-וּמִיד כִּשְׁשִׁמְעָתִי שֶׁאֶחָד פּוֹתַח דְּרָךְ הַמְּנַעוּל אֶת הַדְּלֵת, סִגְרָתִי אֶת אַרְוֶן-הַקֶּדֶשׁ, וְרַחֲצָתִי אֶת פְּנֵי, שְׁלֹא יִרְגִישׁוּ בְּכַיִי, וְהִלָּה נִגַּשׁ אֵלַי וְאָמַר, כִּי יֵשׁ בְּכִיסּוֹ מַעוֹת צְדָקָה מִזֶּה כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, וְאֵינּוּ יוֹדַע לְמִי לַתֵּן אֶת זֶה, וְהַבְּקָר כִּשְׁקָם, נָפַל בְּרַעֲיוֹנּוֹ, שְׂיִפְגֹּס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּמִי שְׂיִפְגֹּשׁ שָׁם רֵאשׁוֹן — יִתֵּן לוֹ. וְהִנֵּה פָּגַשׁ אוֹתִי, וְנָתַן לִי הַמַּעוֹת. וְהָיָה בְּזֶה סְכוּם כִּפֵּי שְׂהִייתִי צָרִיף לְשֵׁלֶם לְשֹׁכֵר הַדִּירָה, וְעוֹד נִשְׁאַר לִי לְהוֹצֵאוֹת שִׁבְתָּ, וְהָאֲדָם הַזֶּה מִמָּשׁ הַחַיִּינִי. וְאֲזַי הִשְׁתַּדַּלְתִּי תִכְף-וּמִיד לְעֵבֵר לְדִירָה אַחֲרַת, כִּי יִדְעָתִי שֶׁתְּכַמִּינּוּ הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים נ:): לֹא בְּכָל יוֹמָא מִתְרַחֵשׁ נִסָּא, וְעִבְרָתִי לִיהוּדֵי הַתְּרַד לְדָבָר ה' וִירָא שְׁמַיִם, וְהוּא אֲשֶׁר עֲזַר לִי הַרְבֵּה מְאֹד בְּמִשְׁךְ אַרְבַּע-עָשָׂרָה שָׁנָה, שְׁלֹא הִצְרַכְתִּי לְשֵׁלֶם בְּפַעַם אַחַת אֶת הַשְׁכָּר-דִּירָה שֶׁל כָּל חֹדֶשׁ, אֲלֵא בְּכָל פַּעַם שֶׁלְמָתִי לוֹ מַעַט מַעַט, וְכִף עֲזָרְנִי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִלָּאָה וְכוּ' וְכוּ'. וְעוֹד יֵשׁ אֲצִלִּי הַמּוֹן סְפוּרִים בְּאֵילוֹ נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים שְׁנִסּוּ אוֹתִי.

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם לֹא הָיָה לִי טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת עַל אֵף אֶחָד רַק עָלַי בְּעֲצָמִי, וְתַמִּיד כִּשְׁעַבְרָה עָלַי אֵיזוֹ עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וְאֵילוֹ צְרוֹת וְיִסּוּרִים, לֹא הִשְׁלַכְתִּי אֶת הָאֲשָׁמָה עַל זוּלָתִי, אֲלֵא עַל עֲצָמִי, וּבְאֹתִי בָּלַב נִשְׁבָּר אֵלָיו יְהוָה, וְהַתְחַנַּנְתִּי לְפָנָיו יְהוָה, שְׂיַחֲוֶס וִירַחֵם עָלַי, וְיִמְחַל לִי עַל כָּל עוֹוֹנוֹתִי וּפְשָׁעֵי הַמְרַבִּים וְכוּ' וְכוּ'. וְכִף הַתְּנַהֲגָתִי כָּל יְמֵי חַיֵּי.

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אֵין אֲנִי מִתְחַרֵּט כְּלָל, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, רַבְּנוּ ו"ל הוּא הַחַיּוֹת שְׁלִי, וְאֵינִי בּוֹרַח מִרַבְּנוּ ו"ל וְלֹא אֲבָרַח, אַדְרַבָּה אֲמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, אֲפִלוֹ שְׁכַלְמִי יִבְרַחוּ מִמֶּנִּי

— מָה אֶכְפֹּת לִי, עָלִי לְמִסֵּר אֶת נַפְשִׁי לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת
הָאֲמֶת, גְּלוּי הָאֲמוּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ שְׂאֵשָׁאֵר לְבַד.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתוֹצִיא מִמְּכַתְּבֵי זֶה עֲצוֹת
וְהַתְּחִיבֵי לְעֲצֻמָּה, וְתִזְכֹּר אֲשֶׁר סוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שְׂתִתְגַּלֶּה עָלֶיךָ
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֲמִי-שָׁרָה, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רב.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ, וְאֶף שְׂאֵת מִסְתַּרְתְּ אֶת עֲצֻמָּךָ
בְּמְכַתְּבֶךָ וְכו', עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְבוֹא בְּכֶמֶה שׁוֹרוֹת אֵלֶיךָ, כְּדִי
שְׁלֵא תִתְגַּרְשִׁי מִבְּעֻלְךָ, מֵאַחַר שֵׁישׁ לְכֶם שִׁשָּׁה יְלָדִים, וְחָבַל מֵאִד
לְהַרְגֵךְ אֶת הַיְלָדִים, כִּי בְּזֶה שְׂמִתְגַּרְשִׁים וַיֵּשׁ יְלָדִים, בְּזֶה רוֹצְחִים
אוֹתָם, כִּי כָּל הַיְלָדִים הַבְּעֻזִּיִּים בָּאִים רַק מִמְּשֻׁפָּחוֹת הַרוֹסוֹת,
וְעַל-כֵּן אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קטז): יִמְחָה שָׁמַי עַל הַמַּיִם,
כְּדִי לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ; לְזֹאת אֲמַרְתִּי לְצֵאת מִגְּדֵרִי,
וְלָרְשֵׁם לְךָ כְּפֹה שׁוֹרוֹת, כְּדִי לְהַצִּיל אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָכֶם, כְּדִי
שְׁלֵא תִתְגַּרְשׁוּ.

לְדַעַתִּי, עָלֶיךָ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִלְכֹת אֶל רַב הַגּוֹן,
שְׂיִלְמַד אוֹתָךְ הַהִלְכוֹת כְּפִי שְׂצָרִיכִים, וְגַם בְּעֵנִין הַתְּפִלָּה אֶת צָרִיכָה
לְהַתְּפִלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תְּפִלָּה רְצוּיָה, כִּי גַם בְּתְּפִלָּה יְכוּלִים
לְהַטְעוֹת אֶת עֲצֻמוֹ; כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר לָנוּ יֵשׁ רַק תּוֹרָה אַחַת
שְׁבַתָּן לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַלֵּינוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְקַיֵּם אֶת
דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים. וְיִמָּה שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים — זֶה תּוֹרָה

מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתְּנָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ, וְאָפְלוּ כָּל מִי שֶׁתְּלַמֵּד וְתִיק עֲתִיד לְחַדֵּשׁ, נִתֵּן אֶת זֶה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּהַר סִינַי (ירושלמי פאה, דף יג.), וְעַל-כֵּן אָסוּר לְהִיּוֹת חֶכֶם יוֹתֵר מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מִי שֶׁהִתִּירָה הַתּוֹרָה — צָרִיכִים לְקַיֵּם, וּמִי שֶׁאָסְרָה הַתּוֹרָה — אָסוּר לַעֲשׂוֹת כַּמּוּכָן בְּעֲצָמוֹ, וְזֶה נִקְרָא לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא-כֵן מִי שֶׁיִּשֶׂה מִהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְיִרְצֶה לְהַחְמִיר חֻמְרוֹת שֶׁל הֶבֶל, הָרִי הוּא מִפְּרֵי אֶת הַתּוֹרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁהִיא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, מִהֵאֵי דַעְתָּא שְׁבִשְׁתָּא.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: אִשָּׁה כְּשֶׁרָה עוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה (תנא דבי אליהו רבא, פּרָק ט'); וְעַל-כֵּן עָלִיף לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁהּ לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן בְּעֵלָהּ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה כא'): אִשָּׁה פְּרוּשָׁה מְבַלִּית וּמְכַלִּית אֶת הָעוֹלָם, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (ירושלמי סוֹטָה, פּרָק ג', הַלְכָה ד'): אִשָּׁה פְּרוּשָׁה — זֹו שִׁיּוּשְׁבֶת וּמְלַעֲגַת בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּאֵמֶת עַל הָאִשָּׁה לְשָׁמֵר עַל בְּעֵלָהּ שְׁלֹא יִפְגַּם בְּפָגַם-הַבְּרִית, וְהִיא צָרִיכָה לְצִיַּת אוֹתוֹ וּלְקַיֵּם רְצוֹנוֹ, וְזֶה הִנֵּה רְצוֹן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהָאִשָּׁה תִּשְׁמֹר אֶת בְּעֵלָהּ, וְלֹא שִׁיְהִיָּה הַהִפְּךָ — שֶׁהָאִשָּׁה תִּהְיֶה פְּרוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַבְּעַל יִכָּשֵׁל בְּעֵבְרוֹת וְכוּ' עַל זֶה אֵין שׁוּם מְקוֹר, וְכָל הַעֲבֵרוֹת נִתְחַיְבוֹת עַל רֹאשׁ הָאִשָּׁה, וּבְכָלל — זֹו אֵינָה הִרְרָה שֶׁל אִשָּׁה לְהִיּוֹת פְּרוּשָׁה כָּלל, בְּוֹדָאֵי צָרִיכִים לְהַתְקַדֵּשׁ וּלְהִטָּהֵר כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (עֵינֵי אֵרַח חַיִּים, סִימָן רמ; אֲבֹן הָעֶזֶר, סִימָן כה), אֲבָל לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ חֻמְרוֹת יִתְרוֹת, שְׁלֹא צָוְנוֹ הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, אֵלוֹ סִתָּם שְׁטִיּוֹת, וְאֵין עַל זֶה שׁוּם מְקוֹר, וְזֶה רַק דְּמִיוֹנוֹת וְהֶבְלִים, וְאֵוִי לָהּ לְאִשָּׁה הַמְּצַעֲרַת אֶת בְּעֵלָהּ, וְאֵינָה מְקַיֶּמֶת אֶת הַמְּצוּוֹה שֶׁצָּוָה לָהּ הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְעַל-כֵּן עָלִיף לְדַעַת, מֵאַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם שְׁשֵׁה יְלָדִים, עָלִיף לְשִׁנוֹת אֶת מַדּוּתֵיהֶן, כִּי אֲחֵרַת יִהְיֶה גֵט, וְאֵף שֶׁאֵת אוֹמְרַת שְׁלֹא אֲכַפַּת לָךְ שִׁיְהִיָּה גֵט, תִּדְעִי, אֲשֶׁר עִם הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ אֵת מְגִלָּה אֶת הַהִפְקָרוֹת וְאֵי הָאֲכַפְתִּיּוֹת שֶׁיֵּשׁ לָךְ לְגַבֵּי יְלָדֶיךָ, וְאֵת מִמֶּשׁ רוֹצַחַת אוֹתָם, וְאֵם תִּתְגַּרְשִׁי, יִגְדְּלוּ הַיְלָדִים בְּעִתֵּימֵם, יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן בְּעֵלָהּ וְכוּ', אָפְלוּ בְּכָל יוֹם וְכוּ' וְכוּ', הָעֶקֶר שֶׁבְּעֵלָהּ יִהְיֶה שְׁמוֹר מְעַבְרוֹת,

וְלִמַּד תּוֹרָה בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (פְּסָחִים קיב.): מִצְוָה
וְגוֹף טָהוֹר נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים; כִּי הָאִשָּׁה שׁוֹמֵרֶת אֶת בְּעֻלָּהּ מִכָּל
רַע, וְזֶה שְׂכָרָהּ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת יז.): גְּדוּלָּה
הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ',
וּבַמָּה הֵן זֹכוֹת? בְּזֶה שֶׁשׁוֹמְרוֹת עֲצָמָן וּמַחֲפּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שֶׁיָּבֹאוּ
מִבֵּית-הַכְּנֶסֶת, וְעַל-יְדֵי שֶׁהֵן עוֹזְרוֹת לָהֶם לְלַמַּד תּוֹרָה בְּטָהֳרָהּ, הֵן
מִתְחַלְּקוֹת עִם הַתּוֹרָה שֶׁלָּהֶם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן רָאִי לְעֹזֵב אֶת
דְּרָבָךְ שֶׁלְקַחְתָּ עַל עֲצָמְךָ, אֲשֶׁר אֵלֹו סִתָּם חֲמֵרוֹת שֶׁל הַכֵּל, וְאַתָּה
מִכְשָׁלֶת אֶת בְּעֻלְךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבֵין ק:): כָּל אִשָּׁה
שֶׁתּוֹבַעַת בְּעֻלָּה לְדַבֵּר מִצְוָה, הִיא לִיָּהּ בָּנִים, שֶׁאֶפְלוּ בְּדוּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
לֹא הָיוּ כְּמוֹתָם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מִי לְמַד אוֹתְךָ
לְמוֹדִים כְּאֵלוֹ, רָאִי לְחֹזֵר מִדְּרָבָךְ, וּתְבַקְשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
שֶׁיִּשְׁלַח לְךָ דַּעַת, שֶׁתִּדְעִי אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וּלְצִיֵּת אֶת בְּעֻלְךָ, וּלְהַשְׁתַּדֵּל
שֶׁיִּהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין בְּעֻלְךָ, וְאַל תִּתְגַּרְשׁוּ, כִּי לֹא יֵאבְּה
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְסַלַּח לְךָ אִם תִּתְגַּרְשִׁי.

אִךָ שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי אָנִי כּוֹתֵב אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה, כִּי לֹא כְּתַבְתָּ
שָׁמֶךְ, עִם כָּל זֹאת אָנִי מְאֹד מְאֹד מִצְטַעֵר בְּצַעֵר בְּעֻלְךָ, וּמִכָּל שְׁפָל
וְכָל שְׁכָן בְּצַעֵר הַיְלָדִים אִם תִּתְגַּרְשׁוּ, לְזֹאת רָאִי לְשֵׁנוֹת אֶת דְּרָבָךְ,
וְתַחֲיֵי יַחַד עִם בְּעֻלְךָ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְתַעֲזְרֵי לוֹ שֶׁיִּלְמַד,
וְתִבְרָחִי מִמְּצוֹת כְּאֵלוֹ לְהִיּוֹת פְּרוּשָׁה, שְׂזוֹ עֲצַת הַיַּצָּר הַרַע
וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרוֹצֵה לְלַכּוֹד אוֹתְךָ בְּרֶשֶׁת וְכוּ' וְכוּ', וּמֵה גַם לְהַכְשִׁיל
אֶת בְּעֻלְךָ.

אָנִי מִקְוֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּקְבְּלֵי אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאִז
טוֹב לָכֶם בְּזֶה וּבְבֹא.

הַמְּאֵחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י"ד רסב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שרה, כ"ה חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לך, ידידי היקר! עליך לדעת, פי הצדיקים דבקים
תמיד בו יתברך, והם בטלים ומבטלים לגמרי באורו יתברך, עד
שהם נכללים לגמרי בו יתברך, והגוף מכסה אותם. לזאת מי
שרוצה לקבל מצדיקים אמתיים, עליו לגשת אליהם ביראה ופחד
גדול, ואז יקבל מהם הרבה מאד. לא-כן מי שהולך אל הצדיק
בגשמיות וכו', ומדבר עמו כל מיני דבורים וכו', וכל מיני פטפוטי
הכל, אז האור הגנוז של הצדיק נעלם ונסתר ממנו. וכן העיד הרב
הקדוש הבעל התניא ז"ע, אשר למה זכה הוא וכל התלמידים
לקבל מהאיש האלקי המגיד ממעזריטש ז"ע? פי היתה להם יראה
גדולה מאד, ובשעה ששמעו שרבים נכנס, ישבו באימה וברתת,
ומרב אימה ויראה, נפל עליהם פחד גדול מאד ממנו, ועל-ידי-זה
קבלו ממנו הרבה מאד; פי אי אפשר לקבל מהרב, פי אם על-ידי
דרך ארץ גדול ויראה, שאז מקבלים מהרב, לא-כן כשנעשים עם
הרב כחבר טוב, על-ידי-זה אינו מקבל ממנו שום דבר, כמו
שהלבנה רחוקה מהשמש, אז היא מקבלת אורה, לא-כן אם היא
סמוכה, על-ידי-זה אינה מקבלת שום אור. ודבר זה מובן למי שיש
לו הרגשה ברוחניות.

ועל-כן אל תחלש דעתך כלל, כשאתה רואה שאחרים
מתלוצצים וכו', ומדברים כל העולה על רוחם וכו', מה לך ולקדם!
תדע, שאין להם שום הרגשה ושום הארה מהצדיק, אתה תלך
בדרךך, ואז תזכה לקבל מהצדיקים האמתיים את אורם הגנוז.

רָאָה לְהַפְיִץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים בֵּין יְדִידֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַבְרָךְ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חַי־שָׁרָה, כ"ז חֶשֶׁן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אָתָּה מְגַלֶּה אֶת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי נִפְלָא כְּזֶה, הַמְחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ו"ל.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאֲדָם זוֹכָה לְצִיַּת אֶת רַבְנוּ ו"ל, אֵין טוֹב וְאֵין מְדַרְגָּה וְאֵין קִדְשָׁה וְאֵין הַשְּׂגָה וְכוּ', שְׁלֵא יִזְכֶּה הָאָדָם, כִּי רַבְנוּ ו"ל פּוֹתַח אֶת עֵינֵינוּ "לְחִזּוֹת בְּנַעַם הַנְּי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ" (תְּהִלִּים כו, ד), וְכָל מָה שְׂזוֹכָה לְהִיּוֹת יוֹתֵר מְקַרֵּב אֶל רַבְנוּ ו"ל, כְּמוֹ-כֵן מְאִיר בּוֹ אוֹרוֹ הַגָּנוּז יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּכְשֶׁמְאִיר בּוֹ אוֹרוֹ הַגָּנוּז, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּחוֹת לוֹ עֵינָי שְׁכָלוֹ, וְזוֹכָה לִיְחַד יְחוּדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֲרָבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה.

וְהִנֵּה בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כו, י): "וַיִּלְךָ וְכָל טוֹב אֲדָנָיו בְּיָדוֹ"; וּמוֹבָא מְגוּרֵי הָאֲרִיז"ל, שְׁנֵה עוֹלָה מְסַפֵּר ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בְּמִכְנֵן, הֵינּוּ כִּי אֲלִיעֶזֶר הָיָה תַלְמִידוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, שְׁהָיָה דוֹלָה וּמְשָׁקָה מִתּוֹרַת רַבּוֹ לְאַחֲרִים (יומָא כח:), וְעַל-כֵּן זָכָה לְאוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי מִי שְׁמַשְׁמֵשׁ אֶת הַצַּדִּיק, לְבִסּוֹף נִמְשָׁף גַּם עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִשְׁגָב מְאֹד מִהַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת. וְעַקֵּר הָאוֹר — לְהִיּוֹת דְּבוּק

בְּחַי הַחַיִּים, וְלַיְחַד אֶת הַיְחֻדִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הָאֲרֻבָּעָה עוֹלָמוֹת:
 אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִיָּה, עֲשִׂיָּה, שְׁהִים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן מֵעִילָא
 לְתַתָּא וּמִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל-כֵּן כְּתִיב אֲצִלוֹ: "וַיִּלָּךְ וְכָל טוֹב אֲדָנָיו
 בְּיָדוֹ", שֶׁזֶה עוֹלָה מְכוּן מִמֶּשׁ כְּנֶגֶד אֵלֶּה הָאֲרֻבָּעָה שָׁמַיִת, שֶׁהֵלֶךְ
 בְּכַח הָאוֹרוֹת הָאֵלֹהִים לְהַמְשִׁיךְ חֻסְדִּים בְּעוֹלָם, וְלִמְצֹא זְוֹג לְיִצְחָק,
 שֶׁהוּא הַגְּבוּרָה, הֵינּוּ לְהַמְתִּיק אֶת הַגְּבוּרָה בְּחֻסְדִּים וְכוּ', וְכָל זֶה
 זוֹכִים, עַל-יְדֵי שְׁאֲדָם זוֹכָה לְשִׁמּוֹשׁ אֶת הַצְּדִיק, אִף שְׁאִינוֹ מְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ כְּלוּם, סוּף כָּל סוּף עַל-יְדֵי רְבוּי הַשְּׁמוּשׁ, יִזְכֶּה שְׁגָם עָלָיו
 מִשֶּׁשׁ אֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר — טָהוֹר (כְּלַיִם יב.
 ב).

עַל-כֵּן עָלֶיךָ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׁאֵתָה זוֹכָה לְדַעַת מְרַבְּנוּ וְלִ, וְרָאָה
 לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךְ בְּכָל יוֹם, אֲפִלּוּ כַּמָּה
 דְּבוּרִים, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבְּרִים אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, הוּא כְּלִי
 לְהַמְשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה. וְכֵן רָאָה לְהַחְיֹת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
 שְׁבַע עוֹלָם, וְתַדוּן אֶת עֲצֻמָּךְ וְאֶת אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ לְכַף זְכוּת, בְּאִפְּן
 שֶׁתְּהִיָּה סִבְלָן גָּדוֹל עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִרְאֶה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם
 תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד
 בְּכָל יוֹם תּוֹרָה: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְּשׁ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל
 הַיָּמִים!

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קַדְשׁ לְסַדֵּר חַיִּי-שְׁרָה, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶיךָ.

הֵן אָמַת שְׁאֵנִי מְצַטְעֵר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אֲשֶׁר אֵתָה יוֹרֵד
 וְנוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בְּעֻמְק הַחֲשָׁף וְהַרְעָ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מְצַאֲתִי

אָת שְׁאַהֲבָה נִפְשִׁי — הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, אַתָּה זֹכָה לְחֹטֶף בְּכָל יוֹם טְלִית וְתַפְלִין, וּבְרִכַּת-הַמְּזוֹן, וּקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה, וְתַפְלַת שְׁחֲרִית, מְנַחָה וּמַעְרִיב, וְכֵן אַתָּה חוֹטֵף בְּכָל יוֹם אֲמִירַת תְּקוּן-הַפְּלִי עִם הַתַּפְּלָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר בְּזֶה רְאוּי לָךְ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד. וּבְכֻלָּל — הִיָּה טוֹב לָךְ לְהִרְבוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עַקֵּר הַרְפוּאָה לְחוּלֵי הַעֲצָבִים הוּא עַל-יְדֵי שִׂמְחָה, וְכֹל מֵה שְׁאַדָּם שְׂמִיחַ יוֹתֵר — נִמְשָׁכַת עָלָיו רְפוּאָה בְּיוֹתֵר, כִּי עַקֵּר הַרְפוּאָה לְכָל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים הִיא הַשִּׂמְחָה. וְלִהְפֹּךְ — כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים נִמְשָׁכִים רַק עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת. עַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאִף שִׁקְשָׁה וְכָבֵד עָלֶיךָ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי נִכְשַׁלְתָּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה בַּפְּגָם-הַבְּרִית, שְׁנֵה עוֹקֵר אוֹתְךָ לְגַמְרִי, וּמִשְׁחִיר לָךְ אֶת הַחַיִּים, עַד שְׁאַתָּה נוֹפֵל בְּדַכְּאוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְנִדְמָה לָךְ שְׁאִף פֶּעַם לֹא תֵצֵא מִזֶּה וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁסָּבְבוּ אוֹתְךָ. לְזֹאת רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֹנִי.

נָא וְנָא תִרְאֶה לְשִׁיר בְּכָלִי זְמֵר בְּכָל יוֹם, וְתִשְׂמַח אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אִשְׁתְּךָ וְיַלְדֶיךָ, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלִבֵל תִּפְּה אֶת יַלְדֶיךָ.

הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא מְרִירוֹת וְנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מִצְמֵד, שְׂאֵז אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּה אֶת יַלְדֶיךָ, כִּי מְלֵבֵד שְׁנֵה אָסוּר, עוֹד זֹאת שְׂמִפְחִיד אֶת הַיְלָדִים, וּמְכַנִּס בָּהֶם פְּחָדִים יְתָרִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂתִזְכֶּה לְהַחְזִיק מִצְמֵד, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדוש לסדר חיי-שנה, כ"ז חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִיּוֹי אַפְּנִים שְׁפָעוּלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, כִּי כָּל הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים, הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת, בָּאִים לְאָדָם
כְּשֶׁהוּא בְּמַרְהָ שְׁחוּרָה וּבְעֲצָבוֹת וּבְדַכְאֹן וְכוּ', לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם
תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִכְנָס בְּגִדְלוֹת הַמַּחִין, וְכֶשֶׁהוּא
בְּגִדְלוֹת הַמַּחִין, אֲזִי אֵינוֹ מִפְּחָד מְשׁוּם דְּבָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים
וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת, וְלִקְפֹץ וּלְדַלֵּג
עַל הַכֹּל, וְלִבּוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת.

רַבְּנוּ ז"ל דִּבֶּר פַּעַם אַחַת עִם מִישָׁהוּ, וּבְתוֹךְ כֵּן שָׁמַע אִיף
שְׂאָחָד מִתְּפִלָּל תְּפִלַּת עֲרַבִּית, וְאוֹמֵר בְּמַהִירוֹת: "וְתִקְנֵנוּ בְּעֲצָה
טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ" וְכוּ', עָנָה וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְזֶה שְׂדֵבֵר עִמּוֹ: הֲרֵאִיתָ
שְׁפִלוּנֵי חוּטֵף בְּמַהִירוֹת אֵלוֹ הַתְּבוּת "וְתִקְנֵנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה" וְכוּ',
הֲלֹא אֵלוֹ הַתְּבוּת צָרִיכִים לְהַתְּפִלָּל בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה וּבְכַנּוּנָה
עֲצוּמָה מְעַמְקָא דְּלָבָא מְאֹד, כִּי זֹאת הִיא תְּפִלָּה יְקָרָה מְאֹד מְאֹד;
כִּי מְאֹד צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁנֹזְכָה שְׂיִתֵּן לָנוּ עֲצָה
טוֹבָה, וְנִזְכָּה לִידַע אִיף לְהַתְּנַהֵג בְּכֹל דְּבָר וְכוּ' וְכוּ' (עַיֵן שִׂיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן רלח); הֲרֵי לָךְ, שְׂצָרִיכִים עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עַל עֲצָה
טוֹבָה לִידַע אִיף לְהַתְּנַהֵג.

אוֹדוֹת שְׁנֹזְרָתָךְ נִדְרָה לֹא לִילֶיךָ אֶל תְּחַנּוּת וּשְׂמִחוֹת שֶׁל קְרוֹבֵי
מִשְׁפַּחְתְּךָ וּמִשְׁפַּחַת אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ' וְכוּ', לְדַעַתִּי עֲלֶיךָ לְהַתִּיר אֶת נִדְרְךָ.

כי אי אָפֿשֶׁר לְקַיִם דְּבַר זֶה, פִּי לֹא פָּדַאי לְהַכְנִיס בְּמַחְלָקַת, אִם אָמְנָם שְׂיֵשׁ בְּלִבּוֹלִים שָׁם, וּבַפֶּרֶט פְּרִיצוֹת וְכוּ' וְכוּ', הַמְשַׁכִּיל עַל דְּבַר אָמַת מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֶפְלוֹ בְּמִקּוֹמוֹת אֱלוֹ, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תַכְסִּיסִים לְהִתְחַמֵּק, עַד שֶׁלֹּא מִפִּירִים עָלָיו שׁוֹם דְּבַר וְכוּ' וְכוּ'. וְעַלֵּיךְ לְדַעַת, פִּי אָסוּר לְרִיב עִם הַמְשַׁפְּחָה, וּבַפֶּרֶט עִם מְשַׁפְּחַת אִשְׁתְּךָ, פִּי בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר זֶה רַק גּוֹרֵם פְּרוּדִים וּמַחְלָקַת, אָשׁר עַל־יְדִי־זֶה אֵין הַמַּח עוֹבֵד אַחֲר־כֶּף כָּלֵל; פִּי אֵי אָפֿשֶׁר לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּבִלְבוּלֵי הַדַּעַת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּכֹל יוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ עַל תְּקוּנַת הַעֲצָה, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שְׂעִיעֶשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהַעֲקֹר שֶׁתִּהְיֶה סְבֻלָּן גְּדוֹל.

אוֹדוֹת תְּפִלַּת־הַדֶּרֶךְ, רְצוּי מְאֹד תַּכְּף־וּמִיד כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְמַכּוֹנֵית לּוֹמַר אֶת סֵדֶר תְּפִלַּת־הַדֶּרֶךְ שֶׁמְדַפֵּס מֵאַחֲרֵי הַקּוּנְטְרָסִים, וְהוּא גִּסַּח הַשְּׁוֹה לְכֻלָּם — בֵּינָן לְסִפְרֵדִים וּבֵינָן לְאִשְׁכַּנְזִים, וְהִיא לְמַעֲשֵׂה תְּפִלָּה, שֶׁרְאוּי לְהִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ אֶפְלוֹ בְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, פִּי כִּפִּי שְׁשׁוּמְעִים כָּל מִינֵי תַאֲנוֹת דְּרָכִים שְׁקוֹרוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, רְאוּי לּוֹמַר אֶפְלוֹ בְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְאֵף שְׁמוּכָא בְּכַמָּה פּוֹסְקִים, שְׁמִסְפִּיק פְּעַם אַחַת בַּיּוֹם, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאֹמְרִים אֶת זֶה בְּדֶרֶךְ לְתְּפִלָּה, יְכוּלִים לְאָמְרָה אֶפְלוֹ בְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, פִּי בְּכֹל פְּעַם שְׁנוֹסְעִים, רְאוּי לּוֹמַר אֶת הַ"יְהִי רְצוֹן" שֶׁל תְּפִלַּת־הַדֶּרֶךְ, פִּי עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, הָאָדָם יְכוּל לְחַדֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד תְּפִלוֹת חֲדָשׁוֹת, וְלַעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת הַמִּתְחִילוֹת בַּ"יְהִי רְצוֹן" וְכוּ' וְכוּ'.

רְאֵה לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵט-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חַי־שָׂרָה, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְהַחְזִיק בְּהַבְטָחָתְךָ שֶׁהַבְטָחָת מְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְהַפִּיץ אֶת
הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, כִּי זֶה תְּקוּנָתְךָ הַמִּיחָד לִפְנֵי יוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת.
וּבְנוֹדָאֵי יַעֲזוֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדֵּינִים, כִּי
בְזָכוֹת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל גְּדוּ (אָבוֹת ה, יח).

רְאֵה לְהִיּוֹת קְבוּעַ מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל לַיְלָה קֹדֶם שְׁאִתָּה הוֹלֵךְ
לִישׁוֹן קֶצֶת 'עֵין יַעֲקֹב', וְכֵן תִּזְהַר לְהַתְפַּלֵּל עַל-כָּל-פְּנִימִים פְּעַם אַחַת
בַּיּוֹם בְּמַגֵּן, שְׁתֹּאמַר קֹדֶשׁהּ וּבְרָכּוּ וְאָמֵן יְהֵא שְׁמָה רַבָּא, אֲשֶׁר אֵין
לְמַעַלָּה מִזֶּה.

וְעַל כָּלֵם רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כָּל הַפְּרֻנְסָה שֶׁל
הָאָדָם תְּלוּיָהּ רַק בְּשָׁלוֹם-בֵּית, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּבֹא מְצִיעָא נט): אוֹקִירוּ
לְנִשְׁיֵיכּוּ כִּי הֵיכִי דַתְתַּעְתְּרוּ; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א, סִימָן ט), אֲשֶׁר כָּל הַשְּׁפַע בָּא לְאָדָם עַל-יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ; עַל-כֵּן רְאֵה
לְכַבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ וּתְיַקְרָהּ, וְאִזּוּ תִזְכָּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

גַּא וְנֵא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם
דְּבַר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ, וְתִהְיֶה חֲזָק וְאֲמִיץ לְהוֹצִיא
מִהַכֶּחַ אֶל הַפְּעַל הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, אֲשֶׁר בְּזֶה תְּלוּיָהּ
הַגְּאֻלָּה. וְאִנִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַבְּעַל-דְּבַר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעִלוֹת שְׁבַעוּלָם,
הַעֲקָר לֹא לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, כִּי הַבְּעַל-דְּבַר מְאֹד מְפַחַד מִזֶּה,
כִּי הַקּוֹנְטְרָסִים מַחְדִּירִים אֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל. וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה
הִיא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּשׁוֹרְעִים אֲמוּנָה — צוּמַחַת הַגְּאֻלָּה;
וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַפִּיץ אֲמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּבְפֶרֶט כְּהִיּוֹם, אֲשֶׁר

הַמְסִיוֹן יִמַח שְׁמֵם וְזָכָרָם, מְפִיִצִים אֶת קַרְחֵיהֶם בְּעוֹלָם וְכוּ', וְכוּ',
עַלֵינוּ לֶלְחֵם עִמָּהֶם, עַל־יְדֵי תְפִצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה — דְבָרֵי
רַבְנוּ ז"ל, וּבִזְכוּת זֶה תִרְוָה נַחַת מִלְדִידָה, שְׁיִגְדְלוּ בְנֵי־לֵב.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יְתָבְרָה, וְתָמִיד תִּחְשַׁב מִמְנוּ
יְתָבְרָה, אֲשֶׁר בְּזֶה שְׂאָדָם חוֹשֵׁב מִמְנוּ יְתָבְרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מִמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְנִזְדַבֵּף מִחוּ וְדַעְתּוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחוֹשֵׁב
תָּמִיד מִמְנוּ יְתָבְרָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

עַלֵיךְ לְדַעַת, כִּי כְּשֶׂאָדָם זוֹכָה לְחֻשָׁב מִמְנוּ יְתָבְרָה, הוּא יְכוּל
לַעֲשׂוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת. וְזוֹ הִתָּה מְדַרְגַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְדוֹשׁ
זי"ע, שְׁלֹא הִסִיחַ דַּעְתּוֹ כְּרַגַע מִמְנוּ יְתָבְרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה נְסִים
וְנִפְלְאוֹת, אֲשֶׁרִי עֵינַי רְאִיתָה אֵלֶיךָ.

וְעַלֵיךְ לְדַעַת, כִּי מִי שְׁרָחוּק מִמְנוּ יְתָבְרָה, בְּהִכָּרַח שְׁיִהְיוּ לוֹ
קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִיקִים, כִּי הַצְדִיק הַדְּבּוּק בּוֹ יְתָבְרָה בְּדַבְּקוֹת אֲמַת,
הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יְתָבְרָה, וְאָדָם מְגִשֵׁם אֲשֶׁר עֵבֶר כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת
שְׂבַע־עוֹלָם, קָשָׁה לוֹ לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתָבְרָה, מִכָּל שְׂפָן אִשָּׁה
וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר נְשִׁים דַּעְתָּן קָלָה וְכוּ' וְכוּ' (שַׁבַּת ל:), וְעַל־כֵּן עוֹלָה
לְהֵן תָּמִיד קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עַל צְדִיק אֲמַתִּי הַדְּבּוּק בּוֹ יְתָבְרָה וְכוּ'
וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמְנוּ יְתָבְרָה, שְׁלֹא יִהְיוּ לוֹ שׁוֹם
קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת כָּלֵל עַל הַצְדִיק הָאֲמַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכָּה לְכָל טוֹב
אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמְמַשׁ
תַּחֲיִינִי, כִּי אַתָּה תְּקוּק בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָה, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קַדְשׁ לְסִדְרַת חַיִּי־שְׁרָה, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, כִּי זֶה כַּמָּה שְׁלֹא וְכִיתִי לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ.

אודות שאלתך בענין שונקשלת באסורי גדה, רחמנא לצלן וכו', וכו', יש בזה כמה חלוקים, וצריכים לדעת את הפרטים, כדי לתן על זה תקון.

אודות סדר-דרכי-הלמוד של רבנו ו"ל, העקר לא להיות בטלן, רק ללמד בכל יום מעט או הרבה, ועל-ידי-זה סוף כל סוף יזכה לסיים ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה. צריכים ללמד בכל יום מעט ועוד מעט ועוד מעט כסדרן, הינו להתחיל ששה סדרי משנה, ובכל יום ללמד פרק אחר פרק, עד שיזכה לסיים מסכתא, ואז יתחיל מסכתא שניה, עד שיזכה לסיים את כל הששה סדרים, וכן הוא בגמרא, וכן הוא בשלחן ערוך. ואי אפשר לומר לאדם, שיגמר בשנה אחת, רק כל אחד כפי מחו וכפי כחו וכפי השגתו ללמד, העקר לא לבלות את הזמן כלל.

אודות המחלקת, עליך לדעת, כי בפרוש מובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'; ולקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ד'), אשר כל אלו שנופגמו בפגם-הברית, ההכרח להם לשמע מחלקת ולהתרחק, כי על פגם-הברית נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישוּבוּן" וכו', ומי שנוקשל בפגם-הברית, עליו לבקש רחמים רבים, שלא ישמע שום מחלקת על הצדיקים, ותכף-ומיד פשוט מע מחלקת על הצדיקים, על-ידי-זה נתרחק. וכל אלו המחלוקות, הן כדי לרחקו מהצדיקים, ועל-פני רב העולם חולקים על חסידי ברסלב, כי רבנו ו"ל יכול להעלות את הכי רחוק ונהכי מגשם ונהכי פגום אל תכלית העליה, והבעל-דבר מאד מפחד מזה, על-פני הקים מחלקת על תלמידי רבנו ו"ל, באפן שאף אחד לא יוכל להתקרב אליו וישאר בחשף, ולבסוף הצליח הסמ"ך-מ"ם, שגם בפנים גרם מחלקת גדולה עד מאד, עד שיש גם בין אנשי שלומנו מחלקת גדולה, ולא יודעים היכן משה שרוי והיכן אהרן שרוי וכו', וזה גורם מה שגורם, כי מרחק אנשים המקרבים מכבר, ולצערי הגדול, לאחרונה

גַּם בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" נִתְהוּוּ עֲרוּבִים וּמִחֻלָּקִת, וּמָה לַעֲשׂוֹת? רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, שְׁלַבֵּל גִּלְכַּד בְּרִשְׁתַּת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְלֹא נִפְשַׁל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּעֶזְרֵן לְשׁוֹן-הַרְעָה וְרַכִּילוֹת וְלִיצְנוּת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִמְשִׁיף לְהַתְּבוּדָר בְּכָל יוֹם אֱלִיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי לֹא יִשְׁאַר מִמֶּךָ רַק אֱלוֹ הַדְּבֻרִים שְׁתֻּדְּבֵר אֱלִיו יִתְבַּרֵךְ, וְכָל דְּבֻר וְדְבֻר שְׁמֻדְּבָרִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ — הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמֻדְּבֵר בְּכָל יוֹם אֱלִיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר חַיִּי-שְׁרָה, כ"ו חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה גִּיעֵו וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם לְהַסְתַּפֵּל רַק עַל עֲצֻמְךָ, וּלְעוֹלָם אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל זוּלָתְךָ. וּכְבֹר אֱמֵר הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת ו, ה): אֵל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שְׁלַחְנָךְ גְּדוּל מְשַׁלְחָנָם; הִינּוּ שְׂאֵסוּר לְהַסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׂמוּצָא בְּעֲצָמוֹ, וּבְזֵה שְׂמִסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים, וְנַחֲלֶשֶׁת דַּעְתּוֹ — זוֹ עֲצַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם. וּכְבֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל עַל הַפְּסוּק (יחזקל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", אֲשֶׁר אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכַחֲיִנַת אֶחָד, שְׂאֵף

פַּעַם לֹא הִסְתַּכַּל עַל זִוְלָתוֹ, וְכַמוֹכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ
 לֹא לְהִסְתַּכַּל עַל זִוְלָתְךָ — לֹא עַל אַחִיךָ וְכוּ' וְלֹא עַל חֲבֵרֶיךָ וְכוּ',
 רַק רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה
 לְהַצְלִיחַ בְּרַכְּךָ.

אם תזכה לומר בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיֹת — אין לְמַעַלָּה
 מִזֶּה בְּזִכְרוֹךְ הַמַּחֲיִין וּבְטַהֲרַת הַנְּשֻׁמָּה.

רֵאָה לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרַךְ, וְאַל תִּבְלָבֵל אֶת
 עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם.

אֹדוֹת הַפָּצָה, הִיָּה כְּדָאֵי, שְׁתַּמְתִּיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 עַכְשָׁיו, כִּי יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְוַרְדָּא (שַׁבַּת קַנְבֵי), עַקֵּר יִפִּי הַפְּרַח בְּעוֹדוֹ
 בְּצַעֲרֻתוֹ, כְּמוֹ-כֵן עַקֵּר הַיִּפִּי שֶׁל בַּחֲוֹר — כְּשֶׁמְתַמִּיד בְּלַמּוּד
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּעַת בְּחֻרוֹתוֹ.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׂאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

רֵאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, אֲפִלוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת,
 וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רסט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר הַיְלָדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִי בְּקִרְאִי
 אֶת דְּבָרֶיךָ, אֵיךְ שְׂעוּבָרִים עָלֶיךָ צְרוֹת וַיִּסּוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת
 הַדַּעַת, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ מִחֲשָׁבוֹת לְבָרַח מִרְבֵּנוּ ו"ל וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא אֹר
גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶת אֹרֹו, כִּי אִם פְּשׁוּזִכִּים
לְזַכֶּה אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִתְאַוֶּת נְאוּף, כִּי כָּל זְמַן שְׁאָדָם פָּגוּם
בַּפְּגָם-הַבְּרִית, תְּאַוֶּת נְאוּף, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן לְקַבֵּל
דַּעַת הַצְּדִיק הַאֲמֵת וְכוּ' (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'); וּבְאֲמֵת
אֵין בְּרִיָּה בְּעוֹלָם שְׁתַּהֲיֶה נִקְיָה מִתְאַוֶּת נְאוּף, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחֻנָּם
שְׁפָלָם חוֹלְקִים עַל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֶת אֹרֹו הַגְּנוּז אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל עִם
מִחִין פְּגוּמִים, אֲלֹא מָה? אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁזָכּוּ לְסַלֵּק וּלְבַטֵּל אֶת מַחֵם
וּמִחְשַׁבְתָּם לְגַמְרֵי, וּמִפִּירִים אֶת עֲצָמָם בְּאֲמֵת, הֵם זֹכִים לְקַבֵּל אֶת
אֹרֹו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּטוּלוֹ שְׁמַבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, עַל אֵף כָּל הַמְּגִיעוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעֵינֵי הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵין לָךְ מִקְרָב
שְׁהֲתַקְרַב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁלֹא עָבַר עָלָיו מָה שְׁעָבַר וְכוּ' וְכוּ', צָרוֹת
וְיְסוּרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, מֵאָבִיו וּמֵאִמּוֹ, מֵאֲשֶׁתוֹ מִלְּדָיו וּמֵאֲחָיו,
וּבִכְרֵט בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּיִשְׁבִּיָּה מְרֹאשׁ הַיִּשְׁבִּיָּה וְהַמְּשַׁגִּיחַ וְהַמְּחַבְרִים
וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, שְׁזָכּוּ לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
מִרְחוֹק אֶת גְּדֻלַּת אֹרֹו רַבְּנוּ ז"ל, עַל-יְדֵי-זֶה מְסֹרוֹ אֶת נַפְשָׁם
וְהַשְׁלִיכוֹ אֶת עֲצָמָם מִנְּגֵד, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל.
וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בְּכָל הַדּוֹרוֹת.

עִם כָּל זֹאת גַּם בֵּין אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי בִימֵי
הַנְּעוּרִים הֵלֵב בּוֹעֵר מְאֹד לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם
לְקַבֵּל אֶת אֹרֹו רַבְּנוּ ז"ל, וְזֹכִים לְמָה שְׁזָכּוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל,
כִּידוּעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַזֹּכֶה לְטַעַם טַעַם אֹרֹו הַגְּנוּז, אֶל אֵילוֹ
טוֹבוֹת רַבְּנוּ ז"ל מְבִיא אוֹתוֹ, אֲבָל אַחַר הַחֲתֻנָּה רַב רַבִּים מִתְקַרְרִים,
כִּי עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מָה שְׁעוֹבֵר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַחַר כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים,
שְׁכָבֵר יֵשׁ לוֹ יְלָדִים, וְעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר — דַּחְקוֹת בְּפִרְנֶסָה
וְכוּ', כָּל אֵלוֹ מִתְקַרְרִים מִרַבְּנוּ ז"ל, רַק מְעַטִּים הֵם מִחֲזִיקִים מְעַמֵּד
עַד הַסּוּף וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן אֵל תִּפְּל בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי אַתָּה לֹא עוֹשֶׂה לְשׁוּם בְּרִיָּה
טוֹבָה, שְׂאֵתָה מִחֲזִיק אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם לְעֲצָמְךָ. וְעֲלֶיךָ

לדעת, כי כל המקדש ביותר חרב ביותר; היכן שמגלים יותר אמתת מציאותו ותברך, שם הבעל-דבר אורב מאד מאד, ועל-כן לא בחנם שנתרחקים מהיכל-הקדש, כי שם מגלים את אמתת מציאותו ותברך. ואם האדם זוכה לסלק את דעתו ושכלו לגמרי, מכל שכן שזוכה להגיע אל תקון קדשת הברית, על-ידי-זה הוא זוכה סוף כל סוף לאורות נשגבים, אורות צחצחות כאלו, עד שמרגיש את העולם הבא בעולם הזה ממש. והבעל-דבר אורב על כל מקרב ומקרב במה שאורב.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תהיה בתלישות הדעת, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

נא ונא ראה להחזיק מעמד, ואל תהיה שבור, כי סוף כל סוף תראה נוראות נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. תאמין לי, ידידי היקר! כי גם עלי עבר כמו שעבר עליך, פי אלה עניות ודחקות, באשר לא היה לי לשלם שכר דירה, ורצו לזרק אותי לחוץ, והייתי חייב למכילת ולאיטליו וכו' וכו', ולא היו לי מעות לקנות לביתי ולילדי אכל לשבת, ומכל שכן באמצע השבוע וכו' וכו', עם כל זאת התחזקתי בבטחון חזק עד מאד, ועל אף שנסו אותי בנסיונות קשים ומרים עד מאד, הייתי חזק מאד מאד לעמד בכל הנסיונות, והקדוש-ברוך-הוא לא עזב אותי. על-כן ראה גם אתה לחזק את עצמך, ואז תראה נוראות נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה לכתב לכתב לי מכתב אחד בכל יום, ובסוף השבוע תשלח לי את המכתב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד ער.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, יְנִיק וְחַפִּים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

רְאֵה לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר יַעֲשֶׂה כֹּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם, הַעֲקָר לְנִתְקַ אֹתָךְ מֵהַחַיִּים חִיוֹתָךְ שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל.

חֲסֵדֵי ה' יִתְבָּרַךְ, זְכִיתָ לְהִיּוֹת בְּאוֹמֵן, וּבְזֶה רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי אֵין לָךְ עוֹד דָּבָר גְּדוֹל מִלְּהִיּוֹת אֲצֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת בְּכֹל פֶּעַם אֲצֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַפְּרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ וְכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתְמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְרְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקֵנוּ, אֲשֶׁר זְכִינוּ לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְקִבְּלָנוּ מִמֶּנּוּ אֶת עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדוֹדוֹת, וְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים רְגִילִים לוֹמֵר: אֵלְמָלָא לֹא זְכִינוּ לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ו"ל, אֵלָא עֲנִין הַתְּבוֹדוֹדוֹת, כְּבָר הִיְתָה כְּדָאִית כֹּל הַתְּקַרְבוֹת, וּמִכָּל שְׁפָן שְׁזְכִינוּ לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ו"ל עוֹד הַרְבֵּה דְבָרִים טוֹבִים.

רְאֵה לְשִׁמְחַ אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נְקֻדָּה וְנְקֻדָּה שְׂיֵשׁ בָּךְ, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ מוֹהֲרֵינִי ת' ו"ל, אֲשֶׁר יֵשׁ חֲסָרוֹן גְּדוֹל אֲצֶל אֲנָשִׁים, שְׂמַחְמַת שְׂחַפְּצִים לְהַדִּיר עַל דְּבַר מַצְוָה יוֹתֵר מִדֵּי, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינָם מְקַיְמִים כָּלֵל אֶת הַמַּצְוָה. וּמַה גַּם שְׁעוֹד נוֹפְלִים בְּעַמְקַ בּוֹר וְדוֹת. וּפְרֵשׁ מַה

שְׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (קִהְלֵת ז, יז): "אֵל תִּצְדַּק הַרְבֵּה וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה", הִינּוּ כִּי אָדָם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת צְדָקוֹת הַרְבֵּה, וְרוֹאֵה שְׂאִינוֹ יְכוּל, אֲזִי עוֹשֶׂה רְשָׁעוֹת הַרְבֵּה, וְצָרִיכִים דַּעַת וְשִׁכְל עַל כָּל זֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַנְּפֶה לְאַחַז אֶת עֲצֻמְךָ בְּרַבְנוּ ו'ל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רעא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּבִטְחוֹן חֲזָק, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֵי יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בְּנִדְאֵי רְאִיתֶם כְּבָר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שְׂעֵשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַד עַכְשָׁו, אֲבָל עוֹד תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הָעֶקֶר הוּא בְּטַחֲוֹן, כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ו'ל אָמַר פַּעַם בְּעִנְיַן פְּרִנְסָה: נֶאֱהָר בְּטַחֲוֹן, רַק בְּטַחֲוֹן (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּק"א); וּבְאַמַּת מוּבָא בְּחֻבּוֹת הַלְּכָבוֹת (שְׁעַר הַבְּטַחֲוֹן בְּהַקְדָּמָה), שְׂפַעַם אַחַת הֵלֶךְ חֲסִיד אֶחָד לְדַרְכּוֹ לְקַבֵּץ נְדָבוֹת בְּעִבּוּר פְּרִנְסָה, וּבְדִרְךָ רְאֵה אֵיזָה עֶרֶל גּוֹי טָמֵא מְשַׁתַּחֲוֶה אֶל פֶּסֶל אֱלִיל, וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ שְׂיִתֵּן לוֹ פְּרִנְסָתוֹ, וְנִגַּשׁ אֵלָיו הַחֲסִיד וְשִׂאָלוֹ: שׁוּטָה שְׂכַמוֹךְ, לָמָּה אַתָּה מִתְפַּלֵּל אֶל פֶּסֶל אֱלִיל שֶׁל עֵץ וְאַבֶּן, שְׂאִינוֹ עוֹנֶה לָּךְ? עֲנֵה לוֹ הָעֶרֶל: אוֹלֵי תֵאמְרוּ לִי מֵה מַעֲשֵׂיכֶם, וְלֹאֲנִי אַתֶּם הוֹלְכִים, וּבְמִי אַתֶּם מְאַמִּינִים? עֲנֵה לוֹ הַחֲסִיד: אֲנִי מְאַמֵּין בְּאַלְקִים חַיִּים וּמְלָךְ עוֹלָם, אֲשֶׁר בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּמִתְיָה וּמִהֵנָּה וּמִקֵּיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וּמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל הָעוֹלָם

בהשגחה פּרטי פּרטי, וְזֶן וּמְפָרְנֵס מְבִיצי כְּנִים וְעַד קַרְנֵי רְאָמִים, וְנוֹתֵן מַחְסוּרָיו לְכָל בְּרִיָּה. וּשְׂאֵלוֹ הָעֶרְל: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹסְעִים? עָנָה וְאָמַר הַחֲסִיד: אָנִי נוֹסֵעַ עַל פְּנֵי הַמְּדִינָה בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָתִי. וְהַשִּׁיבֵנו עַל זֶה הָעֶרְל הַגּוֹי: יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׂפִיךָ דְבַר, הֲלֹא אַתָּה מְאָמִין בְּאַלְקִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם, הֲזֶן וּמְפָרְנֵס אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלָמָּה אַתָּה אוֹמֵר לִי מוֹסֵר, שְׂאֲנִי מִתְפַּלֵּל אֶל אֱלִיל שֶׁל עֵץ וְאָבֵן, הֲלֹא גַם אַתָּה עוֹשֶׂה דְבַר כְּזֶה, שְׂאֵתָה מִסְתַּוְּבֵב עַל פְּנֵי הַתְּכַל בְּעֵבוֹר פְּרֻנְסָתְךָ, אִם הֵיטָה לָךְ אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בּוֹ יְתַבְּרֶךָ, שֶׁהוּא זֶן וּמְפָרְנֵס לְכָל, הֵיטָה יוֹשֵׁב בְּבֵיתְךָ, וְהֵיטָה מְבִיא לָךְ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעוֹ. וְנִתְעוֹרַר הַחֲסִיד מִדְּבָרָיו, וְחִזַּר אֶל בֵּיתוֹ, וְהַשְׁלִים עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן. רוֹאִים מִזֶּה מֵהוּ עֲנֵן בְּטָחוֹן, וְזֶה מֵה שְׂאֲנִי לוֹמֵד עִם הַתְּלִמִּידִים — לְהַדְבִּיק אֶת עֲצָמֵנוּ לְגַמְרֵי בּוֹ יְתַבְּרֶךָ, וְהוּא יְתַבְּרֶךָ בְּנִדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וּבְזֶה שְׂאֲנוּ הוֹלְכִים בְּעִירוֹת, זֶהוּ רַק לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְנוּ ז"ל, וְלֹא בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָה כְּלָל, כִּי פְּרֻנְסָה נוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עֲלֵינוּ לְהַפִּיץ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְזִכּוֹת זֶה יַעֲזָרְנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם בְּשִׁפְעוֹ גְּשָׁמִי, כִּי כְּשֶׁמְשַׁפְּיעִים שִׁפְעוֹ רוֹחְנֵי לְעַם יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפְּיעַ עֲלֵינוּ שִׁפְעוֹ גְּשָׁמִי.

רְאֵי לְהֵיוֹת חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד, וְתַקְיָמִי: לְוֹו עָלֵי וְאֲנִי פּוֹרְעֵי, וּבְנִדְאֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לְכֶם, וְכִמּוֹ שְׂרָאִיתֶם גַּם נִגְלָה עַד עַכְשָׁנוּ בְּקִנְיַת הַדִּירָה, בֵּן תִּרְאוּ עוֹד נְסִים נִגְלִים, הַעֲקֵר לְהַחֲזִיק מִעַמָּד, וְלֹא לְבָרֵחַ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן.

נָא וְנָא רְאֵי לְהִרְאוֹת אֶת מַכְתְּבֵי זֶה לְבַעֲלֶךָ, כִּי גַם אֵלֵינוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֵינוּ נֶאֱמְרוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִרְוּ רַב נַחַת מִלְּדִיכֶם, וְשִׁתְּעֵלוּ בְּרוּחָנִיּוֹת, וְיִהְיוּ יְהוּדִים כְּשָׂרִים.

הַמֵּאחַל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד ערב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויחדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

מדי כתבי מכתב לאשתך, אשר המכתב שיך גם אליך, אמרתי
לרוץ שורותים אלו גם אליך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות
בשמחה, ותמסר נפשך על מדת השמחה, ותהיה רגיל לרקוד בכל
יום אפלו בינך לבין עצמך, כי כך היתה הנהגת מוהרנ"ת ז"ל,
שבכל יום רקד, ואם אפשר לרקוד עם אנשי שלומנו — מה טוב
ומה נעים; כי באמת ראוי לנו לרקוד ולשמח כל ימי חיינו על נעם
חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי
נפלא כזה, רבי גורא כזה, ומה חיינו עושים בלי רבנו ז"ל; ועל-כן
צריכים לשמח מאד מאד בכל יום ויום, ולשיר "בך רבנו ונגילה,
בך רבנו ונשמחה", ועלינו להתמיד בספריו הקדושים מדי יום
ביומו, ואז טוב לנו כל הימים.

ר' נחמן טולטשינער ז"ל, תלמידו של מוהרנ"ת ז"ל, קבל ממנו
הנהגה זו — לרקוד בכל יום. ופעם כבר שכב במטתו, ונזכר שביום
הזה לא רקד, קם ממטתו והתחיל לרקוד בינו לבין עצמו בחדרו.
כל-כך היו אנשי שלומנו היקרים מסורים על כל דבור ודבור של
רבנו ז"ל, ובפרט בענין הרקודים, שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל,
שהוא המתקת הדינים, כי על-ידי המחצת כף ורקודים — נמתקים
הדינים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י'); אשרי מי שמצית את רבנו
ז"ל בתמימות ובפשטות, ורוקד בכל יום ויום, שאז זוכה לכל טוב
אמתי ונצחי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לקנות את הבית, ויהיה

בֵּיתָךְ בֵּית וַעַד לְחֻכְמִים, וְתַעֲשֶׂה רַק שְׂמֵחוֹת בְּבֵית, וְתִהְיֶה מְכַנִּים
אוֹרְחִים גָּדוֹל, וְתִזְכֶּה לְבָנוֹת עוֹד כַּמָּה תְּדָרִים, וְתִרְחִיב אֶת בֵּיתָךְ,
וְתִהְיֶה הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָךְ.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדָד עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שְׂמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, הוּא הַצְּלָחָה גְּצָחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין
לְתָאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֲשַׁנּוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה גִּיעֵוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן שְׂמַחְתִּי מְאֹד לְשִׁמְעַת אֶת הַבְּשׂוּרָה
מִשְׂמַחַת, שְׁנוּלֵד לְךָ בֶּן לְמִזְל טוֹב. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂתִזְכֶּה לְהַכְּנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, וַיְאִיר אֶת
כָּל הַבֵּית שְׁלָכֶם בְּאוֹר גַּפְּלָא, כִּי כְּשִׁנוּלֵד בֶּן, אֲזִי מְאִיר הַמִּזְל.

רְאֵה לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל גְּקֵדָה וּנְקֵדָה שְׂיֵשׁ בָּךְ, וְאֵל תַּנִּיחַ
אֶת עֲצָמְךָ לְפַל, וְתִרְגָּל אֶת עֲצָמְךָ לִילְךָ עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה
שְׁגִלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ
וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ גְּקֵדוֹת טוֹבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂיִזְכֶּה לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ
לְכַף זְכוּת, יֵצֵא בְּאַמַּת מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוּת, וַיִּזְכֶּה בְּאַמַּת לְשׁוֹב
בְּתִשׁוּבָה. וְכִמוֹ-כֵן אַתָּה צָרִיךְ לְדוֹן אֶת אַחֲיוֹתֶיךָ לְכַף זְכוּת, כִּי
בְּיָדֶיךָ עוֹבֵר עֲלֵיכֶם מַה שְׂעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אֲמַרְתִּי לְךָ, שְׂאָסוּר
לְהַכְּנִים אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כַּף בְּצַעַר זוּלְתוֹ, כִּי בְּנִקְל לְפַל בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי בְּזֶה שְׂמַכְנִיסִים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ צַעַר
שֶׁל חֲבֵרוֹ, חֲבֵרוֹ יְכוּל לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ אֶל תּוֹךְ צַעְרוֹ, שְׂזֶה אַחַד מִכְּלָלֵי
חֻכְמַת הַרְפוּאָה, שְׂלְרֹפֵא אָסוּר לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל מַחֲלַת

החולה, כי יכול גם הוא להלכד בהתגשותיו וכו', וגם הוא יכול לפל בדפאון ובעצבון וכו', וביותר מי שעוסק עם אנשים שבורים, הוא צריך לשמר עצמו מאד מאד בדברים אלה, לא להמשיך כל-כף אל צערם, כי הם יכולים להמשיך אותו גם-כן שיפל לחלשת העצבים ויסורי המצפון וכו', אשר דבר זה הורס מאד. ועל-כן ראה מצד אחד לחזק מאד את אחיותיך, אבל מצד שני אסור לך להמשיך אחר צערן, כי זה יהרס אותך לגמרי — בין בגשמי ובין ברוחני.

אשרנו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו יודעים מרבנו ו"ל, ומה היינו עושים בלי רבנו ו"ל. וראוי לנו לשמח בשמחה זו מאד מאד, ואשרי ואשרי מי שזוכה להפיץ את אורו הגנוז של רבנו ו"ל, ואינו מתבייש משום בריה שבעולם, ונכון יהיה לבו בטוח, שיבוא לו גם שפע בגשמיות; כי כשמשיעים שפע ברוחניות, חוזר הקדוש-ברוך-הוא להשפיע לו שפע בגשמיות, וזה דבר ברור, כמו שראו אצל כל אנשי שלומנו האמתיים.

ראה לעבד הרבה על נקודת השמחה, ואף שאני יודע, שקשה וכבד לך להיות בשמחה, עם כל זאת זה עקר גדלת האדם, שזוכה להיות בשמחה. ותשמח את אשתך, ואל תספר לה מצרותיך, כדי שהיא לא תמשיך אל הצער והיסורים, וכן ראה לשמח את אחיותיך, ולדבר אתן תמיד רק בנדאות ולא בספקות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שיהיה לך כבד רק טוב בחיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רעד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה במה שעובר עליך בגשמיות וברוחניות.

רְאֵי לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵף שְׂאֵנֵי יוֹדֵעַ, שְׁנֵה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבְפָרֵט לָךְ, שְׂאֵת סוּבְלָת כָּל-כֶּף מִיִּסוּרֵי הָאֲשָׁמָה וּנְקִיפוֹת הַמְצָפוֹן, וְאֵת מְבַלְבְּלַת מִמָּה שְׁעוֹבֵר עַל אַחֲוֹתָי וְכוּ' וְכוּ' וְעַל הָאֲמָא וְכוּ' וְכוּ', כְּכֹר דְּבִרְתֵי אֲתָךְ בְּמָה פְּעָמִים, כִּי עֲלִיךָ לְהִתְחִיל לְחִיּוֹת אֶת הַחַיִּים שְׁלָךְ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מְאַחֲרֵים, וְאֵת צְרִיכָה רַק לְעֵבֵד עַל נְקֻדַּת הַשִּׁמְחָה, לְשִׁמְחַת בְּשִׁמְחָה אֵין סוּפִית, שְׁזֹכִית לְהִתְרַדַע מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשִּׁמְחוֹת. וְרֹאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַת מְאֹד מְאֹד בְּזֵה שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי רְבֵנוּ ו"ל מְחִיָּה וּמְחִזּוּק אוֹתְנוּ. וְאֵנִי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֵי אוֹר וְחַיִּים בְּחַיִּיךָ, שְׁתִּזְכְּרֵי לְהִתְחַתֵּן עִם בְּחוּר נְחֻמָּה, וְתִחַיֵּי חַיִּים עֲרָבִים וְנִעְיָמִים וּמְתוֹקִים, וְתִבְנֵי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

נֹא וְנֹא אֵל תִּקְחֵי אֶל הַלֵּב מֵה שְׁעוֹבֵר עַל אַחֲוֹתָי, עַל אֵף שְׁנֵה צַעַר גָּדוֹל מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֵין זֹאת עוֹ עֲצָה לְהַכְנִס בְּתוֹךְ צָרְתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ וְכוּ', כִּי דָבָר זֶה נִדְמָה כְּמִי שֶׁבָּא לְבַקֵּר חוּלָה בְּבֵית-חֹלִים, וּבְמִקוֹם לְחִזּוּק אֶת הַחוּלָה וְכוּ', הוּא מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בַּמַּטָּה הַסְמוּכָה אֵלָיו, הֵינּוּ שְׂגָם הוּא נִעְשֶׂה חוּלָה וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֵה אֵינוֹ עוֹזֵר לְחוּלָה כָּלֵל, אֵלֹא אֲדַרְבָּה, הוּא מְחַלֵּיא אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן הַדָּבָר עִמָּךְ, אֵת כָּל-כֶּף לּוֹקַחַת אֶל הַלֵּב מֵה שְׁקוּרָה עִם הָאֲמָא וְהָאֲחוֹת, עַד שְׁבַעֲצָמְךָ אֵת נִעְשִׂית חוּלָה וְכוּ' וְכוּ', וְאִסוּר לְהִתְנַהֵג כְּכֵה, אֵלֹא רְאֵי לְהִתְחִיל חַיִּים חֲדָשִׁים, וְלִשְׁכַּח מִהַכֵּל, וְרַק תִּחְשְׁבֵי מִעֲצָמְךָ, וְאִז תִּרְאֵי אֵיךְ שֶׁהַכֵּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכֹל שְׁבוּעָה, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד ערה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

מאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך, שנפלת בפח יקוש כזה וכו' וכו', ואת הולכת בדרכים מלכלכות וכו' וכו', אשר לא מתאים לבת ישראל. עלי להודיע לך, שכל אלו המסתובבים עם אנשים מגנים כאלו, לבסוף הם הורגים ורוצחים וכו' וכו', במיתות משנות וכו' וכו', כאשר ידוע ספורים אלו לרב, ובפרט שאת יודעת, שהיום יש כל מיני מחלות, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן, שנדבקים על ידי אנשים שאינם הגונים, על-כן אני מבקש אותך מאד, כי אל לך לילך אל חברים רעים, ותחזרי בתשובה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי יקבל אותך בתשובה, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ומחכה ומצפה לאדם שישוב אליו בתשובה אמיתית, ומי שזוכה לשוב בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא עוזר לו.

אני מבקש מאתך תברך, שתזכי למצא בחור להתחתן עמו, ולבנות בית נאמן בישראל, ואז תצאי מכל הצרות והיסורים שפבר עברו עליך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בחייך.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רעו.

בעזרת השם תברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וינדפו אל ידי הקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לתזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה ומה שיהיה, ראה לתזק את עצמך להיות תמיד בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל,

ותשתדל לשמח את אשתך וילדיך, ושתהיה בביתך אורה של שמחה, שאז ימשכו רפואות בביתך.

עליך לדעת, כי אסור לפל בדעתו משום דבר שבעולם. וזה עקר האמת, ועל-כן א'מ'ת' ראשי תבות (קהלת י, ד): "מ'קומך א'ל ת'נח", הינו שנה עקר האמת, שלכל תניח את מקומך, הינו שתתחיה את עצמך עם כל נקדה ונקדה שיש בך, בפרט שתהיה רגיל לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית. וזה א'מ'ת' — ראשי תבות: "א'ל ת'תעלם מ'תחנתי", כי זה עקר האמת, שהקדוש-ברוך-הוא אינו מתעלם מתחנות עם ישראל, כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך — נשמע ונתקבל.

נא ראה, אהובי, אחי היקר! לקבע את עצמך ללמד בכל יום שעורים במקרא, במשנה, גמרא ומדרש, אשר אין לך טוב מזה, ואשרי מי שזוכה לחטף בכל יום למודי התורה הקדושה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתזכה להנצל מכל רע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רעז.

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה במה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

עליך להתעורר מהשנה העמקה שנפלת בה, כלומר שתתחילי לדעת שרוצים לנצל אותך, ועל-כן ראי לקחת את עצמך בידך, אסור לפל ביאוש בשום פנים ואפן, על אף שעוברים עליך משברים וגלים מבית ומבחוץ ברוחניות ובגשמיות, עם כל זאת עליך לקחת

את עצמך בידוך, ואם קבלת עליך לחזור בתשובה, ראי להחזיק מעמד, ותרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה גזחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל. והקדוש-ברוך-הוא שומע תפלת כל פה, ובנדאי שומע תפלתך, לכן ראי להיות חזקה מאוד במדת הבטחון, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותהיי חזקה מאוד בענין הנה לדבר רק עם הקדוש-ברוך-הוא, ובזה יתרחב לבך ודעתך.

את צריכה לדבר עם בעלך לשעבר באפן גלוי, אם אתה רוצה אותי חזרה, תחזור בתשובה, ותתייחס אלי כמו בן-אדם וכו' וכו', ואם הוא לא יסכים, אזי תעזבי אותו לגמרי. ואף שאף קשורה אליו, עם כל זאת לא יכולים להיות ככה, שהוא סתם יסחב אותך, ולדעתי אם תהיי חזקה עמו, אזי כל המצב ישתנה.

אני מקנה שתכתבי לי בפריטיות.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רעה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שנוי השם, עליך לדעת כי צריכים מאוד להזהר לא לשנות בכל פעם שמות אחרים, וזו מפת מדינה, שהיום משנים שמות על זמין ושמאל וכו' וכו', וזה דבר סכנה, ובפרט בארצנו הקדושה, שנותנים שמות לילדים, שסתם בדו את זה מלבם, ועל זה יש הקפדה גדולה מאוד, ועל-כן שם של בתך יעלה אינו שם כלל, ולכן ראי לשנות את שמה ליעל, וגם תוסיפי לה שם חיה:

"יעל חיה", והקדוש-ברוך-הוא יעזר לה בהצלחה מרבה בחייה, ותזכי לרוות רב נחת ממנה ומכל הילדים.

היה טוב מאד, שתבדקי את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה.

גם ראי לבקש בעת הדלקת הנרות בפרטיות על בעלך ועל הילדים, כי התפלה שהאשה מתפללת בעת הדלקת הנרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רעט.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... ו ... גם יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבכם, ומאד שמחתי לשמע את תשובת לבכם לילך בדרכי רבנו ז"ל.

אודות הענין של התבודדות ששאלתם, עליכם לדעת, כי העקר הוא בלב אמת, שינגיל את עצמו לדבר עמו ותברך פאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ודבר זה מטהר את האדם מבית ומבחוץ, ומזכך את נפשו, שיזכה להיות כלי להמשכת השכינה בעולם. ואסור להתבלבל ממה שעבר עליו וממה שיעבר עליו, שזה עקר שלמות התפלה והתבודדות, לבטל את עצמו לגמרי אליו ותברך. ועל-כן ראו להנגיל את עצמכם לדבר בכל יום אליו ותברך במקום פנוי שאין שם בני אדם, ואל תבלבלו את עצמכם כלל, רק לספר לפניו ותברך את כל לבכם וכל מה שעובר עליכם.

ראו לחזק את עצמכם לחזר הרבה משניות, כי הלמוד משניות מזכך את האדם, אשרי מי שזוכה לומר בכל יום ח"י פראקים

משניות, שעל-ידי-זה יתרג את היצר הרע. וכן ראו להתפלל את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, קריאת שמע שעל המטה, ברכת-המזון — מתוך הסדור דיקא מלה במלה, ועל-ידי-זה תזכו ליראת שמים.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות תשובה, סימן עג): העבודות שאדם עובר את השם בבחירותו, כל יום ערכו יקר משנים רבות של עבודה לעת זקנותו, עין שם; על-כן ראו לנצל את ימי הנעורים בהתמדה ובתשוקה רבה, ללמד התורה הקדושה, ואז תזכו לכל טוב אמתי ונצחי.

אני מקנה לשמע מאתכם רק בשורות משמחות תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רפ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ח חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'יקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, לזרז את אנשי שלומנו, שיבאו אל השעורים שאתם לומדים יחד את דברי רבנו ז"ל, אשר אין ערך אליהם, כי הלמוד בדברי רבנו ז"ל מעורר את האדם, ומכניס בו תשוקה עצומה לחזור אליו יתברך. וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן נה): אין ערך למצנה שעושה אדם לעצמו לבד, אפלו שתהיה רבה, למצנה שתמשך ממנה זכות לרבים, אפלו שתהיה קטנה; ודבר זה סובב על התעוררות, לעורר אחרים שיבאו אל השעור, ומה גם שזה סובב על הפצת מעינות

החֲכָמָה חוֹצָה; כִּי בָּזָה שְׁמֵעוֹרְרִים וּמְחַזְקִים אַחֲרֵים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר גַּם לוֹ.

רָאָה לְהַכְנִיס בְּעֶצְמָךְ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יתְבַרֵךְ, וְתִהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים. וְנִכּוֹר תִּזְכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן יד): עַל-יְדֵי בְּטַחֲוֹן תִּזְכֶּה לְהִבִּין שְׂיִשׁוּעַתְךָ מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא מֵאָדָם; וְצָרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַבְּטַחֲוֹן, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂעוֹר תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה שְׂעוֹרְרָתְךָ אֵת אַחִידָךְ, שְׂיִגְדֹב עַל בְּנֵי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ בִּיבְנֵינָאֵל, בְּוִדְאֵי הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הַזֶּה, וְזֶה יִהְיֶה יְסוֹד לְיִשׁוּב שְׁלָנוּ בִּיבְנֵינָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב".

רָאָה לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׂיִתְפַּלְלוּ שְׁנוֹזְכָה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל לְכַנּוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְאֲזַכֶּה כְּכֹר לְבוֹא לְגוֹר בִּיבְנֵינָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב". וְכִכֹּר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן יא): תְּפִלַּת אַחַר מוֹעֵילָה יוֹתֵר מִתְּפִלַּת עֲצָמוֹ, אֶפְלוּ צְדִיק צָרִיךְ לְתְּפִלַּת אַחֲרֵים, עֵינֵן שָׁם; עַל-כֵּן אֶהְיֶה לָךְ אֶסִּיר תּוֹדָה, אִם תְּעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׂיִתְפַּלְלוּ תָּמִיד בְּעִבּוּרֵי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלַּתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֶדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תְּחַיִּינִי.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

רָאָה, אֶהְיֶה, אֲחֵי הַיָּקָר! לְחֹזֵק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיַּי אֲפָנִים
שֶׁבְּעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ — לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת
סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם. וּבְכֻלָּל
— אֵל תִּתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה. אַתָּה רָאָה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְךָ עֲבוֹדַת
הַקֹּדֶשׁ, וְאִזּוֹ תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוֹף מִכְתָּב, שֶׁתְּצַרְפוּ לְקִנְטָרִס "טְמֵאת הַמַּסִּיוֹן", וְכֵן
מִכְתָּב שֶׁתְּצַרְפוּ אֶל הַקִּנְטָרִסִּים: "רוֹפֵא חוֹלִים", "בוֹרָא רְפוּאוֹת",
"רְפוּאָה שְׁלֵמָה", אִם אֲפֹשֶׁר. וְכֵן רָאָה לְסַדֵּר אֶת הַקְּרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל
הַמַּטָּה מִחֻדָּשׁ, וְתִדְפִּיסוּ עִם הַהוֹסְפוֹת שְׁאֵנִי שׁוֹלַח לָךְ בְּשָׁבוּעַ זֶה,
בְּאִפְּן שֶׁיֵּצֵא דְבַר שְׁלָם.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְחֹזֵקְךָ וּלְאַמְצָךְ עַל גִּדְּל זְכוּתְךָ בְּזִכּוֹת הַרְבִּים,
פִּי זְכוֹת הַרְבִּים גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲשֶׁר אֵין עַל זֶה שׁוּם דְּבוּרִים כָּלֵל,
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שׁוֹזֵכָה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

רָאָה לְחֹזֵק אֶת אֲשֶׁתְךָ בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וּבּוֹדַי יִמְשֶׁךְ עֲלֵיכֶם
חֻסְד־אֵל כָּל הַיָּמִים, שֶׁעוֹלָה מִסְפֵּר גְּחֻמָּה, שֶׁתִּתְּנַחֲמוּ תָמִיד, כִּי עַקֵּר
הַגְּחֻמָּה הִיא עַל-יְדֵי חֻסְד־אֵל, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ
וּבְחֻסְדּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּנַחֵם. וְזֶה כָּל הַעֲגִינֵן שֶׁל גְּחֻמָּה שֶׁמִּתְּנַחֲמִים אֶת
הָאָדָם, שֶׁמִּגְלִים לוֹ שֶׁהַכֹּל חֻסְד־אֵל, וְעַל-כֵּן "חֻסְד־אֵל" בְּדִיוֹק
כְּמִסְפֵּר "גְּחֻמָּה", וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִגְחַמְנוּ בְּתוֹךְ שְׁאָר נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל.

עַל אֵף שֶׁאַתָּה עָסוּק וְטָרוּד בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ, רָאָה לְכַתֵּב לִי בְּכֹל
פַּעַם מִכְתָּב, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רפב.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֵיךְ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ עַל-יְדֵי חֲבוּרַת מְסִיוֹן, יִמַּח
שְׁמֵם וְזִכְרָם, וְכֵן מֵאֵד נִדְּעוּעוּתִי לְשִׁמְעַע מִה שֶׁכָּבֵר תִּפְסוּ בְּרִשְׁתָּם
הַטְּמֵאָה וְכוּ', וּמִה שֶׁכָּבֵר קָלְקְלוּ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מְסַפֵּר
לִי בְּפִרְטוּיֹת מִמֶּה שֶׁעֹבֵר עָלֶיךָ וְעַל חֲבֵרֶיךָ וְכוּ'.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָלֶיךָ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבוֹרָא
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁזָכִיתָ לְהַתְּוֹדַע מֵרַבְּנוּ ו"ל, עַל-יְדֵי הַקּוּנְטְרָסִים
הַחֲדָשִׁים שֶׁנִּדְּפְסוּ בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל
מְסַפְּרֵי "לְקוּטִי-מוֹהֵר" וְשִׁיחוּתֵינוּ הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמְסַפְּרֵי "לְקוּטִי-
הַלְכוֹת" וּמְשִׁיחוּתֵינוּ הַקְּדוֹשׁוֹת, וְזֶה עוֹר לָךְ וְלַחֲבֵרֶיךָ, וּבְנֵה רְאוּי לָךְ
לְשִׁמַּח מֵאֵד, שֶׁסוּף כָּל סוּף עַל אֵף שֶׁהֵייתָ כָּבֵר בְּתוֹךְ טְמֵאָה עֲמֻקָּה
כְּזוֹ, שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בְּרִשְׁתַּת הַמְּסִיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם, עִם כָּל זֹאת זָכִיתָ
לְצֵאת מִצְּפָרְנֵיהֶם, אֲשֶׁר הַחֲסֵד הַזֶּה הוּא חֲסֵד-אֵל, חֲסֵד חֲנֻם מִמֶּשֶׁ,
כִּי עַל עֲבוּדָה זָרָה וְטְמֵאת הַמְּסִיוֹן נֶאֱמַר (מְשִׁלִּי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא
יִשׁוּבוּן", מִי שֶׁנִּכְנַס לְשֵׁם, כָּבֵר קָשָׁה לוֹ לְצֵאת, וְאַתָּה זָכִיתָ לְצֵאת
מִשָּׁם, וּבְיָדֶיךָ הַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא עוֹמֵד בֵּין שְׁמֵד
לְרִצּוֹן, הֵינּוּ אֶפְלוּ אֵלֹו הָאֲנָשִׁים שֶׁכָּבֵר נָפְלוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּשִׁמְדָה,
גִּדְל כַּח הַצַּדִּיק לְהוֹצִיאָם וּלְהַגְבִּיהֶם אֶל תְּכֵלִית הַמְּדֻרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה,
רַעוּא דְרַעוּיִן, רִצּוֹן שֶׁכָּרְצוֹנוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו),
אֲשֶׁר מְשָׁה עוֹמֵד בֵּין שְׁמֵד לְרִצּוֹן, כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד לְהִמְתִּיק
הַשְּׁמֵד וּלְהַפְּכוֹ לְרִצּוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן מֵאֲחֵר שְׁזָכָה אוֹתָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּצְאָת
מִצְּפָרְנֵיהֶם הַרְעוֹת, וְזָכִיתָ לְהַנְּצֵל מֵהַפַּח יְקוּשׁ שֶׁשְׁמוֹ תַחְתָּךְ, עָלֶיךָ

למסור את נפשך עכשיו להפיץ את הקונטרסים החדשים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל, גלוי האמונה הקדושה בשפה ברורה, ותמסור את נפשך להפיצם בין שכבות העם, בין כלל נשמות ישראל, למלא את כל ארצנו הקדושה עם האמונה הקדושה. וכן ראוי מאד שתדפיס את הקונטרס "טמאת המסיון", ותפיצו בין כלל נשמות ישראל, ואין לה מה להתפחד כלל, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, כי הלא אנו רואים, שהערב-רב בארצנו הקדושה מחוקקים חקות עכו"ם נגד תורתנו הקדושה, וכל חקתיהם הם רק עקירת הדת, ובפרט החק החדש שרוצים להכניס בבית המחוקקים שלהם, והוא: "זכויות האדם", זה בעצמו טמאת המסיון, כי רוצים לבטל, רחמנא לצלן, את כל חקי התורה הקדושה, פיודע ליודעים בזה, כי זה עקר פונתם הטמאה — להפיל את כל חקי התורה הקדושה (היה לא תהיה), בנדאי זוהי גזרה עצומה, ואם היו עם ישראל יודעים את טמאת הגזרה הזו, היו צועקים ורועשים מאד וכו' וכו', אף אף אחד אינו משים לב אל טמאת החק הזה, כי בזה הם רוצים לעקור, חס ושלום, את כל התורה כלה, ולכפות את החפשויות והחילונויות על עם ישראל (היה לא תהיה). לזאת עליך למסור את נפשך עכשיו להפיץ את הקונטרסים החדשים, שהם סלת ברורה מספרי רבנו ז"ל, לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בין עם ישראל, ולא להתפעל משום ברירה שבעולם, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, אנחנו נפיץ את האמונה בו יתברך, ונגלה את חקי התורה הקדושה, ויאבדו הם ואלף פיוצא בהם, ודבר אחד מתורתנו הקדושה לא יגעו, ובנדאי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, כי יתהפך מההפך אל ההפך, והקדושה תנצח, ותתגלה מלכות שמים בעולם, וכלם יחזרו בתשובה שלמה, והמלכות הרשעה נחלף כליל מן הארץ, ותתגלה רק מלכות שמים, ונזפה לראות בביאת משיח צדקנו, שיקבץ את כל נשמות ישראל לארצנו הקדושה, ויבנה לנו את בית מקדשנו, ונזפה להפלל בו יתברך, ונשמר ונקים ונלמד ונתיגע בתורתנו הקדושה.

נא ונא אל תפגס בופוחים עם אף ברירה שבועולם, רק ראה

להפיץ את הקונטרס "טמאת-המסיון", שזה סובב על כל אלו המסיתים והמדיחים המדברים נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד התורה הקדושה, ומחוקקים חקות עכו"ם נגדו ותברך, כל אלו הם בכלל המסיון, ימח שמם וזכרם, ואין עלינו לפחד מהם כלל, כי זה גם כן בכלל "זכות האדם", זכותנו היא לדבר ולגלות את האמת לכל עם ישראל, אשר רק הוא ותברך אמת ותורתו הקדושה אמת, ועם ישראל אמת, ואין לנו להתבייש כלל משום ברכה שבעולם.

ראה לשמר שבת-קדש בכל הדקדוקים, ותהיה שש ושמיח כל יום השבת-קדש, שאתה זוכה לשמר שבת-קדש, ובזכות השבת תזכה שימחל לך הקדוש-ברוך-הוא על הכל, כי אפלו עובד עבודה זרה פדור אנוש ושומר שבת, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו (שבת קיח:); ובפרט שזכית לצאת מצפוניהם הטמאות, ותורת בתשוכה, בנדאי מקבל אותך הקדוש-ברוך-הוא תזרה. אף עקר עבודתך צריכה להיות, מאחר שפבר היית בצנור הרע הזה, שתמלא את כל ארצנו הקדושה עם קונטרס "טמאת-המסיון", ותפיצו בין כלל נשמות ישראל, וכן תפיץ את כל הקונטרסים החדשים, שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ומגלים את האמונה הפשוטה בו ותברך.

אקנה לראותך בקרוב, ואז נדבר באריכות פנים אל פנים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רפג.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו אל ידידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

מאד מאד שמחתי לשמע בשורה משמחת, אשר אפה ממלא את כל בית-החולים עם קונטרסים "רופא חולים", ובנדאי זה יועיל

לזכות אביך, שתהיה לו רפואה שלמה, וכן כל מי שיש לו חולה בתוך ביתו, חס ושלום, ראוי לו להדפיס איזה קונטרס: "בורא רפואות", או "רפואה שלמה", או "רופא חולים", או "בקור חולים", ונדפיס את שם החולה שנדפס לזכותו, וישתדל להפיצו בבתי חולים, ובנדאי בזכות זה תהיה לחולה רפואה שלמה, כי זכות הרבים גדולה מאד אצלו יתברך, וכדאי זכות הרבים להמשיך רפואות וישועות למזכה את הרבים.

ועל-כן ראה להיות חזק בעבודה הקדושה הזו, כל זמן שאביך בבית-חולים, ראה להפיץ את הקונטרסים הנ"ל בבתי חולים, וכדאי זכות הרבים, שתגן עליו, ותהיה לו רפואה שלמה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל עליו ועל כל חולי ישראל, שתהיה להם רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויאיר עליהם אור זיו שכנינת עזו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רפד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זו עצה למשך את עצמו אל הצער. וכל הנמשך אחר הצער — הצער נמשך אחריו.

תשתדל להתחנן מה שיותר מהר, ואל תהיה ברוך, אלא השדוף הראשון תקח, ותתחנן למען קדשת הברית למענו יתברך,

כְּדֵי שְׁתַּנְצֵל מֵעֲבָרוֹת, וְאַל תְּחַפֵּשׂ שׁוּם כְּבוֹד וְכֶסֶף וּמְרָאָה חִיצוֹנִי וְכוּ' וְכוּ', רַק תִּתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּבְנֹדָאֵי אִם תִּהְיֶה כְּנֹתֶדָ לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲזַ תִּמָּצָא עוֹד הַיּוֹם זְוִיג. אַתָּה רְאֵה לֹאמַר "כֵּן" ... וְאֲזַ תִּכְּף־וּמְיָד תִּמָּצָא זְוִיג, אֲבָל אִם אַתָּה תִּתְחַלֵּל לְהִיּוֹת בְּרִרְנָן, מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה זְמַן יִקַּח לְךָ וְכוּ' וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה בְּרוּר; כִּי כָל בְּחוּר הַרוּצָה בְּאַמֶּת לְהִתְחַתֵּן, יְכוּל לְהִתְחַתֵּן בְּכָל יוֹם, רַק פֹּה הוּא מְחַפֵּשׂ כְּבוֹד וְכוּ', וְפֹה הוּא מְחַפֵּשׂ יְחוּס וְכוּ', פֹּה הוּא מְחַפֵּשׂ מְרָאָה חִיצוֹנִי וְכוּ', פֹּה הוּא מְחַפֵּשׂ כֶּסֶף וְכוּ', וְכַדוּמָה כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת, וְזֶה מַה שְּׁמֵרְחֵק אֶת זְוִיגוֹ, אֲבָל אִם הִנֵּה אֹמַר תִּכְּף־וּמְיָד "כֵּן", הִנֵּה מוֹצֵא בְּכָל יוֹם אֶת זְוִיגוֹ, וְזֶה בְּרוּר.

רְאֵה לֹאמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁגִלָּה רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁבִיל תְּקוּן הַבְּרִית, אֲשֶׁר הוּא תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לְמַקְנָה, כִּי הַמְקָנָה מְטַהֵרֶת אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְחוּץ. וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יְתִבְרֵךְ, אֲשֶׁר הַדְּבֹר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרֵךְ, מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְּפָנִים, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כְּלָל!

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיִעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אֹמַר לְךָ, אַחֵי הַיָּקָר! צַעֲרֵךְ הוּא צַעַר קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶהוּ כְּלָל גְּדוֹל (זֶהוּ לְךָ-לְךָ פֶת): בְּאִיתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא אִיתְעַר דְלַעֲלֵא, כְּמוֹ שְׁנַעֲשֶׂה כָּאֵן לְמַטָּה, כְּמוֹ-כֵן נַעֲשֶׂה לְמַעְלָה; וּבְנֹדָאֵי אִם אַתָּה יוֹשֵׁב בְּגוֹפְךָ בְּבֵית-הַסֵּהַר, גַּם נִשְׁמַתְךָ וְהַחֲלֵק אֱלוֹךְ מִמַּעַל שְׁיֵשׁ בְּךָ יוֹשֵׁב אֲסִיר בְּאֲזִיקִים, וּמְקוֹנֵן עָלֶיךָ עַל שְׂיַרְדֶּת וְנִפְלֵת וְנִשְׁלַכְתָּ בְּזָבֵל

מִלְכָּלָךְ וְגֵרוּעַ כְּזֶה, וְנִעְשִׂיתָ עֲבָרִין גְּדוֹל, וְעִבְרָתָ עַל עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים, הַשְּׁלַשׁ עֲבֻרוֹת הַכִּי גֵרוּעוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן.

אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאֲחֵר שְׁאַתָּה כּוֹתֵב מִכְּתָב, שְׁהֵנָּה מִתְחַרֵּט, וְרוּצָה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, זוֹהִי כְּבָר גְּחִמָּה עֲצוּמָה, כִּי כָל זְמַן שְׁעִבְדִין לֹא נִכְנָס בְּאֲדָם הִרְהוּר תִּשׁוּבָה, רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, כִּי יְכוּלִים לְעִבֹר לוֹ הַיָּמִים וְהַשָּׁבוּעוֹת, הַחֲדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, וּכְבָר מֵת וְנִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם בְּלִי תִשׁוּבָה, וְאִזּוֹ מִתְחִילִים עִמּוֹ עֲנִינִים נוֹרָאִים וּמְאֵימִים מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, כַּמּוּבָא בְּשַׁעַר הַגְּלִילוֹת לְרַבְנֵי הָאָרִיז"ל, אֲבָל כְּשֶׁאֲדָם זוֹכֶה עוֹד בְּחַיִּים חַיִּיתוֹ לְהִרְהוּר תִּשׁוּבָה, וּמִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שֶׁהִרְהוּר מְכַנִּים דְּבוּר, וּמִהַדְּבוּר עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה, אִין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל מַעֲלָתוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כִּי גְדוֹלָה תִּשׁוּבָה שְׁפִגְעַת עַד כְּפֹא הַכְּבוֹד (יוֹמָא פו.): וּבְמִקּוֹם שְׁבַעֲלִי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם אִין צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לְעַמֵּד (בְּרַכּוֹת לד.); וְיָדוּ שֶׁל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כּוֹנֵפֵי הַחַיּוֹת, כְּדִי לְקַבֵּל בְּעֲלֵי תִשׁוּבָה (פְּסָחִים קיט.), וּבְפִרְטִיּוֹת מִי יוֹדֵעַ שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתָךְ וּמְאִיזָה מְקוֹם הִיא נֹאצְלָה, עַד שֶׁהַכְּרַחָה לְעִבֹר יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְכַבִּי! מֵאֲחֵר שְׁאַתָּה דוֹפֵק עַל דְּלִתוֹת הַתִּשׁוּבָה לְפַתַח אוֹתָן, דַּע לָךְ, שְׁעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הִיא הַחֲרֻטָּה, לְהַתְחַרֵּט בְּאַמַּת עַל הָעֵבֶר, וְלְהַתְנוּדוֹת בְּפֶה מְלֹא, וְכָל הַמְרַבָּה לְהַתְנוּדוֹת, וּמְאֵרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה — הִרִי זֶה מְשַׁבַּח (בְּמִבְּ"ם הַלְכוֹת תִּשׁוּבָה, פָּרָק א', הַלְכָה א'). וְעִנְיָן הַיְדוּדִי הוּא, שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ בְּלִשׁוֹן פְּרֻטִית (בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ כָל אֶחָד כְּפִי עֲנִינוֹ) וַיִּצְיֵר בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי הַמִּתְפַּלֵּל צְרִיךְ שְׁיִכּוֹן וַיִּרְאֶה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ שְׁכִינָה כְּנִגְדּוֹ, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים טז, ו): "שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד", וַיִּסְפָּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֶת כָּל הַקּוֹרוֹת אוֹתוֹ מִיּוֹם שְׁזוֹכֵר, הֵינּוּ מִגִּיל צְעִיר, וַיִּרְחִיב אֶת הַדְּבוּר מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ בְּלִשׁוֹן פְּרֻטָּה, וַיִּגְלֶה לְפָנָיו אֶת פְּנִימִיּוֹת לְכַבּוֹ בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת מֵהַ שְׁעֵשֶׂה, וּמִי הִבִּיא אוֹתוֹ אֶל דְּבָרִים מְגִנִּים אֵלָיו, וְכֵן יְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ כְּפִי שְׁמִדְבָרִים וּמְסֻפְרִים לְפָנָיו חֵבֵר טוֹב וְלִפְנֵי רַע נְאֻמָּן וְיָדִיד הַגּוֹיִן.

מה אמר לך, אחי! זהו עקר התשובה, ובפרטיות כשאתה מרגיש שעדין הנך רחוק מאד מאד ממנו ותברך, ואף-על-פי-כן אתה בא עם לב נשבר ונדכה לדבר ולספר לפניו ותברך את מר לבך, אין לשער ואין לספר מה שנעשה בכל העולמות מדבורים ומשיחות ותפלות אלו. ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין מג:): מי שדעתו שפלה אין תפלתו נמאסת, שנאמר (תהלים נא, יט): "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה", על-כן, אהובי, אחי היקר! אני מבין מאד מאד את שברון לבך. עשה זאת, אפוא, בני, והנצל מיד, לך אל קרן זוית, אשר אין שם בני-אדם, ואם אתה סגור בחדר מיחד — מה טוב ומה נעים, ותרגיל את עצמך לדבר אליו ותברך ולספר לפניו את כל לבך, ואף שבתחלה ידמה לך, שאין שום אחד המסתפל עליך, ואין אף אחד השומע אותך, תדע, כי כל זה מרב עוונותיך שסלקת ממך את השכינה שהיא האמונה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג:): בתחלה קדם שחטאו ישראל, היתה שכינה שורה עם כל אחד ואחד, שנאמר (דברים כג, טו): "כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנהך", כיון שחטאו נסתלקה שכינה מהם, שנאמר (שם): "ולא יראה בך ערות דבר, ושבו מאחריך", ועל-כן בזה שחטאת ועברת על שלש עברות חמורות אלו, רחמנא לצלן, בודאי סלקת את השכינה למעלה, ואינך יודע ממנו ותברך, עד שנדמה לך, שאין מי שצריך אותך, ואין מי ששומע לך, ואין מי שפונה אליך. ובאמת טעות גדולה היא זו, כי אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך ממש, והוא ותברך מחיה ומקים ומנהיג את כל הבריאה כלה: דומם, צומח, חי, מדבר — הם עצם אלקותו ותברך, ומה שאינך מרגיש זאת, מרב חשכות עיניך, עד שנעלמו ונסתרו ממך כל האורות.

על-כן אהובי, אחי היקר! אל תפשת לבך אל ההסתרות והחשכות והקטנות שאתה נמצא עכשו בהם, רק ראה לדבר עמו ותברך בתמימות ובפשיטות גדולה, ותוציא מפיך דבוריך לפניו ותברך, ותאמר לו: "תברך: רבונו של עולם, הנה אני (תאמר שמך)

מתחרט על כל מעשי הרעים ומהגנים שעשיתי עד עכשו, אנא קבלני בתשובה אמתית, אני רוצה להיות מהיום והלאה בעל תשובה גמור, ולקיים את כל מצוותיך, וכך תרחיב את הדבור ותספר לפניו יתברך את כל לבך, ומה הביא אותך אל גריעות מעשיך, ואף שבתחלה יהיה נדמה לך כי אין מי ששומע אותך, ויעבר יום וימים ושלשה ימים ושבוע וחודש וכו' וכו', אף-על-פי-כן צריך שתדע, ידידי הנקר! כי על-ידי כל תפלה ושיחה שאתה מדבר ומשיח עמו יתברך, אתה פותח קשר אחד שנקשרת בו על-ידי עוונותיך, ומאחר שעברת על עברות חמורות כאלו: עבודה זרה, שהסתובבת בין הפת של גורו, שזו עבודה זרה גמורה, ועברת על גלוי עריות וכו', רחמנא לצלן, וגם על שפיכות דמים, שדקרת בני-אדם בספין (וממש היה נס שלא הרגת), מכל זה נעלם ונסתר ממך האור לגמרי, ועל-כן בזה שתהיה עקשן גדול, ותדבר עמו יתברך בכל יום ויום בעקשנות גדולה, אזי במקשך ימים ושנים תראה שנוי לטובה.

אני יודע שזה קשה וכבד עליך לחכות כל-כך הרבה זמן, אבל צריך שתדע, שהנך נמצא בפח יקוש, ועליך לעשות כל מיני פעולות שבעולם לצאת משם, ועל-כן זה עקר עצתך, להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, ודבר זה נקרא בספרי רבנו ז"ל: התבודדות, שמתבודד עצמו בבחינת "בד בבו יהיה קדש" (שמות ל, לד); עקר הקדשה נמשכת על האדם פשמתבודד עמו יתברך, וכשאתה יושב בעצמך בחדרך בתא המיעד לך בהשקט, ואין לך עם מי לדבר.

על-כן, אחי, "אל תתיאש"! כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ומחכה עכשו שתפתח פיך ותדבר אליו, ותספר לפניו את כל לבך. ואל תחשב, חס ושלום, כי זה איזה נסיון לפתותך, כי ראה והתבונן בינך לבין קונך, ותבין ותשפיל מרחוק, הלא יש בעל הבירה לבירה הזאת, יש בעל-הבית על העולם פלו, שום דבר אינו מתנהג לבד, ועל-כן פן ואולי נסתבכת בסבוכים ובירידות ובנפילות והשלכות כאלו, שתהיה מכרח לישוב עכשו בבית-סהר אסיר בחדר צר וקטן,

רְחוּק מִכָּל הַחֲבֵרָה, בְּאִפְנֵי שְׁתֵּהִיָּה לָךְ עֲכָשׁוּ שְׁעַת כֶּשֶׁר לְשׁוּב
בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי! קוּם מֵהָר וְאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְעַמֵּד עֲכָשׁוּ
לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר אֶת כָּל לִבְךָ
לְפָנָיו, וּבְאִפְנֵי הַזֶּה אִתָּה לֹא יוֹשֵׁב לְבַד, אֲדַרְבֶּה, תִּתְגַּלֶּה עֲלֶיךָ הָאָרֶת
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְיֵאִיר עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת כְּזֶה שְׁלֵא טַעַמְתָּ
עַדִּין בְּחַיֶּיךָ. וְכָל הַיְרִידוֹת תִּתְהַפְּכֶנָה לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וְכָל הַחֲטָאִים
יִתְהַפְּכוּ לְזַכּוּיֹת מִמֶּשׁ.

אָחִי, אָחִי! אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! קוּם וְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא
יִתְבַּרֵךְ מִחֲכָה וְשׁוֹקֵד עַל שְׁפָתוֹתֶיךָ, שְׁתַּפְּתַח פִּיךָ וְתִדְבֹר עִמּוֹ, וְתִסְפֹּר
לְפָנָיו אֶת כָּל שְׁבָרוֹן לִבְךָ. וְזֶה חֲשׁוֹב אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ יוֹתֵר מֵהַכֹּל, כִּי
בְזִמְנֵן שְׁבִית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיִם, אָדָם הָיָה חוֹטֵא בְּאִיזוֹ עֲבָרָה, וְהָיָה
מֵבִיא קָרְבָן, וְעֲכָשׁוּ שְׂאִין לָנוּ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, הַתְּפִלוֹת הֵן בְּמִקּוֹם
קָרְבָנוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (הוֹשַׁע יד, ג): "וַיִּשְׁלֹמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ", וְעַל-כֵּן
רָאָה לְהֵבִיא קָרְבָן חֲדָשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהִיא תִּפְלָה
וְתִחַנֶּה חֲדָשָׁה שְׁתַּעֲשֶׂה מֵעֲצָמְךָ. וְצָרֶיךָ שְׁתַּדַּע, שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר
שְׂאִתָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא הַצְּלִחָה גְּצַחִית, כְּלִי לְהַמְשִׁכַת אוֹר
וְזִיו וְחַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִם תִּשְׁמַע וְתִקְבֹּל עֲכָשׁוּ עֲצָתִי, שֶׁהִיא
עֲצַת רַבְּנוֹ נַחְמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע, אֲזִי בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן תִּשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי. וְלֹא
רַק זֹאת, אֲלֵא תִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה בִּירְאֵת שָׁמַיִם וּבְמַדּוֹת טוֹבוֹת,
וְתִזְכֶּה לְצִאֵת לְחַרוֹת, כִּי מִנְהַלִּי בֵּית-הַסֵּהר אֵינָם חַפְצִים שְׁתִּשְׂאֹר
שָׁם, וְאִפְלוּ שְׁכָבֵר נִגְמַר דִּינְךָ לְעֶשֶׂר שָׁנוֹת מְאֹסֵר, עִם כָּל זֹאת
כְּשִׁתְּחֹזֵר בְּאַמַּת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בַּתְּשׁוּבָה גְּמוּרָה, וְהַדְּבוּר פִּיךָ שְׂאִתָּה
מְדַבֵּר וּמוֹצִיא מִפִּיךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ יִתְגַּלֶּה וְיִתְגַּשֵּׁם אַחֲרֶיךָ בְּמַעֲשֵׂה
בְּפַעַל מִמֶּשׁ, שְׁתַּקְנֶה בְּעֲצָמְךָ מַדּוֹת טוֹבוֹת, אֲזִי תִרְאֶה נִפְלְאוֹת, כִּי
יוֹצִיאוּ אוֹתְךָ לְחַפְּשִׁי.

אֲךָ לְמַעַן טוֹבְתֶךָ הַנְּצַחִית, רָאָה לְצִיֵּת לְכָל מֵה שְׁפָתוֹב כְּאֵן,
שְׁתַּרְבֶּה לְדַבֵּר בִּינְךָ לְבִין קוֹנֶךָ, וְאֲךָ שְׁנַדְמָה לָךְ, שְׂאִין מִי שְׁשׁוּמַע

לך, דע לך שפּל מלָה ומלָה וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹלָה לְמַעַלָּה, וּמְרַעִישׁ
אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּמִן הַשָּׁמַיִם יִרְחֲמוּ עָלֶיךָ, וַיִּקְבְּלוּ אוֹתְךָ בְּתִשְׁבּוּבָה
אֲמִתִּית, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֲפִיץ חֶסֶד הוּא, וַיַּעֲזֹר לָנוּ לְכַלְנוּ לְשׁוּב
בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא אֶת הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ, מִבֵּית אֲסוּרִין
דִּילָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ...

תִּרְאֶה לְהִתְפַּתֵּב עָמִי, וְאֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

י"ד רפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד נִגַּע אֵל לְבָבִי מִצָּבֶךָ הַמָּוֶה
וְגוֹרְלְךָ הָרַע, שְׁנִפְלֵת בֵּין חֲבָרִים לֹא הִגּוּנִים, עַד שֶׁהִשְׁתַּמְשַׁתְּ בְּסַמִּים,
וּמֵאֵז נִפְלֵת וְנִדְרַדְרַת עַד עֵמֶק שְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
שֶׁל זְנוּת, עַד שֶׁמְרַב פְּשָׁעֶיךָ תִּפְסֹו אוֹתְךָ וְאֲסֹרוּ אוֹתְךָ בְּבֵית אֲסוּרִים
לְחַמֵּשׁ שָׁנוֹת מֵאָסֵר עַל רַב הַפְּשָׁעִים שְׁלֶךְ, וּבִפְרִטִיוֹת עַל אֲנֹס,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל מְכִירַת סַמִּים, וְלֹא זֶה בְּלָבָד שֶׁאַתָּה בְּעֶצְמְךָ לֹא
הִלַּכְתָּ בְּדַרְךָ טוֹבִים, עוֹד זֹאת הִכְשַׁלְתָּ אַחֲרֵים, עַד שֶׁהִלַּכְתָּ כְּמֵה
פְּעָמִים וְכו'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵף שְׁאִינִי מְכִיר אוֹתְךָ, אֵף בְּשָׂרִשְׁנוּ
אֶחָד אֲנַחְנוּ, כִּי בְּנֵי אָב אֶחָד אֲנַחְנוּ, בְּנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְכוֹאֵב לִי
מְאֹד מְאֹד, וְזֶה כְּמֵה יָמִים שְׁאִי אֶפְשֶׁר לִי לְאָכַל וְגַם לִישֵׁן מְרַב צַעַר
וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ, שְׁיֵשׁ לִי בְּעִבּוּרְךָ.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְהַזְמַן אֵינוֹ בְּיַדִּי, מְרַב
טְרוּדוֹתֵי בְּעֶסֶק הַרְבִּים שְׁצוּבָאִים עַל פְּתָחֵי בֵּיתִי כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת

הַלִּילוֹת. אַף-עַל-פִּי-כֵן אָמַרְתִּי וַיְהִי מָה, הַהֲכַרְח לְבוֹא אֵלַיךָ
בְּשׁוֹרוֹתַי אֱלוֹ, אוֹלֵי אוֹכַל לְנַחַם אוֹתְךָ וּלְדַבֵּר עַל לִבְךָ.

אודות מה שִׁמְעֵנִישִׁים אוֹתְךָ שֵׁם בְּבֵית-הַסֵּהַר בְּכָל פַּעַם, וְגַם
כָּבַר הֵפוֹ אוֹתְךָ כַּמָּה פְּעָמִים בְּמִכּוֹת אֲכֹנְרִיּוֹת, הָרִי זֶה בְּצֹדֵק, כִּי אַתָּה
מִתְחַצֵּף מְאֹד נֶגֶד הַשּׁוֹמְרִים וְהַפְּקִידִים וְכוּ'. וְהִנֵּה יְדוּעַ, שְׁמַדַּת
הַעֲזוֹת הִיא מְדָה מְגִנָּה מְאֹד בְּכָל־לִיּוֹת. וְכִמּוֹ שֶׁכָּבַר הָאָרִיכוֹ בְּדַבָּר
זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת קִרְח, פְּרָשָׁה י"ח, סִימָן י'): מִי שֵׁישׁ
בּוֹ עֲזוֹת פָּנִים, וְאִינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְפָנָי מִי שֶׁגְּדוֹל הַיְמָנוֹ, הָרִי הוּא רָשָׁע,
עֵינָי שָׁם; וְרַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲזוֹת, סִימָן א'): מִי שֵׁישׁ בּוֹ
עֲזוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁעָבַר עֲבָרָה לְהַכְעִיס, עֵינָי שָׁם; וְאַתָּה בְּעֲצָמְךָ מוֹדָה
עַל כָּל הַפְּשָׁעִים שֶׁשָּׂמוּ נִגְדְּךָ, וְגַם חֲתַמְתָּ עֲלֵיהֶם כָּפִי מִשְׁפָּטֶיךָ,
וְאַתָּה אָמַרְתָּ שֶׁהוּא מִשְׁפָּט צֹדֵק, וְעַכְשָׁו אַתָּה מִתְפָּרֵעַ עַד מְאֹד
בְּעֲזוֹת וּבְחֲצִיפוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ', נוֹ, מָה אַתָּה רוֹצֵה שְׂיַעֲשׂוּ עִמָּךְ?!
הֲלֹא תִקְבַּל עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת שָׁנָם
יְאָרִיכוֹ אֶת שָׁנוֹת מְאֹסְרֶךָ לְעוֹד כַּמָּה שָׁנִים, וְעַל-כֵּן אִיזוֹ חֲכָמָה הִיא
זוֹ לְהִתְפָּרֵעַ וּלְהִיּוֹת חֲצוּף וְעוֹ פָּנִים, הָרִי זֶה מוֹרָה עַל גְּרִיעוֹת מַעֲשֵׂיךָ
וְקַלְקוּל מִדּוֹתֶיךָ, שֶׁעֵדִין טְבוּעַ בְּךָ. וְאַל תְּשִׁיבֵנִי כִּי אַתָּה כָּבַר כָּל-כָּף
לְאַחַר יְאוּשׁ, עַד שֶׁכָּבַר לֹא אֲכַפֵּת לָךְ מַה יִּהְיֶה עִמָּךְ, כִּי זֶה אִינוֹ
נִכּוֹן, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשׁ מִכְּתָבֶיךָ פֹּה וְשָׁם, שֶׁעֵדִין אַתָּה מִשְׁתוֹקֵק
פַּעַם אֶל חַיִּים מְאִירִים וְכוּ'. (חִסֵּר).

י"ד רפז.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְּתָבֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ! הַהֲכַרְח לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, כִּי
כְּשֶׁאַדָּם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְרוֹצֵה לִינֵק מִהַנְּקֻדָּה הַעֲלִיּוֹנָה (עֵינָי לְקוּטִי-

מוֹתֵרִין. חֶלֶק א', סימן ו'), אִז הִהְכַּרְח לְסַבֵּל אֶת כָּל זֶה, כִּי הִצְדִּיק הוּא
 בָּטֵל וּמְבֹטֵל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂזוּ נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהָאֶדָם
 הָרוּצָה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי נִתְעוֹרְרָה בּוֹ נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהִיא נִקְדָּה
 הַתְּחִתּוֹנָה, וּכְשֶׁרוּצִים לְהִתְחַבֵּר יַחַד, צָרִיךְ לְעֵבֶר דְּרָךְ הַקּוֹר, שֶׁהוּא
 שָׁמַיִם — אֵשׁ וַיְמִים, בּוֹשׁוֹת וּבְזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וְזֶה סוּד א
 — " לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, ו' בְּאֶמְצַע, וּמִזֶּה יוֹצֵאת תְּבַת א, קוֹ וּשְׁנֵי
 יוֹדֵי"ן, שְׂזוּ נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וּנִקְדָּה הַתְּחִתּוֹנָה, וּבְאֶמְצַע הוּא ו'
 הַמְּחַבֵּר אוֹתָם, הֵינּוּ לְחַבֵּר בֵּין הַנְּשֻׁמָּה שְׁנִמְצֵאת בְּתַחֲתִית הַמְּדַרְגָּה
 אֶל הִצְדִּיק הָאֵמֶת הַנִּמְצָא בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, זֶה לֹא יְכוּלִים
 רַק עַל-יְדֵי ו' שְׁמַחְבָּרָם, שֶׁהוּא שָׁמַיִם — אֵשׁ וַיְמִים, שְׂזוּ הַבּוֹשָׁה,
 אֲזִיל סוּמְקָא וְאֵתִי חִינְרָא.

וְלָכֵן כָּל הַבָּא לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הִצְדִּיק, עָלָיו לְסַבֵּל
 בּוֹשׁוֹת, חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, שְׁפִיכוֹת דָּמִים לְאֵין סוּף,
 וְאִם הָאֶדָם עוֹבֵר עַל הַכֹּל, הוּא יִזְכֶּה לְמְדַרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַד אֵין סוּף.
 (וְאֵל זֶה זָכָה מוֹהֲרַנְ"ת ו' לְבִשְׁלָמוֹת, בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת, שְׂאֵין
 שְׁלָמוֹת אַחֲרֶיהָ, כִּי הוּא אֲשֶׁר זָכָה לְמָסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר רַבְּנוֹ ו' ל,
 וְסַבֵּל כָּל יָמָיו רַק עֲלִבּוֹנוֹת וּבְזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין
 מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְכָל יָמָיו הָיָה נִרְדָּף, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הִתְחַזַּק וְחִזַּק
 אַחֲרָיִם, וְלֹא נִפְרָד מִרַבְּנוֹ ו' ל, אֶלָּא אֲדַרְבָּה כָּכֵל שְׁסַבֵּל יוֹתֵר, חֲדָשׁ
 חֲדוּשִׁין נִפְלְאִים בְּעַבּוֹר דְּרֵי מַטָּה — לְחַזְקָם וּלְאֶמְצָם, לְעוֹדְדָם
 וּלְשִׁמְחָם, וְכַתֵּב וְהִדֵּר אֶת תּוֹרַת רַבְּנוֹ ו' ל וְאֵת שִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת).

וְדַבֵּר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד הָרוּצָה לְהִתְקַרֵּב וְלִינֵק מִרַבְּנוֹ ו' ל,
 עָלָיו לְעֵבֶר אֶת כָּל זֶה, אֶחָד פְּחוֹת אֶחָד יוֹתֵר, כָּל אֶחָד כָּפִי שְׁמַקְבֵּל
 מִהַנְּחָל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זי"ע, כָּל אֶחָד כָּפִי שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כָּל אֶחָד
 כָּפִי מְסַפֵּר הָאֲנָשִׁים הַתְּלוּיִים בּוֹ, וּכְפִי מְסַפֵּר הַנְּפֻשׁוֹת שְׁמַקְרֵב אֶל
 הַקְּדוּשָׁה, לוֹ הִהְכַּרְח לְעֵבֶר כָּל מִינֵי בְזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים,
 עֲלִבּוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, דְּבָרִים
 הַמְּצוּצִים מִן הָאֶצְבָּע, מְעַלְלִים עָלָיו כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת רָשָׁע, וּמְבַזִּים
 אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי בְזִיוּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק מְעַמֵּד,
 אִז זוֹכָה לְגִלּוּיִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֹא יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעֵר.

ואלו הם ה"לקוטי-הלכות" שחבר מוהרנ"ת ז"ל, שהם סודות נוראים, פלאי פלאות, השגות אלקות בתכלית המדרגה העליונה, וכתבם באפן פשוט וקל מאד מאד, עד שהקורא בהם נדמה לו שהם דברים פשוטים, אבל מי שמתעמק בהם, רואה את הנוראות הנפלאות סתרי נסתרות הגנוזים בהם, ואיך שמקשר כל מצוה אל סודותיה, וכל פסוקי התנ"ך ומאמרי חכמינו הקדושים, ומגלה בהם את סתרי נסתרות שבהם, והכל באפן מעשי, שתצאנה מהם עצות איך להחזיק מעמד בזה העולם העובר, ולהשאיר חזקים באמונה הקדושה בלי צל של איזו קשיה או ספקות וכו', והכל זכה, כי עברו עליו כל מיני משברים וגלים, וסבל כל ימיו מחלקת, ובזו אותו פאחד הריקים וכו', ואף-על-פי-כן החזיק מעמד, ושמו נתקדש מאד מאד, עד שפלל אנשי שלומנו אינם מחסירים לפקד את הציון שלו בעיר ברסלב, אף שצוה שלא יבואו אצלו, כי הוא יהיה נמצא תמיד בציון רבנו ז"ל. אף שבחיים חיותו היו לו צרות צרורות גם מרב אנשי שלומנו שחלקו עליו, ולא הספיקו עמו (כמובא בדברי ר' אברהם בר' נחמן ז"ל), עם כל זאת מוהרנ"ת ז"ל חי את חיי ימי שנותיו, אף שהיו מלאים קשיים — הן מצד הילדים והן מצד אשתו וכו' וכו', והשאיר אחריו ברכה אוצר המנצר בזה, שמתיה את כלל נשמות ישראל החפצים להחיות עצמם עמהם, אשרי מי שהוגה בהם תמיד!

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רפח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשוון ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, כי כל הסתכלות רעה שמביאה את האדם לידי הרהור, זה ממשיך עליו קלפה. ולכן אסור להסתכל על נשים וכו',

וְזוּהִי לֹא חֲמֵרָה, אֲלֵא לָאוּ גָמוּר כְּפִי כַּמָּה מוֹנֵי הַמְצוּוֹת עַל "וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם" (בַּמִּדְבָּר טו, לט) — זֶהוּ מִינּוּת, "וְאַחֲרַי עֵינַיְכֶם" — זֶהוּ נִאוּף (בְּרִכּוֹת יב:), וְאֵל תִּקַּח אֶת זֶה בְּנִקְל.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה שׁוֹרֶפֶת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שְׁנֵדִבְקוּ בּוּ מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, וּבְכַרְטִיּוֹת אַחֵר הַסִּתְּפִלוֹת בְּנָשִׁים, שְׁמַכִּיא לְיַדֵּי הַרְהוּרִים רְעִים.

הַעֲקֹר אֵל תִּבְלֶה אֶת זְמַנְךָ בְּהֶבֶל וּבְרִיק, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אֵל תִּדְּאָג כָּלֵל, עוֹד תִּרְאֶה נְסִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא תֵאָרֶת כָּלֵל, רַק הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לֹמֵר פְּסוּק (תְּהִלִּים פּכּד, יג): "הַרְגֵּה צָבָאוֹת אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטֵחַ בְּךָ".

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ט הַשָּׁנָן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב וְשִׁפְעַת דְּקִדְשָׁה יִגִּיעוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא נִחְלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֲכָמָתָא עֲלָאָה וְכוּ' ... גֵּרוּ וְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַהֲגָהוֹת לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּתְהִלָּה לְאֵל, הַסֵּפֶר יֵצֵא בְּהַדוּר רַב, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרֵאוֹת בְּהַדְּפָסְתּוֹ וּבְהַפְצָתּוֹ בְּכָל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּדְפֵּס וַיִּחְזַר וַיִּדְפֵּס עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת וְכוּ'.

וְרֵשׁוֹת נְתוּנָה לְכָל אֶחָד הַרוֹצֶה לְהַדְּפִיסוֹ לְחִזּוֹר וּלְהַדְּפִיסוֹ, וְאִין לְשׁוּם בְּרִיָּה רֵשׁוֹת לְאַסּוֹר אֶת הַדְּפָסֵת הַסֵּפֶר, כִּי כָּל כּוֹנְנֵי בַּסֵּפֶר הַזֶּה, וְכֵן בְּכָל הַסֵּפָרִים שְׁזָכְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְחַבְּרָה וּלְהַדְּפִיס, וְעוֹד יִזְכְּנֵי וְכוּ', הַכֹּל כְּדֵי לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַאֲדִיר בָּהֶם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזָכְנֵנוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא "אוֹר הָאוֹרוֹת", אֲשֶׁר מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק וּמְאַמֶּץ אֶת כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַעֲצִיפּוֹת וְהַנְּפּוּלוֹת וְכוּ'.

וְהָיָה בַּמָּוֶה שֶׁכָּתַבְתִּי בְּכֹנֹת פִּשְׁטִיּוֹת עַל הַדְּלָקָה גַּר חֲנֻכָּה אוֹת ט"ז (וְהוּא בִּסְפָר דָּף ל"ז):

בְּלִיל ח' יְכוֹן אֶל"ף ה"ה יו"ד ה"א, וּמְעוֹרֵר מִדַּת "נוֹצֵר חֶסֶד", וְכֵן הוּא בְּכָל הַסְּדוּרִים, אֵף סָבַב הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ סְבוֹת לְטוֹבָה, וְזָמַן עַל-יְדֵי רַב אֶחָד סְדוּר כְּתָב יָד, שֶׁצָּוָה הַרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מֵאִיר מְפָרִימִשְׁלָאן זי"ע לְסוּפְרוֹ, לְכַתְּבוּ עַל קַלָּף עֲבוּר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ בְּעַל "מְנוּחַת אֶשֶׁר" זי"ע, וְשֵׁם כְּתוּב כָּף: לִיל ח' יְכוֹן יֵאֱהוּדוֹנָה", וּמְעוֹרֵר מִדַּת "נוֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים" וְתַחֲפִיו כְּתוּב: נוֹשֵׂא עוֹן וּפֹשַׁע וְחֻטְאָה וְנִקְיָה

הֵינּוּ שְׂבִיּוֹם הַח' נִכְלָלוֹת בּוֹ גַּם כָּל הַמִּדּוֹת, וּבְאֵמַת כְּשֶׁתַּעֲיִן בְּ"פְרִי יַעַן חַיִּים", שֵׁם מְרַמֵּז עֲנִין זָה, עֵינַי שָׁם, שֶׁכּוֹתֵב בְּאֵמַצֵּעַ דְּכַרְיוֹ: "וּמְעוֹרֵר יוֹם ח' כָּל שְׁאָר מִדּוֹת" וְכוּ', עֵינַי שָׁם; אֵף כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוּ בְּדְרוֹשָׁנוּ עֲנִין נוֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים (עֵינַי בְּאוֹת ד', וְהוּא בִּסְפָר, דָּף כ"ד), יוֹבֵן הַיֵּטֵב, כִּי עֲכָשׁוּ כְּשֶׁנִּשְׁלַמְתִּים כָּל יְמֵי חֲנֻכָּה, וְאַנּוּ עוֹמְדִים בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן הַנִּקְרָא "זֹאת חֲנֻכָּה", וְשֶׁלֶם הַתְּקוּן שְׁאוּר הַבִּינָה מֵאִיר בְּהַתְּגַלּוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְהוּא מְעוֹרֵר מִדַּת נוֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים דִּיקָא, כְּנֻזְכָּר שָׁם, הֵינּוּ אֵף שֶׁהוּא תַתְּקִיצֵט חֲלָקִים חַיִּב עֲדִין וְכוּ', עַל-יְדֵי אוֹר הַבִּינָה שֶׁשֵּׁם מֵאִיר נוֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים, עַל-יְדֵי-זֶה "לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנֵנוּ, וַיֵּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִיַּד שַׁחַת מְצֹאֲתֵי כֹפֵר" (אִיּוֹב ל"ג, כ"ד), שֶׁנִּצְלַע עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי בְּאוֹר הַבִּינָה שָׁם הוּא נוֹשֵׂא עוֹן וּפֹשַׁע וְחֻטְאָה וְנִקְיָה וְגו', וְנִסְלַח לוֹ לְגַמְרֵי. וְזֶה אֶשֶׁר רַבְנוּ ז"ל מְקַשְׁרִים יוֹם הַכְּפוּרִים לְחֲנֻכָּה (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְהֵבִין.

וְהָיָה הַטַּעַם שֶׁנִּקְרָא יוֹם חַיִּת דְּחֲנֻכָּה "זֹאת חֲנֻכָּה", כִּי אֵז קוֹרְאִין (בְּמִדְבָּר ז, פ"ד): "זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ" וְגו', וְלִפִּי הַנַּ"ל יִתְפָּרֵשׁ הַיֵּטֵב הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָה כו, ט): "בְּזֹאת יִכְפֹּר עוֹן יַעֲקֹב" וְגו', הֵינּוּ כִּי בַיּוֹם הַחַיִּת הַנִּקְרָא "זֹאת חֲנֻכָּה", אֵז נִתְּכַפְּרִים כָּל הָעוֹנוֹת, וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת אֵז סַעֲדָה, וְשׁוֹרְפִין אֶת כָּל הַפְּתִילוֹת שֶׁנִּשְׁאַרוּ (עֵינַי אוֹר צַדִּיקִים לְמַהְרָם פֶּאֶפִּירֶשׁ ז"ל), זֶה רָמַז עַל הַתְּקִיף הַשְּׂמִתָּה שֶׁנִּעֲשֶׂה

אחר מחילת העוונות (כפי שבארנו בדרושנו למוצאי יום הכפורים, עין שם). ובזה נבין גם מה שאמר יוסף לאחיו (בראשית מב, טו) ב"זאת תבחנו וגו', "זאת עשו וחי וגו', ב"זאת" אדע כי פנים אתם וגו', מהו ענין ה"זאת" שחזר להם יוסף כמה פעמים בצווי להביא לפניו את בנימין אחיהם? אף יש לומר, כי הנה ידוע, שמחלקת יוסף עם אחיו היא אותה המחלקת של בית שמאי ובית הלל לגבי גרות חנפה (עין לקוטי-הלכות, השפמת הבקר, הלכה ד, אות י"א ט"ז) (חסר).

י"ד רצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גייעו וירדפו אל ידיד נפשי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה זי"ע ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

באתי לברך אותך בברכת "מזל טוב" על הלדת בנך היקר שייחיה. והשם יתברך יעזר, שתוכל לגדלו ולחנכו על-פי דרך התורה והיראה, ותרוה ממנו רב נחת, ויצאו ממנו דורות יראים ושלמים, עובדי השם יתברך אמתיים, באשר למד והדריך אותנו רבנו ז"ל בספריו הקדושים.

והנה יען שבקשת ממני מכבד לרשם לך על פני הפתב אילו ענינים הנוגעים בימי העבור והלדה והברית וכו', כפי שמקבל אצל אנשי שלומנו מדור דור עד רבנו ז"ל, ועכשו זכני השם יתברך להוציא לאור ספר קטן נפלא ונחמד מאד: "ברית שלום", אמרתי לעשות רצונך, ולצרפו ולשלחו אליך ביחד עם הספר, ותהיה תועלת לך ולכל ישראל.

ידוע אף שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לבחור שיתחתן בגיל צעיר, ואמר פעם לבחור אחד בלשון תמיהה: א איד אן א טלית?

(יהודי בלי טלית), כאומר למה אינו מתחנן. ובאמת היא גמרא מפרשת (קדושין כט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא, אומר ליה: פשיבוא ליך דביאהו ליני, פי אתא חזיה דלא פריסת סודרא. אומר ליה: מאי טעמא לא פריסת סודרא, אומר ליה דלא נסיבנא אהדרינהו לאפיה מיניה. אומר ליה: חזי דלא יזית להו לאפיה עד דנסבת וכו', עין שם. וידוע שבדורו של רבנו ז"ל התחננו בגיל צעיר מאד, ועל-כן היתה הקדשה והטהרה רבה בין כלל ישראל, ומי יתן, והיו מחדשים את הנהגה זו, ואז היו נצולים מרעות רבות שעוברות בעתים הללו על בני הנעורים, רחמנא לצלן, כידוע ומפרסם דבר זה בעוונותינו הרבים וכו'. ורב חסדא התפאר האי דעדיפנא מתבראי דנסיבנא בשיתסר ואי הנה נסיבנא בארביסר הנה אמינא לשטן גירא בעיניך (שם), אומר ליה רבא לר' נתן בר אמי דיך על צוארי דברך, פרוש רש"י: בעוד יך תקיפה על בנה קדם שיגדל ולא יקבל תוכחה השיאו אשה, עין שם; ואמרו (סנהדרין עו): המדריך בננו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפרקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת פי שלום אהלך", עין שם. ואמרו (פסחים קיב): מצנה וגוף טהור נושא אשה ולו בנים, עין שם; ועל-כן אשרי האיש אשר אוהב את בננו ובנותיו באמת, ומשיאן בגיל צעיר, ואז ירוה מהם רב נחת בזה ובבא.

והנה בחור שעדין לא מצא זוגו, ועובר עליו מה שעובר וכו', אסור לו לפל בדעתו כלל בשום אופן שבעולם, וצריך שיידע, שבנדאי יש לו בת זוג, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב.), שארבעים יום קדם יצירת הנולד מכריזים: בת פלוני לפלוני. רק שאסור להיות בררן, ולפסל כל הצעה, אלא לרצות להתחנן לשם שמים, ואז בנדאי ימצא בת זוגו במהרה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רצא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשון ה'תש"ן.

שלום וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד נזדעזעתי לשמע מה שנעשה שם אצלכם בבית-הספר, ואף שאני יודע מענינים פאלו, בעוונותינו הרבים, זה ימים ושנים, אבל אינו דומה פשאני מקבל מכתב מאסיר, ומספר לי בפרטיות את כל הקורות אותו בבית-הספר וכו', מאשר אני שומע ומבין, כי באמת הפתח הוא הנפש, ועל-ידי הפתח יכולים להפיר את פנימיות הנפש ומצבה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעג), ועל-ידי הפתח יכולים לראות את האדם בעצמו, כי פניו שכלו וחקמתו שם מנחים בתוך הפתח (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב); ועל-פני על-ידי מכתבך נעשה אצלי בחינת ראייה, שאני רואה ממש בעיני שכלי מה שנעשה שם עמכם. ואמרו חכמינו הקדושים, זכרונם לברכה (עין פני יהושע לטור חשן משפט, סימן פח): אינה דומה שמיצה לראיה.

והנה קדם עלי להסביר לך, כי חטא הנה של משכב זכר ושל הוצאת זרע לבטלה, שאתם עושים שם, זהו חטא ופשע ועון גדול וקמור במאד מאד, כי מכל טפה וטפה יכול להפרא ולהולד ולר, כאשר רואים בחוש על-ידי המיקרוסקופ (כלי המגדיל את הראות) בטפת זרע של האדם בעודו בחמימותו בריות קטנים מאד פדגמתו וצלמו של האדם, והם חיים ומתנועעים אנה ואנה בתוך הטפה, ועל-פני לא די לכם שעברתם על עברות פה קמורות: רציחה, גנבה, אנס, סמים וכו' וכו', עוד זאת אתה מכלים עכשו את בריאות גופכם, על-ידי שאתם משחקים אחד עם השני, רחמנא לצלן, הלא כל הזרע של האדם הוא מבחר הדם שלו, ועל-ידי שמוציאים את זה ביד או באפן אחר, נחלש פח האדם, ומאבד לאט לאט את הראות, ומראהו נשתנה לרע, וגופו נעשה צנום, רחמנא לצלן, ומה

גם שְׁהִיא עֲבָרָה חֲמוּרָה, אָשׁר הָאָרִיז״ל אָמַר, שְׁעַל חֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִטּוּלָה אַחַד צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת פ״ד תְּעִנּוּיֹת, וְעַל חֲטָא מְשַׁכֵּב זָכָר אַחַד, צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת רל״ג תְּעִנּוּיֹת, וְעַתָּה עֲמַד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן אִם עַל חֲטָא שֶׁל פֶּעַם אַחַת צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת כָּל-כֶּף הַרְבֵּה תְּעִנּוּיֹת, אָשׁר קָשָׁה לְקִיּוֹן, מִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשֶׁחֲטָא בַּחֲטָא הַזֶּה מֵאָה פְּעָמִים אוֹ אֶלֶף פְּעָמִים, בְּמָה תְּעִנּוּיֹת צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת? ! הֲלֹא יְהִיָּה הַהֲכָרַח לַחַיּוֹת לְכָל הַפְּחוֹת שֶׁלִּשְׁתֵּי אֲלָפִים שָׁנִים, וְלְהִתְעַנּוֹת יוֹם יוֹם, עֲמַד וּרְאֵה וְהִשְׁתּוּמֵם! עַל הַרְעָה הַגְּדוּלָּה הַזֶּה שְׁאַתֶּם עוֹשִׂים שָׁם, מְשַׁחֲקִים זֶה עִם זֶה בְּאִפְסָן מְזֵהֵם וּמְטַנְּף כְּזֶה, וּכְבָר נִפְלְתֶם בְּדַעְתְּכֶם כָּל-כֶּף מְרַבּוּי פֶּשַׁע וְשׁוֹד וְזִנוּת וְסַמִּים שְׁעָבְרוּ עֲלֵיכֶם בְּחַיֵּיכֶם, עַד שֶׁנִּתְאַשְׁתֶּם לְגַמְרֵי מֵהַחַיִּים, עַד שְׁאַתֶּם חוֹשְׁבִים לְבִלּוֹת אֶת הַחַיִּים בְּשִׁקּוּץ וְתוֹעֵבָה כְּזוֹ, וְאִינְכֶם מְבִינִים מַה הַחֲסָרוֹן בְּזֶה, אוֹי לִי וְוִי לִי עַל מַר נִפְשִׁי עַל מַר גּוֹרְלִי, שְׁאַהֲיָה מְכָרַח לְדַעַת מְדַבְּרִים מְזֵהֵמִים כְּאֵלוֹ, וְשׁוֹנְעֵרִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִכְתְּבוּ אֵלַי עַל הַפְּתָב דְּבָרִים מְכַעְרִים כְּאֵלוֹ, אֵךְ מָה אַעֲשֶׂה? עוֹנֹתִי הֵטוּ אֵלָה; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁכְּתַבְתֶּם אֵלַי אַתָּה וְחַבְרֶךָ, עַל-כֵּן הַהֲכָרַח לְכַתֵּב לָכֶם וּלְעַנּוֹת לָכֶם תְּשׁוּבָה.

תּוֹדַע, אַחֵי הַיִּקָּר! כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָפָה מְרֵאשׁ מַה שְׁיִהְיֶה בְּסוּפֶךָ, וְהַדּוֹר הַזֶּה נִקְרָא דוֹר עֲקֻבְתָּא דְמִשְׁיַחָא, בְּסוּד עֲקֻבִּים מִמֶּשׁ, כִּי יִרְדּוּ וְנִפְלְנוּ בְּעַמְקַי בּוֹר וְדוֹת, אָשׁר אֵי אֶפְשָׁר כְּבָר לִפְלֵ יוֹתֵר, נִעֲרִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לּוֹקְחִים סַמִּים, אָשׁר הוֹרֵס אֶת בְּרִיאוֹת גּוֹפִם, וּמְשַׁבֵּשׁ וּמְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּם וּמְחַם, וּשְׁטוּפִים בְּזִנוּת יוֹמָם וְלַיְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעָשׂוּ מְזֵה תְּכַלִּית, עַד שֶׁיִּרְדּוּ וְנִפְלוּ כְּמוֹ בְּהֵמוֹת וְכִלְבִּים מִמֶּשׁ; כִּי דָרְךָ הַכָּלֵב, אָשׁר רָץ אַחַר נִקְבָה בְּרַחוּב בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה כָּלֵל, וְתַכְף-וּמְיָד פְּשֻׁרוֹאָה כָּלְבָה אַחֲרַת בְּצַד הַשָּׁנִי שֶׁל הַרְחוּב, עוֹזֵב אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וְרָץ לְאַחֲרַת, וְכֵן סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ בְּכָל פֶּעַם מוֹצֵא כָּלְבָה אַחֲרַת וְרוֹדֵף אַחֲרֶיהָ, וְעוֹשֶׂה מַה שְׁעוֹשָׂה וְכוּ', הֵאֵם בְּשִׁבִיל דְּבָרִים כְּאֵלוֹ נִבְרָאנוּ? ! הֵאֵם בְּשִׁבִיל דְּבָרִים כְּאֵלוֹ כְּאֵנוּ אֵל זֶה הָעוֹלָם? ! לֹא זוֹ בְּלִבְדָּה, אֲלֵא שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עַל-יְדֵי לְקִיַּחַת הַסַּמִּים וְהַזִּנוּת נִתְבַּלְבַּל וְנִתְקַטַּן כָּל-כֶּף הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, עַד שְׁנִעֲשִׂים כְּעַסְנִים גְּדוּלִים, וְהַפְּעַס מְבִיא אֶת הָאָדָם לְהִיּוֹת רוֹצֵחַ מִמֶּשׁ, עַד שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ

הַרְבִּים, אָנוּ עֲדִים עַל רְצִיחוֹת שְׁנַעֲשׂוֹת בֵּין נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְשׁוֹד מְזִיזֵן אֵלָיו מַעֲשִׂים שֶׁל כָּל יוֹם, וְכָל יוֹם שֶׁבָּא קָלְלָתוֹ מִרְבָּה מִחֲבָרוֹ, וְעַל-פִּי-רַב תּוֹפְסִים אוֹתָם וּמְכַנִּיטִים אוֹתָם לְדִין וּמִשְׁפָּט, וְדָנִים אוֹתָם לְחֹמֶשׁ שָׁנוֹת מֵאָסֶר, אוֹ לְעֶשֶׂר אוֹ לְעֶשְׂרִים וְחֹמֶשׁ וְכַדוּמָה. וְכָבֵד כָּל הַבְּתִי סֹהַר מְלָאִים, וּבְמִקּוֹם לְחֹשֶׁב אֵילָיו מִחֻשְׁבוֹת אֵיךְ לְהַצִּיל אֶת הַנַּעַר הַנוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', חוֹשְׁבִים מִחֻשְׁבוֹת וּבָאִים לְהַמְצִיאֹת לְבָנוֹת בְּתֵי סֹהַר יוֹתֵר גְּדוּלִים, הָאֵם דְּבָר זֶה יִפְתָּר אֶת הַבְּעִיָּה? בְּהַחֲלִט לֹא! כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה לְמִטָּה בִּיגְנוֹ, זֹאת אוֹמְרָת, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִחְנַף אֶת בְּגִינוֹ וּבְנוֹתֵינוּ עַל דְּרָךְ הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה הַמְּזַכֶּכֶת, לִידַע בִּידיִיעָה מִחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְאֵין שׁוֹם טָבַע כָּלֵל, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִכְנִיס דְּבָר זֶה בְּעוֹלָם, יִהְיֶה מֵר מֵאֵד מֵאֵד, כָּל זְמַן שֶׁיִּלְמְדוּ אֶת הַחֲנוּף הַכֹּפְרָנִי לְכַפֹּר בְּכָל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלִצְחַק מֵהַמְּסַרְתִּי שֶׁקְּבַלְנוּ מִדּוֹר דּוֹר, אֲנִי יִהְיֶה מֵר מֵאֵד מֵאֵד, וְנִאֲבֹד לְאֵט לְאֵט אֶת בְּגִינוֹ וּבְנוֹתֵינוּ, כִּי יִתְרַבּוּ יוֹשְׁבֵי בֵּית-הַסֹּהַר.

וְהִנֵּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ בְּדוֹרוֹת אֵלָיו, וְשָׁלַח אֵלֵינוּ מוֹשִׁיעַ רַבִּי אֲמַתִּי, רַבִּי הַמְּבִין אֶת בְּעִיּוֹת הָאָדָם, וְהוּא רַבְּנוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלְבִּי זי"ע, שְׁחֵי בְּשָׁנוֹת תְּקַל"ב — תְּקַע"א, וְהוּא הַשְּׂאִיר אַחֲרָיו בְּרַכָּה סְפָרוֹת שְׁלֵמָה שֶׁל לְמוֹדֵי הַנֶּפֶשׁ בְּעִיּוֹתֶיהָ וְתַקּוּנָהּ, וְהַשְּׂאִיר אַחֲרָיו בְּרַכָּה תְּלַמִּידִים וְתַלְמִידֵי תְּלַמִּידִים, אֲשֶׁר לוֹמְדִים לְמוֹדוֹ הַטּוֹב, כִּי הוּא זָכָה לְהַתְּעַלּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ אֶת גְּדֻלָּה אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהוֹרִיד אֵלֵינוּ רַחֲמָנוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְגִלָּה לָנוּ אֵיךְ אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאִפְלוּ עָבַר הָאָדָם עַל כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת בְּעוֹלָם, וְאִפְלוּ עָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁמוּנָה-מֵאוֹת פְּעָמִים, עַדִּין יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּבָה לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאִסּוּר לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, כִּי רַבִּים רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה שֶׁנִּפְּלָה הָאָדָם בִּירִידָה וּבְנִפְּלָה יוֹתֵר עֲמָקָה, יוֹתֵר נִמְשָׁכִים עָלָיו רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא טוֹב תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב ה' לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל

מַעֲשֵׂיוֹ", וְהוּא תַפֵּץ בְּטוֹבוֹת הָאָדָם. וְעַל-כֵּן אִף שְׂכָר נִפְלֵת בְּמָקוֹם שְׂנֵפֶלֶת, אֲסוּר לָךְ לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי אֶמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יומא פו:): גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה, שְׂבִשְׁבִיל יַחֲדֵי שְׁעֵשֶׂה תְּשׁוּבָה, מוֹחֲלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְאוּלַי הִיָּה הַהֲכָרַת לָךְ לִפְלֵ בְרַע וְחֲשֵׁף כְּזָה, בְּאִפְּן שְׁעַל-יְדֵי שְׂאֵתָה תִסְתַּבֵּף בְּסִבּוּכִים וּבְמַעֲשֵׂים כְּאֵלוֹ וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן תְּשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִגְרַם לְעוֹד נְשָׁמוֹת הַתְּלוּיֹת בְּךָ שְׂיִחְזוּרוּ בְּתְּשׁוּבָה. וְיִכּוֹל לְהִיֹּת עַל-יְדֵי שְׁהִנְעַתָּ כְּבָר לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית כְּזָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד לְמַטָּה מְזָה, וְעַכְשָׁו כְּשִׂאֵתָה תְּשׁוּב מִשָּׁם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי תִכְנִיס הַתְּעוֹרְרוֹת לְתְּשׁוּבָה לְכָל הַעֲבָרִיגִים וְהַפּוֹשְׁעִים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן, תִּמְדַּת לְכָבִי! מֵאַחַר שְׂכָר נִפְלֵת וְנִכְשַׁלְתָּ בְּמָה שְׂנֵפֶלֶת וְנִכְשַׁלְתָּ, וְנַעֲשִׂיתָ עֲבָרִין, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאַתָּה יוֹשֵׁב בְּבֵית-הַסֵּהר, אַתָּה וְחַבְרָךְ, רְאֵה גַם רְאֵה לְהִתְיַשֵּׁב בְּדָבָר אֵל מַה הַבִּיאוּךָ מַעֲשֵׂיךָ הַרְעִים?! הֲלֹא טוֹב לָךְ הַמָּקוֹם הַזֶּה לִישֵׁב שָׁם וּלְבַלּוֹת כְּזָה חֲיִיךָ?! הֲלֹא אַתָּה עוֹד בְּחֹר צְעִיר, וְאִף שְׁמֵרֵב מְרִירוֹת וְצָרוֹת שְׂכָר עָבְרוּ עָלֶיךָ בְּחֲיִיךָ, נִדְמָה לָךְ כְּאֵלוֹ הִיִּיתָ כְּבָר כְּזָה הָעוֹלָם מֵאַה שְׁנִים, וּמֵאַסֶּת בְּחֲיִיךָ וְכוּ', תַּתְּבוּנָן וְתַתְּיַשֵּׁב בְּאַמַּת, אֲזִי תִשְׁפִּיל וְתִרְאָה, כִּי עַדִּין אַתָּה בְּחֹר צְעִיר בְּגִיל הַעֲשָׂרִים, וְעַדִּין כָּל הָעוֹלָם לְפָנֶיךָ, וְעַל-כֵּן קִדְּם תִּרְאוּ לְהַפְסִיק תַּכְּף-וּמִיד אֶת הַמַּעֲשֵׂים הַמְּגַנִּים וְהַמְּזַהְמִים שָׁם בְּבֵית-סֵהר, לֹא לְהוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה בְּיָדִים, וְלֹא לְעַבֵּר עַל עוֹן מִשְׁכַּב זָכָר, וְחֲזוּרוּ בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא יִקְבַּל אֶתְכֶם בְּתְּשׁוּבָה, כִּי רַחֲמָנָא לִיבָא בְּעֵי (סוּהָרִין קו:), הַעֲקֹר אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ הוּא הַלֵּב, אִם אַתֶּם רוֹצִים בְּאַמַּת לְחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה, הוּא יִקְבַּל אֶתְכֶם, אֲבָל קִדְּם תַּפְסִיקוּ עִם הַמַּעֲשֵׂים הַמְּגַנִּים הָאֵלוֹ שְׁנִתְרַגְּלוּתָם בְּהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר הֵם חֲטָאִים וְעוֹנוֹת חֲמוּרִים בְּמָאד מְאֹד וְכוּ'.

הַמְּתַפַּלֵּל עֲלֵיכֶם לְתְּשׁוּבַתְכֶם הַשְּׁלֵמָה...

י"ד רצב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשוון ה'תש"ן.

שלום רב להאברהם ... גרו יאיר.

מכתביך המלאים צער ועגמת נפש — לנכון קבלתי, ולא נתן לי מנוח כל הזמן כאבך העצום, על שנלבדת במאסר של חדש ימים, ואת גדל הצער והבזיון שיש לך ממשפחתך ומהשכנים והחברים אני מתאר לעצמי.

והנה לחזקתך ולאמצך איני יודע איך ובמה, כי הלא סוף כל סוף כשיעבר החדש ימים, אני מקנה להשם יתברך שנוכל לדבר פנים אל פנים, ואז נאריך בעזרתו יתברך, אשר אי אפשר על פני הכתב. אך במה שאתה שואל למה מגיע לך דבר כזה, כי אתה בודאי ובודאי חף מפשע, וזהו רק בלבול חנם שהוציאו עליך והושיבוך בתפיסה, ואתה מתרעם עליו יתברך, חס ושלום, למה מגיע לך, ולמה עשה לך כזאת.

אהובי, אחי היקר! צריך שתדע, כי אמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:): אין אדם נקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה, שום דבר אינו נאָרע במקרה עם האדם, אלא הכל בהשגחה נוראה ונפלאה ממנו יתברך, כי הוא יתברך מנהיג ומשגיח על עולמו בהשגחה נפלאה פלאי פלאות, עד שאפלו נקיפה באצבע אינה נעשית מעצמה, רק הכל ברצונו יתברך, ובכונה ידועה רק לו יתברך, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, המחיה ומתהוה ומקיים את כל הבריאה כלה, ועל-כן כשנאָרע עמך דבר נורא כזה, ואסרו אותך בבית-אסורים לחדש ימים, בודאי יש בזה כונה עמקה ממנו יתברך, ועל-כן אסור לך להכנס באילו תרעומות או כעס וקפדה, חס ושלום, עליו יתברך, כי מה אתה יודע ממה אתה נצל, על-ידי שאתה יושב בבית אסורים חדש ימים, אולי נגזר עליך או על אשתך

או על בַּתְּךָ הַקְטָנָה אֵיזָה צֶעַר או מִיָּתָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי גְדֹל
הַצֶּעַר וְהַבּוֹשָׁה שֵׁשׁ לָךְ אַתָּה מִתְפַּטֵּר מִהֲרַע הַיּוֹתֵר גְּדוֹל שֶׁהָיָה רְאוּי
לְבוֹא עֲלֶיךָ, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ חֲמַל עֲלֶיךָ, וְהַחֲלִיף אֶת הָעֲנָשׁ לַתְּפִיסָה.
אִם אָמְנָם עֲכָשׂוּ אַתָּה מִרְגִּישׁ כָּל מִיָּנִי צֶעַר וְיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים,
וּבִפְרָטִיּוֹת בְּאֵילוֹ פָּנִים תֵּצֵא אַחֲר־כֶּף לְרַחוּב? צָרִיךְ שֶׁתֵּשִׁיב לַעֲצֻמְךָ
— הָאֵם לֹא כְּדֹאֵי לְסָבֵל צֶעַר הַבּוֹשָׁה וְהַתְּפִיסָה שֶׁל חֹדֶשׁ יָמִים
מֵאֲשֶׁר יִהְיוּ נִחְתָּכוֹת רַגְלֶיךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל-יְדֵי תְּאַנֵּת דְּרַכִּים,
וְתִהְיֶה נֹכַח כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ? ! או הָאֵם לֹא כְּדֹאֵי לְסָבֵל צֶעַר הַבּוֹשָׁה
וְהַתְּפִיסָה שֶׁל חֹדֶשׁ יָמִים, מֵאֲשֶׁר תִּהְיֶה בַּתְּךָ נִחְלִית בְּמַחֲלַת הָעוּרוֹת,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לְכָל יְמֵי חַיֶּיךָ? ! הָאֵם לֹא כְּדֹאֵי לְסָבֵל צֶעַר הַבּוֹשָׁה
וְהַתְּפִיסָה שֶׁל חֹדֶשׁ יָמִים מֵאֲשֶׁר אֲשַׁתָּךְ תָּמוּת בְּמַחֲלַת הַסְרָטָן,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן? ! תֵּאֱמִין לִי, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! אִם הָיוּ נוֹתָנִים לָךְ
בְּרָרָה או זָה או זֶה, הָיִיתָ בּוֹחֵר בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה לְהַכְנִס אֶל תּוֹךְ
הַתְּפִיסָה חֹדֶשׁ יָמִים, וְאֶפְלוּ יוֹתֵר, אַךְ מֵאֲחֵר שְׂאִינְךָ יוֹדֵעַ מַה
לְמַעֲלָה, עַל-כֵּן אַתָּה שָׁבוּר כָּל-כֶּף וּמְלֹא קִשְׁיוֹת וְסַפְקוֹת עֲלִיו
יִתְבַּרְךָ.

וּבְאֵמַת צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הוּא
מְלֹא רַחֲמִים, מְלֹא חֲסָדִים, מְלֹא טוֹב, וּבְדֹאֵי יֵשׁ פְּנוּנָה עֲמָקָה בְּכָל
הָעֲנָן הַזֶּה שׁוֹתֵגֵלְגֵל עֲלֶיךָ מִשְׁפָּט, עַד שֶׁאַתָּה מִכְרַח לִישֵׁב חֹדֶשׁ
יָמִים בְּבֵית-הַסֵּהַר, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סְפֵר-הַמִּדּוֹת, אוֹת רַחֲמִנוֹת, חֶלֶק ב',
סִימָן א'): בְּשִׁבִיל שְׂאִין מִבְּקָשִׁין רַחֲמִים עַל חֲבֵרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל
לַתְּפִיסָה; כִּי בְּאֵמַת אָמְרוּ חַז"ל (שְׁבוּעוֹת ל.ט.): כָּל יִשְׂרָאֵל עֲרֹבִין זֶה
בְּזֶה, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם רַחֲמִים
בְּשִׁבִיל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שִׁישְׁמֹר אוֹתָם הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מִכָּל רָע וּמִכָּל אוֹיֵב,
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וּמִכָּל צָרָה וּקְטָטָה, וּמִכָּל מִיָּנִי מִיָּתוֹת מְשֻׁנוֹת וְכוּ'
וְכוּ', וְזֶה מוֹרָה אֶת טוֹב לְכַבּוֹ וְאֶת הָאֲהָבָה יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹ, וּכְשֶׁאִינּוּ
עוֹשֶׂה זֹאת, אֲזִי נוֹפְלִים לַתְּפִיסָה, וְשֵׁם הוּא אָסִיר בְּכֹלָא, וְצָרִים
וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי! מֵאֲחֵר שֶׁסָּבַב עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְאַתָּה
כְּבָר אָסִיר, וְיוֹשֵׁב בְּכֹלָא, תִּדַע כִּי עֲלֶיךָ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית,

וְלִהְתַּחַרְט מֵאֵד מֵאֵד עַל שְׁלֵא בְקִשְׁתָּ בְּכֹל יוֹם אֶת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ
בְּעִבּוֹר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְרָאָה עַל-כָּל-פָּנִים עֲכָשׁוּ בְּמִשְׁךָ חֲדָשׁ הַיָּמִים
שְׁאֵתָה יוֹשֵׁב אָסִיר בְּכֹלֵא, לוֹמַר בְּכֹל יוֹם פָּעַם אַחַת בְּכֹנֶנָה גְדוּלָה
תִּפְלָה זֹו.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (שם): וְתִקּוֹן לְתַפִּיסָה, שְׁיַפְרִינְס אֵיזוּהוּ בַעַל
חַיִּים; וְעַל-כֵּן רָאָה לְהוֹתִיר מִלְחָמָה, וְתוֹרֵק לַחוּץ בְּמִקּוֹם שְׁעָפִים
צְפָרִים אוֹ אִם יֵשׁ אֵיזוּהוּ חֲתוּל אוֹ כָּלֵב, לְזִרְק לְפָנֵיהֶם מִשְׁיָרֵי מֵאֲכָלָהּ,
וְזֵה יִהְיֶה תִקּוֹן גְּדוּל. וּמִלְבָּד זֹאת, אָהוּבִי, אַחִי! רְאוּי לָךְ לְדַבֵּר
דְּבוּרֵי אָמוּנָה עִם יְתֵר הָאָסִירִים, כִּי בְּיָדָי יֵשׁ בְּזוּהוּ פְּנוּנָה עֲמָקָה מִמֶּנּוּ
יְתַבְרַךְ — לְמָה הִצְרַכְתָּ לְהִיּוֹת בְּכֹלֵא זֶה דִּיקָא, וְלִהְזַדְמֵן בְּמִקּוֹם
אֶחָד עִם אַנְשִׁים אֱלוֹי דִּיקָא, אֵינן זֶה כִּי אִם שְׁתַּדְבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי
אָמוּנָה, וְלַחֲזֹק לְבָבְכֶם הַנְּשָׁבֵר וְהַנְּדָכָה, וְתִרְאֶה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי חֲרָטָה,
וְתִכְלָל אֶת עֲצָמָךְ עִמָּהֶם, כִּי אוּלַי תִּכְנִיס בְּלָבְבֶם הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה
וְחֲרָטָה, כְּכֹר הִיָּה כְּדָאֵי שְׁתַּכְּנִס לְשֵׁם, וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב (אֵיכָה ג, לד):
"לְדַבְּרָא תַחַת רַגְלֵי כָל אָסִירֵי אֶרֶץ", כִּי בְּזוּהוּ שְׁאֵתָה אָסִיר בְּבֵית-
הַסֵּהר, וְשָׁב בְּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית וּמִתַּחַרְט עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְגַם אֵתָה
מִכְּנִיס הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּיְתֵר הָאָסִירִים, אֵתָה מְדַבְּרָא תַחַת רַגְלֶיךָ כָּל
אָסִירֵי אֶרֶץ, וְעַל-יְדֵי תְּשׁוּבָתְךָ שְׁאֵתָה שָׁב בְּאֲמַת אֱלֹוֹי יְתַבְרַךְ, יִזְכּוּ
גַם הֵם לְשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה, וְכָלְכֶם תִּזְכּוּ לְצֵאת לַחֲפָשִׁי.

וְעַל-כֵּן אָהוּבִי, אַחִי, כָּלְךָ מִקְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת וּבְלִבּוּלִים שֶׁל הֶבֶל,
כִּי הוּא יְתַבְרַךְ בְּיָדָי פְּנוּתוֹ לְטוֹבָה, וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרַאשִׁית ג, כ):
"וְאֵתֶם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה, אֲלֵקִים חֲשַׁבָה לְטָבָה, לְמַעַן עֲשֶׂה כִּיּוֹם
הַזֶּה לְהַחֲיִית עִם רַב", כִּי בְּיָדָי יֵשׁ בְּזוּהוּ פְּנוּנָה עֲמָקָה שְׁאֵתָה נִמְצָא
שֵׁם. עַל-כֵּן, אָהוּבִי, אַחִי! חֲזֹק וְאַמֵּץ לְהַפְּךָ אֶת הַכֹּל לְשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, אָשׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד):
מְצוּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד; וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְרַקֵּד שֵׁם
בְּתַפִּיסָה, וְלִשְׁמַח אֶת נַפְשְׁךָ עַל גְּדָל הַחֶסֶד שְׁעָשִׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ, שְׁהַחֲלִיף לָךְ עֲנִיּוֹת וּמַחֲלוֹת וּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
לְעִנְשׁ לִישָׁב בְּבֵית-הַסֵּהר, וְתִהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, וְתַדְבֵּר עַל לֵב
הָאָסִירִים שְׁגַם-כֵּן יִשְׁמַחוּ, וְתִכְנִיס בְּלָבְבֶם תִּקְוָה וּבִטְחוֹן, כִּי עוֹד

בְּיָדָי יִזְכּוּ לְרֵאוֹת אֹר, וְאֶסוּר לִפְל בְּרוּחוֹ כָּלֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם
עָלֶיךָ וְעַל כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הָאֲסוּרִים בְּבֵית אֲסוּרִים שְׁלָהֶם, שֶׁהֵם
הַגּוֹפִים, וְיִזְכּוּ לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְלִהְיֶיךָ עַל נַפְשָׁם מְאוּרָו
יִתְבָּרֵךְ, וְלִחְזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמוֹ הַטּוֹב...

י"ד רצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֶשֶׁן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תִּכְנַס בְּלַחֲזֵךְ.

מָה אָמַר לָךְ! בְּזֵה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים עַל כָּל יוֹם
וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רֵגַע, שְׁלֹא יִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עוֹבֵר עַל
כָּל אֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת, שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין
לְשַׁעַר כָּלֵל. וְהַעֲקָר שְׁלֹא יִפֹּל מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֶסוּר לְהַסִּיחַ
דַּעַת כְּרֵגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי חֲיִבִים לְחַשֵּׁב בְּקַבִּיעוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
וְכֵן לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּקַבִּיעוֹת, וְזֶה נִקְרָא אִישׁ כָּשֵׁר,
שֶׁרְצָה רַבְּנוֹ ז"ל לְרֵאוֹת בְּנוֹ.

זְכוּר, אָשֶׁר אֶסוּר לְהַתְבַּלְבֵּל מִמָּה שְׁזָה אֹמֵר וְזֶה מְדַבֵּר וְכוּ',
הַעֲקָר לְזַכֵּר תָּמִיד אַחֲרֵיתוֹ הַנְּצַחִית, שְׁיָבוֹא הַיּוֹם וְיִצְטָרֵךְ לְצֵאת מִזֶּה
הָעוֹלָם, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי שְׁמַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ עוֹד
בְּהִיוֹתוֹ בְּרִיא וְשָׁלֵם לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִינוֹ פּוֹנֵה אֶל
הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רצד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תפל בדעתך כָּלֵל, כי הכל משגח ממנו יתברך, ומי שיצטרך אותך וכו', והוא שיקד לשרש נשמחה וכו', הוא ממילא יבוא אליך, ומי שיצטרך עליך רע וכו', ממילא לבסוף יקבל ענשו, ויפרת מזה העולם וכו', ולכן למה לך לדאג כל-כך דאגת חנם? ! הרגל עצמך להיות בשמחה, ולך תמיד עם פנים שמחות ועליזות, ותקבל פני הזולת בסבר פנים יפות, ואל תתפעל מאף אחד, רק התמד בכל יום במקרא, במשנה, בגמרא, במדרש, ברמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', בהנהגה ובתקונים וכו', וזכר את דברי רבנו ז"ל: "אביסעל איז אויף גוט", מעט גם-כן טוב, ולכן תחיה עצמך עם כל הטוב שיש בך, וזה חלקך לנצח ונצחים.

תשתדל לדבר עם הזולת דבורי התחזקות וכך גם לך תהיה התחזקות, כי כשמחזקים את אחרים, גם לו תהיה התחזקות, בסוד אור ישר ואור חוזר (עין לקוטי-מוהב"ן, חלק א', סימן קפד).

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים....

י"ד רצה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ט חשון ה'תש"ן.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אם רצונך לראות ברכה במעשה ידיך, ראה לשמר על הזמן היקר שלך, כי אין עוד אבדה והפסד כמו הפסד ובזבוז זמן לריק וכו', וכן אין עוד הצלחה לאדם כמי שזוכה לשמר על הזמן היקר, והוא חי עם סדר מסדר על כל דבר, ואז הכל הולך לו בשורה, רק דבר אחד אשר עוקר את האדם וכו', ומפילו בנקבא דתהומא רבה, זהו הדברים הבטלים והבטול זמן וכו', אשר יותר גרוע מהכל, כי הדברים הבטלים גורמים להחיצת המחין, ובאים לידי נפילה בגשמיות וברוחניות גם יחד, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט), מענין בגדים לבנים גיד הלשון וכו', שהדמים מתזים למח וכו' ונופל, וזה סובב בין בגשמיות ובין ברוחניות.

העקר להרגיל עצמו לדבר עמו ותבנה, שזה שבח הצדיקים לשבח את צדיקו של עולם, כמו שכתוב (תהלים קמה): "צדיק הני"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", ועל-ידי-זה נשלמת דעתו, וזוכה שדבורו נעשה דבור הנשמע ונתקבל, והכל חפצים לשמע את דבורו — הן למטה כאן בעולם הזה, והן למעלה יש לו דעה בשמים; הינו אם אדם דבוק בו ותבנה, כלם רוצים לשמע את דבורו. וכן מתחשבים עמו בשמים, שזוהי עבודת הצדיקים — תמיד ללמד זכות על גשמות ישראל, ולהטות כלפי חס"ד, ולדון את כל בר ישראל לכף זכות, וכפי שיש מקטרגים למעלה הם מגסים בכל מיני אפנים רק למצא זכות על בר ישראל, כי באמת רוחניות כלולה בגשמיות וגשמיות כלולה ברוחניות, כפי שאדם זוכה להיות דבוק בו ותבנה, אזי אפלו כשמדבר עם בני-אדם, הוא מדבר אז עמו ותבנה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'): כשיש גזרות, אזי הצדיקים מלבישים את תפלתם במאמר, ואף מקטרג אינו יכול לקטרג, אשרי מי שתמיד דבוק בו ותבנה!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאַמַּת אִמְר לָךְ, מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּא עַל אֱלוֹ הַרְשָׁעִים
הַמְצִיָּקִים לָךְ וְכוּ', הֲרֵי אֱלוֹ עֲוֹנוֹתֶיךָ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּף, סִימָן כו): עַל-יְדֵי הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, בּוֹרָא
קְלָפוֹת הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּכַגֵּי-אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂין לוֹ
יְסוּרִין. וְלִכֵּן הָעֵצָה הַיְעוּצָה לָךְ רַק לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְהֵאִיר
עַל עֲצָמְךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאוֹרוֹ הַגָּנוּז, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי
אָנָן. הָעֵקֶר לֹא לְהַכְנִס בְּוִכּוּחִים עִם אֱלוֹ הַרֹדְפִים אוֹתְךָ, שְׂתַק, שְׂתַק,
וְתִרְאֶה גְּסִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק חֲזַק בְּאַמוּנָה
פְּשׁוּטָה, וְזֶה יִשְׂרָף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ מִחַמַּת עֲוֹנוֹתֶיךָ,
וּמִמִּילָא יִתְבַּטְּלוּ הַשׁוֹנְאִים שְׁלָךְ.

אֵל תִּפְחַד מֵאֵף אֶחָד, הַדְּבִק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֶשְׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָנִי מְכַרְח לומר לך, שֵׁישׁ מַחְלָה גְדוּלָה, אָשׁר הִרְבֵּה בְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים מִמֶּנָּה, וְהִיא מְגִדֶּרֶת אֶצֶל חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים, וּבִפְרָטִיּוֹת אֶצֶל פְּסִיכּוֹלוֹגִים: מַחְלַת הַדְּמִיוֹן, שְׁאֵדָם נִכְנָס בְּדַמְיוֹנוֹת וּבִפְנִטְזִיוֹת וְכוּ', שְׂמֵדֶמֶיִן עַל אַחֲרִים כְּאֵלוֹ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת לוֹ רַע, וַיֵּשׁ בְּזֶה מְאוֹת סוּגֵי מַחְלוֹת, זֶה בְּכַה וְזֶה בְּכַה וְכוּ', הַצַּד הַשְּׂוֶה בִּינֵיהֶם, שְׂוֶה בָּא מְאוֹתָהּ מִשְׁפָּחָה שֶׁל מַחְלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מִי שְׂנִכְנַס בְּזֶה, אֲזִי הִרְעִיוֹן רוֹדֵף אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהוּא תָּמִיד מְדַמֵּיִן שְׂוֶה שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, וְזֶה מִתְכַּנֵּן לְהַרְעֵ לוֹ וְכוּ', וְהַכֹּל בְּכֹל מְכַל הוּא, שְׂתָּמִיד מְדַמֵּיִן מְאַחֲרִים, עַד שְׂוֶה הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַבְּרִיאוֹת, וְאִין לוֹ מְנוּחָה, לֹא בִּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה. וּבְאַמַּת הַמַּחְלָה הַזֹּאת עוֹד מְזַכֶּרֶת בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "וְהִסִּיר מִמֶּךָ כָּל חַלִּי" — זֶה הִרְעִיוֹן (ירושלמי שְׁבַת, דף עט.), וַיֵּשׁ לומר מַה זֶה "כָּל חַלִּי"? אֲלֹא הַמַּחְלָה הַזֹּאת שֶׁל הִרְעִיוֹנוֹת הַרְעִים, זֶה נִקְרָא "כָּל חַלִּי", זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מִכָּל מִינֵי מַחְלוֹת, כִּי הוּא רוֹדֵף אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אַחֲרָיו רוֹדְפִים אוֹתוֹ, וְאִין עַל זֶה תְּרוּפָה, אֲלֹא עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹצִיא אוֹתִי מִהַדְּמִיוֹן וְאֶהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחַ". כִּי בְּאַמַּת אִם אָדָם תָּמִיד שְׂמֵחַ, הוּא אֵינוֹ מְבַלְבֵּל עַצְמוֹ מִשׁוּם בְּרָיָה שְׂבַעֲוֹלָם, וּבִפְרָט שְׂרַבְנוּ וְכוּ' אָמַר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), אָשׁר חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שְׁכָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים בָּאִים לְאָדָם רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן הַשְּׂמֵחָה (וּבִפְרָטִיּוֹת מַחְלָה זוֹ שֶׁל הַדְּמִיוֹן, זֶה בָּא לְאָדָם רַק מִחֲמַת דְּכַאוֹן פְּנִימִי וְעַצְבוּת וּמְרִירוֹת פְּנִימִית, שְׂמֵחָה בָּא, שֶׁהוּא תָּמִיד מְדַמֵּיִן עַל הַזִּילת), וְלָכֵן הִתְכַּרַח לומר לך, שְׂגַם אֶתָּה גִלְפֶּדֶת בְּמַחְלָה זוֹ, וְרֵאָה לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְצֵאת מִזֶּה. (הִיָּה טוֹב שְׂתַעֲיֵן עַכְשָׁו בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ס"ז, שְׂאָמַר רַבְּנוּ וְכוּ', אָשׁר אֶת כָּלֵם יְכוּלִים לְרַפָּא, אִם רַק יוֹדַע אָדָם שֶׁהוּא חוֹלָה, עֵיִן שָׂם).

בְּעֵינֵי הַזְּכָרֶת שֵׁם שֶׁל חוֹלָה בְּתַפְלָה נוֹהֲגִים לומר רַק שְׂמוֹ וְשֵׁם אָמוֹ, וְלֹא מוֹסִיפִים שׁוּם תֵּאָר, כִּי אִין גְּבַהּוֹת לְפָנֵי הַמָּקוֹם (בְּרִכוֹת י:). וְרֵאִיתִי שְׂאָפְלוֹ עַל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים, וְכֵן עַל רַבָּנִים מְפָרְסָמִים לֹא כְּתָבוּ שׁוּם תֵּאָר בְּעַת הַזְּכָרֶת שֵׁם לְחוֹלָה, רַק שְׂמוֹ וְשֵׁם אָמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוּמָךְ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד רחצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ט חֲשׁוֹן ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵאֵד מְאֹד נִגַּע אֶל לְבִי צַעֲרָךְ הַקָּשָׁה, שְׂכָבְךָ כְּמָה פְּעָמִים גָּנְבוּ
 אֶצְלָךְ וְכו', וַיֵּשׁ לְךָ הַפֶּסֶד גְּדוֹל מְאֹד וְכו', וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאֵתָה חוֹשֵׁד
 וְכו', שְׁנֵה דְבָר כָּל-כֶּף קָשָׁה לְהַבִּין, אֶחָד קָרוֹב מִשְׂפָּחָה כָּל-כֶּף קָרוֹב
 וְכו', שֶׁהוּא יִהְיֶה הַגָּנֹב הַגּוֹנֵב אֶצְלָךְ סְכוּמִים אֲדִירִים וְכו', זֶה מְאֹד
 מְאֹד מְצַעֵר, לְמַסֵּר לְמִשְׁטָרָה אֵינְךָ יָכוֹל, כִּי יַעֲנֵשׁ עֲנֵשׁ קָשָׁה וְכו'
 וְכו' (וּבְכָלֵל מְסִירָה זֶהוּ עוֹן חֲמוּר עַד מְאֹד), וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת
 וְכו'. וְלִכֵּן עֲצָתִי, קִדְּם רְאֵה מִהֵיּוֹם לְסֵתָם אֶת כָּל הַפְּרָצוֹת וְכו', כִּי
 פְּרָצָה קוֹרֵאת לְגָנֹב, וְחֲצִמְצָם אֶת אֱלוֹ שְׂיֵשׁ לָהֶם גִּישָׁה אֶל כְּסָפְךָ
 וְכו', וְתִתְחִיל לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל כָּל הוֹצָאָה וְעַל כָּל הַכְּנָסָה,
 וְתִהְיֶה קִפְזָן גְּדוֹל עַל הַכָּל וְכו', אֵינְךָ יוֹתֵר הַפְּקָר, שְׂכָל אֶחָד יוֹכֵל
 לַעֲשׂוֹת עִם כְּסָפְךָ כָּכָל אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל רוּחוֹ וְכו', אֵינְךָ עוֹד דְּבָר כְּזֶה
 וְכו', כִּי אֵתָה בְּאַמַּת הָאָשִׁם. כִּי לְמָה שְׂלָא יִגְנְבוּ? ... כְּשֵׂאֵתָה
 מִפְּקִיר אֶת הַכְּסֵף, וַיֵּשׁ שָׁם הַרְבֵּה פְּרָצוֹת? לְמָה שְׂלָא יִגְנְבוּ, בְּשַׁעֲה
 שְׂהַכְּסֵף כָּל-כֶּף פְּרוּץ, וְכָל אֶחָד יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּכְסָפְךָ כָּכָל הָעוֹלָה
 עַל רוּחוֹ? הָאֵם זֶה לֹא מִצְחִיק?! וְלִכְסוֹף אֵתָה בּוֹכָה לִי, שְׁנֵה
 הַקָּרוֹב מְאֹד אֵלֶיךָ גָּנֵב. לְמָה שְׂלָא יִגְנְבוּ כְּשֵׂאֵינְךָ לְךָ שׁוֹם חֲשׁוֹבוֹן עַל
 כְּסָפְךָ?! וְלִכֵּן לְדַעֲתִי, מִהֵיּוֹם תִּתְחִיל לְשֹׁמֵר בְּיִתְרָה עַל כָּל פְּרָט
 וּפְרָט, וְתִבְדִּיק תְּמִיד אֶת הַמְּמַנְּגִים עַל הַכְּסֵף הֵיכֵן הוֹלְכוֹת הַהוֹצָאוֹת,
 וְהֵיכֵן וְכַמָּה הַכְּנָסוֹת, וְלֹאן זֶה מַגִּיעַ?! אֶת הַקָּרוֹב הַזֶּה רְאֵה לְסַלֵּק
 בְּחֻכְמָה, שְׂלָא יִגְקֵם בְּךָ וְכו', וְתִמְחַל לוֹ, סוּף כָּל סוּף זֶה קָרוֹב וְכו',
 אַךְ מִהֵיּוֹם וְהִלָּא תְּשִׁים עֵינַי שְׂלָא יִכְנַס לְךָ בְּעַסְקִיךָ, וְלֹא תִהְיֶה לוֹ
 שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לַעֲסָקִיךָ, וּמִכָּל שְׂכָן אֶל כְּסָפְךָ וְכו', אֵתָה רוֹצֵה לַעֲזוֹר

מצד קרבה שהוא קרוב לך — מה טוב ומה נעים וכו', אבל רק עזרה, ולא שיהיה בעל-הבית בתוך עסקיה.

לדעתי, קח מהיום רואה-חשבון ועורף-דין המסורים לך, והכל שיהיה רק חקי, וכך אף בריה לא תוכל לעשק ולגנב אותך, וכאשר תעשה כפי שאני מבקש ממך, אז תראה ברכה במעשה ידיך.

ראה למחל לו וכו', כי מה יעשה וכו', שלא יחטא!! למה שלא יגנב?! אתה עם כל הכבוד לך חייב בדבר, כמאמרם ז"ל (גטין מה.): לאו עכברא גנב, אלא חורא גנב; אני מאד מקנה שתצית אותי מהיום והלאה, ותהיה שמור מהכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

י"ד רצט.

בעזרת השם ותפריך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

היה טוב מאד, אם תתמיד הרבה בספרי "לקוטי-הלכות", אשר אין למעלה מזה. ידוע, בשעה שהדפיסו את ספרי השל"ה הקדוש, אמר אחד למוהרנ"ת ז"ל: דאס איז א פויל ווארג, כאומר — זה כל בו, יש שם הלכות, מנהגים, דרושים וסודות וכו'. ענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל: מיין ספר איז גאט'ס גן-עדן; הספר שלי זהו הגן-עדן של הקדוש-ברוך-הוא. וזכורני פשהייתי בחור צעיר, הייתי עקשן גדול, וסימתי בתקופה של שנתים וחצי בכל חדש את כל ספרי ה"לקוטי-הלכות", וסימתי ברציפות שלשים פעם, מלבד שחזרתי על זה כל-כך הרבה פעמים, וכן סימתי פעם את כל ה"לקוטי-הלכות" לפי סדר התורות. וזה מה שמחזיק אותי כל השנים הקשות שעברו עלי, כי רק מוהרנ"ת ז"ל הבין מה רבנו ז"ל רוצה מאתנו.

ועקר הַלְמוּד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל זֶה לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשָׂה, לְהַתְחַזֵּק
בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְזוֹהִי תַכְלִית הַלְמוּד, וְלֹא לְהִיּוֹת חוֹקֵר
וּמְפַלְפֵּל בְּדַבְרֵיו בְּפִלְפוּלֵי סָרֵק, שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים, לְעַרְבֵב מַעֲיָנוֹת
בְּתוֹךְ נַחְלִים... בְּשַׁעַה שֶׁנַּחַל הוּא דָּבָר אֶחָד, וּמַעֲיָן הוּא דָּבָר שְׁנִי.

וּבְכָלֵּל צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי לְגַדֵּלֵת רַבְּנֵי ו"ל אֵין חֶקֶר, וְלֹא שִׁיף
לְשׁוּם בְּרִיָּה לֹמֵר, שֶׁהוּא יָרַד לְסוֹף דַּעַת סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "לְקוּיטִי-
מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר הֶעֱמֵק בְּזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר, וְכָל סִפְרֵי הַזֵּהָר
וְהַתְּקוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל וְקַבְּלַת הָרַאשׁוֹנִים, וְכָל סִפְרֵי חֲסִידוֹת,
הַכֹּל כְּלוּלִים בְּסִפְרֵי זֶה, אֲזִי מִי יָכוֹל לְהַתְּפָאֵר שֶׁרַק הוּא מִבֵּין בְּסִפְרֵי
רַבְּנֵי ו"ל?! אֲשֶׁר עֲדִין לֹא קָם אֵינִישׁ עַל יְבִשְׁתָּא, וְיִתְּפָאֵר שֶׁהוּא
יָכוֹל לְפָרֵשׁ אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיֹּאמֶר זֶה הוּא זֶה... הֲלֹא לְטַפֵּשׁ
יִחְשַׁב... אֲלֵא כָּל הַלְמוּד צְרִיף לְהִיּוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד מְפָרֵשׁ אֶת דְּבָרָיו
לְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְלְהוֹצִיא לְעֲצָמוֹ עֲצוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵיו ו"ל
(לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), אֲבָל אֵף אֶחָד אֵינּוֹ יָכוֹל לְהַתְּפָאֵר
וְלֹמֵר, שֶׁרַק הוּא מִבֵּין בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל "לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן", זֶה
שְׁטוֹת וְעֲזוֹת מִצַּח גְּדוּלָּה לֹמֵר כֵּן, כִּי גַם בְּשָׂמִים מְשֻׁתָּנִים הַגְּוֹנִין
שֶׁל הַ"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן" לְמִי שֶׁבָּקִי בְּרוּחָנִיּוֹת וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים
לְלַמֵּד אֶת הַסִּפֵּר, וּלְחַדֵּשׁ בּוֹ כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶׁמֵּאִיר לוֹ, וּכְפִי
בְּחִינָתוֹ וּכְפִי הִירִידוֹת שֶׁלוֹ וְכוּ'.

יְדוּעַ, כִּי אֶת הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ לֹא רָצוּ לְהַדְּפִיס, כִּי אָמְרוּ, שֶׁכָּל
הַסִּפֵּר הִיָּה צְוָאָה לְבָנוֹ, אֲבָל אַחֲר־כֵּן הִתְעַרְבוּ גְּדוּלֵי עוֹלָם וְאָמְרוּ:
הֲרֵי הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ הִיָּה רַב בְּכַמָּה עֲזֵרוֹת גְּדוּלוֹת, בְּכַמָּה חֻלְקֵי
הָעוֹלָם, וְלִכֵּן הוּא רַבָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַדְּפִיסוּ אֶת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים.
כַּמּוּ-כֵן וְיֹתֵר מִכֵּן הֵם סִפְרֵי מוֹהַרנ"ת ו"ל "הַלְקוּיטִי-הַלְכוֹת" שֶׁלוֹ,
שֶׁזֶה יוֹרֵד אֶל כָּל אָדָם אֶפְלוֹ הַכִּי יְרוּד וְהַכִּי מְגֻשָּׁם וְכוּ', כֹּלָם יָכוּלִים
לְמַצֵּא אֶת עֲצָמָם בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁרֵי שִׁיֵּאֲחֻז בָּהֶם!

גַּא וְנָא לֹא לְבַלְבֵּל עֲצָמָךְ מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,
זֶרֶק אֶת הַתְּכִילָה שֶׁלְּךָ לְתוֹךְ הַיָּם, וְתוֹכֵל לְעַבֵּר אֶת הַיָּם בְּשָׁלוֹם,
אֲשֶׁר זֶה הִיָּה סוּד קְרִיעַת יַם סוּף, אֲשֶׁר מָשָׂה רַבְּנֵי קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם,

שְׁנָה סוּד "שָׁקַע צְרִינּוּ בְּתוֹכוֹ", מְנִיחִים אֶת הַצְּרוֹת בַּיָּם, וְכֵן יְכוּלִים לְעֵבֵר עַל הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד ש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵינִי מֵבִין מַה יֵּשׁ לְךָ חֲלִישוֹת הַדַּעַת, אֲשֶׁר קָל רִיק וּפְחוּז וּבַעַל עֲבָרָה כְּתִב בְּתִבָּה מְלַכְלַכַת עֲלֵי וְכוּ', מַה זֶה תְּמִיּהָה, מַה זֶה פְּלִיאָה?! הָאֵם קִדְשָׁה מִתְעַרְבֶת עִם טְמֵאָה?! הָאֵם אֹר מִתְעַרֵב בְּחֻשָׁךְ?! הָאֵם אָמַת מִתְעַרְבֶת בְּשֻׁקָר?! כֵּן זֶה בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, אֱלוֹ הַקֵּלִי עוֹלָם וְהַבְּעֲלִי עֲבָרָה מְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אֲסוּר עַל אִישׁ כְּשֶׁר (וּכְדָאֵי שְׁתַּעֲזֵן בְּמַכְתָּב הַקְּדוּשׁ, שְׁכַתְּבֵה הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּגוֹ שֶׁל הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים הַרְבִּי רַבִּי אֶלְיָמֶלֶךְ זי"ע, שְׁמֵאֲרִיךְ בְּזֶה בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָה, בְּשַׁעֲה שְׁרַדְפוּ אֶת הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מְזַעְלִיחוֹב (זֶה הִנֵּה הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זי"ע, שְׁהִיָּה אֲז רַב בְּעִיר זְעֵלִיחוֹב), שְׁכּוֹתֵב בְּשֵׁם אָבִיו, שְׁכֵךְ הִיָּתָה בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁר אֱלוֹ הַרְשָׁעִים הַאֲרוּרִים רְדְפוּ אֶת הַצְּדִיקִים. וּמֵבִיא שֵׁם, שְׁכֵכֵר הִנֵּה לְעוֹלָמִים מִימּוֹת אֲבָרְהָם אָבִינוּ, שְׁרַדְפוּ אוֹתוֹ, וְעַד הַיּוֹם כָּל הַצְּדִיקִים צְרִיכִים לְסַבֵּל סָבֵל גְּדוֹל מֵאֱלוֹ הַרְשָׁעִים הַחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים וְכוּ', עֲזֵן שָׁם).

וְלִכֵּן אֵל תְּחַלֵּשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר מַעֲלָתְךָ שֶׁל הַצְּדִיקִים הַזּוֹכִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכַטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, עַד שְׁנִתְּבַטְּלִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם מוֹכֵנִים בְּכֹל עֵת וְרָגַע לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת. וְאֵיךְ קָלִים וְרִיקִים, פּוֹחֲזִים וּבוֹעֲלֵי גְדוּת

ועוֹבְרִים עַל כָּל עֲרִיזוֹת הַפְּתוּבוֹת בְּפָרְשׁוֹת אַחֲרָי, מִלְּבַד אֲשֶׁר פִּטְמוּ
עֲצָמָם בְּחִמְץ בְּפֶסַח, וְאָכְלוּ טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת מִגִּיל קִטְנוֹת, וְאָכְלוּ בִּיּוֹם
הַכַּפּוּרִים וְכוּ', וְהֵם זִהְמָה וְטִמְאָה אַחַת וְכוּ', אִיךָ יְכוּלִים לְהִבִּין
בְּאִישׁ כָּשֶׁר? ! וְלִכֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה כָּל-כָּךְ מִתְפַּעֵל מִמָּה שֶׁכָּתַב
אִיזָה נוֹאֵף וְכוּ', חִסֵּר דְּעָה וְכוּ' ? !

הֵרַב הַקְּדוֹשׁ הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ מִמְּעוֹרְרֵיטֵשׁ זִי"ע, סָבַל מְאֹד עַל
רְגָלָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהִרְבָּה פְּעָמִים הָיוּ צוֹרְבוֹת כְּמוֹ אֵשׁ מֵרֵב כְּאֵב, וְלֹא
הָיָה יְכוּל אֶפְלוּ לְלַבֵּשׁ גַּרְבִּים, וְהָיָה לוֹ רוּפָא דְּאַקְטָאָר גּוֹרְדוֹן, שֶׁחֲזַר
בְּחִשּׁוֹבָה שְׁלֵמָה עַל יְדוֹ, וְהָיָה תְּמִיד מִתְמַיָּה — אִיךָ יְלוּד אֲשֶׁה
יְכוּל לְסַבֵּל סָבַל כְּזֶה, שְׁלֹא נִתֵּן לְהִסְבִּיר. אֲבָל הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ הָיָה
תְּמִיד דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וּפְעַם בְּעָרֵב פֶּסַח כְּאָבוֹ לוֹ רְגָלָיו
בְּמָאָד מְאֹד, וְהָיָה הַרוּפָא בָּא לְבַקְרוֹ וּלְהַקְלֵ מִמֶּנּוּ יְסוּרָיו. וְרָאָה
שֶׁרְגָלָיו אֲדַמּוֹת כְּאֵשׁ, וְתַמָּה — אִיךָ יוּכַל הַלִּילָה לַעֲשׂוֹת אֶת
הַסְּדֵר? ! וְהִנֵּה בָּא בְּלִיל הַסְּדֵר, וְרָאָה אִיךָ שֶׁהַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ יוֹשֵׁב
בְּרֹאשׁ הַשְּׁלֶחֶן, מְסַבֵּב עִם תְּלַמִּידָיו הַקְּדוֹשִׁים, כְּאֵלוֹ לֹא קָרָה כְּלוּם,
וְהָיָה דְּבוּק לְגַמְרֵי בּוֹ יַתְבַּרְךָ, וְהִלָּף הַרוּפָא תַּחַת הַשְּׁלֶחֶן לְבֹדֵק אֶת
רְגָלֵי הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ, וְרָאָה שֶׁהֵן קָרוֹת וּלְבָנוֹת כְּאֶחָד הָאָדָם, וְלֹא
הִבִּין אִיךָ זֶה קָרָה.

וְהִנֵּה הַמַּצּוֹת שֶׁל הַמְּגִיד הָיוּ אֵלוֹ שֶׁאַפָּה בְּנוֹ הֵרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
אֲבָרְהָם הַמְּלֵאָף זִי"ע, וְרָצָה הַרוּפָא לְטַעַם מִהַמַּצּוֹת הַלָּלוּ, וְלִקַּח
מִהַשְּׁלֶחֶן כְּזֵית מִהַמַּצּוֹת שֶׁל הַמְּגִיד שֶׁאַפָּה בְּנוֹ, וּפְתָאֵם הַחֵל לְצַעֵק
בְּקוֹלוֹת מְשֻׁנִּים, שֶׁנִּשְׁרָפוּ בְּגִי מְעִיו, וּמֵרֵב רַעַשׁ שֶׁעָשָׂה, פֶּסַק הַמְּגִיד
הַקְּדוֹשׁ מִדְּבִקוֹתָיו, וְשָׂאֵל: מַה קוֹרָה כָּאֵן? וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁאַכַּל הַרוּפָא
מִהַמַּצּוֹת שְׁלוֹ. אֲזַי זָעַק הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ: מִי בִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְאַכֵּל? !
שֶׁתַּכְּף יְקַח תְּרוּפָה וְיִקְיֵא אֶת מַה שֶׁאַכַּל, וְכֵן עָשָׂה, שֶׁהִקְיֵא אֶת כָּל
מַה שֶׁאַכַּל, וְאָמַר הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ, שְׁלוּלָא זֹאת, הָיוּ נִשְׁרָפִים בְּגִי
מְעִיו.

רוֹאִים מִכָּאֵן, מַה זֶה צְדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא
תְּמִיד, וּמִבְּחוּץ לֹא יְכוּלִים לְהִפִּיר עֲלֵיהֶם כְּלָל, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ

ו"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קטז) שְׁמַבְחוּץ אֵין יְכוּלִים לְהַפִּיר עַל אִישׁ כְּשֶׁר כְּלוּם, וְהוּא נִרְאֶה כְּשֶׁאָר בְּגֵי אָדָם, אַבְל בְּפִנְיֵמִיּוֹת הוּא עוֹנֵן אַחַר לְגַמְרֵי, שְׁאִין שׁוּם בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַבִּין גְּדֻלָּתוֹ. וְלִכֵּן אָסוּר לְהִתְפַּלֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, שְׁמַחֲרָפוּ וּמְבֹזוּ, אֲלֵא יִבְרַח תָּמִיד אֲלֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּבְטַל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֵא !

טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, שאנו יודעים מרבי אמת פֶּזָה.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֵאשׁ הַדָּשׁ כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה שָׁבוּר? ! לָמָּה לֹא תַחֲיֶה אֶת עֲצָמֶךָ עִם הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בֶּךָ, כְּמוֹ שְׁלֵמֵד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שְׁצַרִּיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בּוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְלָדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת.

תְּהִלָּה לְאֵל, אַתָּה אוֹכֵל בְּפִסְחַ מִצֵּה, וּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "מְאוּר וְשֵׁמֶשׁ", שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצֵּה בְּשִׁבְעָה יָמִים, מְשֻׁנִּים אֶת הַשְּׁבָעִים שָׁנָה שְׁלוֹ. וּמִהֲרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי מְנַחֵם מְעַנְדִּיל מְרִימָנוּב זי"ע מוֹבָא בְּסִפְרֵי "מְנַחֵם צִיּוֹן", שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצֵּה מְשֻׁנִּים אֶת הַשְּׁבָע מִדּוֹת שְׁלוֹ: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת, נִצְחָה, הוֹד, יְסוּד, מְלָכוּת. וְכֵן מוֹבָא בְּרוֹקַח, שְׁכָל מִי שְׁאוּכַל מִצּוֹת, נַעֲשֶׂה שְׁתָּף לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ מִצְאָנוּ זי"ע אַחַר הַסֵּדֶר רְקַד, וְשֵׁם אֶת יְדֵיו הַקְּדוּשׁוֹת עַל גּוּפוֹ הַקְּדוּשׁ, וְאָמַר: "שִׁישׁוּ בְּגֵי מְעִי, שִׁישׁוּ בְּגֵי מְעִי, שְׁהַכְּנִסְתִּי בְּכֶם שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים", כִּי הַמִּצּוֹת הֵן

רצונו יתברך, והן מלאות שמות הקדושים. ואומרים בשם צדיקים, אֲשֶׁר "מוציא מצה" הפונה, כשאוכלים מצה, מוציאים מעצמו את כל הרע והמדות הרעות שנדבקו בו.

על-כל-פנים יש לה במה להחיות את עצמך, שאתה יהודי, ואוכל מצה, ואין לה שיכות אל חמץ, חס ושלום, ובשבעות — קבלת התורה, ובספות — שאוכלים בספה, שהיא צלא דמהימנותא, צל האמונה הקדושה, וזה מרגיש אפלו אדם פשוט, אור גדול בתוך הספה, וטועם טעם השכינה הקדושה, שמסבבת את האדם. ולכן איני יודע מה ולמה תהיה עצוב?!

ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל', וסימן קלה) על מה שכתוב על אגג מלך עמלק (שמואל-א' טו, לג): "וישפף שמואל את אגג", שס"ף ראשי תבות: ש'בועות, ס'בות, פ'סח. בזה ששמחים בימים טובים, חותכים ומבטלים את אגג, שהוא מלך עמלק, שמכניס ספקות באמונה הקדושה (שמות יז, ד): "היש הנני" בן רבנו אם אין", כי על-ידי שמחת המצוות, מבטלים את הקלפה הזו של עמלק שעולה ספ"ק, אשרי מי שמחיה את עצמו עם נקדת המצוות!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' הראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תהיה בטלן! ראה לחטף עכשו בך גמרא, וזה יבטל ממך את קלפת נוקבא דסטרא אחרא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ריד), אשר תלמוד הוא כמספר שמה לילי"ת, שהיא נוקבא דסמ"ך-מ"ם, ועל-ידי בך גמרא מכניעין אותה. ולכן

תראָה שְׁהִסְמִיךְ־מִיָּם יַעֲשֶׂה הַכֹּל, הַעֲקֹר שְׁלֹא יִתֵּן לָךְ לִלְמַד דָּף גְּמָרָא בְיוֹם. וְלִכֵּן רוּץ הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן עֲכָשׁוּ לִלְמַד דָּף גְּמָרָא כְּסֻדְרָן, וְזֶה יִצִּיל אוֹתְךָ מִכָּל מִינֵי טְמָאוֹת וְזִהְמוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא. וְדַע לָךְ, שְׂאֵלוֹ הַמְזִיקִים מְאֹד מְאֹד מְפַחְדִים מִלְמוּד דָּף גְּמָרָא, שְׂזֵה הוֹרֵס אֶת הַטְּמָאָה שְׁנֹדְבָקָה וְנִשְׂרָשָׁה בְּתוֹךְ הָאָדָם, אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וְגוֹנֵב בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא אֶפְלוּ בְּגַרְסָא, וּמִכָּל שְׂפָן מִי שְׂמַחֲיָגַע בְּעַצְמוֹ לְהִבִּין דָּף גְּמָרָא וְרִשׁ"י, וּמִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן שְׂזוּכָה גַם לִלְמַד וּלְהִבִּין אֶת הַתּוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְרַת תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רֵאָה לְחִזּוֹק עַצְמְךָ בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עוֹ, וְאַל תִּתֵּן שְׂיִפִּילוֹ אוֹתְךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, אִתָּהּ בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַחֲדִיר בְּעַצְמְךָ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, שְׂאֲנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל קַבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, וְתַהֲלָה לְאֵל, אוֹתָנוּ לֹא גִיזוּ שׁוּם כּוֹפְרִים וְאִפְּיִקוֹרְסִים עִם דְּעוֹת נְרוֹת שֶׁל "כַּחֲזִי וְעַצֵּם יָדִי עֲשֶׂה לִי אֶת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז). אֲנַחְנוּ רַק מְסוּרִים בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַק הוּא מְלַכְנוּ, וְרַק אֵלָיו אָנוּ מְשַׁעֲבָדִים, וְרַק חֲקֵי הַתּוֹרָה אָנוּ שׁוֹמְרִים, וְעַלֵּיהֶם נִמְסָר נַפְשָׁנוּ תָּמִיד. וְלִכֵּן אֵין לְהַתְּבַלְבֵּל מִכָּל מַה שְׂקוֹרָה סְבִיב וְכוּ' וְכוּ', אֵין לָנוּ אֵלָא אֶת אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, וְאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים עֲלֵינוּ רַק עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵנוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד דש.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לעשות בכל פעם התחלה חדשה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ת"י מותר"ן, סימן תלז), שבכל פעם בשבאים לדבר עמו יתברך, צריכים לומר לו יתברך: "היום אני מתחיל להדבק בך", כי באמת אין טוב מתפלה והתבודדות, שאדם משיח ומספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ושופך את מר נפשו לפניו יתברך. ואם אדם עוסק בזה כל היום, אין למעלה ממנו, כי סוף כל סוף מה יש לאדם בחייו? רק הקדוש-ברוך-הוא, ממנו הוא בא, ואליו הוא חוזר, ובין כך חי רק ממנו, כי על כל נשימה ונשימה תהלל י"ה (בראשית רבה, פרשה יד, סימן ט), וצריכים להיות תמיד רק דבוקים בו יתברך, אשר אין טוב מזה. ועקר הדבקות היא האמונה בו יתברך, כי האמונה זו הדבקות והדבקות זו האמונה, והאמונה נתגלה רק על-ידי תפלה, אשרי שיאחז בזה תמיד!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כי שופכים את דמי זה כמה שנים, ובראשם וכו', ולמה למה אתה כל-כך מתפעל, שסוף כל סוף אהד לוקח את

הַעֲנִינִים בְּיָדוֹ, וְרוֹצֵה לְעֹזֵר לִי, וּמְרַחֵק אֶת הַחֲצוּף מִמִּחְנֵנוּ, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ עוֹד דְּרִיסַת רָגֶל בְּקִהְלָתְנוּ, שֶׁהִטְמֵא הָיָה לֹא יוֹכֵל לְהַפְנִס וּלְהִסִּית וְכוּ', חֲצוּף כְּזֶה לֹא דִי שְׁעֵשָׂה מֶה שְׁעֵשָׂה, עוֹד זֹאת רוֹצֵה לְהִסִּית גַּם מִבְּפָנַי וְכוּ', שְׁיִלֵּךְ לְהִיכֵן שָׂבָא, אֲצַלְנוּ אֵינן לוֹ שׁוֹם דְּרִיסַת רָגֶל! אֲנִי מִצְדֵי אֵינִי מוֹחֵל לוֹ, מֵאֲחַר שֶׁהִשְׁפִּילְנִי בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁהִתְנַהֲגוּתוֹ אֵינָה מִתְאִימָה אֶפְלוֹ לְגוֹי וְכוּ' וְכוּ'.

מֵרַב צֶעַר הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, אֲבָל כְּכֹר כְּתִבְתִּי הַרְבֵּה, וְתִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

בְּלִיל פֶּסַח אוֹמְרִים: פֶּסַח, מִצָּה, מְרוֹר, זֶה עוֹלָה בְּדִיּוֹק כְּמִסְפֵּר קַרְעֵ שֵׁט"ן, שֵׁשׁ לְפֶסַח כֹּחַ לְבַטֵּל אֶת הַשֵּׁטֶן כְּמוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעֵת הַתְּקִיעוֹת, כִּיְדוּעַ אִמְרַת הַרַב הַקְּדוֹשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זִי"ע, שְׁאוֹתָם הַמְּלֹאכִים הַיּוֹצְאִים מִתְּקִיעַת שׁוֹפָר קִשְׁר"ק, אוֹתָם הַמְּלֹאכִים יוֹצְאִים מִעֲבוֹדוֹת שְׁנֵשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִנְקוּת לְכַבוֹד פֶּסַח. וַיֵּשׁ רְמִזִּים מִהַרְבֵּה צְדִיקִים שֶׁהִמְצִוּוֹת שֶׁל פֶּסַח יֵשׁ לָהֶן אוֹתוֹ כֹּחַ כְּמוֹ מִצְוֹת קוֹל שׁוֹפָר, וְכִמוֹ שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עוֹסְקִים לְהִמְתִּיק אֶת הַדֵּינִים, וְאוֹמְרִים אֲשֶׁר צו"ם, קו"ל, מְמו"ן, יֵשׁ לָזֶה אוֹתוֹ הַכֹּחַ שֶׁל פֶּסַח, מִצָּה, מְרוֹר; וְכֵן אוֹמְרִים, שֶׁבְּלִיל פֶּסַח יְכוּלִים לְפַעַל לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגוֹי חַיִּי וּמְזוֹנֵי כְּמוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

וְהִנֵּה, תִּהְיֶה לְאֵל, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא (בְּרֵאשִׁית ה', כט): "זֶה יְנַחֲמֵנוּ וְיִמְעַשְׂיֵנוּ וְיִמְעַצְבֵּנוּ דְּרִינוּ", נַחֲמֵן עוֹלָה כְּמִסְפֵּר פֶּסַח, הַרַב הַקְּדוֹשׁ ר' יִצְחָק אֵיזִיק מִזִּידִיטְשׁוֹב זִי"ע פִּרְשׁ: כֹּל שְׁלֹא אָמַר פֶּסַח, מִצָּה, מְרוֹר, לֹא יִצָּא יְדֵי חוֹבְתוֹ, כֹּל צְדִיק שְׁלֹא הִמְשִׁיךְ בְּלִיל הַסֵּדֵר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגוֹי חַיִּי מְזוֹנֵי, לֹא יִצָּא יְדֵי חוֹבְתוֹ לְשִׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ. פֶּסַח זֶה נִגְדַּד בְּגוֹי — פֶּה-סָח, לְסַפֵּר לְבָנָיו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יג, ח): "וְהִגַּדְתָּ לְבָנֶיךָ", מִצָּה זֶה נִגְדַּד חַיִּי, כִּי מִצָּה זֶה אֶסְנוֹתָא — רְפוּאָה (זֶהר חֶלֶק ב' קפג:), וּמְרוֹר זֶה נִגְדַּד פְּרָנְסָה, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָה הַיּוֹנָה (רִשׁוֹי לְבְּרֵאשִׁית ח, יא): 'יְהִיוּ מְזוֹנוֹתַי מְרוֹרִים כִּינִית' וְכוּ' (עֵינן סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוֹן, סִימָן לה).

על-כל-פנים איך שהוא תחיה את עצמך בזה שאתה נמצא אצל רבנו ז"ל בראש השנה, וכן אתה זוכה לאכול בפסח מצה.

והנה רבנו ז"ל אמר (חיי-מותר"ן, סימן תג): מי שהיה אצלי בראש השנה, ראוי לו לשמח כל השנה, וכן האריז"ל אמר: מי שגזר בפסח ממשוהו חמץ, יהיה שמור כל השנה מעברות, ופרשו הצדיקים: אם ישמח על זה שאין אצלו משהו חמץ בפסח, ורק אוכל מצה, על-ידי השמחה הזו לא יחטא כל השנה. הרי שלך לפניך, על-ידי שמחה בראש השנה ובפסח יזכה לכל טוב אמתי ונצחי.

אקוה שתבין את כל הקשר אשר כתבתי לך, כי זה שיך לענייך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מותר"ן, חלק א', סימן נד), שבכל יום הקדוש-ברוך-הוא שולח לאדם מתשבה, דבור ומעשה אחרים, כדי שיבין את הרמזים שהקדוש-ברוך-הוא מרמז לו, אשר זה סוד הנבואה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שו.

בעזרת השם ותפריך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להרגיל עצמך לומר הרבה תהלים, כי רבנו ז"ל הזהירנו על זה ביותר (עין שיחות-ה"ן, סימן צח; וחי-מותר"ן, סימן תמא), ואמר (לקוטי-מותר"ן, חלק ב', סימן עג): תהלים מסגל לתשובה, ופותח לאדם את כל הפתחים למעלה, ומקשרו אל השער השיף לו. ולכן אשרי

מי שאומר בכל יום יום תהלים, פי התהלים נחלקים לשבעה חלקים כימי השבוע, כדי שיוכל לסיים בכל שבוע את כל הספר תהלים, וזה דבר גדול מאד מאד כשזוכה לסיים בכל שבוע את כל ספר התהלים, וגורם למעלה הרבה שעשועים, וכדאי לצמצם ולומר רק יום תהלים בכל יום, ושאר הזמן פדאי להשקיע בגרסא הרבה פרקים משניות, והרבה דפים גמרא והרבה סימנים שלחן ערוך וכו' וכו', זהו ותקונים ומדרשים פסדרן, אשר אין ערך אל מעלת האדם שזוכה לגרס בכל יום הרבה תנ"ך משניות, גמרא, מדרש, זהו, תקונים וכו' וכו', פי אין מלויים לאדם לא פסך ולא זקב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצוות ומעשים טובים בלבד (אבות ו, 10).

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות ששאלת וכו', מה אמר לך, רשע זה שמציק לאחרים על לא דבר, זה שמוסר את הזולת על לא דבר, זה שמצער בני-אדם על לא דבר, זה נקרא רשע. ויש לומר (תהלים קיט): "שִׁקֵּר ר' דפוני עִזְרָנִי" ראשי תבות: ר'שע', פי אין לך עוד שקרן כמו רשע, שרודף את הזולת. ולכן אין עצה נגדו רק לצעק אליו יתברך — עזרני, פי רק הוא יתברך יכול לעזור להנצל מהרשע הרודף את הזולת על לא דבר.

וזכר כלל, מי שרודף אחר הזולת בחנם, זה נקרא רשע מרשע, וצריכים לשמר מהכל פיו הטמא, ואסור לדבר עמו, ובפרטיות

כְּשֶׁרָשַׁע רוּדֹף אֶת רַבּוֹ שְׁלֵמֹדוֹ תוֹרָה, זֶה יִפֹּל לְבַסּוֹף בְּנִפְיֵלָה בְּאֵין סוּמְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שח.

בְּעֵנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן שְׁקִבְלֹתֵי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזְק עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים רְאוּ בְרוּחַ קִדְשֵׁם מִה יַעֲבֹר עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי בִיאת הַמְּשִׁיחַ, עַד שְׁאֲמָרוּ (סִנְהֶדְרִין צח): יִיתִי וְלֹא אֶחְמִינֶיהָ, (הֵינּוּ שְׁכָבֶר יָבוֹא, אָבֵל הַתַּנְאִים אֵינָם רוֹצִים לְרֹאוֹת אֶת הַצָּרוֹת שִׁיִּצְטָרְכוּ עִם יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹר אֹז). וְהִנֵּה הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע אָמַר, שֶׁהוּא הַמְּתִיק אֶת הַגְּזֵרוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲבֹר קֹדֶם בִּיאת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, וְאָמְרוּ צְדִיקִים: אֲפֹלוֹ אַחַר הַהִמְתָּקָה צְרִיכִים עוֹד לְרַחֲמִים רַבִּים, מִי יוֹדֵעַ מִה נִשְׁאַר עוֹד וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא הַהִמְתָּקָה שֶׁל הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע — מִה הִיָּה לָנוּ?! וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, מִה אֲרַע לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּשִׁתִּי הַמְּלַחְמוֹת הָעוֹלָמִיּוֹת בְּשָׁנַת תרע"ד וּבְשָׁנַת תרצ"ח, שְׁבַעוּנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִרְצָחוּ וְנִשְׁחָטוּ וְנִשְׁרָפוּ וְנִחְנָקוּ בְּכֹל מִינֵי מִיתוֹת מְשָׁנוֹת מִיתוֹת אֲכֹזְרִיּוֹת מְלִיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִצִּיחוֹת כְּאֵלוֹ מִהַעֲמֵלְקִים, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכָרָם, שְׁלֹא נִשְׁמַע דְּבָרִים כְּאֵלוֹ מֵאִזְ בְּרִיאת הָעוֹלָם, וְכֹל הַגּוֹיִים הָיוּ שִׁתְּפִים לְרִצְחָ וְלִטְבַּח הַנוֹרָא הַזֶּה.

וְעַדִּין אָנוּ סוֹבְלִים מִה שְׁסוֹבְלִים בְּרוּחָנוֹת מִהַעֲרִב־רַב, שֶׁהַעֲבִירוֹ עַל הַדַּת מְלִיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהוֹצִיאוּ אוֹתָם לֹא רַק מִהַדַּת, גַּם מִהַאֲגוּשִׁיוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, שְׁחִיִּים חַיִּי הַפְּקָר, חַיִּי חֲלִין וְכוּ', עֲרַבּוּבָיָה שְׁלֵמָה בְּלִי נִשׁוּאִין וְכוּ', וְכוּ', אִף אֶחָד אֵינּוּ שֵׁם לֵב אֵל כֹּל זֶה, וּכְבָר הַקְּדִים בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ (עֵין רַעֲיָא מִהִמְנָא נִשָּׂא

קכה): וְאִינוֹן עֲרֵב־רֵב אִינוֹן עֲתִירִין בְּשִׁלְוָה בְּחֶדְוָא בְּלֹא צַעֲרָא בְּלֹא יְגוּנָא בְּלֵל, גְּזֻלְגִין מְאֲרִי שְׁחַד דְּאִינוֹן דִּינִין רִישֵׁי עֲמָא. (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ חֶמְס מִפְּגִיָּהֵם", עֲלִיָּהוּ אֲתָמֵר (אֵיכָה א, ה): "הֲיִו צָרִיָּה לְרֵאשׁ", עֵינֵי שָׁם); כִּי לְצַעֲרֵנוּ הֵרֵב גִּתְקִים בְּמֵלֵא מוּבָן הַמֶּלֶה, שְׂרָאשֵׁי הָעֲרֵב־רֵב הֵם אֱלוֹ הָרַע־בָּנִים, שְׁהֵם שְׁלִיחֵי הַסֶּמֶךְ־מִ"ם, הַעוֹזְרִים לְהַעֲבִיר עַל הַדָּת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁאֵין מִקְוָה, אֵין כְּשָׂרוֹת, אֵין כְּלוּם בִּיְהוּדוֹת וְכוּ', וּמִשְׁטֵים בְּכַגִּי־אָדָם, אוֹי לְעֵינֵים שְׂפָךְ רוּאוֹת, אֵיךְ שֶׁשְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ מְחַלֵּל בְּגוֹיִים, וְאֵיךְ שֶׁשְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ מְחַלֵּל בֵּין הַנְּבֻזִים וְהַשְּׁפֵלִים, שְׂכֵלָם עוֹשִׂים צָחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמְכַל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, עוֹשִׂים צָחוּק מֵאֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, וְעַל זֶה רָאוּי לָנוּ לְקוּם בְּלִילָה בְּחִצּוֹת, וְלִכְבוֹת עַל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, אֵיךְ שֶׁאֱלוֹ הַיִּרְאִים סוֹבְלִים בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים מֵאֲנָשִׁים מִמְּזוֹרִים מִמֶּשׁ, שְׁנוֹלְדוּ בְּפִסּוּל, בְּלִי לִידַע אֲפֵלוּ מִי הִנֵּה אֲבִיהֶם וְכוּ', וְעַכְשָׁו הֵם הַדִּיּוּטִים קוֹפְצִים בְּרֵאשׁ.

אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֻמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז יִהְיֶה טוֹב לָנוּ תְּמִיד, כִּי "אִישׁ אֻמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת" (מְשָׁלִי כח, כ). וְרַבְּנוּ ו"ל אָמֵר (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֻמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֻמוּנָה, יִסְלַח הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתָיָךְ. וְלִכֵּן רַק זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֶקֶר דְּבוּרֵינוּ — אֻמוּנָה וְאֻמוּנָה וְעוֹד פַּעַם אֻמוּנָה וְאֻמוּנָה.

וּסְפָר לִי יְהוּדִי, שֶׁפַּעַם הִתְאַכְסֵן אֶצֶל בַּעַל אַכְסֵנְיָה בְּלִיל הַסֶּדֶר, וְהִנֵּה הַבַּעַל אַכְסֵנְיָה אִישׁ מוֹרָם מֵעַם דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּדְבָקוֹתוֹ הִיָּתֵה נִפְרָת עַל פְּנָיו, וְהִנֵּה שָׁם גַּם יְהוּדִי זָקֵן, גַּם הוּא אוֹרַח, וּפְטָפֹט הַרְבֵּה וְכוּ', עָנָה וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל אַכְסֵנְיָה: ר' יְהוּדִי, הַלִּילָה הוּא לִיל פִּסְחַ, אוֹ שֶׁתְּדַבְּרוּ מִנְּסֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם וּמִגְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל שְׁנוּגָאֵלוּ, אוֹ שֶׁתְּדַבְּרוּ מִהַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, שְׁנוּזְכָּה לְהַגְּאֵל עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, וְאִם לֹא, אֵז תִּשְׁתַּקּוּ. וְהֵבֵן אֶל מָה אֲנִי מְרַמֵּז לָךְ...

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ כָּל הַיָּמִים....

י"ד שט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּסֵלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי מַה שָּׂאתָה כּוֹתֵב שְׁמִשְׁעָמִם לְךָ וְכוּ', לְמַה לֹּא תִקַּח ש"ס, וְתִגְרַס כָּל יוֹם כ"ח דְּפִים, וְכֵךְ תִּסְיִם בְּכָל שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים אֶת כָּל הַש"ס, וְתִזְכֶּה לְסִיִּם בְּכָל שָׁנָה אַרְבַּע פְּעָמִים, וְאִז אַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לְךָ מִשְׁעָמִם, אֲדַרְבֶּה תִּהְיֶה עֲסוּק רַב הַיּוֹם וְרַב הַלֵּילָה, מְלַבֵּד זֹאת תִּגְרַס בְּכָל יוֹם גַּם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְכֵן תִּלְמַד חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם הַתַּרְגוּם מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וְתוֹסִיף לְגַרְסַּת מִדְּרָשׁ רַבָּה וְתִנְחַוּמָא מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ. וְזֶה יִכְנִיֵס בְּךָ חַיּוֹת גְּדוֹלָה, וְתִהְיֶה תְּמִיד עֲסוּק, וְמִי אוֹמֵר כְּשֶׁתִּגְרַס גַּם זֶהר וְתִקְוִנִים כָּל יוֹם, כְּבָר לֹא יִהְיֶה לְךָ זְמַן לְחַשֵּׁב כָּלֵל, כִּי תִהְיֶה עֲסוּק מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתֹאמֵר הַרְבֵּה תִּהְיֶה וְתַפְלוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד שי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּסֵלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזִכּוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קטז): תִּיב אָדָם לְרֵאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמְצָרִים; וְזֶה שִׁיף לְכָל יוֹם וְיוֹם, שֶׁהִיא

מצוה לספר ביציאת מצרים. ולכן הכניסו את יציאת מצרים בקריאת שמע, כדי לזכור בכל יום בנסי יציאת מצרים. וראוי לנו לשמח בזה מאד. והכניסו את גס יציאת מצרים בפרשת ציצית, שקורין ביחד עם קריאת שמע, שהיא גלוי האמונה הקדושה בערב ובבקר, כי לצערנו הרב, לא חסר כופרים ואפיקורסים, אשר ארס פיהם השמא מזיק. ולכן אסור להפגס בוכוחים עם שום כופר ואפיקורס, אנרבה עלינו רק לדבר בכל יום ממנו יתברך ולהזכיר עצמנו ביציאת מצרים, ועל ידי זה ימשכו עליך חסדים גמורים.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שיא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך המלא מרירות וכו'.

מה אמר לך! רבנו ו"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ו, יג): עקר התשובה לשמע בזיונו, וידם וישתק. ולכן איני יודע למה אפה כל-כך מצטער שבוז אותך?! אני סובל כבר קרוב לשלשים שנה בזיונות ושפיות דמים מבית ומבחוץ וכו', ועדין אני מחזיק מעמד. וידוע, אשר רבנו ו"ל עשה כל מיני פעלות שיהיו לו בזיונות. ואמר, שכל המדרגות שזכה להן, הכל היה מתמת הבזיונות שסבל. וספר תלמיד של ה"חפץ-חיים" ו"ל, שפעם בא לבית רבו ומצאו בוכה מאד, ושאלו לפשר הדבר, ולא היה חפץ לענותו, והתעקש התלמיד ולא הרפה מרבו, שסיפר לו למה בוכה. ענה ואמר: יש לי רק כבוד, ובכל מקום שאני מגיע, נוהגים לי רק כבוד, ולמה אין לי בזיונות, אשר מכפרים על עוונות?! (ועל זה היתה כל בכיתי — למה אינו זוכה לבזיונות... ואתה מתלונן, שיש לך הרבה בזיונות...)

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שיב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, כי מי שמצדיק את הדין על עצמו, מאיר בו אורו של משיח, שהוא גלוי יחידה דיחידה, כמאמרם ו"ל (תענית כב): פשימיהו הנביא ראה את יאשיהו המלך מלא חצים בכברה, ומצדיק עליו את הדין, ואומר (איכה א, יח): "צדיק הוא הנוי"ה פי פיהו מריתי", פתח עליה ההיא שעתא (איכה ד, כ): "רוח אפנו משיח הנוי"ה".

רואים מזה, אפלו שקל גופו מלא חורים מחצים שירו בו, והוא גוסס, רחמנא לצלן, עם כל זאת הוא אומר: "צדיק הוא הנוי"ה פי פיהו מריתי", אזי נתגלה אצלו נקדת המשיח, פי הוא בורח אליו יתברך בעת יסוריו.

ולכן ראה לחזק עצמך דיקא עכשו בעת צרותיך, שעובר עליך מה שעובר, קבל דין שמים באהבה, אז יתגלה אליך מלך הכבוד בעצמו, ותתעלה בתכלית העליה עד מדרגת יחידה דיחידה וכו', גלוי אורו של משיח צדקנו.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שיג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בְּעֵינַי הַכַּעַס שֶׁבּוֹעֵר בְּךָ וְכוּ', מִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי
וּוּאֵלֶּךָ בְּאַסְקוּוּיָךְ זי"ע, שֶׁהָיָה גָּאוֹן גָּאוֹנִים, וְחֵבֶר סֵפֶר "סֵדֶר מְשֻׁנָּה"
עַל הַרְמַב"ם, וּבִטְבְּעוֹ הָיָה כְּעֵסֶן גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה יְכוּל לְשַׁבֵּר אֶת
מִדַּת הַכַּעַס שְׁלוֹ, וְכָתַב עַל כָּל אַרְבָּעָה קִירוֹתָיו בְּבֵיתוֹ: "כָּל הַכּוֹעֵס
כָּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה", כְּדֵי שִׁיקָרֵר אֶת כְּעֵסוֹ וְכוּ'. וּמוּבָא, שִׁישׁ
נִשְׁמוֹת גְּבוּהוֹת, שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם מִתְנַקֵּם בְּהֵן, וּמִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּהֵן
עַל-יְדֵי הַמִּדָּה הַרְעָה שֶׁל כְּעֵס, כְּדֵי לְעַקֵּר אוֹתָן מִשְׂרָשֵׁן, וְגַם רַבֵּנוּ
ו"ל סֵפֶר (עֵין שְׁבַח־הַר"ן, סִימָן כב), שֶׁבִימֵי קִטְנוּתוֹ הָיָה כְּעֵסֶן גָּדוֹל,
וְזָכָה עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְשַׁבֵּר לְגִמְרֵי אֶת מִדַּת הַכַּעַס, עַד שֶׁהִפְךָ
אֶת עֲצָמוֹ וְנִעְשָׂה כְּלוֹ טוֹב, וְאֵף פַּעַם כָּבֵר לֹא כְּעֵס. וּמוּבָא
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנָה, אֲשֶׁר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶה אֲמוּנָה,
וְשֵׁם זֹכִים לְאַרְכַּת אִפִּים, כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֱמֵתִי, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ,
אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס, עֵין שָׁם.

רָאָה לְלַמֵּד אֶת הַמְּאַמֵּר הַזֶּה, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִ"לִקְוֹטֵי-
תְּפִלוֹת", וְזֶה יוֹעִיל לְךָ הַרְבֵּה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׂיִד.

בְּעֵזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרָאֵשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עוֹ אֲפִלוֹ
שְׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר, אָסוּר לְהִסְתִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, צְרִיכִים
לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְמַעַט בְּדַבּוּר, וְתַמִּיד רַק לְחֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִם
יְהוּדֵי בָּא וְרוּצָה יִשׁוּעָה, צְרִיכִים תַּכְּף לְכַרְכוֹ בְּלֵב שְׁלֵם וּבְנִפְשׁ
רְחֻבָּה, וְלִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוּדֵי שְׁבוּר הַרוּצָה לְשַׁפֵּךְ אֶת נַפְשׁוֹ הַכְּאוּבָה
וְכוּ'.

וּמְקַבֵּל מִהֶרֶב הַקְדוּשׁ אִישׁ הָאֱלֹקִים הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ
מְלִיץ־עֲגֹסָק זי"ע: מִי שְׁאִינוּ יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ אֶת צַעַר הַזּוּלָּת,
אָסוּר לוֹ לְקַבֵּל פְּדִיוֹן גֶּפֶשׁ. צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּכָל הַמְצָבִים, כְּדֵי
שְׂיֻכַּל לְשַׁמֵּעַ אֶת לֵב יְהוּדִים שְׂבוּרִים וְנִדְכָּאִים, שְׂזוּ מְצֻנָּה גְדוּלָּה
עַד מְאֹד, וּבְזָכוֹת שְׁמַטִּים אֶזֶן קִשְׁבָּת לְשְׂבוּרֵי לֵב, יִמְתִּיק הַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים, וַיִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ רַק חֲסָדִים לְעַצְמוֹ
וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כִּי הַיָּמִים...

י"ד שטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּסֵלׁוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חִזַּק וְאַמֵץ מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה אֶתָּה מְקַיֵּם
מְצֻנֹת עֲשֵׂה תְּמִידִית, וְכָל רְגַע שָׂרָק יִחְשַׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מְקַיֵּם מְצֻנֹת
עֲשֵׂה, וּצְרִיכִים לְהוֹצִיא מִפִּי תְּמִיד, שֶׁהוּא מְאַמֵּן בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכִמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן מֵד), הָאַמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּפֶה
הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פֵּט, ב): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי", וּצְרִיכִים
לְחַזֵּר עַל זֶה אֶפְלוּ אֵלֶיךָ פְּעָמִים בַּיּוֹם, שֶׁהוּא מְאַמֵּן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן
יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת מְלֶכֶךְ הַכְּבוֹד. וְהַשְׂכִּינָה תִּשְׁרָה בּוֹ. וְזוֹ
הַמְתָּנָה הַכִּי יָפָה שְׁנַתָּן לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, וְהוּא עֲנִיָּן הַהִתְבּוֹדָדוֹת
וְהַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, כִּי בְּזֶה שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה
נִבְנִית אֶצְלוֹ הָאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁמְרָאָה לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין לוֹ בְּזֶה
הַעוֹלָם אֶף אֶחָד, רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרַק אֵלָיו הוּא יָכוֹל לְדַבֵּר
וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ וּתְפִלָּה, וּלְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

י"ד שטז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲשִׂיתָ טְעוֹת גְּדוֹלָה שֶׁנִּכְנַסְתָּ בְּרִיב וְכוּ', שְׁכּוֹאֵב לָךְ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ! לֹא מִתְחִילִים עִם אִישׁ שׁוֹטֵה וְחוֹלָה כְּזֶה. וַיֵּשׁ לֹאמֵר: "יִלְד נַח אֶת שֵׁם וְאֶת חֵם וְאֶת יַפֶּת"; נַח הָיָה צַדִּיק תָּמִים, וְהִזְהִירוּ אוֹתוֹ שֵׁם' — שִׁמְר מִרְחַק, חֵם' — חוֹלָה מִסָּכָן, יַפֶּת' — יַפִּילָךְ תִּהְיוּם אִישׁ בְּלִיעֵל, שֶׁהוּא פָּרָא אָדָם חוֹלָה מִסָּכָן, וְאֵם תִּתְחִיל עִמּוֹ — יַפִּיל אוֹתְךָ לַתִּהְיוּם, וְלָכֵן שִׁמְר מִרְחַק מִמֶּנּוּ.

אֲנִי מֵאֵד מְקַוֶּה, שֶׁתְּבִין אֶל מָה אֲנִי מְרַמֵּז לָךְ.

וְהִנֵּה שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ אֹמֵר (משלי ג, ל): "אֵל תִּרְיֵב עִם אָדָם חָנָם אִם לֹא גִמְלָךְ רָעָה"; מִשְׁמַע, אִם-כֵּן גִּמְלָךְ רַע, כֵּן תִּרְיֵב עִמּוֹ וְכוּ'? אֲלֵא הַפְּרוּשׁ — מִי שֶׁמְדַבֵּר עֲלֶיךָ וּמוֹצִיא שֵׁם רַע עֲלֶיךָ, מִתָּר לְפָרֶסֶם רָשָׁעוֹ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲזֹב אוֹתְךָ. כִּי לְפָעַמִּים צָרִיךְ דְּוָקָא לְגַלּוֹת לְרָשָׁע אֶת מַעֲשָׂיו, כְּדֵי שֶׁתִּפְּל עֲלָיו בּוֹשָׁה וּפְחַד וַיַּעֲזֹב אוֹתְךָ, כִּי יֵשׁ רָשָׁעִים שְׂאִינָם מְבִינִים אַחֲרָת, רַק כְּשֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם עַל מְקוֹמָם וְכוּ'. וְזֶה רְאִיתִי גַם אֶצְלִי, שֶׁקָּמוּ עָלַי רָשָׁעִים אַרוּרִים, כְּלָבִים נוֹבְחִים וְכוּ', עַד שֶׁלֹּא גִלִּיתִי אֶת פְּרָצוּפָם הַטָּמָא, לֹא עָזְבוּ אוֹתִי, רַק כָּתְבוּ עָלַי כְּתָבִי פְּלִסְתֵּר וְכוּ', כִּינּוֹן שֶׁגִּלִּיתִי אֶת מַעֲשִׂיהֶם, מָה שֶׁיְדוּעַ לִי וְכוּ', אֲזוּ בְּרַחוּ מִמֶּנִּי וְעָזְבוּ אוֹתִי וְכוּ', אֲבָל אֶצְלָךְ זֶה עֲגִיז אַחֵר.

וְלָכֵן שֶׁתֵּק, שֶׁתֵּק, כִּי הָרִי זוֹ מִשְׁפָּחָה, וְלֹא כְּדָאִי לְעַרְב אֶת כָּל הַמִּשְׁפָּחָה וְלַעֲשׂוֹת מְרִיבָה גְּדוֹלָה בֵּינֵיהֶם, כִּי אֲזוּ כָּל בֵּיתְךָ יִשְׁבֵּר. וְלָכֵן שֶׁתֵּק שֶׁתֵּק, שִׁמְר מִרְחַק, כִּי הוּא חוֹלָה מִסָּכָן, וּמָה יִהְיֶה לְבִסוּף? יַפִּיל אוֹתְךָ בַּתִּהְיוּם וְכוּ', וּמָה אַתָּה צָרִיךְ אֶת זֶה!?

אני מאד מקווה, שתבין דבר מתוך דבר, כי קשה לפרש הכל וכו', ובפרטיות כשזה יביא מחלקת בבית, זה כבר לא שנה כלל. ולכן שתק שתק וכו', אף שתקבל בין כך עלבונות, בזיונות ושפיות דמים, חרופין וגדופין, שתק שתק, ואם תצית, אזי פלם יתבטלו תחתך.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שיז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמן מאד, ואל תהיה שבור מפל מה שעובר עליך, הרגל עצמך לשתק, ואז לא תצטרך להתנכח עם אף אחד, ותעבר את ימי חיי הבלך בשלום ובאהבה. וזכר כלל זה שאמר החכם: "כל זמן שהדבור אצלך, אפה מושל עליו, ואם תוציא כבר את הדבור מפיה, הדבור ישלט עליך". ולכן שתק, שתק, לכל מחרפי ומבזי נפשך, כי זה עקר התשובה, פמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שעקר התשובה — ישמע בזיונו ידם וישתק, כי על ידי זה מכניע את החלל השמאלי, שמשם בא לאדם פעם ורציתה לנקם בזולתו וכו', ולכן שמע בזיונך ואל תענה להם דבר, ואז טוב לך לנצח.

בזה העולם לא תצטרך לריב ולהתנכח עם אף אחד, וברוחניות תצליח לדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, אשר זה חלקך לנצח.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שיח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תהיה נזהר ללמוד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, שזו סגולה לאריכות ימים וליראת שמים, ותשתדל מאד שלבל יחסר לך שבוע אחד מבלי לעבור את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י.

מה שכתבתי לך על הפסוק (בראשית ו, יח): "וילד נח שלשה בנים" וגו', כי כשקבלתי את מכתבך לא היה לי מה לענות לצרה שלך, ופתחתי חמש, והפסוק הזה יצא לפני, וכן הצרופי אותיות היוצאים ממנו, וכך ידעתי מה לענות לך.

ראה רק להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל משגח בהשגחה פרטית, ולכן עקר העצה רק לשחק ולשתק, ולא לענות למחרפו ולמבזו.

עצה הכלולה מכל העצות הוא לדבר תמיד עמו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שיט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

למה אפה צריך לדבר ואחר-כך להתחרט, הטוב בעבורך לא

לְדַבֵּר כָּלֵל, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְהִתְחַרֵּט, וְכִךְ תִּפְטָר מִכָּל מִינֵי וּכְוֹחִים
 וּמְרִיבוֹת, וְזָכֹר מֵהַ שְׁאֵמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל: "כָּל אֱלוֹ שֶׁדִּבְרוּ לֹא
 הִחְזִיקוּ מֵעַמָּד", דֵּי אֲלַע וְוֹאס הָאֲבִין גִּירְעֵדֵט הָאֲבִין זִיךְ נִישְׁט
 דְּעִרְהֵאֲלֵטִין; כִּי עֲלִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר עִם וּכְוֹחִים לֹא מְגִיעִים לְשׁוֹם
 מְקוֹם, זֶה רַק גּוֹרֵם יוֹתֵר מִחֲלָקָת, כְּמוֹ שְׁמֵן שְׁמוֹסִיפִין עַל הַמְדוּרָה
 וְכוּ', וְלִכֵּן שְׂיֵאֲחִזוּ כָּל אֶחָד דְּרַכּוּ, וְאִתָּה תִּמְשִׁיךְ אֶת שְׁלֵךְ. וְיֵשׁ פִּתְגָם
 מִהֶרֶב הַקְדוּשׁ בַּעַל הַ"צִּמְח צָרְק" מְלִיּוּבֵאֻוִיטֵשׁ זִי"ע, שְׁאֵמַר: טוֹבָה
 עֲשִׂיהָ אַחַת מֵאֲלֶף אֲנָחוֹת; כִּךְ אֲנָשִׁים מִתְאַנְּחִים וְכוּ' וְעוֹשִׂים אֲסֻפּוֹת
 וְכוּ', וְכָל אֶחָד אֹמֵר אֶת הַתְּכַנִּיּוֹת שְׁלוֹ מֵהַ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת וְכוּ',
 וְאַחֲרֵים מִתּוֹכָחִים שְׁצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אַחֲרָת וְכוּ', וּבֵין כִּךְ בָּא אֶחָד,
 וְאִינוֹ שׁוֹאֵל אֶת אֶף אֶחָד וְעוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וּמְצַלִּיחַ בְּגִדּוֹל, אֲשֶׁרִי מִי
 שְׂיֵהִיהָ הָאֶחָד הַזֶּה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד שכ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גִּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רֵאָה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּכָל מֵהַ שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְתִמִּיד דַּע לָךְ, אֲשֶׁר
 הַתְּפִלָּה זֶה הַכְּלִי זִין שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לְנוֹ רַבְּנוֹ ו'ל
 (לְקוֹטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'): עֶקֶר כְּלִי זִינוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ — זֶהוּ
 תְּפִלָּה, וּמוֹהֲרַנְ"ת ו'ל צִיֵּן בְּקִצּוֹר-לְקוֹטִי-מוֹהֲרַ"ן עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת:
 עֶקֶר כְּלִי זִינוֹ שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא תְּפִלָּה.

וּבִאֲמַת זֶהוּ הַיְנוּ-הֵךְ, כִּי מְשִׁיחַ זָכָה לַעֲלוֹת עַד יְחִידָה דִּיחִידָה,
 בְּטוֹל אֵל אִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, וְשֵׁם אִין שׁוֹם דְּבָר רַק תְּפִלָּה
 וְשִׁפְיַכַת הַנֶּפֶשׁ אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵת זֶה הוּא יְכַנִּיס בֵּין כָּלֵל נְשׁוֹמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁכָלֵם יְדַבְּרוּ אֲלִיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוֹ ו'ל,

שְׂפָרוּשׁ אָמַר (חיי-מוֹהַר"ן, סימן רסו): מַה הַהִפְרָשׁ בֵּינִי לְבֵין מְשִׁיחַ? אֲצִלִּי יֵשׁ עֲדִין בְּחִירָה, אֲבָל אֲצִל מְשִׁיחַ כָּבֵר לֹא תִהְיֶה בְּחִירָה. נִמְצָא, מִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי אֶל רַבּוֹ ו'ל, אֲשֶׁר רַק זֶה נִקְרָאת הַתְּקִיבוֹת אֲמִתִּית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), לְצִיַּת אוֹתוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, וּמְקַיֵּם אֶת דַּבְרֵי בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, אִזּוֹ זֹכָה עוֹד עֲכָשׁוּ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְהִגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּתוֹ, שְׁצָרִיף לְהִגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹד עֲכָשׁוּ בְּזֶה הָעוֹלָם הַגָּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי בַּעַת הַגְּלוּת הַמְּרָה וְכוּ', הוּא מִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁתִּהְיֶה הַהֲנַהֲגָה לְעִתִּיד לְבוֹא.

וְעַיֵן בְּסֵפֶר "פְּרָפְרָאוֹת לְחַכְמָה" מִהֶרֶב הַקְּדוּשׁ מְטָשְׁהֵרִין ו'ל עַל הַתּוֹרָה ט"ו בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, שֶׁמְבָאָר וּמְפָרֵשׁ אִיף שְׁכָל הַתּוֹרוֹת שֶׁל רַבּוֹ ו'ל הֵן הַנְּהַגוֹת שֶׁל לְעִתִּיד לְבוֹא, הָעֶקֶר מַה שְׁאֲדָם צָרִיף לְהַחֲדִיר בְּדַעְתּוֹ יְסוּד אֶחָד, שְׁבוּ תְלוּיִים כָּל הַיְסוּדוֹת, וְהִיא — מִדַּת "אָרֶף אַפִּים", שְׂיִכְנִיס מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֹטֵם, כִּי עַל-יְדֵי גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַנְדִיעַ שְׂאִין בְּלַעֲדָיו תְּבַרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאִין שׁוּם טַבַּע כָּלֵל, אֲלֹא הַכֵּל מְשַׁנָּח מִמֶּנּוּ תְּבַרֵּךְ, מִי שְׂאוּחֵז בְּזֶה, הוּא אֶף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס וּבִקְפָדוֹת וְכוּ', כִּי הוּא יוֹדַע שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ תְּבַרֵּךְ, וְהוּא נִמְצָא רַק בְּיָדוֹ תְּבַרֵּךְ, כֵּל שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲפִץ בּוֹ מְדַבְּאוֹ בְּיִסּוּרֵי (בְּרִכּוֹת ה.), וּבּוֹרַח כָּבֵר אֵלָיו תְּבַרֵּךְ, אִזּוֹ תְּפָרְדוּ פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְנִמְתְּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, וְנִמְשָׁכִים עָלָיו רַק רַחֲמִים וְחֲסָדִים גְּמוּרִים.

וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׂדִין נִקְרָא הַסְּמֵרַת אוֹרוֹ תְּבַרֵּךְ, כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וּלְהַפּוּף רַחֲמִים וְחֲסָדִים נִקְרָאִים גְלוּי אוֹרוֹ תְּבַרֵּךְ, שְׂיִוְדַע שֶׁהוּא נִמְצָא רַק בְּיָדוֹ תְּבַרֵּךְ, וְהוּא תְּבַרֵּךְ בְּעֲצָמוֹ מְשַׁגִּיחַ עָלָיו עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט, וְלִכֵּן בִּידְעוֹת אֵלּוֹ הוּא אֶף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס, וְכֵן לֹא יִקְפִיד שׁוּם הַקְּפָדָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי הוּא יוֹדַע שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ תְּבַרֵּךְ, וּמַה שְׂיָיֵף לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּבִקְפָדוֹת?! וְעַל מִי יִהְיֶה בְּכַעַס וּבִקְפָדָה?! אֲלֹא יָדַע שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ תְּבַרֵּךְ. עַם כָּל זֹאת צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מִבְּגִי-אָדָם, וְלֹא לְהֶאֱמִין לָהֶם כָּלֵל

(תהלים קכז, א): "אם הַנְיָ"ה לא יבנה בית שְׁוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנְיוֹ בּוֹ", "אם הַנְיָ"ה לא יִשְׁמַר עִיר, שְׁוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר", כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְלִכֵּן צְרִיכִים רַק לְבֹא תָמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִדְבַר רַק עֲמוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכֹל מֵה שְׂאָדָם צְרִיף, עֲלָיו רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּירָא וַיִּפְחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּמֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּרַבִּים לֹא יַעֲשֶׂה בְּחַדְרֵי חַדְרִים, כִּי הוּא תָמִיד רַק יִירָא מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא מְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא אֹתוֹ וְעֲמוּ תָמִיד, הוּא מְסַתְּפֵל עֲלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְכִבְיָכוֹל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל עֲלָיו, שְׁזֵה סוּד הַיְחוּדִים שְׁמִיחַד אֶת שְׁמוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְהֵם תָּמִיד מְאִירִים לְפָנָי עֵינָיו בְּאוֹר גְּדוֹל מְאֹד. וַיְסוּד הַשְּׁמוֹת הֵם: הַנְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא תְּפָאֶרֶת, אַדְנָי שֶׁהוּא נִוְקָבָא, שֶׁהוּא מְלָכוֹת, אַקִּי"ק הוּא כְּתוּב. וּבְזֵה יֵשׁ כָּל מִינֵי צְרוּפִים וַיְחוּדִים. הַנְיָ"ה יֵשׁ בּוֹ י"ב צְרוּפִים, וְכֵן אַקִּי"ק יֵשׁ בּוֹ י"ב צְרוּפִים, וְשֵׁם אַדְנָי יֵשׁ בּוֹ כ"ד צְרוּפִים, מְלֶבֶד הַמְּלוּיִים וּמְלוּי דְמְלוּי וְכוּ', וְכֵן הוּא הַשְּׁמוֹת שֶׁל הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שְׁגָם בְּזֵה יֵשׁ מְלוּי וּמְלוּי דְמְלוּי וְכוּ' וְכוּ', וְכַפִּי שְׂאָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ-כֵן נִתְגַּלִּים וְנִתְרָאִים לְפָנָי עֵינָיו כָּל אֵלוֹ הַצְּרוּפִים בְּאוֹר הַמְּאִיר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילְהוּ הַרְעִיּוֹן אֲנוּשֵׁי כָּלֵל (וְזֵה אֵי אֲפָשָׁר לְהַסְבִּיר כָּלֵל, כִּי כָּל חַד כְּפֹרֵם דְּמִשְׁעַר בְּלִבִּיה, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוּהֵג עֲכָשׁוּ, שְׁמִדְפִּיסִים סְפָרִים וְסְדוּרִים וְכוּ', עִם שְׁמוֹת וַיְחוּדִים וְכוּ', אִם זֶה לֹא בָּא לְאָדָם לְבַד לְפָנָי עֵינָיו הַכֹּל צְחוּק מְכַאִיב, שְׂאָדָם מְסַתְּפֵל עַל זֶה כְּתוּב נְגוּל בְּאַמִּירַת "בְּנֵי-אָדָם יוֹשְׁבֵי חֲשָׁף", כִּי הַיְחוּדִים צְרִיכִים לְהִתְרָאוֹת לְפָנָי עֵינָי שְׁכֹלוּ, וְזֵה בָּא רַק עַל-יְדֵי זְכוּף וְטָהֳרַת הַמַּחְמֶשֶׁת-מְחֻשְׁבָּה, וַיְהִיָּה בְּטֵל וּמְבַטֵּל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּל רַגַע מִמֶּשׁ, וְדָבָר זֶה אֵי אֲפָשָׁר לְהַסְבִּיר לְזוּלַת, כִּי מִי אוֹחֵז בְּזֵה?! וּמִי שְׁאוּחֵז בְּזֵה, אֵיף יוּכַל לְהַסְבִּיר דְּבָר שֶׁל מְסִירוֹת נַפֶּשׁ, דְּבָר רִוְחָנִי?!

הַכָּלֵל הוּא, שְׂצְרִיכִים לְמִסֵּר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִשְׁמֹר בִּיּוֹתֵר עַל הַדְּבֹר שֶׁהוּא הַמְּלָכוֹת. וְזֵה שֶׁהַזְּהִירָנוּ מְאֹד רַבִּי חַיִּים וַיְטָאֵל ו"ל (הַקְּדָמָה לְסֵפֶר "עֵץ חַיִּים"), אֲשֶׁר הִתְנַאֵי הָרִאשׁוֹן לְהַשְׁגַּת הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה — לְשְׁמֹר בִּיּוֹתֵר עַל הַדְּבֹר, וְכֵן רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה

לָנוּ (לקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד), אֲשֶׁר עַל־יַדֵי שְׁתִּיקָה, הוּא עוֹלָה עַד הַפֶּתֶר; הֵינּוּ בְּזֶה שְׂאָדָם שׁוֹתֵק וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, הוּא יְכוּל לַעֲלוֹת בְּמַחְמַח־שִׁבְתּוֹ אֶל הַמְדַרְגּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, עַד הַשְּׁנַת הַפֶּתֶר, שֶׁהוּא רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְלִהְתַּעַג מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, וְלִהְפוֹךְ — עַל־יַדֵי רַבּוּי הַדְּבוּרִים, אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט) נִלְחָצִים הַמַּחֲזִין, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְיְכוּל לְבוֹא לְיַדֵי חֲלֵי נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת שְׁנִלְחָצִים הַמַּחֲזִין, וְהַדְּמִים מַתִּיזִין לוֹ בַּמַּח, אוֹ בְּרוֹחֲנִיּוֹת שְׁנוּפֵל מִהַדְּבָקוֹת לְגַמְרֵי וְכוּ'. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְשֹׁמֵר עַל פֶּתְחֵי פִּיו, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְאֵז אֶל רַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן יִזְכָּה, כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי כְּפִי הַדְּבוּר.

וְזֶה שְׂאָמַר דְּוֹד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים לד): "מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, נִצֹר לְשׁוֹנֵךְ מְרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מְרָמָה", וְהִנֵּה אִם תִּדְקַדֵּק, מָנָה שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים: א. הַחֹפֵץ חַיִּים. ב. אוֹהֵב יָמִים. ג. לְרֵאוֹת טוֹב. כִּי עַל־פִּי־רַב כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם מְשַׁבְּרִים וְגִלְמִים — הֵן מַעֲצָמוֹ וְהֵן מַאֲחֲרִים, אֲזִי הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, עַד שֶׁכָּבַר אֵינוֹ חֹפֵץ בַּחַיִּים, וּמְבַקֵּשׁ נִפְשׁוֹ לְמוֹת, כִּי כָּבַר לֹא שׁוֹיִם לוֹ חַיֵּיו לְשׁוּם דְּבָר, וְכֵן מְרַב יְאוּשׁ, כָּבַר אֵינוֹ אוֹהֵב אֶת הַיָּמִים שְׁלוֹ, וּמְקַלֵּל אֶת יוֹם הַנִּלְדוֹ, וְהוּא נִכְנָס בְּדַפְאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁכָּבַר אֵינוֹ רוֹאֶה שׁוּם טוֹב, לֹא אֶצְלוֹ וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּאַחֲרִים; עַל זֶה בָּא דְּוֹד הַמְּלֶךְ, וּמִלְמַד אוֹתָנוּ עֲצָה נִפְלְאָה אִיךָ כֵּן יִחַפֵּץ בַּחַיִּים, וְיִרְצֶה לַחַיּוֹת: "מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים", וְיֵאֱהָב אֶת יָמָיו, כִּי יִמְצָא אֶת הַטוֹב הַגְּנוּז בְּכָל יוֹם, "אוֹהֵב יָמִים", וְיִזְכָּה כָּבַר לְרֵאוֹת אֶת הַטוֹב בְּעֲצָמוֹ וּבְאַחֲרִים, "לְרֵאוֹת טוֹב", כָּל זֶה תִּזְכָּה, אוֹמֵר דְּוֹד הַמְּלֶךְ, כְּשֶׁתִּהְיֶה "נִצֹר לְשׁוֹנֵךְ מְרַע", אִף פַּעַם אֵל תִּדְבַר מְרַע, אֵל תִּתְלוֹנֵן עַל מַצְבְּךָ לְפָנֵי אָדָם, כִּי אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לַעֲזוֹר לָךְ, וְלָכֵן אֵל תִּדְבַר עִם אֶחָד מִהַרְעָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל כָּלֵל, "וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מְרָמָה", שֶׁתִּשְׁמַר מֵאֵד לֹא לְרַמּוֹת בְּגִי־אָדָם אֲלֵא לָךְ בְּתַמְךָ לַהֲיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, וְשֵׁלֵא יִהְיֶה מְעַנֵּן אוֹתָךְ מֵהַ שְׂאֲחֲרִים אוֹמְרִים עָלֶיךָ, חַיֵּה אֶת חַיֵּי עֲצָמָךְ, וּמִמִּילָא לֹא תִהְיֶה בְּכַעַס וּבְקַפְדוֹת עַל הַזּוּלָת, מֵאַחַר שְׂאִינְךָ צְרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלוּם וְאֵת אִף

אָחַד, כִּי מִמִּילָא אַתָּה שׁוֹמֵר פִּיךָ, וְאֵינְךָ מְדַבֵּר עִם פִּיךָ, רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִזּוּ דִּיקָא תִּזְכֶּה לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי תִרְצֶה לִהְיוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתֵאָהֵב אֶת כָּל יוֹם, וְתִמְלֵא אוֹתוֹ עִם טוֹב אֲמִתִּי, וְתִמִּיד תִּרְאֶה אֶת הַטוֹב בְּזוּלַת, וּכְשֶׁאָחַד בָּא אֵלֶיךָ, רְאֵה לְהַשִּׁיב לוֹ עַל מָה הוּא שׁוֹאֵל אוֹתְךָ, וְתִשְׁמַר לֹא לְהַכְנִס בּוֹכּוּחִים, וְאִזּוּ טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה עַד מְאֹד...

י"ד שכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִהְיוֹת חֲזוּק בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲנִי קִבְּלֹתִי מִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהֶעֱקָר הוּא הָאַמוּנָה, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ל) אֲשֶׁר אֶצֶל הָעוֹלָם הָאַמוּנָה הוּא דְבַר קָטָן, אֲבָל אֶצְלִי הֶעֱקָר הוּא אֲמוּנָה, וְעֵקֶר הָאַמוּנָה הוּא בְּתַמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כְּמוֹ שֶׁהַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים מְאֲמִינִים, בְּלִי שׁוּם שֶׁכָּל וְדַעַת כָּלָל. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שֵׁשׁ בְּנֵי אָדָם הַסּוֹבְלִים חֲלָאִים רְעִים, וְעֵקֶר הַסּוֹבֵל שֶׁלָּהֶם מִחֲמַת חֲסָרוֹן הָאַמוּנָה (וּבְאַמֶּת כָּל אֱלוֹ שֶׁסּוֹבְלִין עַל הָעֲצָבִים זֵי הָאֲבִין צוֹ טוֹהֵן מֵיט דִּי נַעֲרָוּוּן, יֵשׁ לָהֶם מַחֲלַת הָעֲצָבִים, זֶה בָּא רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן אֲמוּנָה, כִּי הַמְאֲמִין הָאֲמִתִּי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, יוֹדֵעַ תִּכְףּ-וּמִיד שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְלִכֵּן אֵינּוּ נִכְנָס בְּלַחֲץ הָעֲצָבִים, אֲדוּרְבָה הוּא מְשַׁחֲרֵר עֲצָבִים וְכו') וְזֶה בְּרוּר.

מִי שֶׁחֲזוּק בְּאַמוּנָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלִעָדָיו נִמְצָא, הוּא חַי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, וְאֵינּוּ מְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מְאַחֲרִים. כִּי מִי שֶׁסּוֹבֵל עַל עֲצָבִים, הוּא מְפַחַד מְכֻלָּם, אוֹ שֶׁסּוֹגֵר אֶת עֲצָמוֹ, אוֹ חוֹשֵׁב שֶׁכָּלֶם מְסַתְּפִלִים עָלָיו, אוֹ שְׁרוּצִים לְהִרְעֵ לוֹ, אוֹ שֶׁהוּא צָרִיד

להסתפל על אחרים, או שיש בו כל מיני שגיונות וכו', הפל בא מחמת שהפריד עצמו ממנו יתברך; כי מי שתמיד חושב רק ממנו יתברך, ומדבר אליו יתברך, ואינו זורק את האשמה על אחרים, אזי הוא בא אל בטחון עצמי, ואינו מסתפל על אחרים, לא אכפת לו מה שאחרים אומרים, ולא מענין אותו מה שקורה בעולם, הוא רוצה רק לחיות חייו בדבקות אמת, ומיחד יחודים, וממשיך על עצמו ערבות ידידות זיו שכנית עזו יתברך, ובמקום להתאבד, כל מחשבתו איך זוכים למסור נפשו בעבורו יתברך, ואיך זוכים להכלל בו יתברך, וכל הראש והמח שלו רק להתבונן ולהשפיל על האלקות שיש בכל דבר.

ולכן, לדעתי, אל תבלבל עצמך מאחרים כלל, רק כשאחד בא אליך בעבור עצה או התחזקות, תתבודד קדם עמו יתברך, שלא תוליך אותו שולל, חס ושלום, שלא תהיה בכלל "לפני עור לא תתן מכשול" (ויקרא יט, יד), ומפרש רש"י הקדוש, שלא תתן עצה שאינה הוגנת וכו'.

ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ז'), שעצות של המון-עם זו עצה מהעולם הזה, שמסכן מאד לא להוליך את הזולת שולל, כי הוא יכול להפיל אותו בנוקבא דתהומא רבה, ואמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן יח), שבהנהגת העולם יכולים להיות גנב, נואף ורוצח, אם לא נותנים את העצה הנכונה — גנבת את כספו, והפלת אותו עד שנפל לנאוף והדרדר, עד אשר נפל ביאוש ובדכאון, ועל-ידי-זה הרגת אותו בגשמיות וברוחניות וכו', ולהפוך עצות הצדיקים הן עצות מהעולם הבא, עצה מה שטוב שם למעלה, שמחזקו ומאמצו, מעודדו ומשמחו, באפן שיתחיל להתפלל את השלש תפלות שחרית, מנחה, ערבית. וכן יזכה מפעם לפעם לקום בתפלות, ולבכות על מר נפשו בתפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, שאז הוא הזמן הכי טוב לזה. פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן נב, וסימן נד); וכן מתחיל להרגיל עצמו ללמד בכל יום שעור במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש, בשלחן

ערוף, בזהר ובתקונים וכו' וכו', ועוד בהרבה שיעורי תורה, עד שזוכה לצאת מעצמו, ונעשה איש שמח, ומרפאת אותו לגמרי.

ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ואינו רץ אחר הזולת פקורא בהרים, אלא כל מי שבא אליך, תכף-ומיד תתחיל לדבר עמו מהתכלית הנצחית ומגלוי אלקות, או שיקבל דבריך, או שיעזב אותך ויברח ממך, ותתפטר ממנו.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שכב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפסך לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

סגלה לעשירות היא לברך מתוך הסדור, וזה בדוק ומנסה, והחיד"א מביא בפרושו בזהר, שלברך ברפת-המזון מתוך שמחה עצומה, זה מסגל לפרנסה, וכתיב (משלי י, כב): "ברפת הנו"ה היא תעשיר", ואיזו ברכה זו? ברפת-המזון, שהיא מדאורייתא, וזו ברפת ה', ברכות שהקדוש-ברוך-הוא צונו, זה תעשיר. ולכן תהיה רגיל לברך ברפת-המזון מתוך הסדור, ובשמחה, ועל-ידי-זה מבטח לך שתהיה עשיר.

העקר שמר על כספך לא לבזבזו, אלא תהיה תמיד עם חשבון, ותראה גם לחסך כסף. בקול רים אברך שים יי תמיד, ראשי תבות: ב'ר'א'ש'ית', כך מובא מהחיד"א בספרו "נחל קדומים", כי כשאדם מברך בקול רם, אז נפתחים לו המחין, וזה ב'ר'א'ש'ית' של החיים, כי האדם צריך לאכל, כי אי אפשר לחיות בלי אכל, כך כרא הקדוש-ברוך-הוא את עולמו, כדי שיעלה את הדומם לצומח, והצומח לחי, והחי למדבר, כי בכל מיני מאכל, יש שם נצוצי

נִשְׁמֹת חַיִּיִּת אֱלֹקוֹת, וְזֶה (דְּבָרִים ח, ג): "כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם, כִּי עַל פֶּל מוֹצָא פִי הַיְוִ"ה" וְגו', כִּי בְּכָל דְּבַר יֵשׁ אֱלֹקוֹת. וְאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ (תְּהִלִּים קז, ה): "רַעֲבִים גַּם צָמְאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף", מַה שְּׁאָדָם נַעֲשֶׂה פִתְאֹם רָעַב אוֹ צָמָא, זֶה מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, כִּי בְּתוֹךְ הַמֵּאֲכָל הַזֶּה אוֹ הַמִּשְׁקָה הַזֶּה, יֵשׁ נִפְשׁוֹת מְגֻלְגָלוֹת, שֶׁהֵן מִתְעַטְפוֹת עִם הַמֵּאֲכָל וְהַמִּשְׁקָה, וְהָאָדָם בְּדִיּוֹק בְּמָקוֹם הַזֶּה נַעֲשֶׂה רָעַב אוֹ צָמָא, כְּדִי לְהַעֲלוֹתָם. וְלִכֵּן צָרִיכִים לִכְוֹן מְאֹד מְאֹד בְּבִרְכַת הַנְּהֵנִין, כִּי בְּזֶה מַעֲלָה אֵת הַנִּפְשׁוֹת הַמְּגֻלְגָלוֹת בָּהֶם, וְצָרִיכִים לֶאֱכֹל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וְלֹא בְּרַעֲבָנוּת וְכו', וְתַמִּיד צָרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל, שְׁבִמְהֵלֶךְ הַסַּעֲדָה יִדְבְּרוּ אֵילוֹ סְפוּרֵי צְדִיקִים וְדַבּוּרֵי אֱמוּנָה וְכו', וְלִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטִלִּים אֹז, כִּי אֹז, חֵס וְשָׁלוֹם, נַעֲשֶׂה זְכָחֵי מֵתִים וְכו', וְגוֹרֵם צָרוֹת צְרוּרוֹת לַעֲצָמוֹ וְלַנְּפִשׁוֹת הַמְּגֻלְגָלוֹת בָּהֶם, וַיֵּשׁ לָהֶם וְלוֹ אַחֲר־כֵּן בּוֹשׁוֹת גְּדוּלוֹת, וּמַה גַּם אִם הָאָבָא מְזוֹלֵל בְּבִרְכַת-הַמְּזוֹן, אֲזִי הַבְּנִים וְהַבָּנוֹת מְזוֹלְזִים אַחֲר־כֵּן וְלֹא מְבָרְכִים כָּלֵל.

הַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ ר' שְׁלוֹמֵקָה מְזוּוֹיַעְהֵל זי"ע, אָמַר: מִי שְׁרוּצָה שְׂיִהְיוּ לוֹ יְלָדִים טוֹבִים יִרְאֵי הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, שְׂיִזְהַר לְבָרֵךְ מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְזֶה הַדְּבַר הַכִּי קָל, רַק אָדָם עֲצַל וּמִתְרַשֵּׁל בְּזֶה.

הַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ קָדַשׁ קָדָשִׁים, הַמְּגִיד הַגְּדוֹל מִמְּעוֹרֵיטֵשׁ זי"ע אָמַר: צָרִיכִים לְבָרֵךְ בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן יוֹתֵר בְּכֹנְנָה מִתְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, כִּי תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה זֶה מְדַרְבְּנֵן, וּבְרַכַּת-הַמְּזוֹן זֶה מְדַאוּרִיתָא, וּמִי שְׁמַבְרֵךְ בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן מְלָה בְּמִלָּה עִם פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, מִמְּשִׁיכִין לוֹ שְׁפַע מִן הַשָּׁמַיִם.

הַחֵיד"א מְבִיא בְּשֵׁם סֵפֶר חֲסִידִים, שְׁפַעִם הָיוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים חֲבָרִים טוֹבִים, וְאֶחָד נִפְטָר בְּקֶצֶר יָמִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּבָא בְּחֵלוֹם לְחֲבָרוֹ הַטּוֹב, וּשְׁאָלוֹ הַחֲבֵר: מַה נַּעֲשֶׂה עִמָּךְ לְמַעֲלָה? עָנָה וְאָמַר: מְאֹד מְאֹד מֵר לִי, כִּי דְּנִים אוֹתִי עַל שְׁזַלְזַלְתִּי בְּבִרְכַת-הַמְּזוֹן, וְלֹא בְּרַכַּתִּי כַּהֲגוֹן, אֲלֹא הִבְלַעְתִּי אֵת הַתְּבוּת יְחַד, וְזָרְזוּ — רָאָה אִתָּה לְכָל הַפְּחוֹת מַעֲכָשׁוֹ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר מְלָה בְּמִלָּה,

וּתְעוֹרֵר גַּם אַחֲרֵים, אוֹלֵי יֵצֵא גַם לִי תִקּוֹן מִמֶּה שְׁאַנִּי מִזְהִיר אוֹתָךְ,
וְכֵן שְׁתֹּהִיר אַחֲרֵים.

הַרְבֵּ הַקְדוֹשׁ ר' יִשְׂרָאֵל נֶאֱגָאֲרָא ו"ל מְבִיא בְּסִפְרוֹ "כְּלֵי מַחְזִיק
בְּרָכָה", שֶׁהִיָּה צְדִיק חָכֵם גְּדוֹל בְּשֵׁם רַבִּי מְרִדְכַי ו"ל, פֶּעַם נִכְנָסוּ
אֶצְלוֹ שְׁלֹשָׁה חֲכָמִים גְּדוֹלִים, וְהוּא אָחֻז אֲזוּ בְּאִמְצַע בְּרִכְת־הַמְּזוֹן,
וְהָיָה כָּל־כֶּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁלֹּא הִרְגִישׁ שֶׁהֵם נִכְנָסוּ, וְהִסְתַּכַּל
רַק כְּלָפִי מַעֲלָה וְיָדָיו הַקְדוֹשׁוֹת הָיוּ פְרוּשׁוֹת לְמַעֲלָה, וּבִרְךְ בְּמִתִּיקוֹת
כֹּזוֹ, שֶׁלֹּא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר, כָּל מְלָה הֵיחָה מִזְהִירָה בְּאוֹר נִפְלֵא,
וּכְשֶׁנִּגְמַר בְּרִכְת־הַמְּזוֹן, וְהֵנָּה הוּא רוֹאֶה שֶׁשְׁלֹשָׁה חֲכָמִים גְּדוֹלִים
עוֹמְדִים אֶצְלוֹ, וְקָם מְלֵא קוֹמָתוֹ לִפְנֵיהֶם, וְאָמַר לָהֶם: "רַבּוֹתֵי,
תִּמְחַלּוּ מְאֹד שֶׁל כִּפְדִּיתִי אֶתְכֶם עַד עַכְשָׁו, כִּי דִבַּרְתִּי עִם הַקְדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים. וְלִכֵּן לֹא רָאִיתִי אֶתְכֶם, וְלֹא שָׁמַעְתִּי לִב
שְׁאֲתֶם נִמְצָאִים כָּאֵן" (כָּל־כֶּף הִיָּה דְבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁלֹּא רָאָה
וְלֹא שָׁמַע מֶה נַעֲשֶׂה סְבִיבוֹ). וְהִיָּה אֶצְלוֹ דְבַר פְּשוּט מְאֹד, שֶׁעַכְשָׁו
בְּעֵת בְּרִכְת־הַמְּזוֹן דְּבַר עֲמוֹ יִתְבַּרֵךְ פָּנִים אֶל פָּנִים מְרַב דְּבִקּוֹת.

הַרְבֵּ הַקְדוֹשׁ ר' דָּוִד מֹשֶׁה מִשְׁשׁוֹרְטָקוֹב זי"ע הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד
אֶת אֲנָשָׁיו, שֶׁבְּלִילָה כְּשֶׁאוֹכְלִים סְעֵדָה, יִדְקְדְּקוּ מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּהְיֶה
סְעֵדָה עִם פֶּת, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לְבָרֵךְ "בְּרִכְת־הַמְּזוֹן" שֶׁהִיא מְדַאֲרֵיתָא,
וְאָמַר: בִּיּוֹם יֵשׁ הַרְבֵּה מְצוּוֹת עֲשֵׂה מְדַאֲרֵיתָא: צִיצִית, תְּפִלִּין וְכוּ',
אָבֵל בְּלִילָה חֲסֵרוֹת מְצוּוֹת שֶׁהֵן מְדַאֲרֵיתָא, וְלִכֵּן שִׁיּוּכְפִידוֹ בְּלִילָה
לְטַל יָדַים לְסְעֵדָה קְבוּעָה, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לְבָרֵךְ בְּרִכְת־הַמְּזוֹן שֶׁהִיא
מְדַאֲרֵיתָא.

וּבְאִמַּת רוֹאִים, שֶׁבְּנֵי־אָדָם מוֹלְזִלִים בְּזָה, וּבְאִים הַבִּיתָה
מִהַפּוֹלֵל וְכוּ', אוֹ מִהַעֲבוּדָה וְכוּ', אוֹ מִהַתְּפִצָּה וְכוּ', יִגְעִים וְעֵינַיִם
מְאֹד, וְאוֹכְלִים אֶת סְעֵדַת הָעֶרֶב בְּלֵי לְטַל יָדַים לְפֶת וְכוּ', נוֹזוּ עוֹלָה
גְּדוֹלָה, כִּי רָאוּי לְאָדָם שִׁיַּחֲיֵב אֶת עַצְמוֹ לְאָכֵל סְעֵדָה עִם פֶּת דִּיקָא,
כְּדֵי שִׁיּוּכַל לְבָרֵךְ בְּרִכְת־הַמְּזוֹן, שֶׁהִיא מְצוּוֹת עֲשֵׂה מְדַאֲרֵיתָא, וְלֹא
לְחַטֵּף אֶת הַסְעֵדָה בְּלֵי פֶת, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ בְּרִכְת־הַמְּזוֹן.

הרב הקדוש רבי מאיר מרגליות זי"ע בעל המחבר ספר "מאיר נתיבים", שהיה תלמיד הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, היה לו מקרב אחד איש ירא השם דבוק בו יתברך בשם רבי משה ו"ל, אף לא החזיקו אצלים ילדים, כל פעם שנולד לו בן או בת, אחר כמה חודשים נפטר, או אשתו הייתה מפלת, לא עלינו. פעם אחת בא בכביה אל רבו, שיאמר לו מה עליו לתקן? והתחיל רבו לחקר אצלו כל פרט ופרט מהנהגותיו הפרטיות, ולא מצא שום דבר, כי היה ירא השם אמתי, והיה פלא בעיני רבו הקדוש — למה מגיע לו דבר זה, והתחיל לחקר אצלו איך אמה מברך ברפת-המזון, ענה ואמר שהרבה פעמים בקיץ בשמאד חם, הוא מוריד את הכובע העליון והבגד העליון מעצמו, ומברך בכפה ובלי מעיל עליון. אז נודעו רבו ואמר: איי איי, זוהי הסבה לצרתך, כי בשעה שאדם מברך ברפת-המזון בכונה גדולה, הקדוש-ברוך-הוא שם, וכשרואה שאינו יושב בדרך ארץ בכובע עליון ובבגד עליון, הוא עוזב אותו. ראה מהיום להקפיד על כך, אמר לו רבו, ותראה שיתקומו אצלך ילדים, וכן עשה, והוליד אחר-כך בנים חיים וקיימים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתקיים כל מה שכתבתי לך כאן, ואז הכל יתהפך לטובה, ותראה זרע זריף ימים, והכל יסתדר על הצד הקי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שִׁבְג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, א' דראש חודש כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל ידידי הנקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער במה שעובר עליך בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה, אשר החטא הזה הורג את האדם לגמרי וכו' וכו', כי חטא הוצאת זרע לבטלה מדכא את

האדם ומעצבן אותו שיהיה תמיד מלא עצבים, ומה גם שיהיה בעסן ורוצח וכו' וכו'; כי מי שפוגם בהוצאת זרע לבטלה, על-ידי-זה נאבדת ממנו דעתו, ואז תכף-ומיד, רחמנא לצלן, אינו יודע מה לעשות וכו', והוא תמיד מסתובב בשעמום וכן משתגע ממש וכו', כי הזרע הוא המח, וכשמוציאים את זה לבטלה, אזי נתקבשים המחין שלו, ועל-ידי-זה נעשה משגע ממש. ועקר השגעון, שהוא נופל בדכאון ובעצבון, ומפחד מבגיי-אדם, ואינו רוצה לצאת בחוץ, ונעשה סגור בעצמו וכו' וכו', ואינו רוצה לדבר עם שום ברך, אשר כל זה הוא מחלת עצבים, רחמנא לצלן, וכן החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, מכניס באדם פעם ורציחה, עד שתמיד פועם וממש רוצח, ואין לו אף פעם ישוב הדעת וכו' וכו'.

ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר, מה לפניך! באיזה מקום נפלת, ומה עובר עליך, ראה לקחת את עצמך בידיך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל. ועל-ידי תפלה והתבודדות תזכה לישוב הדעת, ותכף-ומיד פשתזכה לישוב הדעת, תזכה למחין נקיים, וכשיהיו לך מחין נקיים, אזי יהיה לך ישוב הדעת להתישב מה התכלית מהחיים, ולמה לבלות את הזמן בהקבל וריק?! יותר טוב לעשות חסד עם אדם. ותקוון הברית הוא רק על-ידי עשית חסד עם זולתו, לעשות תמיד רק חסדים ורחמים גמורים עם זולתו, הפך הפעם והקפדות והרציחה. וזה סימן של ירא אלקים, שהוא תמיד בישוב הדעת, ואף פעם אינו מתעצבן על אף אחד, והוא תמיד בישוב הדעת; אשרי מי שזוכה להכניס את דבורים אלו בלבבו! ובפרטיות מי שפגם בפגם-הברית — הוצאת זרע לבטלה.

ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, פי הלמוד ואמירת ח"י פרקים משניות בכל יום הורג את היצר הרע, ואפלו שאתה משגע ממש וכו' וכו', התורה הקדושה תכניס בך

ישוב הדעת אמתית ותתרפא, כי התורה מרפאת את האדם מכל מיני חלאים רעים.

נא ונא הרגל את עצמך לילה ולהתנהג בשוב הדעת, ועל אף שאני יודע, שאתה כל-כך מבהל ומבלבל, כי כל מי שקטא ופגם בהוצאת זרע לבטלה, הוא תמיד מבהל ומבלבל וכו', עם כל זאת אין זו עצה, אדרבה צריכים לעבד על עצמו להיות סבלן ולא כעסן, כי עקר תקוון הברית הוא הסבלנות, להיות סבלן ולהחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולא יתבלבל משום דבר שבועולם.

נא ונא ראה להמשיך לכתב לי בכל יום, ופעם בשבוע תשלח לי את המכתב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שְׂכָד.

בעזרת השם יהפוך, יום רביעי לסדר תולדות, ב' דראש חדש פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו זאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך, ובפרט שזכית להתארגן, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב מאד תתחתן, ותגור בארצנו הקדושה, כי לא כדאי לך להטלטל בחוץ לארץ. וכבר דברתי עמך, שבארץ ישראל שם מקור השפע, ואתה יכול לעשות שם הרבה יותר שפע מאשר תעשה בחוץ לארץ.

העקר ראה להפיץ את אור פני הצדיק, ואז תראה נוראות נפלאות שיעשה עמך, הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא ראה לשמר על הכסף ולחסך, כי רבנו ו"ל הקפיד מאד מאד לא לבזבז כספים, ובפרט אתה, שתצטרך לפרנסה.

ראה להמשיך לומר בכל יום תהלים, ואם אפשר עוד להמשיך לומר בכל יום כל ספר תהלים — מה טוב ומה נעים, כי אפלו כשכבר זוכים להתחתן, צריכים לישועות גדולות, שיזכה לילדים בריאים ולשלום-בית.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להמשיך להפיץ את אור פני הצדיק, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שכה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תולדות, ב' דראש חדש כסלו ה'תש"ן.

שלום רב אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את המתנה ספרי "אבן השהם" שנדפסו עכשו, והיא מתנה יפה מאד, ותשואות חן לך על המתנה הזו. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שיתן לך גם-כן מתנות טובות. ועקר המתנות ברוחניות, שתזכה להתחזק ולהתאמץ על כל מה שעובר עליך, כי זה העקר בזה העולם — לזכות להתחזק, וכשאדם זוכה להתחזק על כל מה שעובר עליו, זו המתנה הכי יפה שאדם יכול לקבל, ואת המתנה הזו אנחנו מקבלים מרבנו ז"ל.

ראה להמשיך ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, כי הלמוד ח"י פרקים משניות הורס את היצר הרע לגמרי, ואפלו מי שבוער בו יצרו הרע בתאות נאוף, על-ידי אמירת ח"י פרקים משניות נתקרה ונתעקר יצרו הרע סוף כל סוף.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שתצליח בעסק שאתה רוצה להכנס, ותהיה לנו לעזר גדול, לבנות את בית-המדרש ביבנאל "עיר ברסלב".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שְׂכוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם תְּמִישֵׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַנְּחֻמָּה, שְׂאֵתָה מְנַחֵם אוֹתִי. הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא הַמְּנַחֵם אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, יִנַּחֵם גַּם אוֹתִי, וְנוֹכַח בְּאַמַּת
לְנִחְמָה. וְעַקֵּר הַנְּחֻמָּה אֲנַחֲנוּ זוֹכִים עַל-יְדֵי בֶן הַשְּׂמֻחָה הַמְּנַחֵם הַכֹּל
וּמְשַׁמֵּחַ הַכֹּל; כִּי רַבְּנוּ ז"ל נִקְרָא נַחְמָן, כִּי הוּא מְנַחֵם אֶת כָּל עַם
יִשְׂרָאֵל, מִי שֶׁרַק רוּצָה לְהִטּוֹת אֶזֶן קְשֻׁבָּת לְדַבְּרֵיו, יְכוּל לְמַצֵּא נַחוּם
בְּדַבְּרֵיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁרֵנוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁאֵנוּ זוֹכִים לִידַע מִרַבְּנוּ
ז"ל, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, וְזוּ לָנוּ זְכוּת גְּדוּלָּה מְאֹד.

רְאֵה לְעִשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה,
וְכֵן תִּתְמַיד בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מְשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם. וְאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת הִיא סִגְלָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה
לְהַנְּשָׂמָה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְאֵז טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם
לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמֶּךָ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מִתְּפִלָּל וּמִבְּקָשׁ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
הִיא יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוּכָה לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכֹל שְׁבוּעַ אֶפְלוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת, וּמִמֶּשׁ
תְּחִינֵי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שְׁנֵי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדַּל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ
שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה — אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעֵר
כְּלָל, כִּי הַעֲקָר בְּזוֹה הָעוֹלָם הוּא הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְרַבְּנוּ ז"ל
הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד, שְׁצַרִּיכִים לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ תָּמִיד אֵיךְ מְחֻזְּקִים
בְּאַמוּנָה (עֵינִי לְקוּשִׁי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), וְצַרִּיכִים תָּמִיד לְיִשָּׁב אֶת
עֲצָמוֹ אִם בְּאַמְתָּה הוּא מְאַמֵּינִי בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִו, חֵס וְשְׁלוֹם,
הוּא הוֹלֵךְ בְּדִמְיוֹנוֹת; כִּי הַמְּאַמֵּינִי הָאֵמֶתִי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא נָקִי מִכָּל
מִינֵי דִמְיוֹנוֹת. וְלִהְפֹּךְ — מִי שְׂאֵינִי לוֹ אֶמוּנָה, הוּא מְלֵא דִמְיוֹנוֹת.

וְעַקֵּר הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִתְבַּטָּאת בְּשַׁעֵה שְׂאֵדָם מְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי זְפוּף וּבְרוּר
הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; כִּי כְּשֶׂאֵדָם מְאַמֵּינִי אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל
הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵינִי בִלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, תָּמִיד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, שְׁלֵא תִתְרַחֵק מֵעַמּוֹנוֹ,
כִּי הַבְּעַל-דָּבָר עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, כִּי מְאֹד מְפַחַד מִתְלַמִּידֵי "הַיְכָל-
הַקֹּדֶשׁ", וְעַל-כֵּן הוּא תָּמִיד מְכַנֵּס מְרִיבוֹת וְקִנְאוֹת וְשִׁנְאוֹת בִּינְנוּ,
וְאֵי אֵינִי לִי שׁוֹם עֲצָה אַחֲרָת — רַק לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְקֵשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֵס וַיִּרְחַם עַל כָּל הַמְּקַרְבִּים בְּ"הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ
קֹדְשִׁים, הַיְכָלוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁכַלְסֵם יִחְזִיקוּ מֵעַמֶּד, וְשׁוֹם דָּבָר
שְׂבַעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁפֵּר אוֹתָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי,
שְׂתִזְכֶּה לִהְיוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִזְכֶּה לְהַפִּיץ אֶת

אָשׁר   י"ד שכת   בַּנְחַל   קכג
אור הַאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה בֵּין כָּלל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹא תּבוֹא עַל
שְׂכָרָךְ בְּרוּחַגִּיּוֹת וּבְנִשְׁמִיּוֹת.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְתַן דְּרִישַׁת שְׁלוֹם לִיְדִיד נַפְשִׁי ... שְׁהִיָּה עִמָּנוּ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה הַקְדוּשָׁה, וְתִדְרַשׁ בְּשִׁלּוּמוֹ.

י"ד שכת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְתַן תּוֹנָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֶסֶד חֲנָם
שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, שְׁזָכִית לְבַת יְחִידָה, וְעָלִיךְ לְדַעַת, כִּי אַחֲרִים הָיוּ
מְשַׁלְּמִים הוֹן רַב, שְׁיִהְיֶה לָהֶם עַל-כָּל-פָּנִים בֶּן יְחִיד אוֹ בַת יְחִידָה,
וְאֵת זָכִית, שֶׁיֵּשׁ לָךְ בַּת יְחִידָה, עָלִיךְ לְתַן תְּמִיד הוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֶסֶד חֲנָם הַזֶּה.

אוֹדוֹת שְׁלוֹם-בֵּית עָלִיךְ לְהִיּוֹת חֲכָמָה וּפְקֻחִית, וְלָדוֹן תְּמִיד אֶת
בְּעָלֶיךָ לְכַף זְכוּת, וּלְקַרְבּוֹ וּלְאַהֲבּוֹ, וּלְהַרְאוֹת לוֹ אֲהָבָה מִיְחַדָּת,
וּתְכַבְּדִי אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּנִדְאֵי הוּא סוֹבֵל מִכָּל מִיַּגֵּי הַשְּׁפָלוֹת
שֶׁמְשַׁפִּילִים אוֹתוֹ בְּעַבְדוּתָהּ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן עָלִיךְ לְהִיּוֹת פְּקֻחִית,
וְתִקְחִי אֶת עֲצֻמָּךְ בְּנִדְיָךְ וְתַחֲזְקִי אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמַּת יְחִזֹּר
הַשְּׁלוֹם-בֵּית אֲצִלְכֶם. לֹא כְּדֹאֵי לְהַתְגַּרֵּשׁ, אַתֶּם זּוֹג נִפְלָא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ, שֶׁתִּזְכְּרֵנִי לְשִׁלּוֹם-בֵּית אִמְתִּי, וְלֹא יִחַסֵּר לָךְ
שׁוֹם דְּכָר.

הַמֵּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שֶׁכַּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְהוֹבְרָה, יוֹם תְּמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שְׂיִחְיוּ.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

רְאוּ לְבִדָּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא תִסְרָה
עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי רַב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ
מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאוּ לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל
הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לְאָדָם בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבָּת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ תָּמִיד דְּרַפְּכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שֶׁל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְהוֹבְרָה, יוֹם תְּמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר. וְזֶה עָקֹר גְּדֵלֶת הָאָדָם, שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מִעֲמֹד,
וְאִינּוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוֹם יְרִידָה וּנְפִילָה שְׁעוֹבְרַת עָלָיו. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה
לָנוּ דְרָךְ אֵיךְ שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל
אֲחֵד לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמֶת יֵצֵא מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוּת.

אֲשֶׁר י"ד שלא בנחל קכה

ראה לעשות כל מיני פעולות שבְּעוֹלָם להיות שָׂמַח, כי השְׂמֵחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמִי שֶׁשָּׂמַח – מְצַלִּיחַ. וְעַקֵּר הַצְּלִיחַת הָאָדָם תְּלוּיָה כְּפִי מַדַּת הַשְׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂמַח תְּמִיד!

אני מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִם תַּחֲזִיק מֵעַמּוּד, וְתַחֲמִיךָ אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, אֲזוּ בּוֹא תְּבֹא עַל שְׂכָרְךָ, וְתִרְאֶה עוֹד דְּבָרִים יְפִים בְּחַיֶּיךָ. גָּא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאֲזוּ תִרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ראה להיות בְּקֶשֶׁר עִמִּי, וְאֲזוּ טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמָּךְ.

ראה לַחֲזוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְעֲלִיךָ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עַקֵּר הַרְפוּאָה לְמַחֲלַת הָעֲצָבִים הִיא רַק שְׂמֵחָה, לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִשְׁמַעַת כְּלֵי שִׁיר, וְרַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ אֶת מַעֲלַת הַשְׂמֵחָה, עַד שֶׁאֲפִלוּ מִי שֶׁחוֹלָה מְסַכֵּן, אִם הוּא בְּאֵמֶת תְּמִיד שָׂמַח, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹל לְצַאת מִכָּל מִינֵי מַחֲלוֹת וְחִלָּאִים רָעִים, וּבִפְרָט מִמַּחֲלַת הָעֲצָבִים אִי אֶפְשָׁר לְצַאת רַק עַל-יְדֵי מַדַּת הַשְׂמֵחָה, וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאֲזוּ בְּאֵמֶת תִּתְרַפֵּא.

אוֹדוֹת שְׁעוּרִים, הִיָּה רְאוּי לְךָ לְהִתְקַשֵּׁר אֵל הַכְּתוּבָת בְּבִגְי בְּרַק שֶׁהֵם מְדַפְּסִים אֶת הַקּוּנְטְרָסִים, וְיֵשׁ לָהֶם גַּם קִסְטוֹת מִהַשְׁעוּרִים

קבו אָשׁר י"ד שלב בנחל

שְׁלֵנוּ, וּתְחִיָּה אֶת עֲצֻמְךָ, כִּי מָה שְׁאַנּוּ לּוֹמְדִים בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ שִׁיךְ לְכָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּבִפְרֹט לְהַמְקַנְרִים אֵלֵינוּ.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ, וְאִז תִּרְאֶה נּוֹרְאוֹת שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, ב' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עַקֵּר כָּל הַפְּשָׁלוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵם רַק כְּשֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְירוֹת, וְזֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. עַל-כֵּן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה.

אֵל תִּהְיֶי בְּרַנִּית, אֲלֵא תִקְחֵי אֶת הַשְׂדוּף הָרֵאשׁוֹן שִׁיעֲצִיעוּ לְךָ.

הַמַּצֵּב אֲצִלְךָ, שְׁאִין לְךָ אִמּוֹן בְּעֲצֻמְךָ, וְאַתָּה פּוֹחֵדֶת לְהִתְחִיל אֶת הַחַיִּים וְכוּ' וְכוּ'. וּבְאֵמַת לֹא כָךְ צְרִיךְ לְהִיּוֹת, רַק לְחִזֵּק אֶת הָאִמּוֹן בְּעֲצֻמְךָ וְלְהִיּוֹת עֲצֻמַּיִת.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת.

נָא וְנָא רְאִי לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְאִז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, וּבְנִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת תִּנְשָׂעִי בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת.

הַמֵּאחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רַב הַצָּרוֹת
בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהַגִּיחַ תְּפִלִּין בְּכֹל יוֹם, כִּי הַתְּפִלִּין מְמַשִּׁיכִים חַיִּים
וְהַצְּלָחָה (עֵין מְנַחוֹת מֵד.).

רְאוּ לְשֹׁמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֵיכֶם. וְתִדַּע
שֶׁבְזָכוֹת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ שֶׁתִּשְׁמַר, וְכֵן תִּשְׁמַח בְּכֹל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּשִׂמְחָה
אֵין סוּפִית, זֶה יִשְׁמַר אוֹתָךְ מִכָּל רָע, וְתִנְצֵל מִכָּל מִיַּגֵּי פִטְוֹרִין, וְתִהְיֶה
לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִחִפְּלָל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְפָרְנֵס אֶת בֵּיתְךָ בְּכַבּוֹד, וְלֹא תִצְטָרֵךְ
אֶף פַּעַם לְבְרִיּוֹת, וְתִשָּׂא חֵן וְחֶסֶד בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קַכַּח אֲשֶׁר י"ד שְׁלֵה בְּנַחֵל

רְאֵי לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד עַל נֵעַם חֻלְקֶךָ, שְׂזֻכִית לִילָדִים, כִּי הִם הַבְּרָכָה
הַכִּי גְדוֹלָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לְךָ כַּחוֹת, שְׂתִזְכִּי לְגִדְלָם בְּנִקְל.

גַּא וְגַא רְאֵי לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ שְׁשֵׁה גְרוֹת, וְלַהוֹסִיף
שְׁנֵי גְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּבִיעַת הַדְלָקַת הַגְרוֹת לְבִקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל
הַיְלָדִים וְעַל עֲצָמֶךָ, וּבִפְרֹט עַל בְּעַלְךָ, שְׁתִּהְיֶה לוֹ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְכֵן
תִּבְקָשִׁי עַל הַהוֹרִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בִּיעַת הַדְלָקַת
הַגְרוֹת, מְאֹד מְרַצָּה וּמְקַבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחֵי בְּחַיִּיךָ, וְתִהְיֶה לְכֶם פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ,
וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְבְרִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שְׁלֵה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנִכּוֹן קַבְּלִתִּי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רְאֵי לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה מְמַשְׁכֶּת
יְשׁוּעָה לְאָדָם.

רְאֵי לֹא לְהִיּוֹת בְּרָרְגִית, אֲלֹא אֶת הַשְּׂדוּף הַרְאִשׁוֹן שֶׁיִּצְיָעוּ לְךָ
רְאֵי לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְאִז תִּהְיֶי הַכִּי מְאֻשְׁרַת בְּחַיִּיךָ.

אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁמֵהֲרַגַע שְׁתַּקְבְּלִי אֶת הַמְּכַתְּבַב
הַזֶּה, וְיִצְיָעוּ לְךָ שְׂדוּף, שְׁתַּגְמְרִי אֶת זֶה בְּכִי טוֹב, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל
הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתוֹכִי לְמִצְאָה בֶּן זֹוג הַשִּׁיף אֲלֶיךָ מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי.

בְּיִדְּיָי אַתָּה צוֹדֵק, שְׂצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֵא
לְהִתְרַחֵק מִ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב עַל כָּל מְקַרֵּב
וּמְקַרֵּב, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר תִּכְתֹּב-וּמִיד כְּשֶׁהָאָדָם מְקַרֵּב אֶל "הֵיכַל-
הַקֹּדֶשׁ", כִּכָּר אֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת אִתּוֹ, וְהָאָדָם הַזֶּה לֹא יַעֲזֹב אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִמִּיד יְרוּץ וַיְרַדְף אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְּלָה וּבְקִשָּׁה,
וְכֵן יֵלֶךְ וַיִּפְּיץ אֶת אֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַבְּעַל-דָּבָר מְאֹד מְאֹד מְפַחֵד
מִרַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה כָּל מִיּוֹנֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְשִׁבֹר אֶת
תְּלִמְדֵי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וּלְרַחֵקם וּלְגַרְשָׁם, אֵךְ עַל זֶה צָרִיכִים הַרְבֵּה
לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוּס וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, שְׁלֵא יִתְרַחֲקוּ מִרַבְּנוּ ז"ל.

גַּא וְגַא רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַשְּׁעִיר
וְהַפְּתַח לְהַכְּנִס אֶל הַקֹּדֶשׁ.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ מִדַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה
בְּזִכּוֹת הַרְבִּים, כִּי בְּזֶה שְׂמִדְבָּרִים עִם אַחֲרִים מִרַבְּנוּ ז"ל, וּמְעוֹרְרִים
אוֹתָם עַל תּוֹרָה וְעַל תְּפִלָּה, הַזִּכּוֹת הַזֹּאת נִשְׁאָרָת עַל שְׁמוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל
רָצָה מְאֹד, שְׂנֻזְכָּה לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים מִמֶּנּוּ.

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי מִיכָאֵל הוּא מְלֹאָךְ עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, הַמְמַלִּיץ טוֹב עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ גַּם-כֵּן לְהַמְלִיץ טוֹב עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְלָדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ כַּחוֹת מִמְּלֹאָךְ מִיכָאֵל, שֶׁהוּא מְמַנֶּה עַל כְּתִיבַת זְכוּת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי שְׂמוּצָאִים טוֹב בְּכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִים וּמְגַלִּים אֶת הַמְּלוּכָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן "מְלוּכָה" מְסַפֵּר "מִיכָאֵל", כִּי עַל-יְדֵי שְׂדָנִים אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְנִתְלַבֵּשׁ בּוֹ מְלֹאָךְ מִיכָאֵל, בְּזֶה מְמַשִּׁיכִים אֶת הַמְּלוּכָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם.

וְזֶה עֵקֶר הַחֻקָּה — לְגַלוֹת כַּח-מָה, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ שׁוּם כַּחוֹת אַחֲרִים, רַק הוּא יִתְבָּרַךְ, וּבְלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ אֵין לָנוּ שׁוּם כַּחוֹת. וּכְשֶׁאֲדָם יוֹדֵעַ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, אֲזִי מְצַלִּיחַ מְאֹד בְּחַיָּיו.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר: "כַּח חֻקָּה" עוֹלָה כְּמִסְפֵּר "מִיכָאֵל" וּכְמִסְפֵּר "מְלוּכָה", כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, הֵינּוּ בְּזֶה שֶׁהָאֲדָם מְצַדִּיק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, מִתְּלַבֵּשׁ בּוֹ מְלֹאָךְ מִיכָאֵל הַכּוֹתֵב זְכוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁזּוֹכָה לְמַצָּא רַק הַטוֹב אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַלִּיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם. וְזֶה עֵקֶר כַּח הַחֻקָּה שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

אֲשֶׁרנּוּ מַה טוֹב חֻלְקֵנוּ, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבְּנוּ ו"ל, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל; רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאָנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּמִיד תִּשְׂאָר בְּ"הֵיכַל-הַקִּדְשׁ" קִדְשׁ קִדְשֵׁים, וְתִתְמַיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשַׁנֶּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, וְתוֹזְכָה לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבְפִרְט שֶׁתְּדַבֵּר עִם חֻבְרִיךָ מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שלו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם תְּמִישֵׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' בְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנֹכַח קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלֵנִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִפֶּה, שְׂאֵתָה זוֹכָה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבֵּים בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשְׁאָר מֵאֲתָנּוּ רַק זֶה שְׁנִחְדִיר אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּנוֹ וּבְכֹנֵי בֵיתָנוּ וּבְשִׁכְנֵינוּ וּבְאֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; כִּי בְּאֵמַת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה מְאֹד שְׁנַעֲשֶׂה לוֹ דִּיכָה בַּתְּחִילוֹת, הֵינּוּ שְׂפָה בְּעוֹלָם הַזֶּה נִגְלָה וּנְפָרַסְם אֶת אֲמַתָּה מְצִיאֹתוֹ יְתָבְרָךְ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר, וְעַל-כֵּן "מְלוּכָה" עוֹלָה כְּמִסְפָּר "כַּח חֲכָמָה", כִּי זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה — לְהַכְנִיֵס אֶת כָּל הַכּוֹחוֹת, לְגִלּוֹת וּלְפָרַסְם אֶת הַמְּלוּכָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יְתָבְרָךְ, כִּי לְהַנִּיחַ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בְּגוֹיִם.

רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַע עוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִרְבֶּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלַי, שְׂאֲזַכֶּה כָּבֹד לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ בְּיִבְנָאֵל. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל תְּפִלָּה וְתְפִלָּה שְׂמִתְפַּלְלִים עַל זוּלָתוֹ — פּוֹעֵלָת, וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְהַתְפַּלֵּל תָּמִיד עַל כָּלֵל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתְךָ שְׂאֵתָה מְבַקֵּשׁ וּמְתַפַּלֵּל בְּעַדִּי, וְאֲזַכֶּה בְּאֵמַת לְבוֹא לְהַתְּגוֹרֵר בְּיִבְנָאֵל בְּקַבִּיעוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְאֲז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ד שלח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות, ב' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אַל ... תהיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה, כי רב הצרות בביתו של אדם הן כשאין לו מזוזות כשרות.

ראי להדליק לכבוד שבת-קדש ששה נרות, ולהוסיף שני נרות של שמן זית, ולבקש בעת הדלקת נרות כל מה שאת צריכה, כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הנרות, מאד מקבלת ומרצה בשמים.

ראי לומר בכל יום מזמור כ"ט שבתהלים, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, וימשיך לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף. אל תפחדי משום דבר.

ראי לחזק את בעלך, ותשתדלי לכבודו, ואז תהיה לך הצלחה בגשמיות וברוחניות.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י״ד שלט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תולדות, ד' כסלו ה'תש"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אַל ידידי הנקר לי מאד, צמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים ... גרו זאיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד אֲנִי שֹׁמֵחַ לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֲנִי דָן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ וּמְבִיֵן מִרְחוּק מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ לְדוֹן אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, וּמְכַל שִׁפְּן אוֹתְךָ, שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת מְכַל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, בְּנֹדָאֵי אֲנִי דָן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לֹא לִפְלִ בְּדַעְתְּךָ, רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאִז תִּרְאֶה נִרְאוֹת נִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֵאִים נְסִינּוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְאִין לָךְ אָדָם שְׁלֹא יַעֲבֹר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבָּר בְּחַיִּים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲזִיק מִמֶּעַמְד. וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל, מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, הֵרִי הוּא מִחֲזִיק מִמֶּעַמְד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְאִיר בְּנוֹ אֶת הַדַּעַת לִידַע שְׁכָל מְאֲרַעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'); וּבְאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעַתוֹ יְדִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר הֵן הַנְּי"ה שֶׁהוּא מִדַּת הַרְחָמִים, וְהֵן אֱלֹקִי"ם שֶׁהוּא מִדַּת הַדִּין, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ הַנְּי"ה-הָאֱלֹקִים הָעוֹלָה בְּק"י, כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּקִיאוֹת, לִידַע אֲשֶׁר הַנְּי"ה הוּא אֱלֹקִים. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׁכָל מְאֲרַעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, בְּזֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת יַחַד, הֵינּוּ אֶת עֵתִיקָא קְדִישָׁא וְזַעִיר אֲנִפִּין וְחַקֵּל תְּפוּחִין קְדִישִׁין, שְׁהֵם הַשְּׁלֵשָׁה שְׁמוֹת: אַהֲי"ה הוֹי"ה אַדְנִי"י כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן מְסַפֵּר הַנְּי"ה-הָאֱלֹקִים כְּמִסְפֵּר אַהֲי"ה הוֹי"ה אַדְנִי"י, שְׁהֵם קִי"ב הָעוֹלָה בְּק"י, כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּקִיאוֹת, לִידַע אֲשֶׁר בְּכָל מִעַמְד וּמַצָּב אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית. וּכְשֶׁיִּדַע יְדִיעָה זוֹ, זוֹ נִקְרָאת יְדִיעָה שְׁלֵמָה, וְאִז הוּא מְקַשֵּׁר אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מְכַל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְחַדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחָמָן, וּבְנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רֵאָה לְהִיּוֹת בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", וְשֵׁם תְּזַכֶּה לְפִרְנָסָה בְּשָׁפַע,
וְתִצֵּא מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּקְשֶׁה שׁוֹם קְשִׁיּוֹת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
וּבְיָדָי תִּרְאֶה עוֹד יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת בְּחַיֶּיךָ.

רֵאָה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, יִהְיֶה מָה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה
אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שמ.

בְּצִוֵּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, ד' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלִי שְׂמִחְתִּי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוֹק בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי.

רֵאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹי אֶפְנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְתִדּוֹן אֶת
עֲצָמְךָ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ, שְׂתוּכַל לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב),
שְׂעַל-יְדֵי שְׂדָנִים אֶת עֲצָמָם לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצְאִים מִכָּף חוֹבָה
לְכַף זְכוּת, וְיִכּוּלִים לְהִתְפַּלֵּל, שְׁזֶה סוּד: "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי",
הֵינוּ שְׂעַל-יְדֵי שְׂמוֹצְאִים בְּעֲצָמָם עוֹד מְעַט טוֹב, יְכוּלִים לְזַמֵּר
וּלְהִלֵּל אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ
לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמְךָ בְּעֵינֵי טוֹבָה וּבְעֵינֵי חֲמֵלָה, וּכְמוֹ שְׂאָסוּר לְשִׁנְאָה
אֶת אַחֵר, כְּמוֹ-כֵן אָסוּר לְשִׁנְאָה אֶת עֲצָמוֹ, לְכֵן רֵאָה לְדוֹן אֶת עֲצָמְךָ
לְכַף זְכוּת, וּבְזְכוּת זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

בְּמָה שְׂאֵתָה מְבַקֵּשׁ עֲצָה לְקוּם בְּבִקְרָה, אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמָנוּ אוֹמְרִים,
שְׂהַעֲצָה הַכִּי קָלָה וְהַכִּי נוֹחָה לְקוּם מִקֵּדָם בְּבִקְרָה הוּא — כְּשִׁהוּלְכִים
בְּלִילָה לִישׁוֹן מִקֵּדָם... כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל הָאָדָם מִתְעַצֵּל בְּלִילָה, וְאֵינוֹ

הוֹלֵךְ לִישׁוֹן תִּכְף־וּמִיד, אֶלֶּא מְאַחַר, וְעַל־יְדִי־זָה קָשָׁה לוֹ לְקוּם, לְזֹאת הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְלַכֵּת לִישׁוֹן מְקַדֵּם, וְזֶה יַעֲזוּר לָךְ לְקִימַת שַׁחְרִית.

רְאֵה לְשׁוֹמֵר מְאֹד בְּכָבוֹד אֶשְׁתָּךְ, וְתִדַּע כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּכֹא מְצִיעָא נט.): אֲזָקִירוּ לְנִשְׁיִיכוּ כִּי הִיכִי דְתַתְּעַתְרוּ, תִּיְקָרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׁתַּתְּעִשְׂרוּ; כִּי הָעֲשִׂירוֹת תְּלוּיָהּ בְּאִשָּׁה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סט), כִּי כָּל הַכֶּסֶף שֶׁבָּא לְאָדָם הוּא בְּזוּכוֹת הָאִשָּׁה, עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר מְאֹד בְּכָבוֹד אֶשְׁתּוֹ, עַל־יְדִי־זָה יוֹצֵא מִכָּל חוֹבוֹתָיו.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁיִי עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ תּוֹכָה לְסִיּוּם אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ עִם הַתְּרַגּוּם וְעִם פְּרוּשׁ רִשְׁיִי, וְהִיא סִגְלָה לְהַנְצִיל מִכָּל הַצָּרוֹת; כִּי בְּשָׁבוּעַ שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ מְסִיּוּם אֶת הַפְּרָשָׁה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, יִהְיֶה בְּטוֹחַ שֶׁבְּשָׁבוּעַ זֶה תִּהְיֶה לוֹ אִיזוֹ צָרָה. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַנְצִיל מִצָּרוֹת, יִהְיֶה זֶהִיר מְאֹד לְסִיּוּם אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ בְּכָל שָׁבוּעַ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לִזְמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, כִּי לְמוֹד מְשֻׁנָּה מְזוּכָר אֶת הַמַּחַ, וּמְאִיר בּוֹ נְשָׁמָה.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי, לְמַעַן טוֹבְתָךְ הַנְּצַחִית, רְאֵה לְהִיּוֹת בְּקִשׁוֹר עִמִּי עַל־יְדֵי מִכְּתָבִים.

י"ד שׁמא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֶדֶשׁ לְסִדְר תּוֹלְדוֹת, ד' בְּסֵלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה ממה שעובר עליכם בבית.

הייתי מניעך לך לבדק את מזוזות ביתכם, לראות אם הן
כשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה, כי רב הצרות בביתו
של האדם הן כשאין המזוזות כשרות.

גם ראו לבדק את התפלין של האבא לראות אם הן כשרות,
ולהשתדל שיגייח בכל יום תפלין, כי התפלין מביאים חיים לאדם.

עליך לדון לכף זכות את האחים, כי לא כל אחד מסגל לקחת
על עצמו מתחים וכו' וכו', ולא כל אחד מסגל לחיות תחת מתחים
וכו' וכו', ועל-כן אין לך להאשים את האחים.

עכשו את בעצמך עם כל הרצון הטוב שיש לך לעזר, עם כל
זאת עליך לשמר מאד שלא להסתף גם-כן בעצבות ונדכאון וכו'
וכו', שיוכל להשפיע גם על העתיד שלך.

ובאמת עליך להתישב כי את לא אשמה כלל ממה שעובר על
האבא, בודאי זו צרה גדולה ומרה מאד, והאמא מסכנה והיא
סובלת מה שסובלת, כמו שאת מספרת וכו', עם כל זאת עליך
להשתדל שלא להמשיך גם-כן בתוך המערבלת של עצבות ונדכאון
וכו' וכו', שיוכל להרס גם את החיים שלך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע את תפילתי,
שאני מבקש ומתפלל בעד אביך, שתהיה לו באמת רפואה שלמה,
עם כל זאת אם היו יכולים להתקשר עם איזה רופא טוב, הנה
ממלך מאד.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתציתי מה שכתוב פה, ואז טוב
לכם כל הימים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שמב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תולדות, ד' פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! מי יתן שתצית אותי על-כל-פנים מעכשו, ואז באמת תצליח.

אין אפה יכול לתאר ולשער את גדל צערי הקשה מכל מה שעובר עליך, פי בידיים הרסות בית כל-כך טוב, בית כל-כך חם, ולא ציפת אותי, אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שפכר תצית לי לעתיד, ואז באמת תזכה לבית חם ולאווירה חמה.

עליך לדעת, פי החיים של האדם בזה העולם מלאי נסיונות קשים ומרים, וצריכים כל מיני עצות איך להתמודד עם החיים, ובשביל זה צריכים להסתובב בין צדיקים אמתיים, אשר כל פונתם היא רק לעשות שלום.

עליך לצאת מקטנות דעתך, ותשתדל באמת להתבודד בכל יום עמו יתברך, פי התפלה וההתבודדות שהאדם מתבודד עמו יתברך, זה מביא לאדם ישוב הדעת אמת.

וכן ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, פי אמירת ח"י פרקים משניות שוברת את היצר הרע לגמרי, ואשרי האיש אשר זוכה לזה, ואז יכניע יצרו הבוער בו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שמג.

בעזרת השם ותפלה, מוצאי-שבת קדש לסדר תולדות, ד' פסלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע איך שזכית לסיים את ששה סדרי משנה בפעם הל"ו — אין לתאר ולשער כלל. ומי יתן, שיזכה אותך הקדוש-ברוך-הוא כל ימי חיך ללמד ולומר בכל יום ח"י פרקים משניות, באפן שתזכה לסיים את זה פעמים אין מספר, כי רק זה נשאר לאדם, ורק זה מלוגה אותו.

אודות זכות הרבים, שאפה זוכה לבדק את המוזות בין שכניך, אין לתאר ואין לשער גדל זכות הרבים הזו, ובנדאי עבודה זו הייתה צריכה להיות של ... אבל מאחר שהוא עסוק, לדאבוננו, בפוליטיקה וכו' וכו', עלינו לקחת את המצב בידינו, ולהשתדל לעשות כל שביכולתנו לדבר עם התושבים ביראת שמים, ולקבע עמם שעורים, ולקשרם ולחברם לבוראם, ועל-ידי-זה נזכה להחזיר אותם בתשובה אמיתית.

מה אמר לך, ידידי! הלב פואב מאד מאד כשרואים איך שהרע-בנים לא רק שאינם מתקנים אלא עוד מקלקלים. כי בנדאי רב אמתי, צריכה להיות כל פונתו לגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא, וצריך לעשות שעורים בתורה לאנשי מקומו ולתושבי עירו, וכך יהיה לו פבוד רבנות, לא-כן אם כל פונתו היא איך לקבל תקציבים, בנדאי שלבסוף תגלה קלונו ברבים, ויהיה ללעג ולקלס.

ראה להמשיך בעבודת הקדש הזו — לעורר ולחזק את אנשי המקום, ותקבע עמם שעורים קטנים, ותדבר על לבם, ובפרט לכל אנשי השכונ, כי הם יהודים טובים מאד, אף מספנים, אין מי שילמד עמם.

ראה להתבודד בכל יום עמו ותפלה, אשר כל דבור ודבור

אֲשֶׁר י"ד שדמ בְּנַחֵל קלט

שְׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יתְבַרַךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁכַת
הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַתְּבוּרָד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יתְבַרַךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שדמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, ד' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מִתְּפַלֵּא עֲלֶיךָ, אֵיךְ אַתָּה מְלֵא קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת
עַל כָּל אֶחָד וְכוּ' וְכוּ'.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּנַחֲוּמָא פְּנֹחַס, סִימָן י'):
כְּשֵׁם שְׁפָרְצוּפִיָּהֶן שׁוֹנִים, כִּי דַעוּתִיָּהֶן שׁוֹנוֹת. וְעַל־כֵּן הַהֲכָרַח שְׁלֵכָל
אֶחָד תִּהְיֶה דַעַת אַחֲרָת, כִּי כְּשֵׁם שְׁפָרְצוּפּוֹ נִדְמָה וְנִרְאָה בְּאִפְּן אַחֵר,
כֵּן דַעַתוֹ הִיא בְּאִפְּן אַחֵר, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשׁוֹת אֶת הַדַעוֹת כָּלֵל. וְרַבְּנוּ
ו"ל גִּלְהַ לְנוּ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת לְמַעְלָה, כְּשֵׁם־שֵׁם אֶת הַדַעוֹת
יַחַד (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), שְׁפָעֵלוֹת הַמְשַׁתְּנוֹת מִתְּאֲחֵרוֹת
בְּאֶחָד. וּבְאֶמֶת אִי אֶפְשָׁר לְאֶחָד אֶת כָּלֵל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רַק עַל־יְדֵי
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הֵינּוּ עַל־יְדֵי שְׁמַאִירִים לָהֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ
יתְבַרַךְ, שֶׁם כָּלֵם אֶחָד, מְלִבְד זֹאת אֵף אֶחָד אֵינוֹ אֶחָד, כִּי כָּל אֶחָד
הוּא מְשֻׁנָּה מִחֲבֵרוֹ לְגַמְרִי, וְזֶה גִדְּל הַשְּׁנוּיִים שֵׁישׁ בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ,
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וּבֵין אָבָא לְיִלְדָיו, וּבֵין הַשְּׂכָנִים וּבֵין הַקְּרוּבִים,
וּבֵין הַחֲבֵרָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ דַעַת שׁוֹנָה לְגַמְרִי מִחֲבֵרוֹ
וּמְזוּלָתוֹ וְכוּ', וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לְהַכְּנִס בְּבִקְרַת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
שְׂזֶה לֹא טוֹב וְכוּ', וְזֶה לֹא טוֹב וְכוּ', וְזֶה לֹא טוֹב וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב
לְהַקְדִישׁ אֶת כָּל הַמְרִץ שְׁלוֹ וְכָל הַמֵּחַ שְׁלוֹ וְכָל הַחַיִּים שְׁלוֹ לְבְרַח

אליו יתברך, ולהשיג את אחדותו יתברך, ואז כשיהיה דבוק בחי החיים בו יתברך, ולא ירצה שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, אז ממילא לא יהיו לו שום קשיות על שום ברירה שפעולם. פי כל זמן שהאדם נפרד ממנו יתברך, הוא מלא קשיות וספקות על כל אחד ואחד. ועל-כן צריך להיות עקר עבודת בר ישראל להשתוקק תמיד רק אחרי יתברך, ויאיר את אמתת מציאותו יתברך בתוך תוכו, ועל-ידי-זה ישפנו כל החיים שלו לגמרי, כי יתחיל להסתפל על כל אחד בצורה אחרת, פי הן אמת מצד גופו ומצד מצבו הגשמי והרוחני וכו' וכו', ומצד הסביבה והחברה שלו וכו' וכו', ומצד מצבו הפספי והחמרי וכו' וכו', עליו להיות שונה מאחרים, ובזה כבר לא יהיו לו שום קשיות וספקות.

ואודות הקשיות והספקות שיש לה עלי, זה ההכרח להיות, ותאמין לי, שמאד מאד אני מתפלא על כל אחד שעדין אוהז בי ומסתובב אצלי, כי טבע של האדם, שהרבה פעמים נכנסים בו קשיות וספקות עליו יתברך, והרבה פעמים לבו נתעקם בעקמומיות, ויש לו טענות על הקדוש-ברוך-הוא — מדוע עובר עליו ככה וכו', ומדוע עובר עליו ככה וכו', ומדוע מסבבים עמו מן השמים ככה וכו', שנה כלל העקמומיות שיש בלבות בני-אדם עליו יתברך, שפל אחד יש לו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל הנהגתו וכו' וכו'. ובאמת תאמין לי, ידידי היקר! פי אין לי מה למכר כלל, רק דבר אחד — לדבר ולגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, לעורר ולחזק ולקרב את נשמות ישראל, שתאיר בהם אמתת מציאותו יתברך, ואלו כל דבורי. ועל-כן בנדאי יהיו לה קשיות וספקות עלי, פי הרי אין לי רק דבר זה למכר, וכמו שנכנסים באדם אילו קשיות וספקות הרבה פעמים על הקדוש-ברוך-הוא, ממילא יכנסו בו קשיות וספקות עלי, פי אין לי מה למכר רק דבר זה, ועל-כן אצלי פלא גדול מאד מי שעדין מחזיק מעמד; פי באמת המאמין האמתית, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, הוא הנה צריך להתבטל במציאות, אך מחמת שלא

כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו וְלִפְנֵי עֵינֵי שְׂכָלוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ,
עַל-כֵּן נוֹפֵל מִהֶאֱרַת הַדַּעַת הַזֶּה, וְנִכְנָסִים בּוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת, שָׁזָה
כָּל הַקִּשְׁיוֹת שְׁנִכְנָסִים בָּאָדָם גַּם עַל הַמְדַרְיָף שְׁלוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יְתַבְרָךְ וְכוּ' (עֵינֵי הַיֵּטֵב בְּלִקוּשֵׁי-מוֹתָרִין, חֶלֶק ב', סִימָן נב; וְתִבִּין אֵת כָּל מֶה
שֶׁכִּתְבִּיתִי לָךְ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם).

מֵאֵד מֵאֵד אָנִי מִתְפַּלֵּא עֲלֶיךָ, אֵיךְ אֶחָרִי שְׁמִסְרִיתִי בְּעִבּוּרְךָ
כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שְׁעוֹת כְּמוֹ שְׁאַתָּה בְּעִצְמָךְ יוֹדֵעַ, עִם כָּל זֹאת אֵין בְּךָ
אֶפְלוֹ נִצּוּץ אֶחָד שֶׁל לְדוֹן אוֹתִי לְכֶף זְכוּת, אֵת אַחַר אַתָּה יְכוּל
לְהִבִּין וְכוּ', אָבֵל עֲלֵי יֵשׁ לָךְ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וְכוּ'. הֵן אָמַת בְּכִלְלִיּוֹת
אָנִי כֶּבֶר רְגִיל לָזָה, אֵךְ בְּאָמַת אֵין לִי שׁוּם שְׁיִכוּת עִם אֵךְ אֶחָד, וְאָנִי
אֵינִי צָרִיךְ אֵת אֵךְ אֶחָד, וְאֵינִי צָרִיךְ מֵאֵךְ אֶחָד שׁוּם דְּבָר, כָּל מְגַמְתִּי
הִיא רַק לְהַחְדִּיר אֵת הָאָמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד
יְהִיָּה דְבוּק בּוֹ יְתַבְרָךְ, וְזֶה כָּל חֻשְׁקִי וְרִצּוֹנִי וְכִסּוּפִי וְתַכְלִיתִי
וְתִשׁוּקָתִי בְּחַיִּים חַיּוֹתִי, וְאֵלוֹ כָּל דְּבוּרֵי, וְעַל-כֵּן כָּל הַדְּבוּרִים שְׁלִי
סוֹבְבִים רַק עַל נִקְדוּת אֵלוֹ, וְיִוְתֵר מְזָה אֵינִי צָרִיךְ אֵת שׁוּם בְּרִיָּה
וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי מָה אָנִי וּמָה חַיִּי, הִנֵּה אָנִי כָּאֵן, וּמְחַר מִי
יוֹדֵעַ הֵיכֵן אֶהְיֶה כְּבָר וְכוּ'. לְכֵן אֶשְׂאֵל אוֹתְךָ שְׂאֵלָה קְטָנָה, שְׁתִּשָּׁב
וְתִתְבוּנָן — מֵדוּעַ לִי לֹא תֵאֱמִין, וְל... תֵּאֱמִין?! אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ אֵיךְ
הָאָדָם הַזֶּה עָשָׂה פְּשׁוּט לִיצִי לִיצְנוּת מִמֶּנִּי זֶה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, שְׁבִקְשִׁיתִי
מִמֶּנּוּ טוֹבָה אִישִׁית, אֶשְׁר אֵינָה עוֹלָה פְּרוּטָה, וְלִי זֶה נוֹגֵעַ בְּצַפּוֹר
נִפְשִׁי, וְסִהְדִי בְּמֵרוּמִים, כִּי זֶה לִי שְׁלֹשִׁים וְשְׁלֹשׁ שָׁנִים, שְׁאָנִי חוֹשֵׁב
יוֹמָם וְלַיְלָה רַק עַל עֲגִין זֶה, וְלִבְסוּף הַתֵּל בִּי, וְאַחֲרֵי שֶׁדִּבַּרְתִּי אִתּוֹ
קִשְׁוֹת וְכוּ', הַתֵּל בִּי יוֹתֵר, וְנִתֵּן לִי חִסָּפָא בְּעֵלְמָא, אֵיזָה שְׁטֵר נִיר
שְׂאֵין בּוֹ עֶרְךָ כָּלֵל, וְסִתָּם צָחוּק, כְּמוֹ תְּעוּדָה לִילְדִים וְכוּ', אֶשְׁר דְּבָר
זֶה הוֹלֵךְ לִי בְּנִפְשִׁי, וְעַל זֶה אֵינִי יְכוּל לְמַחֵל, וּמָה גַּם אֶשְׁר עַל זֶה
לֹא שִׁיף אֶפְלוֹ עֲגִין שֶׁל מַחִילָה וְשֶׁל עֲשִׂית שְׁלוֹם, וְאֵי אֶפְשָׁר
לְהִסְבִּיר אֵת כָּל הָעֲגִין עַל-פִּי הַכֶּתֵּב, עִם כָּל זֹאת פְּלִיאָתִי נִשְׁגָּבָה
עֲלֶיךָ, מֶה קְבֵלָתְךָ אֶצְלוֹ יוֹתֵר מִכְּמָה פְּעָמִים שֶׁהַתְּאֵכְסִנָּת אֶצְלוֹ,
וְתִהְיֶה לְאֵל, אָנִי מִסְרִיתִי לָךְ שְׁעוֹת יְקָרוֹת, אֶשְׁר כָּל רְגַע וְרְגַע יְקָר
אֶצְלִי כְּמוֹ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעִצְמוֹ יוֹדֵעַ, כִּי בְּכָל רְגַע וְרְגַע אָנִי

יכול לדבר עמו? תברך, אשר אין ערך לזה, ושום כסף שבעולם אין יכולים לשלם בעד זה, ועם הזמן היקר שלי אני יכול לחבר ספרים, ולהפיצם למאות ואלפים עתקים, ולהחיות בהם עם רב, פידוע לה, עם כל זאת אני משליך גפשי מנגד, ומוריד את עצמי לדבר עם זולתי לעשות טובה לזולתי. ועל-כן מאד פליאה בעיני עליך, למה עליו אין לה שום קשיות וכו', ועלי יש לה כל מיני קשיות וספקות?!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתזכה להצליח בכל דרכיך, ותעלה מעלה מעלה, ונשמע ממך רק בשורות משמחות.

תאמין לי, ידידי היקר! יותר טוב לה להתרבו בתוך התורה הקדושה, כי כל ידיעה וידיעה במשפטי התורה, היא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ולשער כלל. יותר טוב לה להתרבו באמונה פשוטה בו? תברך, ולהכניס בדעתך אשר הוא? תברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ועל-ידי-זה לא יהיו לה שום קשיות על שום בן אדם, ומכל שכן עלי, כי מה אני, ומה חיי, ומה אני רוצה? ברוך השם, כל רצוני וכסופי הוא רק להחזיר את האמונה הקדושה בין עם ישראל, ואני רוצה לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, והמקום המבחר לזה הוא ביבנאל, ואשר יש אצלי הרבה כתבים בכתב-יד מתלמידי רבנו ז"ל ומתלמידי תלמידי וכו', ועוד יש בזה הרבה דברים, אשר אי אפשר להעלות על הכתב, ובנדאי אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להוציא מהכח אל הפעל את רצוני וכסופי, ושום ברירה שבעולם לא תוכל למנע אותי. ידעתי גם ידעתי, שהסמ"ך-מ"ם בעצמו יקום עלי בשביל זה, פאשר באמת כך קרה, שכל פורקי העל היו נגדי, ועשו הפגנות וכל מיני פעלות שבעולם למנע ולצבב כניסתי לשם, אבל לא הועיל להם שום דבר פידוע, שברוך השם, בייתי עומד שם לתפארת, ועכשו פשבאתי לבנות את בית-המדרש, אשר בזה בנדאי תלוייה הגאלה, כי משם תצא תורה לכל ארצנו הקדושה, כי אני רוצה להקים שם ישיבה על שם רבנו ז"ל, שילמדו שם פסדרן, ובית-המדרש יהיה יתד נאמן לכל הישוב,

כי דיקא על-ידי בית-המדרש יראו שפונתי רצינית, ואז יתחילו להפגס לגור שם וכו' וכו', על-כן לא מצא הסמ"ך-מ"ם מונע אחר רק את הרע-המקומי וכו' וכו', ותאמין לי שפבר עברתי הרים יותר גדולים ממנו, והקדוש-ברוך-הוא לא עזב אותי. אני מקנה לעבר גם על הקר המדמה הזה, ואף אחד בעולם לא יוכל לעפב אותי, כי אין לי שום אינטרסים עצמיים, רק לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, ולגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, והשמחה תכניס בך ישוב הדעת, והישוב הדעת יביא לך סבלנות, שתהיה סבלן גדול על כל מה שעובר עליך, כי גם אני סובל הרבה מאד מאד מבית ומבחוץ, שאני עוסק לדבר עם אחרים שעות על גבי שעות, ואיני מבקש שום פסף מאף אחד, ולבסוף מהפכים את הקערה על פיה, ומדברים עלי כל דבר אסור וכו' וכו', והרבה בורחים וכו' וכו', עם כל זאת איני מצאש את עצמי, אלא אני מוכן להמשיך בעבודתי עבודת הקדש עד היום האחרון שלי, ועד השעה האחרונה שלי ועד הרגע האחרון שלי.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

אגב ראה לזרז מאד את הקבלן, שיחזיק בדבורו, שנתן לנו שלשים יום לקבלת התר בניה, וכבר עברו כמעט חמשים יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

מאד מאד אבקש אותך, ראה לכתב לי תכף-ומיד מכתב.

י"ד שמה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תולדות, ד' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... שיחיו.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

הִיָּה רְאוּי וְרִצּוּי שְׁהֶאֱמָא תַעֲבֹר לְגוֹר בִּירוּשָׁלַיִם עַל יַד הַבְּנוֹת,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָהּ בְּבְרִיאוֹת וְלֹאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים,
וְלָרוֹת רַב גַּמַּת מִהִלְדִּים וּמִהַנְּכָדִים.

רְאֵי לְהַתְחַתֵּן מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר וְלֹא לְסַחֵב, וְזֶה טוֹב בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחֵנִיּוֹת, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתִּזְכְּוּ לְבְנוֹת בֵּית נְאֻמָּן
בְּיִשְׂרָאֵל, עַל-פִּי טְהַרְתְּ הַקֶּדֶשׁ, טְהַרְתְּ הַמְּשֻׁפָּחָה, וְתִזְכִּי לְהַצְלִיחָה
מִרְבָּה בְּחַיֵּיךָ הַפְּרָטִיִּים.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שמו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֶדֶשׁ לְסִדֵּר תּוֹלְדוֹת, ד' כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, רְאֵי לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קֶדֶשׁ
אֲרַבְּעָה גֵרוֹת, וְלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, וּבְעֵצַת הַדְּלִקַּת הַגֵּרוֹת
לְבַקֵּשׁ כָּל מֵה שְׁאַתָּה צָרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שְׁהֶאֱשָׂה מִבְּקִשְׁתְּ בְּעֵצַת
הַדְּלִקַּת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בַשָּׁמַיִם.

רְאֵי לְכַבֵּד מְאֹד אֶת בְּעֵלְךָ וְלִיָּקֵר אוֹתוֹ, וְחַכְּמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ
(תָּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פְּרָק ט'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָהּ,
עַל-יְדֵי שְׁתַּכְּבְּדִי מְאֹד אֶת בְּעֵלְךָ, וְתַעֲשֵׂי אֶת רְצוֹנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּכְנָס
לְךָ שְׂמִיחָה בְּחַיֵּיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שְׁתַּחֲיִי אַךְ בְּרִיָּאה וּשְׂמִיחָה כָּל הַחַיִּים.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שמוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי תוֹלְדוֹת, ד' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְבָדֵק אֶת מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דְּלַת מְזוֹזָה.

רְאֵי לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שִׁבְת־קֹדֶשׁ שְׁשֵׁה גֵרוֹת, וּבְעֵצַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ עַל הַצְּלָחַת בְּעֵלְךָ וְעַל הַצְּלָחַת הַיְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵצַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בַּשָּׂמַיִם.

לְדַעֲתִי, תְּפָסִיקִי לְקַחַת תְּרוּפּוֹת, עֲלֶיךָ לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, שׁוֹכָה אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִם אַרְבָּעָה בָּנִים גְּחֻמָּדִים, אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם הָיוּ מְשֻׁלְּמִים עַל זֶה מְלִיוֹנִים וְכוּ' וְכוּ', לְמָה לָּךְ לְהִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ מְרִירוֹת וְדַפְאוֹן בְּחַנּוּם וְכוּ', תְּהִי שְׂמֵחָה בְּמָה שְׁנַתַּן לָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

תְּרֵאֵי לְכַבֵּד אֶת בְּעֵלְךָ, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָהּ; וְתִהְיֶה שְׂגִיכָם אֲנָשִׁים שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְתִכְבְּדוּ זֶה אֶת זֶה, וְתִהְיֶה דְגֻמָּא תִּיָּה לְיַלְדֵיכֶם, וְכֵן הַיְלָדִים יִגְדְּלוּ בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְרוּחָם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְּרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קמו אֲשֶׁר י"ד שמח — י"ד שמט בַּנְחֹל

י"ד שמת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ד' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דְלֵת מְזוֹזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוֹזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וּתְדַקְדֵּק לְהַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין.

רְאֵה לְהִזְהֵר מְאֹד, שֶׁכָּל הַמְּאָכְלִים שֶׁנִּכְנָסִים לְבֵיתְךָ יִהְיוּ רַק מְאָכְלִים כְּשֵׁרִים, וּבִפְרֹט הַבָּשָׂר, לְדַקְדֵּק מְאֹד מִהֵיכֵן קוֹנִים אוֹתוֹ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד לְעוֹרֵד אֶת הַבַּת, וְלֹא לְהִתְעַצֵּבֵן עָלֶיהָ, וְאִם אֲפֹשֶׁר לְהוֹלִיכָהּ אֵל מִיִּשְׁהוּ שֶׁיִּכּוֹל לְדַבֵּר עִמָּה — מֵה טוֹב וּמֵה גַּעִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שֶׁלְּבַתְּכֶם תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׂמַיִם, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָר.

הַמְּאֹחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ד' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשַׁמֵּר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבַּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

עֲלִידָה לְדַעַת, כִּי כָּל הַבְּרָכָה וְהַהֲצִלָּה שֶׁל הָאָדָם נִמְשָׁכֶת מִקִּדְשֵׁי שַׁבָּת, וּבְקִדְשֵׁי שַׁבָּת אֵין לְדַבֵּר סוּף, כִּי צְרִיכִים לְשַׁמַּח מְאֹד בְּשַׁבַּת־קִדְשׁ, אֲשֶׁר זֶה הוּא בְּכֻלּוֹ קִדְשֵׁי שַׁבָּת, וְכֹל מֵה שֶׁהָאָדָם שֹׁמַח יוֹתֵר בְּשַׁבַּת־קִדְשׁ, וּמַעֲנִיגָה בְּכֹל מִיַּי תַּעֲנוּגִים, וּמְשַׁתְּדֵל לְלַכֵּת וּלְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת בְּשַׁבָּת, וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּשַׁבָּת, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְּבָרְכִים כָּל הַשָּׁשָׁה יָמִים. עַל־כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר מְאֹד בְּקִדְשֵׁי שַׁבַּת־קִדְשׁ, וְתִצְטַרֵּף בְּצַדִּיקוּתָהּ לְמַעַן מוֹסְדוֹת שֶׁל תּוֹמְכֵי שַׁבָּת, שֶׁיִּהְיֶה לָּהּ חֵלֶק לְעַנְיִים, שֶׁיֵּאָכְלוּ בְּשַׁבַּת־קִדְשׁ, אֲשֶׁר מִצְוָה זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ לומר בָּהֶם הַעֲשֵׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ ו"ל בְּשִׁבְלֵי תְקוּן הַבְּרִית.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בְּרִיךְ, אֲלֵא הַשְׁדוּף הַרְאֵשׁוֹן שֶׁיִּצְיֵעוּ לָךְ תְּקִבֵּל תַּכְף־וּמְיָד וְתִתְחַתֵּן.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצִיחַ אֶת כָּל הַנְּאֻמָּה כָּאֵן, וְאֵז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצִּלָּה בְּמַעֲשֵׂה יְדִידָה.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׁנ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ר' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת תְּדַשָּׁה בְּכֹל יוֹם, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְאִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק עַל־יְדֵי הַתְּחַזְּקוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר פְּעַם מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: אֵיךְ זָכוּ הַצְּדִיקִים לְמָה שֶׁזָּכוּ? רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הַהַתְּחַזְּקוֹת שֶׁהִיְתָה בָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי

לְעֵנְיָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא הָאָרִיז״ל לְעֵנְיָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא הַבְּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ לְעֵנְיָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא רַבֵּנוּ ו״ל לְעֵנְיָנוּ. וְסִיּוּם: וְכֵן אָנִי בֹאֲתִי לְעֵנְיָנִי רַק עַל-יְדֵי מִדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם אֶל שׁוּם דְּבָר וְאֶל שׁוּם מְדֻרָּגָה וְאֶל שׁוּם הַשְּׂגָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת, כִּי צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי הַחַיִּים כָּל-כָּף קָשִׁים וְכָל-כָּף מְסַבְּכִים, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְעֵבֵר אוֹתָם רַק עַל-יְדֵי שְׂמִחָה אֶת עֲצָמוֹ, וְכִשְׂאֲדָם זוֹכָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, מִמְּשִׁיף עָלָיו הָאָרֶה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם; אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים!

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לֹמֵר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר הוּא תְּקוּן גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד לְהַנְשָׂמָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לֹמֵר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.

וְכֵן תִּהְיֶה זֶהִיר מְאֹד לֹמֵר בְּכָל יוֹם יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים, הֵינּוּ שְׂתוֹזָפָה לְסִיּוּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְרַבֵּנוּ ו״ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, אֲשֶׁר מְסַגֵּל לְתִשְׁבּוּבָה, וְזוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׂעֵר שְׁלוֹ (עִיֵּן לְקוּטִי-מוֹתֵר״ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג); וְכִבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ו״ל (שִׁיחוֹת-הַר״ן, סִימָן כג): אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֹכֵל בְּכָל יוֹם כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְשׁוֹתָה כְּמָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים, וּמְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, אֲשֶׁרִי לוֹ!

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ, כִּי רַק זֶה עֲקָר תְּקוּנָתוֹ — לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ. וּמִי שְׂמְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ, אֵינּוּ מְפַחֵד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שנה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׂבַת-קֶדֶשׁ לְסִדְר תּוֹלְדוֹת, ד' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִּיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲדִין בְּנֶךְ מַחְזִיק מְעַמֵּד וְלוֹמֵד בְּהַתְמַדָּה, חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 קִנִּינוּ לוֹ בְּגֵדִים, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיַחְזִיק מְעַמֵּד; כִּי
 בְּאֵמֶת בְּגִיל הַזֶּה קָשָׁה מְאֹד לֹאמַר מַה יִּהְיֶה, כִּי זֶהוּ גִיל הַבְּחִירוֹת,
 וּמִשְׁתַּנָּה בְּכָל פֶּעַם, וְאֲנִי אֵין לָנוּ מַה לַעֲשׂוֹת, רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה,
 לְהִיּוֹת רְגִיל לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט אֶתְּהָא אֲבָא, צְרִיךְ לְהַתְפַּלֵּל
 הַרְבֵּה עַל הַצְּלַחַת בְּנֶךְ — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין רוּחַנִיּוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה
 שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל עַל בְּנוֹ מוֹעֵלֶת מְאֹד מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הָאָב עַל הַבֵּן. עַל-כֵּן רְאֵה לְתֵרֵם בְּכָל יוֹם כַּמָּה תְּפִלוֹת
 עַל בְּנֶךְ וְעַל שְׂאֵר יְלָדֶיךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל,
 יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתְךָ שֶׁאֶתְּהָ מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ עַל יְלָדֶיךָ, שֶׁתִּקְבַּל לְרַחֲמִים
 וּלְרִצּוֹן, וְיִהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה גַּמְחָה מֵהֵם.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת דְּבוּק
 בְּחֵי הַחַיִּים, כִּי תִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מַתִּיבָה וּמְהַנֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
 הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֶׁאָדָם מְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי מִשְׁתַּנָּה
 כָּל הַלֵּךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ לְטוֹבָה, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְחוּס וְיִרְחַם עָלַי, שֶׁאֲזַנְּךָ כָּבֵד לְהוֹצִיא
 מִהַכַּחַת אֶל הַפֶּעַל, וְלִבְנוֹת אֶת בְּנֵי בֵית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל בְּיַבְנָאֵל,
 וְיִהְיֶה בֵית זֶה תוֹרָה וְתְפִלָּה וּמִגְדֵּל אוֹר לְכָל הַגָּלִיל, וְהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא יִבְשֵׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שֶׁבּוֹא
 יְבוֹא וְיִתְגַּלֶּה בְּאַרְעָא דְּגָלִיל דִּיקָא, כַּמּוּבָא בְּזִהַר הַקְדוּשׁ (חֶלֶק ב' ז:).

גַּא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂיַחְזִיקוּ אֶת
 עֲצָמָם בְּאַחֲדוּת, וְיִהְיוּ תָמִיד בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, אַחְנֶה וְרַעוּת, וְלֹא
 יִקְבְּלוּ שׁוֹם לְשׁוֹן-הָרַע מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר עוֹשֶׂה
 אֶת שְׁלוֹ לְעַקֵּר וּלְכַלּוֹת וְכוּ' וְכוּ', חַס וְשָׁלוֹם, מַה שֶׁבְּנִינוּ, הִיָּה לֹא
 תִּהְיֶה.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ אֶת אַנְשֵׁי

שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁישְׁאָרוּ בִּבְנֵאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הַרְע
יבוא הטוב, שִׁיתְגַּלֶּה הַטּוֹב הַגָּנוּז שִׁישׁ בַּעֲיָרָה הַמְּפֹלָאָה הַזֹּאת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׁנב.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי ... גְרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד הִצְטַעַרְתִּי לְשִׁמְעַ שְׁעַבְרַתָּ נִתּוּחַ וְכוּ', יַעֲזֹר לָךְ
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁתְהִיָּה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת
הַגּוּף, וְתִהְיֶה בְּרִיא וְתֵאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְתִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת
מַצּוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלַעֲזֹר לָנוּ לְבָנוֹת אֶת הַיְשׁוּב בִּבְנֵאֵל, שְׁנִזְכֶּה
לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְדָּרֶשׁ הַגָּדוֹל, וְזֶה יִהְיֶה פֶתַח, שִׁיתְחִילוּ לְבָנוֹת
דִּירוֹת לְמֵאוֹת מְשֻׁפָּחוֹת חֲרָדִיּוֹת, שִׁיכַנְסוּ לְגוֹר בִּבְנֵאֵל.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בַּעֲדֶךָ, שִׁתְצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ, וְתִהְיֶה אַךְ בְּרִיא וְשָׁלֵם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׁנג.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גְרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וּמָה שֶׁבִקְשָׁתָ לְחֻזְקָךְ, הֵלֵא סִפְרֵי "אֲשֶׁר בִּנְחַל" בְּיַדְךָ, רְאֵה לְעַיִן
בְּכָל יוֹם לְכָל הַפְּחוֹת בַּעֲשָׂרָה מִכְתָּבִים, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרוֹגוּעַ לְנַפְשְׁךָ,
כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ גַם לָךְ וְגַם לְאַחֵרִים. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁהַעֲקָר

בְּדַרְכֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל הוּא הַתְּחִיבֵנוּ, וְכָל אֵלֹהֵי שְׁחִזְקוּ אֶת עַצְמָם יוֹתֵר, הֵם גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ.

רְאֵה, אֱהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִשְׁפָּךְ אֶת כָּל גִּפְשֶׁךָ רַק לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבַּרֵךְ יְכוּל לַעֲזוֹר לָךְ, וְזֶה מֵה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנֵנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֶזֶק מְאֹד בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוּיֹת, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה מְטַהֵר וּמוֹפֵךְ אֶת הַנְּשֻׁמָּה מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שֶׁנִּדְבָּקוּ בָּהּ.

עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא צְדָקָה, וְעֵקֶר הַצְּדָקָה — לְהִדְפִּיֵם אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַתְּדָשִׁים, וְעַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְהִדְפִּיֵם אֵינְהָ קוֹנְטְרָס מִלְּהִדְפִּיֵם אֶת לוּחַ סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד, כִּי כְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ו"ל לְמוֹהַרְנ"ף ו"ל: "שְׂטִי! דוּ וְעֵסֶט נִישְׁט פּוֹעֲלִין", "עֲמֵד, אַתָּה לֹא תִפְעַל"; הֵינּוּ בְּשַׁעַה שֶׁשָּׁמַע מוֹהַרְנ"ף ו"ל מִרַבְּנֵנוּ ו"ל אֶת גְּדֵל הַפְּלִגַּת מַעֲלַת הַהַתְּבוּדוֹת, יָצָא מִפְּלִיּוֹ וְצִמְצוּמֵי, וְרָצָה לְרוּץ בְּרַחֲבוֹת וּלְצַעֵק לְכָל הָעוֹלָם: "גִּיּוּוֹאֵלָה, הוּי, מָה אַתָּם עוֹמְדִים, מָה אַתָּם חוֹשְׁבִים, רוּצוּ מֵהַר וְתִתְבוּדוּ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ". מִרַב הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁהִיָּתָה בּוֹ, הָאִיר בּוֹ לְרוּץ בַּחֲזוֹנוֹת וּבְרַחֲבוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְרַבְּנֵנוּ ו"ל תִּפְסוּ בְּבִגְדוֹ וְאָמַר לוֹ: שְׂטִי! דוּ וְעֵסֶט נִישְׁט פּוֹעֲלִין; וְכֵן הִדְבָּר הוּא בְּעֵנֵינוּ זֶה, אֵי אֲפֹשֶׁר לְחַלֵּק לוּחַ סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד בְּשַׁעַה שֶׁאֵין לְאָדָם הַקְּדָמוֹת, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מָה זֶה. וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְהִדְפִּיֵם אֶת קוֹנְטְרָס סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד, וְלְהַפְּיִצּוֹ בֵּין תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ כְּשִׁירָאוּ בְּמָה מְדַבֵּר, יִקְחוּ גַם לוּחַ סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד, אֲבָל קוֹדֵם לְכֵן לֹא יוֹדְעִים כָּלֵל מָה זֶה סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד, וְעַל-כֵּן מִצְוָה רַבָּה לְהִדְפִּיֵם אֶת קוֹנְטְרָס סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד. וְאִם אֲפֹשֶׁר לָךְ לְהַשְׁתַּתֵּף בְּהִדְפִּיֵם הַקּוֹנְטְרָס הַנּוֹרָא וְהַגְּפֵלָא הַזֶּה, תִּהְיֶה זְכוּתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד, וְזֶה תִּקּוֹן גְּדוֹל עַל כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַהֲבָלִים, כִּי עַל יְדֶךָ יִתְחִילוּ לְלַמֵּד מֵאוֹת וְאוֹלֵי אֲלֵפֵי אֲנָשִׁים. וְעַל-כֵּן לְפָנָי שֶׁאַתָּה מְפִיץ אֶת לוּחַ סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד, רְאֵה לְהִדְפִּיֵם אֶת קוֹנְטְרָס סְדֵר-דֵּרֶךְ-הַלְמוּד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שנה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ח' בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר והנעלה ...
גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם העשרים פונט, הקדוש-ברוך-הוא
ימתיק ממך את כל הדינים, ותזכה להפלל בו יתברך, ולא תדע כבר
משום צרות, ותצא מכל מיני חובות.

נא ונא ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל
תניח בעצמך העצבות והעצלות כרגע, כי העצבות והעצלות
הורסות את האדם לגמרי, ואשרי מי שזוכה להיות דבוק תמיד בו
יתברך.

ולעקר הדבקות זוכים על-ידי תפלה והתבודדות, שתהיה רגיל
להתבודד הרבה עמו יתברך בכל יום ויום בתמימות ובפשיטות
גמורה, ותספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך, ואז תזכה
לישועה גדולה. ועליך לדעת, אשר מי שאינו נותן לך את העצה
של תפלה והתבודדות, הוא שקרן גדול, כי אין לאדם עצה אחרת
— רק תפלה ובקשה, ועל-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם וכל
מיני מאמצים להתבודד תמיד עמו יתברך, אשר זו הצלחה נצחית,
הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

מאד מאד אבקש אותך להיות תמיד בשמחה, ואף שאני יודע,
שקשה לך מאד להיות בשמחה, עם כל זאת זה עקר תקונך —
להיות תמיד בשמחה. וצריכים למסור את נפשו להגיע אל מדת
השמחה, ותשמע כלי זמר אשר ישמחו אותך מאד, ובזכות השמחה
ימתקו ממך כל הדינים, כמובא בדברי רבנו ז"ל, אשר שמחה עולה
על הכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שנה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת הַצִּיָּק שֶׁשְׁלַחְתָּ לִּי, וּבְזָכוֹת הַשְּׁמוּשׁ הַזֶּה יַעֲזֹר
לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים.

הַיּוֹם נִשְׁלְמוּ אֶצְלִי שְׁלֵשִׁים יָמֵי הָאֵבֶל אַחַר אִמִּי מוֹרְתִי, נִשְׁמְתָה
עִדּוֹ, וְעַל-כֵּן לֹא פָתַחְתִּי לְךָ עַד עַכְשָׁיו.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מֵינֵי אֲפֻנִים
שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׁמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמְכַנְסֶת
בְּאָדָם יְשׁוּב הַדַּעַת, הַשְּׁמִחָה מְמַתְּקֶת מְהֻאָדָם אֶת הַדֵּינִים, הַשְּׁמִחָה
מְצַמְצֶמֶת אֶת כָּל הָאוֹרוֹת, כִּי הַשְּׁמִחָה הִיא הַכְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל
הַרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמַח תָּמִיד. וְרַבְּנוּ ו"ל רָצָה מָאד, שְׁאֲנִישֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים. וְכֵדָאִי לְךָ לְדַבֵּר עִם כָּל מִיִּדְעִיָּה
מִשְׁמִחָה, וְהַדְּבוּר בְּזֶה יָבִיא אוֹתְךָ בְּאַמַּת אֶל שְׁמִחָה, כִּי בְּמָה
שְׂמִדְבָרִים — בְּזֶה אוֹחֲזִים; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֲחִיד מְדַבֵּר הַרְּבֵה מִשְׁמִחָה,
אִז נִכְנָסֶת בְּלִבּוֹ תְּשׁוּקָה אֶל שְׁמִחָה.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ
אֶת כָּל לִבְךָ וְכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה.
וְתַדַּע שֶׁזֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הָאֲמֵתִיִּים, הַזּוֹכִים
וּמְזוּכָּים אֶת הַרְּבִים, שֶׁבְּכֹל יוֹם הֵם מְתַבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְסַפְּרִים
לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לִבָּם וְכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְאֵין דְּבוּרִים
לְהַסְבִּיר אֶת גְּדֻלַּת הָעֲגֻנָּן הַזֶּה, כִּי הָאָדָם הוּא גּוּף גְּשָׁמִי, חֹמֶר עַב
וְגַם, וּמְסֻתּוֹכָב בְּזֶה הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת הוּא מְדַבֵּר עִם חֵי הַחַיִּים
עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי הָאֲזֻנִים שֶׁשׁוֹמְעוֹת מְדַרְגּוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵי הַמְּצִיָּת

אָת רַבֵּנוּ ו"ל וּמְקַיִם זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְרֵאוי לָנוּ לְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֻלְקֵנוּ, עַל אֲשֶׁר אֵין אָנוּ חוֹלְקִים עַל רַבֵּנוּ ו"ל, וְעַל אֲשֶׁר אָנוּ יוֹדְעִים מְאוֹרוֹת נְשָׁגָבִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת כְּאֵלוֹ, וּמָה הֵיינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ ו"ל?! וְאַלמֵלֵא לֹא קִבְּלָנוּ מִרַבֵּנוּ ו"ל אֲלֵא רַק אֶת הַנְּהַגַת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, הַיְתָה גַם-בֵּן כְּדַאִית הַהִתְקַרְבוֹת, וּמִכָּל שְׂפָן שֶׁקִּבְּלָנוּ מִמֶּנּוּ גַם אֶת כָּל סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד, לְהִיּוֹת רְגִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ. אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְצִיַּת אֶת רַבֵּנוּ ו"ל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

עֲלִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר עָקַר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ו"ל הִיא עַל-יְדֵי הַתְּמַדָּה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְפִיץ אֶת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּעוֹלָם, וְאֵינוּ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וּמַגְלֶה אֶת אַמְתַּת לְמוֹדוֹ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְזִכּוֹתוֹ תְּגַדֵּל עַד מְאֹד.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְהִיבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר וַיֵּצֵא, ח' כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא תִסְרָה עַל אֵיזוֹ דְּלַת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִדְקְדֵק לְהַגִּיחַ

בְּכָל יוֹם תְּפַלֵּין, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּלְךָ עָרַב וּבִקֵּר לְהִתְפַּלֵּל
 בְּמִנְיָן בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְזֶה יָבִיא לְךָ הַצְּלָחָה רַבָּה, כִּי מִי שֶׁנִּזְוָה
 לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן, וְעוֹנֶה 'אָמֵן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא' וְקִדְשָׁהּ וּבְרָכָהּ,
 אֲזִי אֵינוֹ זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו.
 וְכִשְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עוֹנוֹתָיו, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאָה לוֹ
 עֲשִׂירוֹת; כִּי עָקֵר הָעֲנִי וְהַצְּמָצוּם וְהַקְּטָנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאֲדָם, זֶהוּ
 רַק עַל-יְדֵי חֲטָאֵיו הַמְרַבִּים. וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לָשׁוּב בְּכָל יוֹם בְּתִשְׁבָּה
 שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן — אוֹלֵי יָחוּס אוֹלֵי יִרְחָם,
 שִׁימַחַל לָנוּ אֵת כָּל הָעֲבָר שֶׁלָּנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּנִדְאֵי נִגְשָׁע.

עַל-כֵּן רְאֵה לְצִיַּת וְלִבְדֵּק אֵת הַמְּזוּזוֹת וְהַתְּפַלִּין שֶׁלְּךָ.

רְאֵה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְתִמְסֹר גַּפְשְׁךָ
 מְאֹד עַל קִדְשַׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְתִהְיֶה שְׂמִיחַ בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר
 שְׂמִיחַת שַׁבַּת — לְשִׂמְחָה עִם הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְרְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה כָּל
 הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ, שֶׁנִּכְיָנוּ לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ נִגְשָׁע
 בִּישׁוּעַת עוֹלָמִים, וְגַם שַׁבַּת מְעֻשָּׂרַת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי
 שִׁוָּכָה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ!

רְאֵה לוֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ ו'ל
 בְּשִׁבְלֵי תַקוּן הַבְּרִית, וְזֶה יְהִי תַקוּן גְּדוֹל לְנִשְׁמַתְךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שָׁנָה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גְּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ וְכֵן אֵת הַסֵּפֶר הַיָּקָר "בְּטַח בַּה" —
 שֶׁלְקָטָת וְחִבְרָת.

מה אמר לך, ידידי הקר! עבודה רבה עשית, ותהלה לאל, יצא
 יפה מאד, ויעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה באמת לבטח בו
 ותברך, כי העקר הוא בטחון, והבטחון תלוי באמונה הקדושה, ואף
 שיש הרבה שרוצים להפריד בין אמונה לבטחון, ואומרים כי זה
 שני דברים, הינו אינו מכרח מי שמאמין בו ותברך, שגם יבטח בו
 ותברך, אבל באמת הם שניהם תלויים זה בזה, כי כשאדם מאמין
 בו ותברך, אשר הוא ותברך משה ומנהיג ומקים את כל הבריאה
 כלה, עליו לבטח בו ותברך, שבנדאי יעזר לו, ויצא מצרותיו,
 וכשאדם בוטח שהקדוש-ברוך-הוא בנדאי יעזר לו ויצא מצרותיו,
 ההכרח לו להאמין. וזה עקר שלמות האמונה, שמאמין שהוא
 ותברך מלנה אותו, והוא אתו ועמו בכל תנועה ותנועה, ובנדאי הוא
 צופה ומביט על כל מה שעובר עלי, ואז בנדאי יוציא אותי מהצרה
 הזו שנפלתי בה. ואם עדין לא יצאתי, זה סימן שעדין אני צריך
 לעבר אילו זכוכים וכו' וכו' לפי שרש נשמתו וכו' וכו', ובזה תלונה
 האמונה הקדושה. ועל-כן אמונה ובטחון תלויים זה בזה, אלא מה?
 יש בני-אדם שמאמינים בו ותברך, אך הם כל-כך שבורים בעצמם,
 ומנחים בחלישות הדעת, שחושבים שפפי רבוי קלקול מעשיהם,
 הם אינם ראויים להנשע. ובאמת זו טעות גדולה, כי בפרוש מובא
 במדרש שוחר טוב (תהלים לב) על פסוק: "רבים מכאובים לרשע,
 והבוטח בהגוי"ה חסד יסובבנו", הינו אף שעובר על הרשע
 מכאובים רבים, אבל אם הרשע הזה יבטח בה, יסובבנו חסדו
 ותברך, הינו שהפסוק בעצמו סובב על הרשע, שאפלו הוא רשע
 גמור במעשיו הרעים, עם כל זאת חזק את עצמו במדת הבטחון,
 בנדאי יעזר לו הקדוש-ברוך-הוא, עין שם; וכן הוא בילקוט
 שמעוני, עין שם.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם
 להיות רגיל לדבר עמו ותברך, אשר זה כל הענין של תפלה
 והתבודדות, שגלה לנו רבנו ז"ל, כי אמונה ובטחון תלויים בתפלה
 והתבודדות, שהאדם יהיה רגיל לדבר רק עמו ותברך; כי ברגע
 שאדם מאמין שהוא ותברך נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, ורק בו

יש לבטח, על-פן צריכים לדבר רק אליו יתברך, ולא לבקש מזולתו שום דבר, כי לא יועיל כלל, כי אנחנו נמצאים רק בידו יתברך. וזה עקר שלמות התפלה וההתבודדות, שצריכים לדבר ולשיח מהלב אליו יתברך, ולספר את כל לבו ובפרטי פרטיות מה שעובר עליו, וזה גם-פן נכנס בגדר אמונה ובטחון, כי לא ידבר האדם עמו יתברך כשאין לו אמונה ובטחון, ומאין יודעים שאדם זכה כבר לאמונה ובטחון? כשמדבר תמיד אליו יתברך; כי המאמין האמתי והבוטח האמתי, הוא תמיד ידבר רק אליו יתברך.

אודות שבקשת ממני לחבר קונטרס על מעלת אמירת ספר "לקוטי-תפלות", מה אמר לה, ידידי היקר! הקדוש-ברוך-הוא זכני בזכויות חנם, והדפסתי חמשת אלפים ספרי "לקוטי-תפלות", ועלה לי עשרים וחמשה אלף דולר, והפצתי את זה בכל תפוצות ישראל ממש בעבור פרוטות, כי חזר לי סך הכל ערך של שלשת אלפים דולר על כל הספרים, דהינו שהיה לי הפסד עשרים ושנים אלף דולר, עם כל זאת מאד מאד אני שמח, שזכיתי להפיץ את ה"לקוטי-תפלות" בכל קצוי תבל, אף במה שאתה מבקש לרשם קונטרס ממעלת לקוטי-תפלות, עליך לדעת, כי הדור הזה נקרא עקבתא דמשיחא, בחינת עקבים, כי עם ישראל נדשים בעקב, וצריכים התחזקות גדולה עד מאד, וזה כל הקונטרסים שאני מוסר את נפשי לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים ובלשונות פשוטים להמון-עם, לחזק ולאמץ את לבכם שלבל יתאשו, כי עוברים על כל אהר ואהר משברים וגלים, צרות ויסורים, דחקות ועניות וכו' וכו', והם צריכים התחזקות. כי כלל נשמות ישראל נפלו חלשות, וצריכים להחיותם וכו' וכו', ועל-פן אם אני אדפיס קונטרס בעבור מעלת "לקוטי-תפלות", עליך לדעת, כי לבני-אדם אין סבלנות לומר "לקוטי-תפלות", כאשר אני בעצמי רואה, אחר שהפצתי כל-כף הרבה ספרים במסירות נפש הכי גדולה, והפסדתי כל-כף הרבה כסף, עם כל זאת הם תופסים את הקונטרסים, ובזכות זה יאמרו גם כן את ה"לקוטי-תפלות". ובפרטיות שהתלמידים הדפיסו כבר ממני הרבה שיחות ממעלת

אמירת "לקוטי-תפלות", ובנדאי יופצו השיחות בין כלל נשמות ישראל, ועל-כן שם מובאים דבורים של התעוררות והתחזקות בעבור אמירת "לקוטי-תפלות", וגם הרבה ספורים ששמעתי מפל הדורות מאנשי שלומנו, איך שהספר הקדוש והנורא "לקוטי-תפלות" הקיזה אותם.

ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק, ולומר בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר האמירה בעלמא מזככת את הנשמה, ואף שנדמה בהתחלה, כאלו הוא סתם אומר את המשניות וכו', ונראה כחוכא וטלולא וכו', עם כל זאת עליך להתחזק בזה מאד מאד, ולידע כי רבוי אמירת משניות מזכך את הנשמה מאד, עד שזוכה שנתגלה אליו נשמתו, באשר ארע ל'בית יוסף', פמוכא בספרו "מגיד מישרים", קחם נא משם.

מאחר שזכה אותך הקדוש-ברוך-הוא, שאפה יושב תמיד בציונו הקדוש של יוסף הצדיק, ראה להתפלל בכל יום שם, ולהתבודד עמו יתברך, ואל תתפעל משום ברכה שבעולם, ותזכיר גם אותי בתפלתך, שכבר אזכר לצאת מהגלות המרה הזו, ואזכר לעלות לארצנו הקדושה, וכן שאזכר להוציא מהפח אל הפעל לבנות את בית-המדרש הגדול ביבנאל, ולבנות עיר על שם רבנו ו"ל ביבנאל "עיר ברסלב".

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שנה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ח' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רָאָה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה, וְתִרְגָּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
 הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְכֵן
 תִּרְגָּיל אֶת עֲצָמָךְ לֹמֵר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר,
 וְתִמְסֹר נַפְשְׁךָ עַל דְּבַר זֶה, כִּי אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת הוּא זְכוּת
 הַנְּשֻׁמָּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לֹמֵר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְאִז
 לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכָּה.

רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּקִצּוֹר שְׁלֶחֶן עָרוּף לְמַעַן תִּהְיֶה בְּקִי בַּתְּלָכָה, וְכֵן
 תִּתְמַיֵּד בְּ"סִפְרֵי הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם,
 וְהַמִּדּוֹת הֵן בְּחִינַת צְמֻצוּם, וְאִי אֲפָשֶׁר לְקַבֵּל אֶת הָאוֹרוֹת, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי מַדַּת הַצְּמֻצוּם.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שְׁנַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ח' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
 הַקָּשָׁה מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אוֹדוֹת שְׁפִתְכֶם וְכוּ', תִּאֲמִין לִי, יְדֵי הַיְקָר! שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב
 הֵיטֵב אֶת הַכֹּל וְכוּ' וְכוּ', אִךְ מַה לַּעֲשׂוֹת?! הַהֲכָרַח לְהִיּוֹת עֲכָשׁוּ
 סְבָלָן, וְלֹדֵם וְלִשְׁתַּק וְכוּ' וְכוּ'.

הַמְּדַת לְכַבִּי! הָאָדָם נִכְרַ בְּכִיסוֹ, בְּכוֹסוֹ וּבְכַעְסוֹ (עֲרוּבֵין פּה:),
 וּלְפִי הַהֲקַדְמוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, הָאָדָם נִכְרַ יוֹתֵר בְּכִיסוֹ, כִּי בְּפִרוּשׁ
 גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הֵם הַמְּתַעֲבִים וְהִירוּדִים
 וְהַנְּפוּלִים בְּיוֹתֵר, וּמִי שֶׁנִּכְנָס, רַחֲמָנָא לְצַלָן, בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, הוּא כְּבָר

עלול לעבר את כל העבודה וזה שבעולם וכו' (עין ספורי מעשיות, מעשה יב, מהבעל תפלה).

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותמשיך לדבר מרבנו ו"ל, ותקרב את בני-אדם אל דעת רבנו ו"ל, ובזה שתדבר עם אחרים דבורי התחזקות, יהיה גם לך, ומוהרנ"ת ו"ל (הלכות ראש השנה, הלכה א') מפרש את המשנה (ראש השנה, פרק ג' משנה ח'): כל המחזיב בדבר, מוציא את הרבים ידי חובתם, הינו מי שמרגיש את עצמו מחזיב בדבר, הוא דיקא יכול להוציא את הרבים ידי חובתם; ועל-כן אם אתה מרגיש את עצמך כל-כך שבור, כל-כך רחוק וכל-כך מבהל ומבלבל וכו', עליך לדעת, פי יש בך פחות עצומים לגלות ולדבר עם אחרים דבורי אמונה והשגחה פרטית. ועל-כן ראה להמשיך לדבר עם אחרים, ובזכות זה תזכה גם-כן להנשע.

העקר ראה לעורר אותם על תפלה והתבודדות ועל למוד ת"י פרקים משניות ועל צדקה, שגדולה צדקה המקרבת את הגאולה (בבא בתרא י.). ועקר הצדקה היא בעבור הדפסת ספרי רבנו ו"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שם

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ח' בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את הטלגרם עם הנחום אבליים. והיות שהיום נגמרו אצלי שלשים ימי האבל, באתי להודות לך על השתתפותך בצערי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שנופה להשתתף יחד בשמחות, ולשמע בשורות משמחות אצל הילדים שלך, ותרוה מהם רב נחת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שסא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' פָּסְלוּ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּמָה שְׂאֵתָה מִתְּלוֹנֵן עַל עֲגֻנַת הַחַנוּךְ. תִּאֲמִין לִי, שֶׁהִיָּה בְּדַעְתִּי
כְּבָר פְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים לְכַתֵּב כְּמָה סְפָרִים בְּעֲגֻנַת חַנוּךְ, לֹא רַק
קוֹנְטְרָסִים, כִּי הַחַנוּךְ הוּא הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הַיְהוּדוּת, וְעַל-פִּי-רֹב
לוֹקָחִים מְלַמְּדִים שְׁלוּמִיאֵלִים וְכוּ', אֲבָרְכִים שְׂאִין לָהֶם פְּרֻנְסָה
נֶעֱשִׂים בְּשַׁעַת דְּחִק גְּדוֹל מְלַמְּדִים וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד עוֹשִׂים טוֹבָה שֶׁהֵם
מְלַמְּדִים וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה גַּבַּר אַחַר-כֵּן עַל הַיְלָדִים. וְאִם הָיִיתִי מְסַפֵּר
לְךָ אֶחָד מִגֵּי אֶלֶף מָה שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ מַה קוֹרָה כְּהַיּוֹם בְּחַנוּךְ בִּישִׁיבוֹת,
הָיִיתָ נִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמָם. וּבְיַדִּי הָיָה עֲבָדָא, לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתַּיִם, אֶלָּא
כְּמָה מְאוֹת, מַה שֶּׁקָּרָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּישִׁיבוֹת וּבְחֻדְרִים, בּוֹשָׁה
וְחֻרְפָּה לְסַפֵּר. וְאַתָּן לְךָ דְּגָמָא אַחַת, פְּעַם בָּא בְּנֵי הַבֵּיתָה מִן הַחֻדְרָא
עִם לְחֵי אֲדָמָה, עַד שֶׁרְאוּ סִימָן חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת בּוֹלְטוֹת כְּמִרְאָה אָדָם
עַל לְחַיִּיו. וְשְׂאֵלָתִי אוֹתוֹ: מַדּוּעַ הִכָּה אוֹתְךָ הַמְּלַמֵּד? וְהַשִּׁיב לִי
בְּפִשְׁטוּת, שֶׁהַמְּלַמֵּד אָמַר לְיְלָדִים לְדַפְדֹּף בְּגִמְרָא לְהַמְהַרְשָׁ"א (וּבְנֵי
סוּךְ הַכֹּל הָיָה בְּגִיל תַּשְׁעַ, אֲשֶׁר אֵף פְּעַם לֹא שָׁמַע מַה זֶה הַמְהַרְשָׁ"א
וּמִי זֶה הַמְהַרְשָׁ"א וְאִיפֹה הַמְהַרְשָׁ"א), וּמֵאַחַר שֶׁלֹּא מְצִאתִי וְלֹא
יְדַעְתִּי מַה שֶּׁהוּא מְדַבֵּר, סָטֵר לִי בְּעֲצָמָה רַבָּה... שְׂאֵלָתִיו: הֲאִם
יְלָדִים אַחֲרַיִם כֵּן יְדַעוּ? אָמַר: גַּם הֵם לֹא יְדַעוּ, אֵף הָיִיתָ שְׂאֲנִי יוֹשֵׁב
סְמוּךְ לוֹ, הַכְּנִיס אֶת כְּעֶסֶס בִּי רֵאשׁוֹנָה... וְתִאֲמִין לִי, יְדִידִי, שֶׁהִלְכָתִי
לְבָרֵךְ אֶת כָּל הַסְּפּוּר, וְרִאִיתִי שֶׁהוּא אָמַת לְאַמְתָּה. וּכְשֶׁדַּבַּרְתִּי עִם
הַמְּנַהֵל, בְּמִקּוֹם לְבַקֵּשׁ מַחִילָה וְלוֹמַר סְלִיחָה, אוֹ שְׁנִרְאָה לְתַקֵּן
הַמְּעֻנָת וְכוּ', עוֹד אָמַר לִי מוֹסֵר לְמָה אֲנִי מִתְּעַרֵּב בְּחֻדְרָא... וְלֹא יְדַעְתִּי
אִם לְצַחֵק אוֹ לְבִכּוֹת בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה, אֵף בְּעֲצָמֵי חֲשִׁבָתִי, שִׁיבֹא

היום, ואכתב ספר עֵבֶה על נושא חנוּף בתלמוד-תורה, ואיך מלמד צריך להיות. ואגב אמרתי לו אז בין הדברים: הלא למוד גמרא הוא היסוד והעקר ביהדות, פי משם נובעות כל ההלכות של חיי יום יום, ומהגמרא אנו מקבלים את כל חיותנו, ואם לא זכניסו חשק לתלמיד בלמוד גמרא, אז לבסוף יצא לגמרי מביהדות, כִּאֲשֶׁר עֵינֵי ראו כִּמָּה בחורים, שִׁיָּצְאוּ לתרבות רעה רק בעֶטְמֵי של מלמדים כאלו. ואת הלמוד גמרא יכולים לעשות כל-כֹּף בנגל לתלמיד, ולהלבישו בכל-כֹּף הרבה ספורים, ולחלקו בכל-כֹּף הרבה חלוקות ופרורים, עד שהתלמיד בעצמו ישתדל להתענג בלמוד. ואמרתי לו גם-כן, שישאל בחורים גדולים בשיבות — מה הראשי-תבות של מהרש"א, האם ידעו מה זה...

ובאמת צריכים קדם להסביר מהי הגמרא? ומה זה פרוש רש"י ומה זה תוספות, ומה זה הרא"ש והרי"ף וכו' וכו', עד שצריכים להסביר שיש חדושי הלכות מהגאון האמתי ר' שלמה אליעזר אידלש, שזה הראשי תבות של מהרש"א, וזה מדפס בכל גמרא בסופה, וכן להסביר את כל חלוקי המפרשים. ובשעה שדברתי עמו, ראיתי שהמנהל גם-כן בור ועם הארץ... ואני מדבר אל הקיר ולא אליו. ואחר-כך הלכתי ועשיתי תחקיר בין כמה בחורים גדולים, ושאלתי אותם: מה הם הראשי תבות של מהרש"א? ותאמין לי, ידידי! שאף בחור לא ידע... בחורים בני י"ח י"ט כ' שנים, ואף שהדבר מגחך, תאמין לי שזה מכאיב יותר, והכל בשביל שמוסרים את הילדים למלמדים מקלקלים. ויש הרבה לדבר, רק נתתי לך דגמא אחת, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא סוף כל סוף להוציא חבור על חנוּף, פי חנוּף הילדים הוא היסוד והעקר ביהדות. הן אמת שיהיה על זה הרבה בקרת, אף צריכים להתאזר בעבודה הקדושה הזו.

ומה שקורה בתלמוד תורה שלכם איני יודע, וזה דבר שאיני שייך אלי, רק אני מדבר בכלליות.

במוצאי-שבת שעבר כתבתי לך מכתב די ארוך, ושם שפכתי

את לבי על העקוצים שהיו במכתבך, כי סוף כל סוף עליך לדעת, שאין לי שום פגנה בשום דבר, רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו ותברך. וזו כל חיותי ותקנותי ורצוני. ולכן לפני שמדברים עלי לשון-הרע, כדאי לה לעיין היטב מה ומי ואימת.

ודרך אגב, בזה שאפה כותב, שהקבלן רץ עם הענגנים, אגלה לה סוד, שכבר היום אינו סוד, ודבר זה נתודע לי בשבוע זה, אחר ששלחתי לה את המכתב הנ"ל מהמועצה המקומית, שעקר המסית ומדיח והמעכב את בנית בית-המדרש הוא לא אחר אלא "הרב המקומי"... תאמין לזה או לא, אבל זו המציאות, ואני יודע למה נכנסה בו רוח שטות כזו, כי בחסדו ותברך, אני את שלי אוציא מהכח אל הפעל, אבל הפער ביני לבינו כבר גדול כמו גם התיכון. ולדעתי, כבר אף פעם לא תחבר. ועל-כן אפה בתור עורך-דין, עליך להיות ממלח, ולהבין דבר מתוך דבר.

עליך לדעת, כי מי שזוכה להתבודד עמו ותברך בכל יום ויום, הקדוש-ברוך-הוא עוזר לו, שגודלך מחו ודעתו, וזוכה להבין דבר מתוך דבר, ולהתישב היטב בזה העולם מה ומי ואימת; אשרי מי שזוכה להתבודד בכל יום, כי התפלה וההתבודדות מונכת את האדם, עד שזוכה להבין דברים אשר קשה להבין לאחר. וזו כל המעלה של תפלה והתבודדות, שהאדם זוכה לזכך על-ידי-זה את מחו, עד שנתברר אצלו, שאין לו אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו. ובאמת אחר ישוב הדעת אמת, זוכים לידע, כי האדם אין לו אף אחד בזה העולם רק הבורא ותברך שמו.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להכניס בדעתך אמתת מציאותו ותברך, ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו ותברך, ואזי ישתנה כל הליך מחשבתך לגמרי, וכבר תסתפל על העולם בצורה אחרת, ולא תהיה כל-כך נאיבי להאמין לכל אחד. הן אמת צריכים לדון את כל אחד לכף זכות, שזה מצד אהבת ישראל, שצריכים לאהב את כל בר ישראל מצד נשמתו, אבל מצד האישיות שלו צריכים לשמר מאד מאד. ובשביל זה אני תמיד אומר, שאסור לילך

אחר אָדָם בְּעֵינַיִם עֲצוּמוֹת, אֲדַרְבֵּה אִם יֵשׁ עָלָיו בְּקִרְתָּ, שְׁתַּכְּף־וּמִיד
יֹאמְרוּ לוֹ אֵת זֶה, אוֹ יִשְׁאַלוּ מִמֶּנּוּ חֲנוּת דַּעְתּוֹ — מָה וְלָמָּה וְאֵימַת.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּחֲחִיל מֵעַכְשָׁו
הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה, וּתְיַחַד לְעֲצָמָךְ אֵיזוֹ שְׁעָה בַּיּוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ,
וּלְפָרֵשׁ אֵת כָּל שִׂיחָתְךָ עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ, כִּפְּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
וּתְסַפֵּר לוֹ כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כִּפְּאֶשֶׁר
יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וְזֶה יִכְנִיֵס בְּךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי.
וְכֵן רְאֵה לְגַנֹּב מִהַזְּמַנִּים שְׁלֶךְ לְלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: מְקַרָּא,
מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ. וּבְזָכוֹת זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, עַד
שְׁתִּזְכֶּה לְהַפְּלִל לְגַמְרֵי בּוֹ יְתַבְּרָךְ, וְתִהְיֶה אֵת הַגִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת.
וּכְמוֹ שְׁאַתָּה עוֹרֵךְ־דִּין בְּגִשְׁמִיּוֹת, תִּהְיֶה עוֹרֵךְ־דִּין בְּרוּחָנִיּוֹת, לְבַקֵּשׁ
וּלְהַתְּחַנֵּן עַל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַד הַצְּלָחָתְךָ.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרֵי וַיֵּצֵא, ט' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֵת מִכְּתָבְךָ עִם הַמֵּאָה וְחַמְשִׁים שְׁקָלִים, הַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לְהַפְּלִל בּוֹ
יְתַבְּרָךְ בְּאַמָּת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַע־עוֹלָם. וְעֲלִיךָ לְדַעַת,
כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגִלְיָם, וְאֲשָׁרֵי מִי

שְׁזוּכָה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּלִי חֲזוּק אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד כָּלֵל, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּדַבָּר רַבְּנוּ ו"ל, הִתְקַרַח לְהִיּוֹת חֹזֵק, כִּי הִבְעַל-דְּבָר אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוֹצֶה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו"ל. וּבְאֵמֶת כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הוּא הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, הִתְחַזְּקוֹת כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

עֲלִיף לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל הַשְּׂנָה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הִקְפִּיד עַל דְּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר: מֵעַן דַּאֲרָף הֵיטֵן דְּעַם שְׁלֹאָף (צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל הַשְּׂנָה); כִּי כְּשֹׁאֲדָם יִשָּׁן, אֲזִי מַחֵוּ בִּישׁוּב הַדַּעַת, מַה שְׂאִין בֵּן כְּשֹׁאֲדָם יִשָּׁן, אֲזִי הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל. עַל-כֵּן אִתָּה צְרִיף לְרֹאוֹת לִישָׁן, וְאִם קָשָׁה לָּךְ לֹאמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֶן חֲצוֹת, תֹּאמַר עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, עַל-כָּל-פָּנִים טוֹב מְאֹד לַעֲשׂוֹת קְבִיעוֹת לְלַכֵּת לִישָׁן מִקֶּדֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְקוּם מִקֶּדֶם.

רְאֵה, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ תִּתְבַּרֵךְ, וְחַדַּע שֶׁהוּא תִּתְבַּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהֵיחָה, וּמִקִּיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָת, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ תִּתְבַּרֵךְ, וּבְכָל דְּבָר וְדָבָר — שֵׁם גְּנוּז אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין בְּלַעֲדִיו תִּתְבַּרֵךְ כָּלֵל; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִתְעַמֵּק בְּרוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ תִּתְבַּרֵךְ שְׁבַכָּל הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר הוּא רַק לְבוּשׁ לְגִבֵּי רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְצְרִיף תְּמִיד לְגִלּוֹת אֶת הָאֱלֻקוֹת שְׁבַתוֹף הַלְּבוּשׁ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי בַּפְּרָטִיּוֹת כָּל דְּבָר וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ, וְאִינִי מִתְעַצְבֵּן אֲדַרְבֵּה זוֹ שְׂמַחְתִּי לַעֲזוֹר לָךְ וּלְהַחֲזִיחֶךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאִנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ.

רְאֵה לְדוֹן אֶת אַחֲזִיחֶיךָ לְכַף זְכוּת, כִּי עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שְׁעוֹבֵר, צְרִיכִים לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָּךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מִיַּגִּי אֲפָנִים שְׂבַעְעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מִרְחֻבֶת אֶת הַדַּעַת, וְעַלִּיף לְדַעַת, כִּי הַדְּכָאוֹן לֹא יָבִיא אוֹתְךָ אֶל שׁוֹם דְּבָר, אֲלֹא שִׂתְפְּלִי, חֵס וְשְׁלוֹם, יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל-כֵּן תַּעֲשֵׂי כָּל מִיַּגִּי פְּעֻלוֹת שְׂבַעְעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק שִׂמְחָה וְעַלִּיזָה, וּבְזִכּוֹת הַשִּׂמְחָה בְּאַמֶּת תִּרְאִי יְשׁוּעָה, כִּי כְּשֶׁאַדָּם זֹכֶה לְשִׂמְחָה, אֲזִי זֹכֶה אַחֲרֶיךָ לְיְשׁוּעָה, אֲשֶׁרִי מִי שִׂשְׂמַח תִּמִּיד!

נָא וְנָא רְאִי לְכַתֵּב לִי בְּכֹל פַּעַם וְאֵל תִּתְבַּיְשִׁי, וְאֲנִי אֲשִׂתְּדַל לְעֶזֶר לְךָ בְּמָה שֶׁאֲנִי יָכוֹל; הֵן בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְהֵן בְּדַבְרֵי חִזּוֹק וְעִדּוּד, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שִׂתְזַכְּרֵי לְמִצַּא בְּן-זוּג אֲמַתִּי וְתִכְנִי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַל בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְשִׁמֵּעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאִי לְשִׁמּוֹר עַל כְּבוֹד עֲצֻמְךָ וְעַל כְּבוֹד הַמְּשַׁפְּחָה וְתַחֲזֹרִי בְּתִשׁוּבָה, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּכֹל מְקוֹם, וּמִמְנוֹ יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחַבֵּא, וְיוֹתֵר טוֹב לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַלִּיף לְדַעַת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אֵב הַרְחֵמִים וּמוֹחֵל עַל הַכֹּל, אִם רַק שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתִי, שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׁתַּצְאֵי מִכָּל הַצָּרוֹת, וְתִזְכְּי בְּאַמַּת לְבוֹא אֶל
תְּכַלִּיתֶךָ, וְתִבְנִי בֵּית נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלוּתִי אֶת מִכְּתָבֶךָ.

רְאֵי בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׂאֵת
צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂאֵשָׁה מִבְּקֶשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד
מִקְבֵּלַת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם.

בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְקַחַת מִהַשָּׁמֶן זֵית שְׁנֵשְׂאָר בַּנֵּרוֹת וּלְמַרְחֵ
וְכוּ', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְתַפְקִדִי.

נָא וְנָא רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת בְּעֵלְךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אַפְּנִים שְׁבַע-עוֹלָם, שְׂיִהְיֶה
תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה, וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְשְׂיִהְיֶה דְגֻמָּא חַיָּה
לִילְדֵיו, כִּי כְּשֶׁהֵילְדִים רוֹאִים שְׂהַאֲבָא לוֹמַד אֲזַ גַּם הֵם יִלְמְדוּ,
וְהַעֲקֹר רְאֵי שְׂבִבִיתֶךָ יִהְיֶה תְּמִיד בֵּית שְׁלֵשׁ שְׂמֵחָה וְאַהֲבָה וְסִבְלָנוּת
בְּלִי צַעֲקוֹת, וְאֲזַ תַּצְּלִיחִי מְאֹד עִם יְלִדֶיךָ.

אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂסוּף כָּל סוּף תִּזְכְּוּ לְצֵאת מִכָּל
הַחֻבּוֹת, וְיִהְיֶה לְכֶם אֶף טוֹב בְּבֵית.

הַמֵּאחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּמָה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שְׂשִׁמְעֵת לְדָבָר עָלַי רַע לְשׁוֹן-הֶרַע וּרְכִילוֹת וְכוּ' וְכוּ', תֵּאֱמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר! שְׁנֵה עֵקֶר הַצְּלָחָתִי, כִּי כָּל מָה שְׂמִדְבָּרִים עָלַי, זֶה עוֹזֵר לִי הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתִי שְׁלֹא אֶפֶל בְּאִיזוֹ גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. עַל-כֵּן הוּא מְעַמִּיד עָלַי תְּמִיד גְּחָשִׁים וְעֵקֶרְבִים הַמְּדַבְּרִים עָלַי כָּל דְּבָר אֲסוּר.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׁנִבְרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים וּבְעָלֵי מַחְלָקָת, וְנִזְכָּה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ לְגִמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַתְּכָלִית שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם עֵסֶק בְּשׁוֹם מַחְלָקָת שְׂבַעוּלָם, רַק יִזְכָּה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים.

וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל כָּלָם שָׂרָשָׁם בְּאַמוּנָה, בְּאַחֲדוּת פְּשׁוּטָה, אֵךְ לְמַעֲלָה פַּה הֵן פְּעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'; וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂמִחָה לְמַעֲלָה — כְּשִׁפְעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת מְשֻׁנוּתִים בְּאַחַד, וְעַל-כֵּן חֲמוּר לְשׁוֹן-הֶרַע יוֹתֵר מֵעֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיזוֹת וְשִׁפְיכוֹת דְּמִים, כִּי דְבָר זֶה צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל בְּרִיָּה יֵשׁ לָהּ דָּעָה אַחֲרָת, כִּי כִּמוֹ שְׂפָרְצוּפִיהֶם שׁוֹנִים, כֵּן דַּעוּתֵיהֶם שׁוֹנוֹת (פְּנִחוּמָא פְּנִחָס, סִימָן י'), וְאִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁוֹת אוֹתָם יַחַד, אֲבָל עַל-כָּל-פְּנִים בְּדָבָר אַחַד הֵם צְרִיכִים לְהַחְזִיק יַחַד, הֵינּוּ בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשִׂאָדָם דְּבוּק בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לוֹ טַעֲנוֹת עַל זִוְלָתוֹ, כִּי מָה יֵשׁ לִי עִם זִוְלָתִי?! עַל אֵף שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה לִי מָה שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה, אֵינִי לִי אֶתְךָ שׁוֹם דְּבָר.

וְזֶה מִרְמָז בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ: "וַיִּקַּח מֵאֲבִי הַמְּקוֹם וַיִּשָּׂם

מֵרֵאשׁוֹתָיו". וְדָרְשׁוּ תַּכְמִינֵי הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין צא:): מִלְּמַד, שֶׁהַתְּקַבֵּצוֹ
 כָּל אוֹתָן הָאֲבָנִים אֶל מְקוֹם אֶחָד, וְכָל אֶחָד אָמַר: עָלַי יָגִיחַ צַדִּיק
 רֵאשׁוֹ, וְכֻלָּם נִבְלְעוּ בְּאֶחָד; הֵינּוּ כִּי הָאֲבָנִים מְרַמְזוֹת עַל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הֵיא אֶבֶן יִקְרָה בְּכֹתֵר הַמֶּלֶךְ, כַּמּוּבָא
 (בְּלִקוּטֵי מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן ו'); וּבּוֹדְאֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ כַּחוֹת
 עֲצוּמִים, וּבְיַחַד הֵיךָ נִבְנָה בְּנֵן נִפְלָא, אִךְ זוֹהֵי הַגְּלוּת, שְׂאִין הָאֲבָנִים
 רוֹצוֹת לְהִתְאַחַד יַחַד, כַּדִּי לִבְנוֹת בְּזֶה בְּנֵן, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמַּגְלִים רַק
 אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזַי כָּל הָאֲבָנִים מִתְאַחְדוֹת בְּאֶבֶן אַחַת,
 שֶׁהִיא הַצַּדִּיק, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְבָרַח
 מִכָּל מִינֵי בְּעָלֵי מַחֲלָקָת וּבְעָלֵי לְשׁוֹן־הַרֶע, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם דִּין
 וּדְבָרִים, כִּי הֵם סֵתָם יִבְלְבוּ לוֹ אֶת הַמַּח, וַיִּקְרְרוּ אוֹתוֹ מֵעֲבוּדָתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ.

בְּעֵינַי דְּבַר רַבְּנֵי ז"ל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנֵי ז"ל אֵינּוּ מְצַמְצֵם
 בְּשׁוֹם בֶּן־אָדָם, אֲלֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ אֶת אוֹר
 רַבְּנֵי ז"ל, וַיְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְלִקְשֹׁר אֶת עֲצָמוֹ עִם
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְלִמְצֹא אֶת הַטּוֹב אֲצֵל כָּל בַּר
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּאַמַּת, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ טוֹב הַרְבֵּה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל,
 וְלִכֵּן לְמַה צְרִיכִים לִילֹךְ לְמְקוֹם כְּנֶזֶה שֶׁמַּחֲלִישִׁים אֶת דַּעַתוֹ.

וּבְעֵינַי מַחֲלָקָת, כִּכְר אָמַר רַבְּנֵי ז"ל: כְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם בְּעִיר, הוּא
 מִפְּנֵי שְׂאִין בַּר־דַּעַת בְּעִיר, אֲבָל כְּשֵׁישׁ בַּר־דַּעַת, אֲזַי מִמִּלָּא יֵשׁ
 הַבְּדִלָּה, דְּהֵינּוּ שְׂיֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁנוּטִים לְהַבַּר־דַּעַת וּדְבָקִים בּוֹ, וַיֵּשׁ
 אֲנָשִׁים שְׁחוּלְקִים עָלָיו (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן סד); נִמְצְאִים אָנוּ לְמַדְרִים,
 כִּי מִי שְׁחוּלְק, הוּא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ דַּעַת, וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ הַדַּעַת
 הָאֲמִתִּית, "אַתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת כִּי הַנִּי"ה הוּא הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת ד, לה),
 אֲזַי אִךְ פֶּעַם לֹא יִחַלֵּק עַל הַשְּׂנִי. תִּאֲמִין לִי, שְׁגַם לִי עוֹשִׂים כָּל מִינֵי
 צָרוֹת וַיְסוּרִים, וְגוֹרְמִים לִי הַפְּסָדִים, עִם כָּל זֹאת אֲנִי בּוֹרַח רַק אֶל
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; מַה יִּהְיֶה כִּכְר אִם אֲנִי אֲדַבֵּר עַל פְּלוּגֵי? אֲנִי
 בּוֹרַח רַק אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְדִיקָא בְּזָכוֹת זֶה שְׁמִדְבָרִים עָלַי,
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹנֶה לִי בְּגִינִים, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, אֲשֶׁר

בְּזִכּוֹת שְׁמִדְבָּרִים עַל הָאָדָם וְחוֹלְקִים עָלָיו, הַצְדִּיק נוֹטֵל אֱלוֹ
הָאֲבָנִים וּמַחְבֵּר אוֹתָן, וּבּוֹנֵה מִהֵן בְּתִים וְכוּ' (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צו).

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אַל תַּעֲשֶׂה עֶסֶק מִכָּל אֱלוֹ הַחוֹלְקִים
עָלֵינוּ, רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ בּוֹ יְתִבְרֶךְ, וּלְהַתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ. וְאִז תִּצְלִיחַ אֶת
דְּרָכֶךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֱלֹיו יְתִבְרֶךְ, וְאִז תִּרְאֶה בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לֹמֵר בְּכָל מוֹצְאֵי-שַׁבַּת שְׁעוֹר, וְתַעֲשֶׂה
סְעֻדַת מְלוּחָה-מְלֻכָּה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין עֲרֶךְ אֵלֶיךָ. וּמְאֹד מְאֹד
אֲנִי שֹׂמֵחַ לְשִׂמְעָה, שְׁפָעַם בְּשָׁבוּעִים אִתָּהּ נוֹסֵעַ לְבִנְיָ-בְּרַק לֹמֵר שֵׁם
שְׁעוֹר. מָה אֲמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין מַלִּים בְּפִי וּמִכָּל שֶׁפִּן בְּכַתֵּב
לְרִשׁוֹם לְךָ אֶת גִּדְּלֵי הַעֲגֻנִין, שְׁמִדְבָּרִים מִמֶּנּוּ יְתִבְרֶךְ וּמִרְבּוֹנוֹ ו"ל, אֲשֶׁר
הַזְכּוֹת הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַזְכּוֹת; כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יְתִבְרֶךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֶךְ בְּעוֹלָם,
כִּי בְּאֲמַת הַכָּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, אֲלֵא הַגּוֹף וְהָעוֹלָם מְכַסִּים
אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יְתִבְרֶךְ, וּכְשֶׁמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יְתִבְרֶךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מְגַלִּים אֶת
הַלְבוּשׁ וְהַכְּסוּי. וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁמִדְבֵּר תְּמִיד מִמֶּנּוּ יְתִבְרֶךְ,
וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּעֵגֻנֵי רַבּוֹנוֹ ו"ל, כִּי רַבּוֹנוֹ ו"ל הוּא גִּעְלָם גִּעְלָם מִכָּל

הַעוֹלָמוֹת, וּבִפְרֹט מִהַעוֹלָם הַזֶּה. וְהַסְמִיךְ-מ"ם שׁוֹנֵא אוֹתוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁרַק חוֹגֵר מְחַנֵּי לְגִלוֹת אֶת רַבְּנוּ ו"ל, עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר. וְכַשְּׁמִדְבָרִים מֵרַבְּנוּ ו"ל וּמַגְלִים אוֹתוֹ, בְּזֶה פּוֹעֲלִים הַרְבֵּה טוֹבוֹת לְעוֹלָם; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּדְבַּר מֵרַבְּנוּ ו"ל כָּל יוֹם יוֹם עַל-כָּל-פְּנִים פַּעַם בְּשָׂבוֹעַ — לְהִתְקַבֵּץ יַחַד וּלְדַבֵּר יַחַד מֵרַבְּנוּ ו"ל. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְתָךְ עֲבוּדַת-הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, וְתִסְפָּר לָהֶם כָּל מִינֵי שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים שְׂזֹכִית לְשִׁמְעַ בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וּבּוֹא תְּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי לֹא יַעֲזֹב הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹתָךְ.

וְהִנֵּה מֵאֵז שֶׁנִּפְטַרְתָּה אִמִּי נִשְׁמַתָּה עֲדָן, הִתְחַלְתִּי לְלַמֵּד בֵּין מִנְחָה לְמַעְרִיב "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" לְטוֹבַת נִשְׁמַתָּה, כִּי בֵּן מוּבָא מִמוֹהַרְנ"ת ו"ל, אֲשֶׁר לְמוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" מְסַגֵּל לְנִשְׁמָה כְּמוֹ לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן בֵּין מִנְחָה לְמַעְרִיב אָנִי לוֹמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְהַכֵּל מְקַלֵּט, וְאָנִי מְקַנֵּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַעֲשֶׂה מִזֶּה שְׂכָפוּל, וְזֶה יִהְיֶה עַל כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן".

ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר הִנֵּה רָגִיל לְסַפֵּר, שֶׁתָּמִיד כְּשֶׁהֲלַךְ עִם מוֹהַרְנ"ת ו"ל, הִנֵּה מְסַתְּפֵל עַל פְּנָיו, וְאֵף פַּעַם לֹא הִבְחִין אֲצִלוֹ הַפְּרֹשׁ בֵּין קֹדֶם הַצָּרָה לְאַחַר הַצָּרָה, כִּי אֲצִלוֹ הִיָּתָה הַצָּרָה וְהִישׁוּעָה שְׁווֹת מְרַב אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן שֶׁהָיָה לוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל קֹדֶם הַתְּפִלָּה וְאַחַר הַתְּפִלָּה, אִזּוֹ רָאָה שְׁנַיִ גְּדוֹל, כִּי בְּכָל פַּעַם שֶׁחֲזַר מִהַתְּבוּדָדוֹת, הִנֵּה עֲנָן אַחַר לְגַמְרִי. וְכַעֲיֵן שֶׁאָמַר פַּעַם רַבְּנוּ ו"ל עַל עֲצָמוֹ, בְּשַׁעַה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְהַתְּבוּדָד, וְכַשְּׁחֲזַר רָאָה כְּבָר עוֹלָם אַחַר לְגַמְרִי. עַל-כֵּן רָאוּי לָךְ, אֶהְיֶיבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמִּדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצִּלָּחָה נִצְחִית, הַצִּלָּחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזֹּכֵה לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז יִזְכֶּה. וְכֵן תִּכְנִיס דְּבָר זֶה בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׂיִלְכוּ לְהַתְּבוּדָד אֲפִלוּ עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְכֵן תַּעֲזֹר אוֹתָם עַל לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת, כִּי הַמְּשָׁנָה מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְּחוּץ.

הכפל הדבר, ראה שתהיה בכל מוצאי-שבת סעדת מלוג-מלכה או אצלך או אצל אחד מהחברים, וכיחד תדברו מדברי רבנו ז"ל. וכן תסע אחת לשבועים לבני-ברק, ותקבץ שם את כל תלמידי "היכל-הקדש", ותדברו יחד מעצות רבנו ז"ל, ואל תתפעל אם לא יבואו רק שנים שלשה, כי סוף כל סוף יהיה קבוץ גדול, כי דבר זה ברור, כשמדברים דבורים חמים, דבורים של רבנו ז"ל, דבורי התחזקות, אזי יבואו הרבה אנשים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שסח

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ניצא, ט' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת, וכל מי ששמח יותר — מצליח יותר בחייו. ועל-פן צריכים לעבד העקר על נקדת השמחה, ולזכות לשמחה אי אפשר, כי אם על-ידי הרבה תפלה ובקשה, להיות רגיל לבקש ממנו יתברך בכל יום ויום:

"רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה, רבוננו של עולם, זכני להיות תמיד שמח ועליו" וכו' וכו', ויחייב את הדבור. וזו נקראת תפלה והתבודדות, הינו שהאדם עושה תפלה מדעת עצמו, ומדבר כל מה שעולה על לבו ודעתו — זו תפלה, שאדם מחדש בדעתו. ועל-פן ראה להרגיל את עצמך לדבר בכל יום אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז תצליח את דרכך.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתִצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם תְּמִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמִיחָה וְעֲלִיָּזָה, כִּי זֶה הִיְסוּד
וְהַעֲקָר בִּיְהוּדוּת — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה הָאֲדָם
נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל הָאוֹרוֹת הַרוֹחֲנִיִּים, וְזוֹכֶה לְדַעַת, כִּי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים. לֹא-כֵן
כְּשֶׁאָדָם הוּא עֲצוּב, אֲזַי נַעֲשֶׂה מַחוּ מְצַמְצָם, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת
הָאוֹרוֹת הַרוֹחֲנִיִּים, וְאֵז מִמִּילָא גּוֹנֵב וְגוֹזֵל וְעוֹשֶׂה עוֹלוֹת לְחִבְרוֹ וְכוּ'
וְכוּ', וְנִשְׁפָּר לְגַמְרִי, עַד שְׂמֵאֲבָד עֲצָמוֹ לְדַעַת.

זֶה עֵקֶר הַבְּחִינָה שֶׁל הָאָדָם — לְקַבֵּל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו
בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה, כִּי "יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר" (עֵין תְּהִלִּים
קמ"ד, ד), הִנֵּה אֲנִיחֵנוּ כָּאֵן וְעוֹד מְעַט גִּצָּא מִכָּאֵן וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן
צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶת הַשְּׂמִיחָה
הָאֲמִתִּית, וְזֶה כָּבֵר יְבִיא לוֹ כָּל מִינֵי יִשׁוּעוֹת.

חֵס וְשְׁלוֹם, אֲסוּר לְהִצְדִּיק שׁוֹם גָּנֵב וְגוֹזֵל וְשׁוֹם עוֹלָה וְכוּ' וְכוּ',
אִךְ צְרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה הִבִּיא
אוֹתוֹ לְמַצְבוֹ, וְאִפְלוֹ אֵלּוֹ שְׂמֵאֲבָדִים אֶת עֲצָמָם לְדַעַת, גַּם-כֵּן צְרִיכִים
לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה הִבִּיא אוֹתָם אֶל מַעֲשֵׂיהֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדכם ובעד כל המשפחה, שיהיו לכם רק שמחות בבית.

תשתדלי שייבדקו כל בני המשפחה את המזוזות בבית, כי כל הצרות בבית מפני שאין מזוזות בשרות. ולפעמים על ידי מזוזה פסולה, חס ושלום, סובלים מה שסובלים. ועל כן עליך לזכות את כל בני משפחתך, שתהיינה להם מזוזות בשרות.
המאתל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שע.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויצא, ט' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הנקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תהיה כל-כך שבור, כי עליך לדעת, אשר בזה העולם עוברים על כל אחד ואחד משברים וגלים, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד. וזה עקר גדלתו של בר ישראל, שזוכה להפוך את כל הירידות והנפילות שלו לשמחה.

עליך לדעת, כי הבעל-שם טוב הקדוש זי"ע גלה לנו, שיהודי אינו לבד, אלא בכל מקום שהולך, הקדוש-ברוך-הוא עמו. ובאמת זה מובא בדברי חכמינו הקדושים, רק הבעל-שם טוב הקדוש בא וחדש את זה, והחדיר את זה לעבדה ולמעשה. ורבונו ז"ל בא ופענח וגלה את זה יותר ויותר, הינו כי חכמינו הקדושים, כל אחד ואחד מהם גלה מה שקבל כפי שרש נשמתו ביהר סיני, שזה כלל דברי חכמינו הקדושים, והכל מפי הקדוש-ברוך-הוא, והם גלויים נוראים ונסתרים עד מאד, עד שבא האר"י הקדוש וגלה ופענח בדברי

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אֶת הַסּוּדוֹת, הַרְזִים וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַמְרַמְזִים בָּהֶם, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל כֶּתֵבֵי הָאָרֶזׁ"ל, שְׂיִכּוּלִים לְקֹשֶׁר כָּל מֵאֵמֶר חַו"ל, אִפְלוּ הִלְכָה גְּשָׁמִית אֶל רוּחַנִיּוֹת, לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ. יְתַבְרַךְ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט מִהִבְרִיאָה, וְאַחֲר־כֵּן בָּא הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, וְהוּא הָאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ יְתַבְרַךְ, עַד שֶׁהָאָדָם יָדַע, שֶׁהוּא יְתַבְרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ, עַד שֶׁבָּא רַבֵּנוּ וַיֵּל, וְהוּא פָתַח אֶת הַפֶּה, הֵינּוּ שְׁלֵא מִסְפִּיק שְׂיִוְדָעִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא מְשַׁגֵּיחַ עֲלֵינוּ, וְאֵין שׁוּם דְּרָךְ הַטְּבַע כָּלֵל, רַק הוּא יְתַבְרַךְ מְנַהֵיג אֶת כָּל אֶחָד בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת בְּדֶרֶךְ גִּיעָלָם וְנִסְתָּר מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', אֲלָא גַם צְרִיכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, כִּי אֵינוּ דוֹמֶה שְׁנֵי אֲנָשִׁים הֵהוּלְכִים זֶה עִם זֶה בִּיחַד וְשׁוֹתֵקִים, לְשְׁנֵי אֲנָשִׁים הֵהוּלְכִים יַחַד וּמְדַבְּרִים זֶה לְזֶה; כִּי עֲקָר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא הַדְּבֹר; כִּי מֵה מְקֹשֶׁר אָדָם אֵל זוּלָתוֹ? הַדְּבֹר שֶׁהוּא מְדַבֵּר, כְּמוֹ-כֵן וַיִּתֵּר מִכֵּן בְּאֵין עֲרֵךְ כָּלֵל אֵינָה דוֹמֶה הַיְדִיעָה כְּמוֹ הַדְּבֹר, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, בְּזֶה מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ, שֶׁהוּא בְּאֲמַת רוּצָה רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְדְבוּק בּוֹ. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּכָל יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתְּךָ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת כָּל מֵה שֶׁאֲתָה צְרִיךְ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מֵה לָךְ עִם אַחֲרִים?! אֲתָה צְרִיךְ רַק לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמָךְ, וְאֵז תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

עֲלִיךְ לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְתַפְלָה וּבִקְשָׁה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂדָנִים אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ"ב; וְכִמוֹ שֶׁצְרִיכִים לְדוֹן אֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, כֵּן צְרִיכִים לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת.

וּבְאֲמַת אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה — לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְכֵן גַּם אֶת עֲצָמָךְ, אֵז תִּפְלֵ יִלְךְ לָךְ בְּנִקְלָה.

וְאֵל וְנָא רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

קעו אָשׁר י״ד שעא — י״ד שעב בַּנְחַל

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לומר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, אֲשֶׁר
הָאֲמִירָה בְּעֵלְמָא מְזַכֶּת אֶת הָאָדָם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ד שעא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְהוֹדִיעַ לִי מַה קָרָה עִם הַגֵּט.

אודות הָאֲבֹדוֹת שְׁאֲבָדוּ לָךְ, תַּדַּע שְׁצַדִּיק וַיֵּשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ,
וּבְיָדָיו הַכֹּל בְּכֹנֵה עֲמֻקָּה וּבְהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, עַל-כֵּן
אֵל יִקְשֶׁה לָךְ שׁוֹם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְיָדָיו זֶה לְכַפֵּרֶת עֲוֹנוֹת
כְּנֻגַד הַצַּעַר שְׁצַעֲרַת אַחֲרִים אַתָּה מְצַטְעֵר, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת,
כִּי בְיָדָיו עַל-יְדֵי רַבְּנוּ וַיֵּלֵךְ לֹא מְאֹבְדִים, וּמְכַל שְׂכֵן שְׁלֹא מְפַסְדִּים,
רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה שְׂיַעֲשֶׂה
עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

גַּא וְנָא תִקְבַּע לְעֲצֻמְךָ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה
חֲמֵשׁ וַרְשׁ״י, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִרְגִּישׁ כָּל מִינֵי עֲרֻבוֹת וְנִעְיָמוֹת.

גַּם רְאֵה לומר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, שְׁמַאד מְזַכֶּךְ אֶת
הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְּפָנִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ד שעב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לברך את מזוזות ביתך אם הן פשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה.

ראה לברך את התפלין שלך, ותדקדק מאד ללכת בכל יום עם תפלין.

ראה להקפיד מאד על מה שאתה אוכל, שיהיה בכשרות מהדרת.

תמרח את המקום בנזילין בכל לילה, קדם שאתה הולך לישן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שתהיה לך רפואה שלמה מן השמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שעג.

בצורת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויצא, ט' בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אָל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, להיות תמיד שש ושמח, כי מי ששמח תמיד, הרי הוא מצליח (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'). ועל אף ששמחה היא עבודה הכי קשה לזכות להגיע אליה, עם כל זאת צריכים למסור את נפשו להיות תמיד בשמחה. ועקר השמחה, שתהלה לאל, נבראנו מזרע ישראל, ולא עשנו גוי, ועל אף שעוברים עליך כל-כך הרבה משברים וגלים, ונדמה לך כאלו אבד מנוס ותקנה, עליך לדעת, כי אצלו יתברך מאד חשוב כל בר ישראל, ועל-כן ראה להיות תמיד שש ושמח, והשמחה תמשיך לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידך.

ראה לבדק אַתּ מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חִסְרָה עַל אִיזוֹ דָּלַת מְזוּזָה.

ראה לבדק אַתּ הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר הַדְּבִוּר שֶׁאַדָּם מְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ, הוּא הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שֶׁאַנִּי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תִשְׁפִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

ראה לחזק אַתּ עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה תִּרְחִיב לְךָ אֶת הַדַּעַת, וּמֵה גַם שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּבְּיֵא לְךָ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה. וְהַעֲקֵר אֶל תִּדְּאָג כָּל-כָּךְ מִמֶּה שֶׁעָבַר עַל הָאָבִא וְהָאֵמָא וְכוּ' וְכוּ', זֶה לֹא שִׁיךְ אֱלִיךָ כָּלֵל. עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ, הַדְּבִוּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ יַעֲזוּר לְךָ לְעַבֵּר עַל כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד, שֶׁאַנּוּ זוֹכִים לְדַעַת מְרַבְּנוּ ו"ל, כִּי מֵה הִיָּינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל? ! וְזֶה עָקֵר יִשׁוּעָתָנוּ, שֶׁאַנּוּ יוֹדְעִים מְרַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוֹת גְּמֻתָּקִים כָּל הַדֵּינִים מִמֶּנּוּ. וְעַל-כֵּן אֶל תִּפְּחַד מִשׁוּם פְּחָדִים שֶׁל הַבַּל, וּבּוֹדָאִי תִהְיֶה בְּרִיא. וְהַעֲקֵר רַק הַרְגֵּל עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרֶךָ תָּמִיד, אֲשֶׁר

זוה הוא העקר. ומוהרנ"ת ז"ל הנה רגיל לומר — למה הולכת לו העבודה כסדרן? מפני שכל-כף הרגיל את עצמו בעבודה הקדושה הזו של תפלה והתבודדות, עד שאינו יכול לעשות אפלו דבר גשמי בלי תפלה והתבודדות.

על-כן גם אתה הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבך, וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ואז תצליח דרכך.

ראה להיות סבלן גדול בביתך, ותהיה דגמא תיה לאשתך, ועל אף שאני יודע שמאד כואב לך הרבה דברים, עם כל זאת עליך לדעת, כי הסבלנות היא העקר והיסוד בחיי האדם, ועל-ידי שתהיה סבלן בפרט עם ילדיך, אז תרחיב את דעתם. כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות בנים, סימן קז): הבנים שוטים כשאביהם בעסן, ועל-כן פשהאב הוא סבלן, ממילא זוכים הילדים לחכמה.

חסדי השם יתברך, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו. ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל?! ועל-כן ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם גורלנו.

העקר ראה לצית אותי ולקיים את כל מה שכתבתי לך להיות תמיד בשמחה, ולדבר עמו יתברך, אשר שני היסודות האלה הם העקרים בדעת רבנו ז"ל, וכשאדם שש ושמח בכל יום עם הנקדות טובות שיש בו, ואינו מניח בעצמו את העצבות והעצלות פרגע, על-ידי-זה נרחב לבו לדבר עמו יתברך, וכשמדבר עמו יתברך, אזי על-ידי-זה ימתיק מעצמו כל מיני דינים.

ראה לכתב לי אם אתה מקבל את כל המכתבים שאני כותב לך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שעה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויצא, ט' בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, איך
שהתחלת לומר בכל יום בבית מדרשי את כל ספר התהלים — אין
לתאר ואין לשער כלל, כי הוא המתקת הדינים באופן נפלא מאד
מאד, וידוע שהבעל-שם-טוב הקדוש אמר על הפסוק (תהלים קו, ב):
"מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו", הינו מי שרוצה למלל
ולמתיק את גבורות ה' — ישמיע את כל תהלתו בפעם אחת, הינו
שיאמר בפעם אחת את כל ספר תהלים, ועל-ידי-זה ימתיק את כל
הדינים מעליו ומעל כל בני ביתו, ובפרטיות מעל מי שמזכיר את
שמו. ולכן ראה להזכיר את שמי בשעת אמירת התהלים, ולבקש
הרבה עלי, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד על הבית-הפנסת ביבנאל,
והלביש את עצמו במי שהלביש, באשר ידוע ומפורסם לכל, כי
"הרע-המקומי" עושה כל מיני מזמות למנע את הבניה, אבל
הקדוש-ברוך-הוא עזר לי, שכבר דלגתי על הרבה הרים יותר
גבוהים, בן אקפץ גם על הקר הקטן הזה.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו להכניס את עצמנו באמונה
פשוטה, ולידע שהוא יתברך מחיה ומתנה ומקיים את כל הבריאה
כלה, ובנדאי סוף כל סוף אחר הרע יתהפך ויתגלה הטוב הגנוז
שבכל מניעה ועכוב, ולעת עתה צריכים רק רחמים רבים להמשיך
את הקדוש-ברוך-הוא בתוך זה העולם, ולידע שבתוך הדינים, שהם
בחינת שם אלקים, גנוזות ישועות גדולות, וזה כל סוד החיים,
להמתיק את הדינים, הינו במה שעובר על האדם צרות ויסורים,
שזה בכלל אלקים, שהוא שם של הטבע, צריכים לידע שהכל פסא

לְאֱלֹקוֹתוֹ יתְבַרַךְ, וְזֶה "כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁא וּבִשֵׁם הַיְיָ" אֶקְרָא (תְּהִלִּים קטז, יג), עַל-יְדֵי שְׂאֵגְבִיָּה אֶת הַכּוֹס שְׁעוֹלָה כְּמִסְפַּר אֱלֹקִים, עַל-יְדֵי-זֶה יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁא, כִּי בִשֵׁם הַיְיָ" אֶקְרָא, הַיְינוּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה מוֹרִידִים אֶת שֵׁם הַיְיָ"ה, וּמִמְתִּיקִים אֶת הַדִּין שֶׁהוּא אֱלֹהִים, שְׁזֶה "כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁא וּבִשֵׁם הַיְיָ"ה אֶקְרָא", וְזֶה גַם שֵׁם אֱהִי"ה וְשֵׁם אֲדֹנָי עוֹלָיִם כְּמִסְפַּר שֵׁם אֱלֹקִים, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִים מַרְעָא דְרַעוּן, רַצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת, שֶׁהוּא סוּד אֱקִי"ה אֶל סוּד הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא הַדִּין א' ד'י'ן, שֶׁהוּא שֵׁם אֲדֹנָי, הַיְינוּ שְׂנֹת־חִבְר כְּתוּר אֶל מְלָכוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה גִמְתָּק שֵׁם אֱלֹקִים. וְזֶה גַם הַפְּס"א עוֹלָה כְּמִסְפַּר אֱלֹקִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל כֹּסֵא לְאֱלֹקוֹתוֹ יתְבַרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה גִמְתָּק הַדִּין, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֶלֶּה תְּמִיד בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיְיָקָר! לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יתְבַרַךְ, שְׂיַחֲוֹס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וְתִמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. נָא וְנָא אֵל תִּתְעַרֵּב בְּשׁוּם מַחְלָקַת, רַק הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְצֵאת מִפְּעַם לְפַעַם אֶל הַשְּׂטַח, שְׂשָׂם צְרִיכִים לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ, וְתִתְבּוֹדֵר הַרְבֵּה עִמּוֹ יתְבַרַךְ, וְתִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרַךְ, שְׂיַחֲוֹס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, שְׂאֲזַכֶּה לְבָנוֹת שֵׁם אֶת בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ. וְאִם תּוֹכֵל לְהַזְכִּיר עַל הַשְּׂטַח הַזֶּה שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, כִּי עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, מְשַׁדְּדִים אֶת הַמַּעֲרָכָה וְאֶת הַטְּבַע. וּכְפִי הַנִּרְאָה אֲנִי צְרִיךְ לְנִסִּים רַבִּים לְהַתְחִיל לְבָנוֹת, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְקַח אֶת עֲצָמוֹ כְּמוֹ שְׂלֶקַח, וְהַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִי שֶׁהַלְבִּישׁ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתְךָ וּבְתִפְלָתִי, וְנִזְכֶּה לִישׁוּעָה שְׂלָמָה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׁעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ט' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאִתָּה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְשִׂמְחָה תְּבִיא לְךָ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה. וְהַעֲקֵר רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂמִיחָה בְּתוֹךְ אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, בְּאִפְּן שְׂבִיתְךָ יְהִיָּה בֵּית שְׂמַח תְּמִיד, וּבֵית שְׂשִׁישׁ בּוֹ שְׂמִיחָה — הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה שָׁם.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לֹא לְרִיב עִם אֲשֶׁתְּךָ וְעִם יִלְדֶיךָ, רַק תְּמִיד תִּהְיֶה סְבֻלָּן גְּדוֹל, וְהַסְבְּלָנוּת הִיא הַעֲקָר בְּחַיִּים. וּמִי שְׂזוּכָה לְסַבְּלָנוּת — זוּכָה לְהַכֵּל.

אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂזוּכֵינוּ לְהַתְּנִיעַ מִרַבְּנוּ ו"ל, וּמֵה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל?! וְרֵאוּ לָנוּ לְשִׂמְחָה מֵאֵד מֵאֵד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, עַל אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם קֶצֶת "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאִם אֲפֹשֶׁר קֶדָם הַשָּׁנָה — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִמַּקְרָה לִילָה, וְהִיא סִגְלָה בְּדוּקָה, שְׂאִם לּוֹמְדִים קֶדָם הַשָּׁנָה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּלִים מִמַּקְרָה לִילָה.

רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל לּוֹמֵר בְּכֹל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁגִלָה רַבְּנוּ ו"ל, וְהוּא תִקּוֹן גּוֹרָא וְנִפְלָא לַחֲטָא הַזֶּה.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִילְךָ בְּכֹל יוֹם לַמַּקְנָה לְטַבֵּל, כִּי טְבִילַת מַקְנָה מִמְּשַׁכֶּת חַיִּים לְאָדָם. וּמוֹהַרְנֵי ת"ו"ל הַבְּטִיחַ,

שָׁפֵל מִי שִׁילָךְ לַמִּקְנָה בְּכֹל יוֹם בְּשִׁבִיל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִכּוֹן לְבוֹ
יְהִיָּה בְּטוֹחַ, שְׁתִּהְיֶה לוֹ תִקְנָה לְתַקֵּן הַכֹּל.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שׁעז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ב פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

מֵה מֵאֵד נִכְסְפָה נִפְשִׁי לְרֵאוֹתָךְ וּלְדַבֵּר עִמָּךְ, כִּי אַתָּה חֲקוֹק
בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי, כְּאֲשֶׁר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ יוֹדֵעַ. וְהִיִּיתִי מֵאֵד
מִשְׁתוֹקֵק לְרֵאוֹתָךְ בְּחִנְפָה הַקְדוֹשׁ, אֲשֶׁר מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְדוֹשִׁים,
אֲשֶׁר כָּל הַתְּקוּנִים שְׁמַתְחִילִים מֵעַרְב רֵאשׁ חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד שְׁמַחַת
תוֹרָה, נִגְמָרִים וְנִשְׁלָמִים וְנִחְתָּמִים בְּחִנְפָה, וְהַעֲקָר בְּזֹאת חִנְפָּה,
שֶׁהוּא הַיּוֹם הָאֶחָד שֶׁל חִנְפָּה, וְאֲנִי מִקְנָה וּמְצַפֶּה מֵאֵד, וּמְבַקֵּשׁ
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲזַכֶּה לֵהיִתּוּ בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוֹשָׁה בְּשִׁבְת חִנְפָּה
הַשְּׁנִיָּה, שֶׁהִיא 'זֹאת חִנְפָּה', וּמֵאֵד אֲנִי מִשְׁתוֹקֵק, שְׁתִּהְיֶה עִמָּנוּ
בְּצוּמָא חֲדָא, מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכִיתִי לְרֵאוֹתָךְ כָּל יְמֵי שְׁהוֹתִי בְּאַרְצֵנוּ
הַקְדוֹשָׁה בְּיָמֵים הַנּוֹרְאִים. עַל-כָּל-פָּנִים רְאֵה לְהַסְתוֹפֵף בְּצִלְנוּ בְּשִׁבְת
חִנְפָּה הַשְּׁנִיָּה בְּזֹאת חִנְפָּה, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

נָא וְנָא רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֲזִי הַיְקָר! אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרוֹת עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, קִטְנוֹת וְהַשְׁלָכוֹת, עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת,
וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנְצִל, כִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ,
לְהַכְנִיס בְּעֶצְמוֹ אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, שְׂיַדַע וַיְבִין וַיִּשְׁפִּיל, אֲשֶׁר
הוּא יִתְבַּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִירָה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאִי אֶפְשָׁר
לְזַכּוֹת לְאֱמוּנָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים, אֲשֶׁר הֵם זִכְכוּ
אֶת עֶצְמָם לְגַמְרֵי מְזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ כָּלִים לְהַמְשִׁכַת הַשְּׁכִינָה
בְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁמִסְתוֹפֵף וּבָא בְּצִלָּם שֶׁל צְדִיקִים כְּאֵלוֹ,
אֲשֶׁר דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרַךְ כָּל יְמוֹת הַשְּׁנָה, וְעַל יָדָם יִמְשֹׁךְ גַּם עָלָיו

מֵעַט מִהָאֹר הַגָּנוּז הַזֶּה שֶׁל הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה; כִּי בְּאֵמַת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה הִיא הָאֹר הַגָּנוּז. וְלִכְל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ נִצּוּץ הָאֲמוּנָה. וְהַצְדִּיקִים הֵם מְלַהֲבִים אֶת הַנִּצּוּץ, עַד שְׂנֵתְלֵהֵב בְּלֵהֵב כְּזֶה, עַד שְׂמֵאִיר גַּם בָּהֶם. וְלִזְאֵת צְרִיכִים לְבֹא אֶל הַצְדִּיקִים בְּאִפְנֵי שְׂיִלְהֵבוּ אֶת הַנִּצּוּץ.

וַיֵּשׁ לֹאמֹר שְׂזֵה כָּל הָעֲנִיָּן שְׂבָאִים אֶל צְדִיקִים לְחִנּוּכָה, כִּי מוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְדוּשָׁה "בְּנֵי יִשְׂשָׁכָר" מִקְדְּמוֹנִים, שְׁעַל-כֵּן יֵשׁ בְּחִנּוּכָה ל"ו גְּרוֹת, כְּנֶגֶד הָאֹר הַרְאֵשׁוֹן הַגָּנוּז שְׂשִׁמֵשׁ ל"ו שְׁעוֹת לְאָדָם הַרְאֵשׁוֹן, וְעַל-כֵּן בְּכָל חֲנֻכָּה נִפְתַּח הָאֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וּבִיּוֹתֵר זֹכִים לְהַשִּׁיג אֶת הָאֹר הַגָּנוּז הַזֶּה אֲצֵל הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְבֹא אֶל הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים עַל חֲנֻכָּה, כְּדֵי שְׂיֵאִיר גַּם לָהֶם מֵאֹר הָאוֹרוֹת אֹר הַגָּנוּז שְׂמֵאִיר בְּחִנּוּכָה.

גַּא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעְעוּלָם, וְתִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי זֶהוּ הָעֵקֶר, לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר שְׁלוֹ, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמַת סוּף כָּל סוּף יִכְנַס לְהַקְדָּשָׁה. כִּי עֵקֶר יְרִידַת וּנְפִילַת הָאָדָם הִיא, שְׂחֹשֵׁב שְׂכַבֵּר הַתְּחִיל, וְלֹא הִלָּךְ לוֹ וּנְפַל, וְעַל-כֵּן הַפְּסִיק. וּבְאֵמַת לֹא-כֵן לְמַדְנֵנוּ אֲצֵל רַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (שִׁיחֹת-הַרְבֵּן, סִימָן נא), אֲשֶׁר אֶסוּר לְהִיּוֹת זָקֵן — הֵן צְדִיק וְהֵן חֲסִיד זָקֵן, זָקֵן אִינוּ טוֹב כָּלֵל, רַק לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְכֵן גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַכִּיר הַרְבֵּה צְדִיקִים, שְׂנִפְלוּ לַעֲת זְקֻנוֹתָם לְיַדֵי זְקֻנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֲקוּ לְגַמְרֵי. הַרִי, שְׂכָל הָעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל הוּא לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד חֲנֻכָּה — לְחַנּוּךְ אֶת עֲצֻמוֹ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. כְּמוֹ שְׂאֵמֵר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כב, ו): "חֲנֻךְ לְנַעַר עַל-פִּי דָרְכֹו", כִּי חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְהַתְּחִיל לְחַנּוּךְ אֶת עֲצֻמוֹ מִחֲדָשׁ. וְזֶה שְׂמִדְּלִיקִים גֵּר אֶחָד, וְאֶחָד כָּף גֵּר שְׁנֵי, וְאֶחָד-כָּף גֵּר שְׁלִישִׁי, וּבְכָל לִילָה חוֹזְרִים אֶל הַתְּחִלָּה, הֵינּוּ בְּיוֹם א' מִדְּלִיקִים גֵּר אֶחָד, וּבְיוֹם ב' מִדְּלִיקִים אֶחָד, וּמוֹסִיפִים עוֹד אֶחָד, וְכֵן בְּיוֹם ג'

אֲשֶׁר   י"ד שעה   בנחל   קפה

מדליקים שְׁנֵי גְרוֹת, ומוסיפים עוד אֶחָד, הֵינּוּ שְׁתֵּמִיד עוֹשִׂים
הַתְּחֵלָה חֲדָשָׁה, וְחוֹזְרִים אֶל הַהֲתַחֲלָה, שְׁכָל זֶה הוּא הָעֲנִיָּן שֶׁל
חֲנֻכָּה, לְחַנֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ לְהַכְנִס עוֹד פֶּעַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וְזֶה
כָּל הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל — לְזִכּוֹת לְחֲדָשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פֶּעַם,
לְעִשׂוֹת הַתְּחֵלָה חֲדָשָׁה.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוֹבִי, אָחִי הַיְקָר! לְעִשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמָּצִים,
וְתִהְיֶה אֲתֵנוּ עִמָּנוּ בַּיַּחַד בְּחֲנֻכָּה.

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה
בְּנִפְשָׁךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שעה.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ב פְּסָלוֹ הַיְתוּשׁוֹן.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד ... גְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל אֶת הַשְּׂמֻחָה שֵׁישׁ לִי בְּשַׁעַר שְׂאֵנִי
זוֹכָה לְשִׁמְעַת מִמֶּךָ, כִּי זְכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם אִיךָ מְסַרְתָּ אֶת נִפְשָׁךְ
בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּהִיוֹתְךָ אֶצְלָנוּ, וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים,
אִם תִּזְכָּר עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים לְעִשׂוֹת הַתְּחֵלָה חֲדָשָׁה,
וְלְעִשׂוֹת לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר קָבוּעַ בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר בְּמִשְׁנֵיּוֹת וּבְיַעֲזִין
יַעֲקֹב, כִּי חֲנֻכָּה הוּא הַיּוֹם טוֹב שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁבַע-לִפְנֵיהֶּ, כִּי בְּחֲנֻכָּה
רָצוּ הַיְוֹנִים לְהַטְבִּיעַ אוֹתָנוּ בְּטִיט הַיְוֹן שֶׁל חֲכָמוֹתֵיהֶם הַמְּדַמּוֹת
וּכְפִירוֹתֵיהֶם, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַתְּקִינּוּ לָנוּ לְהַדְּלִיק ל"ו גְרוֹת,
שְׂמוּכָא מִהָאִישׁ אֱלָקִי רַבִּי פִּינְחָס מִקְּאָרִיץ זי"ע, שֶׁהֲל"ו גְרוֹת שֶׁל
חֲנֻכָּה הֵם כְּנֻגַד ל"ו מְסַכְתוֹת שֵׁישׁ לָנוּ, כִּי הַתּוֹרָה הָאִיְרָה וּמְאִיְרָה
לְכָל הַלּוּמָדִים בָּהּ; וּבְאֲמַת מִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד גְּמָרָא

בְּהִתְמַדָּה וּבְחִשּׁוּקָה גְדוּלָּה, יְכוּל לְזַכּוֹת לְהִרְגִישׁ מֵעֵין הָאוֹר הַגָּנוּז, וְאִם יִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּעַמְקַ לְמוֹד הַל"ו מִסְכָּתוֹת, יִרְגִישׁ אֶת הַל"ו שְׁעוֹת שֶׁל הָאוֹר הַגָּנוּז, שְׁשֹׁמֵשׁ לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְזֶה בְּרוּר לְמִי שֶׁכָּבַר טָעַם אֶת הַטָּעַם הַזֶּה.

זכור, זכור, ידידי היקר! איך למדת אצלנו בְּהִתְמַדָּה רַבָּה גְּמָרָא עם גגון נפלא ונערב מאד, וזכית לסים אצלנו את כל הש"ס. ועד היום מצלצל באזני ובאזני כל התלמידים הנגון הערב שלך, איך שעמדת על יד הסטענדער, ושרת דפים גמרא; אשרי האזנים ששמעו. לכן ראה, אהובי, אחי היקר! לעשות בחנכה הזו התחלה חדשה, להתמיד בלמוד התורה הקדושה, על-כל-פנים חק ולא יעבר שעור במשניות ושעור ב'עין יעקב', הן אמת שכבר עבר עליך בחיים משברים וגלים, וסבלת מה שסבלת, אבל חנכה הוא הזמן שצריכים לחנוך את עצמו מתוך בעבודת השם יתברך.

על-כן עשה זאת, איפוא, בני! ותתחיל התחלה חדשה, ואל תפחד משום בריה שבעולם, ואל תתערב בשום מחלקת ובשום מריבות ובשום דברים שאינם שייכים אליך. התמד בלמוד ששה סדרי משנה ובלמוד 'עין יעקב', ויתר הזמן ראה לגלות ולפרסם את אור רבנו ז"ל בעולם, ותפיץ את הקונטרסים החדשים, אשר הם תמצית דברי רבנו ז"ל.

מה מאד נפלאה אהבתי אליך, בזכרי ימים מקדם, איך אתה היית הראשון, שזכית לנקד את הקונטרס "סדר-דרה-הלמוד", והדפסת והפצת את זה בין כל שכבות עם ישראל, ועל ידך נחעוררו גם אחרים לנקד את הקונטרס הנפלא הזה, וכבר הדפיסו את זה יותר ממאה מהדורות, ונתפשט בכל העולם כלו מסוף העולם ועד סופו בלי שום גזמא כלל. ואתה זכית לזה על-ידי גדל תשוקתך.

ובכן ראה לעשות עכשו התחלה חדשה, ותלך במסירות נפש להפיץ את הקונטרסים החדשים, ובפרט בארצנו הקדושה, שרוצים לגור עכשו גזרה נוראה, גזרת גון, והיא גזרת "זכיות האדם", שהיא גזרה נוראה מאד, שרוצים לעקור את כל התורה כלה, רחמנא

לישׁוֹבֵן (הִיָּה לֹא תִהְיֶה), כִּי הַחֶק הַשָּׁמַיִם הַזֶּה, כָּל כְּוִנָּתָם לְהוֹרִיד אֶת עַל הַתּוֹרָה וְעַל מַלְכוּת שָׁמַיִם מֵעַם יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַחֲדִיר בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל. וְעַל אִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ, שְׂיָבוֹא לְךָ קֶשֶׁה דְּבַר זֶה, מְנִיעוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, נָא וְנָא אַל תִּסְתַּכֵּל עַל זֶה, רַק תִּתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה יִתֵּן לְךָ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים. וּכְשֶׁתִּפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיד, וְיִהְיֶה לְךָ שְׂפַע כְּפוּל, שְׂתוֹכֵה לְבָנוֹת בֵּית, וְיִלְהַ מְרוֹחַת בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", אֲשֶׁר תִּתְהַפֵּף עַל אַפָּס וְחֻמָּתָם שֶׁל כָּל שׁוֹנְאֵי לְעִיר גְּדוּלָה, שְׂבֵה יִתְרַכְּזוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְתִהְיֶה עִיר שֶׁל תּוֹרָה וְיִרְאָה, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְבָנוּ.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שַׁעַט

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וְיִשְׁלַח, י"ב כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְחֻזַק אֶת עֲצֻמְךָ לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְתְךָ עֲבוּדַת הַקֶּדֶשׁ לומר בְּכָל יוֹם כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים, כִּי אֶתָּה רוֹאֶה אֶת גְּדֹל הַיְשׁוּעָה שְׂעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא הֵלֵךְ לְרִיק הַתְּהִלִּים שְׂאֵמַרְתָּ בְּכָל יוֹם, כִּי בְּפִרוּשׁ מוֹבָא בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קו, ב): "מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה', יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ", מִי שְׂרוּצָה לְמַלֵּל וּלְבַטֵּל אֶת גְּבוּרוֹת ה', יִשְׁמִיעַ כָּל

תְּהַלְתוּ, שְׂיֵאמַר בְּפַעַם אַחַת אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים וְהַגְּבוּרֹת מִמֶּנּוּ.

וְאַתָּה רֹאֶה בְּחֹשׁ, שְׁפָן גִּתְקִים אֶצְלָךָ, שְׂזִכִּיתָ בְּזִכִּיּוֹת חַנּוּם לְמַצֵּא אֶת בַּת זִוְגָךָ. יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִזְכֶּה לְהַתְחַתֵּן מֵה שְׂיִוְתֵר מֵהָר.

עֲכָשׁוּ גִכְנָסִים וּבָאִים יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, וְעַלִּינוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי עַל-יְדֵי גֵר חֲנֻכָּה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְאוֹר הַגְּנוּז שֶׁל הַגְּאֻלָּה, וּבְזִכּוֹת גְּרוֹת חֲנֻכָּה נִזְכָּה לְגִלּוֹי אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְעַל-כֵּן מְשִׁיחַ רָאשֵׁי תְבוּת: מִדְּלִיקִין שְׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה, וְכֵן מִזְוֹזָה שְׂמֵאל חֲנֻכָּה יְמִין — רָאשֵׁי תְבוּת: מְשִׁיחַ, כִּי עַל-יְדֵי גֵר חֲנֻכָּה נִזְכָּה לְאוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אוֹר חֲנֻכָּה הוּא הַכְּנָה לְאוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ; עַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּחֲנֻכָּה הַזֶּה, וְתִלְמַד בְּהַתְמַדָּה רַבָּה מְשָׁנִיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, וְתִקְבַּע לַעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן לְהַתְחִיל מֵהַתְּחִלָּה, וּבְכָל יוֹם תִּלְמַד פָּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַי פָּרָקִים אוֹ תְּמִשָּׁה פָּרָקִים, וְכֵן דָּף אוֹ שְׁנַי דְּפִים אוֹ שְׁלֹשָׁה וְכו', וְכֵן בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ סִימָן אֶחָד אוֹ שְׁנַי סִימָנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה וְכו', בְּאִפְסָן שְׂתִּהְיֶה דְבוּק בַּתּוֹרָה שְׂבַע-לֶפֶה, כִּי חֲנֻכָּה הוּא הַחֵג שֶׁל תּוֹרָה שְׂבַע-לֶפֶה, כִּי הַיּוֹנִים רְצוּ לְהַכְנִיס כְּפִירוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הֵם אֲשֶׁר גָּלוּ וּפְרָסְמוּ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַפִּיץ אֶת אוֹר פְּנֵי הַצַּדִּיק, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ בְּזִכּוֹת זֶה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב וּמִמֶּשׁ תְּחִינִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שפ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח, י"ב פסלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנֹכַח קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדַל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי.

אֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאֲזֹכָה לְהִיּוֹת
בְּשִׁבְתְּ חֲנֻכָּה הַשְּׁנִיָּה, שְׁחִלָּה הַשְּׁנָה בְּזֹאת חֲנֻכָּהּ, וּכְבָר מוּבָא
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּל הַהֶאֱרָה שֶׁל יְמֵי אֱלוֹל וְהַאֲוֹרֹת מְרַאֵשׁ
הַשְּׁנָה וְעֲשָׂרַת יְמֵי תְשׁוּבָה יוֹם הַכְּפוּרִים וְשֶׁל חַג הַסְּפֹת וְשְׂמִינֵי
עֲצָרַת וְשִׂמְחַת תּוֹרָה נִגְמָרִים בְּזֹאת חֲנֻכָּהּ. וְעַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד
מִשְׂתַּוְּקֵק לְהִיּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה עַל שִׁבְתְּ חֲנֻכָּה, וּמְקַנְיָה לְרְאוּתָךְ
אֲזוּ בְיַחַד עִם כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְעִיר אֲשֵׁדוּד.

וּבְאַמֶּת מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז')
עַל פְּסוּק (בְּמִדְבָר יד, יט): "סֶלַח נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כִּי גִדְּלָה חֲסִדְךָ
וְיִכְאַשֶׁר גִּישָׁאתָ, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְבוֹת חֲנֻכָּה, כִּפִּי הַסְּלִיחָה שְׁפוּעֵלִים
בְּיוֹם כְּפוּר, כֵּן זֹכִים לְחֲנֻכָּה, חֲנֻכַּת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ; כִּי בְאַמֶּת הֵינּוּ
הֵן, כִּי בְיוֹם הַכְּפוּרִים יַחְתְּמוּ וּמוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר גָּמַר
הַחֹתֶם הוּא בְּזֹאת חֲנֻכָּהּ, וְזֶה אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכּוּרִים
פָּרָק א'): מִחֵג וְעַד חֲנֻכָּה מְבִיא וְאֵינוּ קוֹרָא, לְרַמֵּז שְׂשִׂמְחַת הַחֵג
מְאִירָה עַד חֲנֻכָּה.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִמְסַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד עַל הַמִּדָּה
הַיָּקָרָה שֶׁל שְׂמֵחָה, וְתִכְנִיס אֶת הַשְּׂמֵחָה בְּבִיתְךָ, וְתִשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְךָ,
וְתִקְנֶה לָּהּ כָּל מָה שֶׁהִיא צָרִיכָה, בְּאִפְּן שֶׁהִיא תִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחָה
וְעֲלִיזָה. וְכֵן תִּשְׂמַח אֶת הַיְלָדִים שְׁלֹךְ, וְתִרְאֶה שְׂבִבֵיתְךָ תִּשְׂרָה תָּמִיד
אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֵחָה וְעֲלִיזוֹת.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתוכל לְבִשֵׁר לי תמיד בשורות משמחות, ונזכה להשתתף ביחד בשמחות.

אודות הצדקה שאתה משתדל בעבורי, הוא ענין גדול ונורא מאד, כי סהדי במרומים, שאני איני צריך כסף כלל, כל הכסף אני משתמש בו לצדקה, בפרט עכשו, שעז חפצי ורצוני לבנות בית-המדרש הגדול ביבנאל, שכל הכסף הולך רק לשם, ועל-פן זכותך גדולה מאד, אם תעזר לי להוציא מהכח אל הפעל לבנות את בית-המדרש. ובזכות זה תהיה לך פרנסה בשפע. ומוכא בשם צדיקים קדמונים, שעקר הזמן להמשיך פרנסה טובה לישראל הוא בזאת חנכה, על-פן אשרי מי שזוכה להסתופף אצל צדיקים בזאת חנכה, שהוא יום האחרון של חג החנכה, שבו נגמרים כל התקונים שהתחלנו בימי אלול ובימים הנוראים. ראה להתמיד בלמוד התורה הקדושה, בפרט תורה שבכל-פה, כי חנכה הוא חג של תורה שבכל-פה, כי היננים רצו להשפית מאתנו את התורה הקדושה, ונזרו עלינו גזרות רעות, והחכמים תקנו לנו את מי החנכה להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא על גדל החסד שעשה עמנו. על-פן ראוי לנו להתמיד בלמוד תורה שבכל-פה, ולעשות התחלה בחנכה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שפא.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר וישלח, י"ג כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר והנעלה, אשר שמו הטוב הולך לפניו, הרב ... שליט"א.

הנה בודאי ידוע לכם, שזה לי כמעט שלש שנים, שתקעתי יתד נאמן בעירת יבנאל, וכל הקורות עמי בודאי נשמע לכם, ובחסדו ותברך גברנו וקפצנו ודלגנו על הרבה הרים וגבעות, ותהלה לאל, שעכשו כבר גרים שם כמה עשרות משפחות חרדיות. וגם אני

בניתי את ביתי שם, ואני מבקר בכל חדשים שלשה במקום, ובכל פעם בעת בקורי, נתקבצות כמה מאות משפחות להיות אתי עמי בצותא חדא. אף דא עקא, כי אני עומד לבנות בית-הכנסת גדול, שיכיל מקום לכלם. והקרקע היא קרקע פרטית ולא מנהל, והפסוף הוא פרטי לא של המדינה וכו' וכו', הכל פרטי, עם כל זאת עושים לי הרבה צרות ומניעות וסחבת, שסוחרים את ההתר בניה, וכבר הכנסתי בענין הזה כמה אנשים, ואין אף אחד שיעזור לי.

והנה בתור יהודי חרדי וירא שמים, אשר שמו הטוב הולך לפניו, אמרתי לשטח לפניו את בקשתי, אולי תהיו אתם השליח הטוב, להתענין ולהתערב כמה שמתרחש שם.

אנב רציתי לגלות לפניך, שעומדות מוכנות כמה מאות משפחות חרדיות מאנשי לגור בעירת יבנאל, באשר אתם יכולים להנכח בזה, אף עקר הבעיה שלנו, שאין מקום דיור, וזה המעצב הכי גדול. לכן עלי להציע את בקשתי, אולי יוכל לענין את הגורמים בענין זה, כי הוא דבר נפלא מאד, שבגליל תתישבנה כמה מאות משפחות חרדיות, ואף שזה נראה כאלו מגזם, אם כבודו יכניס את עצמו יותר בענין, תתברר לו אמתות הדברים. לכן מאד אבקש את כבודו, שיתענין בכל הפרשה שלנו, ויעשה מה שביקלתו, שנוזקה להכניס כמה מאות משפחות חרדיות בגליל, אשר לדעתי, כל ירא ה' צריך להיות מענין, שתהיה עוד קהלה חרדית.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שכבודו יהיה אתי בקשר, ויראני את הדרך הנכונה להגשים את רצוני וכסופי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שפב.

בעזרת השם יתברך. יום שני לסדר וישלח, י"ג פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה כל הזמן להיות רגוע, כי הפעם הורג את האדם לגמרי, ועוקר אותו משפיותו. רבנו ו"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סח), שהפעם גורם לאדם שלא תהיה לו פרנסה, ואפילו שנגזר עליו שיהיה לו כסף, על-ידי פעם הוא גורם שיאבד את השפע שנגזר עליו. ולכן תעשה כל מה שביכולתך להיות סבלן, ותקבע לעצמך גדר גדול אף פעם לא להתעצבן ולא להפגס בלחץ, כי חבל לקלקל את הבריאות שלך. הן אמת בחיי אדם באים בכל פעם נסיונות קשים ומרים, שלא תאר ושער כלל וכו', כי הצרה באה פתאם על האדם, והוא נכנס בלחץ וכו', עם כל זאת צריכים לעשות לעצמו קביעות חזקה להיות תמיד רגוע, ולא לכעס ולא להקפיד וכו', רק לקחת הכל בנגל, ואז טוב לו לנצח נצחים.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שפג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, י"ג כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גייעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין סדר הלמוד ששאלת וכו', מה יש להתנפח וכו', חזר על השיחה ע"ו שבספר הקדוש "שיחות-הר"ן", ותתרגם את זה לעצמך לאידיש מלה במלה, או לאנגלית, או לתרפית, או לאיזו שפה שתרצה, ותראה אם הם לא אותם דבורים שאני מדבר תמיד.

והבן, הרי לא לכל אחד יש ראש טוב להבין את כל מה שהוא לומד, ובפרט מי שפגם בבריתו, ועקר את מחו לגמרי וכו', ובקשי יכול להבין אפילו פרוש המלות... בודאי אין עצה יותר טובה מזו.

וְלָכֵן אֵין מָה לְהִתְנַפֵּחַ, אֲנִי מְפָרֵשׁ אֶת הַשְּׂיִחָה, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, וְאֲנִי מִתְנַהֵג כִּי לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרִים שָׁנָה, וְלֹא הַפְסָדִיתִי וְכוּ', וַיֵּשׁ לִי תִלְמִידִים שְׂסִימוֹ כִּי כְּמַעֲט מְאֻתִּים פָּעַם שֵׁשׁ סְדָרֵי מִשְׁנָה וְש"ס וְשִׁלְחָן עָרוּף הַרְבֵּה פְּעָמִים, וְאַתָּה רוֹצֵה לְהִתְנַפֵּחַ עִמִּי? ! תְּחִזִּיק בְּשִׁטִּיּוֹתֶיךָ, וְאַנְחֵנוּ נְקִיָּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל כְּפִשׁוּטָם, וְנִרְאֶה בְּמִשְׁךָ הַשָּׁנִים מִי צוֹדֵק.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁכֵּל אֲמַתִּי...

י"ד שפד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אֶלְא רָאָה לְחִזּוֹק אַחֲרִים, וְאִזּוֹ תִּהְיֶה גַם לְךָ הַתְּחִזּוֹקוֹת. וּכְכֹר אָמַר רַבְּנוֹ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קו): עֲצָה לְבוֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲיִן, שְׂיִשְׁכִּיל אַחֲרִים; וְלָכֵן תְּמִיד תִּדְבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּחִזּוֹקוֹת עִם אַחֲרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לְךָ גַם-בֵּן הַתְּחִזּוֹקוֹת עֲצוּמָה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִדְּבָרִים עִם הַזּוֹלָת, יֵשׁ אוֹר יִשָּׂר וְאוֹר חוֹזֵר (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפד), וְהַרְבֵּה פְּעָמִים קוֹפְצִים חֲזָרָה הַדְּבוּרִים אֵלָיו, הֵינּוּ לְכֹל אֶחָד יֵשׁ דְּבוּרִים לְחִזּוֹק אֶת הַזּוֹלָת, אֲבָל לֹא אֶת עֲצָמוֹ, וְלָכֵן כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה הַדְּבוּרִים קוֹפְצִים חֲזָרָה אֵלָיו, וַיֵּשׁ לוֹ הַתְּחִזּוֹקוֹת גַּם לְעֲצָמוֹ.

הַעֲקָר לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מִהַזּוֹלָת וְכוּ', וְכֵן שְׂלֵא יִפְּל בְּדַעְתּוֹ מְאַחֲרִים. כָּלֵל זֶה נִקְט בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, יְהִיָּה אִיף שְׂיִהְיֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד שפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ג כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה נִכְנָסְתִי לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל וְהֵיפִי שֶׁל הַמָּקוֹם, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּגִשְׁמִיּוֹת כָּל-כֶּף יָפָה הַמָּקוֹם, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, בְּאֵין עֶרְךָ אֵיךְ בְּרוּחֵנִי יָפָה הַמָּקוֹם, כִּי טְמוּנָה כָּאֵן קִדְשָׁה מִיַּחַדָּת, וְלָכֵן זֶה לְעַמַּת זֶה כַּח הָרַע וְהַרְשָׁעוֹת מִתְגַּבֵּר כָּאֵן מְאֹד, כָּאֵן בְּיַבְנָאֵל הַעֲבִירוֹ עַל הַדַּת אֶת הַדַּת הַתִּימָנִים וְעַד הַתּוֹנִיטָאִים — שְׁתֵּי עֲדוֹת קְדוֹשׁוֹת הַעֲבִירוֹ דִּיקָא כָּאֵן עַל הַדַּת, כִּי הַמָּקוֹם הַזֶּה מְלֵא רְשָׁעִים אָרוּרִים, שְׁלִדְעָתִי, גַּם בְּסִדּוֹם וְעַמּוּרָה לֹא הָיוּ רְשָׁעִים כָּאֵלוֹ, וְעַלֵּיהֶם עוֹמֵד הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּעֶצְמוֹ, טָמֵא מְטָמֵא, בְּנוֹ שֶׁל מַתִּיר מִמְזוּרִים הַיְדוּעַ, שְׁמַת מִיָּתָה מְשַׁנָּה וְחִטּוּפָה, וְהַרְשָׁע הַזֶּה רוֹדֵף אוֹתָנוּ עַד מְאֹד, אֵינּוּ מְנִיחַ לָנוּ לְבָנוֹת בְּתֵי חֲנוּף לִילְדֵינוּ, וְאֵינּוּ מְנִיחַ לְנָשִׁים לְהַפְגִּס לְמִקְנֵה טְהָרָה וְכוּ', רְשָׁע מְרָשָׁע בֵּן בְּנוֹ שֶׁל גְּמִרוּד הַרְשָׁע וְכוּ', אֲבָל בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל לְבִסּוּף נִכְנִיעַ אֶת הַטָּמֵא הַזֶּה, יִקַּח עוֹד זְמַן רַב, אֲבָל לְבִסּוּף הַרְשָׁע יִפֹּל, וַיִּתְגַּלֶּה קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים.

וְאֵלוֹ הַרְשָׁעִים הָאָרוּרִים יִצְטָרְכוּ לְמַכּוֹר אֶת בְּתִיָּהֶם לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי הֵם מְחַלְלִים שְׁבָתוֹת אוֹכְלֵי בֶשֶׂר הַחֲזִיר וְהַשְּׂפָנִים וְכוּ', וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל חוֹרְשִׁים וְזוֹרְעִים בְּשִׁבְעִיעִית, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: בְּעַת שְׁלֹא שׁוֹמְרִים שְׁבִיעִית נַעֲשִׂים עֲנִיִּים, מוֹכְרִים אֶת שְׂדוֹתֵיהֶם וְאֶת בְּתִיָּהֶם וְכוּ', וְכֵן יִתְקַיֵּם אֲצֶל הַרְשָׁעִים הָאֵלוֹ, אִנְשֵׁי רְשָׁע וְכוּ', אֲבָל מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה זְמַן יִקַּח וְכוּ', הֵן אֶמֶת שְׁסוּפָם יָבוֹא, אֲבָל מִי יֵשׁ לוֹ כַּח לְסַבֵּל כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת וַיִּסּוּרִים וְכוּ'.

אֵךְ לַעַת עֵתָה עֲלֵינוּ רַק לְהִתְחַזֵּק יַחַד וּבְמִסִּירוֹת נִפְשׁ לְבָנוֹת מִקְנֵה לְנָשִׁים וּבְתֵי חֲנוּף לְבָנֵינוּ וּלְבָנוֹתֵינוּ, וְלֹא לְהִתְיַחֵס לְרְשָׁעִים

אָשֶׁר י"ד שפּו בַּנְחַל קִצֵּה
הָאָרוּרִים הָאֵלֹהִים, הַמוֹסְרִים אוֹתָנוּ עַל לֹא דָבָר, כְּאֵלֹהֵי הַמָּקוֹם שֶׁיְהִי
לָהֶם וּלְסִבָּתָם...

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֹאמֵר לְצָרוֹתַי דֵּי, כִּי כָּשָׁל
כַּח הַסֶּבֶל.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שפּו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ג כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר תִּהְיֶה סְבֻלָּן לְסֶבֶל הַרְבֵּה, וְאִז תַּעֲבֹר עַל הַפֶּל. וְאֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים לוֹמֵר: אִז מְעַן ווִיל נִישֵׁט לִיידֵעֵן אַבִּיסְעֵל לִיידֵט
מְעַן אַ סֵאף (כְּשֵׁאִינֵם רוֹצִים לְסֶבֶל קִצֵּת — סוּבְלִים הַרְבֵּה).

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּעֲזֵן הַיֵּטֵב בְּמֵאֲמָר הַנִּפְלָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֲלָק א', סִימֵן קִיט, שְׁרַבְנוּ ו'ל מְרַבָּה לְהַסְבִּיר, אִיף שְׁפָל תַּיִי הָאָדָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה, הֵם סְבֻל גְּדוֹל מְאֹד, כִּי הַנִּרְאָה שְׂכָאן הַגִּיּוֹנוֹם, וְאֲשֶׁרִי
מִי שְׁבוּרַח אֶל הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִמֶּנָּה, כִּי אִם כְּבָר לְהַתִּינַע
וְלְסֶבֶל, אוֹמֵר רַבְנוּ ו'ל: יוֹתֵר טוֹב לְסֶבֶל בְּעֵבוֹר הַתּוֹרָה, הִיָּנוּ לְעֵמֶל
וְלְהַתִּינַע בַּתּוֹרָה, וְכֵן אִם כְּבָר צְרִיכִים לְסֶבֶל וְכוּ', כְּדֹאִי לְסֶבֶל
לְדַבְּרִים קְדוּשִׁים בְּעֵבוֹר עֶסְקֵי רַבְנוּ ו'ל וְכוּ', אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַתְבוּדֵד
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְבוּרַח רַק אֵלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵה הַמָּקוֹם הַכִּי בְּטוֹחַ
בְּעוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף צְרִיכִים לְחֹזֵר אֵלֵינוּ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד שפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ג כֶּסֶלֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כְּפִי הַנִּרְאָה כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, זֶה לְמַעַלְה מִדֶּרֶךְ הַטָּבֵעַ, אֵין זֶה טָבֵעַ כָּלֵל בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפֶּן, כִּי לֹא שׁוֹמְעִים דְּבַר בְּזֶה בְּכָלֵל, שֶׁהַכֵּל יִלְךְ הַפּוֹרֵךְ מִהַרְגִּיל וְכוּ', רֹאִים בְּחוּשׁ עֵין בְּעֵין, שֵׁישׁ כָּאֵן הַשְּׂגָחָה נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד מְאֹד, וּבְנֻדָּי דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְעֲלִיוֹנִים עוֹלָמוֹת עַל גְּבִי עוֹלָמוֹת תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְאֵין אֲתָנּוּ יוֹדֵעַ מָה זֶה וְעַל מָה זֶה. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹא יִטְעָה אֶת עַצְמוֹ בְּעֵת כְּזֹאת, אֶלֶּא דִּיקָא יִרְאָה לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא אֵל תְּפָסִיק מְלַהֲתַפְלֵל, כִּי אֵין עֲצָה אַחֲרַת רַק תְּפִלָּה עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה וְכוּ', כִּי כָּל תְּפִלָּה וְתְפִלָּה בּוֹקֵעַת רְקִיעִים, וּמַחְמַת שְׁאֵין לְאָדָם מִסְפִּיק אָמוּנָה, לִכֵּן מִתְרַשֵּׁל מִתְפִּלָּה, כְּמוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב); וּבְאֵמַת אִם הִיתָה לְאָדָם אָמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹתָיו, הִיָּה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד, וְכִפִּי מְעוּט אָמוּנָה כְּמוֹ-כֵן מִתְרַשֵּׁל. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד שְׁלִתָן עָרוּךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא עוֹקֵר מִהַלֵּב שְׁלוֹ אֶת הָאֲפִיקוֹרְסוֹת שְׁנִכְנָסָה בּוֹ מַחְמַת חֲטָאֵיו הַמְרַבִּים, וְכִשְׁלֹמֵדִים פּוֹסְקִים, אוֹמֵר רַבְנּוּ ז"ל, מִיִּשְׂרָאֵל אֶת הַלֵּב מִכָּל מִינֵי עֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁבִילָב.

מָה אִמֵּר לָךְ! הַעֲצוֹת שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל אֵלוֹ עֲצוֹת מְעוֹלָם הִבָּא, עֲצוֹת הַצְּדִיק הֵן כְּלוֹ זֶרַע אָמַת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז') וְלִכֵּן צְרִיכִים לְקַבֵּל רַק אֶת עֲצוֹת הַצְּדִיק הָאָמַת, וְלִשְׁמֹר מִעֲצוֹת שֶׁל הַמּוֹן-עַם, שֶׁהֵן עֲצוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה הַמְּלֵא שְׁקָר וְכוּ'; כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל דְּבַר שְׁקֵשׁוֹר אֶל הָעוֹלָם הִבָּא, זֶה כְּלוֹ אָמַת, כִּי שֵׁם

אין שום קנאה ותחרות וכבוד וכו', מה שאין כן מה שקשור אל העולם הזה, זה פלו שקר, קנאה שנאה, תחרות וכבוד וכסף.

ולכן פלל זה קח בידך — אם אתה מקרב למקום שמזכרים אותך לצבור הון רוחני: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותקונים וכו' וכו', דע לך, שראוי לך לעמוד שם ולשאב מהבאר ההיא מים חיים, כי זו אמת, אבל אם מוכרים לך הכל חוץ מתורה, ואדרבה מדברים נגד סדר-הדרך-הלמוד של רבנו ו"ל המוכא בשיחות-הר"ן, סימן ע"ו באריכות, עין שם. דע לך, שהמקום הזה שקר גמור, וכבר אמר מוהר"ן ו"ל, שגם בענין רבנו ו"ל יש מפרסמים של שקר, ולכן מי שמדבר נגד "סדר-הדרך-הלמוד" הוא שקרן גדול, וחבל מאד על הימים והשבועות וההקדשים והשנים הטובות שאתה מבלה שם, ומאומה אין בידך, הלא רבנו ו"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן ו'): היצר הרע דומה כמו אחר שרץ עם יד סגורה, וכלם רצים אחריו, וחושבים שיש בידו משהו, ולבסוף פותח את ידו, ומראה שאין לו כלום, כך הוא בענין השקרים, רץ איזה שקרן, וכלם רצים אחריו, וחושבים שיש בידו מבקשם וכו', ובין כך עוברים הימים והשנים, ולבסוף פותח את ידו, ומראה שאין בידו כלום, נמצא, שכלם רצו אחר כלום.

ולכן פלל זה יהיה בידך, אם תכה-ומיד אינך קונה קרן נצחית בכל יום, ברח לך משם, לפני שיהיה מאחר, ומאומה לא יהיה בידך, ומה תעשה ליום אחריתך? ! מה שאין כן, אם יהיה לך שכל, ותחטף בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותקונים וכו', וכו', זהו שלך לנצח נצחים.

מה אמר לך! כל-כך חבל, אדם כבר זוכה להתקרב אל רבנו ו"ל, אבל נכנס בדרך אחרת וכו', אזי מטעה את עצמו מאד מאד, כי "זמינו כצל עובר" (תהלים קמד, ד), ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב'): כצל עוף הפורח וכו', כך מהר עוברים לנו הימים והשנים, ואשרי מי שזוכה לחטף בכל יום טוב אמתי ונצחי, להתפלל בכל יום ויום את השלש תפלות: שחרית,

מנחה, ערבית במגזן דיקא, לאט לאט מתוך הסדור דיקא, מלה במלה, וכל שם שמוציא מפיו, הוא מכונן מאד עד כדי מסירות נפש דיקא, וכן מברך ברפת-המזון בכונה מתוך הסדור, שהוא דבר גדול מאד ומסגל בפרנסה, וכן קריאת שמע שעל המטה בכונה גדולה עם הודי, ואשרי ואשרי מי שזוכה לחטף לומר בכל לילה סדר תקון חצות, שאז השמים פתוחים, ואז הוא הזמן הנכון להתבודד עמו ותברך, כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן נד) בסוד (תהלים עח, ז): "בלילה אשיחה עם לבבי".

וכן ללמד בכל יום ויום שעורים בתורה חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע ומפרשים עליהם, כגון: רמב"ן הקדוש, אור החיים הקדוש וכו', וכן פרק משניות עם מפרשים, ועל כלם — דף גמרא בכל יום, שהוא חיות לנפש, וכן להתמיד בלמוד שלחן ערוך, שרבנו ו"ל רצה מאד מאד, שנתמיד בספרי הפוסקים, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל חייב ללמד כל יום ויום הלכה חק ולא יעבר, אפלו לא במקום שאוחז שם בסדרן, וכן ללמד הרבה את ספרי רבנו ו"ל, עד שיהיה רגיל בהם ושגור על פה, ולומר הרבה "לקוטי-תפלות" בלי שום חכמות.

וכן יש עוד תפלות בתקוני הנפש, כגון: פרשת העקרה והתפלה שאחריה, וכן פרשת המן ופרשת היראה והתשובה, שיש תפלות אחריהן, וכן תפלות מ"שערי ציון", שרבנו ו"ל היה רגיל מאד מאד לאמרו בכל יום ויום, ובפרוש אומר (עין שיחות-הר"ן, סימן קנד), שאי אפשר להיות איש בשר אלא כשזוכה להתנהג כמו פראסטיק דיקא, הינו לילך בתמימות ובפשיטות, ולהיות רגיל לומר הרבה תפלות כמו אדם פשוט וכו'.

פי העקר לסלק את הדעת והחכמה לגמרי, פי בעבודת השם יתברך אסור להשתמש בחכמות כלל, פי כך אמר התנא הקדוש (אבות ג, ט): 'כל שמעשיו מרבים מחכמתו חכמתו מתקימת'; וקימא לן דעקימת שפתים הוי מעשה (סנהדרין סה.); נמצא, שעל-ידי רבוי תפלה, שזה נקרא 'כל שמעשיו מרבים מחכמתו', אזי דיקא 'חכמתו

מתקיימת, שגשפע עליו שפע גדול ועליון מלמעלה בדבקות הבורא יתברך שמו. וידוע, שרבונו ו"ל אמר, שהוא מקנא מאד יהודי אחד שהיה גר בברסלב. והיה רגיל לומר בכל יום ויום הרבה תפלות מסדור ישן שהיו שם תפלות ישנות, והוא ו"ל הפליג במעלתו, איך שיכול לומר בכל יום כל-כך הרבה, ורואים בחוש, למה בני-אדם כל-כך רחוקים? מפני שחכמתם מרבה ממעשיהם, כל אחד עם הראש המדמין שלו חושב — מה אני שוטה לומר בכל יום תפלות ובקשות מכל מיני ספרים וכו'? ! ואינו יודע, שדיקא זה מה שעושה את האדם איש כשר, בשעה שממציא לעצמו תפלות ובקשות חדשות, ורגיל לומר אותן תמיד, על-ידי-זה נתקיים אצלו 'מעשיו מרבים מחכמתו', ואז דיקא 'חכמתו מתקיימת', אשרי שיאחז בזה תמיד!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד שפח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י"ד כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי ה'קדוש לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

עליך לדעת, ידידי הקר! שאני איני מקבל מאף אחד לשון-הרע, ואפלו שמספרים לי איזה ענין פרטי וכו', אני רק נותן עצה לה הוא איך לצאת ממצבו וכו', ואיך לשנות את ענינו וכו', אבל בפרטי פרטיות איני נכנס וכן אינו נכנס אצלי, ותכף-ומיד אני מעביר הכל מדעתי, ועל-פני אין עליך להתבלבל כלל במה שאשתדל ספרה לי וכו', כי אין הדברים האלו עושים אצלי שום רשם כלל. ובכלל אני משתדל בכל מיני אפנים שבעולם לנתק את מח-מחשבותי מזה העולם, ולהדביקו רק בהקדוש-ברוך-הוא, ועל-פני אין לי שום שיכות באמת אל אף אחד, רק כשאחד בא ושואל אותי עצה, אזי אני עונה לו כפי שמאיר לי, ויותר מזה אין לי שום עסק

עם אף אָחַד, עַל-פֶּן אַל תִּתְבַּלְבַּל וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנִּי כָּלֵל, כִּי שׁוֹם דְּבַר לֹא עָשָׂה אֲצִלִּי רֶשֶׁם, וּבִפְרֻטִּיּוֹת כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַשְּׂנִי, שְׂאֵז בְּנֻדָּאֵי אֵין הַדְּבַר עוֹשֶׂה אֲצִלִּי רֶשֶׁם.

וּמִדִּי כְּתָבִי לָךְ אֵת כָּל זֶה, הִהְכַרְחֵם לִי לְגִלּוֹת לָךְ, אֲשֶׁר רַק בְּדָבָר אֶחָד נִכְנָס בִּי, וְאֲנִי קִנְאֵי וְנוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנֹחֵשׁ, וְאֲנִי נוֹשֵׂא פָּנִים לְנֹעַר אוֹ לְזָקֵן, כְּשֶׁהַדְּבַר נוֹגֵעַ לְדָבָר רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֶחָד רוֹצֵה לְמַנְעַ אוֹתִי מִהַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻקָּה חוּצָה, אוֹ בְּאִיזָה עֶסֶק אַחַר הַשִּׁיף לְדָבָר רַבְּנוּ וְ"ל, אֲזוּ בֵּן הַדְּבָרִים נוֹגְעִים לִי בְּנַפְשִׁי, וְכָל דְּבוּר שְׂאֲנִי מְקַבֵּל, אֲנִי לוֹקֵחַ אוֹתוֹ רְצִינִי מְאֹד מְאֹד, וּמִשְׁתַּדֵּל לְצִאת נִגְדוֹ בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית, אֲבָל רַק בְּדָבָר הַנוֹגֵעַ לְדָבָר רַבְּנוּ וְ"ל.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְחֻזַּק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִרְגֵּיל אֵת עֲצָמְךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּחֻסְדּוֹ יִתְפַּרֵּךְ כְּבָר עֶזֶר לָךְ הַרְבֵּה, וְעוֹד תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ. הֵן אֵמֶת שְׁסַבֵּב עִמָּךְ סְבוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', שְׁקַשֶּׂה לְהַבִּין, עִם כָּל זֹאת כְּבָר לְמַדְנוּ אֲצִל רַבְּנוּ וְ"ל, שְׁלֹא כָּל דְּבַר יְכוּלִים לְהַבִּין מַה שְׁקוֹרָה עִם הָאָדָם, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁדֵּד וּמְשַׁנֶּה אֵת הַמַּעֲרֻכוֹת וְאֵת הַטְּבַע, וּבִפְרֻט עֲכָשׁוּ, שְׂאֵתָה נִמְצָא פֹה, בְּנֻדָּאֵי עוֹלָה עַל לְבָבךָ קִשְׁיוֹת מַה וְלָמָּה סַבֵּב עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָךְ הִהְכַרְחֵם לְעַקֵּר מִכָּאֵן זֶה כְּמַעַט שְׂמוֹנֶה שָׁנִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּהַדִּי כְּבָשִׁי דִּרְחֻמְנָא לָמָּה לָן, יֵשׁ דְּבָרִים שְׂאֵין לָנוּ מִשְׁגַּ בְּהֵם, וּבְנֻדָּאֵי הַכָּל לְטוֹבָה. וְאִם בְּאֵמֶת תִּתְבּוֹנֵן, תִּרְאֶה אֵת גְּדֵל הַטּוֹבוֹת שְׂעָשָׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף כָּל סוּף אֵתָה זוֹכָה לְגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְהַלּוֹאֵי שְׂאֵזְפָּה גַם אֲנִי כְּבָר לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל וְלְגוֹר בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה.

הַעֲקֵר הַרְגֵּל אֵת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה מִרְחֻבַת אֵת הַדַּעַת, וְתִרְגֵּיל אֵת עֲצָמְךָ לְשִׂמְעַ כְּלֵי זְמֵר, וּבִפְרֻט כְּשֶׁאֵתָה נוֹסֵעַ בְּדֶרֶךְ, וְזֶה יִרְחִיב לָךְ. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ

תּפִּלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ,
שְׂיִתְרַחֵב לְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שפּט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן תִּקְבַּל פֶּה כַּמָּה מִכְתָּבִים, וְרֵאָה לְשִׁלְחָם תִּכְףּ-וּמִיד, וְכֵן
תִּקְבַּל אֶת הַקְּסָטוֹת שֶׁהִקְלִיטוּ פֶּה הַבְּחוּרִים, מֵה שְׁלֵמֵדְנוּ בֵּין מְנַחָה
לְמַעְרִיב, וְתֵרָאָה לַעֲשׂוֹת מְזָה שְׁכַפּוֹל וְלַהֲפִיצָם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
וְאֲנִי מְקַנָּה שֶׁהַקְּסָטוֹת הַחֲדָשׁוֹת תִּצְאָנָה יוֹתֵר בְּרוּרוֹת מְאֹלָה, וְכֵן אֲנִי
שׁוֹלַח לְךָ פֶּה תְּמוֹנוֹת שֶׁלְקָחוּ לִירִיד הַסְּפָרִים שֶׁהִיָּה בְּמוֹסָקָבָה קָדָם
רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְשֵׁם הַפִּיצוּ כַּמָּה אֲלָפִים מֵהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, כְּאֲשֶׁר
תֵּרָאָה בְּעֵינֶיךָ עַל הַמַּדְרֵךְ סֵדֶרֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, וּבְזֶה תַחֲיָה אֶת עֲצָמְךָ,
שְׁעִבּוֹדְתֶךָ אֵינָה הוֹלֶכֶת לְרִיק.

מֵה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין מְלִים בְּפִי לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתְךָ
עַל גִּדְּל פְּעֻלוֹתֶיךָ שְׂאֵתָה פּוֹעֵל בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי אֲנָשִׁים אֵינָם
יְכוּלִים לְהוֹדוֹת לְךָ עַל הַדְּפֶסֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, כְּאֲשֶׁר אֲנִי מְקַבֵּל
מִכְתָּבִים מִבְּנֵי-אָדָם, וְכָל אֶחָד כּוֹתֵב אֶת סְפוּרוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
וְכוֹ, וְאֵיךְ שֶׁהַקּוֹנְטְרָסִים הֵם הַחֲמֵצָן שֶׁלָּהֶם וְהָאוִיר לְנִשְׁיָמָה
בְּעִבּוּרָם, וְכָל זֶה זְכִיתָ אֶתָּה.

עַל-כֵּן רֵאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם — אֶתָּה
וְאֵשֶׁתְּךָ וְתַדְפִּיסוֹ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנוֹדָאֵי יִשְׁלַם לָכֶם שְׁכַרְכֶּם
מִשְׁלָם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

חֹתְנִי בָּא לְכָאן בְּשָׁבוֹעַ הַבָּא, וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ לְךָ מָה לְשַׁלַּח אֵלַי — תְּשַׁלַּח דְּרַכּוּ.

י"ד שַׁצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֲסוּר לְגוֹר כָּכָה, וּבִפְנֵי עַם גְּרוּשׁ, כִּי לְבָרְךָ גַּם בּוֹ, וְעַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב שֶׁתַּחֲזֹרוּ וְתַתְּחַתְּנוּ מָה שִׁיּוֹתֵר מֵהֵר, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם הֵן אֲצֻלְכֶם וְהֵן אֲצֵל הָאִמָּא אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רַב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם — כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שַׁצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא תִסְרְהָ עַל

איזו דלת מזוזה, פי רב הצרות של האדם בתוך ביתו — כשאין לו מזוזות פשרות. וכן ראה לבדק את התפלין שלך, שתהיינה פשרות, ותדקדק להניח בכל יום תפלין פשרות, כי כל המניח תפלין — זוכה לחיים (מנחות מד.).

ראה לשמור שבת-קדש, ואז השבת תשמר עליך. ותשתדל לשמח כל השבת אתה ואשתך, ואל תראו שום עצבות ועצלות כלל כל יום השבת, ובזכות השבת תזכו להתעשר.

נא ונא אל יהיה נקל בעיניכם דבר זה, כי כל עשירותכם תלויה בשמחת השבת.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שַׁבָּת.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י"ד בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה מה שעובר עליך — בלבולים וירידות פאלו וכו'.

היה טוב מאד, שתלמד בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ע"ב, בכל יום, ולומר עליה התפלה מלקוטי-תפלות, וכן להתבודד הרבה עמו יתברך על-פי התורה הנוראה הזו, ששם מדבר רבנו ז"ל מבלבול הדעת וממחשבות זרות.

אודות שמדברים עלי לשון-הרע, מה לך להתבלבל מזה, העקר שאתה תסתכל עם עין אמת.

ראה לא לבלבל עצמך משום בן אדם שבועולם, ואפלו לא מהור"ך, אתה ראה להדביק את עצמך לגמרי אליו יתברך, ושלל יהיה אכפת לך כלל מה שאחרים עושים ומה שאחרים מדברים וכו'.

וכו', העקר ראה להיות בשלום ובאהבה, אחנה ורעות עם אשתך, ותשתדל לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובשמחה.

ראה שהשמחה תשרה תמיד בביתך, ותעבד הרבה על נקדת השמחה, כי העקר הוא שמחה, וכשאדם זוכה לשמחה, אזי זוכה להכל.

אם אפשר ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות — מה טוב ומה נעים, כי אין לך עוד תקון גדול לנשמה כמו אמירת ח"י פרקים משניות.

תשתדל להפגס לכולל אחר, ותהלה לאל, אין חסרים כוללים בבגוי-ברק.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שצג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י"ד פסלו ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, כי עקר הצלחת האדם היא כשהוא בשמחה. וצריכים לעבד הרבה על נקדת השמחה, כי "עז וחדנה במקומו" (דברי-הימים א' טז, כז), אצל הקדוש-ברוך-הוא שורה רק שמחה, ועל-כן כשהאדם הוא תמיד שמח, הוא אוהו בהקדוש-ברוך-הוא, וכשאוחז בהקדוש-ברוך-הוא, אז יש לו הצלחה. ועל-כן ראי למסור את נפשך על נקדה זו, שתמיד תהיי שמחה ועלינה, וזה יביא לך הצלחה רבה. ותשתדלי לחיך תמיד לכל אחד, ולקבל את כל אחד בסבר פנים יפות.

רְאֵי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אֵיזוֹ דָּלַת מְזוּזָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְךָ, שְׂתַזְכְּכִי לְמִצְאָה בְּחוֹר טוֹב, וְתַתְחַתְּנִי מִה שְׂיוֹתֵר מִהַר, נָא וְנָא אֵל תְּהִי בְּרַגְנִית, אֲלֵא הַשְׂדוּךְ הָרֵאשׁוֹן שְׂיַצִּיעוּ לְךָ תִּגְמָרִי בְּכִי טוֹב.

הַמֵּאחַל בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שַׁצַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל צַעֲרִי לְשִׁמְעַ מִצַּעְרְךָ הַקָּשָׁה — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב עִמָּךְ סְבוּת כְּאֵלוֹ, כְּדֵי שְׂתַחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתַחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. רְאֵה לְדַקְדַּק מְאֹד לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְתִשְׁמַר מְאֹד, חֵס וְחִלְיָלָה, לֹא לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת — אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ.

רְאֵה שְׂאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק לְכַבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ שְׂבַעַה גֵּרוֹת, וְלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבַעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כֹּל מַה שְׂאַתָּם צְרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂהֵאֲשֶׁה מִבְּקִשְׁתְּ בַעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בַשָּׁמַיִם.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אֵיזוֹ דָּלַת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצְּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם כְּשֵׁאֵיִן לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת. וְכֵן רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ, וְתַגִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין.

גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת עֲרַב וּבִקֵּר לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּמִכָּל שָׂכָן בַּשַּׁבָּת, וְאִם שְׂקִשָּׁה לְךָ, רְאֵה לְמַסֵּר אֶת גִּפְשְׁךָ בְּעִבּוֹר זֶה.

הַרְגֵל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הִינּוּ שְׁתַּלְּךָ לְמָקוֹם פְּנוּי
שָׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִשׁוֹן
וּבְשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
וְתֹאמִין, שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֵדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — גִּשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל
בְּשָׂמִים.

אַהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! אִם תִּקְרִים אֶת כָּל זֶה, אַז תִּרְאֶה שְׂנוּי גְּדוֹל
בְּמִצְבְּךָ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹצִיאָךְ מִהַצָּרוֹת שְׁנִפְלֹת וְנִשְׁלַכְתָּ
אֲלֵיהֶן.

גַּא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ,
שְׁקִשָּׁה וְכַבֵּד לָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּמִצָּב כְּזֶה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ
לְדַעַת, כִּי אָסוּר לְהִתְנַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּנֵי, כִּי גְּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יַעֲזוֹר לָךְ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׂמִים...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי אִיךָ יִפֹּל דְּבָר.

י"ד שְׁעָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּוֹ הַיְתִשְׂוֹן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוּנְטֵרְסִים הַחֲדָשִׁים,
וְתִדַּע שֶׁהַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עָלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, שְׁתַּעֲשֵׂה אֶת הַכֹּל, אֲבָל
לֹא לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוּנְטֵרְסִים הַחֲדָשִׁים, וּמִפְּחִיד אוֹתָךְ בְּכָל מִינֵי
פְּחָדִים שֶׁל הַבָּל.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין מְלִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לָךְ אֶת גְּדֹל מַעֲלַת הָעִנְיָן
הַזֶּה, כִּי בְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים עֲכָשׁוּ מַה שְּׁסוֹבְלִים — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת,

עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, צָרוֹת וְיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרוּרִים מְאֹד, וְאֵין בֵּית שְׁלֵא תִהְיֶה שָׁם אִיזוֹ צָרָה, וְהַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלֹה מְפִיחִים רוּחַ חֲדָשָׁה בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹתֵיהֶם, וְעַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַפְיֵץ בְּכָל יוֹם לְכָל הַפְּחוֹת רַפ"ח קוֹנְטְרָסִים, בְּאֶשֶׁר כָּבֹד כְּתַבְתִּי לָךְ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי נַעֲשִׂים בְּעוֹלָם דְּבָרִים כְּאֵלֹה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת כָּלֵל וְכוּ' וְכוּ', וּבְקִרְוֹב תִּרְאֶה דְּבָרִים נוֹרְאִים שְׂיַעֲשׂוּ בְּעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים בֵּין כָּל שְׂכָבוֹת הָעַם, וְהִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתִּלָּךְ מִפְּעַם לְפַעַם אֶל אֵיזָה רַפּוּז גְּדוֹל שֶׁל צְבוּר, וְאֵל תִּפְחַד מִפְּקַחִים, כִּי הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוּת-רוּחַ, וְאֵינָם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוּם דְּבָר.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַרְךָ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבַרְךָ מִחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַרְךָ, וְכָכָל שְׁתַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֵלֹה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּגָּאֵל מִכָּל הַצָּרוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

י"ד שְׁצוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְּתָבְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּזְכְּנִי לְהִתְחַתֵּן, וְכֵן שְׁהִלְדִּים יִתְחַתְּנוּ, וְתִרְוִי רַב נַחַת מֵהֶם.

נָא וְנָא תְדַלִּיקִי אַרְבָּעָה גְרוֹת לְכַבוֹד שְׁבַת-קִדְשׁ, וְלְהוֹסִיף שְׁנֵי

גרות של שָׁמֶן זית, ולבִּקֵּשׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כָּל מֵה שְׂאֵת צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם, וְאִם הָיוּ הַנְּשִׁים יוֹדְעוֹת מַעֲלַת תְּפִלָּתָן בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, הָיוּ מְאֹד נִזְהָרוֹת בָּזֶה. וְעַל־כֵּן רָאִי לְהֶאָרִיךְ בַּתְּפִלָּה בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ בְּשֵׁפֶת הָאֵם, בְּשִׁפְהַי פְּשׁוּטָה: "אֲנִי הַנְּיָ"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵּךְ שָׁמוֹ, רַחֵם וְחַוֵּס וְחַמַּל עָלַי וְעַל בְּנֵי, וְתַתֵּן לִי פְּרֻנְסָה וְהַצְּלִיחַהּ" וְכוּ' וְכוּ', וְתֹאדְרִיכֵי בְּדַבָּר זֶה מְאֹד, וְאִז תִּרְאִי יְשׁוּעָה גְּדוּלָה מִהַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאִי לְבִדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא תִסְרָה עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה; כִּי עֲקַר הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם — כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רָאִי לְשָׁמֵר שִׁבְת־קִדְשׁ, וְאִז הַשִּׁבְת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד שצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נְגִיעוֹ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִצְטַעַר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מֵאֵד מֵאֵד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמֵחָה
הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחַנִיּוֹת, וְאִי
אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי שִׂמְחָה, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הוּא
רַק מִחֲמַת שְׂאֵתָה נִמְשָׁךְ אֶל הָעֲצָבוֹת וְאֶל הָעֲצָלוּת, שְׂבָאוֹת בְּדַרְךְ
כָּלל מִחֻטָּאִים וְעוֹנוֹנוֹת, עַל-כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם
לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אֲשֵׁתְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה
קָרוֹב לְכַבוֹת בְּיַגִּיכֶם. וְתִשְׁתַּדֵּל לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְתִסְתַּפֵּל
עַל כָּל אֶחָד בְּעֵינֵי טוֹבָה.

נָא וְנָא אַל תִּתְגַּרֶשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲדַרְבֵּה אֲשֵׁתְךָ זֹו הַצְּלָחָתְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פָרְטֵיּוֹת.

מֵה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּבִידְעוֹת אֵלֹו תִּהְיֶה בְּאֵמַת הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּעוֹלָם.

נָא וְנָא אַל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם בְּעֵינֵי רֵעֵה, וְאִז
תִּחְיֶה חַיִּים אֱמִתִּיִּים, חַיִּים נְצַחִיִּים.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּקִשָּׁר עִמִּי בְּמִכְתָּבִים, וְאַל תִּהְיֶה בְּיֹאוֹשׁ, חַס
וְשָׁלוֹם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְכְאֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא גַם שְׁזָכִיתָ לְהַתְחַתֵּן, בֵּן יַעֲזֹר לְךָ עִם עוֹד נְסִים, שֶׁהַכֹּל
יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּחֻדְשֵׁים הָרֵאשׁוֹנִים עַד שְׂמִפְרִים אֶחָד אֶת
הַשָּׁנָה, עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל בֶּן זוּג. וְעַל-כֵּן רְאֵה לֹא לִפְלַ בְּדַעַתְךָ
כָּלל, רַק תַּעֲשֶׂה הַתְחַלָּה חֲדָשָׁה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, אֲשֶׁרִי מִי שְׂשׁוֹמֵעַ

את רבנו ו"ל, ומדבר עמו ותברך בכל יום, ואז טוב לו כל הימים.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד שצט.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וישלח, י"ד כסלו ה'תש"ן.

שלום רב אף ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה מה שעובר עליך.

ראי להדליק אחד-עשר נרות לכבוד שבת-קדש, ולהוסיף שני
נרות של שמן זית, ולבקש בעת הדלקת הנרות כל מה שאת צריכה,
כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הנרות, מאד מקבלת
ומרצה בשמים.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-
הוא יעזר לך, שתזכי לרוות רב נחת מהילדים.

נא ונא ראי לנחם את עצמך על אף שכואב לך מאד מאד מפל
הצרות והבעיות שנגזרו עליך.

עליך לדעת, כי יש הרבה דברים שאין אנו מסגלים להבין
עליהם תרוץ, אלא עלינו למסור את נפשנו בעבורו ותברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בערך ובעד הילדים, שיהיו כלם פריאים, ויהיה לך
הרבה נחת מהם, ותזכי עוד לראות בנים לבניכם, והברכה
וההצלחה שתחלנה לפרח בביתכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד ת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבִדְק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל
אִיזוֹ דְּלֵת מְזוּזָה.

רְאֵה לְבִדְק אֶת הַתְּפָלִין שְׁלֶךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפָלִין,
כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפָלִין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵחַ מֵד).

רְאֵה לְשָׁמֵר שְׁבֵת-קִדְשׁ, וְאִזּוֹ הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְתִדַּע שְׁכָּל
הַצְּרוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עֲלֶיךָ הֵן רַק מִפְּנֵי שְׂאִינְךָ נִזְהָר בְּשִׁמִּירַת שְׁבֵת-
קִדְשׁ, וְכֵן אִינְךָ נִזְהָר בְּמַאֲכָלוֹת כְּשָׂרִים. עַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁנוֹת אֶת
הַנְּהַגוֹתֶיךָ, וְאִזּוֹ תִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזוֹב
אוֹתְךָ.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאֵל תְּרִיב
עַמָּה כָּלֵל, אֲלֹא תִדּוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׂתַהַיָּה בְּבֵיתְךָ
תְּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְאִזּוֹ תִּבּוֹא בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֶיךָ,
וְתַהַיָּה לְךָ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה, רַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאָת הַגּוּף.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא עֵקֶר הַצְּלִיחַת הָאָדָם — בֵּין בְּעוֹלָם הַזֶּה בֵּין בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי שֶׁשָּׂמַח יוֹתֵר — מִצְּלִיחַ יוֹתֵר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלִיחָה, סִימָן א'). וְזוֹ סִגְלָה לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְכָל מִינֵי בְּלִבוּלִים.

רְאֵה לְקַבֵּעַ עֵתִים לְתוֹרָה, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם אַתָּה יְכוּל לְלַכֵּת פְּעַם בְּשָׁבוּעַ לְאִיזָה שְׁעוֹר שֶׁל רַב.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֹתֵי שְׂאֲנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד אֲנִי מִצְטַעַר מִמְּצָבְךָ הַקָּשָׁה שֶׁאַתָּה נִמְצָאת בּוֹ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֲסוּר לְחִיּוֹת עִם נְקִיפוֹת מְצָפוֹן וַיִּסּוּרֵי אֲשָׁמָה, אֵין שׁוּם דְּבָר מְכַרָּח, אִם לֹא יְכוּלִים לֹא יְכוּלִים וְכוּ', הָעֵקֶר לֹא לְחִיּוֹת עִם יִסּוּרֵי מְצָפוֹן וְאֲשָׁמָה, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

וְזֹאת תִּדְעִי, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵנִי, וְשׁוּמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, עַל-כֵּן הִרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרֵךְ, וְכָל מִה שֶׁמְעִיק לְךָ תִּסְפְּרִי רַק לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנָה יָבִיא לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

תּוֹצִיאִי מִהָרָאשׁ מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵינֵי שְׂמֵחוֹת ב', א): כָּל הַמְּאֵבֵד עֲצֻמוֹ לְדַעַת, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא; וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁיִישׁ לְךָ מְשִׁימָה גְּדוֹלָה בַּחַיִּים, וְאִם אַתְּ מִסְתַּוְּבֶכֶת בְּחִבְרָה כְּזוֹ כְּמוֹ שְׁלֹךְ, בְּוֵדָאִי אַתְּ צְרִיכָה לִהְיוֹת שְׂמָה, וְלְדַבֵּר וּלְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אוֹתָם, וְזוֹ הַשְּׁלִיחוֹת שְׁלֹךְ בְּעוֹלָם.

הַמְּאֵחַל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ד בְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

מָה אָמַר לְךָ! אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלֶּתֶת בְּעֵבוֹר הַדְּפִסַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּזֶה מְזַכֵּים אֶת בְּנֵי אָדָם לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, אֲשֶׁר זֶה הַדְּבָר הַכִּי גְּדוֹל שֶׁרַק יְכוּל לִהְיוֹת, כַּמּוּבָא בַּזִּהְרָה (נְשֵׂא קַח.): זַכָּאָה מָאן דְּאֶחִיד בְּיַדוֹהִי דְחִיבָא וְכוּ', אֲשֶׁרִי מִי שְׁאוּחֵז בְּיַדֵּי הַחֲיִבִים וּמְחִזִּירָם בַּתְּשׁוּבָה וְכוּ'. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפָּאֵר עִמּוֹ, וּמְשַׁבַּח אוֹתוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְכֵן עַל-יְדֵי הַדְּפִסַּת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְפָרְסְמִים אֶת הַצְּדִיק הַאֲמֵת, שֶׁהוּא הַחֵן וְהִיפִי וְהַפָּאֵר שֶׁל כָּל הַדּוֹר, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סו); כִּי כְּשֶׁנִּתְפָּרְסָם זֶה הַצְּדִיק, אֲזַי נִפְתָּחִין הָעֵינַיִם לְרְאוֹת בְּגִדְלָתוֹ יְתִבְרֵךְ, וְהַעֲקֵר לְהַסְתַּפֵּל עַל עֲצֻמוֹ, אִיךָ אוֹחֵז בַּמַּדּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵן נוֹבְעוֹת וּבָאוֹת מִהָאֲרָבֶעָה יְסוּדוֹת שְׁלוֹ,

שָׁהִם: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עֶפֶר, שֶׁכֶּל הַמַּדּוּת הַמְּגִנּוֹת נוֹבְעוֹת מִהֶן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'); וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְזַכֵּךְ אֶת הַד' יְסוּדוֹת שְׁלוֹ, עַד שְׂיֵאִיר בּוֹ שֵׁם הַנּוֹי"ה, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַד' יְסוּדוֹת, וְכַפִּי שְׂזוּכָה לְזַכֵּךְ אֶת הַד' יְסוּדוֹת שְׁלוֹ, כַּמּוֹכֵן מֵאִיר בּוֹ שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא.

וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׂמִפְרָסְמִים אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הַחֵן וְהַיִּפִּי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, כִּי אִם לֹא מִפְרָסְמִים אוֹתוֹ, אֲזִי נִתְפָּרְסְמִים מִפְרָסְמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁקוֹרִין טֵאטְרִין, כַּמּוֹ שֵׁישׁ הַיּוֹם הַמּוֹן טֵאטְרִין, כָּל טֵאטְר נַעֲשֶׂה וְנִתְפָּרְסֵם לְרַבֵּי וְכוּ', וּמולֵךְ אֶת אֲנָשָׁיו שׁוֹלֵל וְכוּ'. כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֵת הוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר, אֲשֶׁר מֵאִיר לְמִקְרָבָיו אֶת אֲמֵתוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב מְאֹד, עַד שֶׁתִּמְיֵד רַק רוּאִים אֶת הַטּוֹב, שֶׁזֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַנּוֹי"ה לְכֹל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְלִהְיוֹךְ כְּשֶׁנִּתְפָּרְסֵם מִפְרָסְמִים שֶׁל שֶׁקֶר, אֲזִי נִתְעוֹרֵר מְאוּרֵי אֵשׁ, שֶׁמִּתְחִיל לְבַעַר הַיִּצָּר הָרַע כַּמּוֹ אֵשׁ, וְכַמּוֹכֵן מִתְחִילָה לְבַעַר אֵשׁ הַמִּתְחַלֶּקֶת לְרִיב עִם הַזּוֹלָת.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה תִּמְיֵד לְנֹדֵב עַל הַדְּפָסֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, וְכֵּן יִזְכֶּה לְזִכּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

נָא וְנָא אֵל תִּכְנַס בְּכּוֹחֵימִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל, אֲדַרְבֵּה, אֲתָה רַק תִּדְבֵּר בְּוִדְאוֹת עִם כָּל אֶחָד דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְזֶה יוֹעִיל גַּם לָךְ וְגַם לְאַחֵרִים. אֲתָה תִּתְחַזַּק בְּאֲמוּנָה, וְכֵן תִּתְחַזַּק אֶת אַחֵרִים.

וְדַע לָךְ, שֶׁבְּכֹל פַּעַם שֶׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל יְחִוּד הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ד בְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁבָּכֵל דְּבָר, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
 ו"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תְּמִיד
 לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שְׂאִישׁ בְּכָל דְּבָר, הֵינּוּ כִּי בְּכָל דְּבָר יֵשׁ אֱלֻקוֹת,
 כִּי אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְלִכֵּן עַל
 כָּל דְּבָר גִּשְׁמִי כָּבֵד צָרִיכִים לְחַפֵּשׂ מֵהַיְכוּלִים לְלַמֵּד מִזֶּה בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כֹּה אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד),
 שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמְרַמֵּז
 לְאָדָם רְמִזִּים אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן אָמַר (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
 נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְקוֹרָא אֶת הָאָדָם
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. וְלִכֵּן מִכָּל דְּבָר שֶׁאָדָם רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ אוֹ מְתַעַסֵּק בָּהֶם,
 הוּא צָרִיךְ תְּכַף-וּמִיד לְקַשֵּׁר אֶת הַדְּבָר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלְהוֹצִיא לְעֲצָמוֹ
 עֲצוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעֲצוֹת וּדְרָכִים וּנְתִיבוֹת תְּדֻשׁוֹת בְּהַשְׁגַּת
 אֱלֻקוֹת, וַיִּתְדַשׁ חַדוּשִׁים נִפְלְאִים, וַיִּבְנֶה בְּגִינִים תְּדֻשִׁים, וְכֵן יוֹצִיא
 הַתְּחִיָּקוֹת — הֵן לְעֲצָמוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים הַשׁוֹמְעִים בְּקוּלוֹ.

הַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי
 תְּכַף-וּמִיד כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּיק אֶת דַּעְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָסוּר לוֹ
 לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֵרִים כָּלֵל. וְהַעֲקֹר לְשִׁמּוֹר אֶת הַמַּחֲמֻשָּׁבָה, שְׂוֶה כְּלִי
 לְהַשִּׁיג הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת.

מֵה אָמַר לָךְ! רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַסֵּמְיָ-מ"ם עָקַר עִבּוּדָתוֹ לְטַמֵּא
 אֶת הַמַּחֲמֻשָּׁבָה שֶׁל הָאָדָם, וְאֵז כְּבָר תּוֹפֵס אֶת כָּל הָאָדָם; כִּי
 הַנְּשֻׁמָּה שׁוֹרָה בַּמַּחֲ, וְהַמַּחֲ מְלַבֵּשׁ בְּעִשְׂרָה לְבוּשִׁים, שְׂאֵלוֹ הֵם
 הַעֲשָׂרָה חֻלְקֵי הַמַּחֲשָׁבָה, וְכִשְׂאָדָם מִפְּשִׁיט מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַלְבוּשִׁים,
 רוֹאֶה וּמְרַגֵּשׁ כִּי אֱלֻקוֹת, וְאִפְלוֹ כִּשְׂנֻשְׂאָרִים הַלְבוּשִׁים, אֲבָל הוּא

מְלַבֵּישׁ בָּהֶם אֶת רוֹחֵגְנֵי חַיֵּי אֱלֹקוֹת, מְזַה יוֹצְאוֹת הַשְּׁגוֹת נִפְלְאוֹת
 בְּאוֹר אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, שְׁזָה כָּלֵל הַפְּרוּשִׁים שְׁאָדָם זוֹכָה לְחַדֵּשׁ
 בְּפֶשֶׁט, רְמִז, דְּרָשׁ, סוּד. וְלִהְפוֹךְ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְכַנִּיס גְּאוּף וּכְפִירוֹת
 בְּתוֹךְ הַלְבוּשִׁים, שְׁהֵם הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַהֲרָהוּרִים רְעִים וְהַשְּׁגָעוֹנוֹת
 שְׁתוֹפְסִים אֶת הָאָדָם, כֹּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וּמְדַרְדְּרִים אֶת הָאָדָם
 לְכָל מִינֵי מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים רְעִים שֶׁל יְאוּשׁ וְדַכְאוֹן, וְשֶׁל כָּל מִינֵי
 דְמִיוֹנוֹת, שְׁזָה כָּלֵל הַמַּחְלוֹת שְׁבַגְנֵי-אָדָם סוֹבְלִים מִהַעֲצָבִים, שְׁיֵשׁ
 בְּזָה אֲלֵפֵי מִינֵי שְׁגָעוֹנוֹת וּמַחְלוֹת וְכוּ'. וּבְאֵמֶת עִם אַמוּנָה טְהוֹרָה
 בּו יְתַבְרַךְ, הַכֹּל יְכוּלִים לְשׁוֹרֵף וּלְבַטֵּל.

וְלִכֵּן כֹּל מַה שְׁבִיכְלֵתָךְ עֲשֵׂה לְהִיּוֹת תְּזַק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּו
 יְתַבְרַךְ. וְהַדְּבָק עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד, וְתַצִּיר בְּדַעְתָּךְ,
 שְׁהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא, אֲזו כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ כְּכָר בְּאֵפֶן
 אַחַר לְגַמְרֵי.

וְהִנֵּה בְּנֵי-אָדָם אֵין לָהֶם מִשְׁגַּ מַּה זֶה צְדִיק, אֲשֶׁר כָּל
 מַחְמַחְשְׁבָתוֹ רַק רוֹדֵף לְהַשִּׁיגוֹ יְתַבְרַךְ, וְהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמִסַּר אֶת
 נַפְשׁוֹ אֵלָיו יְתַבְרַךְ תְּמִיד, יוֹשֵׁב בְּסִתְרָ צֵל כְּנַפְיוֹ יְתַבְרַךְ, וּמַתְּבוֹדֵד
 עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וּמְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמְזַמֵּן כְּכָר אֵינּוּ נִמְצָא בְּזָה
 הָעוֹלָם. וְדָבָר זֶה לֹא יְכוּלִים לְהַסְבִּיר לְמִי שְׁמַשְׁקַע בְּגְאוּף וְהַרְהוּרֵי
 זְמָה וְגְאוּף, שְׁזָה מְבִיא לְאָדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וּמִשָּׁם נוֹבְעַת
 הַלִּיצְנוֹת וְהַדְּבָרִים בְּטִלִים, הַמַּחְלֵקֶת וְהַצְרוֹת וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחְזִיק עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו'ל, וְאֲזו טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבֶתָךְ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וּיְשֻׁלָּה, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

בַּעֲנֵן מֵה שְׁפָתֶיךָ וְכוּ', אֵין לִי מֵה לְהוֹסִיף רַק לְהוֹדִיךָ —
שָׁמַר מְאֹד מִבְּנֵי-אָדָם, שֶׁלֹּא יוֹלִיכּוּ אוֹתְךָ שׁוֹלֵל, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה,
כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, אָסוּר לְהֶאֱמִין בְּשׁוֹם בְּרִיָּה בְּזֵה הָעוֹלָם. כִּי
הַסֵּמ"ך-מ"ם עוֹבֵד עַל כָּלָם, וּבֵן רַגַע יְכוּלִים לְהִתְהַפֵּף וּלְהִיּוֹת לְךָ
לְשׁוֹנָא גָדוֹל, וְלִמְסֹר אוֹתְךָ בְּמִסִּירוֹת שֶׁל שָׁוֵא וְשָׁקֵר וְכוּ', וּלְהַעֲלִיל
עָלֶיךָ עֲלִילוֹת דָּם, עֲלִילוֹת שָׁקֵר וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת
עֲצָמוֹ מִבְּנֵי-אָדָם.

וּבַעֲנֵן לְבָרַח וְכוּ', אָמַר פַּעַם מוֹהֲרַנְיָת ו'ל: אֵין הֵיכָן לְבָרַח
רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא נִצְחִי, וְאֵלָיו אָנוּ מִמִּילָא צְרִיכִים לְחֹזֵר וְכוּ'.
וְלִכֵּן לְמַה שֶׁלֹּא נִחְזֵר כְּבָר עֲכָשׁוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא נִצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבֶתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק תִּתְחַזֵּק וּשְׁמַר מְאֹד עַל הַדְּבִוֵּר שְׁלֶךָ, כִּי הַדְּבִוֵּר הוּא
הַמְּלָכוּת, וְאִם מְדַבְּרִים רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְלָכוּת
דְּקֻדְשָׁה, וְאִם מְדַבְּרִים דְּבוּרֵים אֲסוּרִים, נַעֲשֶׂה מְזֵה מְלָכוּת דְּסִטְרָא
אַחֲרָא.

זָכַר וְגַם זָכַר, אֲשֶׁר דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר (תְּהִלִּים קא, ז): "לֹא יֵשֵׁב
בְּקִרְבִּי בֵּיתִי עֹשֶׂה רְמִיָּה, דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנִגְדַּ עֵינָי". אָדָם צְרִיךְ
לְרֵאוֹת, שֶׁכְּבִיתוֹ כָּלֵל לֹא יִהְיֶה אַחַד שֶׁעוֹשֶׂה רְמִיָּה, הַמְּרַמֶּה אֶת
הַבְּרִיּוֹת, וְאַחַד שֶׁמְדַבֵּר שְׁקֵר לֹא יַעֲמֵד לְנִגְדַּ עֵינָיו, כִּי שְׁקֵר וְרְמִיָּה
— לְרֵמוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת, זֶה הַדְּבָר הַכִּי מְגַנֵּה, וְצְרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד
מֵאֲנָשִׁים פְּחוֹתִים כְּאֵלוֹ, וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מַגַּע וּמִשָּׂא עַפְסָם, כִּי הֵם
הַצְּבוּעִים בְּיוֹתֵר — אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם.

זָכַר וְגַם זָכַר, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֵה הַכֹּל, וְחָבַל מְאֹד מְאֹד
לְהַפְשֵׁל בְּדַבָּר, שְׂיִצְטָרֵף לְשֵׁלֵם עַל כֶּף מַחִיר כָּבֵד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

י"ד תז.

בְּעֵנֵת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק בְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפְדִּיּוֹן, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיּוֹן.

דַּע לָךְ, שֶׁהֵיָצַר הַרְעַע עוֹבֵד עַל הָאָדָם בְּתַחֲכוּם מְאֹד, וְנוֹתֵן לוֹ
כֶּסֶף וְכוּ', מְרוּיַח טוֹב, נִכְנָס מֵעֶסֶק לְעֶסֶק וְכוּ', וְנִעְשָׂה עֶסוֹק עַד
מְאֹד, וּבֵינָן כֶּף לֹקַח מִמֶּנּוּ אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, שְׂאִין עַל כֶּף שׁוֹם תְּשֻׁלוֹם
בְּעוֹלָם, וּלְכַסּוֹף לֹקַחִים אֶת הָאָדָם מִן הַכֶּסֶף וְכוּ', וּמִהַכְּבוֹד הַמְדַמָּה
וְכוּ', וְהוּא מִשְׁאִיר לְאַחֵרִים חִילוֹ וְעֲשָׂרוֹ וְכוּ'. וְלִכְן לָמָּה שְׁלֵא
תִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
לְבָבְךָ עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. הֲלֵא
כָּל דְּבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ — נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל אֶצְלוֹ יְתַבְרַךְ,
וְזֶה מַעֲלָה שְׂעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים, שְׂעֵדִין לֹא עָלוּ שְׂעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ
מִימּוֹת עוֹלָם, כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל הוּא עֲנִין אַחֵר לְגַמְרִי, וְנִבְרָא לַעֲשׂוֹת
בְּחַת-רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים.

וְלִכְן אֲסוּר לְהַסְתַּכֵּל עַל הַזְּוִלַת כָּלֵל, כִּי אִין אָדָם דּוֹמָה לְחִבְרוֹ
כָּלֵל, כָּל אֶחָד מוֹצִיא אֶת חֲלָקוֹ וְכוּ', וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה אֲשֶׁר
אִין בְּחִבְרוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ד);
וְלִכְן לֹא שָׂיָךְ שְׂאֵתָה יִקְנֵא בְּזוּלַת, כִּי כָּל אֶחָד מוֹצִיא אֶת נִקְדָּתוֹ כְּפִי
שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְאִין אֶחָד יָכוֹל לְהִרְאוֹת מֵה שְׂחִבְרוֹ עוֹשָׂה, כִּי כָּל

אָחַד יֵשׁ לוֹ עֲבוּדָה אַחֶרֶת. וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְשֹׁמֵר עַל הַזְּמַן הַיְקָר שְׁלוֹ, וְלֹא יִקְנֵא בַּזּוּלָת כָּלֵל, אַדְרָבָה הוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַעֲבוּדָה שֶׁהוּא עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיא יְקָרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבוּדוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרוּאִים, וְזוֹ לֹא גִזְמָא, כִּי אִם לֹא, לֹא הִיָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרְאוֹ, וְלִכְּנֵן אָסוּר לוֹ לִפְלֹ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל. וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יִשְׁלַם שְׂכָרוֹ שֶׁל כָּל אָחַד וְאָחַד כְּפִי עֲבוּדָתוֹ וְיִגְיַעְתּוֹ וְטַרְחָתוֹ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

בְּרַק חֲזוּק וְאַמִּץ, וְאֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז עוֹד תִּזְכָּה, אִם תִּחְזוֹר בְּחִשּׁוֹבָה שְׁלֵמָה וְחִרְטָה עַל הַעֲבֵר וְלִהְתְּנוּדוֹת עַל הַכֹּל, וְלִקְבֹּל קִבְלָה חֲזוּקָה עַל לְהַבְּא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי פְּרֻנְסָה וְכוּ', יְדוּעַ מַה שְּׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל (חִי-מוֹתֵר"ן, סִימָן תקא), שְׂרוּצָה שְׁלֵכַל אָחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה מְעַמֵּד פְּרֻנְסָה קְבוּעַ, עַיִן שָׁם.

וּבְעֵינַי שְׂשֵׁאלָתָ בְּאִיזָה עֶסֶק לְהַכְנִס וְכוּ', דַּע לָךְ, כִּי הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ אֹמֵר (קְדוּשֵׁין פב.): וַיִּתְּפַלֵּל לְמִי שֶׁהָעֶשֶׂר וְהַנְּכֹסִים שְׁלוֹ, שְׂאִין אֲמִנוֹת שְׂאִין בָּהּ עֲנִיּוֹת וְעִשְׂרִיּוֹת, שְׂלֹא עֲנִיּוֹת מִן הָאֲמִנוֹת, וְלֹא עִשְׂרִיּוֹת מִן הָאֲמִנוֹת, אֲלֵא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ. נִמְצָא, שְׂאִין זֶה מְשֻׁנָּה בְּאִיזָה עֶסֶק הָאָדָם יַעֲסֹק, כִּי עִם תְּפִלָּה יַצְלִיחַ, אֲפֹלוֹ אִם יִהְיֶה עֶסֶק שֶׁל סְמֵרְטוּטִים וּנְגִירוֹת וְכוּ', כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּרַק כְּפִי תְּפִלָּתוֹ, שְׂבֻזָּה

הוא מְשַׁנָּה זְכוּתוֹ וּמְזַלּוֹ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק כְּפִי שְׂזוּכָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ
בוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְטָלָן! הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל פְּרֻנְסָה,
וּמָה שָׂרַק יִצְיֵעוּ לָךְ תִּקַּח וְתִתְעַשֶּׂר, וּכְדַאי שֶׁתַּעֲיִן בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַבַּעַל
בְּטַחֲוֹן, שְׂאִיזוֹ פְּרֻנְסָה שָׂרַק הִצְיֵעוּ לוֹ — לְקַח, וְהִיָּה תָמִיד שְׂמַח,
וְלֹא הִיָּה חֶסֶר לוֹ שׁוֹם דְּבָר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדֵּר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעִנְיַן מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לַעֲיֵן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה
מַכְתָּבִים שֶׁל שְׂאֵלוֹת וְהַשׁוֹבוֹת "אָשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְעֵ
לְנַפְשֶׁךָ, כִּי כָּל הַמַּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ רַק בְּשִׁבְלֶיךָ. וְלִכֵּן תַּעֲיִן בָּהֶם בְּכָל
יוֹם, וְיִהְיֶה לָךְ חֲזוּקָה לְחִזּוֹק עֲצָמָךְ כָּל יוֹם, כִּי הַמַּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ
בְּדַם לְבָבִי, וְלֹא בְּדִיּוֹ, וְכֵן נִכְתְּבוּ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָּה, וְלִכֵּן כָּל מִי
שֶׁיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ לַעֲזוֹר לְהַדְפִּיס חֵלֶק אֶחָד, יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה.

גַּא וְנָא לְשִׁמֹר עֲצָמָךְ מִהַמְלָכוֹת וְכוּ', לֹא לְהִסְתַּבֵּךְ עִם הַחֶק
בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפָּן, אֵל תִּהְיֶה חֶכֶם בְּעִינֵי עֲצָמָךְ, וְתִשְׁמַר מִבְּנֵי-אָדָם,
שִׁיּוּלִיכּוֹ אוֹתָךְ שׁוֹלֵל וְכוּ', חֶק זֶה חֶק, לֹא מְשַׁנָּה בְּאִיזוֹ מְדִינָה אֶתָּה
נִמְצָא. וְרַבְּנּוֹ ז"ל הִקְפִּיד עַל זֶה בְּיִתְרוֹ, עֵינַי בְּסִפְרֵי לְקוּטֵי-עֲצוֹת, אוֹת
בְּטַחֲוֹן, מָה שֶׁפָּתַב שֵׁם מוֹהֲרֵינֵי ז"ל, וְתוֹצֵא עֲצוֹת בְּעִבּוּרָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תי.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, כִּי הִרְבֵּה צְפִיתִי לְרֵאוֹת
אֶת כָּתֵב יְדֶךָ, וּבִפְרֻט שְׁאַתָּה גֵר כָּל-כֶּף רְחוֹק בְּאוֹסְטְרִלְיָה, אֲשֶׁר זֶה
סוּף הָעוֹלָם (כְּפִי כַּדּוֹר הָעוֹלָם, זֶה בִּקְצָה הָאֲחֵרוֹן).

מָה אִמַּר לְךָ! חֲבֵל שְׁאַתָּה אֵינְךָ בָּא לְקַבּוֹץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם בַּשָּׁנָה הֵיינו נִתְרָאִים, וְסִפְרוּ
לִי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִפּוֹלִינְיָה, שְׁאַצְלָם הֵיְתָה שׁוֹרָה אֶהְבָּה וְשִׁמְחָה כְּזוֹ
עַד כְּדֵי כֶּף, כְּשֶׁהִגִּיעַ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁרָאוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, נִפְלוּ אֶחָד
עַל צִוָּאר חֲבֵרוֹ, וּבְרָכוּ בְּרֵכֶת "שְׁהַחֲיֵנוּ" כְּדֵין הַרוּאָה אֶת חֲבֵרוֹ פְּעַם
בַּשָּׁנָה, וְזוֹ בְּאַמַּת נִקְרָאת אֶהְבֵּת חֲבָרִים אֲמַתִּית.

הַעֲקָר מֵה שְׁאַתָּה צְרִיךְ הוּא שְׁמִחָה, וְלִלְכֵת תְּמִיד עִם אֲנָפִין
נְהוּרִין, פְּנִים שְׁמִחוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּקְבַּל פְּנֵי הַצְּדִיק, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ג): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּאֲנָפִין
נְהוּרִין, מִתְרָאוֹת בּוֹ פְּנֵי הַצְּדִיק. וְעַלִּיד לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר
יְקָר כְּמוֹ שְׁמִחָה, כִּי הַשְּׁמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, כְּמוֹכָא (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מֵה שְׁבִגְנֵי-אָדָם רְחוּקִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
— מְפָנִי שְׁאֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יְשׁוּב הַדַּעַת? מְפָנִי
שְׁאֵינִם בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׁמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת. וְתַכְּךָ כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם
יְשׁוּב הַדַּעַת, כְּכֵר יִזְכֶּה לְמַח מִיִּשְׁב, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר לְךָ בְּכֹל הָעֲנִינִים
הַפְּרֻטִּים שְׁלֶךְ וְכוּ', כִּי בְּרַגַע שְׁיֵשׁ לְאָדָם יְשׁוּב הַדַּעַת, הַכֵּל הוֹלֵךְ
לוֹ בְּצוּרָה אֲחֵרֶת לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב
מִזֶּה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי הוּא אֵף פְּעַם
אֵינוֹ לְבַד, כִּי בְּכֹל מְקוֹם בּוֹאוֹ, הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

אָשֶׁר אֵין לָךְ תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, שֶׁהוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּכָל מְקוֹם וּמְתַדַּבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תיא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכו'.
מָה אִמַּר לָךְ! אָסוּר לְבַטֵּחַ בְּשׁוּם בֶּן-אָדָם בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן,
וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִרְמְיָה יז, ה): "כֹּה אָמַר הַנְּיָ"ה, אָרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח
בְּאָדָם, וְשֵׁם בְּשֵׁר זְרוּעוֹ, וּמִן הַנְּיָ"ה יִסּוּר לְבוֹ" וְגו', דְּבַר זֶה אֵי
אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּשִׁכְלִי אֲנוּשִׁי, עַד שֶׁאָדָם לֹא נִכְנָה מִהַזּוֹלָת, הוּא לֹא
יִבִּין אֶת זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן.

דַּע לָךְ, שֶׁאָסוּר לְהֶאֱמִין בְּאֵף אַחַד, וּבְכַפְרִיּוֹת בְּמִי שֶׁאַתָּה
מִשְׁקִיעַ וּמוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעַבְרוֹ וְכו', מִמְּנוֹ אַחֲר־כֵּף תִּשְׁמַר יוֹתֵר
מִכֻּלָּם... וְאִם תִּשְׁאַל מָה הַהֲגִיוֹן בְּזֶה? מָה אִמַּר לָךְ! זֶה הַמְּצִיאוֹת
הַמְּרָה, לְמִי שֶׁעוֹשִׂים טוֹבָה, הוּא מְשַׁלֵּם רָעָה, וּכְכֹל שֶׁהַטּוֹבָה יוֹתֵר
גְּדוֹלָה, כְּמוֹ-כֵן הַהֲחָזֵר הוּא רָעָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה... זוֹהִי הַמְּצִיאוֹת
הַמְּרָה, לְצַעֲרֵנוּ הַרַב, וְזֶה לְמַדְתִּי עַל בְּשָׂרִי בְּאֵין סִפּוֹר פְּעָמִים, אֲבָל
זֶה שֶׁמְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, שׁוֹכַח מָה שֶׁהִחֲכַם מִכָּל הָאָדָם אוֹמֵר
(מְשָׁלִי יז, יג): "מְשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לֹא יִמוּשׁ רָעָה מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ".

וְלִכֵּן אֲנִי בָּא לוֹמַר לָךְ, הַשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מֵאֲלוֹ הַנְּחָשִׁים
שְׁנוּשְׁכִים וְכו', וְאֵל תִּתְפַּעֵל מֵהֵם כָּלֵל, רַק תִּשִּׂים בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אֶת בְּטַחְוֹנְךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (יִרְמְיָה יז, ז): "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר
יִבְטַח בַּהַנְּיָ"ה, וְהִיָּה הַנְּיָ"ה מִבְּטַחוֹ, וְהִיָּה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל מִים, וְעַל
יּוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשְׁיוֹ" וְגו', הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה
יִכְנִיס בְּךָ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְאֵף שֶׁבְּתַחֲלָה יִרְמָה לָךְ שֶׁאֵין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ

לָךְ וְכו', זֶה בָּא מִחַמַּת הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בָּךְ מִחַמַּת עוֹנוֹתֶיךָ, וּבִכְפֻרְטוּיֹת פְּגָמֵי הַבְּרִית וְכו', וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מִכְּנִיס כְּפִירָה לָאָדָם; וְלִכֵּן כְּפִי הַפֶּשַׁע וְהַחֲטָאִים שֶׁאָדָם חוֹטֵא וּפּוֹשֵׁעַ, כְּמוֹ-כֵן נִכְנָסֶת בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁאֵין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ. אָבֵל הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת-רוּחַ, כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלִעְדָיו נִמְצָא, וְכֹל דְּבוּר שֶׁרַק יוֹצֵא מִפִּיו שֶׁל אָדָם בְּתַפְלָה, עוֹשֶׂה רָשָׁם בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת וְכו'.

וּמִכָּל זֶה רְאוּי לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְעוֹרֵר מֵה זֶה פָּנָם הַדְּבוּר, כִּי כָּל דְּבוּר עוֹלָה לְמַעְלָה, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, אִם מְדַבֵּר נְבוּל פֹּה, אוֹ לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וּשְׁקָרִים וְכו', זֶה גוֹרֵם קְלָקוּל לְמַעְלָה וְכו' וְכו', וּמִבְּזִים אוֹתוֹ מְלַמְעָלָה עַד מָאֵד, וְכֵן לְהַפּוּךְ — מַעֲלַת הַדְּבוּר דִּקְדָּשָׁה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרָךְ, שֶׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אָמוּנָה, הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ עוֹשִׂים רַעַשׁ גָּדוֹל בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאָרִים אֶת עֲצָמָם עִם הָאָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, הַמָּלֵא הָעֲלָמוֹת וְהַסְתְּרוֹת וְכו', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרָךְ, וְכֵן מְדַבֵּר עִם כָּלֵם רַק אָמוּנָה, וּמַגְלָה וּמְפָרְסֵם אֶת שְׁמוֹ יְתִבְרָךְ, אֵין קִץ לְשִׁכְרוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ!

זָכַר אֶת כָּל זֶה, כִּי יָבוֹא יוֹם שֶׁתְּכִיֵּן אֶת זֹאת הַיֵּטֵב, הַשְּׁמֵר מִבְּנֵי-אָדָם כְּמוֹ שֶׁשׁוֹמְרִים מֵאֵשׁ, וּמִי שֶׁמְחַיֶּה אֵלָיְךָ יוֹתֵר מִדִּי... שְׁמֵר מִמֶּנּוּ עַד מָאֵד, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, הַיּוֹדֵעַ לְגִלוֹת לָךְ דְּבָר זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ד כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לך! אם לא תעסק בתפלה, אזי רחמנות גדולה עליך, כי התפלה פותחת את הלב והמתח, שכל־כף סתום מפני פגם־הברית וכו', כי היום צריכים רחמים, שיהיה אדם נקי מהחטא הזה וכו', ומוכא בספר "ראשית חכמה", שער הקדשה, פרק ב', שאין בחור רוק אחד כהיום נקי מהחטא הזה של הוצאת זרע לבטלה, ואם הוא כתב את זה עוד לפני ארבע־מאות שנים, שאז כלם הלכו בצניעות גדולה אפלו הישמעאלים, ובפרטיות בעיר צפת, מה נאמר אנן, שהכל פתוח, רחמנא לצלן, הולכים ערמים וערמות וכו' וכו', ומה יעשה הבן שלא יחטא?! והחטא הזה מטמטם את המתח, ומעקם את הלב בקשיות ובספקות באמונה הקדושה. ולכן צריכים הרבה תפלה לשפך את לבו אליו יתברך, להתפלל בכל יום ויום, שיזכה לנקות את עצמו, ויזכה לאמונה ברורה ומזככת, עד שיירגיש תמיד את אמתת מציאותו יתברך בכל אשר הוא עושה; כי באמת המאמין האמתי, אינו נשבר משום דבר שעבר עליו כי הוא יודע, שהכל משגח בהשגחתו הפרטית, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וככל שהאדם מכניס בעצמו ידיעות אלו, ומחדירן בתוך לבו, כמו־כן כל החיים שלו הולכים אחרת לגמרי.

נא ונא אל תשים לב אל אף אחד בעולם, כי ההתקרבות אל רבנו ז"ל אינה תלויה בשום ברירה, לא אצל בעריל ולא שמעריל נמצא רבנו ז"ל, אלא בתוך ה"לקוטי־מוהר"ן". ולכן כשאדם לומד הרבה ספרי רבנו ז"ל, עד שהם שגורים על פיו, הוא מקרב אל רבנו ז"ל, ואצלו שורה רבנו ז"ל. ועל־כן שאף אחד לא יאמר לך, שאתה פן מקרב אל רבנו ז"ל, או לא מקרב אל רבנו ז"ל, הכל הקל ורעות־רוח, אף אחד אינו בעל־הבית על רבנו ז"ל, כי רבנו ז"ל הוא סוד הארון, שהיה נושא את נושאיו. ולכן לא שיה שפלוני מחזיק ביים רעבינס ואף או לא וכו' וכו', לשונות כאלו, זה הקל הקלים, חדשים מקרוב באו, שרוצים לעשות עסקים פון דעם רעבינס ואף... הם הם המפרסמים של שקר, ולא על מי שאומרים... לצערנו הרב, נכנסו פסולים לגמרי, וחייהם הם תיי פסולים, והם

אומרים דעות וואס איז דעם רעביני'ס ואף... האם זה לא מצחיק, אחד נולד בפסול וכו', והשני סובל על העצבים וכו', ומאלו עושים עסק, ואפה עוד תשבר שאמר לך דאס איז דעם רעביני'ס ואף... כלף משטיות פאלו, קח את ה"לקוטי-מוהר"ן", וחזר על זה פעמים אין מספר, עד שייבנס בף היטב היטב, ויהיה שגור על פיף, ורק על-ידי-זה תהיה מקרב אל רבנו ז"ל. דבר אחד אני יכול להגיד לך בלב שקט ובטוח — אין "שוהל" איז דער רבי זיכער נישטא (ב"שוהל" שמה בודאי רבנו ז"ל אינו נמצא). ולכן מה אפה צריך ללכת שמה? ! שמה מקום מחלקת מהרגע שבנו אותו וכו', ובמקום מחלקת שמה רבנו ז"ל אינו נמצא בודאי, ולכן אשרי מי שפוחח בית-הכנסת באזור שלו ובעיר שלו על שם רבנו ז"ל, ושם צריכים להקפיד לדבר רק מרבנו ז"ל, ואזי תהיו בטוחים ששם רבנו ז"ל נמצא, פי רבנו ז"ל נמצא רק במקום שמדברים ממנו.

רבנו ז"ל הזהירנו ביותר לדבר דבורי אמונה תמיד, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל העולם האמונה הוא דבר קטן, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד; ולכן אשרי מי שמדבר עם כל אחד ואחד בכל יום ויום דבורי אמונה והשגחה פרטית, שעל-ידי-זה בעצמו יאיר לו אורו ותברך. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): האמונה תלויה בפה של האדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי", אשרי מי שחזק באמונה פשוטה בו ותברך, ואז יאיר לו אורו ותברך תמיד, ויהיה שמור מכל המזיקים וכו'.

אשרנו ואשרי חלקנו, שזכינו לדעת מרבי אמת כזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תיג.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר וישלח, ט"ו פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות התקרבות להצדיק שבדור, שהוא רבנו ז"ל, כבר האריך רבנו ז"ל מאוד מאוד בזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב), שתכף-וימיד פשאדם רוצה לבוא אל הצדיק, כבר הרג יצר הרע אחד, ואחר-כך פשמתחיל לנסע אל הצדיק, מתגבר עליו יצר הרע חדש למנע ולעכב אותו מלבוא אל הצדיק, ואחר-כך פשבא כבר אל הצדיק, מתגבר עליו יצרו ביותר, עד שנתקרה לגמרי וכו', ומתקרט למה בא וכו', כי הסמ"ך-מ"ם עובר מאד מאד על כל אחד הרוצה להתזיק עצמו בהצדיק, כי ממנו הוא מאד מאד מפחד, כי הצדיק יכול להוציא את האדם הכי גרוע וכו' מהשאל תחתית ומתחתיו. ולכן הוא מתגבר על כל מי שרק רוצה להתקרב אל הצדיק, וכן מי שכבר נמצא אצל הצדיק, יעשה כל מיני פעולות שבעולם לרחקו מהצדיק, כי הוא מאד מפחד שהאדם יהיה מקרב אל הצדיק הגדול במעלה, שיכול לעשות טובה נצחית לאדם. ועל זה יש לסמ"ך-מ"ם כחות עצומים למנע ולעכב מלהתקרב אל הצדיק האמת.

ואגב אספר לך ספור נפלא על זה. בימים מקדם היה לפני כל בית-הכנסת דוד גדול מלא מים, ועל ידו עמד עוד דוד גדול ריק, וכשאדם בא להתפלל, רחץ את את ידיו, כמובא בהלכה, ונטלן מהדוד המלא מים לתוך הדוד הריק. והנה כל זמן שהדוד הריק היה ריק, שפכו את המים לתוכו, ותכף פשרק התחיל להתמלא, אזי כבר לא ידעו איזה דוד הוא המים הנקיים ואיזה דוד הוא המים הטמאים שנטלו בהם את המים. והיו אנשים רוחצים את ידיהם ממים טהורים לטמאים ומטמאים לטהורים, וכן בכל פעם להפוך.

פעם באו אל הרב הקדוש השר שלום מבעלזא זי"ע, וספרו לו מה שקורה לפני בית-המדרש הגדול שבנה בכונות וביחודים ובמסירות גפש עצומה, שאנשים רוחצים את ידיהם קדם התפלה ממים טמאים לטהורים ומטהורים לטמאים וכו', ענה ואמר: אם הייתם יודעים איזה קטרוג יש מהסמ"ך-מ"ם על כל אלו הבאים

אַל הַצְדִּיק, זֶה אֵים וְנוֹרָא, כִּי הוּא אֵינוֹ סוֹבֵל אֶת הַצְדִּיק כָּלָל. וְלִכֵּן כְּדֵי לְהַשְׁתִּיק אֶת הַקְטָרוֹג שְׁלוֹ, קוֹרֶה דְבָר זֶה, שְׁנוֹטְלִין מִמֵּים טְהוֹרִים לְטִמְאִים וּמְטִמְאִים לְטְהוֹרִים, וְזֶה לֹא כְּמוֹ מִים אֲחֻרוֹנִים וְכוּ', שְׁנֵה יִהְיֶה הַקְטָרוֹג שְׁלוֹ — רָאוּ אֵיךְ יְהוּדִים אֵינָם מְקַפִּידִים בְּגִטְלַת יָדִים וְכוּ', וְכֵן הוּא עוֹזֵב אֶת הָאָדָם שֶׁבָא אֶל הַצְדִּיק, וְשׁוֹכַח מֶה אָדָם הֵזֶה מִקְּבֵל מֵהַצְדִּיק.

וְלִכֵּן רָאָה מֶה לְפָנָיִךְ, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד אוֹרֵב עַל כָּל הַבָּא אֶל הַצְדִּיק, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר מִי שֶׁהוּא מְקַרֵּב אֶל הַצְדִּיק, לְבִסּוֹף יִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְלִכֵּן הוּא כָּל-כֵּף מְעַכֵּב מִלְּהִתְקַרֵּב אֵלָיו. לִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לֹא שָׁכַל וְדַעַת, וּמִתְחַבֵּא בְּסִתְרֵי צֵל כְּנֻפְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְדִּיק, אֲשֶׁרִי לֹא בָּזָה וּבִבָּא !

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ וְנִטְוֵבְתֶךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תִּיד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרֵי וַיִּשְׁלַח, ט"ו כֶּסֶלֵי ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה זֶה כְּשֵׁאִין לְאָדָם דַּעַת וְשָׁכַל וְכוּ', כִּי מִי שֶׁחֹשֵׁב שֵׁישׁ לֹא דַעַת וְשָׁכַל, הוּא רַחוק מִהָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, כִּי סוֹד הָאֱמוּנָה הוּא סוֹד תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גִדַּעַ, וְלִכֵּן הוּא זוֹרֵק עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּמֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת. וְכֵן אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זִי"ע: אַתָּה כָּל הַהִשְׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁהִשְׁגָּתִי, אֲנִי זוֹרֵק אֶת שְׁכֵלִי לְגַמְרִי, וּמֵאֲמִין כְּמוֹ נֶעֱר. עֲמִד וּרְאֵה וְהִשְׁתַּמֵּם מֶה זֶה אֱמוּנָה! וְאֵיךְ שֶׁשְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה — לִידַע אֲשֶׁר אֵין יוֹדְעִים כָּלָל, וְזוֹ הַמְדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה. וּמִזֶּה דְבָר עֲמָנוּ תְּמִיד רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג):

אצל בני-אדם אמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי אמונה הוא דבר גדול. ועקר האמונה הוא כמו שהנשים והקטנים מאמינים, בלי שום חכמות והשכלות כלל.

וההכרת לי לומר לך, שכל ענין התפלה והתבודדות, שלמד אותנו רבנו ז"ל לדבר אליו ותברך, זה תלוי רק באמונה פשוטה, כי אם ירצה האדם לילך עם חכמות, על-ידי-זה אף פעם לא תבודד עמו ותברך. ולכן עקר האמונה הקדושה — להאמין שהוא ותברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ולכן הוא שוקד על שפתיו, וכל דבור שרק מדברים אליו ותברך — נשמע ונתקבל, ואדרבה זה היה מונע ממנו מלדבר דבורים אסורים: לשון-הרע, רכילות וליצנות, דברים בטלים ודבורים של מה בכך, כי הרי הוא ותברך שוקד על שפתינו.

אשרי מי שמכניס עצמו בתוך האמונה הקדושה, ותמיד רק חושב ממנו ותברך, ואינו מסיח דעתו ממנו ותברך, ודבר זה אף ברזה בעולם אינה יודעת, כמאמר ז"ל (פסחים נד:): אין אדם יודע מה בלבו של חברו. ולכן אף אחד אינו יודע מי הוא צדיק אמת, שאינו מסיח דעתו כרגע ממנו ותברך, אשריהם ואשרי הדבקים בהם!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד תטו.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר וישלח, ט"ז כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע, שהצנה הכי גדולה שאדם ממשיך על עצמו — כשמפקיר את דבורו, כי כבר אמר החכם מפל האדם (משלי כא, כג): "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", כי כל צרות הנפש זהו כשמפקיר את דבורו. ורואים, שרב בני-אדם מאבדים טוב אמת

וּנְצָחִי, רַק מִחַמַּת שְׁמִפְקִירִים אֶת דְּבוּרָם, וּמִדְּבָרִים וּמִשִּׁיחִים דְּבָרִים
 בְּטָלִים וְשֵׁל מַה בְּכֶךָ, זֶה נַעֲשֶׂה שׁר הָאוּצָר וְכוּ', "כֶּךָ צְרִיכִים לְחַלֵּק
 אֶת הַכֶּסֶף" ... וְזֶה נַעֲשֶׂה שׁר הַבִּטְחוֹן וְכוּ', "כֶּךָ צְרִיכִים לְנַהֵג עִם
 הָעֲרָבִים" ... זֶה נַעֲשֶׂה שׁר הַמְשַׁפְּטִים וְכוּ', "כֶּךָ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג עִם
 הַמְשַׁטְרָה" ... כָּל אֶחָד עִם הַדְּמִיוֹן שֵׁלוֹ. אִין לָךְ מַה לַּעֲשׂוֹת עִם הַזְּמַן
 שֶׁלָּךְ? ! שׁוֹאֲלִים אוֹתָךְ? ! הָאִם תִּהְיֶה פֶּעַם שׁר הַבִּטְחוֹן? ! מַה אַתָּה
 מַתְעַרֵב בְּמַלְחָמוֹת וְכוּ' — "כֶּךָ צְרִיכִים לְהִלָּחֵם" וְכוּ', או "כֶּךָ
 צְרִיכִים לְלָחֵם עִם הַשׁוֹנְאִים" וְכוּ', תַּעֲזֹב כֶּכֶר אֶת הַדְּבוּרִים שֶׁל מַה
 בְּכֶךָ, קַח תְּהִלִּים, וְתֹאמַר כָּל יוֹם יוֹם תְּהִלִּים, בְּאִפְּן שֶׁתִּסַּיִם כָּל
 שְׁבוּעָה אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְזֶה לֹא לוֹקֵחַ זְמַן רַב.
 כְּמוֹ-כֵן קַח מִשְׁנִיּוֹת, וְתִגְרַס פֶּרֶק אַחֵר פֶּרֶק, וְאִם תִּזְכֶּה לְגַרֵס בְּכָל
 יוֹם ח"י פֶּרֶקִים — אִין לְמַעֲלָה מְזִה, וְכֵן תִּגְרַס דְּפִים זֹהָר וְתִקְוִינִים.
 וְעַל כָּל־ם — שֶׁלְחַן עֲרוּף עַל-כָּל-פָּנִים מִחִבֵּר רַמ"א מֵאֲרָבֶּעָה חֻלְקֵי
 שֶׁלְחַן עֲרוּף, וְכֵן תִּגְרַס דְּפִים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר אִין טוֹב מְזִה.
 וְאִפְּלוּ אֵלֶּיךָ הַכְּלָבִים שֶׁחֹלְקִים עַל שִׁיחַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהָאֲרִיף בְּזִה
 מְאֹד בְּשִׁיחַת-הַר"ן, סִימֵן ע"ו, יִצְטָרְכוּ לְהוֹדוֹת בְּעַל כְּרַחֲם, שֶׁעֲדִיף
 לְגַרֵס דְּפִים גְּמָרָא אִפְּלוּ שְׁאִינוּ מִבִּין, מֵאֲשֶׁר לְפִטְפֹט דְּבָרִים בְּטָלִים,
 וְזוֹ גְּמָרָא מִפְּרֻשֶׁת (עֵין עֲבוּדָה זְרָה י"ט): וְאָמַר רַבָּא, לְעוֹלָם לְגַרִיס
 אִינִישׁ, וְאִף עַל גַּב דְּמִשְׁפַּחַת, וְאִף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מַה קָאָמַר, יֵאבְדוּ
 הֵם וְאֵלָף כִּיּוֹצֵא בְּהֵם, וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֵי חֻכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים לֹא
 יִתְבַטֵּל, חַס וְשָׁלוֹם. הָאִם לֹא טוֹב לְגַרֵס כָּל שְׁשֵׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, כָּל
 הַש"ס, כָּל הַזֹּהָר וְהַתְּקוּנִים אִפְּלוּ בְּאִמְרָה — מֵאֲשֶׁר לְפִטְפֹט דְּבָרִים
 בְּטָלִים וְשֵׁל מַה בְּכֶךָ, אֲשֶׁר זֶה סֵתָם מִיָּגַע אֶת הַדְּעַת, וְאִינוּ מִכִּיא
 אוֹתוֹ לְשׁוֹם דְּבָר — לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמִכָּל שְׁכָן לֹא בְּרוּחָנִיּוֹת.

מַה אַתָּה צְרִיף לְדַבֵּר מִמַּלְחָמוֹת? ! הָאִם אַתָּה שׁר הַבִּטְחוֹן? !
 מַה אַתָּה צְרִיף לְדַבֵּר מִכֶּסֶף, וְכַמָּה רְאוּי לְחַלֵּק וְכוּ', הָאִם אַתָּה שׁר
 הָאוּצָר וְכוּ'? ! וְזוֹ הַקְּלָלָה שֶׁיִּשׁ לְבַנְי-אָדָם — פָּגַם הַדְּבוּר, כִּי
 הַדְּבוּר הוּא הַפְּלִי הַכִּי מְקַדֵּשׁ אֶצֶל הָאָדָם, קַדֵּשׁ קַדְשִׁים מִמֶּשׁ, כִּי
 עִם הַדְּבוּר הוּא כּוֹל לְקַנּוֹת חַיִּי נְצִחַת, עַל-יַדֵּי דְבוּרֵי תוֹרָה וְתַפְּלָה
 וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁמִּדְּבַק אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, בְּמִקּוֹם לְדַבֵּר כָּל דְּבָר

אָסוּר, לְרַכֵּל עַל הַזּוּלַת וְכוּ', וּלְדַבֵּר עַל פְּרוּדִים וּמַחְלָקָת, שְׁזָהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיִתְרוֹ. וַיֵּשׁ מִהֲרָאשׁוּנִים שְׁסוּפְרִים אֶת זֶה בֵּין הַלְּאוּיִן שֶׁל "לֹא יִהְיֶה פְקָדוֹחַ וְעֵדוּתוֹ" (בַּמִּדְבָּר יז, ה), כִּי עוֹן מַחְלָקָת זֶהוּ עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד. וְלָכֵן תִּגְרַס יוֹתֵר דְּפִים גְּמָרָא וְשִׁלְחָן צְרוּף וְסִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, עַד שֶׁתִּהְיֶה בְּקִי בָהֶם בְּעַל-פֶּה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תטז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ט"ז כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

גַּא וְנָא אֵל תִּתְלוּגֵן עַל מַצְבְּךָ הָעָגוּם וְכוּ', כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת סג.): כָּל הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שָׁמַיִם בְּצַעְרוֹ — כּוֹפֵלִים פְּרַנְסָתוֹ. וּפְרַשׁ רַש"י, שֶׁמְבַרְךָ עַל הַרְעָה 'דִּינָן הָאֲמַת', אִי גָמִי שֶׁמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנָיו, עֵינֵי שָׁם. הַצַּד הַשְּׁוֹה — אִם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ, שֶׁכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי מֵאֲתוֹ לֹא תֵצֵא הַרְעוֹת וְהַטּוֹב, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אֹר פֶּשׁוּט, וְהַצִּיר לְצִיר אֶת הַרַע זֶהוּ הָאֲדָם בְּעַצְמוֹ. וְלָכֵן כְּשֶׁאֲדָם מַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ צַעְרוֹ, וַיִּודַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב לוֹ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תיז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ט"ז כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִתָּה צָרִיף לְקִנּוּת לְעֲצָמְךָ מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְלֹא לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, אֲשֶׁר זֶה כְּמוֹ גִּזְלִי, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ', וְסִימָן קצ"ז), שְׁאַפְלוּ בַּתְּפִלָּה אֶסּוּר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת סד.): כָּל הַדּוֹחַק אֶת הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה דּוֹחַקתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה נִדְחִית מִפְּנֵיו. זֶה עֲצָה עַל כָּל דָּבָר, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּעֲיֵן בְּ"תִי-מוֹהַר"ן מִהַשְּׁיחוֹת שְׁשׁוּחַ עֲמָנוּ רַבְנּוּ ו"ל, שְׁלֹא לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, וְשֵׁם תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, עֲצוֹת טוֹבוֹת לְחַיֵּי יוֹם יוֹם שֶׁל הָאָדָם.

וְכֵן לְעֵינַי לַמּוֹד הַתּוֹרָה, לֹא לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, שְׁמִכְרַח לְלַמֵּד כֶּף וְכֶף וְכוּ', וְאִם זֶה אֵינוֹ הוֹלֵךְ לוֹ, הוּא נִשְׁבֵּר וְכוּ' וְכוּ', כִּלְלֵי זֶה תִּנְקֹט בְּיַדְךָ, אֵין דָּבָר כְּזֶה — "אֲנִי מִכְרַח" וְכוּ', שְׁנֵה יִשְׁבֵּר אוֹתְךָ, אֲלֹא תִהְיֶה חֲכָם, וְתִנְצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְאִז טוֹב לָךְ.

הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ רַבִּי מְנַחֵם מְעַנְדֵּל מְרִימָנוּב זי"ע זָכָה, עַל-יְדֵי שְׁלֵמֵד הַרְבֵּה אֶת הַרִי"ף, שֶׁהִיָּה מִתְגַּלֶּה אֵלָיו תָּמִיד, וְהֵאִיר לוֹ אֶת הַדְּרָף לִילָף בָּהּ, וְהוּא אֲשֶׁר גָּלָה לוֹ לְנִסְעַ אֶל הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֲלִימֶלֶךְ מְלִיץ'עֲנֶסֶק זי"ע, וְאָמְרוּ: "וְשֵׁם אֲצִלוּ תִּגְיַע אֶל שְׁלֵמוֹתְךָ", וְכֵן הָיָה. רוֹאִים מִזֶּה, שְׁאִם אָדָם דְּבוּק בַּצַּדִּיק, וְלוֹמֵד הַרְבֵּה אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ, שֶׁהִשְׁאִיר בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, הָרִי הוּא מִתְגַּלֶּה אֵלָיו, וּמְלַמְדוֹ אֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה.

זְכָנִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְלַמֵּד בֵּימֵי נְעוּרַי אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְסִימָתִיו פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וְכֵן שְׁאֵר סִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, וּבְלִילָה זֶה רְאִיתִי וְהִנֵּה חִלּוּם, שְׁבַאתִי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה מְסַבֵּב עִם אֲלָפֵי תַלְמִידִים, וְהָיוּ כָּלֶם מְסַבְּבִים אוֹתִי, וְאִיף שְׁרִאִיתִי אֶת צִיּוֹן רַבְנּוּ ו"ל, עֲזוּבָתִי אֶת כָּלֶם, וְרַצְתִּי כְּצָבִי בְּזִרְזוֹת, עַד שֶׁהִגַּעְתִּי אֶל צִיּוֹן רַבְנּוּ ו"ל, וְהִשְׁלַכְתִּי עֲצָמֵי עַל קַבְרוֹ, וּבְכִיתִי הַרְבֵּה

רלב אֲשֶׁר י"ד תיח — י"ד תיט בַּנְחַל

וְהַתְּוֵדִיתִי שָׁם וְכוּ' וְכוּ', וְהַחֲלוּם הִנֵּה הִנֵּה כָּל-כָּף בְּהִיר, כְּמוֹ שְׂאֵחַד
רוֹאֶה אֶת הַשָּׁנִי, וְהִבֵּן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תיח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה ח): בְּמִדָּה
שְׂאֵדָם מוֹרֵד — בָּהּ מוֹרְדִין לוֹ. וּמוֹבָא בְּסִפְרֵ-הַחֲנוּכָה מִצְּנֵה קַע"א:
כְּפִי שְׂאֵדָם מְדַבֵּיק עֲצָמוֹ בּוֹ יְתַבְּרָךְ, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ עֲלָיו שְׁפַע אֱלֹקֵי,
מֵה שְׂאִין בֵּן כְּשֵׂאֵדָם מְנַתֵּק עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ, כְּמוֹ-כֵן מְקַבֵּל אֶת
עֲנָשׁוֹ, שְׁנֵה מֵה שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לא): "וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם, וְהִנֵּה לְאֹכֵל,
וּמִצְאָהוּ רַעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת, וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא, הֲלֹא עַל פִּי אֵין אֱלֹקֵי
בְּקִרְבִּי" וְגו', כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶחָד בְּתַכְלִית הָאֲחֻדוֹת, וְאִם
הָאָדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ רַק בּוֹ יְתַבְּרָךְ, וּמְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יְתַבְּרָךְ, מְקַבֵּל
שְׁפַע גְּשָׁמֵי וְרוּחַנֵי, מֵה שְׂאִין בֵּן כְּשִׁחוּטָא וְכוּ', גוֹרֵם שְׁתֵּהִיָּה לְפָנָיו
רַק הִסְתַּרְת פָּנִים.

זְכַר אֶת זֶה הַיֵּטֵב, וְאֶז לֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוֹם קִשְׁיוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

אודות וכו', את צריכה לציט את בעלך ולכבד אותו, פי כף אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): איזוהי אשה כשרה? העושה רצון בעלה (כמוכן כשהרצון של בעלה לעשות את רצונו יתברך). עליך להראות לו תמיד פנים שמחות ועליזות, ואז תראי איה שייחזיר לך כפל כפלים, כי הוא בעל טוב מאד בטבעו, אך לבו שבור מאד וכו', כי אך פעם לא קבל יחס בבית וכו', ולכן אם תתני לו תשומת לב ויחס חם, אזי תראי איזה בעל נפלא יהיה לך, ותהיי האשה הכי מאשרת בחייה. הן אמת שאני יודע, שגם לך אין מאיר כל-כף המזל וכו', כמו שכתבת לי באריכות, עם כל זאת עכשו כבר באת אל המנוחה והנחלה, והתחנת בסימן טוב ובמזל טוב עם בעל נפלא, ולכן כל הצלחת הבית תלויה עכשו בידך, זכרי מה שאמר החכם מכל האדם (משלי יד, א): "חכמות נשים בנותה ביתה ואולת בידיה תהרסנו", האשה נקראת עקרת הבית, פי היא עקר הבית, וכל ההצלחה שבבית תלויה רק בידיה, אם היא חכמה ופקחית, היא יכולה לבנות בית נהדר ומפאך וכו', וכן להפוך, חס ושלום וכו'.

עליך להיות תמיד סבלנית, לא לצעק ולא להתפרץ וכו', לדבר בעדינות וכו', ואז הילדים שלך יהיו מאד מאד רגועים ומפתחים, וכן בעלך מאד יעריך אותך, ואף שאני יודע, שמרב משברים בחייה הצעירות וכו', עברת מה שעברת וכו', עם כל זאת על-ידי שתתנהגי בבית בישוב הדעת ובחכמה גדולה, תכבשי בקלות את לב בעלך ולב הילדים, ויהיה לך בית מלא יראת השם, וממילא ברכת השם תופיע בביתך תמיד.

הלואי שתציתי אותי בכל זה, ואז טוב לך כל הימים.

המברך אותך בברכת 'שים שלום'
והצלחה מרבה בביתך...

י"ד תכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי כּוֹלְלִים וְכוּ', תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ הַיּוֹם כּוֹלְלִים לְרַב, בְּתַסְדֵי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, מְתִינְגְעִים בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה בִּיגִיעָה עֲצוּמָה, אֲבָרְכִים עֲנִיִּים לוֹמְדִים תּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדְּחָק
וְהַלְחָץ, בְּקִשֵׁי יֵשׁ לָהֶם לְעִבּוֹר אֶת הַיּוֹם, וּמִכָּל שְׂפָן אֶת הַשְּׂבוּעַ,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לוֹמְדִים בִּיגִיעָה עֲצוּמָה וּבְעֵנִיּוֹת וּבְדַחְקוֹת גְּדוּלָה עַד
מְאֹד.

וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲנֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְעוֹ, שִׁירָאָה לְתַמּוֹךְ בְּאֲנָשֵׁי
הַכּוֹלָל, וַיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּלַמּוּד תּוֹרָתְךָ, בְּכַחֲנִיַת שְׂתַפּוֹת שֶׁל יִשְׁשׁוּכֶר
וּזְבוּלוֹן, וְלִכֵּן אֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ עֲנִיֵי הַכּוֹלְלִים, כִּי הֵם אֲשֶׁר מְחַזְּקִים
אֶת הָעוֹלָם, וְעַלֵּיהֶם עוֹמֵד כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן אֲסוּר לְדַבֵּר עַל שׁוֹם
כּוֹלָל, אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְתַמּוֹךְ בָּהֶם, וַיִּתְבָּרְכוּ מִמְּעוֹן הַבְּרָכוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִמָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט פְּסָלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק סְבָלָנוֹת, זֶה הַפְּתָרוֹן שֶׁלָּךְ, אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה, כִּי זֶה
לֹא יוֹעִיל לָךְ כָּלֵל, וּמִוֵּהֲרַגְנִי ו'ל מְבִיא (לְקוֹיטֵי-הַלְכוֹת, גְּזֵלָה, הַלְכָה ה').
שְׁכַל הַעֲבֵרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׂעָה וְכוּ', וְרַבְּנֵי ו'ל

גְּלָה לָנוּ (לקויטי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סימָן כ', וְסִימָן קצז), שְׁגָם בְּתַפְלָה אָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן וְכוּ', תֹּאמִין לִי, אָשֶׁר אֵין עֲצָה אַחֲרֵת לְעִבֹר אֶת הַיּוֹם וְאֶת הַשְּׁבוּעַ, אֶת הַחֹדֶשׁ וְאֶת הַשָּׁנָה וְאֶת כָּל הַחַיִּים — רַק עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ; כִּי בְּכָל מָה שְׂרַק יַעֲבֹר עָלֶיךָ, זָכַר גַּם זָכַר, אָשֶׁר הַפְּתִיחַת הָרֵאשׁוֹנָה וְהַאֲחֻרֹּנָה הִיא רַק לְבָרַח אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא, וּבִלְעָדֶיךָ אֵין שׁוּם נִמְצָא, וְלִשְׁפֹּף אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְאָשֶׁר רַק זֶה הַבַּיִת מְנוּס שֶׁל הָאָדָם, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּפְּרֹד אֶת הָאֲמֶת הַזֹּאת, שֶׁהִיא הָאֲמֶת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיִּפְרָסֶם מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תכב

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' פָּסְלוּ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרַה שְׁלֶךָ, וְתִשׁוּאוֹת חַן לְךָ עַל זֶה.

נָא וְנָא תִצְיֵר בְּדַעְתְּךָ תָּמִיד, אֵיךְ שְׁמָלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין בְּלַעְדֶּיךָ יִתְּבַרֵךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שֶׁאֲתָה רוֹאֶה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-יְדֵי מַחְשְׁבָה זוּ תִזְכֶּה לְהַזְדַּבֵּף בְּלֵי סְגוּפִים וְצוּמוֹת וְכוּ' (אָשֶׁר בְּאֲמַת רַבְּנוּ ז"ל אָסַר עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ צוּמוֹת), וְאָמַר: מִי שֶׁמְקַרֵּב אֵלָי, אֵינוֹ צָרִיךְ לְצוּם (הֵינּוּ צוּמוֹת שְׁלוֹקַח עַל עֲצָמוֹ), וּמִי שֶׁאֵינוֹ מְקַרֵּב אֵלָי, לֹא יוֹעִילוֹ לּוֹ צוּמוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (לקויטי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סימָן י'), שֶׁהַגּוֹף נִקְרָא שֶׁק, וְכִשְׁמַתְעַנֶּה הָרִי זֶה שֶׁק מְלֵא חוּרִים, עֵינֵי שָׁם; וְלָכֵן עֵקֶר הָעֲצָה רַק לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקויטי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סימָן קנח): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה זוֹכֶה לְכַח הַגְּדֵל וְכַח הַצּוּמָח, וְשׁוּם דְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְעַקֵּר אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ. וְאָמַר

(ספר-המדות, אות אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה, יסלח לך הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך; ולכן תציר בדעתך תמיד, איך שיהכל לכל אלקות גמור הוא, כל כדור העולם זה אפס וכלום בלעדיו יתברך, וכל מה שקורה בעולם זה רק ממנו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה לעבר את כל ימי חיי הבלך בשמחה ובשלות הנפש, ואף פעם לא תהיה בכעס ובקפדות, כי מה יש לך לכעס ולהקפיד, הלא הכל ממנו יתברך.

העקר ראה לקיים מצוות מעשיות בפעל ממש, וכל שמעשיו מרבים מחמתו — חכמתו מתקיימת (אבות ג, ט) בפעל ממש. ומי יתן, שתתחיל לעשות לעצמך שעור בספר החנוך, ותעין הרבה בפרוש 'מנחת חנוך', ופתח לבך ודעתך, ותתפעל מהחדושים הנפלאים שיש בדבריו הקדושים, והלואי שגם אתה תחדש משהו בכל מצוה, להדביק את איבריך וגידריך, שהם רמ"ח ושס"ה — כנגד איבריך וגידריך, אל האין סוף ברוך הוא, ותהיה מרפכה לשכינת עזו יתברך.

העקר שמר מהסמ"ך-מ"ם שרודף אתריך להחטיאך, רחמנא לצלן, במחשבה, דבור ומעשה.

הדורש שלומך וטובתך לנצח...

י"ד תכג

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, כ' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה רוצה לצית אותי באמת, אזי תקים את דברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, סוף כל סוף אתה אינך

יכול לעשות שום דבר, כי אתה נמצא במקווי סתום, זיבורא ועקרבא עומדים לך משני הצדדים (תגיגה ה.), ואין לך מראה מקום איה לצאת מזה. ולכן מדוע לא תמסר את כל פלך אליו ותברך, ותקיים (תהלים נה, כג): "השלך על הני"ה יהבך", זרק את החבילה שלך אליו ותברך, ואיך שהקדוש-ברוך-הוא רוצה — פן יהיה, שזה מה שאמר התנא הקדוש (אבות ב, ד): 'בטל רצונך מפני רצונו, ואז יבטל רצון אחרים לרצונך'. ומאמר הפעל-שם-טוב זי"ע ידוע, שאמר: ווילסט ווי ס'איז וועט זיין ווי דו ווילסט.

ונחום איש גמזו (תענית כא.), היה רגיל לומר על כל דבר: "גם זו לטובה", ועל-ידי-זה ראה נסים. ורבי עקיבא היה אומר (ברכות ס.): 'כל מה דעביר רחמנא לטב הוא דעביד'; ולכן מה יש לך להתלונן עליו ותברך, קבל את כל הנא עליך באהבה, כי ממילא אתה צריך לחזר אליו ותברך.

ולכן מה לך לדאג נאגת חנם? ! זה כואב לך? תאמין לי, שהרבה דברים כואבים לאדם וכו', ומה הוא יכול לעשות? רק לברח אליו ותברך, וימסר את פלו אליו ותברך, ומה שהקדוש-ברוך-הוא רוצה לעשות עמו שיעשה וכו', וזכר, אשר אין פחגו אלא בפניו, ולכן צריכים רק לדבר עמו ותברך, ולא לבטח בשום בשר ודם, ורחמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות, ריש פ"ק ה.): לעולם אל גזו מפיד פסוק זה: 'ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך', רבנו ז"ל גלה לנו, איך שאין שום עצה בזה העולם העובר, לעבר על כל המשברים וגלים — רק תפלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תכד

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר וישב, כ' כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לך! רק חזק וְאַמֵץ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכו', וְאַנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת
תַּעֲבֹר עַל הַכֹּל. וְלִכֵּן הִרְגַל עֲצֻמָּה רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרֶךָ, וְתִשְׁפָּךְ
נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יְתִבְרֶךָ, וּבְיָדָיו אַחַר הַרַע יָבֹא הַטּוֹב. וְיִדְוַע, אֲשֶׁר הַרְבִּי
רַבִּי זֹשָׁא מְאַנְיָפוֹלִי זי"ע אָמַר פְּעַם: אִינִי יוֹדֵעַ מַה זֶה רַע... כִּי הִנֵּה
כָּל-כֶּף דְּבוֹק בּוֹ יְתִבְרֶךָ.

הֵייתִי מֵיַעַץ לָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲצֻמָּה כְּאֵלֹ
אֲתָה שְׂמַח, וְאַז תָּבֹא לִיְדֵי שִׂמְחָה, וְלַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תכה

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרֶךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה תִּפְעַל עִם הַדְּאָגוֹת שֶׁלָּךְ וְכו', זֶה רַק מְבִיא
אוֹתְךָ לְדַכְּאוֹן פְּנִימִי וְקִשְׁיוֹת עָלָיו יְתִבְרֶךָ וְכו', בְּכֵן תְּמִיד תַּחֲזֹר אֶת
הַפְּסוּק הַזֶּה (דְּבָרִים ל"ב, ד): "הַצּוֹר תְּמִים פִּעֵלוּ, כִּי כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט,
אֵל אֱמוּנָה וְאִין עֲוֹל, צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא"; יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים, שְׂאִין
עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה, יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים שְׁלֹא מְבִינִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ
נִכְנָס בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת, אֲלֵא בּוֹרַח אֵלָיו יְתִבְרֶךָ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוּת, וּמְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתִבְרֶךָ, וְשׁוֹם דְּבָר
אִינוּ יְכוֹל לְהַזִּיזוֹ.

אֲנִי מְקַנֶּה שְׂתַצִּית אוֹתִי, שְׁהֵם דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְאַז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן נֶפֶשׁ, יַעֲזֹר
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדְּיָנִים עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן.

הַעֲקֹר זֶה אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי גְלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו'ל בְּסִפְרֵי
הַקְדוּשִׁים, וְהִיזָה רְאוּי לָךְ לְלַמֵּד עִכְשָׁו אֶת הַמֵּאֲמָר הָאָרְךָ בְּלִקְוֹטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה', שְׁשָׁם מְרָבָה לְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, וְאִיךָ שְׁיֵשׁ
בְּגִי-אָדָם הַסּוֹבְלִים מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים רְעִים, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּמִשָּׁם יֵצְאוּ לוֹ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מִפֶּלֶא עֲלִיוֹן, וַיּוּכַל
לְחַזֵּק אֶת כָּל הַיְרֻדִים וְהַנְּפֹלִים בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם — דְּבוּרִים
יִקְרִים, וְהַכֹּל בְּכַח אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁזֶה יְסוּד כָּל הַיְהוּדוּת.

וּלְדַעֲתִי, עֲקָר הַמַּחְלוֹת וְהַחֻלָּאִים רְעִים שְׁרַבְנוּ ו'ל, מְדַבֵּר פֹּה,
זֶה סוֹבֵב עַל מַחְלַת הָעֲצָבִים, שְׁקוֹרִין 'נַעֲרָוּיִן קְרֵאָנְקִיט', כִּי מִי
שְׁאִין לוֹ אֲמוּנָה, הוּא תָּמִיד עֲצָבָנִי, וְחִי בְּפִחַד, וְקָשִׁים לוֹ מְאֹד
הַחַיִּים, וְהוּא מִתְעַצְבֵּן מְכֹל דְּבַר שֶׁהוֹלֵךְ נֶגֶד רְצוֹנוֹ וְכוּ', וְזֶה הוֹרֵס
לוֹ אֶת הַחַיִּים לְגַמְרֵי, לֹא-כֵן מִי שְׁיֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהַכֹּל
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר גְּדוֹל אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הֵם חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי, וַיֵּשׁ לוֹ
סְבֻלָּנוֹת גְּדוֹלָה, וּמְקַבֵּל אֶת כָּלֵם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וְהוּא אִישׁ טוֹב
וְעוֹשֶׂה חֶסֶד וְכוּ'.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׁגַם אֶת כָּל חֻכְמַת הַקְּבֵלָה צְרִיכִים לְלַמֵּד בְּאֶפֶן
כְּזֶה בְּמִצִּיאָתָן וְלֹא בְּמַהוּתָן, הֵינּוּ לֹא לְחַקֵּר וְלִבְנוֹת בְּנִינִים שֶׁל הַבַּל,
אֲלֵא כִּי הִיא הַמִּצִּיאוֹת, שְׁיֵשׁ עוֹלָמוֹת כְּאֵלוֹ בְּלִי חֻקִּירוֹת, וְכִי
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
יִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר, וְיִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וַיַּעֲבֹר אֶת יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ

בְּטוֹב וּבְנִעִימִים, וַיִּזְכֶּה לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תכז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵנֶן חֲכָמַת הַקְּבֵלָה וְכוּ', צְרִיכִים לְלַמֵּד רַק בְּמִצִּיאוֹתָן וְלֹא
בְּמַהוֹתָן וְכוּ', הֵינּוּ לִידַע שְׂפָךְ וְכֹךְ נִרְאִים הָעוֹלָמוֹת, וְאֵלּוֹ הֵם
הַיְחוּדִים וְהַשְּׂמוֹת שֶׁבְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם וְכוּ', וְלִכֵּן כָּל אֵלּוֹ הַצִּיּוּרִים
שֶׁמִּצִּיּוּרִים לְאַחֲרוֹנָה בְּסִפְרִים וְכוּ', זֶה הַכֹּל הֵבֵל וּרְעוֹת רוּחַ,
וּמִשְׁגָּעִים בְּנִי-אָדָם, שְׁלֹא יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשְׂמֹאלָם, כִּי לְמַעַלָּה
אֵין שׁוֹם צִיּוּר וְדַמְיוֹן מִכָּל אֵלּוֹ הַצִּיּוּרִים וְכוּ'.

יְכוּלִים לְחַדֵּשׁ בְּקֵבֶלָה כְּמוֹ שְׂיִכּוּלִים לְחַדֵּשׁ בְּגִגְלָה, יֵשׁ הַרְבֵּה
שְׂיִטוֹת אֵיךְ לְלַמֵּד בָּהֶם, יֵשׁ שְׁלוֹמֵדִים בְּעִמְקוֹת עֲצוּמָה וְכוּ', וַיֵּשׁ
בְּקִשּׁוֹת וּבְדַקְדוּקִים, וַיֵּשׁ בְּלַמּוּד קֵבֶלָה כְּפֶה וְכִמְהָ דְרָכִים זֶה בְּכַה
וְזֶה בְּכַה, וְכֵלֶם אֶהוּבִים וּבְרוּרִים, אֲבָל הָעֶקֶר לְלַמֵּד עִם אֲמוּנָה,
שְׂיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מִחִין וּדְבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וְצִרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲשֶׁר שְׂלָמוֹת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה צִרִיךְ לְהִיּוֹת
תְּמִיד עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְלַמֵּד עִם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכִמוֹ
שְׂמִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֵר זי"ע, שְׂשִׁמְעוּ אֵיךְ
שְׂלוּמֵד פֶּעַם בְּקוֹל נְעִים אֶת הַמִּשְׁנָה: 'בִּיצָה שְׁנוּלְדָה בְּיוֹם טוֹב, בֵּית
שְׂמַאי אוֹמְרִים' הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'תְּאָכַל', וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים' הַרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'לֹא תְאָכַל', וְכֹךְ לְמַד גְּמָרָא.
וְכֵן מְסַפְּרִים מִהֶרְבֵּי הַקְּדוּשׁ הֶרְבֵּי רַבִּי זוֹשָׁא מְאֲנִיפּוּלִי זי"ע, שְׂלַמֵּד:
'מְאִימְתִי', מְאִימַת וּפְתַד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'קוֹרִין אֶת שְׂמַע',

והפֿלל, אם בְּנַגְלָה השְׁלֵמוֹת לְלַמַּד עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַתּוֹרָה, בְּאֵין עֶרְךָ כָּלֵל כְּשִׁזְזוּכִים לְלַמַּד נִסְתָּר שְׁבַת־וְרָה, בְּוִדְאֵי מִכְרָחִים לְצַרְף אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אַחֲרַת כָּל הַלְמוּד הוּא "וְנִרְגָן מִפְּרִיד אֶלֶוֹף" (מִשְׁלֵי טו, כח), שְׁמִפְרִיד אֶלֶוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, שְׁלֹמֵד דְּבָרִים שְׁכֶסֶה עֲתִיק יוֹמִין וְכוּ', בְּאִפְּן שֶׁל חֲכָמָה חִיצוֹנִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וּמוֹצָאִים מִיָּנִים וְאִפְּיִקוּרְסִים מִחֻלְי שְׁבַת, שְׁבָקִיאִים בְּקִבְלָה (וְדָבָר זֶה מִפְּרָסָם בְּאוֹנִיבְרִסִּטְאוֹת, וְהוֹצִיאוּ כַּמָּה סְפָרִים עַל קִבְלָה, וּבְעֶצְמָם הֵם קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחֲזִים מִחֻלְי שְׁבַתוֹת וְאוֹכְלֵי טְרֵפוֹת). הֵאֵם שִׁיךְ לוֹמַר שֶׁהֵם בְּעֻלֵי מִקְבָּלִים, אִף שֶׁהֵם בְּקִיאִים בְּכָל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל הַמְדַפְּסִים בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָה יֶשֶׁר וְהַפּוֹד, הֵאֵם אֵין זֶה מִצְחִיק?! כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ אֲשֶׁר מַחֲזִיקִים כָּל מִיָּנֵי סְדוּרִים, וּמְדַפְּדִפִּים דָּף אַחַר דָּף, וּמְסַתְּכָלִים בְּשֵׁמוֹת אֲקִי"ק הוֹי"ה וְכוּ', וְחוֹשְׁבִים שְׁבִזָּה הֵם מְכוֹנִים וְכוּ', אוֹ מְקַבְּלִים וְכוּ', הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, מְדַפְּדִפִּים אֶת הַעֲמוּדִים וְהַדְּפִים, וּמְסַתְּכָלִים כְּתַרְנַגּוֹל בְּבִנֵי אָדָם (כְּאוֹתוֹ תַרְנַגּוֹל הַמְסַתְּכָל בְּ"בְנֵי אָדָם יוֹשְׁבֵי חֶשֶׁךְ וְצִלְמֹת"), כִּי הַיְחוּדִים צְרִיכִים לְהַצְטִיר לְאָדָם לְבַד — כְּפִי זְכוּכוֹ וְקִדְשׁוֹ וְטְהַרְתּוֹ וְהַכְנָתוֹ וְכוּ', וְאֵין לְהַרְבּוֹת בְּזֶה, שֶׁהוּא דְבָר לְכָל הַבָּאִים בְּסוּד ה'. וְזֶה סֵתֵם מְבַלְבֵּל אֶת בְּנֵי-אָדָם, רוֹאִים סְדוּר עִם שְׁמוֹת וְכוּ', וְחוֹשְׁבִים מַה שְׁחוֹשְׁבִים וְכוּ', וּבְעֵנִיגִים אֵלָיו לְקַצֵּר אֲנִי בָּא, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד לְבָרֵךְ לְךָ מַה זֶה דְּבָקוֹת אֲמַתִּית, וּמַה הֵם יְחוּדִים, וּמַה זֶה קִבְלָה.

הַהֲכָרַת עֲכָשׁוֹ לְקַצֵּר מִהַטְרָדָה שְׁנִכְנָסָה לִי.

הַמְצָפָה לְרֵאוֹתֶךָ בְּקָרוֹב...

י"ד תכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וַיִּשָּׁב, כ' כֶּסֶל ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

בְּקִ חֲזַק בְּבִטְחוֹן חֲזַק. וְכִמוֹ שְׁאֵמַר רַבֵּנוּ ו"ל (תִּי-מוֹתֵר"ן, סִימָן

תקא): רק בטחון, נאהר בטחון, כי אין עצה אחרת רק לבטח
 בהקדוש-ברוך-הוא. ותכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות, ריש פרק
 ה'): לעולם אל יזוז מפיך פסוק זה: "הגוי"ה צבאות אשרי אדם
 בוטח בך"; ודע לך, שבטחון תלוי באמונה, אני מאמין בהקדוש-
 ברוך-הוא, שהוא נמצא, ובלעדיו אין שום נמצא, וכל מה שקורה
 בעולם זה רק ממנו יתברך, ומה שאני צריך — אבקש ממנו, ואני
 בוטח שיעזר לי. ואמרו תכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה טו, סימן
 ד') על פסוק (תהלים לב, י'): "רבים מכאובים לרשע, והבוטח בהגוי"ה
 חסד יסובבנו", הינו אף רשע שסובל הרבה צרות ומכאובים, אבל
 אם בוטח בהגוי"ה ברוך הוא, הוא יתברך יסובב אותו עם חסדים
 ורחמים מרבים.

וה"תפץ-חיים" ו"ל אמר, כי אדם שרץ ויגע אחר פרנסתו,
 נדמה לאדם שנוסע ברפכת, והוא אץ לדרך, ורוצה שהרפכת תסע
 יותר מהר, בכך הוא דוחף בידי את נפגות הרפכת, האם זה
 יועיל?! כן כל השתדלות שאדם עושה בשביל פרנסתו, אינה אלא
 כדחיפת הרפכת, כדי שתסע מהר...

אי אפשר להיות חכם, צריכים רק לבנות ולבנות ולבנות וכו',
 לפניו יתברך, ולהתבודד ולבקש על נפשו, ולומר תהלים, וסוף
 הפרנסה תרוץ אחריו, ותבוא אליו פתאם, אשר לא חלם כלל. ודבר
 זה אי אפשר להסביר לאדם כלל, כי אדם חושב שהכל תלוי בו או
 באחרים, ולכן הוא נשבר בכל פעם, ונופל בכעס ורציחה וכו', או
 בעצבות ובמרירות ובדכאון פנימי וכו', מה שאין בן פשאדם יודע,
 שהכל ממנו יתברך, ואין טבע כלל, רק הכל תלוי רק בו יתברך,
 אז הוא חי חיים מאשרים ונעימים, חיים מששבים, ואינו מתפחד
 כלל מאף בריה שבעולם.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד תכט

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, כ' כסלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְהַרְגֵעַ, וְאַל תִּקַּח אֶת כָּל הַסְּפוּר אֶל הַלֵּב כָּל-כָּף, כִּי זֶה לֹא בְּרִיא וְכוּ'. הָאָדָם נִבְחַן בְּזֶה הָעוֹלָם עִם כָּל מִינֵי נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחֲזִיק מֵעַמֵּד, כִּי זֶה גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיָכוּל לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד בְּכָל מָה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו, וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר. וּבְזֶה נִמְדָּדֶת גְּבוּרָתוֹ, שׁוֹם דְּבָר וְשׁוֹם נְסִיוֹן אִינוֹ יָכוּל לְהַזִּיזוֹ מִהָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל! וּכְבָר צָעַק רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח): גִּיּוּוֹאֵלֵד זַיִט אֵיפֶךְ נִישֵׁט מִיַּאֲשׁ עִם גְּאָהָר קִיִּין יְאוּשׁ פֶּאֶרְהֶנְדִּין, אֵיִן שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל! וְלִכֵּן שְׁמַע בְּקוֹלִי, וְאַל תִּקַּח אֶת הַדְּבָר וְכוּ' אֶל הַלֵּב, אֲשֶׁר זֶה יִהְרַס לָךְ אֶת הַבְּרִיאוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תל

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, כ' כסלו ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם כָּסֶף הַפְּדִיּוֹן, יִמְתִּיק מִמֶּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן.

נָא וְנָא לֹא לְחַשֵּׁב מִהַעֲבָר כָּלֵל, רַק לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שְׁבִכָּל פְּעַם

צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאִפְלוּ כְּשֶׁבָּאִים אֶל הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לְבוֹא בְּהַתְּחִדָּשׁוֹת חֲדָשָׁה כְּאִלוֹ עוֹד אֵף פַּעַם לֹא הִיָּה אֶצֶל הַצַּדִּיק.

דַּע לָךְ, בְּשַׁעַה שְׂאֵתָה עֵינֶיךָ — לָךְ לִישׁוֹן וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׂאֵתָה רַעַב — לָךְ לֶאֱכֹל וְכוּ', וְלֹא בְּזֶה בְּחַר רַבְּנֵנוּ ו"ל — לְסַגֵּף עֲצָמוֹ בְּשָׁנָה, לְהַכְרִיחַ עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת עַר וְכוּ', אֲזַי אֵין לָךְ מִזֶּה לְקַלֵּט אֶת הַלְמוּד, וְהוֹלֵךְ בְּטֵל כְּיִשְׁוֹן דְּמִי (מִשָּׁנָה בְּרוּרָה, סִימָן תַּקֶּפֶג, סְעִיף קָטָן ט'). וְלִכֵּן צָרִיךְ לְלַכֵּת לִישׁוֹן, כְּדֵי שְׂיִקְלֵט אֶת הַתּוֹרָה בְּמַחֲזוֹ בִּישׁוּב הַדַּעַת אֲמֵתִי.

רק חזק ואמץ, פי גדול אדוננו ורב להושיע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תלא

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֶלָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רק חזק ואמץ מאד. פְּרֻנְסָה הִיא רַק בִּינֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן רָאָה לְהַתְּפַלֵּל תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיֶיעַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ זֶה רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, צָרִיכִים לְשַׁפֵּף אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

בְּעֵינֵי זְרוּג וְכוּ', דַּע לָךְ, כִּי לֹא כְּדָאִי לְקַחַת אִשָּׁה שְׂיֵשׁ לָהּ יְלָדִים, כִּי אֵתָה גְרוּשׁ עִם בֵּן, וְלְקַחַת גְרוּשָׁה עִם חֲמִשָּׁה יְלָדִים, זֶה לֹא יֵלֵךְ בְּכָלֵל וְכוּ', וְלִכֵּן תִּבְקֶשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל זְרוּג הַגּוֹן מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי זְרוּג שְׁנֵי זֶה לְפִי מַעֲשִׂיו.

גַּא וְנָא חֲזוּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְנַמֵּין לָךְ זְרוּג הַגּוֹן מִן הַשָּׁמַיִם כְּפִי מַעֲשִׂיךָ.

אָשֶׁר י"ד תלב בנחל רמה

רק אל תפגס בַּיָּאוֹשׁ, תְּרַבֶּה בַּתְּפִלָּה, כִּי מִה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לִפְעֹל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"א כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ! הַחַיִּים מְאֹד קָשִׁים, וְצָרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה סִבְלָנוּת, כִּי הַסִּבְלָנוּת מְנַצַּחַת, וְאֵין עוֹד דְּבַר שֶׁמְצִיל אֶת הָאָדָם מִמֵּדַת הַסִּבְלָנוּת, וּמִי שֶׁסּוֹבֵל וּבוֹרֵחַ רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא סוֹף כָּל סוֹף הַמְנַצַּח. כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא נִצְחִי, וְכִשְׁאָדָם מִחֲזִיק בְּמֵדַת הַנְּצִיחַ, אֵף אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לְנַצְחוֹ.

וְהִנֵּה אֵיחָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג עג.): קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרֵיחָא חַד הוּא, הַתּוֹרָה וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶחָד הֵם. וְלִכֵּן כְּדִי לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צָרִיכִים לְאַחֲזוֹ בַּתּוֹרָה. וְהַעֲקָר הוּא גְמָרָא, שֶׁהִיא בְּלוּלָה מִמְּקַרְא וּמִשְׁנָה, וְזֶה יְסוֹד תּוֹרָה שֶׁבְּעֵל-פִּיהָ — אָמוּנַת חֻכְמִים. וְלִכֵּן אֶת הַכֹּל יְנִיחַ הַסֵּמ"ך-מ"ם לְלִמּוּד, אֲבָל רַק לֹא גְמָרָא, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מְפִתָּח מִלְּמוּד גְּמָרָא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריד): תְּלִמוּדֵי גִימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה לִילִי"ת (נּוֹקְבָא דְסֵמ"ך-מ"ם), הַמְטַמְּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגְם-הַבְּרִית. וְלִכֵּן עַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא, שֶׁהוּא תְּלִמוּדֵי, מְבַטְלִין אֶת הַקְּלָפָה הַזֹּאת. וְהַעֲדִיּוֹ הַתְּלִמִּידִים שֶׁל הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק מְוֹאֲרָקָא זי"ע, שֶׁעָמְדוּ בְּעֵת יְצִיאַת נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהַמְּלִים הָאֲחֵרוֹנוֹת שֶׁלוֹ הָיוּ: "דָּעוּ לָכֶם, אֲשֶׁר לְמוּד גְּמָרָא אֵיזוֹ דָּאס גְּרַעֲסֵטֶע טְהֵרָה" (לְמוּד גְּמָרָא הוּא הַטְּהֵרָה הַכִּי גְדוּלָה). וּבְמִלִּים אֵלּוּ יִצְאָה נִשְׁמָתוֹ.

הרב הקדוש רבי מרדכי מלעכוויטש זי"ע אמר, אשר אמונה
 בהקדוש-ברוך-הוא ואמונת צדיקים הולכות יחד. אמונה בהקדוש-
 ברוך-הוא מטהרת את הנשמה, ואמונת צדיקים מטהרת את הגוף;
 כי באמת אם רואים ומביטים במעשי הצדיקים ומסירות נפשם אליו
 יתברך, ואיך שמוסרים את כל גופם, חלבם ודמם אליו יתברך,
 פשוטו כמשמעו, אז יכולים להבין מה זו הודפכות הגוף; כי גדולי
 מבחרי הצדיקים מוכנים בכל עת ורגע למסור נפשם בעבורו יתברך
 (אשר קטני הדעת והשכל אין להם משג בכל זה), אשרי עין ראתה
 צדיקים קדושים כאלו, שדבקים בו יתברך בדבקות אמת, וסובלים
 בזיונות, חרופין וגדופים, עלבונות ושפיכות דמים מאינשי דלא
 מעלי, ואף-על-פי-כן הם אינם מניחים את הדבקות שלהם בו
 יתברך, ומוכנים למסור את חלבם ודמם וגופם אליו יתברך.

הרבי רבי ברוך ממען'בוו זי"ע אמר: אמונה בהקדוש-ברוך-
 הוא ואמונת צדיקים, הן תרין רעין דלא מתפרשין.

ודבר זה תמיד צריכים לזכור, כי מי שפגם בבירתו, הוא ידבר
 ויזלזל בצדיקים הדבקים בו יתברך, כי אצלו נתקנים (תהלים נה, כ):
 "שלח ידו בשלומיו חלל בירתו", כי זה הולך ביחד — פגם הבירית
 וזלזול בצדיקים. מה עושה הסמ"ך-מ"ם? אמר מוהרנ"ת ז"ל:
 חותך ונבות וזורקן כלפי מעלה (עין רש"י דברים כה, יח), לוקח אנשים
 פשוטים ומגביהם למעלה ראש, ומפרסם אותם, כי אינו מתפחד
 מהם כלל, הם הם אנשים קטני ערך, ואינם יכולים לעזור לאחרים,
 ולכן הוא מפרסמם, ואנשים נמשכים אחריהם, ורוקדים קדוש וכו',
 ואת הצדיקי אמת הדבוקים בבוטול כל ישותם אליו יתברך, אשר
 יש בכחם לעלות ולהגביה את כל הנשמות הנפולות וכו' אליו
 יתברך, אותם הוא משפיל עד עפר, ואף אחד אינו מחזיק מהם כלל.

הרב הקדוש המגיד הגדול ממען'ריטש זי"ע פרש: "הנדאי שמו
 בן תהלתו" (פיוט "וכל מאמינים" לימים נוראים), הצדיק שעל ידו זוכים
 להפיר בנדאי את שמו יתברך, כמו-כן תהלתו — זוכים על ידו
 לשיר שירות ותשבחות אליו יתברך.

אָשׁר י"ד תלג - י"ד תלד בַּנְחַל רמז

אָשׁר עֵין רְאָתָה דְבַר זֶה, גְּלוּי אֱלֻקוֹת וְהַרְגָּשָׁה בְּרוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בָּא וּמְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָה, וְשׁוֹפֵף אֶת כָּל
לְבָבו עִמוּ יְתַבְּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ וְטוֹבָתָהּ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָהּ.

רְאֵי לְצִיַּת אֶת בְּעֵלְהָ, וְתַהֲיֵי מְסוּרָה אֵלָיו בְּכָל לְבָבְךָ, וּבְזִכּוֹת
זֶה יִהְיֶה לְכֶם יְלָדִים קְדוֹשִׁים; כִּי בְּעֵלְהָ הוּא אִישׁ צַדִּיק, אַבְרָהָם תָּמִים
בְּמַדּוּתָיו, וְלוֹמֵד תּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדְּחָק, וְלִכְּנֵן שְׁמַרְי מְאֹד לֹא לְצַעֵק וְלֹא
לְהַתְּפַרֵץ עָלָיו, אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ עוֹד מִגִּיל חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה, וּכְבָר אֲזִי הָיָה
שְׁמוֹר מְכֹל רַע, וְהָיָה שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו לֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל גִּישִׁים, וְהִתְמַיֵּד
בְּלַמּוּד. וְלִכְּנֵן שְׁמַרְי מְאֹד עָלָיו, וְאֲנִי מַבְטִיחַ לָהּ, שְׁתַּפְּקְדִי בְּזֶרַע שֶׁל
קִימָא מְמַנּוּ דִיקָא, וְאֵל תַּצִּיחֵי אֵל אֱלֹהֵי הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים וְכוּ',
הַמְּסִיתִים אוֹתָהּ לְהַתְּגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, לֹא לְשִׁמְעַע אוֹתָם,
אֲדַרְבָּה, אִם יָבוֹאוּ עוֹד פַּעַם וְכוּ', תַּגְּרִשִׁי אוֹתָם מִבֵּיתְךָ, וְאֲזִי טוֹב לָךְ
כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ אֶת טוֹבְתְכֶם כָּל הַיָּמִים...

י"ד תלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָהּ.

אודות שאלתך וכו', הרב הקדוש המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע פּרש את הפסוק (דברים ד, כד): "כי הוי"ה אש אכלה", מהו המאכל כביכול של הקדוש-ברוך-הוא? אש אכלה, הוא אוכל את האש וההתלהבות של ישראל, שיש להם בעת למוד התורה הקדושה, ובעת תפלתם ובעת קיום המצוות, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב יהודי המוסר נפשו בעבורו יתברך, ועושה את כל מעשיו באש ההתלהבות, ובוצר תמיד אתריו יתברך, כי העקר זה הלב שבוצר אליו יתברך תמיד, כי למעלה זה יקר מאד כשבר ישראל מתלהב מאד אליו יתברך, ומוכן למסור את נפשו לפניו יתברך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תלה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, כ"ב כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

את מכתבך המלא מרירות קבלתי, ולהשיבך — יקצרו הזמן וריעות, והזמן אינו בדי עכשו מרב הטרדות, ולכן אקצר קצת.

דע לך, שרבנו ו"ל גלה לנו (לקוטי-מותר"ן, חלק ב', סימן כ'), אשר תודה והודאה זה שעשוע עולם הבא, בזה שאדם מרגיל עצמו לתן תמיד תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד הנם שעשה עמו עד עכשו, על-ידי-זה נפתחים צנורות חדשים להמשיך לו ישועות חדשות; אשרי מי שמרגיל עצמו לתן להקדוש-ברוך-הוא תודה על העבר.

ובענין ששאלת וכו', אדם צריך לחיות עם תשבון הנפש, ובכל דבר צריך להתבונן היטב מה הרוח ומה ההפסד, 'יום' — יש בו עשירים וארבע שעות, או לאכל ולשתות, או לישן ולנוח, או

להתמיד בתפלה והתבודדות, או ללמד התורה הקדושה, או לקרב רחוקים אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדבר על לבם שישוּבו אליו יתברך, אף סתם להסתובב ולטייל ברחובות ובשוקים, או לקרא עתונים וכו', אין דבר כזה לבטל את הזמן היקר. ולכן ראה לחיות עם חשבון הנפש, וזה זוכים על-ידי התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שזהו ענין של חשבון הנפש — היכן הוא אוהז בזה העולם, ומה תכליתו בזה, ומה עליו לעשות בעולם העובר הזה, הנה יום והנה לילה, הנה שבוע והנה חודש, והנה עוד שנה וכו', הזמן הולך והומה, והגוף פן ואולי עקשו הגיע יומו. ולכן חבל על הופוחים ועל המריבות, יותר טוב לברח רק אליו יתברך, ולהמשיך על עצמו ערבות, ידידות, זיו שכינת עזו יתברך.

תקבע לעצמך קביעות לומר בכל יום "לקוטי-תפלות" על-כּל-פנים תפלה אחת ליום, ולומר בכל יום 'יום תהלים', באפן שחסים כל שבוע את כל ספר התהלים שמסגל לתשובה, ולקשר את האדם אל השער והאות השיך לשרשו בעולמות העליונים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), וכן תרגיל עצמך לומר את התפלות שב"שערי ציון", אשר רבנו ז"ל היה רגיל בזה מאד, ועל כלם — תדבר הרבה אליו יתברך, ותספר לו יתברך את כל מה שעובר עליך.

הדבק עצמך בו יתברך, ותדע שהכל לכל אלקות גמור הוא, ותלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, ותחדש אילו חדושים בפרשת השבוע על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל, ותלמד הרבה פרקים משניות, שמזכך את הנפש מכל מיני חלדה. ועל כלם — דף גמרא עם פרוש רש"י ותוספות, זה חיות לגפש, וכל-כּף חבל על כל יום שאתה מחמיץ את זה.

גא ונא ראה להרבות בצדקה בכל יום, ועל-ידי-זה תפתח את השערים הנעולים ממך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תלו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, כ"ב כסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, נר להצדיק נחל נובע מקור
חקמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, אהובי, ידידי היקר! אשר צריכים להרגיל עצמו לתן
תמיד תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל דבר, אשר אמר
רבנו ז"ל, שזה שעשוע עולם הבא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'),
וזה שיהי על כל פרט קטן, שצריכים לתת תודה והודאה לו יתברך,
ועל-ידי-זה יוכל לבקש על להבא כל מה שצריך, כי פשוטנים קדם
תודה, על-ידי-זה נתרחב הלב לבקש כל מה שצריך, כי קדם התודה
וההודאה נדמה לאדם כאלו לא רוצים אותו ולא שומעים אותו,
ובו ברגע שנותן תודה והודאה, בזה מגלה שיש בכחו לפעל, ועכשו
רוצה לפעל עוד ועוד, שזה מה שאנחנו אומרים שמונה פעמים
'אמת' לפני תפלת שמונה-עשרה ברכות, כי בזה אנחנו מחזקים את
עצמנו באמונה, ומגלים כי הקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו
נמצא, והוא הוציאנו מעבדות לחרות, ממצרים ומבית עבדים וכו'.
ולכן גם עכשו ישמע את כל תפלתנו ובקשתנו ממנו יתברך.
ולכן זה מאד מאד נחוץ תמיד להתחיל את התפלות עם תודה
והודאה, ועל-ידי-זה יתרחב לבו גם להבא, ויוכל לבקש כל מה
שצריך בגשמיות וברוחניות.

מה אמר לך! אין עוד טוב כמו זה שתמיד שמח בחלקו, וחי
עם תחושה של שמחה וטוב לב, ומאמין בו יתברך, ויודע שכל מה
שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמו הכל לטובה, ומאתו יתברך לא תצא
הרעות וכו' (איכה ג, לח), וזה חיים של שעשוע עולם הבא, לא-כן
ההפוך, מי שיש לו תמיד טענות אל הקדוש-ברוך-הוא, והוא תמיד
מלא דאגות וטענות על מצבו, ומלא מרירות ועצבות על כל מה

שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְחוֹשֵׁב שְׁפָלָם חַיִּיבִים לוֹ, אָדָם זֶה חַי מִמַּשׁ חַיִּי גֵיהֲנוּם, וְנִדְמָה לוֹ תָּמִיד שְׁלֵא יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ טַעֲנוֹת עַל כָּלָם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחֲזֵק עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינּוּ מִבְּקָשׁ וְאֵינּוּ צָרִיךְ טוֹבוֹת מֵאַף אֶחָד, הוּא תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ מִסִּבָּב אוֹתוֹ, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלָל, וְהַכֵּל לִפְלֵ אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְהֵיכֵן שָׂרָק מִסְתַּפְּל וּמֵה שָׂרָק שׁוֹמֵעַ, וּמֵה שָׂרָק נוֹשֵׁם — זֶה אֱלֻקוֹת גָּמוּר, וּמִי שְׁזוֹכָה לָזֶה, אֲזַי הוּא חַי חַיִּים נְעִימִים, עֲרֻבִים וּמְתוּקִים, וְהוּא דְבוּק רַק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין לוֹ שׁוֹם טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת לְאַף אֶחָד, וְאֵינּוּ מְרַגֵּישׁ מְחִיב לְאַף אֶחָד וּמֵאַף אֶחָד, זֶה נִקְרָא חַיִּים אֲמִתִּיִּים, וְהוּא כְּלִיל הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲשֶׁר כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ מַשְׁהוֹ מִהַזְוִלָּת, אוֹ מְרַגֵּישׁ עֲצָמוֹ מִשְׁפָּל מִהַזְוִלָּת, אוֹ חוֹשֵׁב שֶׁהַזְוִלָּת חַיִּב לוֹ מַשְׁהוֹ, הָאָדָם הַזֶּה עֲדִין רְחוּק מִהַשְּׁלֵמוֹת, וְלִכֵּן רָאָה מֵה לְפָנָיִךְ, וְאַתָּה תִּבְחַר אֵילֵי חַיִּים אַתָּה רוֹצֵה.

פַּעַם שְׁמַעוּ אֶת בְּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע לְשִׁיר בְּדִבְקוֹת נִפְלְאָה (תְּהִלִּים עג): "מִי לִי בְּשָׁמַיִם", (אֵין לִי אֵף אֶחָד בְּשָׁמַיִם שִׁיגֵן בְּעַדִּי), "וְעַמְּךָ" (אֲבָל כְּשִׁישׁ לִי אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ), "לֹא חִפְצָתִי בְּאַרְצִי" (אֲנִי כָּבוֹר אֵינִי רוֹצֵה שׁוֹם אֲרֻצִּיּוֹת בְּעוֹלָם). אֲשֶׁרֵי עֵין רְאָתָה זֹאת — מְדַרְגּוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים הַדִּבְקִים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שְׁזֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תלו

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הִנֵּה תְהִלָּה לְאֵל, נִפְתָּחָה הַחוֹמָה שֶׁל בְּרִזָּל וְכוּ', וַיְכוּלִים לְנַסֵּעַ

כָּבֵר אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, אֶף שְׁעָדִין יֵשׁ מְנִיעוֹת, אֲבָל לֹא כָמוֹ שֶׁהָיָה לְפָנַי כְּשִׁמוֹנָה-עֶשְׂרֵה שָׁנִים, שָׂאוּ הָיָה מִמֶּשׁ פְּקוּחַ נֶפֶשׁ לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל. וְתִהְיֶה לְאֵל, נִסְעָתִי כִּמָּה פְּעָמִים מִמֶּשׁ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, כִּי לֹא נִתְּנוּ וַיִּזָּה רַק עַד קֵיב, וְהִצָּרְכוּ קָדָם לְנִסְעַ יְשִׁיר לְמוֹסְקָבָה, וּמִשָּׁם לְבִקְשׁ רְשׁוֹת, וְשָׁלְחוּ עִמָּךְ אֵינְטוּרִיסְט, וְזֶה בְּאֵמֶת הָיָה ק'ג'ב' (הַמְשֻׁטָּרָה הַחֲשָׁאִית), וּפְחָדוֹ מָה אָתָּה עוֹשֶׂה שָׁם בְּאוֹמֵן... וְחִפּוֹ לָךְ שְׁעָתִים אוֹ שְׁלֹשׁ, וְאֲסוּר הָיָה עֲלֶיךָ לְנִסְעַ אוֹ לִילָךְ לְשׁוּם מְקוֹם רַק מִהֲצִיּוֹן חֲזָרָה לְקֵיב, וְהִרְבֵּה פְּעָמִים לֹא רָצוּ לְתַת רְשׁוֹת לְאוֹמֵן בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסוּ, וְאֲזוּ יִצְאָתִי וְלִקְחָתִי טְקִסִּי בְּלִי רְשׁוֹת, וְנִסְעָנוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, הַגְּעָנוּ לְאוֹמֵן.

וְאִיזוֹ שְׂמֻחָה הִיא זֹאת לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁנִּפְתָּחוּ הַגְּבוּלוֹת, וְנוֹכַל כָּבֵר לְנִסְעַ גַּם לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה — מִלְּהִיּוֹת אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂמָאֵד מְאֹד בְּקִשְׁנוּ וְהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ו'ל, שְׁנֵהִיָּה אֲצֶלוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוֹז, שְׂפָל מִי שְׂמָאֵמִין בּוֹ, שְׂיִבּוֹא אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה (עֵין חַיִּי-מוֹהֲרָן, סִימָן תג). וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה, שֶׁנוֹכַל כָּבֵר לְנִסְעַ כָּלֵל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְהִנֵּה יְדוּעַ, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, אֲנִי רוֹצֵה לְכַנּוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, וּמֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָיְתָה זֹאת, שֶׁנִּפְלָתִי בִּיבְנֵאֵל, שֶׁהוּא בְּגִלְלִי הַפְּתוּחֹן בְּחֻלְקוֹ שֶׁל נִפְתָּלִי (עֵין הַוִּשְׁעַ יט, לג), וְאֲנִי בְּעֶצְמִי אֵינִי יוֹדֵעַ מָה זֶה וְעַל מָה זֶה, שֶׁנִּפְלַח חֻלְקִי וְגוֹרְלִי בִּיבְנֵאֵל, אֶף מֵאַחַר שֶׁהִכַּל בְּהַשְׁגָּחָה, וְתִהְיֶה לְאֵל, כָּבֵר בְּנִיתִי אֶת בֵּיתִי שָׁם, וְגַם יֵשׁ לָנוּ קְבוּצָה כְּחֵמֶשׁ-עֶשְׂרֵה מְשֻׁפָּחוֹת מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַגְּרָעִין הַרְּאִשׁוֹן, אֲקַוֶּה שְׁעוֹד נִזְכֶּה לְהִתְרַחֵב עַד מְאֹד עִם מְאוֹת וְאַלְפֵי מְשֻׁפָּחוֹת, אֶף שֶׁזֶה נִרְאֶה עֲכָשׁוֹ כְּחֵלוֹם, אֲבָל בְּעֲזָרְתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַחֵלוֹם יִתְגַּשֵּׁם.

מָה אָמַר לָךְ! אֵת זֶה לֹא צְפִיתִי, שְׁדִיָּקָא "הַרְעַ הַמְּקוֹמִי", קָרִי: "הַרְבַּ הַמְּקוֹמִי", הוּא יְהִי מוֹנֵעַ הַכִּי גְדוֹל, אִישׁ רַע וּבְלִיעַל, שְׂאִינוּ נוֹתֵן לְפִתְחַ פְּעוּטוֹן לְתִינּוּקוֹת וְתִלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים וּבֵית-סֵפֶר לְכַנּוֹת וְכוּ', וְהַעוֹלָה עַל הַכֵּל אֶת הַמְּקַוֶּה לְנִשְׁיִם הוּא סָגַר בְּעַדָנוּ, וְדַבְּרָתִי

עמו וכו', והוא מצחק ומתהל ב'י, וחושב שאיני יודע את התכסיסים שלו, זה רשע מרשע, טמא מטמא, ויהיה עוד שמו לשמחה בכל העולם, עד סוף כל הדורות. היתכן "רב", שלא יתן לנשים להכנס למקנה עם כל מיני תואנות וטענות ותרוצים, הוא צריך לשפץ וכו', ואני אמרתי לו, שאני נותן לו את כל הכסף בעבור שפויץ וכו', והוא מתחמק, אזי אני רואה איזה רשע מרשע הוא זה, ומי יודע כמה עוד נצטרך לסבל ממנו וכו', כי זהו הסמ"ך-מ"ם בעצמו, המונע את טהרת בנות ישראל, ועוד יום יבוא, ויתגלה קלונו בפרים, ימח שמו וזכרו של הטמא מטמא הזה, עוד תתגלה הרשעות שעושה לנו בכל העולם כלו, ואנחנו ננצח לבסוף.

העקר עלינו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר! עלינו רק לחזור בתשובה שלמה, ובזכות התשובה האמתית ימתקו מאתנו כל הדינים.

אומרים בשם צדיקים קדושים, שאדם צריך לבטל את כל רצונו לגמרי לרצונו יתברך, איך שהוא יתברך רוצה בן יהיה, זוהי המדרגה הכי עליונה, שלא יהיה לו שום רצון אחר, רק כפי רצונו יתברך. ובאמת רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קעז): כשאדם מתבטל לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ואין לו רצונות אחרים, רק כפי שהוא יתברך רוצה, אז ימליך מלכותיה, ועולה ומעלה את המלכות עד אין סוף, רישא דלא אתידע, ולית מאן דקימא בה.

והנה אנחנו מוצאים בתפלת ראש חודש: "בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון", שבראש חודש, אז הוא שרש התשובה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י'). שבכל חודש קרוח ועדתו מתהפכים כבשר בקלחת וצועקים: "משה אמת ותורתו אמת", והן בדאים, כי אז הוא שרש התשובה, עין שם. נמצא שראש החודש אז הוא זמן תשובה, ולכן אנו מבקשים ומתפללים לפניך יתברך — עכשו אנחנו מקריבים לפניך זבחי רצון, הינו

אֲנַחְנוּ שׁוֹחֲטִים וְזוֹבְחִים אֶת הַרְצוֹן לְגַמְרֵי, שְׁלֵא יִהְיֶה לָנוּ רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, כֹּל זֶה הוּא קִרְבָּן רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שְׂאֵז הוּא שְׂרָשׁ הַתְּשׁוּבָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), שְׂבִרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָנוּ מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִמְחַל לָנוּ עַל כָּל חֲטָאתֵינוּ, כִּי גַם אַתָּה רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם אוֹמֵר: הִבְיָאוּ עָלַי כַּפָּרָה עַל שְׂמַעֲטֹתַי אֶת הַיָּרֵחַ, כִּי גַם אַתָּה כַּבֵּיכּוֹל עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה. וְלִכֵּן גַּם אֲנַחְנוּ מְבַקְשִׁים עַל נַפְשֵׁנוּ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עֵינֵי שָׁם. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה שְׁלָנוּ, שֶׁהֵיוּ לָנוּ רְצוֹנוֹת אַחֲרֵים מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְעַל זֶה אָנוּ מְקַרְיָבִים קִרְבָּן לְפָנָיו, זִכְחֵי רְצוֹן, שְׂאָנוּ שׁוֹחֲטִים וְזוֹבְחִים אֶת הַרְצוֹן, שֶׁהֵיוּ לָנוּ רְצוֹנוֹת אַחֲרֵים מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא רְצִינוּ לְבַטֵּל אֶת הַרְצוֹן שְׁלָנוּ לְגַמְרֵי לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִקְבֵּל עָלֵינוּ בְּשִׂמְחָה כֹּל הַבָּא עָלֵינוּ, וְזֶה שְׂאָנוּ מִתְּפַלְלִים אֵז "וְתִשׁוּעַת נַפְשָׁם מִיַּד שׁוֹנָא", שְׂסוּבֵב עַל הַשׁוֹנָא הַגָּדוֹל שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הַרָע שְׂמַסִּיתוּ, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ טַעֲנוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מַה שְׂנַעֲשֶׂה נֶגְדַּ רְצוֹנוֹ, כִּי כָּל אָדָם נִכְנָסִים בּוֹ כַּפִּירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, כִּי שׁוֹאֵל שְׂאֵלוֹת וְכוּ', וּמְקַשֶׁה קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ — לְמַה מַּגִּיעַ לוֹ כְּזֹאת, וְלִכֵּן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָנוּ עוֹסְקִין בְּתְשׁוּבָה עַל כֶּף שֶׁהֵיוּ לָנוּ רְצוֹנוֹת אַחֲרֵים מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכִמוֹ שְׂאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אֲכוֹת ב', ד'): בְּטַל רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ; אָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ רוֹצֵה, שֶׁכֵּן יִהְיֶה, וְלֹא יִקָּשֶׂה עָלָיו יִתְבַּרֵךְ שׁוּם קִשְׁיוֹת, וְלֹא יַעֲלֶה עַל לְבוֹ שׁוּם סַפְקוֹת וְעַקְמוּמִיּוֹת וְכוּ', אֲלֹא יִדַע שְׂזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וְכֶף מְסַפְרִים עַל צְדִיק אַחַד, שְׂסָבֵל הַרְבֵּה מְאֹשְׁתוֹ וּמִלְדִּיו וְכוּ', וְתַמִּיד שְׂמַעוּ אִיךְ אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: "אֲזוּי ווִיל דְּעַר אִיבְעַרְשְׂטֵעַר", כֶּף רוֹצֵה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאוֹמֵר שְׁלֵא יִהְרֶהוּ, חַס וְשְׁלוֹם, אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲלֹא יִדַע תַּמִּיד, אֲשֶׁר זֶהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו מִפְּנֵי כְּוָנָה עָלְיוֹנָה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׂאָדָם יוֹדֵעַ, שְׂכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא, כִּי אֵין עוֹד תַּעֲנוּג וְשְׂעִשׁוּעַ יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, שְׂאָדָם מְבַטֵּל רְצוֹנוֹ לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עִם כָּל מַה שְׂיֵשׁ לוֹ.

ומדי דברי מראש חדש, עליך לזכור מה שאמר רבנו ז"ל
 (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנא), אשר בראש חדש אז הוא זמן לבקש
 על הילדים, שיהיו בריאים, ולכן אמירת פְּרִשְׁת "ויבראשי חֲדָשִׁיכֶם"
 מסגל לרפואות הילדים, זמן כפָּרָה לְכָל תולדותם, ולכן ראו לומר
 פְּרִשְׁת "ויבראשי חֲדָשִׁיכֶם", ולהתפלל אחר-כך, אשר בזכות הפְּרִשָּׁה
 הזו תהיה רפואה לבן שלך.

הדורש שלומך וטובתך פל הימים...

י"ד תלח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, כ"ב בסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור
 חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאפה כותב במה שעובר עליך וכו', ואפה מרגיש
 שאפה הולך להשתגע מרב שעמום וריקנות שאפה מרגיש כך וכו',
 עצתי אמונה, שתקח משניות, ותתחיל לומר כסדרן פרק אחר פרק,
 בלי שום פרושים, ואם תוכל להספיק בכל יום ח"י פרקים — אין
 למעלה מזה, כי למוד משנה משנה את האדם ומטהר את הנשמה,
 ואי אפשר להסביר את גדל התועלת לאדם שזוכה לשקד על למוד
 משניות. ואם תוכל ללמד יותר — מה טוב ומה נעים, ומרן ה'בית
 יוסף' זכה, שנתגלה לו מגיד מן השמים בזכות למוד משניות. ולכן
 ראה להרגיל עצמך לומר הרבה פרקים משניות, ואף שאפה אינה
 מבין כלום — מה בכך?! על-ידי רבוי גרסא במשניות, תזכה
 שיטהר מתך, ותזכך את נשמתך, וכבר לא תרגיש שום ריקנות,
 אדרבה תרגיש ספוק בפשי ופנימי עד מאד, ותזכה בזמן קצר לאור
 רוחני ולשפע גשמי, שאי אפשר לתאר ולשער כלל. ואינה צריך
 להתיעז עם אף אחד, כי כלם יעשו מזה צחוק וכו', כי אף אחד
 אינו יודע אל איזה מצב הגעת עד שגועון ממש, ואפה הולך עם

מחשבות של התאבדות, רחמנא לצלן, ולכן שמע בקולי, ותקח משניות (היום יש כל סוגי הדפסות עם אותיות גדולות מאירות עינים, ועם נקודות, אשר מאד קל לגרס), וראה לגרס פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, ואם תאמר: היכן זה כתוב בספרי רבנו ז"ל? עין בשיחות-הר"ן, סימן קפה, שרבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו, שיאמרו בכל יום ח"י פרקים משניות, ואחד מהם היה מוהר"ן ז"ל בעצמו. אף שהיה אביו בכעס עליו, שגורס בכל יום ח"י פרקים משניות (פי בננו היה למדן גדול), אף-על-פי-כן קיים את זה מוהר"ן ז"ל כל ימי חייו, ואף אחד מאנשי שלומנו לא שם לב לזה — מה היתה הנהגתו של מוהר"ן ז"ל על-פי צויו של רבנו ז"ל. ולכן מה לך להתבלבל מטפש זה? או מחמור זה? ... הרי אף אחד אינו יודע מה עובר עליך וכו', כל-כך מרים לך החיים, ואתה הולך במחשבות מבהלות ומבלבלות וכו', עד שאתה עושה שטיות — נפגם בפגם-הברית, ונכשל בעברות חמורות, שזה מכניס בך רוח שטות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג): אין אדם עובר עברה, אלא אם-כן נכנסה בו רוח שטות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): כפי רבוי עברות שלו, כמו-כן מתגברת עליו הרוח שטות, רחמנא לצלן; והנה יש תרופה ברוקה לצאת מהשעמום והשגעון — על-ידי שיהיה רגיל באמירת הרבה פרקים משניות, שזו קרן נצחית, ורק זה ילוג אותך בקבר ובעולם הבא וכו', ועכשו את מי תצית — חמור בדמות אדם? ... או צדיקי הדור, שגם הם התנהגו כך במשך כל ימי חייהם?!

מה אמר לך! הרגל עצמך לצאת אל איזה הר או שדה או במרתף, שאין שום בני-אדם שומעים אותך, ותצעק אליו יתברך בקולי קולות, שאתה רוצה לצאת מהפח קוש שנפלת לשם, ותהיה רגיל הרבה מאד להתבודד עמו יתברך, ואף שבהתחלה ידמה לך שאף אחד אינו רוצה אותך וכו', וכאלו אין שומעים לך וכו', הכל הבל ורעות רוח, כי כל דבור שמנדברים עמו יתברך — נשמע ונתקבל, כי אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ולכן מה שיך שלא שומעים

אותך? ! הלא אין בלעדיו יתברך כלל, אלא מרבוי דברים בטלים וּלְשׁוֹן־הַרֶע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת וְכוּ' וְכוּ', בְּרֵאתָ שְׂדִים וְרוּחוֹת וְקַלְפוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה לְךָ שֶׁבְּמִקוּמְךָ אֵין שָׁם אֱלֻקוֹת, אֲבָל אִם תִּרְבֶּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְמַעֲט לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וּמְבֹטְלִים, דְּבוּרִים שְׂאִין בָּהֶם תְּכִלִּית, דְּבוּרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, וּמְכַל שֶׁכֵּן דְּבוּרִים אֲסוּרִים וְכוּ', אִזְ דִּיקָא יְאִיר עֲלֶיךָ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה גְּדוּלָה עַד מְאֹד, וְכַמּוּבָא (עֵין בְּאַגְרַת הַמּוֹסֵר לְהַגְרָא בְּשֵׁם מִדְּרָשׁ), שְׁעַל כָּל רַגַע שְׂאֵדָם חוֹסֵם אֶת פִּיו לֹא לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים, מְאִיר עֲלָיו אֹר הַגְּנוּז; וְלִכְּן שָׁמַע בְּקוּלִי, מַה דִּהְיָה הָיָה, תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, קִבַּל עַל עֲצֻמְךָ לֹא לִילֶךְ בְּטַל, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, וּתְתַחֵיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְתַמִּיד בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, וְזֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מִהַבּוּץ. וְאִם תִּצְיֵת אוֹתִי בְּזֶה, לֹא תִפְסִיד — לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת, וּבְזִמְן קֶצֶר תִּרְאֶה הַתְּחִלָּה אֶצְלֶךָ, וּתְרַגֵּשׁ סְפוּק נַפְשִׁי מְלֵא.

הַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי זֹשָׁא מְאַנִּיפּוּלִי זי"ע, נִסַּע פְּעַם עִם בַּעַל עֲגָלָה לְדַרְכוֹ, וּבְאִמְצַע הַדֶּרֶךְ נִכְנָסָה הָעֲגָלָה בְּבוּץ, וְלֹא יָכְלָה לְזוּז יוֹתֵר, וְהַבַּעַל עֲגָלָה עָבַד קָשָׁה לְהוֹצִיא אֶת הָעֲגָלָה מִהַבּוּץ, וְלֹא הָיָה יָכוֹל, וְהָרִים הַרְבִּי רַבִּי זֹשָׁא זי"ע עֵינָיו לְשָׁמַיִם וְאָמַר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ מַה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי, אַתָּה רוֹצֶה שְׂאֲחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אֲנִי מִמֶּךָ תּוֹצִיאֲנִי קִדָּם מִהַבּוּץ, וְאוּכַל לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה" ... וּפְתָאֵם הַצְּלִיחַ הַבַּעַל עֲגָלָה לְהוֹצִיא אֶת הָעֲגָלָה מִהַבּוּץ, וְהַתְּחִילוּ לְנַסֵּעַ. תְּבִיֵן אֶת הַסְּפוּר הַזֶּה בְּשִׁבְלֶךָ, צֵא מִהַבּוּץ, וְתוּכַל לְנַסֵּעַ וּלְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים — לְהַתְּבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְגַרֵס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת. וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׂתַהֲיָה רְגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', כִּי הַתְּהִלִּים נִחְלָקִים לְשִׁבְעָה חֻלְקִים כִּימּוֹת הַשָּׁבוּעַ, וְכָךְ תִּנְפָּה לְסַיֵּם כָּל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְזֶה יוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת הַגְּאֻנָה הַסְּרוּתָה שֶׁנִּמְצְאָת בָּךְ, כִּי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר: מִמָּה נִשְׁתַּגַּע אָדָם? רַק מִחֻמַּת רַב גְּאֻנָה שֵׁישׁ בּוֹ. וּפְלֵא עַל גְּבִי פְּלֵא מִי שְׂאוּמֵר תְּהִלִּים, נִשְׁפָּרַת אֶצְלוֹ הַגְּאֻנָה סְרוּתָה. וְלִזְאוֹת תִּרְאֶה, אֲשֶׁר כָּל אֱלֹהִים הַחֻקִּים בְּעֵינֵי עֲצָמָם, יִהְיוּ מִי שִׁיְהִיו, אֵף פְּעַם לֹא יֹאמְרוּ תְּהִלִּים, כִּי זֶה לֹא מִתְּאִים לָהֶם לִהְיוֹת "תְּהִלִּים וְנֹאנְעֵר", אֲחַד שְׂאוּמֵר תְּהִלִּים,

כי נראָה לָהֶם כְּמוֹ פְּשׁוּטֵי עַם... הַלְוָאֵי תְּצִיחַ אוֹתִי, וְאִז תִּשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, כ"ב כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל אֱלוֹ שְׁמַחֲכִים עַל יוֹם מוֹתִי, תִּהְיֶה בְּטוֹחַ שְׁאֲנִי אֲאַרְיֶךָ יָמִים יוֹתֵר מֵהֶם... וְדִיקָא הֵם יָמוּתוּ בְּקִצּוֹר יָמִים וְכו', וְגַם דְּוֹד הַמְּלֶךְ מִתְּאוֹנָן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וּבּוֹכָה (תְּהִלִּים מֵא, ו): "אוֹיְבֵי יֵאָמְרוּ רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ וְגו', יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שׁוֹנְאֵי עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי" וְגו', וְנָה בְּרוּר. וְלִכֵּן אֵל תְּשִׁים לֵב שְׁפָמָה כְּלָבִים נוֹבְחִים וְכו'.

הַקְּרוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָשֶׁר שָׁמַר אוֹתִי כָּל יְמֵי מְאוֹיְבִים וְשׁוֹנְאִים, הוּא יִשְׁמְרֵנִי כָּל יְמֵי חַיֵּי עַל פְּנֵי אֲדָמוֹת, וְאֶפְלוּ אַחֲרֶיךָ וְכו', כִּי כָּל יְמֵי מֵאָז שְׁזַכִּיתִי לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנוּ ז"ל, אֲנִי בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחֵתִי רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְּךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רק חזק ואמץ מאד מאד לשמר על דבור פיה, יהיה איה שיהיה, פי כף אמרו (ברכות יט.): לעולם, אל יפתח אדם פיו לשטן; ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קיג), שאדם דן את עצמו, ולכן צריך לשמר מאד איה הוא מדבר לאחרים, ואיה פוסק לאחרים, פי אז הוא פוסק לעצמו. וכבר אמר החכם מכל האדם (קהלת ה, ה): "אל תתן את פיה לחטיא את בשרך, ואל תאמר לפני המלאך פי שגגה היא, למה יקצר האלקים על קולך, וחבל את מעשה ידיך". ודרשו חכמינו הקדושים (שבת לב): אלו הבנים, לפעמים אדם מפליט דבורים מפיו נגד ילדיו, ורחמנא לצלן, וגורם להם נזק וכו', ולכן צריכים לשמר מאד על הדבור, ותמיד תחשב שהיא יתברך עומד כביכול ממולך ושומע דבוריך, ואז תשמר מאד על הדבור.

וראיתי פעם טעם למה האבא מברך את ילדיו בכניסת שבת? פי יכול להיות שבאמצע השבוע שעברו עליו טרדות ודאגות וצרות וכו', והפליט קללה מפיו, חס ושלום, ולכן עכשו בכניסת שבת בשבאה מנוחה, אז הוא הזמן לברכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תמא.

בעזרת השם יתברך, יום תמישי לסדר גי' שב, כ"ג פסלו ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שחסידות ברסלב אינו דבר פרטי וכו', ואינו מתאכסן אצל אנשים פרטיים וכו', רבנו ז"ל הוא מתנה לכלל ישראל, ולכלל העולם פלו, ובפרוש אמר (חיי מוהר"ן, סימן רנא), שיכול להחזיר את כל העולם בתשובה, ואפלו גויים הוא יכול להביא סמוך אל דת ישראל. ולכן מצוה לפרסם את דבר רבנו ז"ל דעם רעבינוס ואף

לְכֹל הָעוֹלָם כֵּלּוּ, וּלְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּשָׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת, וּלְפָרְסָם אֶת לְמוֹדוֹ לְכֹלָם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיִנּוֹת הַחֻקִּים חוּצָה, וְאֵין לְאֵף אֶחָד רְשׁוֹת לומר "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמֹרוֹת", כִּי אֵף אֶחָד אֵינוֹ בְּעַל־הַבַּיִת עַל דְּבַר רַבֵּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֹגֵר מְתַנֵּי, וּמְפִיץ אֶת אֹרֶךְ רַבֵּנוּ ז"ל לְכֹל הָעוֹלָם כֵּלּוּ, וְיִתְבַּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן, וְאֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְלַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְכֹלֵי גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְפָרְסָם לָהֶם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל. וּבִפְרָטִיּוֹת עֲנִין הַתְּבוּדוֹת, שֶׁזוֹ חֲרָבוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וּבְזָה יִכְבַּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֵּלּוּ לְחַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁד"י.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכֹל יוֹם סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּבִפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר מִי שֶׁלּוֹמֵד אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", כָּבֵר אֵינוֹ צָרִיף סֵפֶר מוֹסֵר אַחֵר, כִּי הַסֵּפֶר שֶׁלוֹ יִפְתַּח אֶת קִשְׁיוֹת גִּידָיו שֶׁל הָאָדָם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַמֵּיד בַּסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׂגוּר עַל פִּיו. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַסֵּפֶר שֶׁלוֹ זֶהוּ אֶתְחַלְתָּא דְּגֵאֲלָה (עֵין חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן שמו), וַיֵּשׁ לומר בְּכֹלֵי־יּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת, בְּכֹלֵי־יּוֹת אִם סִפְרֵי שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל יִכְנָסוּ בְּעוֹלָם, יְכוּלִים לְהַכִּין אֶת עֲצָמָיו לְגֵאֲלָה (כֵּן אָמַר ר' גַּבְרֵלִי ז"ל, תְּלִמִּידוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כְּשֶׁדָּחְקוּ עָלָיו אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, שֶׁיֵּאמַר מָה הָיָה כְּתוּב בְּמַגֵּלַת סְתָרִים). וּבִפְרָטִיּוֹת כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֶת כְּאֲבֵי גַפְשׁוֹ, אֵיךְ שֶׁנֶּפֶל בְּפִחַ יְקוּשׁ וְכוּ', וְאֵל אֵילוֹ טוֹבוֹת רַבֵּנוּ ז"ל מְבִיאֵוּ וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּקִבְעוֹת אֶת הַ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", וְכֵן עוֹשֶׂה לְעֲצָמוֹ שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" כְּסֵדֶרֶן, שֶׁרַק עַל־יְדֵי מוֹהַר"ת ז"ל יְכוּלִים לְהַבִּין אֶת דַּעַת

רַבְּנוּ ז"ל. גַּם רָאָה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם אֶת שִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּ"שִׁיחוֹת־הַר"ן" וּבְ"סִימָנוֹת־הַר"ן".

הַעֲקָר לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלּוֹ בְּהֶבֶל וְרִיק, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְשָׁמֵר יוֹתֵר מֵהַפֵּל, כִּי כָּל יוֹם שֶׁעוֹבֵר לֹא יַחְזוֹר לוֹ לְעוֹלָם, וְכָל רֵגַע הָאָדָם מֵת, וְאִף אֶחָד אֵינוֹ שָׁם לֵב לָזֶה, אִם לֹא שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּזִמְנֵי מְצוּוֹת, אוֹ יִשָּׁן, אוֹ אוֹכֵל, אוֹ לוֹמֵד תּוֹרָה, אוֹ מִתְפַּלֵּל, אוֹ מְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם וּמְחַזְקֵם, שְׂזֵה גַם־כֵּן מְצוּה גְּדוּלָה, כִּי בְּזֵה שֶׁמְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים — הַדְּבוּרִים חוֹזְרִים גַּם אֵלָיו, וְהוּא נִתְעוֹרֵר. אוֹ שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה שְׁלִיחַ לְדַבֵּר מְצוּה, וּמְפִיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה טו, סִימָן א'), שֶׁאֵין לָךְ חֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּשֶׁלִּיחַ שֶׁמְשַׁתְּלַח לַעֲשׂוֹת מְצוּה, וְנוֹתֵן נַפְשׁוֹ כְּדִי שִׁיְצַלִּיחַ בְּשִׁלְיחוֹתוֹ; וְזֶה סוֹבֵב עַל הַפְּצַת מְעִינוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה — מִלְּהַפִּיץ אֶת תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהַפֵּל יִדְעוּ שִׂישׁ רַבִּי כְּזֶה.

הַעֲקָר לְהַפִּיץ לַעֲצֻמוֹ, שֶׁהוּא יִדְעֵ שִׂישׁ רַבִּי כְּזֶה, וְרֵאוּי וְנִכּוֹן שִׁיתְמִיד בְּלַמּוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאִזּוֹ יִרְגִישׁ טַעַם אַחֵר בְּהַתְקַרְבוּת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה מְ"לְקוּטִי־מוֹהַר"ן", וְאוֹמֵר עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה מְ"לְקוּטִי־תְּפִלוֹת", וְלוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֶת הַתְּלִכּוֹת מְ"לְקוּטִי־הַלְּכוֹת".

הַדּוֹרֵשׁ שֶׁלוֹמֵד וְטוֹבְתָהּ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד לְשָׁמֵר עַל הַדְּבוּר שְׁלֶךָ, כִּי אֲנִי רוֹאֶה לְצַעֲרֵי הַרְבֵּה, שִׂישׁ לָךְ מִחֲלַת "דְּבַרְחַת", שֶׁאִתָּה מְכַרַח לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת כָּל

העולה על רוחך, וזה גורם לך כל הצרות שבְּעוֹלָם, כי כָּךְ אָמַר
החכם מְכַל הָאָדָם (משלי כא, כג): "שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, שֹׁמֵר מִצְרוֹת
נַפְשׁוֹ"; וַיֵּשׁ מֵאִמֵּר הַחֲכָם: 'כָּל זְמַן שֶׁהַדְּבוּר אֶצְלִי, אֲנִי שׁוֹלֵט עָלָיו,
כִּיגַע שְׂיֵצֵא מִמֶּנִּי הַדְּבוּר, הַדְּבוּר שׁוֹלֵט עָלַי, וּכְבֹּר מֵאַחֵר, וְלִכְּנֹן
תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְהַרְבוֹת בְּדַבּוּרִים עִם אֶף אֶחָד וְכוּ', כִּי לֹא
יִמְלֹט, שְׁעַל-יָדַי רַבּוּי דְּבוּרִים תִּפְּל. וְכִמּוֹ שֶׁאִמֵּר הַחֲכָם מְכַל הָאָדָם
(משלי י, יט): "כִּרְבֹב דְּבָרִים לֹא יִחַדֵּל פֶּשַׁע"; אֲנִי מְקַנֶּה שְׂתַצִּית אוֹתִי,
וְאִזּוֹ הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלֹךְ יִחְזֹר עַל הַצַּד הַטּוֹב וְכוּ', כִּי תִרוֹץ אַחֲרַיךָ,
אִם לֹא תִרְבֶּה בְּשִׂיחָה עִמָּה.

הַמְּבַרֵךְ אוֹתְךָ בִּישׁוּעָה שְׁלֵמָה...

י"ד תמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ"ג כְּסֻלוֹ ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַרְבֵּה הַיְקָר לִי מְאֹד ... שְׁלִיט"א.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם עִם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וּמְאֹד נִהְנִיתִי
מֵהֶם, אֲשֶׁרִיכֶם שְׂאֵתֶם זוֹכִים לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), שְׁזֵה תִקּוֹן עַל הַעֲבֹר וְכוּ'. הַעֲקָר אָמַר
רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׂתַהֲיָה לוֹ אֲמוּנָה בַּחֲדוּשִׁים
שְׁלוֹ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִהְנֶה מֵהֶם, וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן כא): כְּשֶׁמְחַדְּשִׁים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מֵהַקְּלָפוֹת
שְׂרוּצִים לִינֵק מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, וְצְרִיכִים לְהַעֲמִיד אֲנָשֵׁי חֵיל שְׁלֵא
יִתְקַרְבּוּ זֶר אֲלֵיהֶם, וְזֵה נַעֲשֶׂה עַל-יָדַי לְמוֹד פּוֹסְקִים.

וַיֵּשׁ לוֹמַר כְּפִנְתּוֹ עַל-פִּי מָה שֶׁאִמֵּר (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תפד), שְׁזֵה
יֵצֵר הָרַע אֶצֶל לוֹמְדִים לְחַדֵּשׁ אִיזָה דִין חֲדָשׁ, וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְהַעֲמִיד
שׁוֹמְרִים לְפָנַי הַחֲדוּשׁ וְאַחֵר הַחֲדוּשׁ שֶׁמְחַדְּשׁ, הִינּוּ שִׂישְׁמֵר
שְׂמֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, לֹא יֵצֵא, חֵס וְשְׁלוֹם, דִּין נִגְדֵה הַשְּׁלֵחַן עֲרוּךְ, וְלֹא
יִחְמִיר מְדִי, וְלֹא יִקַּל מְדִי, וּבְכַרְטוּת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי
תּוֹרָה, הוּא צְרִיךְ תְּמִיד לְדַעַת, שֶׁאֲסוּר לְצֵאת מִדְּרָכֵי הַשְּׁלֵחַן עֲרוּךְ

והפוסקים וכו', הן אמת שמצוה לחזק את כלם, אבל לא על חשבון השלֵטן צרוף, אשר יסוד ביהדות, ובשביל זה הזהירנו רבנו ז"ל כל־כף הרבה על למוד שלֵטן צרוף, ואמר (שיחות־הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום פוסקים, ואפלו רק דין אחד הוא מחיב ללמד, ואסור להתחמק מזה.

וידוע מה שכתוב בזהר (הקדמה ה.), שעל־ידי חדושים של שוא, הוא בורא רקיעין דשוא, וגורם חרפן וכו', פי אם לא מגלים את האמת, הוי מר מאד, ויכולים להטעות את הבריות ההולכות אחר עצתו; פי אם לא מגלים את האמת, אשר עקר התכלית היא תורה ותפלה וקיום המצוות בשמחה, הכל שקר וכזב, ויכולים להטעות עצמו ואת אחרים בזה העולם מאד מאד.

ומוכא בספר "נוי העמודים" מבין השל"ה הקדוש, שחייב על כל בר ישראל ללמד בכל יום דף גמרא כמו הנחת תפלין, וידוע שהסמ"ך־מ"ם נותן ללמד הכל, אבל לא גמרא, פי מלמוד זה הוא מאד מפחד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ריד): תלמוד גימטריה הקלפה שמחטאת את האדם בפגם הברית, קלקול המחין, ועל־ידי למוד תלמוד — גמרא, מכניעים את הקלפה הזו. וכן מוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ג'): לשמע נגון ממנגן רשע, קשה לעבודת הבורא; ומוסיף מוהרנ"ף ז"ל (לקוטי־הלכות, אפטרופוס, הלכה ג'), שאפלו כל מיני קולות ודבורים של מנגן רשע מזיק, ועל־ידי למוד גמרא, נשמר מכל זה; רואים מעלת למוד גמרא.

ידוע, אשר הרב הקדוש הרבי ר' מענדיל מרימנוב זי"ע, היה תלמיד הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, ורבו בחר בו שיהיה בעל תפלה קבוע בראש השנה, ולא רצה שאחר יתפלל. שנה אחת בראש השנה התחבא, ולא רצה לגשת להיות שליח צבור, והרבי רבי אלימלך זי"ע לא רצה להתפלל עד שימצאו אותו, אחרת אינו מתפלל, והלכו כל התלמידים לתפשו ולבקשו עד שמצאוהו מתחבא, אמרו לו, שהרבי אינו רוצה להתחיל להתפלל, עד שתהיה

שְׁלִיחַ-צְבוּר, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ בְּרָרָה וְנִכְנָס לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ, וְהֵלֵךְ לְעִמּוּד
וְהִתְפַּלֵּל כְּדַרְכּוֹ. אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה הִפְצִירוּ בּוֹ כָּל הַצְּדִיקִים, תְּלַמִּידֵי
הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, מַה זֶה וְעַל מַה זֶה עָשָׂה? עָנָה וְאָמַר: כִּי
מִקְבָּלָנִי, מִי שֶׁנִּבְחַר כְּשִׁלְיַח צְבוּר בְּיָמִים נוֹרָאִים, חָיָב לְהִזְדַּהֵר
מִחֲמַשָּׁה-עֶשֶׂר בָּאָב וְאֵילָף לְכָל יַעֲבֹר עָלָיו יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי שְׁעוֹר
בְּגִמְרָא, וְהָיֹת שֶׁהַשָּׁנָה בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל שְׁנִסְעֵתִי מֵעִיר פְּרִיסְטִיק עַד
לִיזְעֶנְסֶק הָיוּ לִי הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וּטְרָדוֹת וְצָרוֹת בְּדַרְכּוֹ, וְלֹא יָצָא לִי
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹרֵי בְּגִמְרָא, לְכֵן הִחֲבַאתִי עֲצָמִי, וְלֹא רָצִיתִי
לְהָיֹת שְׁלִיחַ-צְבוּר, כִּי אֵינִי רְאוּי לָזֶה, וְלָכֵן בְּחַרְתִּי לְהִתְקַבֵּא. רוֹאִים
מִזֶּה מַעֲלַת לַמּוֹד גְּמִרָא, שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵאת הַהִלְכָה. וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי מִי
שֶׁמִּתְחַזֵּק בְּעֲצָמוֹ לְלַמֵּד גְּמִרָא, וּמְחַזֵּק גַּם אַחֲרָיִם.

מָה אָמַר לָכֵם! גְּדוּלָה אֶהְבֵּתִי אֲלֵיכֶם, וְאֲנִי מַצְפֶּה לְרְאוֹתְכֶם
בְּקָרוֹב.

הַמְּאַחַל לָכֵם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תמה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אֲנִי דוֹרֵשׁ כְּכֹר בְּרַבִּים שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים, וּמָה
אֲנִי דוֹרֵשׁ? רַק עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל מְסַפְּרִיו הַקְּדוֹשִׁים,
וְלָמָּה אֲנִי מְזַכֵּיר תָּמִיד אֶת הַמְּרָאָה מְקוֹם בְּאִיזוֹ תוֹרָה אוֹ בְּאִיזוֹ
שִׁיחָה זֶה מוּבָא? לֹא מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי רוֹצֵה לְהִרְאוֹת בְּקִיאוֹת, אֲלֵא
הַמְתַּנַּגְּדִים שְׁלֵי אוֹמְרִים, שְׁכָל מַה שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר זֶה מְצוּץ מִן הָאֲצָבַע,
אֲזִי אֲנִי מְזַכֵּיר בְּדִיוֹק מֵהֵיכָן לְקַחְתִּי אֶת הַדְּבָרִים (הַלְּוֹאֵי שֶׁהֵם יִרְאוּ
אֶת דְּבָרֵיהֶם הָאֵם זֶה בְּנוֹי עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל... וְכָל הַפּוֹסֵל
בְּמוֹמוֹ פּוֹסֵל...) וְלָמָּה אֵינִי מַצְשֵׁט אֶת מֵאמְרֵי חו"ל? כִּי אֵין אֲנִי

צָרִיף שְׁיָגִידוֹ, כִּי אֲנִי בָקִי וְכוּ', הֵן הָאֵמֶת בְּסִפְרִים שְׁהַדְפִּסְתִּי, שֶׁם אֲנִי בֶן מְצַטֵּט כָּל מֵאֵמֶר חַז"ל אִיִּה הֵיכֵן זֶה, כִּי בְדַפּוּס מְכַרְחִים שְׁיִהְיֶה כְּתוּב מֵרְאֵי מְקוֹמוֹת (אֲמָנָם יֵשׁ לִי צַעַר, שְׁבַכְמָה מְקוֹמוֹת נִפְלוּ טְעִיּוֹת, וּבְזֶה אֵין אֲנִי אֲשֶׁם רַק הַמְּגִיִּהִים). עַל-כָּל-פְּנִיִּם כָּל מֵה שְׁיֵשׁ לִי אֲנִי אוֹמֵר, וּמֵה שְׁאֲנִי אוֹמֵר אֵינִי מִתְבַּיֵּשׁ לְכַתֵּב וּלְהַדְפִּיס, אֵין לִי מֵה לְהוֹסִיף, וְאֵין לִי מֵה לְגַרֵעַ, יְכוּלִים לְשַׁמַּע מֵה אֲנִי מְדַבֵּר, וְיְכוּלִים לְהִסְתַּפֵּל בְּסִפְרֵי מֵה כְּתַבְתִּי, וְזֶה כָּלֵל אֵינְנוּ סוּד, אֲדַרְבָּה, אֲנִי מְקַיֵּם (תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֲדַרְבָּה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ", וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מֵה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ וְכוּ', וְלִכֵּן הַשּׁוֹמֵעַ — יִשְׁמַע, וְהַתּוֹדֵל — יִתְדַל, זֶה מִחֻקֵּי הַבְּחִירָה וְכוּ', מִמִּילָא אֹר וְחֻשְׁךָ, טְמָאָה וְטְהָרָה, אֵינָם מִתְעַרְבִים וְכוּ', וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְשַׁמַּע — שְׁלֹא יִשְׁמַע, כָּל מִי שְׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְקַרֵּא בְּסִפְרִים — שְׁלֹא יִקְרֵא.

תְּהִלָּה לְאֵל, אֵין לִי מֵה לְהִתְבַּיֵּשׁ עִם הַדְּבוּרִים שְׁאֲנִי מְדַבֵּר כְּשֶׁאֲבוֹא לְמַעֲלָה. תְּהִלָּה לְאֵל, הַכֵּל גְּלוּי מֵה שְׁדַבַּרְתִּי, תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי אֶת הַמּוֹן אֲנָשִׁים לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְתְהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי אֲנָשִׁים לְסַיֵּם כָּל שְׁבוּעַת אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַת שְׁנַיִם מִקְרֵא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י, אֲשֶׁר אֵף פַּעַם לֹא קִיַּמוּ אֶת זֶה קֶדֶם לָכֵן, תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי לְהַמּוֹן אֲנָשִׁים לְסַיֵּם הַרְבֵּה פְּעָמִים שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, זְכִיתִי לְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים לְסַיֵּם ש"ס וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. תְּהִלָּה לְאֵל, לֹא הִטְעִיתִי אֶת אֵף אֶחָד עִם דְּרָכִים עֲקָמוֹת... וְכָל אֵלוֹ שְׁבַרְחוּ מִמֶּנִּי וְכוּ', תְּהִלָּה לְאֵל, בְּרַחוּ עִם שְׁקִיּוֹת מְלֵאוֹת טוֹב נְצַחִי: מִקְרֵא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ', וְעַכְשָׁו אֵיךְ נִרְאִים? הֵאֵם פּוֹתְחִים סִפֵּר...!?

כָּל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ לֹא לְהַצְדִּיק אֶת עֲצָמֵי לִפְנֵי בִּשְׁר וְנָדָם, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי לֹא חֵיֵב תְּשׁוּבוֹת וְתַרְוִצִים לְשׁוֹם בִּשְׁר וְנָדָם וְכוּ', אֲבָל אֲנִי רוֹאֶה אֶת גִּדְּל הַכַּחַח שְׁמִסְרוֹ לְהַסְמִ"ךְ-מ"ם, יִמַח שְׁמוֹ, שְׁיְכוּלִים לְהַחֲלִיף אֹר בְּחֻשְׁךָ, אֵמֶת בְּשִׁקְרָה, טְהָרָה בְּטְמָאָה וְכוּ', אֲנִי אֲנִי מְכַרְחֵ לְשַׁפְּךָ אֶת לְבִי לְפָנֶיךָ מֵאֲחֵר שְׁכַתְבְּתָ וְכוּ' וְכוּ', תְּהִלָּה לְאֵל, אֵיךְ הָאֵב קִיַּיְנַעַם גִּישַׁט פֶּאֶר פִּירַט (לֹא הוֹלְכְתִי אֶת אֵף אֶחָד

שולל). הָכִי רַע מֵה שְׁעֲשִׂיתִי, שְׁזַכִּיתִי אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים שִׁסְיָמוּ בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵינֹת, וְהִרְבֵּה דַפִּים גְּמָרָא, וְהִרְבֵּה סִמְנִים שְׁלַחַן עֲרוּךְ, וְשִׁיְהִי בְּקִיָּאִים בְּסַפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֱלוֹ שְׁקוּרִים עֲצָמָם 'מְנַהֲיָגִים' בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, כְּלָם נִתְקַרְבוּ עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים וְהַקּוּנְטְרָסִים, וַיְכוּלִים לְבָרַר אֶת זֹאת אֲצֵלָם, וְרַבָּם מוֹדִים וְכוּ', וְקָצַת מִכְחִישִׁים).

הכל אני כותב לך מפני שעכשו התגבר עלי מחלקת עצומה, כי אני עושה עכשו דבר חדש — לעורר את כל העולם כלו לבוא אל ציון רבנו ו"ל לראש השנה, ולהדפיס מחזור — הן לאשכנזים והן לספרדים, ואני רוצה לעשות התעוררות גדולה בעולם, שכלם יבואו לאומן (ועד שלא אביא מליון יהודים לציון רבנו ו"ל לא אנוח). ואני יודע שהסמ"ך-מ"ם יקח את עצמו עלי, לשבר את כל אלו הפרוכים אחרני, ויגרש אותם ממני, וישבר את ביתי וכו', וכו', אני יודע את כל אשר הולך לקרות, ולכן אני רושם את זה לפניך בכתב. והבוחר — יבחר, והחדל — יחדל, כי עיניו ושניו לוטש עלי הסמ"ך-מ"ם.

ובפרטיות שאני רוצה לבנות עיר על שם רבנו ו"ל בארץ ישראל, מקום הרים ושדות, שיוכלו להתבודד ולתת חנוף לילדים, שיהיו מקרבים אל רבנו ו"ל עוד מגיל קטנות, שירגילו עצמם לדבר אליו יתברך, ובני הנעורים יתמידו בכל יום בח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵינֹת וּבְלִמּוּד גְּמָרָא וְשְׁלַחַן עֲרוּךְ וּבְסַפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְיִתְחַתְּנוּ ... כְּדֵי שְׁלֹא יֵדְעוּ מֵה זֶה חֵטָא, וְדָבָר זֶה אֵין בְּשׁוּם מְקוֹם לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צְעִיר, וְלִכֵּן אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעַל דְּבָר זֶה לֹא יִשְׁתַּק לִי הַסְּמ"ך-מ"ם, וַיְעוֹרֵר עָלַי מִחְלָקַת עֲצוּמָה, הֵן מִבְּפָנִים וְהֵן מִבְּחוּץ, וּמִי שְׁאַמֵּר לְעוֹלָמוּ דֵי, יֹאמֵר לְצִרוֹתֵי דֵי, כִּי אֵין לִי כְּבָר כַּח וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנִי אֶת שְׁלִי אֶעֱשֶׂה בְּכֹל מַחִיר שְׁאֲנִי צָרִיף לְשֵׁלָם בְּעַד זֶה, כִּי בְּאִתִּי לְזֶה הָעוֹלָם רַק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנֵי ו"ל.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפתח מדעת רבנו ו"ל ששתפשוט בעולם, כמובא בדבריו ו"ל (ספורי-מצשיות, מעשה ז', מהזכוב והעקביש),

שְׂקִדִים שִׁירְדָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, צָעַק הַסֵּמ"ךְ-מ"ם: אִם זֶה יֵרֵד לְעוֹלָם, אֵין לִי כְּבֹד מֵהַלְעֵשׂוֹת בְּעוֹלָם. וְאָמְרוּ לוֹ: הַנְּשַׁמָּה הַזֹּאת מִכְרַחֵה לְרַדְתָּ, וְאִתָּה צָא וּמִצָּא לְעֵצְמָךְ עֵצָה וְכו', וַיֵּצֵא וַחֲזוֹר עִם זִקֵּן וְכו', וַצַּחֲקוּ וְכו', וְאָמַר: עֲכָשׁוּ אֵין לִי כְּבֹד מֵהַלְפַחֵד, כִּי מִצָּאִיתִי לְעֵצְמִי עֵצָה, וְהַנְּשַׁמָּה כְּבֹד יְכוּלָה לְרַדְתָּ. וְאָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר זֹהִי הָעֵצָה שֶׁל צָחוּק, שִׁיְהִיָּה צָחוּק מְכַאֵיב עַל דְּבַר רַבְּנֵי ו"ל, שִׁיעֲשׂוּ כָּל מִיָּנִי צָחוּק וְלִיצְנוֹת מִדְּבַר רַבְּנֵי ו"ל.

וְלִצְעָרְנוּ הַרְבֵּי, זֶה נִתְקַיֵּם בְּמֵלֵא מוּבָן הַמֶּלֶה, שְׁאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ צָרִיכִים לִסְבֹּל מִהַצָּחוּק וְהַלִּיצְנוֹת שֶׁל הַמִּתְנַגְּדִים בַּחוּץ (אֲשֶׁר בְּאֵמֶת מֵהַ מוֹכְרִים הַמִּפְרָסְמִים שֶׁל שְׂקָר? כְּלוּם! וְעוֹד פֶּעַם כְּלוּם!)... וְהַהֲלָה לְאֵל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ אֵינָם מִחֲסִירִים לִילָה אֶחָד מִלּוֹמֵר תִּקְוֹן חֲצוֹת, וּמִתְמִידִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, וּמִתְמִידִים בַּתוֹרָה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְזוֹכִים לְטִיל בְּכָל חֲלָקֵי הַתוֹרָה הַקְדוּשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא (בְּבִלִי, יְרוּשְׁלַמִי, תוֹסֵפְתָא), מִדְּרָשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים, שְׁדָבָר זֶה אֵין בְּשׁוּם מְקוֹם; וְהֵן שְׁסוּבָלִים מִבְּפָנִים, שְׁעוֹשִׂים לִיצְנוֹת, וְהַכֹּל צָחוּק מְכַאֵיב, וְגַם הַקְּלִפָּה הַחֲדָשָׁה וְכו', שֶׁל הַזִּקֵּן שֶׁצוּחַק וְכו', וְכָל זֶה מַעֲשֵׂה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם — לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר אֶת דְּבַר רַבְּנֵי ו"ל מִהָעוֹלָם.

וְלִכֵּן מֵהַ שְׁיֵשׁ לִי לֹמֵר אֲנִי אוֹמֵר, וּמֵהַ שְׁאֲנִי אוֹמֵר אֲנִי כּוֹתֵב, וּמִי שְׁרוּצָה לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי — אֲשֶׁרֵי לוֹ! כִּי יֵצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם עִם כָּל הַתוֹרָה כְּלָה, שִׁיִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּמִשְׁךְ יְמֵי חַיֵּי הַבְּלוּ מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשִׁים, זֵהָר וְתְקוּנִים וְכו' וְכו', וּמִי שְׁאֵינֵנו רוּצָה לְקַבֵּל דְּבָרֵי, מֵהַ יִשְׁאָר מִמֶּנּוּ? כְּלוּם. וְהֵאֱמַת אֵינֵנו צָרִיךְ לְשׁוּם רְאִיָּה. אֲנִי אֶת שְׁלִי כְּתִבְתִּי, וּמִי שִׁירְצָה לְקַבֵּל — יְקַבֵּל.

דְּבַר אֶחָד צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרוּר, מֵהַ שְׁאֲמַר הַחֲכָם מְכָל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יז, יג): "מִשִּׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לֹא יִמֵּשׁ רָעָה מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ". וְכָל אֵלוֹ שֶׁבְּרַחוּ מִמֶּנּוּ וְכו', וּמִשְׁלָמִים לִי עֲכָשׁוּ רָעָה תַּחַת הַטּוֹבוֹת

שְׁעִשִׁיתִי לָהֶם, שְׁיִזְכְּרוּ הַיָּטֵב הַיָּטֵב מֵהַ מְחַפָּה לָהֶם, אֲנִי אֶת שְׁלִי
אֲמַרְתִּי.

הַמְצַפָּה לְרֵאוֹתָךְ בְּקֶרֶב מְאֹד...

י"ד תמוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ג' טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד פְּלֵא בְּעֵינַי, שְׁאַתָּה נִשְׁבַּר מְכַל רִיק וּפְחוּז וְכוּ', תְּהִלָּה
לְאֵל, סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדֶיךָ, מִי יִתֵּן שְׁתַּחֲחִיל לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרָטֵי הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, שְׁרַבְנוּ ז"ל
אָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה פּוֹתֵחַ אֶת הַגִּידִים הָאֲטוּמִים וְכוּ' (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן
שִׁמּוּט), וְעַל-יְדֵי סֵפֶר זֶה יְכוּלִים לְהִיּוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה וּבְעַל מַח וְהַשְׁגָּה
(שִׁם, סִימָן שִׁמּוּט). וְהַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא אֲתַחֲלָתָא דְגְּאֵלָה (שִׁם סִימָן שִׁמּוּט);
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ יָדַע מֵהַ רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה
מֵאַתְּנוּ, כִּי בְּלִי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֵין בְּהַתְקַרְבוֹתוֹ כְּלוּם, כִּי כֵּן אָמַר
הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת ב, ה): "וְלֹא עִם הָאֶרֶץ חֲסִיד", וְדַע לָךְ, שְׁרַבְנוּ
ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פְּנִי, שְׁכָלוּ וְנִשְׁמַתוּ
שֶׁל הַצְּדִיק נִמְצְאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, וְלִכֵּן בְּלִי לְמוֹד סֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁהוּא הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְשִׁיחֻתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, לֹא שִׁנָּה לְהַקְרָא עַל
שִׁמוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תמוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ג' טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, לידע שכל מה שאתה רואה ושומע ומרגיש, זהו אלקותו יתברך, ועל-ידי-זה תהיה שמור מפל מיני משחיתים ומזיקים וכו', כי האור המאיר לאדם, על-ידי אמונה פשוטה, זה שומר אותו מפל הצרות והנזקים. ואמר רבנו ז"ל (תני-מוהר"ן סימן תקס"ד): אף שאמונה היא סוף כל המדרגות, כי היא בחינת מלכות, הספירה האחרונה, עם כל זאת דיקא על-ידי אמונה פשוטה, יכולים לעלות אל רום כל המדרגות. ולכן אשרי מי שמתחזק בעתים הללו באמונה פשוטה בו יתברך, בלי שום חכמות, ומרבה לדבר עמו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו.

העקר לא להטעות עצמו, ורק לחזור על אמונה כל היום. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): האמונה תלויה בפפה של האדם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תמוז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ד' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! האדם צריך לבטל את כל רצונותיו אליו יתברך, ולא יהיה לו שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעז), שעל-ידי-זה עולה המלכות עד למעלה למעלה וכו', רישא דלא אתידע וכו'.

וצריך שתדע, שכל זמן שיש לאדם רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, עדין הוא רחוק לגמרי מהקדשה, כי השלמות היא שיבטל

את רצונותיו לגמרי אליו יתברך, ואז ממילא הכל יתהפך לטובה. וכמאמר התנא הקדוש (אבות ב, ד): "בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים לרצונך; וזו שלמות ההתבודדות — לזכות להכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן נב), להכלל במחייב המציאות, להיות בטל ומבטל לגמרי אליו יתברך, ולא ירצה שום דבר מבלעדי רצונו יתברך, אשרי שיזכה להגיע לזה!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תמוט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ד' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא ראה לצית אותי, ותברח מהחבורה של ליצנים, פי ימשיכו אותך בליצנותם. וכבר הזהיר רבנו הקדוש את בניו (פסחים קיב:): אל תדורו בשכנציב משום דליצני הווי ומשכו לך בליצנותא; ואנתנו מוצאים אצל קרח (במדבר טז, יט): "ויקהל עליהם קרח"; ופרש רש"י: בדברי ליצנות, כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים, ופתה אותם וכו', עד שנתפתו, עין שם. רואים מה כח הטמאה של ליצנות, שיכולים בנגל לפתות בני-אדם. ולכן כל מקום שאתה מוצא חבורה של ליצנים ברח מהם, פי הם גם נואפים גדולים, פי מי שעושה ליצנות מצדיק הדבוק בו יתברך, הוא מגלה לכלם שהוא נואף, ועושה את מעשיו המגנים במחשך וכו', והקדוש-ברוך-הוא מגלהו, ועל-ידי ליצנותו, הוא מגלה לכלם את מעשיו.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד תנ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ד' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר לי מאוד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אני מבקש אותך, שלבל תקח ללב מה שבזו אותך ברבים, כי אם היית יודע מעלת הבזיונות והחרופין וגדופין וכו', שאדם סובל מהזולת, אזי היית שולח דורונות לזה שמבזה אותך, כי אין עוד דבר כל-כך חשוב בשמים ומכפר — כמו הבזיונות והעלבונות, חרופין וגדופין, שהאדם מקבל מהזולת.

וידוע הספור של הארז"ל, שבאו אליו כמה תלמידים, ורצו לקבל ממנו תשובה וכפרה על העבר וכו' (אף שהיו כלם צדיקים קדושים). ענה ואמר להם: האם אתם רוצים לקבל על עצמכם עניות? ענו ואמרו: רבנו, את זה אנחנו לא יכולים. חזר ושאל אותם: האם אתם רוצים לקבל על עצמכם תעניות וסגופים? ענו ואמרו: רבנו, את זה גם-כן אנחנו לא יכולים. ענה ואמר להם הארז"ל: האם גם בזיונות וחרופין וגדופין, גם את זה לא תקבלו על תשובה?! (כאומר על-כל-פנים זה מכרחים לקבל על עצמו), רואים מזה אשר בזיונות, חרופין וגדופין, זה יותר מסגופין ותעניות.

ולכן אל תהיה שבור מפל מה שעובר עליך, וקבל הכל באהבה, ומי שאמר לעולמו די, יאמר לצרותיך די.

העקר הוא לבטל את עצמו תמיד אליו יתברך, ולידע שהוא יתברך נמצא ומבלעדיו אין שום נמצא, וככל שהאדם מחזיר בעצמו את האמונה הקדושה, כמו-כן נזדכך יותר ויותר, כי אמונה היא מרחץ, שרוחץ את האדם מפל מיני מחלות וחלאים רעים, ומפל מיני טמאות וזהמות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק

ב', סימן ה'): יש בני-אדם שסובלים מחלות וּחֲלָאִים רעים, והעקר מחמת חסרון אמונה. ולכן צריכים תמיד לחפש ולבקש היכן הוא אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה, ושלמות האמונה הקדושה לסלק את שכלו וּחֲכָמְתוֹ הקדומה לגמרי, ולידע שאין לו שום שכל, אלא כִּי רוּצָה הבורא יתברך שמו ויתעלה, אשרי מי שחזק באמונה, ואז יסלח לו הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיו.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד תנא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ה' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל האברהם ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

להשיבך על הירידות שלך וכו', זהו בלתי אפשרי, אצל רבנו ז"ל לא שיך שאנשי שלומנו יתנו תקון וכו', כלנו תלמידים אצל רבנו ז"ל ולא שיך דבר פזה, אלא מה עלינו לעשות? לעורר את הפגום שיסע אל ציון רבנו ז"ל, שהבטיח הבטחה כזו, שאפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו וכו', אם יבוא אל ציונו הקדוש בעיר אומן, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים, "תקון הכללי", אז יוציא מהשאל תחתית, וזה אף צדיק לא הבטיח עם עדים רק רבנו ז"ל, ולכן הדבר הראשון — לעורר את החוטא שיסע אל ציון רבנו ז"ל, והוא פבר יתעסק בתקונו הנצחי.

אחרי שגומרים אמירת העשרה מזמורי תהלים, שהם ה'תקון הכללי, ראוי להתודות לפניו יתברך על כל מה שעשה וכו'. כי עקר התשובה זה ודוי דברים, וחרטה על העבר, וקבלה על להבא, ואז נכון יהיה לבו בטוח, שהקדוש-ברוך-הוא ימחל לו על כל עוונותיו.

יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּדַעַת רַבְּנֵי ו'ל, הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה
 בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנוֹ. הֵינּוּ אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּךָ חֶזֶק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה
 בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׂיִרְגִישׁ אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ פְּנִים אֶל פְּנִים, וְאֵז יוּכַל
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה יִסְלַח לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי
 ו'ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן לֵג): עַל-יְדֵי אָמוּנָה, יִסְלַח לָךְ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ.

וְזָכַר כָּלֵל זֶה, אָשֶׁר אָמוּנָה וְתְּפִלָּה תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ, כִּי לֹא יִדְבַר
 אָדָם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲלֵא כְּשֶׁמְאַמֵּין בּוֹ. וְזוֹ הַשְּׁלֵמוֹת שְׁאָדָם צָרִיךְ
 לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁלֹא יִסִּיחַ דַּעַתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרַגַע,
 וְתַמִּיד יִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂתַקְיִים זֹאת תַּכְף-וּמְיָד לַעֲשׂוֹת כָּל
 מִיָּגֵי מְאַמְצִים שְׁבַעוֹלָם לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנֵי ו'ל בְּאוּמָן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי וַיְגִשׁ, ה' טַבַּת ה'חֲשׂוֹן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

בְּאֵתִי לְאַחַל לָךְ בְּרִכַּת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַלְּדַת הַבֵּן, יַעֲזֹר
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַזְכֶּךָ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ.

דַּע לָךְ, מִי שְׁנִמְצָא בְּבְרִית, אֶפְלוֹ אֵינּוּ שִׁיךְ לְבְרִית, מוֹחֲלִין לוֹ
 עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וְלִכֵּן זֶה עֲנִין גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת בְּבְרִית, מִכָּל שִׁכְן
 בַּעַל הַבְּרִית, שֶׁהוּא מְכַנֵּס אֶת בְּנוֹ לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ, הוּא
 מְכַנֵּס אֶת בְּנוֹ לְקַרְבֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד.

בְּעֲנִין רְפוּאָה וְכו', עֵינַי בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל (טַעְמֵי הַמַּצּוֹת שְׁבַלְקוּטֵי

תורה, פרשת ויגא): חול"ה עולה כמספר מ"ה וד' אותיות שהם מ"ט — כמספר חול"ה, ולפי שחסר ממנו חלק משער ניו"ן, שהוא האמונה הקדושה, בטול אל האין סוף ברוך הוא, לכן נעשה חול"ה, כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), על הפסוק (דברים כח, נט): "והפלא הנ"ה את מכתך וכו', מכות גדולות ונאמנות, וחקלים רעים ונאמנים", ונאמנים דיקא, כי המחלות באות על-ידי פגם האמונה הקדושה, שהיא היא שער ניו"ן, וזה ער"ש דנ"י, כי יו"ד שהוא עש"ר נתהפך אל ער"ש דנ"י, ונעשה חולה, כי יו"ד היא חכמ"ה, שמשם יורד אור גדול מאד, ומי שמסבב עם האור הזה, אף פעם לא יחלה, אבל תכף כשנתרחק ממנו האור, ונחסר הי"ד שהוא עש"ר ספירות בלי מ"ה, הכל נתהפך ונעשה ער"ש דנ"י. ולכן צריכים לעבד רק על נקודת האמונה הקדושה, לידע שאין לאדם רק את הקדוש-ברוך-הוא.

אשרי מי שמכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך!

רבנו ו"ל אמר (ספר-המדות, אות בנים, סימן צג): איש ואשתו שהם מקללים, אין מגדלים את בניהם; ולכן צריכים מאד מאד לשמור לא לקלל אהד את השני, כי זה דבר חמור מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תנג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ה' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה יכול להסביר לי, למה אתה צריך להיות שבור?! רבנו ו"ל למד אותנו, שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקודות טובות, אשר שם אינו רשע (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב).

וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְדוּת טוֹבוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נז.): אֶפְלוּ הַרִיקָנִים שֶׁכִּף מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן; וְצָרִיכִים לְשִׁמְחָה עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ — צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, צְדָקָה, תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְכוּ', אֲשֶׁר כָּל מְצוּנָה וּמְצוּנָה מְאִירָה אִירוֹת צַחְצַחוֹת לְמַעַלָּה בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת. וְאִם הִיָּה בַר יִשְׂרָאֵל יוֹדֵעַ מַה זֶה שְׂמִחָה, לְשִׁמְחָה עִם הַמְצוּוֹת, וְאִיךָ שָׂנֵה גוֹרֵם נַחֲת־רוּחַ לְמַעַלָּה, אֲזַי אֵף אֶחָד לֹא הִיָּה מְמַרְמֵר וְכוּ', וְאִדְרָבָה הִיָּה תְּמִיד שְׂמֵחַ, אֶפְלוּ שְׂאִין לוֹ רַק מְצוּנָה אַחַת, כִּי אֲזַי לְשִׁמְחָה עַד מְאֹד. וּבְשָׂמִים מְאֹד חֲשׂוּבָה שְׂמִחַת הַמְצוּוֹת. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשְׂמֵחַ תְּמִיד, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הוּא שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁכָּרָא מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים. וְהַסֵּמ"ך-מ"ם אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל שְׂמִחָה, וְלִכֵּן מְכַנִּים בְּאָדָם תְּמִיד מְרִירוֹת, עַד שֶׁמְרַגֵּישׁ אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד שְׁכוֹר וּמְדַכָּא, וְשְׂרֵי בְּדַכְּאוֹן פְּנִימִי וְכוּ', וְהוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה לִהְיוֹת עֲצוּב, וְלָמָּה בָּא לִהְיוֹת בְּעֲצוּבוֹת וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמוֹסֵר נַפְשׁוֹ רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמְשִׂמְחָה אַחֲרֵים, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה — לְדַבֵּר מְשִׂמְחָה וְלִחְיוֹת עִם שְׂמִחָה, וְלִלְכֹת תְּמִיד עִם פְּנִים שְׂמִחוֹת, אֲנַפִּין נְהוֹרִין, וְלִקְבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. כִּי כִּף אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנג): אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּאֲנַפִּין נְהוֹרִין, נִתְרָאָה בְּפָנָיו פְּנֵי הַצַּדִּיק.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוּא תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּמְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרֵים, וְאִז אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה, כִּי עוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם כָּל-כִּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסוּרִים, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁרַק עוֹסֵק לְהַחְיוֹת וּלְשִׂמְחָה אֶת גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂאִז בְּטוֹחַ שִׂיחָה בֵּין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר אֱלֹהֵינוּ הַגִּבִּיא לְרַב בְּרוּקָא עַל שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁעָסְקוּ לְשִׂמְחָה אֶת אַחֲרֵים, שֶׁהֵם בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא (עֵין תְּעִינֵת כב.); אֲשֶׁרֵי מִי שִׂיחָה חִזֵּק בְּזֶה!

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תנר.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ה' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, פי על הכל מועילה תשובה, אבל התשובה צריכה להיות עם אמת, ועקר האמת הוא ודוי דברים, תמיד תרגיל עצמך להתודות, וזה יוציא את העוונות מעצמותיך, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'); ואז יאיר עליך מלך הכבוד בהארה נוראה ונפלאה. ובפרטיות כשאדם תמיד מתנדב, על-ידי-נה לא יבוא לידי גאונה וגדלות, כי הוא יתבייש — "הרי עשיתי כזאת וכזאת וכו' וכו', ואיך נכנסו בי מחשבות של גאות וישות בשעה שאני כל-כך פגום?!" ותכף כשאדם זוכה לבוא לידי שפלות, כבר נכנע יצרו הרע הבוער בו.

ויש לומר מאמרם ז"ל (סוטה לב): אדם אומר שבחו בקול גמך וגנותו בקול רם, שלשבת את עצמו כדי שלא יפל (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), זה צריך לומר בקול גמך, אבל גנותו צריך לומר בקול רם, כדי שלא יבוא לידי גאונה וגדלות, ומה גם שלא יטעה את הבריות, ועל כלם אולי יהיה לאחד הרהור תשובה אמתית.

וזו היתה דרכו של הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, שלא טעם טעם חטא מימיו, כידוע, ואף-על-פי-כן תמיד היה מתנדב ברבים, והיה מבייש את עצמו, אף שלא היה לו שיכות אל חטאים כאלו, וזה הביא לבגידתו הרהור תשובה. וכן אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן ע'): כשאדם מוכיח אותם שלא תקנו חטאת געורים, תכליל עצמך עמם, ועל-ידי-זה יקבלו מך.

מה אמר לך! הלואי הלואי שנוזקה להיות מקרבים באמת אל

רַבְּנוּ ו'ל, וְאָז הִיְתָה גּוֹפֵל עָלֵינוּ שְׁפָלוּת אָמְתִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב): סִימָן שְׁאֲדָם מְקַרְבֵּ אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת — כְּשֶׁנוֹפְלֵת עָלָיו שְׁפָלוּת; וְדַע לָךְ, שְׁאֲתָד מְקַנְיָנִי הַתּוֹרָה הוּא: "הַמְּכִיר אֶת מְקוֹמוֹ" (אבות, פֶּרֶק ו'); וְכִשְׁאֲדָם מְכִיר אֶת עֲצָמוֹ הַיָּטֵב, אִזּוּ כָּבֵר יִסְתַּפֵּל עַל הַכֹּל בְּאִפְּן אַחֵר לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבֶתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ה' טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד, וְתַעֲשֶׂה בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה וּבְכֹל רְגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), שְׁצַרִּיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאִפְּלוּ בַּהֲתַקְנָבוֹת לַהֲצַדִּיק צָרִיף לִהְיוֹת בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כְּאִלוֹ אִף פֶּעַם לֹא הָיָה מְקַרְבֵּ, וְאִף פֶּעַם לֹא הִחְזִיק בְּמִשְׁהוֹ, וְעַל-יְדֵי שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכֹל פֶּעַם, הוּא יְכוֹל מְאֹד מְאֹד לַהֲתַקְדָּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם, שְׁחֹשֵׁב שֶׁהֵיָה כְּבָר מְקַרְבֵּ וְכוּ', וְעִכְשָׁו גַּפֵּל, וְלִכֵּן הוּא נִכְנָס בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת, כִּי גִדְמָה לוֹ כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת וְכוּ', אֲבָל כְּשֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְהוּא בְּכַחֲנִיַת הַתְּחִדָּשׁוֹת, אִזּוּ אִף פֶּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ. וְזֶה צְרִיכִים לוֹמַר בְּכֹל פֶּעַם בְּעַת שְׁמַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ: "אֲנִי עוֹשֶׂה עִכְשָׁו הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה", וְזֶה יוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, ה' טבת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'), שֶׁכָּל הַצְדִּיקִים לֹא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, אֲלֵא עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, שֶׁהָיוּ רְגִילִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִישִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְלִכְּן מָה שֶׁאַתָּה שׂוֹאֵל וְכוּ', הִנֵּה לְפָנֶיךָ תְּשׁוּבָה נְכוּנָה, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל?! אִם אַדָּם יֵשׁ לוֹ הַתְּבוּדוֹת, אִזִּי זוֹכֵה לִישׁוּב הַדַּעַת אַחֵר לְגַמְרִי. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו'): יְכוּלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֶׁר בְּלִי הַתְּבוּדוֹת, אֲבָל מְבַהְלִים וְכוּ', וְעַם הַתְּבוּדוֹת הוּא כְּמוֹ אַדָּם שֶׁקָּם אַחֵר שָׁנָה טוֹבָה וְכוּ', מִיֵּשֶׁב בְּדַעְתּוֹ וְכוּ'; וְלִכְּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶפְלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, אֲשֶׁר מוֹהֲרֵנִי ז"ל הִפְלִיג בְּזֶה מְאֹד, וְאָמַר: 'גְּרוּיָסֶע פִּינֶף מִיְנוּט' (חֲמֵשׁ דְּקוֹת גְּדוּלוֹת, הִינּוּ בְּחֲמֵשׁ-דְּקוֹת יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ הַרְבֵּה), וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה, בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִישִׁיטוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, ו' טבת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַק תִּהְיֶה חֲזַק בְּדַעְתְּךָ מְאֹד, וְיִהְיֶה לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְאֵל תַּעֲשֶׂה חֲשָׁבוֹן עִם אֶף אֶחָד, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת אֶת הַמְּצִיאוֹת, אֲשֶׁר אֵין לָךְ

בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְרוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ! וְלִכְּן מָה לָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל
מֵאִיזָה בֶּן אָדָם?! הֲרֵי "שׁוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, יג), הוּא מִמִּילָא
לֹא יַעֲזֹר לָךְ, "אֵל תִּבְטְחוּ בְּגוֹיִים בְּכֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְשׁוּעָה" (שם
קמו, ג), הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לַעֲצָמוֹ, וְכִיצֵד יַעֲזֹר לָךְ?! לְדַעֲתִי, אִם
תִּכְנִיס דָּבָר זֶה הֵיטֵב בְּרֵאשִׁי וּבְדַעֲתָךְ, כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ בְּצוּרָה
אֲחֶרֶת לְגַמְרִי.

נָא וְנָא רַק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְחִיוּךְ עַל פְּנֵיךְ. מָה צְרִיכִים
בְּגִי-אָדָם לְהַפִּיר עַל פְּנֵיךְ מָה שְׂעוּבָר עֲלֶיךָ?! הֲאִם יַעֲזְרוּ לָךְ לְצֵאת
מִהַפֶּח שְׁנַפְלֶת אֱלֹיוֹ?! הֲאִם הֵם יָכוֹלִים לַעֲזֹר לָךְ?! רַק תִּהְיֶה תָּמִיד
מִיֶּשֶׁב, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ו' טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תִּהְיֶה חֶזֶק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזִכֹּר שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ
נִמְצָא, וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמָם,
צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוֹשׁ לְגַבִּי אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבִידֵיעוֹת אֱלוֹ
תִּתְפַטֵּר מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁלָךְ.

מָה אַתָּה צְרִיךְ לְרוּץ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת (עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י"א),
שֶׁהֵם בְּעֶצֶם הָעוֹנוֹת שְׁלָךְ?! הַדְּבֵק עֲצָמְךָ כְּבָר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֹא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִז תִּרְגִּישׁ אֹר תִּדְשׁ בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא תִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי ה'בֵּית יוֹסֵף' זָכָה
שָׁבָא אֱלֹיוֹ מִגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם וְלִמְדוֹ תוֹרָה, וְהִדְרִיכוּ בְּדַרְךְ עֲלִיוְנָה רַק

בְּזִכּוֹת הַמְּשָׁנִיּוֹת שְׁלֵמָד, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְמִיד בְּלִמּוּד מְשָׁנִיּוֹת כָּל יוֹם,
אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּשָׁמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

י"ד תנט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ, ו' טַבַּת הַיְחַשׁוּן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּכָל דְּרָכֶיךָ, וְאַז תִּהְיֶה הַכִּי מְאֲשֶׁר בְּחַיֶּיךָ.

הַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֵנְסְק זי"ע אָמַר: לָמָּה אָנוּ
אוֹמְרִים בְּתַפְּלָה "יּוֹצֵר אוֹר" לְשׁוֹן הוֹה, הִיָּה צְרִיף לֹאמַר "יֹצֵר אוֹר"
לְשׁוֹן עֵבֶר, הִרִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵד בְּרָא אֶת הַבְּרִיאָה שִׁיְהִיָּה
אוֹר? אֵלָּא זֶה סוֹבֵב עַל הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם מְיַצְרִים אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף
בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה וּבְכָל רֵגַע, מְחַדְּשִׁים עַל-יְדֵי הַדְּבָקוֹת
שְׁלֵהֶם אוֹרוֹת חֲדָשִׁים.

מִפְּעַם לְפַעַם רָאָה לְבוֹרַח אֶל צִיּוֹן שֶׁל צְדִיק, כִּי אָמַר רַבְּנּוּ ו"ל
(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, סִימָן קַעג): עַל-יְדֵי הַשְּׁתַּטְּחוֹת עַל קִבְּרֵי הַצְּדִיקִים,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינּוֹ רָאוּי לְכָךְ;
וּמִי יִתֵּן, שְׁתַּסַּע אֶל צִיּוֹן רַבְּנּוּ ו"ל בְּעִיר אוֹמֵן, שֶׁהַבְּטִיחָנוּ רַבְּנּוּ ו"ל
הַבְּטָחוֹת מְפֻלְגוֹת כְּאֵלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

י"ד תס.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ, ו' טַבַּת הַיְחַשׁוּן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חזק ואמץ, ותמיד תחפש רק את הטוב שבך, ואל תחטט אחר הרע שבך, כי אתה צריך לדעת, אשר רע יש בכלנו מצד הגוף העכור וכו', ומצד התאוות הרבות הנמצאות בעולם וכו', ולכן עקר שבח בר ישראל שהוא מחפש ומבקש ומוציא בעצמו נקודות טובות, ששם אינו רשע, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שמפרש את הפסוק (תהלים לו, י): "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו", הינו שהפסוק מזהיר, תחפש ותבקש בעצמך "עוד מעט" טוב ששם אינה "רשע", ועל ידי זה "והתבוננת על מקומו ואיננו", הוא כבר אינו אותו אדם, הוא אחר לגמרי, כי 'מעט מן האור דוחה הרבה מהחשך', ובזה שמחפשים ומבקשים רק את הטוב, אזי הרע ממילא גופל ונתבטל.

הַרְגַל עֲצָמְךָ לִילֶךָ בְּדַרְךָ זו, וְאִזּוּ הַכֹּל יִלְךָ לְךָ בְּטוֹב וּבְנֹעִימִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבְתְךָ כֹּל הַיָּמִים...

י"ד תסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ו' טבת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זכור, אשר אצל רבנו ז"ל אין דבר כזה בעל-הבית וכו', רבנו ז"ל הוא הוא הראש-בית, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן טז), שהצדיק הוא הראש-בית, ולכן לא שיך שאדם יקח לעצמו הנהגה כאלו הוא תחליף של רבנו ז"ל, זה פשוט מגחף, אין דבר כזה בכרסלב, אנחנו כלנו רק תלמידים אצל רבנו ז"ל, ולא שיך להתגדל ולהתנשא אחד על השני וכו', ופלא על גבי פלא מי היה זה שהתחיל את כל הרעש? קרח ועדתו צעקו על משה (במדבר טז).

(ג): "ומדוע תתנשאו על קהל ה'" וגו', וכן דתן ואבירם שני רשעים ארורים צעקו (שם): "כי תשתרר עלינו גם השתרר" וגו', מי הם הצועקים בכל דור בבְּרִסְלָב? זה מפרסם של שקר וכו', זה שבצעמו עושה עצמו מפרסם ... ומרב קנאה שאחרים מצליחים לקרב רחוקים, ויש להם קבוצ גדול של מקרבים חדשים שקרבו, ואלו הבעלי קנאה שאין להם כלום, רק קפסה "קרן אור" ... או "מענינים בנחלים" ... ואין להם מאומה, ועושים עצמם מפרסמים, ויש להם תאר של "נקיי הדעת שבירושלים", אשר באמת אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): מי שלועג על ספרים חדשים, הראש שלו מלא צואה וטנוף, ומחו מסבב במותרות וכו', הם הם אשר צועקים על אחרים שפן יש להם אנשים וכו', שפן מוסרים את נפשם בעבור קרוב רחוקים, עליהם הם צועקים 'מפרסמים של שקר', בשעה שקרח ודתן ואבירם וכו', בעלי מחלקת ובעלי קנאה, הם היו המפרסמים של שקר, ולא משה רבנו, שמסר נפשו בעבור כלל נשמות ישראל.

תאמין לי, יש להאריך בזה, אבל חבל על הדבורים, כי לא נפעל כלום, כי השקר גובר עד מאד, והשקר אינו יכול לסבל את האמת, ואדרבה, עוד מהפך את השקר לאמת, וכתיב (איוב טו, ג): "הקץ לדברי ריח" וגו', ולכן מספיק פתבתי מזה ומספיק דברתי מזה וכו', יותר טוב לדבר ממנו יתברך, ומגדלת הצדיק, ומתורה ותפלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תסב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ו' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה ששׁוּם דְּבַר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָהּ, וְאִף שְׁעוֹבֵר עַלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, דַּע לָךְ, אֲשֶׁר זֶה הַחַיִּים וְכוּ', כִּי מְנַסִּים אֶת כָּל אֶחָד בְּגַסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים לְרֵאוֹת אֶל מִי יִפְנֶה בַּעַת צָרָה. וְלִכֵּן אֲדַרְבֵּהּ, תַּחֲחִיךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לִידַע שֶׁהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִי פְּרִטִית, אִין דְּבַר כְּזֶה טַבַּע, מִקְרָה, מִזֶּל, אִין דְּבַר כְּזֶה כָּלֵל וּכְלָל, אֲפֵלוּ בְּדַמְיוֹן הַכִּי גְדוֹל, וְזֶה נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, כִּי הַכֹּל לִכְל אֱלֻקוֹת גָּמוּר, וּבְדַעַת וּבִשְׁכָּל אֲנוּשֵׁי אִי אֲפֹשֶׁר לְתַפְּסֵם אֶת זֶה בְּכָלֵל, וְלִכֵּן אֲמוּנָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עִם אֲמוּנָה אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), יְכוּלִים לַעֲבֹר עַל הַחֲלָל הַפְּנוּי, שְׁזֶה דְּבַר שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְשַׁכֵּל לְהַבִּין. וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה הוּא תַּפְּלָה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גָּמוּרָה.

וְאוֹמְרִים בְּשֵׁם צְדִיקִים עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה, יב): "לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי אָדָם גְּבוּרוֹתָיו", כְּשֶׁאֲבָרְכִים הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם, הֵיוּ יְכוּלִים לְשַׁבֵּר חוֹמוֹת וְכוּ', אֶלֶּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שׁוֹבֵר אֶת הָאֲבָרְכִים אַחַר הַחֲתָנָה, וּמְרָאָה לָהֶם כְּאֵלוּ נִפְלוּ וְכוּ' וְנִחְלְשׁוּ וְכוּ', כִּי הַתַּחֲתָנוּ וְכוּ', וְכֵן מִקְרָר אוֹתָם. וּבְאַמַּת הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כִּי אֲבָרְכִים אַחַר הַחֲתָנָה יֵשׁ לָהֶם כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלִתי מַגְבָּלִים, אִם רַק יִקְחוּ אֶת עֲצָמָם בְּיָדֵים, אִף שְׁמַצִּיד אֶחָד יֵשׁ לָהֶם כְּבָר אֲשֶׁה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ תַּכְמִּינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים קי"ב): לֹוֹמֵד בְּטָהֳרָה — נוֹשֵׂא אֲשֶׁה, וְאַחֲרֵי-כֵן לֹוֹמֵד תּוֹרָה; וְלִכֵּן אֲבָרֵךְ צָרִיךְ לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעוּרִים בְּגִמְרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְטוֹר וּבֵית-יִוִּסֵף וְשִׁלְחָן עֲרוּף כְּסִדְרָן, וְכֵן לְקַבֵּעַ שְׁעוֹר בְּטוֹר בֵּית-יִוִּסֵף שִׁלְחָן עֲרוּף הַלְכוֹת גְּדָה, שְׁזֶה שְׁעוֹר מְכַרְח לְאֲבָרֵךְ בְּפִנְט בְּשִׁנָּה הָרֵאוּשׁוֹנָה, כִּי בְּקִלוֹת יְכוּלִים לְהַפְּשֵׁל בְּאִסוּר גְּדָה הַחֲמוּר, שֶׁהוּא בְּכָרִיתוֹת.

הַדְּבַק עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתַמִּיד תַּכְנִיס אֶת אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְאִז יִהְיֶה נַעֲשֶׂה גָּאֵט (הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ), אֲבָל אִם תּוֹצִיא אֶת הָאֵל"ף — אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, יִהְיֶה נִשְׁאָר גָּט, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שְׁתַּצְטַרֵּךְ לְהַתְגַּרֵּשׁ, כִּי (סוֹטָה יז): אִישׁ וְאִשָּׁה וְכוּ' — שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם,

לא זכו — אש אוכלתן. ואמר הפעל התנאי זי"ע: הטעם שאנו קוראים לספר פריתות בין איש לאשתו גט, כי בכל התנ"ך לא מצינו אות גימ"ל סמוך לאות טי"ת, ולכן תבה זו מורה על שם הרחקה ופרוד.

אשרי מי שזוהר בכבוד אשתו, ואינו רב אפה, אלא מכבדה, שאז אל רב טוב הגנוז יזכה בעולם הזה ובעולם הבא.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

י"ד תסג.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר ויגש, ו' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לעשות שלום עם בעלך, כי אין טוב יוצא מהמחלוקת והמריבות וכו', ובפרטיות פשיש ילדים, זה פשוט רציחה לשבר בית וכו'. ולכן ראי לחזור אל בעלך תכף-ומיד, ואם צריכים לתקן משהו, אני מוכן לעזור לכם בכל מחיר שרק יכולים, העקר שיהיה שלום ואהבה ביניכם, ואין עוד גת-רוח למעלה לאבינו שבשמים כמו פשיש שלום בתוך הבית, שאז השכינה בבית, ובבית שהשכינה שורה — שם הברכה מצויה. ולכן תעשי כל מיני מאמצים לחזור לבעלך ולהשלים עמו, ואני כבר אנדר אתו שיכבד אותך וכו', ואת תמחלי לו, והקדוש-ברוך-הוא ימחל לנו על השטיות שעשינו, ויהיה לנו כבר רק טוב.

הדורש שלומכם וטובתכם כל הימים...

י"ד תסד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ו' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, גר להצדיק נחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אצל מוהרנ"ת ז"ל היה העקר הפצה, להפיץ את אור רבנו ז"ל
בעולם, וכמה ימים לפני ההסתלקות שלו דבר הרבה עם אנשי
שלומנו ממעלת הפצה, ואמר בפרוש: "העבודה שלכם תהיה —
יפוצו מעינותיך חוצה", ומאז ששקדתי הרבה בספרי מוהרנ"ת ז"ל,
נדבק בי הענין של הפצה, ואני רואה שרוב רבם של אנשי שלומנו
התקרבו אל רבנו ז"ל רק בזכות ההפצה, שמצאו ספר, וזה עוזר
אותם לתשובה, ומשף את לבם ללכת אל דרכי רבנו ז"ל בתפלה
והתבודדות, וסדר דרך הלמוד. ולכן גם אפה תתחיל להפיץ, ואז
טוב לך פל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תסה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ו' טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים ... גרו יאיר.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין לתאר ואין לשער את גדל
שמחתי, ששמעתי בשורות משמחות מביתך, וכן שמחתי מאד

לראותך בשפת חנכה, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תבשר לי בשורות טובות, ונזכה לשמע רק טוב כל הימים.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, להיות שש ושמח על געם חלקך, על אשר אתה זוכה לידע מרבנו ו"ל, אשר הזכות הזו עולה על כל הזכויות, כי מה היינו עושים בלי רבנו ו"ל?! וראה להתמיד בכל יום במקרא, משנה, גמרא, מדרש; כי אפלו מעט דמעט שלומדים מכל שעור, הוא גם-כן טוב מאד מאד.

אודות מלמדות, טוב מאד שתקח משנה במלמדות, אך ראוי לך להתבודד עצמך בכל יום עמו יתברך, שתצליח עם הילדים; כי מספרים בין אנשי שלומנו, שהיו מלמדים, שהיו מקדימים בכל בקר להתבודד עמו יתברך, שהיום הזה ילך להם בטוב, ותהיה להם הצלחה עם הילדים. ועל-כן ראה, ידידי היקר! להרגיל את עצמך להתבודד בכל יום עמו יתברך, שתצליח ביום הזה עם הילדים, ואז באמת תצליח.

העקר ראה להרגיל את עצמך במדת הסבלנות, כי אין לך אדם שצריך סבלנות כמו מלמד כי עם ילדים קטנים, שצריך סבלנות הכי גדולה, והעקר לילך אתם בנחת ובאהבה, ולתן להם מתנות, ולהשתדל לחנף את כל תלמיד, כי הרב מתר לו לחנף את תלמידיו, כדי שיתעלו בלמוד. וכן לקרוב מאד באהבה אבהית, ועל-ידי-זה יצליח ברכו.

מפעם לפעם ראה לצאת להפצת ספרי רבנו ו"ל, ותצליח ברכך.

גא ונא ראה להרגיל את עצמך לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, עֲשֵׂרָה בְּטַבַּת הַיְחַשׁוּן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר לְךָ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְתִזְכֶּה לְהַכְלִיל בּוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּאַמְתּוֹ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקָּר! כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיּוֹנוֹת
קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מִצְמֹד, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם
לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְכָל זֶה זוֹכִים דִּיקָא עַל-יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, כִּי בְשָׂאָדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אִין
לְךָ עוֹד דְּבַר הַשׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִכָּל מִיגֵי מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים כְּמוֹהָ, וְעַל-כֵּן
הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאָמַר, שְׁאִפְלוּ
אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שְׁנִפְלוּ בַּפֶּח יְקוּשׁ, וְנִכְשְׁלוּ בַּמָּה שְׁנִכְשְׁלוּ, אִם יַעֲשׂוּ
לְעֲצָמָם חֶק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כֶּךָ וְכָךָ, אֲזִי כַח הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה
יוֹצִיאָם אִפְלוּ מִהַבּוֹץ הַכִּי גְדוֹל, וְהַזְהִמָּא שְׁנִפְלוּ לְשָׁם (עֵין שִׁיחּוֹת-
הַר"ן, סִימָן יט). וְכָל כְּוִנָּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּתָה רַק לְהַחֲדִיר בְּנוֹ הַתְּמִדָּה
בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי אִין לְךָ טוֹב אֲלֵא תוֹרָה (אָבוֹת ו, ג); כִּי
כִּיּוֹן שְׂאָדָם מֵת, נַעֲשֶׂה חֶפְשִׁי מִן הַמְצוּוֹת (שְׁבַת ל), וְלֹא נִשְׂאָר לוֹ
שׁוֹם דְּבַר, רַק הַתּוֹרָה שְׁלֵמָה בְּזֶה הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְצִיַּת אֶת
רַבְּנוּ ז"ל!

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: אִם תִּלְמַד תּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, אֲזִי הַתּוֹרָה תַּעֲשֶׂר אוֹתָךְ גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמִכָּל שְׁכָן
בְּרוּחָנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, רַק
קַח אֶת סֵדֶר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהִתְמַד בְּזֶה, וְאִז טוֹב לְךָ
כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וְאִזּוֹ תִרְאֶה נוֹרְאוֹת גְּפִלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וְתִשְׁלַח אֶת נִדְבַת יָדְךָ לְמַעַן
הַדְּפֹסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לָךְ צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תסז

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיְחִי, עֲשֶׂרָה בְּטַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה...
גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וְלֹא הִיָּה הַפְּנָאִי
לְהַשִּׁיבָךְ.

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ
יוֹם אֶחָד מִלּוֹמֵר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹת, שְׁנֵה מְזוֹכָךְ וּמְטַהֵר אֶת הָאָדָם
מִבֵּית וּמִבְּחוּץ. וְאֵל תֵּאבֶה וְאֵל תִּשְׁמַע לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂאוּמֶרֶת אַחֲרַת,
כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְבִטְלָם מִדְּבַרֵי
תּוֹרָה, וּמַחְדִּיר בָּהֶם כֹּל מִיַּי שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים הַעֲקָר שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ
תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם בְּכָל יוֹם,
בְּאִפֵּן שֶׁתּוֹכָה לְסִיִּם בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה אַחַת, עַד שֶׁבְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ תּוֹכָה
לְסִיִּם אֶת פְּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְהוּא מְסַגֵּל מְאֹד לִירְאֵת שָׁמַיִם. וּכְפִי
שֶׁתְּרַגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, כֵּן תּוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ כֹּל יְמֵי תַיִךְ.

נָא וְנָא אֵל תְּכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּשׁוֹם בְּלִבּוֹלִים שֶׁל מַחְלָקָת, כִּי
זֶה לֹא שִׁיךְ אֱלִיךָ כָּלֵל, כִּי זוֹ רַק עֲצַת הַיָּצֵר הַרוֹצֵה לְתַפֵּס אוֹתְךָ
שֶׁתְּתַרַחֵק מִרַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי כָּל אֵלּוֹ הַמְּתַעַרְבִים בְּמַחְלָקָת לֹא לָהֶם,

על-ידי-נה נופלים בבור עמק, שכבר אינם יכולים לצאת ממנו;
ועל-כן ראה לברח אל התורה הקדושה, ואל תתבלבל משום דבר
שבְּעוֹלָם, ואז תראה הצלחה רבה שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה להרגיל את עצמך לדבר בכל יום עמו יתברך, ואז טוב
לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תסח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, עשרה בטבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב מך —
אין לתאר ואין לשער כלל.

ראה לחזק את עצמך במדת הסבלנות, ובפרט עם הילדים, כי
אי אפשר להנהיג בית בלי סבלנות, כי עובר על כל אחד ואחד מה
שעובר מבית ומבחוץ — צרות ויסורים וכו', ואסור להוציא את
העצבים על הילדים. ובפרט על בנה הקטן אסור לדחוק עליו כלל,
אף שקראו אותך לחדר — מה בכך וכו', כך היא דרכם של ילדים,
שהם שוכבים, וקוראים להורים לחדר וכו', ומתלוננים עליהם וכו',
עם כל זאת עליך להתאזר במדת הסבלנות, והעולה על הכל —
להתפלל בכל יום על הצלחת הילדים, כי אין לך עוד דבר שמועיל
להצלחתם כמו תפלה, לבקש בכל פעם מאתו יתברך.

אודות מה שכואב לך, תאמין לי, ידי היקר, שגם לי כואב
כל הצד של הלב עם יד שמאל, ואני תפלה להקדוש-ברוך-הוא,
שישלח לי רפואה שלמה, כי מה שיך לרוץ אל רופאים, אשר רק
סוחטים את המעות.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הָאָדָם בָּזָה הָעוֹלָם נִמְצָא בְּסִכְנָה גְדוֹלָה, וַיֵּשׁ לוֹ
עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת וְכוּ', וְעָקַר גְּדֵלוֹתוֹ לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל
מִשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוֹלָם, וְלֹא לְהַחְלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ, וְלֹא לְהַתְקוּטֵט וְלָרִיב
עִם אִשְׁתּוֹ וּלְדָוִו, רַק לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְלְהַשְׁתַּדֵּל לְהַסִּיחַ
דַּעְתּוֹ מִכָּל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וּבְכָל פַּעַם יַעֲשֶׂה הַתְחַלָּה חֲדָשָׁה, וְאִז
דִּיקָא יִצְלִיחַ בְּחַיָּיו.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים
מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה וּמַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ
ז"ל?! וְרוֹאִים אִיךָ שְׂמֵלִינִי אֲנָשִׁים חַיִּים אֶת חַיֵּיהֶם בְּלִי לְדַעַת
אֲפֵלוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְהֵם מִמְרָמְרִים וְהוֹלְכִים שְׂבוּרִים וְרִצּוּצִים וְכוּ'
וְכוּ', וְאוֹתָנוּ הַעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוֹנִים וְכוּ' וְכוּ' זָכָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לִידַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, חַיּוֹת נִפְלְאָה כְּזוֹ, שְׂאִיךָ שְׂיִהְיֶה יְכוֹלִים לְבָרַח
אֲלָיו יְתִבְרַךְ, וְאֲפֵלוֹ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ שְׂבַתוֹן הַהִסְתַּרְהָ אָנוּ זוֹכִים
לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זֶה עָקַר
גְּדֵלוֹתוֹ וְשַׁעֲשׂוּעֵיו יְתִבְרַךְ, כְּשֶׁאָדָם הַמְּלֵא עֲבוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת, וּמִסְתַּוָּבֵב
בְּעוֹלָם חֲשׂוֹךְ כְּזֶה, זוֹכֶה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יְתִבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִישִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשׂוֹזֹכָה גַם לְדַבֵּר אֲלָיו יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁרִי
מִי שְׂזוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֲלָיו יְתִבְרַךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.
הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תסט.

בַּעֲזַרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיְחִי, עֲשֶׂהָ בְּטַבַּת ה'תש"ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְגִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲבָל לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ מִרַב
הַטְּרָדוֹת שְׂעָבְרוּ עָלַי כָּל הַיָּמָן.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ בְּכָל יוֹם עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר זָכִינוּ לְהַתְּוֹדַע מִרַבְּנוּ ז"ל, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ
ז"ל?! וְכֵן רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִישִׁיטוֹת.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם
בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֲפֵלוּ מַעַט דְּמַעַט, כָּל לַמּוֹד וְלַמּוֹד
יְהִיָּה יָקָר בְּעֵינֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַרוּ מֵאַתְּנוּ רַק אֵלּוּ
הַלְמוּדִים שְׁאֵנוּ זוֹכִים לְלַמַּד.

וְכֵן הִרְגַּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרֶךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
הוּא הַצְּלָחָה גְּזַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ כָּלֵל מִמָּה שְׁנֹעֲשֶׂה בֵּין אֲנֹשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וְכָל שְׂפָן מֵה שְׁנֹעֲשֶׂה בַחוּץ בְּעוֹלָם, כִּי מֵה לָנוּ וְכוּ', עֲלִינוּ
לְדַעַת כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת בְּכָל יוֹם, וְאֲשֶׁרִי
מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲזִיק מִצְמֵד, וְאִינוּ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וְזֶה
הִיָּה עָקֵר לַמּוֹדוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁאֵדָם יִזְכֶּה לְעַבֵּר עַל הַכֹּל. וְאִיךָ
זוֹכִים לְזֶה? עַל-יְדֵי מַדַּת הַשְּׂמִחָה, שְׁצָרִיכִים לְהִרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְעָקֵר הַשְּׂמִחָה לְשִׂמְחַת בְּאַלְקוּתוֹ יְתִבְרֶךָ, לְדַבֵּק אֶת
עֲצֻמוֹ בּוֹ יְתִבְרֶךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ הַטּוֹב, וְיִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל לְכַבּוֹ, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְדַבֵּק אֶת
עֲצֻמוֹ בּוֹ יְתִבְרֶךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יְתִבְרֶךָ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ. וְזֶה
עָקֵר הַשְּׂמִחָה — כְּשֶׁאִין לְאָדָם שׁוּם קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עֲלָיו יְתִבְרֶךָ,
אֲלֹא יוֹדֵעַ שְׁצָדִיק וְיֹשֵׁר הוּא (דְּבָרִים לב, ד), שְׁזוֹהִי שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִחָה.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִשְׁתַּוָּקֵק, שְׂתִּכְתֵּב לִי מִכְּתָב, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִהְיֶה
בְּקִשְׁרִי. הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ מֵרַב טְרוֹדוֹתֵי.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרֶךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וִיחִי, עֲשֶׂרָה בְּטַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ גְּאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, וְזֶה רְצוֹנִי שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְאֵל תְּהִיָּה בְּרִיךְ, אֲלֵא הַשְׁדוּף הָרֵאשׁוֹן שְׂיָבֹא פִתַּח יָדְךָ, תִּכְרֶף-וּמְיָד תִּתְחַתֵּן, כְּדֵי שְׂתִזְכֶּה לְתַקּוֹן הַבְּרִית, וְזֶה הִיָּה רְצוֹנִי שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל חִיצוֹנִיּוֹת כָּלֵל רַק הַפְּנִימִיּוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאֵל תְּהִיָּה כְּעֶסֶן, כִּי הַכְּעֵס הוּא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מִפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְכֹל מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הוּא בְּדַרְךָ כָּלֵל כְּעֶסֶן וְקִפְדָּן וְרוֹצֵחַ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעַקֵּר מִמֶּךָ אֶת הַמַּדָּה הַרְעָה הַזֶּה, וְתִהְיֶה סִבְלָן גָּדוֹל, וְאִז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיד.

רְאֵה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד מְשָׁנִיּוֹת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׂבַעוּלָם לְהַפְּיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֵלֶת בְּרוּרָה מִסְפָּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂעוּסֵק בְּהַפְּצַת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, כִּי אִין לָךְ עוֹד תַּקּוֹן הַבְּרִית יוֹתֵר מִהַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, הַמְּגִלִּים וּמְפָרְסָמִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂעוּסֵק לְהַפְּיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ב תעא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר וְיַחֲדַי, עֲשֵׂהָ בְּטַבַּת הַיְהוֹשִׁיעַ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נְגִיעוֹ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצַטְעֵר בְּצַעֲרְךָ

הַקְּשָׁה, שְׁאֵתָה נּוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם בְּלִכְלוּף וּבְזַהֲמָה כּוֹז וְכוּ'. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׁיֵשׁ בָּךְ, וּמֵאֵד אֲנִי שְׂמַח שְׁאֵתָה זּוֹכָה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן שְׁאֵתָה לּוֹמֵד וּמְנִיחַ תְּפִלִּין, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקָךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מִמֶּךָ רַק אֵלוֹ הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שְׁאֵתָה זּוֹכָה לַחֲטָף, וְהִרְעָ מִמִּילָא יִפֹּל, וְאַף שֶׁהִרְעָ שְׁלָךְ קֶשֶׁה מְאֹד מְאֹד, וְהַזְהֵמָה וְהַנְּאוּף וְהַלְכָלוּף מִתְּגַבְרִים עֲלֶיךָ בְּכָל יוֹם, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהִרְבוֹת לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם טוֹב, כְּמֵאֵמֶר רַבְּנֵנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים לז, טו): "סוּר מִרַע וְעֲשֵׂה טוֹב", אִיךָ זּוֹכִים לְהִסִּיר מִמֶּנּוּ אֶת הַרְעָ? עַל-יְדֵי שְׁעוֹשִׂים הַרְבֵּה טוֹב, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַטוֹב, מִמִּילָא נִתְבַּטַּל הַרַע, וּכְשִׁמְאִירִים אֹרֶךְ אַלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל נִשְׁמַת הָאָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה מְסַנְּרִים אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַתְרָא, וְהֵם בּוֹרְחִים וְעוֹזְבִים אֶת הָאָדָם, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְמִיד בְּקוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וּבְכַרְט שֶׁהַדְּפִיסוֹ עֲכָשׁוּ אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "אוֹצֵר הָאֱמוּנָה", וְהֵם לְקוּט שֶׁל כ"ב קוּנְטְרָסִים הַמְּדַבְּרִים מִהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, תַּעֲשֵׂה לַעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּזֶה בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תֵּאִיר עַל עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו חַיּוֹת אַלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, וּבְזֶה תִּבְעַר אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בָּךְ עַל-יְדֵי עוֹגוּתֶיךָ הַמְּרַבִּים וְחֲטָאֶיךָ הַמְּכַעְרִים, וְתִנְקֶה אֶת מַחְשְׁבוֹתֶיךָ הַמְּבַהֲלוֹת וּמְבַלְבְּלוֹת; אֲשֶׁרֶי מִי שְׂמַתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה", וְאִזּוּ יִרְגִישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיּוֹ.

רְאֵה לְהִמְשִׁיךְ לּוֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, כִּי רַק זֶה יִהְרַג אֶת הַיָּצֵר הַרַע. וְאֵל תְּסַתְּכַל עַל זֶה שְׁאֵתָה נּוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְסוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּפְלַת בּוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ בְּכָל יוֹם, וְתִזְכֶּה לְמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, כִּי אֵין לָךְ טוֹב בְּחַיִּים כְּמוֹ הַסְּבָלָנוֹת. וְעַקֵּר הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שְׂבֵא לְאָדָם, הוּא רַק מִחֲמַת חֲטָא הוֹצֵאת זְרַע לְבִטְלָה, וְכָל אֵלוֹ שְׂכַעְסָנִים וְרוֹצְחִים עַל בְּנֵיהֶם, זֶה בָּא מִחֲמַת שְׁהֵם חֲטָאוּ

בפגס־הברית — הוצאת זרע לבטלה, ועל־כן אם אפה רוצה לתקן את חטאיך המרבים, ראה להיות סבלן גדול בבית, ובפרט על הילדים, ואף פעם אל תכה אותם, כי תדע שההכאה באה רק מעצבים, רחמנא לצלן, שזה בא מקלקול המוח על־ידי הוצאת זרע לבטלה. אשרי מי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך, ולתקן את כל הרע שלו, ומרגיל את עצמו במדת הסבלנות, אשר אין לה עוד טוב מזה.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל יום, ובסוף השבוע תשלח לי את זה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תעב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, עשרה בטבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותהיה תמיד בשמחה, כי השמחה תרחיב לה את הדעת, ועל־ידי הרחבת הדעת תזכה לעבר על הכל.

אודות מציאת הזיווג, ראוי לה לומר בכל יום את התפלות המובאות בקונטרס "מציאת הזיווג", וכן ראוי לה לעיין בקונטרס הנפלא הזה, ושם תראה אשר ענין הזיווגים הוא רק ממנו יתברך, ואין לנו מה לעשות רק תפלה ובקשה, לבוא להתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

נא ונא ראה להחזיק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע, וסוף הפכוד לבוא.

עליך לדעת, כי תהלה לאל, וכינוי להתנדע מרבנו ו"ל, ראוי

לנו ללכת בדרךכיו הקדושות, שהן: שמחה והתבודדות; מצד אחד להיות תמיד בשמחה על נעם חלקנו, ולהחיות את עצמנו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בנו, ומצד שני צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך בכל יום לעלות מעלה מעלה, ואשרי מי שזוכה להגיע אל זה, ואז טוב לו כל הימים.

ראה להיות חזק מאוד בלמוד ח"י פרקים משניות, אשר דבר זה הורג את היצר הרע, ומנקה את האדם מכל מיני חלדה, ומכניס בו תשוקה עצומה ללמד התורה הקדושה.

ראה להחביא את התקרבותך מחברריך, כי מה ולמה לך לסבל מרירות, כי על כל אחד ואחד הרוצה להתקרב אלינו עובר מה שעובר, ואשרי מי שהוא חכם, ומעלים ומסתיר את התקרבותו, ועל ידי זה נצול מכל מיני מחלקת.

הרגל את עצמך במדת הסבלנות, אשר זה היסוד והעקר בחיי האדם.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני מרב אהבתי אליך.

המאתל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תעג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א בטבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי ה'קד ל' מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך, ידידי ה'קד! ראוי לנו לשמח מאד על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם גורלנו, ואנו יודעים מרבנו ו"ל, ומה היינו עושים בלי רבנו ו"ל?! וצריכים לשמח עם זה מאד מאד, כי כפי

שְׁהָאָדָם שְׂמַח עִם רֵבִנוּ ו"ל, בֵּן מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת
 אֹר זִיו רֵבִנוּ ו"ל, כִּי בֵן מוֹבָא בּוֹהֵר הַקְּדוּשׁ (עִין זֶהר חֶלֶק ב', קפד):
 כְּפִי שְׂאָדָם שְׂמַח בְּדָבָר שְׂבֻקְדָּשָׁה, בֵּן נִמְשָׁכֶת עָלָיו הַקְּדוּשָׁה. עַל
 אַחַת כְּמָה וְכְמָה כְּשֶׁאָדָם שְׂמַח בְּהַתְקַרְבוֹתוֹ אֶל הַצְּדִיק, עַל־יְדִיָּזָה
 נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹר הַצְּדִיק. וְהַעֲקָר לְהַתְמִיד תְּמִיד וְלִלְמַד מִסְפָּר הַצְּדִיק,
 וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

גַּא וְנָא רְאָה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם עֲמוֹ יְתַבְרָךְ, וְתַפְרֵשׁ אֶת
 כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְכָל מָה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ תְּגַלֶּה וְתַסְפֵּר אֵלָיו
 יְתַבְרָךְ, וְאִז תִּרְאָה יְשׁוּעָה גְּדוּלָה מִהַשָּׁמַיִם.

רְאָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ בְּאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם
 בְּסִפָּר הַנִּפְלָא "אוֹצֵר־הָאֵמוּנָה", אֲשֶׁר שָׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשְׁךָ, כִּי
 אֵין לָךְ עוֹד טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ מִדַּת הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיְחִי, י"א בְּטַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלִתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמַח לְשִׁמְעַת הַטוֹב
 מִמֶּךָ.

הַעֲקָר אֶל תְּדַאג כָּלֵל מִמָּה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ, כִּי הַדְּאָגוֹת מְכֻלוֹת
 אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו
 יְתַבְרָךְ, וּמִסְפָּר לְפָנָיו יְתַבְרָךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְעַל־יְדִיָּזָה יִנְצַל
 מִכָּל מִינֵי דְאָגוֹת; כִּי בְּזָה שְׂאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עֲמוֹ יְתַבְרָךְ,
 עַל־יְדִיָּזָה הוּא מוֹצִיא מִעֲצָמוֹ אֶת כָּל מִינֵי דְאָגוֹת וּפְחָדִים יְתָרִים.
 וְהַמְּתַנֶּה הוּא קַבְּלָנוּ מִרֵבִנוּ ו"ל, לְהִיּוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עֲמוֹ

יְתַבְרַךְ. וְכִפִּי שְׁאֲדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, מוֹצִיא אֶת כָּל הַדְּאָגוֹת מִלְּבָבוֹ.

נָא וְנָא בְּשַׁעַה שְׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְבַד בְּדֶרֶךְ, וְאַתָּה נוֹסֵעַ לְבַד בְּרֶכֶב, רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר וְדְבֹר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֶךָ, וְתִהְיֶה סִבְלָן גְּדוֹל עִם יְלִדֶיךָ, וְאַל תִּפְּקֵה אוֹתָם, תִּשְׁתַּדְּלֵם לְהַבִּין אוֹתָם, וְתִדְוֵן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרֶכֶה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיְחִי, י"א בְּטַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרֶכֶה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִיּוֹם אֶפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה", אֲשֶׁר זֶהוּ אוֹצֵר גְּדוֹל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁיַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, וְכֵן רְאֵה לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים "תּוֹךְ הַנְּחַל".

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! אִין לְמַעְלָה מִהַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, וְרְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל גַּעַם חֲלָקְךָ, אֲשֶׁר יֵשׁ לָךְ חֲלָק גְּדוֹל בְּנֵה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח בדרךך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תעו.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ויחי, י"א בטבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

ראוי לך לשמח מאד מאד, שזכית להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה בעיר אומן, אשר אין למעלה מזה, ובנדאי על-ידי רבנו ז"ל יהיה לך תקון נורא ונפלא מאד.

אודות מה שעובר עליך בפגם-הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו' וכו', כבר נדפס ספר "שמירת-הברית", וראוי לך ללמד בספר הזה מדי יום ביומו, ובפרט בהקדמה, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ותמצא התחזקות גדולה איה להתנהג בכל פרט ופרט.

העקר ראה להיות תמיד בשמחה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קסט), אשר עקר תקון הברית הוא השמחה, כפי שאדם שש ושמח, על-ידי-זה הוא זוכה לרפואה ברוחניות ובגשמיות.

ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, להתחיל מהתחלת ברכות, וכן תאמר פרק אחר פרק, עד שתזכה לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, באפן שתזכה לסיים בכל חדרש את כל ששה סדרי משנה, ואף שאינך מבין שום דבר — מה בךך,

אָתָּה רָאָה לֹמֵר אֶת הַפְּרָקִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְכַּח לְזַכֵּךְ אֶת עֲצֻמְךָ
לְגַמְרִי, וְלִצְאֵת מֵהַבּוֹץ שֶׁנִּפְלְתָה אֵלָיו.

רָאָה לְכַתֵּב לִי, וְאִזּוֹ אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד בְּאַרְיֵכוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תעז.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טֵבֵת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ אִיר.

מְאֹד מְאֹד נִפְלְאֵתִי שְׁלֵא רְאִיתִיךָ כֹּל הַזְּמַן בְּהִיוֹתִי בְּאַרְצֵנוּ
הַקְּדוּשָׁה, וּבְיִבּוּדֵי אֲנִי דֵּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, שְׁמֵרֵב טְרַדוֹתֶיךָ לֹא יֵצֵא
לְךָ לְהִיּוֹת עִמָּנוּ יַחַד בְּצִוְתָא בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ, שַׁבַּת חֲנֻכָּה.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיְקָר! בְּמַעַט הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ כָּבֵד רְאִיתִי
וְהַכְּנֵת, שֶׁהַהֲכָרַח לְעֵבֶר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר, כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מַעֲמָד, וְזֶה עֵקֶר
גְּדֻלָּתוֹ, וּבְזֶה נִמְדָד הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי — אִיךָ שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מַעֲמָד,
וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוּם דָּבָר.

וְתַהֲלָה לְאֵל, קִבְּלֵנוּ אֶת הַהַקְּדָמוֹת הָאֵלּוּ מִרְבֵּנוּ ו'ל — אִיךָ
לְהַחְזִיק אֶת עֲצֻמָּנוּ, וְאִיךָ לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, אֲשֶׁר זֶה
הָעֵקֶר.

עַל-פֶּן רָאָה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי
אַפְנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְתַעֲשֶׂה בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה
לְנוּ רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ כְּפִי
הַתְּחִלָּה, אִם הַתְּחִלָּה טוֹבָה, אִזּוֹ הַכֹּל טוֹב; וְעַל-פֶּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת
בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיכָּה ג, כג): "חֲדָשִׁים

לְבַקְרִים רַבָּה אָמוּנָתְךָ, שְׁבָכַל בְּקֹר הָאָדָם מִתְחַדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְחַדָּשׁת אָצְלוּ אָמוּנָה הַקְדוּשָׁה בּו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים בְּגִמְרָא בְּכָל יוֹם, אֲפֹלוּ
מַעַט דְּמַעַט כַּמָּה שׁוּרוֹת, אֲכַל שְׂיֵהִיָּה חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן בְּלִמּוּד
שְׁלַחֲן עֲרוּף, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה סְעִיפִים כְּסִדְרָן, עַד שֶׁתִּזְכָּה לְסִיִּם
אֶת כָּל ד' חֻלְקֵי שְׁלַחֲן עֲרוּף וְאֶת כָּל הַש"ס כְּלוּ, וְתִתְחַיֵּל עוֹד פַּעַם,
וְאִין לְמַעֲלָה מְזֵה, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מִמֶּךָ רַק זֶה שְׂזִכִּיתָ
לְסִיִּם כָּל הַש"ס וְד' חֻלְקֵי שְׁלַחֲן עֲרוּף. וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּיטֵי-מוֹהַר"ן,
חֻלְקֵי א', סִימָן יב), כִּי אִין אָדָם נִקְרָא תְּלִמִיד-חֶכֶם, אֲלֹא אִם-כֵּן לִוְמִיד
גִּמְרָא וּפּוֹסְקִים, עֵינֵי שָׁם; עַל-כֵּן תִּקְבָּע לְעֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שַׁעוֹר
בְּגִמְרָא וְשַׁעוֹר בְּשְׁלַחֲן עֲרוּף.

רְאֵה לְהִיּוֹת סְבֻלָּן גְּדוֹל בְּפִרְט בְּבֵיתְךָ, כִּי הַהֶכְרַח לְסַבֵּל הַרְבֵּה,
וּבְפִרְט מִהֶאֱשָׁה וְהַיְלָדִים, וְאֲשָׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְסַבֵּל, וּמְקַיִם: "וַיֵּט
שְׂכֻמוֹ לְסַבֵּל", שְׂאֵז נִתְקַיִם אָצְלוּ (בְּרֵאשִׁית מַט, טו): "וַיִּרְא מְנַחָה כִּי
טוֹב", וְאִי אֲפָשָׁר לְזַכּוֹת לְמִנוּחָה אֲמִתִּית, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת
הַסְּבֻלָּנוֹת.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תעח.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי, י"ב טַבַּת הַיְתָשׁ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעֵנוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, אִיף
שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָכֵי הַתְּמִימוֹת
וְהַפְּשִׁיטוֹת שְׂקַבְּלָנוּ מְרַבְּנוּ ו"ל — אִין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

נא ונא ראה לומר בכל יום את כל ספר התהלים בבית מדרשי, ותבקש הרבה רחמים עלי ברוחניות ובגשמיות, ואם תוכל לעזור את אנשי שלומנו, שגם-כן יתפללו בעדי, אהיה לך אסיר תודה גדול מאד, כי אני צריך לרחמים רבים, כי עוברים עלי משברים וגלים וכו', והסמ"ך-מ"ם עומד עלי וכו', וכל פסיעה ופסיעה שאני רוצה רק לעשות בשביל רבנו ז"ל, הסמ"ך-מ"ם וכל פמליה דליה מתפשטים עלי, כי אתה יודע כבר מה שעבר עלי בשנים אלו, אילו בזיונות ושפיכות דמים מרחוקים ומקרובים ומתלמידים שאגדלתי אותם ימים ושנים וכו' וכו', עם כל זאת איני מתפעל משום ברירה שבעולם, רק אני בתמי אלה ואתנהלה לאטי לרגל המלאכה (עין בראשית לג, יד) להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, כי כל זמן שנפשי באפי אמשיך לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם במסירות נפש הכי גדולה.

ראה לומר בכל יום שמות הצדיקים על המגרש היכן שאני רוצה להקים את בית-המדרש, ותבקש הרבה ממנו יתברך, שאזכה להוציא מהכח אל הפעל לבנות את בית-המדרש הגדול, שיהיה מגדל אור לכל הגליל, שיאיר את אור רבנו ז"ל, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שיבנאל תהיה עיר של תורה ויראה וצדקה וחסד.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה לדבק את עצמך בו יתברך, ותרגיל את עצמך במדת הסבלנות, כי אין לך טוב בזה העולם כמו מדת הסבלנות, כי עובר על כל אחד ואחד משברים וגלים, ואשרי מי שזוכה לסבל כל אשר בא עליו, ורבנו ז"ל גלה לנו, אשר עוד בימי קטנותו, בשעה שאמו סרקה את שערוותיו וכאב לו, אף-על-פי-כן לא צעק, כי ידע והבין כבר אז, שבזה העולם צריכים להיות סבלן גדול על כל מה שעובר עליו. על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להחזיק במדת הסבלנות, ואז טוב לך כל הימים.

נא ונא אל תתפעל משום ברירה שבעולם, אלא ראה להפיץ את

אור רבנו ז"ל, ותפיץ את הקונטרסים החדשים בריש גלי, ושכרף
יכפל מן השמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תעט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום רב אל ידידי היקר לי מאוד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך —
אין לתאר ואין לשער כלל.

ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבועולם, כי בפרוש
גלה לנו רבנו ז"ל, אשר השמחה היא רפואה לכל, וכל מה שהאדם
שמח יותר — יועיל לו בין בגשמי ובין ברוחני, ואל תסתפל על
העבר כלל.

בענין פגם-הברית, כבר ידוע שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן
עא), שבזהר הקדוש אף אחד אינו מבין את הפשט, רק הוא לבר,
והוא מבטיח שיהיה לכל אחד ואחד תקון למי שיציית אותו, ובפרט
מי שרגיל לומר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה, לו בנדאי
אין לו מה לדאג כלל. ותהיה חזק בזה מאוד מאוד, ואז תראה ישועה
גדולה שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה להרגיל את עצמך לדון תמיד את אשפתך לכף זכות וכן
את ילדיך, ותהיה סבלן גדול לילדיך, כי לילדים צריכים סבלנות
גדולה מאוד, כי הם משגעים את ההורים, וצריכים סבלנות הכי
גדולה אליהם, ותכף-ומיד פשטובלים אותם, הרי הם משתנים, וכן
הדבר לגבי האשה, ברגע שהאדם סבלן עם אשתו, אז הכל מתהפך
לטובה. כי העקר בזה העולם היא מדת הסבלנות, ואשרי מי שזוכה
להגיע אל מדת הסבלנות.

אודות הבריאות שלך, ראה רק לדבר הרבה עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, ואז תראה נראות נפלאות שיצשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא אל תדאג כלל, כי הכל יעבר, ועוד תזכה לאריכות ימים ושנים, ותרוה רב נחת מילדיך, ותהיה לך פרנסה בשפע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תפ.

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אהה חקוק בפנימיות לבבי.

ראה להיות תמיד בשמחה, כי בזה העולם צריכים להיות תמיד בשמחה, והשמחה היא הצלחת האדם בין בגשמי ובין ברוחני, ועל-כן מי ששמח תמיד — הוא מצליח תמיד (ספר-המדות, אות הצלחה, סימן א').

מה לך לדאג! ראה לדבק את עצמך בו יתברך, ותדע שהוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכפי שתכניס בדעתך ידיעות אלו, אז תגאל מכל צרותיך.

נא ונא ראה להתבודד עמו יתברך בכל יום בקביעות, על-כל-פנים עשרים דקות, ותהיה חזק בזה מאד מאד, ועל-ידי-זה תראה ישועה גדולה בחיך.

נא ונא ראה לומר בכל יום תהלים, אם אפשר לומר בכל יום יום תהלים, באפן שתזכה לסיים בכל שבוע את ספר התהלים —

מה טוב ומה נעים, כי תהלים מסגל לתשובה, ותהלים הוא השער והפתח להפגס על ידם אליו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), ותהלים הוא כלי להמשכת כל מיני ישועות ונסים, כי 'תהלים' אותיות 'לי תהם', ורבנו ז"ל מביא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז', שתהום הוא לשון נסים, עין שם; על-כן על-ידי אמירת תהלים נעשה אצלו, בחינת לי-תהם שנמשכו עליו נסים, ובפרט אתה שאתה זקוק מאד לנסים, ראה לומר בכל יום יום של תהלים'.

ראה להפיץ את הקונטרסים החדשים, ואל תתבייש משום בריה שבעולם, תמסר נפשך על זה, ובזכות זה תזכה למצא את בת זוגך, וכן תזכה לנסע לציון רבנו ז"ל בזכות זה, כי היא זכות הרבים גדולה מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תפא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי הַיָּקָר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שאתה עוסק לדבר עם אחרים מדברי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה בתקון הברית, כי פנגד זה שפגם וכו' וכו', עליו לתקן ולדבר עם אחרים מדבורי רבנו ז"ל, אשר אין ערוך אליו, כי כשמדברים מרבנו ז"ל, על-ידי-זה נכנסת התעוררות גדולה לתשובה, אשרי מי שזוכה לדבר בכל יום מרבנו ז"ל, ואז טוב לו לנצח.

אודות בית-המדרש, בודאי מה טוב ומה נעים שתזכה לעשות בית-המדרש על שם רבנו ז"ל, ותתאספו שם תמיד, ותדברו רק

דבורי אמונה והשגחה פרטית בלא שום פוליטיקה של הכל המצוי עכשו.

אודות מחלקת וכו', תאמין לי שאין שום מחלקת, אף יש הלכה בשלחן ערוך: מי שמבזה את האחר צריך לבקש ממנו מחילה, ומכל שכן תלמיד שמחרף ומבזה את רבו, הוא צריך לקבל גדוי, בן מובא בפרוש בשלחן ערוך, על-כן אל תתערב בשום מחלקת שאינה שיכת אליך. הקדוש-ברוך-הוא בודאי יסדר הכל לטובה.

אודות הדפסה, אם אתה רוצה תכתב וכו'.

ראה לחזק את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר אין למעלה מזה בתקון הנשמה. וכן תתפלל את כל התפלות: שחרית, מנחה, מעריב, תצות, מתוך הסדור דיקא, ותדבק את עצמך אל תוך אותיות התפלה, כי זה עקר שלמות התפלה — לבון פרוש המלות, ולקשר את המחשבה אל הדבור.

ראה להיות תמיד בשמחה, כי השמחה תרחיב את מחך, ותשתדל להיות תמיד בשלום עם אשתך, כי שלום בבית הוא כלי להמשכת השכינה, וכשהשכינה בבית, אז כל הברכות מצויות שם.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תפב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי ה'קור לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שאתה עוסק להפיץ את הקונטרסים החדשים, שהם

סֵלֶת בְּרוּרָה מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הֵם מְגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר דִּבֶּר זֶה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי
 כְּנֻגַד זֶה שֶׁפָּגַמְנוּ וּבִלְיָנוּ אֶת יְמֵינוּ בְּהֶבֶל וְרִיק, עָלִינוּ לְלַכֵּת וּלְהִתְנַגֵּעַ
 לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל זֶה הֵם
 הַקְוִינְטֵרְסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּלִשׁוֹן קָלָה.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְתִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמוּ
 יִתְבָּרֵךְ, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית,
 הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אוֹדוֹת שְׂאֵתָה כּוֹתֵב מֵעַנֵּן אֲשֶׁתָּךְ שֶׁסּוֹבְלַת כָּל־כָּךְ, הִנֵּה טוֹב
 מְאֹד, שֶׁתְּבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן לְהַזְכִּירָה בְּעַת
 הַהִתְבּוֹדְדוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּאַרְיִכוֹת אַפִּים עֲמָה, וְכֵן עִם יְלָדֶיךָ,
 כִּי עֵקֶר הַצְּלָחַת הָאָדָם בְּבֵיתוֹ הוּא — כְּשֶׁהוּא סִבְלָן, וּבְכַרְט עִם
 אֲשֵׁתוֹ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְחֲזֹק וּלְאַמֵּץ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי
 סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְנִזְכֶּה שְׂיִבְנֵאל תִּהְיֶה "עִיר
 בְּרִסְלָב", עִיר שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְלָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם.

רְאֵה לְצֵאת בְּלִילָה קְצַת לְהִתְבּוֹדְדוֹת עַל־כָּל־פְּנִיִם פַּעַם בְּשָׁבוּעַ
 בֵּין הַקְּרִיִם, כִּי בְּיִבְנֵאל יְכוּלִים לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
 בְּלִקְוִיטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י', לַעֲשׂוֹת מְהֵרָ שְׁדָה, וּמְשֻׁדָה בֵּית,
 כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ כְּבָר, כִּי בְּיִבְנֵאל הִנֵּה אֲתָה בְּבֵית, וְהִנֵּה אֲתָה יוֹצֵא
 לְשְׁדָה, וְהִנֵּה אֲתָה עוֹלָה עַל הַקֶּר... אֲשֶׁרְנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ, שְׂיִשׁ
 לְנוּ רַבִּי כְּזֶה, וּמִי יִתֵּן, שְׁנִזְכֶּה לְהַחְדִּיר אֶת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ בֵּין כָּלֵל
 נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תפג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאָה לְצִיַּת אוֹתִי, וְתִתְגַּרֵּשׁ מֵהָ שְׂיֹתֵר מֵהָר, בְּאִפְּן שְׂתִזְכֶּה
לְהִתְחַתֵּן, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הַקְּפִיד מְאֹד לֹא לְהִיּוֹת פֶּלֶג גּוּף. וְתֵאֱמִין לִי,
כִּי לֹא כְּדַאי לְהִיּוֹת בְּזָה הָעוֹלָם, אִם פּוֹגְמִים בְּבְרִית, כָּל-כָּף חֲמוּר
כָּל הָעֲגִינֵן שֶׁל פְּגָם-הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנָּה, וְאוֹדוֹת
הַמְּזוֹנוֹת, תִּתְפָּשֵׁר לְשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים בְּחֹדֶשׁ. וְאֶקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן מֵהָ שְׂיֹתֵר מֵהָר,
וְעוֹד תִּרְאֶה שְׂבִתְךָ סוּף כָּל סוּף תִּחְזֹר אֵלַיךְ, אִם תִּתְבּוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל-כָּל-פָּנִים חֲמֵשׁ דִּקּוֹת
בְּעִבּוּר הָעֲגִינֵן הַזֶּה, הֵינּוּ כִּי בְּכָל יוֹם תִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ חֲמֵשׁ-דִּקּוֹת
רַק עַל בִּתְּךָ, שְׂסוּף כָּל סוּף תִּחְזֹר אֵלַיךְ, וְאִז תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת
שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מֵה שְׂתִפְּלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דָּבָר
שְׂבַעְעוֹלָם לֹא יִפְעַל, וְאִם תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ חֶזֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל
יוֹם חֲמֵשׁ-דִּקּוֹת רַק בְּעִבּוּר בִּתְּךָ, לְבִקֵּשׁ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס
וְחַמֵּל עָלַי, וְנִכְנִי, שְׂבִתִּי תִחְזֹר אֵלַי", אִז בְּמִשְׁךָ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים תִּרְאֶה
אֵיךְ שֶׁהִיא תִשְׁתַּנֶּה וְתִבּוֹא אֵלַיךְ.

רָאָה לְהִתְפַּלֵּל עָרַב וּבִקֵּר בְּמִנְיַן דִּיקָא. וְאִם אִפְּשֵׁר לְלַכֵּת בְּכָל
יוֹם לְמַקְוֶה, אִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר אֶת גְּדִל הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה
שְׂמִמְשִׁיכִים עַל עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי-זֶה. וּבִפְרָט אִתָּה, שְׂאִתָּה צְרִיךְ תִּקּוֹן
גְּדוֹל, רָאָה לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לְמַקְוֶה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הכפל הדבר, ראה להתגורש מה שיותר מהר באפן שתוכל להתחתן מה שיותר מהר.

י"ד תפד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה לחזק את עצמך להיות תמיד בשמחה, ותשתדל להמשיך בעצמך אהבת ישראל, שתאהב את כל בר ישראל, כי זה היסוד בנרכי הקסידות — לאהב את כל בר ישראל, ובזכות זה תזכה להתעלות ברוחניות ובגשמיות.

צריכים להשתדל לדון את כל עם ישראל לכף זכות, ולא לשאל קשיות על שום בר ישראל, רק לידע פי בנדאי בכל דבר יש בנה פונה עליונה, וסוף כל סוף כל עם ישראל יחזרו לארצנו הקדושה, וכלם יחזרו בתשובה.

ראה להניח תפלין בכל יום, ותשתדל להתפלל בבית-הכנסת.

מה טוב ומה נעים, אם תזכה לבדק את התפלין שלך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תפה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מִכְּתָבְךָ, וְשִׁמְחָתִי הִיְתָה גְדוּלָה מְאֹד, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר, כִּי זֶה כְּמָה רְצִיָּתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִכֶּם, מֵאַחַר שֶׁהֲצַטְעַרְתִּי כָּל־כֶּף הַרְבֵּה שֶׁהִדְרִדְרָתָ וְהִנְעַתָּ עַד הַתְּהוֹם וְהִשְׁאֹל תַּחְתִּית, וּמֵאַד כָּאֵב לִי כָּל חֲטָא וְעוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְעַכְשָׁו כְּשֶׁכָּתַבְתָּ לִי מִכְּתָב, מִמָּשׁ הַפְּתָח בִּי רוּחַ חַיִּים, וְאַנִּי כָּלִי תִקְוָה, שְׂתוֹכִי לְמִצְאָת אֶת בֶּן זִוְגָךְ הָאֲמִתִּי, וְתַעֲזֹבִי אֶת כָּל הַשְּׁטוּיּוֹת, וְתַחֲזֹרִי בְּאַמֶּת אֲלֵיו יְתָבְרָךְ, וְתַתְּחַנְּנִי מֵהַ שְׂיוֹתֵר מֵהַר.

אִוְדוֹת הַבְּחֹר הַזֶּה, מֵהַ טוֹב וּמֵהַ נְעִים, אִם יֵצֵא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְתַתְּחַנְּנִי וְתַבְּנִי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַעֲקָר רְאֵי לֵהִיּוֹת מֵאַשְׁרַת בְּחַיִּיךָ, וְתַשְׁתַּדְּלִי לֵהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם עֲצֻמָּךְ, וְשִׁיְהִיָּה לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצֻמִּי, כִּי זֶה מֵהַ שְׁחָסֵר לָךְ, וְאִז כְּשֶׁתְּכַנְיִסִי בְּעֲצֻמָּךְ בְּטַחֲוֹן, וְתַדְעִי, שְׁגַם אֶת יְכוּלָה עוֹד לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ, זֹו תִהְיֶה הַצְּלָחָתְךָ בְּחַיִּיךָ.

מֵאַד מְאֹד אֲשַׁמַּח, אִם תְּכַתְּבִי לִי מִכְּתָב בְּפָרְטִי פְּרָטִיּוֹת וְכוּ'.

הַמֵּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תפּו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תש"ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחִּיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וְגִדְל שִׁמְחָתִי — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ לֵהִיּוֹת שְׁמִיחָה וְעִלְיָנָה, וְתַתְּחַזְּקִי בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלִים, וְתַשְׁתַּדְּלִי לֵהִיּוֹת עֲצֻמְאִית, וְתֵאֱמִינִי בְּעֲצֻמָּךְ, שְׁיִש לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים, וּמֵהַ לָךְ לְהַשְׁבֵּר וּלְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ. אֲדַרְבֶּה, רְאֵי לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיָדֶיךָ, וְתַתְּחַזְּקִי בְּבִטְחוֹן עֲצֻמִּי, שְׁזֶה מֵהַ שְׁחָסֵר לָךְ, כִּי בְּרַגַע שִׁיְהִיָּה לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצֻמִּי, אִז תְּצַלְיַחִי בְּחַיִּיךָ.

מאד מאד כּוֹאֵב לִי מֵה שְׁאַתָּ כּוֹתֶבֶת, שְׁנֹכְשֵׁלֶת בְּעִבְרוֹת,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכְּי לְצֵאת מִזֶּה מֵה
שְׁיֹתֵר מֵהָר, וּרְאֵי לְכַתֵּב לִי מֵה כּוֹנֵתָךְ בְּזֶה שְׁכַתְּבָת לִי וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאַנִּי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי בְּחַיֶּיךָ, וְעוֹד תִּתְחַתְּנֵנִי עִם בְּחוֹר
טוֹב בְּאֲשֶׁר רַב.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבֶת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּיּוֹת, אֲשֶׁר אֵינִי לְמַעְלָה מִזֶּה
אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כִּנְגֵד זֶה שְׁאַדָּם חָטָא וּפְגָם בִּימֵי חַיָּו, עָלְיוּ לְעֶסֶק
עִם אַחֵרִים, וְלֹהֵשׁתִּדֵּל לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה —
כְּשִׁזְכִּים לְזִכּוֹת אֶת אַחֵרִים, וְזֶה תִּקּוֹן עַל הַעֲבֹר, וְעַל כֵּן חִילֶיךָ
לְאוֹרֵיחָא, וְתִמְשִׁיךְ בְּעִבּוֹדְתֶךָ עִבּוֹדַת הַקִּדְשׁ לְזִכּוֹת אֶת נַעֲרֵי וּבְנֹת
יִשְׂרָאֵל לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שְׁתִּזְכֶּה
שְׁיִפְתַּח לָךְ מִתְּךָ בַּתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וְתִזְכֶּה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת גְּדוּלוֹת
בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ; כִּי כְּשִׁאָדָם זוֹכֶה לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּיּוֹת, הַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְזַכֶּה אוֹתוֹ אַחֲרֵי-כֵן שְׁיִבִין בְּנִקְלָא אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה.

אוֹדוֹת סְדֵר-דְּרִיךְ-הַלְמוּד, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַסֵּדֶר הַזֶּה הוּא נִפְלָא
מֵאֵד, שְׁאַדָּם צְרִיךְ לְקַבֵּעַ לְעִצְמוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וַרְשׁ"י
עִם הַתְּרַגּוּם בְּאִפְן שְׁעַד סוּף הַשָּׁבוּעַ יִסִּים אֶת פְּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ שְׁנִיּוֹת
מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רְשׁ"י, וְזֶה מְסַגֵּל לְיִרְאֵת שָׁמַיִם. וְטוֹב

לְהִתְעַמֵּק בְּדַבְרֵי רַש"י הַקְדוּשׁ, בְּאִפְּן שִׁיזְכֶּה לְהִבִּין הֵיטֵב אֵת הַמִּקְרָא.

וְכֵן כְּדַאי לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה מְזַכֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְכַנִּיס בְּאָדָם תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת — אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר בְּזָכוּף הַנֶּפֶשׁ.

אוֹדוֹת לַמּוֹד גְּמָרָא, טוֹב מְאֹד לְלַמַּד שְׁעוֹר פְּשוּט, וְלומר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא, וּבְאִפְּן הַזֶּה יִקְנֶה לְעֲצֻמוֹ בְּקִיאוּת. אֲבָל צְרִיכִים שְׁעוֹר אַחַד בְּעִיּוֹן לְהִבִּין אֵת פְּשׁוּטוֹת הַלְמוּד. וְיַעַן שְׂאֵתָה עֲכָשׁוּ בַתּוֹר מִתְחִיל, הִיִּיתִי מִיַּעַן לָךְ, שֶׁתְּלַמַּד בַּתְּלַמּוֹד הַמְּפָרֵשׁ בְּבֵאוֹר קַל מְאֹד, עַד שֶׁאֲפִלוֹ אָדָם שֶׁרְחוּק לְגַמְרֵי מִלְמוּד גְּמָרָא, יְכוּל לְהִבִּין אֵת הַלְמוּד בְּנִקְל, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ לְלַמַּד עִם הַתְּלַמּוֹד הַמְּפָרֵשׁ, וְזֶה יִפְתַּח לָךְ אַחֲרֵי-כֵן פֶּתַח, שֶׁתּוֹכֶה לְלַמַּד בְּעֲצָמָךְ, אֲבָל קֹדֶם תַּעֲשֶׂה זֹאת.

וְכֵן תִּרְגֵּל אֵת עֲצָמָךְ לְלַמַּד פְּרָשָׁה מִמְדַּרְשׁ רַבָּה וּמְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא מִפְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ, כִּי אַנְדוֹת חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים מְאֹד נִצְרָכוֹת לְמִי שְׁעוֹסֵק עִם אַחֲרִים.

וְעַל כֵּלָם — רָאָה לְשִׁמְחָה מְאֹד, וְלֹא לְדִקְדֻקַּת כָּל-כָּף עַל עֲצָמָךְ, כִּי הַשְּׂמִיחָה תִּרְחִיב לָךְ אֵת דַּעְתְּךָ, וְתוֹכֶה בְּאַמְתָּ לִהְיוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ עֲרֻבוֹת יְדִידוֹת זֵיו חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, הַמְּאִירָה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, אֲשֶׁר בְּאַמְתָּ אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בְּלַעֲדָיו יְתִבְרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְאַנְחָנוּ פֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם רַק כְּדֵי לְהַפִּירוֹ יְתִבְרֵךְ מְכַל פֶּרֶט וּפְרֵט מִהִבְרִיאָה, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲךָ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, זֶה עֶקֶר הַגְּלוּת, שֶׁהַמְתִּינֵנוּם הָעַרְב־רַב שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, הַתְּפִשְׁטוֹ מְאֹד עַל עַם יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁרְחַמְנָא לְצַלָּן, רְחַמְנָא לְצַלָּן, חוֹתְכִים חֲתִיכוֹת מֵאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה וְכו' וְכו' (הִיָּה לֹא תִהְיֶה), וְעַלֵּינוּ לְלַחֵם נֶגֶד תְּרַבוֹת גֵּוֹן. זֶה זוֹכִים — עַל-יְדֵי הַפְּצַת אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יְתִבְרֵךְ.

הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל מָה שֶׁמַּעֲיֵק לְךָ תִּסְפֹּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְאִז תִּרְגִּישׁ עֲצֻמָּךְ אִישׁ אַחַר לְגַמְרִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכָּךְ. וְרֵאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב, וּמִמָּשׁ
תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים
וְגַלִּים, יְרִידוֹת וּגְפִילוֹת, הַשְּׁלֵכוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאִי אֶפְשֶׁר
לְהַנְצִיל מִזֶּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיסִים אֶת עֲצֻמָּם לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה
הַקְדוּשָׁה, הֵינּוּ לְדַעַת, כִּי הוּא יְתַבְרַךְ מַחֲיָה וּמְהִינָה וּמְקִיָּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְכָל מָה שֶׁמִּכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בִּידִיעָה זוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִטְהַרַת מִחֲשַׁבְתּוֹ מִכָּל מִיּוֹנֵת וְהַבְּלִים.

וּבַפְּרָטִיּוֹת מַמְדַת הַגְּאוֹת, כִּי כָּל הַמַּתְגָּאָה כְּאֵלוֹ עוֹבֵר עֲבוּדָה
זָרָה (וַיִּהְיֶה ח"א כו.), וְדוּחַק רַגְלֵי שְׂכִינָה (עֲרִיכִן טו:); כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי,
שֶׁמֵּאֲמִין שֶׁהוּא יְתַבְרַךְ נִמְצָא, וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, אִזִּי אִיךָ הוּא יְכוּל
לְהַתְגָּאוֹת כָּלֵל, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ
הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְזֶה מְבִיא אֶת כָּל הַרְפוּאוֹת לְאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), אֲשֶׁר כָּל הַמַּחְלוֹת שֶׁאָדָם
סוֹבֵל, הַכֹּל מִחֲמַת חֲסֵרוֹן הָאֲמוּנָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְעַל־כֵּן רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְרֵךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שְׂזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת, וְתַרְבֵּה בְּזָה, וְעַל־יְדִי־זֶה בְּאֵמֶת תּוֹכָה לְבּוֹא לְאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; כִּי בְּזֶה שֶׁתַּדְּבֵר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, בְּזֶה תּוֹכָה לְאֲמוּנָה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְאֲמוּנָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי רַבּוֹי דְּבוּרִים שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, וְצָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְאִף שֶׁבְּתַחֲלִילָה תַחֲשֹׁב שֶׁאִף אֶחָד אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, וְאֵינּוּ שָׁם לֵב אֵלֶיךָ, כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת הַמַּעֲשִׂים הַרְעִים שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁו. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם; וְעַל־כֵּן בְּזֶה שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְרֵךְ בְּכָל יוֹם, עַל־יְדִי־זֶה תּוֹכָה סוּף כָּל סוּף לְהַגִּיעַ לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְתַהֲיֶה לָךְ רְפוּאָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְשִׁמְעַתְּ תָּמִיד כְּלִי זָמַר, וְתַהֲיֶה תָּמִיד שְׂמֵחַ, כִּי הַשְׂמֵחָה הַתְּמִידִית הִיא רְפוּאָה לְאָדָם, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשְׂמֵחַ תָּמִיד!

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תפ"ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַתְּ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקֹר רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ עַל־כָּל־פָּנִים חֲמִש־דְּקוֹת, וְאַחַר כֵּמָה שְׁעוֹת תַּדְּבֵר עוֹד חֲמִש־דְּקוֹת, וְכִכָּה תַצְרֵךְ אֶת הַחֲמִש־דְּקוֹת, עַד שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מְזֶה שְׁעָה בַּיּוֹם. וּבְאֵמֶת הוּא

דבר גדול מאד, כי כף תרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ולשער כלל. ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לר' נחמן טולטשינער: "אה! גרויסע פינף מינוט" (חמש דקות גדולות), כאומר, שבחמש דקות יכולים לפעל הרבה מאד. ובאמת זה ביותר טוב על הענין של התבודדות; כי באמת זה שאדם מתבודד עמו יתברך על-כל-פנים חמש דקות, ימשך לו תשוקה וחשק לדבר עוד ועוד, ובכך אתה, שראוי לך להרבות בתפלה והתבודדות, אשר אין למעלה מזה.

ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותצמצם את עצמך מאד עם הילדים, שלא יהיה רבוי אור.

ראה לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, שהיא סגלה נוראה ונפלאה מאד לתקון המחין.

בענין ניטל, אצלנו בכלל לא עושים עסק מזה, ואף פעם לא דברו מניטל, כי ההתגלות של רבנו ז"ל היא גלוי אלקות במדרגה נוראה כזו, אשר מבטלת את כל הסטרא אחרא לגמרי. וכל הענין של ניטל מה שתקנו הצדיקים, היה בשביל הגזרות שסבלו עם ישראל בלילה הזה מאמות העולם שבאו מבית תפלתם באמצע הלילה, והיו שכורים, והגלחים הסיתו אותם נגד אחינו בני ישראל, והיו הורגים ורוצחים מי שבא תחת ידם, על-ידי-זה גזרו הצדיקים, שבלילה הזה יסגרו את כל הבתי כנסיות וכל הבתי מדרשות וכל המקואות, באפן שאף אחד לא יצא לחוץ ולא ילמד. וכך הלכו לישן, ועל-ידי-זה נצלו מהגויים הרוצחים, רחמנא לצלן, וזה כל השרש של הניטל. ועל-כן אין צריכים לעשות מזה איזו מציאות, וכל אחד ינהג כפי שרוצה לנהג, אבל אצלנו בבכרסלב כלל לא מדברים מזה, ואין לנו שום עסק בזה, כי אנו למעלה מכל זה, כי כל עניננו רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, וממילא תפחק ותתבטל השמאה לגמרי.

אֲשֶׁר י"ד תצ בַּנְחַל שטו

נָא וְנָא רָאָה שְׁלֵא יַחְסֵר לָךְ יוֹם אֶחָד מִלְמוּד ח"י פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת, וְאִז תִּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּח ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מָאד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב
מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, כֵּן רְאוּי לָךְ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֶּד, וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִכָּל
מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו.

רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מָאד עַל נֵעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ,
וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ז"ל?! וְעַל-יְדִי-זֶה שְׁנִשְׂמַח בְּרַבְנוּ ז"ל,
בְּזֶה יִמְשֶׁף עָלֵינוּ אֹרוֹר שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, כִּי כָפִי שְׂאָדָם מוֹשֶׁף אֶת עֲצָמוֹ
אֶל רַבְנוּ ז"ל, כֵּן נִמְשֶׁף אֶחָרָיו אֹר רַבְנוּ ז"ל.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי עַקֵּר
הַצְלָחָתְךָ תִּלְוִיָה בְּעִבּוּדַת הַשְּׂמִיחָה, וְכָל מָה שְׂתִּהְיֶה יוֹתֵר בְּשִׁמְחָה
— תִּצְלִיחַ יוֹתֵר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂכַבֵּר תִּצַּא מִחוּבוֹתֶיךָ, וּכְבָר תִּזְכֶּה לְהַפְּךָ
אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת גְּדוּלוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שֶׁבֶת-קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, ט"ו טֵבַת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, עֲמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוּ יְאִיר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ יָם הַסּוּעָר, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב לְבַל יִטְבַּע בָּיָם הַסּוּעָר. וְאֵת הַלְמוּדִים הָאֵלֶּה אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, אָנוּ מְקַבְּלִים מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְלָכֵן רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי מָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ ו"ל?! כִּי בְּאֶמֶת אָנִי מִתְבּוֹנֵן בְּכָל יוֹם, וְאָנִי רוֹאֶה בְּגִי-אֲדָם שְׂאִינִם יוֹדְעִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, מָה וְאֵיךְ הֵם מְחִיִּים אֶת עֲצָמָם, וּבְאֶמֶת מִי שְׂחִי עִם הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, כָּל הַחִיִּים שֶׁלוֹ הֵם חִיִּים אַחֲרִים לְגַמְרִי. בְּכָל יוֹם הוּא מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וּמִתְנַדֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדִי-זֶה הוּא מוֹחֵק מֵעֲצָמוֹ אֶת כָּל הָעוֹשִׂים הַקָּשִׁים וּמְרִים שְׂיִצְטָרֵךְ לְסַבֵּל אַחֵר הַסִּתְּלָקוֹתוֹ. כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם מִתְנַדֵּה עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדִי-זֶה אֵין לְשׁוֹם מִלְּאָךְ רְשׁוֹת לְגַע בּוֹ, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֶהוּ פִּרְשַׁת בְּרָאשִׁית נו.): כָּל מֵאֵן דְּאוֹדֵי עַל חֲטָאוֹי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחִיל לִיָּה וְשְׂבִיק עַל חוֹבִיָּה; מִי שְׂמִתְנַדֵּה עַל חֲטָאוֹי, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵב אוֹתוֹ וּמוֹחֵל לוֹ. וְכֵן מוּבָא בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ (פִּרְשַׁת פְּנִיחָס): מֵאֵן דְּמִפְּרִשׁ חֲטָאוֹי, לֹא אֶתְמַסֵּר דִּיגִיָּה אֵלָא בְּיָדוֹהִי דְּמִלְּכָא; מִי שְׂמִפְּרִשׁ חֲטָאוֹי, לֹא נִמְסָר דִּינּוֹ רַק בְּיַד הַמֶּלֶךְ. וְכֵן מֵאֵן דְּמִפְּרִשׁ חוֹבִיָּה, כָּל בֵּי דִינָא בְּדִלִין מִיגִיָּה; מִי שְׂמִפְּרִשׁ אֶת כָּל חֲטָאוֹי, כָּל הַבֵּית-דִּין שֶׁל מַעְלָה עוֹזְבִים אוֹתוֹ, כִּי הוּא תְּלוּי וְעוֹמֵד רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֹל זֶה מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, שְׂהֵאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי זֶה?! וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה, וְתִצֵּא מִפְּעַם לְפַעַם בְּלִילָה אֶל הַהָר, וְתִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכֹל מָה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ

בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וְגַם תִּתְּפֹלֵל עָלַי, שְׂכַבְרֵךְ אֲזַכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל
הַפְּעַל לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְהַמִּתְּפִלֵּל עַל חֲבֵרוֹ הוּא נֶעְנֶה תְּחִלָּה
(בְּכֹא קָמָא צ.ב.), שְׂתַבְּנָה אֶת בֵּיתְךָ, וּבֵיתְךָ יִהְיֶה בֵּית וְעַד לְחַכְמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם, כִּי
אֲנִי רוֹאֶה שְׂאִין דְּרַךְ אַחֲרֵת שָׁם, כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתִזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה,
וּתְשַׂמַּח אֶת עַצְמְךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, ט"ו טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוֹלָם, וְרְאֵי לְחִזּוֹק
אֶת בְּעַלְךָ, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הָאִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כַּחוֹת עֲצוּמִים
לְחִזּוֹק אֶת בְּעַלָּהּ, וְאֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שְׂמִחָתָהּ תָּמִיד אֶת בְּעַלָּהּ לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְאִף שְׂצָרֶיךָ לְהִיּוֹת לְהַפְּךָ, שְׂהַבְּעַל יְחִזּוֹק אֶת הָאִשָּׁה, עִם
כָּל זֹאת כְּשֶׁהָאִשָּׁה רוֹאֶה שְׂבָעַלָּהּ תָּמִיד עֲצוּב וְכוּ', מִצְּנוּהַ עָלֶיךָ
לְקַחַת אֶת עַצְמָהּ בְּיַדֶּיךָ, וּלְחִזּוֹק אֶת בְּעַלָּהּ, וְעַל־יַדֶּיֶךָ תִּבְנֶה בֵּית
בְּרִיא.

מְאֹד מְאֹד תִּזְהָרֵי לֹא לְרִיב, חֵס וְשְׁלוֹם, עִם בְּעַלְךָ, רַק לְדוֹן
אוֹתוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְעַל־יַדֶּיֶךָ תִּזְכּוּ לְרִאוֹת רַב נַחַת מֵהִילָדִים
שְׁלָכֶם.

רְאֵי לְהַתְּפִלֵּל בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד
בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנָּשִׁים, שֶׁהִיא מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם, וּבְכַפְרֵט בְּעַת
הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, שְׂאִז הוּא עַת רְצוֹן גְּדוֹל לְאִשָּׁה, וְכֵן בְּעַת טְבִילַת

מְקוֹנָה, וְכֵן בְּעַת הַפְּרִשְׁת חֻלָּה, כִּי בְּשִׁלְשָׁה זְמַנִּים אֵלֶּה זֶהוּ עַת רְצוֹן
גְּדוֹל לְאִשָּׁה, וַיְכוּלָה לַפְּעַל כָּל מָה שֶׁהִיא רוֹצֶה, אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה
שָׁמְנָצְלַת אֶת הַזְּמַנִּים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה, וּמִתְבוֹדְדָת אֲזוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר תִּפְלְתָה וְנִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלַת אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרֵנוּ מָה טוֹב חֻלְקֵנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי
אֲמַת בְּזָה.

אֵל תִּדְאָגִי, עוֹד יִהְיֶה לָכֶם בֵּית נִפְלָא, וְתִכְנָסוּ לְגוֹר שָׁם, וַיִּהְיֶה
בֵּיתְכֶם בֵּית וְעַד לְחֻכְמִים, וְתִרְוּ רַב גַּחַת מִכָּל הַיְלָדִים.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיְחִי, ט"ו טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחַתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! מָה שְׁאִתָּה לוֹחֵץ עָלַי לְכַתֵּב לָךְ בְּכָל
פְּעַם דְּבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, הֲלֹא כָּבֵר כָּל חֻלְקֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל" בְּיַדֶּךָ, וְכָל
הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ רַק בְּשִׁבְלֶךָ, וְלָמָּה אִתָּה מְחַכָּה בְּכָל פְּעַם שְׁאִכְתֵּב
לָךְ בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי אִתָּה יוֹדַע שְׁאֲנִי טְרוּד מְאֹד, וּמִמֶּשׁ אֵין לִי זְמַן
לְרַגַע מְרַב טְרִדוֹתֵי הַרְבּוֹת.

וְזֶהוּ גַם גְּדוֹל, שְׁאֲנִי גֵר פּוֹה, שְׁעַל-כָּל-פְּנִים אֲנִי יְכוּל לְכַתֵּב אֵילֹו
סְפָרִים, כִּי בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה שָׁם הַטְּרִדוֹת שְׁלִי עוֹלוֹת רֹאשׁ, שְׁאֵין
לִי זְמַן לְרַגַע, עִם כָּל זֹאת גַּם פּוֹה אֲנִי מְאֹד לְחוּץ בְּזְמַן, וְכָל רַגַע
וְרַגַע אֲצִלִּי חֻבֵּל מְאֹד, וְעַל-כֵּן רֹאֵה הַעֲקָר לְחִזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּזָה

שאתה מגייה את הספרים, וכזה בעצמו תהיה לך זכות גדולה מאד, כי היא זכות גדולה מאד להדפיס את הספרים הקדושים.

ובודאי כבר ידוע לך, שיש בדעתי להדפיס בכל שבוע "עלון ברסלב", ולהוציא בכל פעם איזה פסוק או איזה ענין מהספרים המובאים אצלי בכתב יד, והם: "תורת גתן" על התורה, "חוק גתן" על המועדים, "להורות גתן" על תרי"ג מצוות, "מאורות גתן" על אגדות חז"ל שביעין יעקב, "תהלות גתן" על תהלים, "ומגדנות גתן" על הפטרות, וכן ספורים ואמרות מאמרי מוהרא"ש, ואקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתזכה גם אתה לעסק בהפצתם.

העקר ראה להיות חזק באמירת ח"י פראקים משניות בכל יום, יסוד ועקר גדול לבחור צעיר, וזה יכניס בו התמדה רבה, כי כזה שפראגילים את עצמו ללמד בכל יום ח"י פראקים משניות, זה יכניס בו התמדה רבה.

נא ונא אל תבלבל את עצמך משום דבר שבעולם, כי סוף כל סוף תראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ראה, גם אחיך חשב, שאף פעם לא יתחתן, והקדוש-ברוך-הוא עזר לו, והכל נתהפך לטובה.

ראה להתבודד עצמך בכל יום אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ואז תצליח דרכך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תצד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ו טבת ה'תש"ן. שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור החתן היקר ... גרו יאיר.

מאד מאד אני כוסף לשמע הטוב ממך, כי נפשך קשורה

בנפשי, ובפרטיות שזכית להיות עמנו ביחד בראש השנה, והרבה
התפללתי בעבורך, שתזכה למצא את בת זוגך, והקדוש-ברוך-הוא
עזר לך.

ראה לקבע לעצמך שעורים כסדרן בגמרא ושלחן ערוך, כי
העקר הוא גמרא ושלחן ערוך, וגם ראה ללמד בכל יום פרשה חמש
ורש"י, ותשתדל לסיים את המדרש רבה ומדרש תנחומא בכל שבוע,
ותאמר בכל יום תהלים, באפן שתסיים בכל שבוע את ספר התהלים,
אשר אין למעלה מזה.

ראה לכתב לי מכתב בכל שבוע, וממש תחייני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תצה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר גיחי, ט"ז טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי ה'קור לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, פי עליך
לדעת, אשר האדם על-ידי מעשיו הרעים שחטא ופגם עד עכשו,
כרא קלפות ומשחיתים, והם מסתירים ממנו את נעם זיו שכינת עזו
יתברך, ומזה נכנסים תמיד לאדם קשיות וספקות — אולי אני
מטעה את עצמי וכו', אולי לא כדאי לאחז עצמי אצל רבנו ו"ל
וכו', ואולי אין זה סדר ה'ה' הלמוד וכו', וכדומה כל מיני ירידות
ובלבולים וכו', וכל מיני השלכות שונכנסים, הכל בא מחמת מעשיו
הרעים, שמתעוררים אצלו ממה שעשה. ואם האדם מחזק את עצמו
ומחזיק מעמד, על-ידי-זה סוף כל סוף יתגבר על הכל.

כמדמה לי, שכל זה עובר עליך עכשו, ותדע שעל כל אחד

וְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עָבְרוּ בַּהֲתַחֲלָה אֵלָיו הַמְחַשְׁבוֹת לְהִתְרַחֵק, כִּי לֹא יִדְעוּ מָה וּמִי וְאֵימַת. וּבִפְרָט שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר אֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבֵּנוּ ז"ל, וְרוֹצֵה לְעַקְרוֹ לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן רְאֵה, אֱהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ. וְעַקֵּר הַהֲתַחֲזָקוֹת הַיָּא עַל-יְדֵי מַדַּת הַשְּׂמִחָה, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְאֵל תִּדְקַדֵּק כָּל-כָּף עַל עֲצָמָךְ, אֲלֹא רְאֵה לְדוֹן אֶת עֲצָמָךְ לְכַף זְכוּת, בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד מִדְּקָדוּקִים, כִּי הַדְּקָדוּקִים הָאֵלֶּה הוֹרְגִים אֶת הָאָדָם, וְהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד רַק לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וְתִהְיֶה יְקָרָה בְּעֵינָיו כָּל גְּקָדָה וְגְקָדָה שְׂזוּכָה לַעֲשׂוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לַצִּיַּת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! מוֹהַרְנֵי תְּז"ל הִיָּה כָּל-כָּף קָשׁוּר אֵל רַבֵּנוּ ז"ל, עִם כָּל זֹאת אָמַר פֶּעַם רַבֵּנוּ ז"ל אֵלָיו: כִּבְרַת תְּפַסְתִּי אֶתְכֶם בְּתוֹךְ הַשֶּׁק, כְּאוֹמֵר שְׂאֵתֶם כִּבְרַת אֲצָלִי. עֲנֵה וְאָמַר עַל זֶה מוֹהַרְנֵי תְּז"ל: רַבֵּי, תִּקְשְׁרוּ אוֹתֵי, כְּאוֹמֵר שְׂעֵדִין אֲנִי יָכוֹל לְבָרַח, הֲרֵי לָךְ שְׂאֵפְלוֹ מוֹהַרְנֵי תְּז"ל, שֶׁהִיָּה כְּרוּךְ מְאֹד אַחַר רַבֵּנוּ ז"ל, וְכַתֵּב אֶת תּוֹרָתוֹ וְשִׂיחוֹתָיו, וְכָל הַחַיִּים שֶׁלוֹ הֵיוּ רַבֵּנוּ ז"ל, עִם כָּל זֹאת בִּקְשׁ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, שִׁיקְשֹׁר אוֹתוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב שְׁלֵא יִבְרַח, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם הַנִּסְיוֹנוֹת מְאֹד קָשִׁים וּמְרִים, כִּי שׂוֹכְחִים מִי אֲנַחְנוּ וּמִי רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאוֹת לְאָדָם מְחַשְׁבוֹת תָּמִיד לְבָרַח, אֲבָל אִם הִיָּה הָאָדָם זוֹכֵה לְדַעַת מִי הוּא וּמָה עָשָׂה עַד עַכְשָׁנוּ, שׁוּם דָּבָר לֹא הִיָּה מְבַלְבֵּלוֹ וּמְבַטְלוֹ, אֲדִרְבֶּה הִיָּה יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר הוּא פְּגוּם מְאֹד, וּפְהָ יֵשׁ רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה שֶׁיָּכוֹל לְהַצִּילֵנוּ, וּמָה שִׁיף אֲפֵלוֹ לְהַרְהֵר אַחַר רַבֵּנוּ ז"ל, וּמָה שִׁיף אֲפֵלוֹ לְהִתְקַרֵּר וְלְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, מֵאַחַר שֶׁהוּא חַיּוּתִי וְהוּא תִּקְוַתִּי, וְהוּא הַמְחַזְרֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, אֲשֶׁרֵי הַזוֹכֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תש"ן.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין מלים בפי לשבח אותך על גדל
פעלתך שאתה פועל בהדפסת הספרים הקדושים, אשר כל ספר
וספר יש לו חן אחר, והוא בתכלית ההדור והיפי, אשריך ואשרי
חלקך! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, להוציא
ממך את כל המיני דמיונות וקשיות וספקות שנוכנסים בך בכל פעם,
כאלו אני בכעס ובטענות עליך וכו' וכו', וכאלו בני־אדם אינם
רוצים אותך וכו' וכו'. מה יש לך עם אחר?! אתה ראה להדביק
את עצמך לגמרי בו יתברך, כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו רק
מה שאנו זוכים לשמש את רבנו ו"ל; אשרי מי ששם בתוך לבו
דברים אלו, ואז טוב לו כל הימים!

נא ונא ראה לשמח את אשתך, כי יש לך אשת חיל, שהיא
אשר עובדת בעבודה הקדושה הזו של הדפסת ספרי רבנו ו"ל,
וכודאי בוא תבואו על שכרה בזה העולם, ומכל שכן מה שמחכה
עליה בעולם העליון, כי זכות הרבים גדולה מאד תלויה בה, וכוונת
מתפארים עמה בשמים על עבודתה עבודת הקדש, שהיא מסדרת
ומנקדת את הספרים הקדושים, שהיא זכות הרבים לדורי דורות,
והוא קרוב הגאולה, כי כל הספרים האלו מגלים רק את אמתת
מציאותו יתברך, ועל־כן כשמדפיסים את הספרים האלו, מקרבים
את הגאולה, כי כל גלוי של משיח יהיה רק התגלות מלכות שמים,
אשרי מי שיש לו חלק בזה!

ועל־כן ראה לחזק ולאמץ את אשתך, ותהיו שניכם ביחד תמיד

שְׁמַחִים וְעֵלִיזִים, וְאִז תִּרְאוּ עוֹד נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שִׁיעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תצו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טבת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

פֶּה תִקְבַּל רְצוֹף "שְׁמִירָה לְבֵית" וְתִדְפִּיסוּ, וְתִפְיִצוּ בְּכָל בְּתִי יִשְׂרָאֵל, וּבְטוֹחַ אָנִי, אֲשֶׁר בְּכָל בֵּית שִׁיְהִיָּה תְלוּי הַפֶּתַח הַזֶּה, יִשְׁמַר מִכָּל רַע, וְיִצְלִיחַ בְּהַצֹּלְחָה מְרֻבָּה.

גַּא וְנָא רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחַלָּה חֲדָשָׁה. וְהַעֲקֹר רַק רְאֵה לְהִיּוֹת סְבֻלָּן גְּדוּל עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפֶרֶט עִם הַיְלָדִים, שְׂתַּהֲיֶה לָךְ רַק סְבֻלָּנוֹת אֲלֵיהֶם, כִּי הַסְבֻּלָּנוֹת הַיָּא הַכְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת. וְכֹל הַצְדִּיקִים שְׂזָכוּ לְמָה שְׂזָכוּ, לֹא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת הַסְבֻּלָּנוֹת, וְעַל-כֵּן תִּרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת סְבֻלָּן גְּדוּל, וְאֵל תִּגִּיב עַל מָה שְׂמַעִיקִים וּמַצְעִרִים אוֹתְךָ, רַק הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְאִז תִּזְכֶּה לְרְאוֹת נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהִדְפִּיס אֶת זֶה בְּצוּרָה יְפָה מְאֹד, בְּאִפֵּן שִׁיתְקַבֵּל בְּבִתִּי יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּלֵל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שִׁישְׁמַר אוֹתָם

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַל רַע, וְיַצְלִיחוּ בְּדַרְכָּם, וְיִזְכּוּ כָּל־מִן לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה שְׁהִשָּׁם שׁוֹד"י יִהְיֶה בּוֹלֵט וְנִכְרָ, כִּי הַשֵּׁם הַזֶּה הוּא שֵׁם
הַשְּׁמִירָה, שׁוֹמֵר דְּלִתֵּי יִשְׂרָאֵל.

י"ד תצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת הַיְתוּשׁוֹן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף אֶת אֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּ מִמֶּנִּי "שְׁמִירָה לְבֵית", וְלִדְעָתִי,
אֵינְךָ צָרִיךְ לְלָכֵת אֶל גְּרַפִּיקָאִי, וְתִבְחָר מֵה שְׁתִּרְצֶה, וְאַתָּה יְכוּל
לְהַגְדִּיל אֶת זֶה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדְךָ עֲבוּדַת הַקְדָּשׁ — לְהַפִּיץ אֶת
אוֹר רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵל תְּתַבְּשֵׁשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי זֶה
תְּקוּנָה הַנִּצְחִי לְפָנֵי יוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת.

רְאֵה לְהַתְּבַדֵּד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְהַתְּקַשֵּׁר עִמִּי אִם הַכֹּל בְּסֹדֵר, וְתִרְאֶה לְהַדְּפִיסוֹ בְּצַבֵּעַ יָפָה,
וְכֹלֵם יִחְטְפוּ אֶת זֶה. וְאִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַגְדִּילוֹ — מֵה טוֹב וּמֵה
נְעִים.

י"ד תצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת ה'תשנ"ן.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֵנִי אֶסִיר תּוֹרָה לְךָ מְאֹד עַל זֶה שְׁאַתָּה
מְזַכֶּה אוֹתִי בְּהַשְׁגַּת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּתוֹרָה, וְכֹל
הַחַיִּים שְׁלִי הֵם רַק לְעֵין תְּמִיד בְּסִפֵּר חֲדָשׁ, כִּי מֵאֵז שֶׁהִתְקַבְּרָתִי
לְרַבְּנוּ ז"ל וְכִיתִי שֶׁהַכְּנִיס בִּי רַבְּנוּ ז"ל תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִיּוֹת וּלְטִיֵּל
בְּכֹל חִלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן חָשׁוּב אֲצֵלִי כֹל סֵפֶר וְסֵפֶר —
הֵן בַּפֶּשֶׁט וְהֵן בְּרִמְזוֹ וְהֵן בְּדֶרֶשׁ וְהֵן בְּסוֹד, וְזוֹ כֹּל חִיּוּתִי. אֲךָ מִחֲמַת
שְׁאֵנִי יוֹשֵׁב אֶהֱלֵךְ וְאֵינִי יוֹצֵא לְחוּץ כָּלֵל, עַל-כֵּן קָשָׁה לִי לְהַשִּׁיג אֶת
כֹּל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שְׁנֹדֶפְסִים בְּכֹל פֶּעַם, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּדוֹר הַזֶּה,
שְׁנֵתְחַדְּשָׁה חֲכַמַת הַדְּפוּס, שְׁמִדְפִּיסִים אֶת כֹּל סְפָרֵי הַקְּדָמוֹנִים
וְהֶרְאֵשׁוּנִים, וְכֹל מִיּוֹנֵי סְפָרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת וְסְפָרֵי דְרוֹשׁ עַל
הַתּוֹרָה, וַיֵּשׁ לִי יֵצֵר הַרְעָה וּתְשׁוּקָה עֲצוּמָה לְזֶה... וְזוֹ כֹּל תְּאֻנָּתִי...
לְהַשִּׁיג כַּמָּה שְׁיֹתֵר סְפָרִים, וְלִזְכּוֹת לְטִיֵּל בָּהֶם, וְאַתָּה מְזַכֶּה אוֹתִי
עִם הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, אֲזִי אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ. יַעֲזֹר לְךָ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בְּתוֹרָתִי.

אוֹדוֹת בְּשֵׁרוֹת, עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּדוֹר הַזֶּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים,
אֵי אֶפְשֶׁר לְהֵאֱמִין לְאַף אֶחָד, בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אֵנִי נֹזֶהֶר
מְאֹד מְאֹד מֵה שְׁאֵנִי אוֹכֵל, וּבַפְּרָט בְּשֵׁר, אֵינִי אוֹכֵל רַק עַל-יְדֵי
שׁוֹחֵט פְּרָטִי, שְׁאֵנִי מְכִיר אוֹתוֹ כִּיֵּרָא שְׁמַיִם, וַיִּוְתֵר מְזֶה אֵינִי אוֹכֵל
כָּלֵל. וְאַתָּה כֹּל הַמְּאָכְלִים אֵנִי מְשַׁתְּדֵל לְרִאוֹת מִי מְבַשֵּׁל בְּעִבּוּרֵי.

אוֹדוֹת מֵה שְׁקוּרָה עֲכָשׁוּ בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, זֶהוּ פֶתַח נוֹרָא, כִּי
הַזְּהָמָה שֶׁל כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת שְׁקוּץ, תַּעֲוִב, עֵרֶם, וְנֶאֱוָף
מִתְפַּשֵּׁט מְאֹד בְּעוֹלָם. וְעַל כָּלֵם — הַמְּסִיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם וְזַכְרָם,

לוֹכְדִים נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מֵאֲמוֹנָתָם בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, וְהִפְלֵ עִם גּוֹשְׁפִינְקָא וּרְשׁוֹת שְׁל הַשְּׁלִטוֹן הַרְשָׁע שְׁל הָעֶרְב־רַב, וְעֲלִינוּ לְלַחֵם עִמָּהֶם, עַל־יְדֵי הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲקָמָה חוֹצָה, שְׁהֵם דְּבוּרֵי אֲמוֹנָה הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה לְהַפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים בְּרַבִּים.

מָאד מָאד אֶהְיֶה לְךָ אָסִיר תּוֹדָה, אִם תִּשְׁיֵג לִי אֶת כָּל הַסְּפָרִים עַל הַתּוֹרָה וְסִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וְחֻשׁבוֹת וְסִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וְסִפְרֵי קְבָלָה, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לִי כֹחַ וּמַחַ וְהִרְחַבַת הַדַּעַת, שְׁאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי רַק זֶה כָּל חֻשְׁקֵי וּרְצוֹנֵי וְכַסּוּפֵי.

הַיּוֹם יוֹם הַהִלּוּלָא שְׁל הַרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ מְדִינַב זי"ע, וּמָאד מָאד רְצִיתִי שְׁתִּשְׁיֵג לִי אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר" הַחֲדָשׁ, שְׁנֹדֶפֶס עִם אוֹתִיוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי כָּאֵן בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית יֵשׁ לִי אֶת כָּל סִפְרָיו, אֲבָל רְצוֹנִי גַם שְׁיִהְיֶה לִי בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה אֶת סִפְרָיו הַמְּלֵאִים רוּחַ־הַקְּדוּשׁ וְרוּחַ טְהוֹרָה כִּידוּעַ לְהוֹגִים בָּהֶם.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְתִזְכּוּ לְרוֹוֹת רַב נַחַת מֵהִילָדִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תק.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ שְׁמוֹת, ח"י טַבַּת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד אֲנִי מַצְטַעַר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מֵהַ שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּעִנְיַן הָאֲחוֹת, לְדַעַתִּי, אֲסוּר לְגוֹר עִם רוּצֵחַ כְּזֶה, וְהִיָּה טוֹב מָאד אִם הִיְתָה פּוֹתַחַת תִּיק בְּרַבָּנוֹת, וְעַל־כָּל־פְּנִים לְהַתְלוֹנֵן בְּמִשְׁטָרָה בְּשַׁעַה שְׁהוּא מְכָה אוֹתָהּ מִכּוֹת

אֲשֶׁר י"ד תקא בנחל שכז

רצח, רחמנא לצלן, אֲשֶׁר עַל-פִּי דְבָרֵי הַרְמַ"א בְּשִׁלְחַן עָרוּף (אָבוּ
הַעֲזָר סִימָן קנר, סעיף ג'), מַעֲשֵׂה כּוֹתֵיִם הוּא, וְלֹא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
הֵם רַחֲמָנִים בְּגוֹי רַחֲמָנִים (עין יְבִמוֹת עט).

רְאֵי לְחִזּוּק וּלְאַמִּץ אֶת אַחוּתְךָ, כִּי מִצְוָה גְדוּלָה לְחִזּוּק אֶת זוּלָתוֹ,
בְּפֶרֶט מִי שְׂסוּבֵל כְּמוֹ שְׂסוּבֵל, מִצְוָה גְדוּלָה לְחִזּוּקוֹ וּלְאַמְצוֹ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ עִם הַיְלָדִים, וּתְגַדְלוּם בְּנֶקֶל,
וַיְהִיֵּה הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם מִצּוּיִם בְּבֵיתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י"ד תקא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ח"י טבת ה'תש"ן.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְחִזּוּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְדוֹן אֶת בְּעַלְךָ
לְכַף זְכוּת, וְכֵן רְאֵי לְדוֹן אֶת עֲצֻמְךָ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכִּי
לְשִׂמְחַת הַחַיִּים.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי חַיֵּי הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי
מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר מִכָּל דְּבָר, וּבְפֶרֶט בְּבֵית
צָרִיכִים לְדוֹן אֶת הַבְּעַל לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים מְאֹד.

אֲנִי מִבִּין הֵיטֵב אֶת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵי לְדוֹן
רַק לְכַף זְכוּת, וְכָל הַדָּן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְלַמֵּד עֲלֵיו זְכוּת.

רְאֵי לְחִזּוּק אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִז תִּרְאֵי אִיךָ שֶׁהַכֹּל
יִשְׁתַּגֵּה לְטוֹבָה.

בעת הדלקת הנרות תבקשי ממנו יתברך כל מה שאת צריכה,
כי התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הנרות, מאד מקבלת
ומרצה בשמים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

י"ד תקב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, ח"י טבת ה'תש"ן.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על
איזו דלת מזוזה, כי כל הצרות בביתו של האדם הן, כשאין לו
מזוזות כשרות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, שתזכי להיות בריאה, וכן תבשרי לי בשורות
משמחות מהבת.

נא ונא בעת הדלקת הנרות לבקש הרבה ממנו יתברך, כי
התפלה שהאשה מבקשת בעת הדלקת הנרות, מאד מקבלת ומרצה
בשמים, ואשרי האשה שמנצלת את הזמן והרגעים האלו בעת
הדלקת הנרות, כי תפלתה עולה לשמים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

ברוך רחמן, שזכנו לסים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך
סח יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את כרך סט להגדיל תורה
והאדירה.

אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

חֵלֶק ס"ח

- ג פֶּתַח דָּבָר . . . . .
- ה הַקְדָּמָה . . . . .
- יא י"ד רמח . . . . .
זביע תודתו על שהנמנען הקדיש זמנו לבנין בית המדרש ביבנאל,
ויעורר על מדת הסבלנות.
- יב י"ד רמט . . . . .
יחזק פלוני שעוברת עליו מרירות מחמת עניות, וכרב צערו תולה הכל
בסבת הקדשה וכו', ויחזקו ויאמצו מאד בכל העובר עליו.
- יד י"ד רנ . . . . .
ידבר מפטירת אמו הצדקת, עליה השלום, וממעלת מדרגת הסבלנות.
- טו י"ד רנא . . . . .
ישיב מענה לאחד שצטט לו מובאות מספרים הקדושים נגד הסדר-
הדרך-הלמוד של רבנו ז"ל בענין בקיאות, ויבאר שגם דעת רבנו ז"ל
מספמת, שהעקר הוא העיון, ויבהיר מהו ענין הסדר-דרך-הלמוד עם
סיעתא מדברי המתר"ל והחיד"א זי"ע, וידבר מענין פה זכות ושמחה,
ועקר אשורנו שאנו יודעים מרבי אמתו בזה.
- יז י"ד רנב . . . . .
יגלה מעלת האיש הישראלי שמחזק עצמו, וראוי לנו לשמח ברבנו ז"ל,
ויעורר לדבר עם זולתו דבורי התחזקות, וענין הנסיונות של זה העולם
אשר רבים נפלו בזה, ויעורר ויזהיר על קביעות בלמוד התורה.
- יח י"ד רנג . . . . .
ידבר מנסיונות החיים, והעקר להכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך,
ואז נפתח הפה לדבר אליו יתברך, ובזה אף פעם איננו בודד, וידריך
הנמען איך להתנהג עם ילדיו באופן שיצאו לבוא אליו.
- יט י"ד רנד . . . . .
יודה על החסד שגמל עמו הנמען בעת פטירת אמו, ויחזק להיות
בשמחה.

- י"ד רנה** . . . . . **כ**
 יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּמִתְּפִלוֹתָיו בְּעִבּוּר הַנִּמְצֵן, וַיִּרְגְּלוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה.
- י"ד רנו** . . . . . **כא**
 יִרְגֵּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוּן הִיא הַעֲצָה הַיְחִידָה.
- י"ד רנז** . . . . . **כב**
 יְדַבֵּר מִמְּזוּזוֹת וּמִשִּׁבְתֵּי וּמִתְּפִלוֹתוֹ בְּעִבּוּר הַנִּמְצֵנָה.
- י"ד רנח** . . . . . **כב**
 יְדַבֵּר מִפְּשָׁרוֹת, מְזוּזוֹת וְשִׁבְתֵּי.
- י"ד רנט** . . . . . **כג**
 יִחְזַק עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר מִזִּבְּחֵי אֵת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת
 בְּכַוְנָה, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין סְבִלְנוּת וּכְעֵס הַבָּא מֵהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְחִמְקָא
 לְצִלָּן, וַיִּחְזַק שְׁלֵא לְהַתִּינֵאשׁ כָּלֵל.
- י"ד רס** . . . . . **כד**
 יְדַבֵּר מִעֲנִין הַתְּחִדָּשׁוֹת וְשִׁכְחָה דְקַדְשָׁה, וַיִּחְזַק וַיֵּאמֶץ הַנִּמְצֵן בְּעַת
 מְרִירוֹת וְדַחְקוֹת הַקְּשָׁה, וַיְדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת וְכוּ', וַיִּמְעָנֵן מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
 לְחִזּוֹק עֲצָמוֹ בְּעַת נִסְיוֹן וְכוּ', וַיְלִידַע שְׂמָה שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה הַכֹּל
 לְטוֹבָה, וַיִּסְפֹּר מִעֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּעַת עֲנִיּוֹתוֹ בְּיָמִים הַקּוֹדְמִים,
 וְהִגִּס שֶׁהִיָּה לוֹ.
- י"ד רסא** . . . . . **כו**
 יוֹכִיחַ וַיִּזְהֵר מְאֹד בֵּת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר לָקַחְהָ לְעֲצָמָה חֲמִרָה שֶׁל הַבָּל
 וְרוֹצֵה לְהִיּוֹת אִשָּׁה פְּרוּשָׁה, שֶׁגָּנּוּ אֶת זֹאת חַז"ל הַקְּדוּשִׁים, וַיּוֹכִיחֶנָּה עַד
 כִּמָּה דָרָךְ זֶה מְעֻתָּת, וַיִּחְזַק לְשִׁנוֹת דְּרָכָה.
- י"ד רסב** . . . . . **ל**
 יְדַבֵּר מִקְּדוּשַׁת הַצְּדִיקִים, וַיְדַרְיָךְ כִּי־צַד הַנְּהַגְתָּ הַבָּא אֶל הַצְּדִיק, וְרַק אֲזִי
 יוּכַל לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק.
- י"ד רסג** . . . . . **לא**
 יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמְּעַלְתֵּי הַזּוֹכָה לְצִיַּת אֶת רַבְּנֵי ו"ל, שֶׁזּוֹכָה לְכָל הַטּוֹב
 שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וַיִּמְעָנֵן יְחִידֵי שְׂמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְתִּיק זֹאת בְּבִאוֹר
 הַפְּסוּק: "וַיִּלְךְ וְכָל טוֹב אֲדוּגָיו בְּיָדוֹ", עַל־פִּי פְּרוּשׁ מַגְוָרֵי הָאָרִיז"ל,
 וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָדוּן לְכַף זְכוּת אֶת כָּלֵם.

- י"ד רסד** . . . . . לב
 יחזק את הנמצען השרוי בצער גדול מאד, ויאמצו על הנקודות טובות שבו, ויעקר הרפואה הוא שמחה.
- י"ד רסה** . . . . . לד
 יגלה מעלת האדם שזוכה להיות תמיד בשמחה, וידבר מנסיונות החיים, ומענין תקון העצה ותפלת: "ותקננו" שבערבית, ויוכיח הנמצען, שיחיר גר שגדר. וידבר מענין הדבור אליו יתברך אודות תקון העצה, ומתפלת הדרך.
- י"ד רסו** . . . . . לו
 יחזק הבטחת הנמצען להפיץ את הקונטרסים החתשים, וידבר מלמוד עין יעקב ותפלה במנין ושלום-בית הממשיך פרנסה, ויגלה מעלת הפצת המצינות חוצה, שמקרב הגאלה.
- י"ד רסז** . . . . . לז
 יחזק להיות בכל מקומות התורה הקדושה בסדר מסדר, וידבר עמו יתברך בכל יום, ולרחק ממחלקת.
- י"ד רסח** . . . . . לט
 ידבר מנקדת "אחד הנה אברהם", ולהרגיל עצמו שלא להסתכל על זולתו, וידבר מח"י פרקים משניות, וידבר עמו יתברך, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה.
- י"ד רסט** . . . . . מ
 יגלה ענין אור רבנו ז"ל, שכל מי שלא זכה עצמו אינו יכול להנות מהאור הזה, וצריך רחמים רבים בענין ההתקרבות להחזיק מעמד, ויחזק כנגד החלישות הדעת מהדחקות והעניות, והעקר לא לעזוב וכו'.
- י"ד ער** . . . . . מג
 יחזק לילך בדרך רבנו ז"ל, אשר קבלנו ממנו המון, ולו יהיה רק ענין ההתבודדות וכו', ויחזק לשמח בכל נקדה טובה.
- י"ד רעא** . . . . . מד
 יחזק מאד על מדת הבטחון שמשם באה פרנסה.
- י"ד ערב** . . . . . מו
 ידבר מענין רקודים, ולקיים הנהגה זו בתמימות ובפשטות בכל יום.
- י"ד רעג** . . . . . מז
 יאחל ברכתו להלדת הבן, ויעורר לחפש נקדה טובה, ולדון את עצמו

תִּכּוֹן הַעֲנֻיִים

לכף זכות, ויִדְבֵר מִהַקְלָל הַיְדוּעַ, אֲשֶׁר לְמַטְפֵּל אָסוּר לְהִתְקַשֵּׁר רַגְשִׁית
לְצַעַר הַמַּטְפֵּל, וַיִּחְזַק לְהַפְיִץ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְלַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נִקְדָּה
הַשְּׂמֵחָה.

י"ד עדר . . . . . מח

יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת צַעֲרָה הַקְּשָׁה בְּעֲנֻיֵי מִשְׁפַּחְתָּהּ הַסּוֹבְלָת, וַיִּחְזַק
מְאֹד אוֹדוֹת שְׂאֲסוּר לְקַחַת צָרַת הַזּוּלַת לְלֵב.

י"ד ערה . . . . . מט

זֶהִיר וַיּוֹכִיחַ מְאֹד בֵּת יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּפָרַשׁ מִדְּרָכִים מְקַלְקְלוֹת וּמַחְבְּרִים
מִזְהָמִים, אֲשֶׁר יְכוּלִים לְהוֹרִידָהּ לְבָאֵר שַׁחַת וּלְמִיתָהּ מִשָּׁנָה, וַיַּעֲוֹדְדָהּ
לְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה.

י"ד רעו . . . . . נ

יִחְזַק עַל שְׂמֵחָה וּלְשִׂמְחַת אֶת הַמִּשְׁפָּחָה, וַיִּבְאֵר צְרוּפִים בְּתַבַּת אֶמ"ת,
וְהַעֲקָר שְׂאִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְעַלֵּם מִתְחַנֵּןת יִשְׂרָאֵל.

י"ד רעז . . . . . נא

יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל עַל כָּל מִשְׁבְּרֵיהָ וּגְלִיָּהּ בְּקַבְּלָתָהּ עֲגִינַת הַתִּשׁוּבָה, וַיַּנְעִץ
בְּעֲנֻיָּיהָ.

י"ד רעח . . . . . נב

יִדְבֵר מִעֲנִין שְׂמוֹת שְׂאֲסוּר סִתָּם לְבָדוֹת שֵׁם, וַיִּשְׁנֶה שֵׁם הַבַּת, וַיִּחְזַק
מְאֹד.

י"ד רעט . . . . . נג

יִחְזַק בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל הַתְּבוּדָהּ וְעַל שְׁעוּרֵין כְּסִדְרָן, וַעֲקַר הַעֲבוּדָהּ
בְּיַמֵּי הַנְּעוּרִים.

י"ד רפ . . . . . נד

וּגְלָהּ מִעֲלַת הַמְּעוֹרָר אַחֲרֵים לְבֹא לְשְׁעוּרִים, שְׂוֹז בְּחִינַת מִצְנָה דְרָבִים,
וַיִּדְבֵר מִמִּצְוֹת הַבְּשָׁחוֹן, וּמִעֲנִין יְבִנְאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", וַתְּפַלֵּט אָדָם עַל
זוּלָתוֹ.

י"ד רפא . . . . . נה

יִחְזַק אֶת הַמְּדַפֵּיס סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיְפַלֵּג בְּמַעֲלַת זְכוּת הַרְבִּים, וַיִּבְאֵר
בְּחִינַת "חֶסֶד אֵל", שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּה נְחֻמָּה.

י"ד רפב . . . . . נו

יִחְזַק אַחַד שְׁנֵפֵל לְצַפְרֻנִיָּהֶם הַטְּמְאוֹת שֶׁל הַמְּסִיוֹן, יִמַּח שְׂמוֹ, וְזָכָה

לְצֵאת מִשֵּׁם בְּזָכוֹת הַקּוֹנְטְרָסִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוֹדִיעוּהוּ מִרְבֵּנוּ ו'ל, ויחזקו
לְהַפִּיץ קוֹנְטְרָס "טְמֵאת הַמַּסִּיוֹן", וְלְהַצִּיל שְׂאָר נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, ויִתְּנָה
רַעַת הַשְּׁלֵטוֹן בְּאַרְץ, שְׁעֵנִינִם לְעֵבֶר דַּת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן.

י"ד רפג . . . . . נט

יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן עַל יְזַמְתּוֹ לְהַפִּיץ קוֹנְטְרָס "רוֹפֵא חוֹלִים" בֵּין הַחוֹלִים,
וּיְגַלֶּה סְגֻלַּת הַעֲנִין הַזֶּה הַמוֹעִיל לְרַפּוּאָה.

י"ד רפד . . . . . ס

יִחַזַּק בַּחוּר שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְוִיגוֹ, וַיַּעֲזְרוּ לְהַנְשֵׂא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַיִּתֵּן
לוֹ עֲצוֹת אֵיךְ יִזְכֶּה לְמַצֵּא זְוִיגוֹ.

י"ד רפה . . . . . סא

יִחַזַּק וַיַּעֲזֹד וַיִּנְחַם אָסִיר בְּבוֹר שְׁבִי כְּלָאוֹ, שְׁנֹאֶסֶר בְּבֵית-הָאֲסוּרִים עַל
שְׁנֵפֶל לְעַמֶּק תְּהוֹם הַמַּעֲשִׂים הַמְּגִנִּים, וַיַּרְעִיף עַל נַפְשׁוֹ הָאֲמֻלָּה טְלִי
תַּחֲזָה לְהַתְּחִיל מִתְּדַשׁ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, וְלִשִׁית הַכֹּל אֵלָיו יִתְבַּרַּךְ,
וְלַחֲכוֹת בְּסִבְלָנוֹת עַד עַת בּוֹא דְבָרוֹ, שְׂיֵאִיר עֲלָיו מְלֶךְ עֲלִיוֹן בְּהֶאֱרָה
נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד.

י"ד רפו . . . . . סו

יִחַזַּק אָסִיר עַל עֲנִינִים אִיוִּמִים שְׁעֵבֶר, וַיַּעֲזְרוּ לְהַתְּנַהֵג כְּרֵאוֹי וְכוּ', וַיַּבִּיעַ
אֶת צַעְרוֹ הָעֲצוּם מִמַּצְבוֹ שֶׁל הַנִּמְעָן.

י"ד רפז

יְגַלֶּה הַחַיִּיב הַנִּזְרָף לְכָל הַמִּתְקַרֵּב אֶל הַנִּקְדָּה הַעֲלִיוֹנָה, שְׁצָרִיף לְעֵבֶר
אֶת סוֹד ו' — עֲנִין הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְׁפִּיכוֹת דְּמַיִם, וּיְגַלֶּה מַעֲלָתוֹ שֶׁל
מוֹתֵרֵנִי ת' זי"ע, שְׂאֵחֻז בְּזָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל-פִּי זָכָה לְמָה שֶׁזָּכָה.

י"ד רפח . . . . . סט

יְדַבֵּר מִהָאֲסוּר הַחֲמוֹר שֶׁל הַסִּתְּכָלוֹת בְּנָשִׁים, וַיִּחַזַּק וַיֵּאמֶץ לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה הַשׁוֹרְפֹת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין בְּשִׁחוּן וְנִסִּים.

י"ד רפט . . . . . ע

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין הַדְּרוּשִׁים שֶׁבִּסְפָר "גַּר לְהַצְדִּיק", עַל-פִּי בְּנֵי
הָאֲרִיז"ל, וַיִּבְאֵר בְּאוֹר נִפְלֵא בְּעֲנִין הַבְּנֵי, וַיְדַבֵּר מִקְּדָשְׁת 'זֹאת תִּנְבְּאָה'.

י"ד רצ . . . . . עב

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת גְּשׁוּאִין בְּגִיל צָעִיר, כְּפִי דַעַת תְּכַמִּינוּ הַקְּדוּשִׁים, וּיְגַלֶּה
מַעֲלַת הַעֲנִין, וַיִּחַזַּק לְבַחֲרוֹ שֶׁלֹּא מַצֵּא זְוִיגוֹ.

- י"ד רצא** . . . . . עד
 יחזק אָסיר בכלאו, וְיִזְהִירוּ מֵהַמַּעֲשִׂים הַמְּגֻנָּיִם שְׁעוֹשִׂים שָׁם מְרַב יְאוּשׁ,
 ויִדְבֵּר עַל לְבוֹ לְהַאֲזִין לְקוֹל הַצְּדִיק שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר גָּלָה תְּקוּנָיִם
 בְּאֵלוֹ בְּהִבְנַת נַפְשׁ הָאָדָם, ויִזְרְזוּ לְעוֹב דְּרָךְ רָשָׁע, וְלִהְתְּקַרֵּב אֵלָיו יְהִבְרָךְ.
- י"ד רצב** . . . . . עח
 יחזק אָחַד שְׁנַתְּפֵס בְּתַפְסָה עַל לֹא עָנַל בְּכַפּוֹ, ויִבְאֵר הַכּוֹנֵה הַעֲמֻקָּה
 שֵׁשׁ לְבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים בְּזָה, וְהַאֲלָקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה, וְיִרְעִיף גַּחוּמִים
 בְּחֻזֵּק עֲצוּם.
- י"ד רצג** . . . . . פא
 יְעוֹרֵר לְחֶשֶׁב בְּקַבִּיעוֹת מִמֶּנּוּ יְהִבְרָךְ, וְלִזְכּוֹר תְּמִיד מִתְּכַלִּיתוֹ הַנְּצָחִית.
- י"ד רצד** . . . . . פב
 יחזק שְׁלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאֵף בְּרִיָּה שְׁבַעֵוֹלָם, ויִבְחִינָה 'אַבִּיסָל אִיז אוּיָךְ גּוּט',
 וְעֲנִין חֻזֵּק אַחֲרִים.
- י"ד רצה** . . . . . פג
 יִדְבֵּר מִשְׁמִירַת הַזְּמַן, ויִזְהִירוֹת מִדְּבָרִים בְּטָלִים, וְלִהְרַגִּיל עֲצֻמוֹ לְשִׁבְחַת
 צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יְהִבְרָךְ, אֵף בְּשִׁמְדָּבָר עִם בְּגִי' אָדָם.
- י"ד רצו** . . . . . פד
 יחזק שְׁלֹא לְהִתְפַּעֵל מִמַּתְנַגְּדִים רָשָׁעִים הַחוֹלְקִים עַל הָאָדָם, וְהַעֲקֹר
 לְשִׁתֵּק לָהֶם, וְלִידַע מֵאִין זֶה בָּא.
- י"ד רצז** . . . . . פה
 יִדְבֵּר מֵעֲנִין מַחֲלַת הַדִּמְיוֹן שְׁנֹכְנֶסָה בָּאָדָם, וְרַק תְּפִלָּה הִיא הַתְּרוּפָה לָזֶה,
 ויִבְאֵר עֲנִין הַזְּכָרַת שֵׁם חוֹלָה לְרַפּוּאָה.
- י"ד רחצ** . . . . . פו
 יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַנִּמְעָן, אֲשֶׁר אָחַד שְׁקָרוּב לוֹ מוֹעֵל בְּכִסְפוֹ, וְעֲצָתוֹ אֲמוּנָה
 לְהִיּוֹת זֶהִיר בְּזֶה בְּקַפְדָּנוֹת, ויִזְרָה לוֹ כִּי צַד לְנִהַג מַעֲתָה.
- י"ד רצט** . . . . . פז
 יִדְבֵּר מִמַּעֲלַת וּנְחִיצוֹת לַמּוֹד וְחֻזְרָה בְּסַפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" הַקְּדוּשִׁים,
 וְהַעֲקֹר לְעַבְדָּה וְלַמַּעֲשָׂה, ויִגְלֶה שְׂאֵי אֲפָשָׁר לְבְרִיָּה לֹמַר שֶׁהוּא יָרַד
 לְסוֹד דְּבָרֵי וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, ויִדְבֵּר מִסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים: הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשָׁה,
 וְסַפְרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הַ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" הַקְּדוּשִׁים.
- י"ד ש** . . . . . פח
 יִתְמִיָּה עַל בְּלִבּוֹלָיו שֶׁל הַנִּמְעָן מִכְּתָבָה מִשְׁמִיָּצָה שְׁכַתְּבוּ בְּעִתּוֹנוֹת בְּעֵלֵי
 עֲבָרָה וְעוֹבְרֵי עַל דַּת, ויִגְלֶה מֵהוֹתָם הַשְּׂמָאָה שְׂאִין הֵם יְכוּלִים לְהִבִּין

בְּאִישׁ כָּשֶׁר, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂה נֹרָא מִהַמְּגִיד מִמְּעוֹרֵיטֹשׁ זִי"ע, אֲשֶׁר מִמּוֹ
רוֹאִים אֵיךְ שָׂאִין לָנוּ שׁוֹם הַשְּׂגָה בְּצַדִּיק אֲמַת.

י"ד שא . . . . . צא

יְגַלֶּה לְנִמְעָן הַשְּׁבוּר, שְׁעָלְיוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וַיִּזְכֵּר
סֵפֶר 'מְאוֹר וְשִׁמְשׁ' וַיִּמְנַחֵם צִיּוֹן, רוֹקֵחַ וְהַצַּדִּיק מִצְאָנוּ, עַד פְּמָה צָרִיף
יְהוּדֵי לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בְּזֶה שְׂאוֹכֵל מִצָּה שְׁבַעַת יָמִים, וּבְשִׁבוּעוֹת — קִבְּלַת
הַתּוֹרָה, וּבִסְכוּת — שְׂאוֹכְלִים בִּסְפָה, וְעַל-יָדֵי שְׂמִיחַת הַמַּצּוֹת מִבְּטָלִים
קִלְפַת עֲמֶלֶק.

י"ד שב . . . . . צב

יְעוֹרֵר מָאֵד עַל לַמּוֹד דָּף גְּמָרָא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׂמִיחָה מִפְּחַד מָאֵד
הַסֵּמ"ף-מ"ם, וְלָכֵן מוֹנֵעַ מָאֵד.

י"ד שג . . . . . צג

יְדַבֵּר בְּקִצְרָה מֵעִנִּין הַשְּׂתַעֲבֻדוֹתָנוּ כְּעַם יִשְׂרָאֵל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י"ד דש . . . . . צד

יְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּדְבָקוֹת.

י"ד שה . . . . . צד

יְדַבֵּר מֵעִנִּין שְׂשׁוּפָכִים דָּמוֹ, וְצָרִיף לְהַרְחִיק הַחֲצוּף מִקְהַלְתָּנוּ, וּמֵעִנִּין
הַקָּשֶׁר שֶׁבֵּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְפֶסַח וְהַמְּתַקּוֹת הַנִּפְלְאוֹת שְׁנֻעֲשׂוֹת אָז,
וַיְבָאֵר הַדְּבָרִים בְּדֶרֶךְ נֹרָאָה וְנִפְלְאָה.

י"ד שו . . . . . צו

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, וְלִמָּה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וַיְבַהֵר אֶת פְּמוֹת
הַתְּהִלִּים שְׁצָרִיף לוֹמַר בְּכָל יוֹם, וְשָׂאֵר הַיּוֹם לַעֲסֹק בְּשַׁעוֹרֵין כְּסִדְרָן.

י"ד שז . . . . . צז

יְבָאֵר אֵיךְ זֹכִים לְהַנְּצִל מִן הַרְשַׁע הַמַּצְעֵר אֶת הַזּוּלַת.

י"ד שח . . . . . צח

יְדַבֵּר מֵעִנִּין חֲבָלֵי מִשִּׁיחַ, שְׂשׁוּבָלִים מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם מֵהַשְּׂשׁוּבָלִים —
הַרְיָגוֹת וְכָל מִינֵי רְצִיחוֹת, וְכֵן מִהַעֲרֹב-רֹב בְּרוֹחַתְנִיּוֹת, וַיִּתְּנָה צָרַת הַדּוֹר בְּזֶה,
וַיַּחֲזֹק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂיהָ נִכְבְּדָה מִשִּׁיחַת בְּעַל-הַבַּיִת אֶחָד
בְּלֵיל הַסֵּדֶר.

י"ד שט . . . . . ק

יְשִׁיב מֵעֵנָה לְאֶחָד שְׂטוּעַן שְׂמִשְׁעָמָם לוֹ, וַיּוֹרָה לוֹ דֶּרֶךְ אֵיךְ יִמְלֵא יוֹמוֹ
בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם זְמַן בְּטַל כָּלֵל.

- י"ד שי . . . . . ק
 יְדַבֵּר מְאֻמְנָה פְּשׁוּטָה וְסוּד יִצְיֵאת מִצְרִים, וְאִסּוּר וּפְוִחִים עִם כּוֹפְרִים.
- י"ד שיא . . . . . קא
 יִחַזַּק אֶחָד עַל הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁמִּתְאַוֵּן עֲלֵיהֶם, וְיִוְרָה לוֹ שְׂאֵדְרָבָה, הַבְּזִיוֹנוֹת
 מִבִּיאוֹת לַמְדַרְגּוֹת גְּבוּהוֹת.
- י"ד שיב . . . . . קב
 יִגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַצְדִּיק עַל עֲצָמוֹ אֶת הַדִּין, שְׂזוֹכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְגִלּוּי
 אִוְרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ.
- י"ד שיג . . . . . קב
 יְדַבֵּר מִבְּעוֹר וְשִׁבּוֹר מִדַּת הַפֶּעַס, וְיִסְפֹּר מִגְדוֹל אֶחָד, אִיךָ הִתְגַּבֵּר עַל
 מִדַּת הַפֶּעַס, וְכֵן רִבְּנוּ ו'ל סֵפֶר, שְׂזוֹכָה עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְשִׁבּוֹר אֶת
 מִדַּת הַפֶּעַס וְכו'.
- י"ד שיד . . . . . קג
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן לְשִׁמַּח לֵב כְּאוֹב וְשִׁבּוֹר שֶׁל יְהוּדִי, וְהַרְגֵּשׁת לֵב הַזּוֹלָת.
- י"ד שטו . . . . . קד
 יְדַבֵּר מִמַּצּוֹת עֲשֵׂה תְּמִידִית שֶׁל אֲמוּנָה, וְצִרִיף לְהוֹצִיא זֹאת מִפִּי, שְׂזֶה
 עֲנֵן הַתְּבוּדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִבְנִית הָאֲמוּנָה.
- י"ד שטז . . . . . קה
 יְדַרְיף הַנִּמְעָן שֶׁנַּעֲשֶׂה רִיב בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ, וְיִזְהִירוּ שְׁלֵא לְצֵאת לְרִיב, כִּי יִפֹּל
 לְתֵהוֹם, וְיִחַזְקוּ מְאֹד.
- י"ד שיז . . . . . קו
 יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה עַל הַבְּזִיוֹנוֹת, וְלִבְרַח מִלְּרִיב וְלְהִתְנַפֵּחַ
 עִם הַזּוֹלָת.
- י"ד שיח . . . . . קז
 יִחַזַּק בְּלִמּוּד 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם' בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְפַּרֵּץ.
- י"ד שיט . . . . . קז
 יִזְהִיר שְׁלֵא לְהִתְנַפֵּחַ, אֲלֵא כָּל אֶחָד יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ לְפִי עֲנִינוּ, וְאִזּוּ יִצְלִיחַ
 מְאֹד.
- י"ד שכ . . . . . קח
 יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִכְּלֵי זֵינוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה, וְיִגְלֶה סוּד

מְשִׁיחַ, וְעֵנָן רַבֵּנוּ וְלֹא הוּא הַתְּגִלוֹת אֱלֹקוֹת בְּתַכְלִית הַמַּדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְיִבְהִיר עֵנָן הַסְּתֵרֶת אֲוֵרוֹת, וְיִדְבֵּר מִבְּטוֹל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכִּיר עֵנָן הַיְחִוּדִים בְּכֻלָּיוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת, וְיִבְאֵר פְּסוּק: "מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים" וְכוּ', בְּדֶרֶךְ נִרְאָה וְנִפְלְאָה.

י"ד שכא . . . . . קיב

יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹלִים מִכָּל מִינֵי מַחְלוֹת הַנְּפֶשׁ, וְזוֹכִים לְבִטְחוֹן עֲצָמִי, וְלַחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, וְיִדְבֵּר מֵעֲצוֹת שְׁנוּתָנִים לְאַחַר — עֲצוֹת מִהֶעוֹלָם הַזֶּה, לְעֻמַּת עֲצוֹת מִהֶעוֹלָם הַבָּא, שְׂאֵלוֹ הֵם דְּבוּרִים מִהַתְּכַלִּית הַנְּצַחִית.

י"ד שכב . . . . . קיד

יְדַבֵּר מִסְּגֻלָּה לְעִשְׂרֵי־וַת — לְבָרֶךְ בְּרַכְת־הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר בְּשֵׁם הַחַיִּיד"א, וְיִזְכִּיר עֵנָן אֲכִילָה וְשִׁתְיָה עַל-פִּי דְבָרֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זִי"ע עַל הַפְּסוּק "נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַשֶּׂף", וְיִבְאֵר פִּי־צַד צְרִיכָה לִהְיוֹת הַנְּהַגַת הָאֲכִילָה, וְיִזְכִּיר אִמְרוֹת הַצְּדִיקִים: הֵרַב הַקְּדוֹשׁ מְזוּוֹיָהּ, הַמְּגִיד מִמְּעוֹרְרֵיטֵשׁ, הַחַיִּיד"א, ר' יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָרָא, ר' דּוֹד מִשֶּׁה מְטַשׁוֹרְטִקוֹב, הֵרַב הַקְּדוֹשׁ ר' מֵאִיר מְרַגְלִיוֹת, הַכֹּל עַל עֵנָן בְּרַכְת־הַמְּזוֹן, וְיַעֲוֹרֵר עַל זֶה מְאֹד.

י"ד שכג . . . . . קיז

יִחַזַּק וְיֵאמֵץ אֶחָד שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר בְּפָגַם-הַבְּרִית, וְיִתְאָר הַצָּרָה הַנּוֹגֶמֶת בְּעֵטְיוֹ שֶׁל הַחַטָּא הַזֶּה, וְיִוָּרֵה דְרָךְ פִּי־צַד לְתַקְנֹו.

י"ד שכד . . . . . קיט

יִבְיַע שְׂמֵחָתוֹ עַל מְצִיאַת הַזּוּוּג שֶׁל הַנְּמַעֵן, וְיִוָּרֵהוּ דְרָךְ בְּעֵנָן מְקוֹם מְגוּרִים וּפְרֻנְסָה, וְלִשְׁמֹר עַל כִּסְפוֹ.

י"ד שכה . . . . . קכ

יִבְיַע תּוֹדָתוֹ לְזֶה שֶׁהַעֲנִיק לוֹ סִפְרֵי "אֲבֵן הַשֵּׁהִם", וְיִגְלֶה עֵנָן מִמְּנוֹת, שֶׁהַעֲקָר שְׁבָהֵן הוּא הַתְּחִזְקוֹת.

י"ד שכו . . . . . קכא

יִתְיַחַס לְמִנְחָם אוֹחוֹ עַל מוֹת אָמוֹ, עָלֶיהָ הַשְּׁלוֹם, וְיִדְבֵּר מֵעֵנָן גְּחֵמָה, שֶׁהַעֲקָר הוּא עַל-יְדֵי הַנְּחֻמָּן הָאֲמִתִּי זִי"ע, וְאוֹדוֹת הָעֵנָן הַנְּחוּץ שֶׁל אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת בְּכָל יוֹם, וְלַחַזֵּק עֲצָמוֹ לְהַתְּבַדְּדוֹת, שְׂאֵזוּ יִרְאָה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים.

- י"ד שכז** . . . . . **קכב**
 יחזק מאד באמונה פשוטה, והמאמין האמתי נקי מכל מיני דמיונות,
 ויעורר הנמצאן להתפלל כל יום שלא יתרחק, כי תבעל-דבר אורב מאד.
- י"ד שכח** . . . . . **קכג**
 יעורר הנמענת לתת תודה והודאה להשם יתברך על חסדו, שנתן לה
 בת, וידבר על לבה בענין שלום-בית, ושלא להתגרש כלל, חס ושלו.
- י"ד שכט** . . . . . **קכד**
 יורה על בדיקת מזוזות, ועל שמירת שבת-קדש.
- י"ד של** . . . . . **קכד**
 יחזק שלא לפל משום ירידה, ורבנו ו"ל גלה דרך — לדון עצמו לכהן
 זכות, וידבר משמחה, ולראות רק נקודות טובות.
- י"ד שלא** . . . . . **קכה**
 יפליג במעלת השמחה דקדשה, ויתן כתבת לשמע שעורים.
- י"ד שלב** . . . . . **קכו**
 יחזק להיות בשמחה, ואז לא יהיו כשלונות, ושמירת שבת-קדש.
- י"ד שלג** . . . . . **קכז**
 יעורר על בדיקת מזוזות ותפלין, ושמירת שבת-קדש.
- י"ד שלד** . . . . . **קכז**
 ידבר מברכת-הילדים, וענין הדלקת נרות שבת.
- י"ד שלה** . . . . . **קכח**
 יפליג במעלת השמחה, ויורה לא להיות בדרך בשדוכים.
- י"ד שלו** . . . . . **קכט**
 יגלה מעלת "היכל-הקדש", שהבעל-דבר אורב על כל מקרב ומקרב,
 והעקר לדבר עם אחרים מדעת רבנו ו"ל, ויבאר מהות המלאך מיכאל,
 שעל-ידי למוד זכות מגלים המלכות של השם יתברך.
- י"ד שלז** . . . . . **קלא**
 ידבר מענין פרסום מלכותו של הקדוש-ברוך-הוא, ולהכניס בזה את
 כל הכחות, וענין שמחה ותפלה על בנית בית-המדרש ביבנאל.
- י"ד שלח** . . . . . **קלב**
 ידבר מענין מזוזות והדלקת נרות שבת-קדש, ומזמור כ"ט בתהלים.

- י"ד שלט** . . . . . קלב
 יגלה נפלאות ממה שנועשה באשר אדם מחזיק מעמד בכל מה שעובר עליו, ויודע שכל מאורעותיו הם לטובתו.
- י"ד שמ** . . . . . קלד
 ידבר מענין "אומרה לאלקי בעודי" — לדון עצמו ואחרים לכף זכות, ועקר העצה לקום בבקר היא — לילך לישן מקדם, ולשמו בכבוד אשתו — סגלה לעשירות, ויעורר ללמד חמש ורש"י.
- י"ד שמא** . . . . . קלה
 ישתתף בצער המשפחה, ויתן עצה ותושיה בכמה עקרי היהדות, כדרי שהבית לא יהרס.
- י"ד שמב** . . . . . קלז
 יביע צערו מהרס הבית של הזולת, וידבר מנסיונות החיים הקשים, ומענין תפלה והתבודדות, ולהרגיל לומר ח"י פנקים משניות בכל יום.
- י"ד שמג** . . . . . קלח
 ישבח הנמען על שזכה לסיים ל"ו פעמים ששה סדרי משנה, ויביע הערכתו על עבודת הקדש להפיץ יהדות ואמונה בין תושבי מקומו.
- י"ד שדמ** . . . . . קלט
 יבאר ענין שדבוקים באחדות הפשוט, אז כל הפעלות המשפחות מתאחדות לרעת אחת, והעקר לרצות להיות דבוק בו יתברך, וידבר מענין הקשיות שיש לגמען עליו, ויארץ בזה קצת, ויחזקו ויאמצו.
- י"ד שמה** . . . . . קמג
 ימליץ על מגורים בירושלים, ויאחל הצלחה בנשואין.
- יד שמו** . . . . . קמד
 יעורר על הדלקת גרות שבת קדש ותתפלה אז, שמקבלת מאד, וכן להזהר בכבוד הבעל.
- י"ד שמוז** . . . . . קמה
 ידבר מהדלקת גרות שבת ותפלת האשה אז, ויורה להפסיק לקחת תרופות, וידבר ויעורר על כבוד הבעל.
- י"ד שמח** . . . . . קמו
 יורה על בדיקת מזוזות ותפלין, וכשרות המאכלים.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

- י"ד שמוט** . . . . . קמו
 יְדַבֵּר נִרְאֹת וְנִפְלְאוֹת מִקִּדְשֵׁי שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וְהַשְׁמֵחָה שְׁשׂוּרָה אֲזוֹ,
 וּמִשְׁפַּעַת כָּל הַבְּרָכוֹת לְמִשְׁךָ יְמֵי הַשְּׁבוּעָה, וַיְדַבֵּר מִהֲנַחַת תְּפִלִּין.
- י"ד שנ** . . . . . קמו
 יְדַבֵּר נִרְאֹת וְנִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת מַדַּת הַהֲתַחֲזָקוֹת כְּפִי הַחַיִּים הַקָּשִׁים,
 וַיַּעֲוֹר עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם, וַיּוֹם תְּהִלִּים, וְהֶעֱקַר לְדַבֵּר
 הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.
- י"ד שנא** . . . . . קמח
 יְדַבֵּר לְאֵב אֹדוֹת בְּנוֹ הַלּוֹמֵד אֲצִלוֹ בְּהִתְמַדָּה, וַיַּעֲוֹדוֹ לְבַקֵּשׁ עָלָיו,
 וַיִּחְזַק לִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל בְּבִבְנָאֵל.
- י"ד שנב** . . . . . קנ
 יֵאָחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי בְּנֵן הַיְשׁוּבִי הַחֲרָדִי בְּבִבְנָאֵל.
- י"ד שנג** . . . . . קנ
 יַעֲוֹר הַנִּמְעָן לַעֲיֵן בְּכָל יוֹם בְּ"אֲשֶׁר בְּנַחֲל", וְהֶעֱקַר הוּא הַתְּחַזְּקוֹת,
 וַיְדַבֵּר מִהֲתַבּוֹדוֹת וְח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת וְצִדְקַת הַהֲדַפְסָה, וַיְבַאֵר
 שְׁמַעְלָה גְדוּלָּה לְהַדְפִּיס קוֹנְטְרַס "סֵדֶר-דִּרְדָּר-הַלְמוּד", וְזֶה מוֹעִיל יוֹתֵר
 מְלִוּחַ לְמוֹדִים.
- י"ד שנד** . . . . . קנב
 יַעֲוֹר שְׁלֵא לְהַנִּיחַ אֲצִלוֹ הַעֲצָבוֹת כְּרַגַּע, וַיְדַבֵּר מִסוּד הַדְּבָקוֹת בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲוֹר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִמְסַר נַפְשׁוֹ עַל זֶה.
- י"ד שנה** . . . . . קנג
 יְבַאֵר בְּמַלִּים נִמְלָצוֹת מֵעֲלֵתָהּ שֶׁל הַשְׁמֵחָה וְהַתְּפִלָּה, וַיִּמְשֵׁךְ הַלֵּב מְאֹד
 לְהַתְּנַהֵג בְּדַרְכֵי רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁנִּשְׁלַח לְהַחֲיוֹתָנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה, וַעֲקַר
 הַהֲתַקְרָבוֹת אֵלָיו הֵיא עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים.
- י"ד שנו** . . . . . קנד
 יִחְזַק עַל עֲקָרֵי הַיְהוּדוֹת, תְּפִלִּין, וַתְּפִלָּה בְּמַגֵּן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְחָלִין כָּל
 הַעֲוֹנוֹת, וּבְדִיקַת הַמְּזוּזוֹת, וְשִׁמִּירַת וְשִׁמְחַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.
- י"ד שנוז** . . . . . קנה
 יִשְׂבַח אֶת מַחְבֵּר הַסֵּפֶר "בְּטַח בַּה" וּפְעֵלוֹ הַטּוֹב, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי אֲמוּנָה
 וּבִטְחוֹן וְהַקָּשָׁר בְּיַגִּיהֶם, וַיִּשִׁיב לְתַבְיַעַת הַנִּמְעָן, שְׁרוּצָה שִׁיחְבֵּר קוֹנְטְרַס
 מִמַּעַלְת אֲמִירַת "לְקוּיֵי-תְּפִלוֹת", וַיְבַאֵר מְדוּעַ אֵינוֹ נִצְרָךְ, וַיְדַבֵּר מִח"י

פְּרָקִים מְשֻׁנָּיִת בְּכָל יוֹם, וַיִּגְלָה מַעֲלַת הָעֲנָן, וּמִתְפַּלֶּה אֶצֶל צִיּוֹן יוֹסֵף
הַצַּדִּיק בְּשִׁבְסָם.

י"ד שנה . . . . . קנח

יִחְזַק אֹדוֹת אֲמִירַת ת"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיִת בְּכָל יוֹם, וַיִּגְלָה מַעֲלַתָּהּ וּמַעֲלַת
לְמוֹד סֵפֶר הַמַּדּוֹת.

י"ד שנט . . . . . קנט

יְדַבֵּר מִעֲנִין שְׂאֵדָם נֶכֶד בְּכִיסוֹ כַּאֲשֶׁר נִוְגַע לְמִמּוֹן, וַיִּחְזַק הַנְּמָעֵן לְקַרֵּב
בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִקָּא כְּשֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ הַכִּי
שְׁבוּר.

י"ד שס . . . . . קס

יָבִיעַ מַעֲנָה עַל טַלְגָּרָם שֶׁשְּׁלַחַו לֹן לְנַחוּם אֲבָלִים.

י"ד שסא . . . . . קסא

יְדַבֵּר מִעֲנִין חֲנוּף, וַיִּתְנֶה הַתְּפַקְרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּשִׁטַּח הַזֶּה, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂה
שְׁבָדֵידוֹ הַזֶּה עֲבֹדָה, וַיַּעֲוֹרֵר הַנְּמָעֵן שֶׁהוּא עוֹרֵף-דִּין, שִׁיְהִי עוֹרֵף דִּין
גַּם בְּרוּחָנִיּוֹת, וַיִּתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ד שסב . . . . . קסד

יִגְלֶה, שֶׁהַעֲקָר הוּא לְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְשִׁמּוֹר עַל הַשְּׁנָה, וַיִּלְהַתְּחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה, שֶׁבְּכָל הַבְּרִיאָה יֵשׁ רוּחָנִיּוֹת.

י"ד שסג . . . . . קסו

יִחְזַק בַּת יִשְׂרָאֵל אֹדוֹת מִדַּת הַשְּׂמִמָּה, וַיֵּאחֲל וַיְכַרֵּף.

י"ד שסד . . . . . קסו

יַעֲוֹרֵר בַּת יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וַיֵּאחֲל לְבֹא אֶל תְּכֵלִיתָהּ.

י"ד שסה . . . . . קסז

יִחְזַק אִשָּׁה חֲשׁוּכַת בָּנִים, וַיִּתֵּן לָהּ סִגְלָה מִיַּחְדָּת, וַיְדַבֵּר מַעֲדוֹד הַבַּעַל
לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה, וְהַשְׁכֵּנַת אֲוִירָה חַיִּיבִית בַּבַּיִת.

י"ד שסו . . . . . קסח

יִגְלֶה, שֶׁכָּל הַצְּלַחַתוֹ הִיא מִחֲמַת שְׂדוּבָרִים עָלָיו, וְעַל-דִּיּוֹנָה נִשְׁמָר
מִגְאוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְבָרַח מִכַּמָּה מִיַּגִּי בְּעַלֵּי מַחְלָקָת, וְעַקֵּר הַשְּׂמִמָּה לְמַעַלָּה,
שֶׁפְּעֻלוֹת מְשֻׁנּוֹת מִשְׁתּוֹת בְּאֲחָד, וּבְאֵר פְּסוּק בְּפִרְשַׁת וַיֵּצֵא עַל עֲנָן
הָאֲבָנִים שֶׁמִּתְאַחֲדוֹת לְאֶבֶן אַחַת, וּבְאֵר עֲנָן רַבְּנוֹ ו"ל, שֶׁאֵינוֹ מְצַמְצָם
בְּפִרְטֵי, וְכֵן עֲנָן הַמַּחְלָקָת וְכוּ', וַיִּחְזַק וַיֵּאמֵץ.

- י"ד שסז** . . . . . קע
 יְעוֹדֵד הַנְּמַעֵן עַל יְזַמְתּוֹ לְמַסּוֹ שְׁעוּרִים הֵיוּ שְׁבוּעִיִּים בְּבִגְי־בְרִק בְּגִלּוּי
 אֲלֻקוֹת וּבְדַבַּר רַבְּנוֹ ז"ל, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הָעֲנִין הַנּוֹשֵׁב וְהַנּוֹפֵלֵא הַזֶּה, וּפּוֹעֵל
 הַרְבֵּה טוֹבוֹת בְּעוֹלָם, וַיִּסְפֹּר עַל שְׁעוֹר שֵׁיֶסֶד לְעִלּוּי נְשִׁמַּת אָמוֹ בֵּין
 מְנַחֵה לְמַעְרִיב בְּ"לְקוּי־מִוְהַר"ן", וַיִּסְפֹּר עַל מוֹהַר"ף ז"ל, שֶׁהָיָה לוֹ
 הַפְּרָשׁ בֵּין קֶדֶם שֶׁהִתְפַּלֵּל אַחַר שֶׁהִתְפַּלֵּל וְכוּ', וַיַּעֲזֹר עַל מְלוּה־מְלָפָה
 קְבוּעַ לְדַבַּר מַרְבְּנוֹ ז"ל.
- י"ד שסח** . . . . . קעב
 יְעוֹזֵר עַל נְקֻדַּת הַשְּׂמִיחָה, וַיִּזְרֵז לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת מִיַּחַדַּת לְזִכּוֹת
 לַשְּׂמִיחָה.
- י"ד שסט** . . . . . קעג
 יְדַבֵּר מְנַחֲצוֹת וּמַעֲלַת הַשְּׂמִיחָה וְחִסְרוֹן הָעֵדֶרָה, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין אָמוּנָה
 וְלִקְבֹּל הַכֹּל בְּשִׂמְחָה, וְאִף שְׂאִסּוֹר לְהַצְדִּיק גִּבּוֹ, אֲבָל צָרִיךְ לְדוֹן לְכַף
 זְכוּת, וּמַעֲנִין זְהִירוֹת מְפִלְגָּת בְּכִשְׁרוֹת הַמְּזוּזוֹת.
- י"ד שע** . . . . . קעד
 יְגַלֶּה נְפִלְאוֹת מַסּוֹד הַגִּלּוּי שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע
 עַד גִּלּוּי תְּכַמִּינּוֹ הַקְּדוֹשִׁים, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין הַדְּבוּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, אֲשֶׁר
 מְגַלֶּה אֶת שְׂרֵשׁ הַדְּבָקוֹת שֶׁבְּאֲדָם בְּבוֹרְאוֹ, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין כַּף זְכוּת, וַיַּחֲזֹק
 עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיּוֹת.
- י"ד שעא** . . . . . קעו
 יַחֲזֹק אוֹדוֹת אֲבֹדוֹת שְׂאֲבָדוֹ, שְׁזָה בְּנֻדְאֵי לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹת וְכוּ'.
- י"ד שעב** . . . . . קעז
 יַחֲזֹק עַל מְזוּזוֹת, תְּפִלִּין וְכִשְׁרוֹת, וַיִּתֵּן עֲצָה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.
- י"ד שעג** . . . . . קעז
 יַחֲזֹק אוֹדוֹת מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, וַיַּעֲזֹר עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, וַיִּזְגִּיל
 לְדַבַּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ.
- י"ד שעד** . . . . . קעח
 יַחֲזֹק מְאֹד בְּשִׁעוֹת הַקְּשׁוֹת לְהַנְצִיל מִפְּחָדִים, וּלְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ תְּמִיד בְּעִבּוּדַת
 הַהַתְּבוּדוֹת, וַיַּעֲזֹר לְהִיּוֹת סִבְלָן בְּבֵיתוֹ וְכוּ', וַיַּחֲזֹק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.
- י"ד שעה** . . . . . קפ
 יְדַבֵּר נְפִלְאוֹת מַמְעֲלַת אֲמִירַת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שְׂמִמְתִּיק הַדִּינִים,
 כְּמֵאֲמַר הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וַיִּזְכִּיר אֶת הַמְּנִיעוֹת שֶׁמַּעְרִימִים

עליו בענין בגן בית המדרש ביבנאל, וידבר מהמתקת שם אלקים
בחינת הדינים, על-ידי שיודעים ששם גנוזים רחמים — שם הויה,
ויחזק על-פי זה מאד, ויעורר על הפצה ולברת ממחלקת, ויבקש הזכרת
שמות הצדיקים על שטח בית-הכנסת.

י"ד שער . . . . . קפב

יחזק על שמחה ושלום-בית וסבלנות, ושמחת התקרבותנו לרבנו ז"ל,
ויעורר על למוד "לקוטי מוהר"ן" קדם השנה פסגלה להנצל וכו',
ויתקון הפללי וטבילה כל יום.

י"ד שעז . . . . . קפג

ידבר מסוד קדשת חנפה בכלליות ובפרטיות, ויגלה ענין נסיעה
לצדיקים לחנפה, ויבאר, שענין חנפה הוא סוד התחדשות וכו', ויחזק
על-פי זה מאד.

י"ד שעח . . . . . קפה

יעודד מאד הנמנען על התמדת התורה הקדושה, ויזכירו ימים מקדם
איך שהיה לומד בנעימות נפלאה בבית מדרשנו, ויעוררו לעשות
התחלה חדשה בחנפה דיקא, ויעוררו על הפצת הקונטרסים, ובפרט
בארץ הקדש, וידבר מסדר-דרך-הלמוד.

י"ד שעט . . . . . קפז

ישבח אמירת ספר התהלים כל יום שממשיך ישועות, וידבר מקדשת
ימי חנפה, שהם הכנה לאורו של משית.

י"ד שפ . . . . . קפט

ידבר מקדשת ימי החנפה, אשר הם סוד וגמר תקוני הימים הנוראים,
ובפרטיות ביום הקדוש 'זאת חנפה', ושנה זמן מסגל להסתופף אצל
צדיקים, ויעורר על שמחה.

י"ד שפא . . . . . קצ

יפנה אל איש צבור חרדי, ויגולל את הקורות עמנו ביבנאל, ויבקש את
עזרתו להגשמת התכנית של התישבות חרדית ביבנאל.

י"ד שפב . . . . . קצא

יעורר על זהירות מפעס ולהיות רגוע תמיד, ויבאר את הנוחיות בזה.

י"ד שפג . . . . . קצב

ידבר לנמנען, אשר על-ידי שמחזק אחרים, גם לו תהיה התחזקות
עצומה מזה, בסוד: אור ישר ואור חוזר, והעקר שלא לפל בדעתו וכו'.

- י"ד שפד** . . . . . קצג
יעורר לחזק את אחרים, ועל-ידי-זה הוא בעצמו יתחזק, ויזכה לגדלות המחין.
- י"ד שפה** . . . . . קצד
ידבר מיפי וקדשת המקום ביבנאל, ומהרשעים דשם, שהעבירו על הדת, ויביע תקנתו לשנוי פני המקום.
- י"ד שפו** . . . . . קצה
ידבר מהסבל של זה העולם, ויגלה כיצד מתמודדים עמו.
- י"ד שפז** . . . . . קצו
יחזק אחד שעובר עליו מה שעובר, ונראה בחוש, שזה מסתרי נסתרות השגתו יתברך שמו, ויזרנו לילך בדרך רבנו ז"ל בתורה ובתפלה כראוי, ולהסתובב רק במקום שרואה התקדמות בדרך עליה בתורה, וכן לעסק הרבה בתפלות בתמימות ובפשיטות כרצון רבנו ז"ל.
- י"ד שפח** . . . . . קצט
יגלה, שאין נכנס באזנו דברי לשון הרע שאחד מדבר על זולתו, רק משתדל לעזר ככל יכלתו, וכל מגמתו להדבק בהשם יתברך, ורק בדבר רבנו ז"ל הוא נוקם ונוטר וכו', וידבר מענין בהדי כבשי רחמנא, והכל חסדים וכו', ויחזק על מדת השמחה.
- י"ד שפט** . . . . . רא
יחזק את מדפיס הקוונטרסים על פעילותו, ויראה לו תמונות איך שהצגו במוסקבה לעין כל, ורכבות מחיים את עצמם באוצר-הקוונטרסים, וידבר מהפצת קלטות.
- י"ד שצ** . . . . . רב
יזכיר בת ישראל על מגורים אסורים עם גרושה, ויעורר על בדיקת מזוזות.
- י"ד שצא** . . . . . רב
ידבר מבדיקת מזוזות ותפלין והנחתם, ויגלה שכל העשירות תלויה בשמחת השבת.
- י"ד שצב** . . . . . רג
יחזק אודות בלבול המחשבות, ושלא להתבלבל מאף בריה שבעולם, וידבר מענין שלום-בית, ומשמחה וחי"י פראים משניות.

- י"ד שצג** . . . . . רד
 יתוּק ויאִמֵץ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, ויבָאֵר, שְׂמֵי שְׂאוּחוֹ בְּמִדָּה זו, אוֹחוֹ
 בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזִּי יֵשׁ לוֹ הַצְּלָחָה, ויִדְבֵר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת
 וּמְצִיאת הַזְּוִיג.
- י"ד שצד** . . . . . רה
 יתוּק אָחַד רְחוֹק שְׂנֵפֵל לְצָרָה וּמְצוּקָה, וְיֹכִיחוּ וְיִזְהִירוּ עַל כַּמָּה מַעֲקָרֵי
 הַיְהוּדוּת, שְׂאֵם יִשְׁמְרֵם כְּרֹאֵי, אֲזוּ וְשָׁב וּרְפָא לוֹ.
- י"ד שצה** . . . . . רו
 יַעוֹרֵר אֶת הַנְּמֻצֵן לְהַפְיֵץ הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְיִזְרְנוּ שְׁלֹא לִפְחַד
 פְּחָדִים שֶׁל הַבַּל, כִּי הֵם מַעֲשֵׂי בַעַל-דְּבָר, שִׁיחֲדֵל מַעֲבוּדָה קְדוּשָׁה זו,
 ויִדְבֵר מִעֲנִין רַפ"ח קוֹנְטְרָסִים.
- י"ד שצו** . . . . . רז
 יבָאֵר ויִגְלֶה מַעֲלַת תְּפִלַּת הָאִשָּׁה בְּעַת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת בְּעֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
 וְיִזְהִיר לְפָרֵט כָּל עֲנִינֶיהָ אֲזוּ, שְׁבוּדָאֵי תוֹשַׁע בְּדָבָר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.
- י"ד שצז** . . . . . רח
 יַעוֹרֵר בְּקִצְרָה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּשְׂמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.
- י"ד שצח** . . . . . רח
 יתוּק מְאֹד בַּעַל עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, וְאֲזוּ יִרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַמּוֹן קָשִׁים
 שֶׁהַתְּגַלְעוּ בְּתַיִי גְשׁוּאֵיהֶם גִּיעוּ לַיְדֵי פְתָרוֹנָם, ויִחַזְּקוּ עַל שְׂמִיחָה וְתַפְלָה.
- י"ד שצט** . . . . . רי
 יִדְבֵר מִמְּסַפֵּר מְסִים שֶׁל הַדְּלָקַת גְּרוֹת וְתַפְלָה אֲזוּ, ויעוֹרֵר בֵּת יִשְׂרָאֵל עַל
 חֲזוֹק וְנַחֲוּם עֲצָמָה, וְלִהְתְּמַסֵּר לְרִצּוֹן הַעֲלִיּוֹן שְׁלִפְעָמִים אֵינּוּ מוֹבֵן וְכוּ'.
- י"ד ת** . . . . . ריא
 יִדְבֵר מִמְּזוּזָה וְתַפְלִין, שַׁבַּת וְכִשְׁרוּת, ויעוֹרֵר עַל שְׂמִיחָה וְשְׁלוֹם בְּבֵית.
- י"ד תא** . . . . . רבי
 יַעוֹרֵר עַל שְׂמִיחָה, וְלִילֵף לְשַׁעוֹר בְּרַבִּים.
- י"ד תב** . . . . . רבי
 יתוּק מְאֹד בֵּת יִשְׂרָאֵל, שְׁעוֹכְרוֹת בְּרֹאשָׁה מִחֲשָׁבוֹת אוֹבְדָנִיּוֹת, ויִנְחָמָה
 שְׂתוּצִיא מַעֲצָמָה גְּקִיפּוֹת מְצַפּוֹן וְכוּ', וְלִהְרַגִּיל עֲצָמָה לְדָבָר עִמוֹ תְּכַבֵּר.
- י"ד תג** . . . . . ריג
 יִגְלֶה נְפִלְאוֹת מַמְעֲלַת הַזְּוִכָה לְנִדְבַע עַל הַדְּפִסַּת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל,

שִׁמְחֵזִירִים אֲנָשִׁים בְּתִשׁוּבָה, וְזוֹכִים לְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק, שֶׁהוּא הַפֶּאֶר
שֶׁל הָעוֹלָם, בְּחֵינֵת 'מְאוּרֵי אוּר', לְעַמַּת 'מְאוּרֵי אֵשׁ', מְפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר
שְׂגוּרָמִים הַבְּעֵרֶת אֵשׁ הַמַּחְלֵקֶת, וְיִזְהִיר לְבָרַח מוֹכּוּחִים, וְרַק לְהִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה.

י"ד תד . . . . . רטו

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מֵעֲנִין לְהִסְתַּפֵּל בְּהִשְׁכָּל שֶׁל כָּל דָּבָר, וְעֲנִין
הַרְמָזִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַמֵּז לְכָל אֶחָד בְּכַתֵּב יָד, וַיַּעֲזֹר לְקַדְּשׁ
אֶת הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁעָקָר עֲמַל הַסֵּמ"ך-מ"ם לְטַמֵּא מַחְשַׁבַת הָאָדָם, שֶׁהִיא
לְבוּשׁ גִּשְׁמָתוֹ, וּמִשֵּׁם בָּאִים כָּל מִיּוֹי דְכְּאוֹנוֹת וְכוּ', וַיִּחַזַּק בְּאֲמוּנָה
פְּשׁוּטָה, וַיַּגְלֶה נוֹרְאוֹת הַשְּׁגַת הַצְּדִיק, אֲשֶׁר אֵין מְשִׁיגִים בּוֹ כָּלֵל מֵרַב
דְּבַקוּתוֹ בּוֹ יְתַבְּרֶף.

י"ד תה . . . . . רטז

יִזְהִיר לְבָרַח מֵאֲמוּן בְּלִתי מְסִיג בְּכֹן-אָדָם שֶׁיִּכּוֹל לְהִתְהַפֵּף לָף לְרוּחָף,
וְלְבָרַח — בּוֹרְחִים רַק לְהִשָּׁם יְתַבְּרֶף.

י"ד תו . . . . . ריז

יִזְהִיר לְשֹׁמֵר עַל הַדְּבִוּר, שֶׁהוּא בְּסוּד הַמַּלְכוּת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַפְּסוּק:
"לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֶׂה רְמִיָּה".

י"ד תז . . . . . ריח

יְתַאֵר דְּרָף רְמִיתוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרָע עַל הַבְּרִיּוֹת שְׂגוּבֵי מֵהֶם זְמַנָּם, כְּדִי
שִׁתְּעַפְּסוּ בְּעֲנֻנִים שְׂאִינָם מֵעֲנִין הַתְּכָלִית הַנּוֹצְחִית, וַיַּעֲזֹר מְאֹד לְהַעֲלוֹת
שְׁעִשׁוּעִים גְּדוּלִים, עַל-יְדֵי כָּל דְּבִוּר שְׂגוּתְקַבֵּל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין שֶׁלְּכָל אֶחָד
יֵשׁ נִקְדָּה שְׂאִין בְּחִבְרוֹ וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְהִתְבַּלְּבֵל מִזוּלְתוֹ כָּלֵל.

י"ד תח . . . . . ריט

יְדַבֵּר מֵעֲנִין מִשְׁרָה בְּפִרְנֹסָה כְּרִצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין עֶסֶק פְּרִנֹּסָה
שֶׁעָקָר הַצְּלַחַתָּה הוּא תְּפִלָּה, וְיִזְכִּיר עֲנִין "מְעֵשֶׂה מִבְּטָחוֹן" שֶׁסִּפֵּר רַבְּנוּ
ז"ל.

י"ד תט . . . . . רכ

יְדַבֵּר מִמַּהוּת הַמְּכַתְּבִים שֶׁב־אֲשֶׁר בְּנַחֲל", וְשׂוֹכְתָבוּ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ,
וְיִזְהִיר שְׁלֵא לְהִסְתַּבֵּף עִם הַחֹק.

י"ד תי . . . . . רכא

יִבִּיעַ אֶהְבְּתוֹ וְנִעְגוּעֵיו לְנִמְעָן, שֶׁגֵּר בְּמִקוֹם רְחוֹק, וַיַּעֲזֹר בּוֹ חֶשֶׁק
לְהִתְרַאוֹת עֲמֻנוּ עַל-כָּל-פְּנִים בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, וַיִּסְפֵּר מִגְּדֵל הָאֶהְבָּה שֶׁהִיָּתָה

בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפוֹלִין, כְּשֹׁנְתָרְאוּ בְּקִבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּדְבֵּר
מִשְׁמַחָה וְאֲנָפִין נְהוּרִין, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּלִים פְּנֵי הַצַּדִּיק, וְשִׂמְחָה
מִכְּנֻסַת יְשׁוּב הַדַּעַת, וַיִּנְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י"ד תיא . . . . . רכב

יִחְזַק בְּבִשְׁחוֹן חֲזַק רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִבְרִחַ מִבְּנֵי-אָדָם, כִּי הִמָּה מְשִׁיבִים
רָצָה תַּחַת טוֹבָה, וְלִבְטַח וַיִּלְדַּבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה שְׂנֵדָמָה שְׂאִין
שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ, זֶה מִחֻמַּת הַכְּפִירָה שְׁבָאָה בְּעַקְבוֹת הַעֲוֹנוֹת, וַיּוֹצִיא מִזֶּה
מוֹסֵר לְעִנְיָן קִדְשֵׁת הַדְּבוּר.

י"ד תיב . . . . . רכג

יִדְבֵּר נוֹרְאוֹת מִעֲנִין הַתְּפִלָּה שְׁפוֹתַחַת הַלֵּב שְׁנֵטְמָטָם עַל-יְדֵי הַפָּגָם,
וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה זֹכִים לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וְכוּ', וַיּוֹכִיחַ נִמְרָצוֹת, שְׁעִנְיָן רַבְּנוּ
וְ"ל מִנְּחָ רַק אֲצֵל מִי שְׁלוֹמֵד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְלֹא בִּמְקוֹם מִחְלָקַת, שְׁנֵה
עִנְיָן מִפְּרָסְמִים שֶׁל שְׁקָר וְכוּ', וַיִּגְלֶה מֵעֵלַת הַמְּדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה תָּמִיד.

י"ד תיג . . . . . רכה

יִדְבֵּר מִעֲנִין הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק, וְאִיךָ שְׁיֵשׁ עַל זֶה מְגִיעוֹת רַבּוֹת מִצַּד
הַסְּמִ"ךְ-מ"ם, שְׁמִתְקַנָּא מְאֹד בְּאָדָם הַמְּקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, וַיִּסְפֹּר עַל זֶה
מִעֲשֵׂיָה נִפְלְאָה מִהֶרֶב הַקְּדוּשׁ הַשֵּׁר שְׁלוֹם מִבְּעִלְזָא זי"ע, בְּעִנְיָן
הַהִתְגַּבְּרוֹת שְׁיֵשׁ עַל עֲצָם הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק.

י"ד תיד . . . . . רכז

יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק מְאֹד עַל אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵהוּ הַעֲקָר, כְּמֵאֲמָר
הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, בְּלִי שׁוֹם הַשְּׁפָלוֹת עֲצָמִיּוֹת וְכוּ', וְגַם
הַהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׁמְרֵת הַדְּבוּר תְּלוּיִים בָּזֶה.

י"ד תטו . . . . . רכח

יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק מְאֹד עַל שְׁמִירַת הַדְּבוּר, וְשִׁלָּא לְפִטְפֹּט דְּבָרִים שֶׁל מַה בְּכָף
מִמְּלַחְמוֹת וְתַקְצִיבִים וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, כְּאֵלּוֹ הִיָּה אֵיזָה שֵׁר, וְהַכֵּל בִּמְקוֹם
לְחֻטֵּף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחֵי וְכוּ', וַיִּדְבֵּר מִהִבְרִיחָה מִמְּחֻלָּקַת, שֶׁהִיא לָאוּ
שְׁבִתוּרָה.

י"ד תטז . . . . . רל

יִדְבֵּר מִסוּד מְאָרָם ו"ל: כִּל הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שְׁמִים בְּצַעְרוֹ, כּוֹפְלִין לוֹ
פְּרֻנְסָתוֹ, וַיִּבְאֵר זֹאת לְעַבְדָּה וְלִמְעֻשָׁה.

י"ד תיז . . . . . רל

יִדְבֵּר מִנְּחִיצוֹת וְחֻבַּת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאִסוּר דְּחִיקַת הַשְּׁעָה כְּמוֹ

שְׁהִינְנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂה מַהֲרַב הַקָּדוֹשׁ מְרִימְנוּב, אִיךְ
שָׁנְתָהּ אֵלָיו הַרִי"ף, וַיִּסְפֹּר חֲלוֹם שֶׁהָיָה לוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל.

י"ד תיח . . . . . רלב
יְדַבֵּר מֵעֲנִין 'בְּמִדָּה שְׁאֵדָם מוֹדֵד, בְּהַ מוֹדְדִין לוֹ' — לְעֲנִין הַדְּבָקוֹת בּוֹ
יְתַבְּרֵךְ.

י"ד תיט . . . . . רלב
יִוְרָה לְאִשָּׁה כְּשֶׁרָה אִיךְ עַל-יְדֵי הַתְּנַהֲגוֹת נְאוֹתָהּ, תִּתְּפֹף אֶת בֵּיתָהּ
לְגִן-עֵדֶן.

י"ד תכ . . . . . רלד
יְדַבֵּר מֵעֲנִינִים שֶׁל אַבְרָהָם כּוֹלָלִים, שֶׁהֵם מֵעֲמִידִים אֶת הָעוֹלָם, וְאֲשֶׁרֵי
הַזּוֹכָה לְתַמְךָ בָּהֶם.

י"ד תכא . . . . . רלד
יַעֲוֹר עַל סְבֻלּוֹת וְשִׁמְרָה מִהַמְּדָה הַגְּרוּעָה שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, וְאִי
אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת הַחַיִּים בְּלִי תַפְלָה.

י"ד תכב . . . . . רלה
יְדַבֵּר מֵאֲמוּנַת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְשַׁעַל-יְדֵי-זוֹכָה לְהַזְדַּבֵּךְ בְּלִי
תַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים, וַיְדַבֵּר מִקִּיּוֹם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, לְמוֹד חֲנוּךְ, וְהַפְּרוֹשׁ
'מִנְחַת חֲנוּךְ'.

י"ד תכג . . . . . רלו
יְגַלֶּה עֲנִין 'הַשְּׁלֵף עַל ה' יְתַבְּרֵךְ, אִיךְ שֶׁמְקִימִים זֹאת לְעַבְדָּה וְלַמַּעֲשֵׂה,
וְלַהַבְטֵל לְגַמְרֵי לְרַצּוֹנוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְעֲנִין 'גַּם זֶה לְטוֹבָה' וְלַבְטָחַת רַק בּוֹ
יְתַבְּרֵךְ, שַׁעַל-יְדֵי-זוֹכָה רוֹאִים נְסִים.

י"ד תכד . . . . . רלז
יְדַבֵּר מֵעֲנִין שַׁעַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת עוֹבְרִים עַל הַכֹּל, וַיִּסְפֹּר
מִמְדַּרְגָּתוֹ שֶׁל הַרְבֵּי ר' זושא זי"ע, וְאִיךְ זוֹכִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

י"ד תכה . . . . . רלח
יַחֲזֹק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה, וַיֵּשׁ דְּבָרִים שְׂאִין לְהַכְיִנֵם, וְהַצּוֹר תָּמִים פְּעֵלוֹ.

י"ד תכו . . . . . רלט
יְדַבֵּר מִמֵּאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיֵּשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים שְׁסוֹכְלִים מִתְּחַמַּת גְּפִילַת
הָאֲמוּנָה, וְעַקֵּר הַסִּבָּל הוּא עֲצָבִים, וְהַתְּקוּן לָזֶה — לְחִיּוֹת תֵּי אֲמוּנָה
בְּהַשְׁמָחָה, וַיְגַלֶּה בִּיצַד צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה תְּחַמַּת הַקְּבֵלָה גְּלִמְדַת, לְהַמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ אוֹר הַשֶּׁם יְתַבְּרֵךְ.

י"ד תכז . . . . . רמ

יורה דָּרֶךְ יְשֵׁרָה בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה, אֲשֶׁר כָּל הַשֵּׁיטוֹת וְהַדְּרָכִים הַטּוֹבוֹת צָרִיךְ לְלַמֵּד עִם אֲמוּנָה, לְהַמְשִׁיךְ הַשֵּׁם יְתָבָרֶךְ בְּתוֹךְ הַלִּמּוּד, וַיִּסְפֹּר מִר' עֲקִיבָא אֵינָר וְהַרְבֵּי ר' זוֹשָׁא, אֵיךְ לְמַדוּ בְּנִגְלָה עִם דְּבָקוֹת בַּה', וְקָל וְחֹמֶר בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה, וְעָקַר הַיְחִוּדִים הוּא כְּפִי זְכוּךְ הַמְּכֹנֵן.

י"ד תכח . . . . . רמא

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן בְּשָׁחוֹן שְׁמוּעִיל לְפָרְנֶסָה בְּיוֹתֵר, וְהַמְתַּיַּנֵּעַ סֵתָם, כְּבָר הַמְשִׁילוֹ בְּצַחוֹת הַ"חֲפִיץ חַיִּים" וְכוּ', וְהָעָקַר לִידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֶךְ.

י"ד תכט . . . . . רמג

יִחֻזַּק שְׁלֵא לְקַחַת סְפוּר קָשָׁה אֶל הַלֵּב, וְהָעָקַר לְהַתְחַזֵּק.

י"ד תל . . . . . רמג

יְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיְדַבֵּר נֶגֶד סְגוּפֵי אֲכִילָה וְשָׁנָה, כִּי כִשְׂאִין אָדָם עָרְנִי, אֵינּוּ מְסַגֵּל לְלַמֵּד כְּלוּם.

י"ד תלא . . . . . רמד

יְבַאֵר שְׁלֵהֲגִיעַ אֵלָיו יְתָבָרֶךְ הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וַיִּנְעֵץ בְּעֲנֵן זְוִיג שְׁנֵי, וְשֵׁלָא לְהַתִּיאַשׁ כָּלֵל.

י"ד תלב . . . . . רמה

יְדַבֵּר מִנְּפִלְאוֹת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹכָה לְבִצְתַּת הַכֹּל, וּמִדְּרַגַּת לִמּוּד גְּמָרָא, שֶׁהִיא סוּד אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּמִבְּטָלַת הַקְּלָפָה, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר וּבְנֵי ו"ל וְהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ מִנוֹרְקָא זי"ע, וַיִּנְעֵתִיק דְּבוּר מִהַרְבַּ הַקְּדוּשׁ מְלַעֲכָאוּוִיטֵשׁ זי"ע, וְהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ ר' בְּרוּךְ זי"ע בְּעֲנֵן אֲמוּנַת חֲכָמִים, וַיְגַדֵּלַת הַפְּלָגַת מִדְּרַגַּת הַצְּדִיקִים, וְהַסְּמ"ךְ-מ"ם מְפָרְסֵם הַקְּטָנִים, כִּי יֵרָא מִהַגְּדוּלִים בְּמַעֲלָה, שְׁיִכּוּלִין לְקָרֵב בְּלֵם לְהַשֵּׁם יְתָבָרֶךְ.

י"ד תלג . . . . . רמז

יֹכִיחַ אִשָּׁה שֶׁתְּכַבֵּד בְּעָלָה, וַיְגַלֶּה שֶׁהוּא מְכִירוֹ מִנְּעוּרָיו לְאִישׁ צָדִיק וְכוּ', וְלֹא תֵאָבֶה לַעֲצַת רְשָׁעִים, שְׁרוּצִים שֶׁתְּתַגְרֹשׁ מִמֶּנּוּ.

י"ד תלד . . . . . רמז

יְדַבֵּר מִדְּבוּר הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ הַמַּגִּיד מִמְּעוֹרֵיטֵשׁ זי"ע בְּעֲנֵן — כְּפָה יָקָר בְּעֵינֵי ה' אֵשׁ הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַהִתְלַהֲבוֹת.

י"ד תלה . . . . . רמח

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מֵעֲנֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יְתָבָרֶךְ, וַיְרַגֵּיל לְחַיּוֹת אֶת

החיים עם חשבון הנפש, לנצל הזמן להכניס בו הון נצחי, ולזה זוכים על-ידי התבודדות, ויעורר על אמירת "לקוטי-תפלות" והתפלות ב"שערי ציון", ותהלים, וזמזום רש"י, וגמרא פרוש רש"י ותוספות, וצדקה.

י"ד תלו . . . . . רנ

ידבר נוראות נפלאות מעבודת התפלה, באשר מקדימים לה תודה והודאה, ומענין שמח בחלקו, ויספר את שירתו הנוראה של מרן הבעל המניא זי"ע, המבטאת לאיזו דבקות יכול צדיק לזכות.

י"ד תלו . . . . . רנא

ביצע שמחתו על פתיחת הגבולות באוקראינה, כך שנתן פך בשנה ההיא לגסע לציון רבנו ז"ל, ובפרטיות להיות שם על ראש השנה פרצון רבנו ז"ל, ויספר הנסיעות שהיו להם בזמן המגיעות, ומחלוקות ביבנאל חלק נפתלי, ויבשר על הגרעין הראשון של ההתישבות ושאיתו להתפתחותה, ויתאר את המונע לעניני הדת שם, וענין תשובה ובטול הרצון אליו ותברך, ויבאר תפלת ראש חודש, זכחי רצון לכפר בעדם, שזוהי זכיית הרצון, ויארץ לדבר מסוד התשובה של ראש חודש, שהוא ענין בטול הרצון.

י"ד תלח . . . . . רנה

יחזק ויזכיר אחד שטוען שמשעמם לו, ונכנסות בו מחשבות אוכדניות, ויארץ לדבר על לבו, שיקח את עצמו אל הדבר הנפלא של אמירת ח"י פרקים משניות, ויגלה מקור ההנהגה הזו שהזכירה רבנו ז"ל, והנהיג בה את מוהרנ"ת ז"ל, וכן יעוררנו לילך למקום פנוי, ולצעק אליו ותברך, ועל-ידי-זה יהיה נצול מבזבוז זמן בדברים בטלים, ויספר מעשיה נאה מאת הרבי ר' זושא זי"ע, וירמוז לקחו על גדה, ויזרוז להיות רגיל באמירת תהלים.

י"ד תלט . . . . . רנח

יבטל מחשבת שונאיו, החושבים עליו רעה, ויגלה שבורח תמיד אליו ותברך, ולא תעלה בידם שאיפת רשעים.

י"ד תמ . . . . . רנח

יזהיר לשמר על הפה לבל יפתחו לשטן ובפרט על ילדיו, פי יכול להיות נתפס וכו'.

י"ד תמא . . . . . רנט

יגלה ויזהיר שענין חסידות ברסלב אינו דבר פרטי, שיש לו בעל הבית, אלא על כלם הצווי להפיץ דעתו בעולם בשבעים לשון.

- י"ד תמב . . . . . רס**
 יעורר מאד על למוד "לקויטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא, ולמה זוכים
 על-ידי-זה, ויזהיר מאד לשמר על הזמן היקר.
- י"ד תמג . . . . . רסא**
 יוכיח בעל, שחסרונו הוא שמדבר הרבה, ועל-ידי-זה נהפך ביתו וכו',
 ויעוררו לשמר הדבור.
- י"ד תמד . . . . . רסב**
 ישבח רב אחד על חדושי ששלח לו, וידבר מענין חדושי תורה
 ומעלתם, ויבאר מה שאמר רבנו ז"ל, שצריך להשמר מהקלפה
 שסובבת, ולהעמיד אנשי חיל וכו', שזה סובב שאסור לצאת מדין
 השלחן ערוך, ויגלה פגם חדושי דשוא, ויפליג במעלת למוד גמרא
 על-פי דברי רבנו ז"ל, ומעשיה מהרב הקדוש מרימנוב, איך הקפיד
 שלא יעבר עליו יום ללא גמרא.
- י"ד תמה . . . . . רסד**
 יאריך לשפף את לבו בענין הנהגתו בדרך רבנו ז"ל עם מקרביו ושומעי
 לקחו זה שנים רבות, ויסיביר את דרך כתיבתו ודבוריו, ומה שעבר עליו,
 ומה שיעבר עליו, ושאיפותיו לעתיד — לפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם
 חרף כל המחלוקות.
- י"ד תמו . . . . . רסה**
 יחזק בענין למוד "לקויטי-מוהר"ן", ויגלה מעלת הלמוד הזה, ואי
 אפשר להקרא על שם רבנו ז"ל בלי למודו.
- י"ד תמז . . . . . רסט**
 יחזק באמונה פשוטה, ולא להטעות עצמו, וידבר ממנה תמיד.
- י"ד תמח . . . . . ער**
 ידבר מענין בטול כל הרצונות אליו יתברך, וכשיש לו רצון אחר, הוא
 רחוק לגמרי מן הקדשה, ויגלה שזו השלמות של ההתבודדות.
- י"ד תמט . . . . . רעא**
 יזהיר לברח מהחכונה של ליצנים העושים ליצנות מצדיק הדבוק בו
 יתברך, ויגלה מהותם הפגומה.
- י"ד תנ . . . . . ערב**
 יגלה מעלת הסובל בזיונות, וחרופין וגדופין, שנתפפרין לו עוונותיו

על-ידי-זה, וְצָרִיךְ לְשַׁמַּח בָּהֶם, וַיִּסְפַּר מִהָאָרִיז"ל וְתַלְמִידָיו עַל תְּשׁוּבַת
הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁנָּתַן לָהֶם, וַיַּעֲוֹרֵר לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ
סוֹבְלֵי חֲלָאִים מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה.

י"ד תנא . . . . . רעג

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן לְהַעֲנִיק תִּקּוֹן לְזוּלַת בְּדוּר הַזֶּה שֶׁאֲנִי יְכוּלִים רַק זֹאת —
לְעוֹרֵר לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁשָּׁם הַתִּקּוֹן, וַיַּחֲזֵק עַל תַּפְּלָה
וְהַתְּבוּדָּה, וַיַּגְלֶה אֲשֶׁר אֲמוּנָה וְתַפְּלָה תְלוּיֹת אֵלָיו בְּאֵלוֹ.

י"ד תנב . . . . . עדר

יֵאָחַל מִזֵּל טוֹב עַל הַלְדַת הַבֶּן, וַיַּגְלֶה מִחִילַת עֲוֹנוֹת לְכָל הַנִּמְצָא בְּבְרִית
וְכוּ', וַיַּעֲתִיק קִטְעַ מִטְעָמֵי הַמְצֻוֹת שֶׁבְּלִקְוֵי תוֹרָה לְהָאָרִיז"ל עַל עֲנֵן
רְפוּאָה וְחוּלָה, וַיַּחֲזֵק עַל-פִּי זֶה מְאֹד, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַקְּלָלוֹת שֶׁל הַהוֹרִים
שֶׁמִּזִּיק לִילְדִים.

י"ד תנג . . . . . רעו

יַעֲוֹרֵר לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל קִיּוֹם הַמְצֻוֹת, שֶׁכָּל מְצָנָה
מְאִינָה כָּל-כָּף, וַיַּחֲזֵק לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ וְאַחֲרֵים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְעוֹלָם
הַבָּא.

י"ד תנד . . . . . רעז

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן תְּשׁוּבָה, שֶׁמוֹעִילָה תָּמִיד כְּשֶׁהִיא עִם אָמֶת, עַל-יְדֵי וְדוּי
דְּבָרִים, שֶׁאֵז נִתְבַּטְּלַת גְּאוּתוֹ, וַיְדַבֵּר מִשְׁפָּלוּת, וּמִדַּרְכּוֹ שֶׁל הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ
הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, וְזֶה סִימָן עַל הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק וְכוּ'.

י"ד תנה . . . . . רעח

יַעֲוֹרֵר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל פֶּעַם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִפְּל
בְּדַעְתּוֹ.

י"ד תנו . . . . . רעח

יַגְלֶה, שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים לֹא בָּאוּ לְמִדְרַגְתָּם, אֲלֹא עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָּה, וַיַּרְגִּיל
לְגוּג כָּף אֲפֵלוֹ חֲמֵשׁ דְּקוֹת.

י"ד תנז . . . . . רעט

יְדַבֵּר מִבְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְלַחֲיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְמְאוֹר פָּנִים.

י"ד תנח . . . . . רעט

יַחֲזֵק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּרְחִיק מֵעֲוֹנוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל
לְמוּד מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּשִׂמָה.

י"ד תנט . . . . . רפ

זָכִיר מֵה שֶׁאָמַר הָרַב הַקְדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֵנְסְק זי"ע בְּעֵינַי
 "יוֹצֵר אוֹר" וְלֹא יֵצֵר אוֹר, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַשְּׁתַּחֲוֹת עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים.

י"ד תס . . . . . רפ

יִחְזַק לְחַפֵּשׂ רַק אַחַר הַטּוֹב שֶׁבְּנֵדָאֵי יֵשׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִרְעַ מִמִּילָא
 יִפֹּל.

י"ד תסא . . . . . רפא

וַיִּגְלֶה וַיִּבְאֵר, שֶׁבְּעֵינַי רַבְּנֵי וי"ל אֵין שִׁיךְ בְּעַל-הַבַּיִת, כְּלָנוּ תַלְמִידִים אֲצִל
 רַבְּנֵי וי"ל, וַיִּדְבֵּר מֵאֵלֵי הַקּוֹרְאִים לְזוֹלַת שֶׁמְקַרֵּב אַנְשִׁים לְרַבְּנֵי וי"ל —
 מִפְּרָסָם שֶׁל שְׂקָר.

י"ד תסב . . . . . רפב

יִחְזַק בְּאַמוּנָה, וְכֵךְ אֶפְשָׁר לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל הַעוֹבֵר עָלָיו, כִּי עַל-יְדֵי
 אַמוּנָה אֶפְשָׁר לְעִבֵּר עַל הַכֹּל, וַיִּדְבֵּר מֵעֵינַי אַבְרָהָם אַחַר הַחֲתוּנָה, אִיךְ
 יְכוּלִים לְזַכּוֹת לַתּוֹרָה בְּהִתְמַדָּה וְכוּ', וְכִשְׁמִכְנִיסִים אֶלּוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם לְתוֹךְ
 הַבַּיִת, אֲזַי מִגֵּט, חַס וְשְׁלוֹם, נַעֲשֶׂה גָאֵט, שֶׁשׁוֹרָה שָׁם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

י"ד תסג . . . . . רפד

יִשְׁכֵּין שְׁלוֹם בֵּין בְּנֵי זוּג, וַיִּחְזַק אִשָּׁה שְׁלֹא תִהְיֶה בְּמַחְלָקַת עִם בְּעָלָהּ,
 רַק תִּחְזֹר וְתִשְׁלִים עִמּוֹ.

י"ד תסד . . . . . רפה

וַיִּדְבֵּר מֵהַצְּנֹאָה שֶׁל רַבְּנֵי וי"ל בְּעֵינַי הַפְּצָה, וַיִּגְלֶה שֶׁמֵּאֲז הִתְקַרְבוּתוֹ
 לְרַבְּנֵי וי"ל נִדְבַק בּוֹ עֵינַי הַהַפְּצָה, כִּי רַק עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַרְבוּ אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ לְדַבֵּר רַבְּנֵי וי"ל.

י"ד תסה . . . . . רפז

כִּיבִיעַ שְׂמִחָתוֹ לְגִמְעוֹן, שְׂזָכָה לְרֵאוֹתוֹ בְּשִׁבְתַּת חֲנֻכָּה וְכוּ', וַיַּעֲזֹרְנוּ עַל
 שְׂמִחָתוֹ בְּרַבְּנֵי וי"ל, וְלִמּוּד שְׁעוּרֵינַי כְּסִדְרָן, וַיִּגְלֶה לוֹ כִּי צַד מְצַלִּיחִים
 בְּמִשְׁרַת הַמְּלָמְדוֹת, וְהַעֲקָר מֵדַת הַסְּבָלָנוֹת.

י"ד תסו . . . . . רפז

וַיִּגְלֶה וַיִּבְאֵר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד בְּכָל הַנְּסִיווֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם,
 כִּי אִם עַל-יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לוֹ טוֹב
 בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה מְאֹד וְעַל הַתְּבוּדוֹת.

י"ד תסז . . . . . רפח

וַיַּעֲזֹר לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּבְכַרְט בִּימֵי הַנְּעוּרִים,

שְׁלֵא לְהִכְנִס לְמַחְלָקַת שְׂאִין שְׂיִכַת אֱלִיו, וַיַּעֲרַר בְּפֶרֶט עַל ח"י פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת וְעַל חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁי.

י"ד תסח . . . . . רפט

יִחֲזַק בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאָסוּר לְדַחֵק עַל בֶּן קָטָן אֲפֵלוּ כְּאֲשֶׁר מִשְׁתּוֹכֵב,
וַיְדַבֵּר מִכָּאָב לֵב, וְסִפְנַת הָאָדָם לִפְלֵי עַל-יָדַי עֲלִיּוֹת וַיְרִידוֹת, וַיִּבְיַע
שְׂמִחְתָּנוּ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי בְּזָה, וַיְכַרֵּב תַּקְוָה עֲנִינוּ הוּא מִקְרַבְנוּ לְדַעַת
מִהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ.

י"ד תסט . . . . . רצ

יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַתְּוֹדְעוּתָנוּ מְרַבְנוּ ו"ל, וַיִּקְבִּיעוֹת שְׂעוּרִים בְּאֶרְבַּעַת
הַלְמוּדִים, וַיִּרְגֵּיל לְדַבֵּר אֱלִיו יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְהִיר שְׁלֵא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִמָּה
שְׂקוּרָה בְּבֵית וּבְחוּץ, וְהַעֲקֵר לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יָדַי מִדַּת
הַשְּׂמִיחָה.

י"ד תע . . . . . רצא

יַעֲוֹד נְשׂוֹאִין בְּמַהֲרֵי הָאֶפְשָׁרִית, כִּי זֶהוּ תַקּוּן הַבְּרִית, וַיַּעֲרַר עַל מִדַּת
הַסְּבָלָנוֹת, וְהַפּוֹכָה הִבָּא מִחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית, וַיִּחֲזַק אוֹדוֹת לְמוֹד מִשְׁנֵיּוֹת
וְהַפְּצַת הַקּוּנְטְרָסִים, וַיִּפְלִיג בְּזָה מְאֹד.

י"ד תעא . . . . . רצב

יִחֲזַק הַנְּמַעֵן, שְׁלֵמֵרוֹת שְׁנוּפֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מִלְקָט טוֹב נִצְחֵי בְּתוֹרָה
וּבְחֻפְלָה, וַיַּעֲוֹדוּ מְאֹד, וַיְדַבֵּר מִמָּה שְׂאָמַר רַבְּנוּ ו"ל בְּעִנִּין "סוּר מִרַע"
עַל-יָדַי "וַעֲשֵׂה טוֹב", וַיִּבְאֵר מַעֲלַת הַסִּפּוּר הַקְּדוּשׁ "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה"
וּסְגֻלַּת הַלְמוּד בּוֹ, וַיִּחֲזַק עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְהַזְהָרוֹת
מִפְּעַס, שְׂבָא עַל-יָדַי פְּגַם הַבְּרִית.

י"ד תעב . . . . . רצד

יְדַבֵּר מִעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּיג, וּמִהַקּוּנְטְרָס שְׁנַתְּחַבֵּר עַל זֶה, וּמִשְׁנֵי הַיְסוּדוֹת
שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל — שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלְמוֹד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת,
וַיִּמְלִיץ לְהַסְתִּיר הַהִתְקַרְבוֹת.

י"ד תעג . . . . . רצה

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מְחֻבָּת וּזְכוּת שְׂמִיחְתָּנוּ בְּרַבְּנוּ ו"ל, שְׂעַל-יָדַי זֶה מִמְשִׁיף
הָאָרָה מְאוּרוֹ ו"ל, וַיַּעֲרַר לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ אֱלִיו יִתְבַּרְךָ, וַיִּגְרַז הַלְמוּד
בְּסִפּוּר הַקְּדוּשׁ "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה".

י"ד תעד . . . . . רצו

יַעֲרַר שְׁלֵא לְדַאֵג, כִּי הַדְּאָגוֹת מְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם, וְעַל-יָדַי הַמַּתְנָה

שֶׁקִּבְּלוּ מִרְבּוֹ ו"ל נִפְטָרִין מִכָּל הַדְּאָגוֹת, וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר אֵלָיו יְהוָה
כְּשֶׁנִּמְצָא בַּדֶּרֶךְ, וַיַּעֲנֵן לֵהוּיֹת סִבְּלָן עִם הַיְלָדִים.

י"ד תעה . . . . . רצז
יִחְזַק עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּדְבֹר מִתְּפִצַּת "אוֹצֵר-אֱמוּנָה" וַיִּתְּנֵהּ
הַנַּחֲלָה.

י"ד תעו . . . . . רחצ
יִחְזַק אֶחָד שֶׁהָיָה אֶצֶל רַבּוּנוֹ ו"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּדְבֹר מֵעֲנֵן הַסֵּפֶר
"שְׁמִירַת-הַבְּרִית" וְהַקְּדָמְתוֹ הַמִּיֻּחָדָת, וַיִּגְלֶה שֶׁשְׁמִיחָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית,
כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבּוּנוֹ ו"ל, וַיַּעֲזֹרֵנוּ בַּפְּרָטִיּוֹת עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיֹת אֶפְלוּ
בְּאֵמִיכָה בְּעֵלְמָא.

י"ד תעז . . . . . רצט
יִגְלֶה, שֶׁעָקַר גְּדֵלֹת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעֶמֶד בְּכָל הָעוֹבֵר
עָלָיו, וַיַּעֲזֹר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תְּדַשָּׁה בְּאֱמוּנָה, וְלִקְבַע שְׁעוּרִים בְּש"ס
וּפּוֹסְקִים כְּסִדְרָן דִּיקָא וּבְקַבְיַעוֹת, וַיִּזְהַר עַל מַדַּת הַסִּבְּלוֹנוֹת בְּבֵית.

י"ד תעח . . . . . ש
יִחְזַק הַנִּמְעָן בְּעַבְדוּת ה' שְׁלוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וַיַּעֲזֹרוּ לוֹמַר סֵפֶר
תְּהִלִּים כִּלּוֹ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שְׁלוֹ בִּיבְנָאֵל, וּלְבַקֵּשׁ עָלָיו, כִּי בְּכָל מָה
שֶׁרוּצָה לַפְּעַל בַּדֶּבֶר רַבּוּנוֹ ו"ל הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּעֶצְמוֹ מִפְּרִיעַ, וַיִּזְכִּיר לוֹ
קִצַּת מִמָּה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְכֵן לוֹמַר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עַל מְקוֹם בְּנֵיֹת
בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וּלְבַקֵּשׁ שְׁמָה, וַיַּעֲזֹר וַיִּזְהַר עַל סִבְּלוֹנוֹת, וַיִּבְאֵר שְׁלֹזָה
הַגִּיעַ רַבּוּנוֹ ו"ל בְּדַעְתּוֹ עוֹד קָדָם שֶׁעָשׂוּ לוֹ פְּאוֹת וְכו', וַיִּדְבֹר מִתְּפִצַּת
הַקּוֹנְטְרָסִים.

י"ד תעט . . . . . שב
יִגְלֶה שֶׁהַשְּׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל, וַיִּחְזַק בְּעֲנֵן פָּגַם הַבְּרִית, שֶׁרַבּוּנוֹ ו"ל
אָמַר, שֵׁישׁ עַל זֶה תְּקוּן, וַיִּדְבֹר מִסִּבְּלוֹנוֹת הַמְּכַרְחַת בַּפְּרָט לַיְלָדִים.

י"ד תפ . . . . . שג
יִגְלֶה שֶׁהַצְּלָחָה תְּלוּיָהּ בְּמַדַּת הַשְּׂמִיחָה, וַיִּזְרֹז לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יְהוָה,
וְלִהְתְּבוֹדֵר עִמּוֹ יְהוָה בְּקַבְיַעוֹת, וַיִּבְאֵר מַעֲלַת אֱמִירַת סֵפֶר תְּהִלִּים,
שֶׁמִּמֶּשֶׁיף נִסִּים גְּלוּיִים לְאָדָם, וַיַּעֲזֹר עַל הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרָסִים.

י"ד תפא . . . . . דש
יִבְאֵר, אֲשֶׁר הַדְּבֹר מִרְבּוּנוֹ ו"ל הוּא הַשְּׂפָעָה קְדוּשָׁה הַמְּתַקֵּנַת פָּגַם
הַבְּרִית, וַיִּדְבֹר מִיִּסוּד בֵּית-הַמִּדְרָשׁ עַל שֵׁם רַבּוּנוֹ ו"ל, הַמְּדַבְּרִים שֵׁם רַק

אָמוּנָה, ויעוֹרֵר עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וּתְפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכֹנֶה, וְשִׁמְחָה, וְשִׁלוֹם-בַּיִת.

י"ד תפכ . . . . . שה

יְגַלֶּה מַעַלְת הַקּוֹנְטְרָסִים וְהַפְּצָתָם, וַיְמַה שְּׁמִתְקַנִּים עַל-יְדֵי-זֶה, ויעוֹרֵר לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְיָשִׁיב לְטַעֲנַת הַנִּמְצָן שְׂאֵשְׁתּוֹ סוֹכְלַת וְכו', וַיְדַבֵּר מִיְבָנְאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", אֲשֶׁר שָׁם יְכוּלִים לָקִים עֲנִין רַבָּנוּ וְ"ל הַתְּבוּדוֹת בְּלִילָה' כְּפִשׁוּטוֹ, לְעֲשׂוֹת מֵהָר שְׂדָה וּמְשָׁדָה בַּיִת וְכו'.

י"ד תפג . . . . . שז

יְנַרְז גְּרוּשִׁין שֶׁל מִי שֶׁהוּא פֶּלֶג גּוֹף, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַנְשֵׂא שׂוֹב, וְיִצְיֵעַ לוֹ מַה לְעֲשׂוֹת בְּעֲנִין מְזוֹנוֹת וְכו', וְאִיךָ יִזְכֶּה שְׁבִתּוֹ תְּבוּא אֱלֹיו, עַל-יְדֵי שְׂיֻקְבַע חֲמֵשׁ דְּקוֹת בְּכָל יוֹם לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וַיִּחְזַק עַל מְנִין וּמְקָנָה.

י"ד תפד . . . . . שח

יְדַבֵּר מִמְצוֹת אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל, וְלִדְוִן כָּל אֶחָד מֵהֶם לְכַף זְכוּת, ויעוֹרֵר עַל מְצוֹת תְּפִלִּין.

י"ד תפה . . . . . שח

יְדַבֵּר מִעֲנִין בְּשַׁחֲוֹן עֲצָמֵי וּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

י"ד תפו . . . . . שט

יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל שְׁנֹכְשָׁלָה בְּעוֹנוֹת, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין עֲצָמָאוֹת וּבְשַׁחֲוֹן עֲצָמֵי, וְחִזּוֹק לְעֲתִיד טְהוֹר יוֹתֵר.

י"ד תפז . . . . . שי

יְגַלֶּה מַעַלְת הַמְּזוּפָה אֶת הַרְבִּים, וּמַחְדִּיר בְּהֶם אָמוּנָה פְּשׁוּטָה, ויעוֹרֵרוּ עַל קְבִיעוֹת שְׁעוּרִים בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה לְמַעַן יִצְלִיחַ בְּעַבְדוֹת הַקֶּדֶשׁ.

י"ד תפח . . . . . שיב

יְחַזֵּק בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבְרִים עַל כָּל הַמְּשַׁבְּרִים, וַיְדַבֵּר מִבְּטוּל הַגְּאֻנָה, עַל-יְדֵי אָמוּנָה, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר אֱלֹיו יְתִבְרַךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְשִׁלְמוֹת אָמוּנָה, וַיְדַבֵּר מִהַשְּׂמִחָה הַתְּמִידִית.

י"ד תפט . . . . . שיג

יְדַבֵּר מִקִּיּוֹם עֲצַת רַבָּנוּ וְ"ל בְּעֲנִין שְׁעָה הַתְּבוּדוֹת, עַל-יְדֵי בְּחִינָה שֶׁל צְרוּף חֲמֵשׁ דְּקוֹת וְעוֹד חֲמֵשׁ דְּקוֹת, ויעוֹרֵר מְאֹד עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וַיְבַאֵר — הָאֵם בְּבְרִסְלָב נְהָגוּ עֲנִין נִיטֵל הַנְּהוּג אֲצֵל הַצְּדִיקִים.

- י"ד תצ** . . . . . שטו
 יתחזק להחזיק מעמד בכל משברי החיים, ועל-ידי שושמח ברבנו ו"ל,
 בן ומשיך עלינו אורו, וימסר נפשו להיות בשמחה, ועל-ידי זה יתהפך
 הפל לטובה.
- י"ד תצא** . . . . . שטז
 יתאר בפרטיות גדל הענין שאנו מקבלים מרבנו ו"ל, להחזיק מעמד
 בים הסוער של זה העולם, ובפרטיות שעל-ידי ההתבודדות ויהוי
 דברים, אנו נצולים מפל מה שהיה ראוי לבוא עלינו בעוונותינו.
- י"ד תצב** . . . . . שיז
 יעורר אשה כשרה, שתחזק בעלה להיות בשמחה, ויעודד על שלום-
 בית, ויפליג במעלת תפלת הנשים בג' זמני הרצון שלהן, ויאחל ויברך.
- י"ד תצג** . . . . . שיח
 יתיחס לתביעת הנמען למכתבים, ויבהיר מהזמן הלחוצי שאינו מאפשר
 זאת, כי הוא טרוד למעלה ראש, וידבר מתכניתו להוציא לאור "עלון
 ברסלב", ובו לקוטים מספריו שבכתב-יד, וידבר מענין ה"י פרקים
 משניות, והתבודדות.
- י"ד תצד** . . . . . שיט
 יביע שמחתו לראות הנמען בראש השנה, ויספר שהתפלל עליו,
 ויעוררו מאד לקבע שעורין פסדרן בכל חלקי התורה.
- י"ד תצה** . . . . . שכ
 יגלה שהאדם על-ידי מעשיו הרעים ברא קלפות ומשחיתים, ועל-ידי-
 זה נכנסים בו ספקות להתרחק מרבנו ו"ל, ויעורר לברח מדקדוקים,
 ואפלו מוהרנ"ת ו"ל בקש מרבנו ו"ל, שיקשר אותו בשק, כדי שלא
 יברח, וכך שפן אנהנו, ומה שיך להרהר אחר רבי פנה, שמחזירנו
 בתשובה שלמה.
- י"ד תצו** . . . . . שכב
 יחזק מאד את מדפיס הספרים הקדושים ומכינם לדפוס עם זוגתו,
 שמוסרים נפשם על זה, ויגלה מעלתם בשמים, וגדל הענין של הדפסת
 ספרים קדושים באלו, המושכים לבם של ישראל לאביהם שבשמים.
- י"ד תצז** . . . . . שכג
 ידבר מהשם הקדוש שד"י, שמפיצים בתוך שמירת לבית, שהוא שומר

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ד'לתות יִשְׂרָאֵל ויחזק מאד לְאַחֲזוֹ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְשָׁפֵל הַצְּדִיקִים לֹא
בָּאוּ אֶל עֲנָנָם רַק עַל־יְדֵי מִדָּה זוֹ.

י"ד תצח . . . . . **שכד**
יְדַבֵּר מִשְׁמִירָה לַבַּיִת, וּמַעֲבוֹרַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַדְּפָסָה, וְעֵבוֹרַת
הַהִתְבּוֹדָדוֹת.

י"ד תצט . . . . . **שכה**
יִבְיַע הַשְּׁתוֹקְקוֹתָיו לְסִפְרִים חֲדָשִׁים שְׁנֹדָפְסִים מִחֲדָשׁ תָּמִיד, וַיִּתְּנָה פְּרֻצַת
הַכְּשָׁרוֹת, וְכֵן מֵה שְׁקוֹרָה בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, בְּעֲנִיָּן הַתְּפִשְׁטוֹת הַזֹּהֲמָה
וְהַכְּפִירָה, וַיִּבְיַע כְּסוּפָיו לְטִיל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִסִּפְרֵי
הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מְדִינוֹב זי"ע.

י"ד תק . . . . . **שכו**
יִרְחִיק אִשָּׁה מִבְּעֵלָה הָאֵלִים, וּמַצְוָה לְחַזֵּק אֶת הַסּוֹבֵל, וַיֵּאחַל וַיַּעֲתִיר
בְּעַדָּם.

י"ד תקא . . . . . **שכז**
יִחַזֵּק אִשָּׁה לְדוֹן אֶת בְּעֵלָה לְכַף זְכוּת, וַיְדַבֵּר מִנְּסִיוֹנוֹת הַחַיִּים, וּמִמִּדַּת
הַשְּׂמִיחָה, וּמַעֲלַת תְּפִלַּת הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבֵת.

י"ד תקב . . . . . **שכח**
יְדַבֵּר מִעֲנִיָּן מַצּוֹת מְזוֹנָה וּמִבְּדִיקְתָּהּ, וַיַּעֲתִיר תְּפִלָּתוֹ, וַיַּעֲזֹר עַל תְּפִלַּת
הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבֵת.

**אלו יעמדו על הברכה שזכו לתרום על הוצאת שו"ת "אשר בנחל" חלק ס"ח
לזכות רבינו אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א**

רודה אוהד בן רחל
מריאן בן אורטנסייה
לוי אברהם בן ויקטור ופיה
בר ששת משה בן אסתרודוד
ליאורה בת שרה
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
מועלם יחזקאל בן חניני
בר ששתהודיה בת לינדה
ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
לביא שחר בן ליאורה ואברהם
נעימה נעמי בת ויקטוריה
בר ששת לינדה בת פאני
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
מועלם עזרא בן נעימה נעמי
לביא איתי בן ליאורה ואברהם
בר ששת אסתר בת עישה
יחזקאל בן צ'חלה רחל
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
לביא אופיר בן ליאורה ואברהם
ברששת דוד חיים בן לינדה
מועלם יעקב בן נעימה נעמי
סעירה בת חניני
נירית בת נעימה נעמי
נחמן בן מאירה
חנה פייגה בת יפה
מלכה בת חנה פייגה
מנחם משיח בן מאירה
רות בת תקוה
פרלה קוריאט בת רחל

גמ"ח ר' נחמן ברסלב אשקלון
נופר בת סיגל
מורל בת מרים
ניר בן נירית
מטלון רונן אלישע בן אביבה
לירון בן נירית
הילל בן אסתר ויאיר
חמוס עמוס בן אודט
אורה קלרה בת נעמי
משה בן נוייה וסלים
יצחק מאיר בן הענא בילה
אליעזר שלמה בן אבישג
רויזא בת אבישג
אבישג בת אסתר
שרגא אריה בת אבישג
בר ששת יאשיהו יוסף בן לינדה
לויטקוס איידור יצחק בן אמה
עוזי עוזיאל פליקס בן סעידה
רון בן סיגל
בר ששת מאיר נהוראי בן לינדה
ספיר בת סיגל
מטלון רן בן נירית
נעים אלעד בן מזל
מונסנגו אברהם בן אירנה
מיכל בת נורית
גל בת מיכל
בר ששת אלעזר אביתר בן לינדה
להי בת מיכל
פרידמן יעקב בן לאה
חנה דאן בת ויקטוריה
פרידמן אסא בן חנה דאן

אלוש משה בן דינה
רבקה בת דבורה
אדל מלכה בת רבקה
אליעזר שלמה בן רבקה
עמרם יעקב בן שרה
תמרה בת רחל
נפתלי בן לאה
יצחק בן דינה
לאה בת אסתר נעמי
דוד בן לאה
בן ציון בן לאה
דייז בת מרים
עמיר בן דייז
יעיש בן מזל
אליעזר שלמה בן מלכה
א"ש בן מרים
מרים בת לאה
מנחם זאב בן מרים
נחמן נתן בן שרה
הרסה בת חמר
עמירה אביגיל בת מסעודה
מינה אפרת בת עדינה
ציפורה בת שרה
צבי בן חנה טובה
נחום בן קונפטה
יהודית בת מדלה
רחמים בן מדלה
שמעון בן אמליה
חיים ברוך בן ויקטוריה
הלאלי יחזקאל בן שמחה

לעילוי נשמות

דלויה עליזה עויזה בת שרה
פנחס בן מלכיאל
דוד בן ירמיהו
אליהו בן גבריאל
יעקב בן ברוך חביבה
יעקב בן ויקטור ואמיליה
שלמה בן משה וחתון
ויקטוריה בת מסעודה

אברהם בן יחזקאל וחביבה
צ'חלה רחל בת ר'אלה
מיכאל שמעון בן אליעזר
מימון בן אברהם ושרה
סימי בת סעודה
דננברג מאיר בן משה והדסה
עזרא מאיר בן יחזקאל
רפאל בן אליהו
דלויה יעקב בן שלמה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

אילנה בת חנה

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליה אריכות ימים ושנים טובות,
ותהי תמיד שמחה ועליזה

ולזכות

יצחק בן אילנה

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליו רפואה שלימה ויהיה תמיד בשמחה,
ויעשה נחת רוח להבורא יתברך שמו

ולזכות

יוסף בן עליזה

הקדוש ברוך הוא יעזור לו בבריאות השלימה ויזכה להיות שמח

ולזכות

שיראלה, עדן, אפרת

הקדוש ברוך הוא יברך אותם ויצליח את דרכם ואל כל אשר יפנו ישכילו, ויעשו נחת רוח להבורא יתברך שמו.

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

ר' משה הלל בן שמואל סאלז ע"ה

נפטר בשם טוב

ה' סיון ה'תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

בעבור שבנו

לב שמחה נ"י

נתן סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הקדוש ברוך הוא יעזור לו,

שיהיה לו שפע ברכה והצלחה

בכל מעשי ידיו.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

אלחנן שלמה זלמן בן זיסל גראס נ"י

וזוגתו

חנה גיטל בת שרה אסתר תחי'

וילדיהם

**מרים לאה, חיה פיגא, רחל, רייזל, יהודית, יעקב אהרן, יואל
אברהם יצחק, רבקה הינדל, שמואל דוד, משה יודא.**

***

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיהם וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

יוסף יובל בן רחל דליה לשם נ"י

וזוגתו

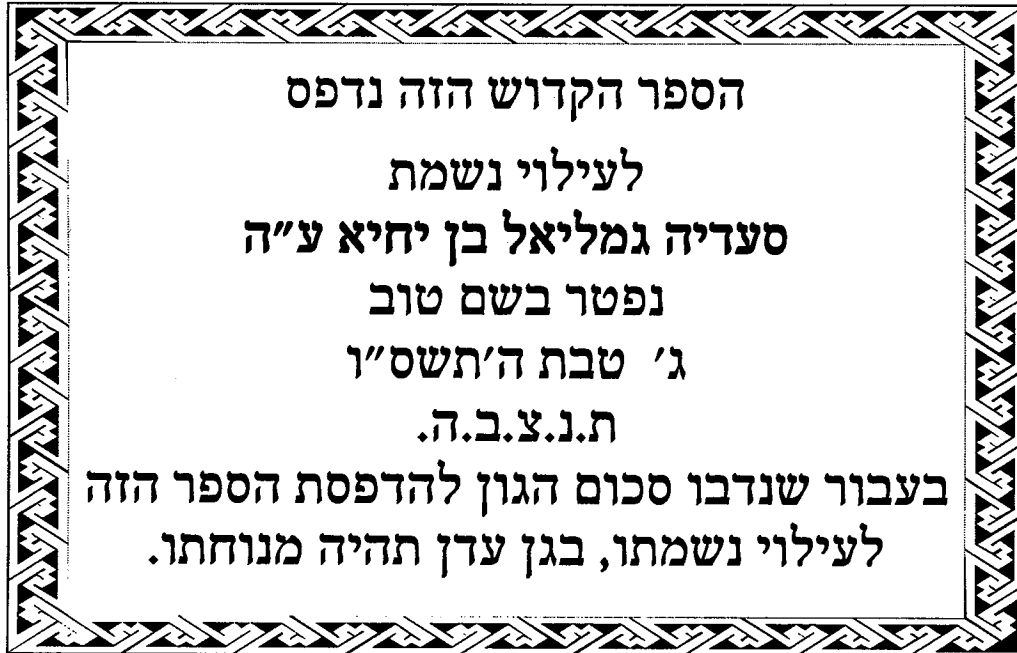
מרים בת יפה תחי'

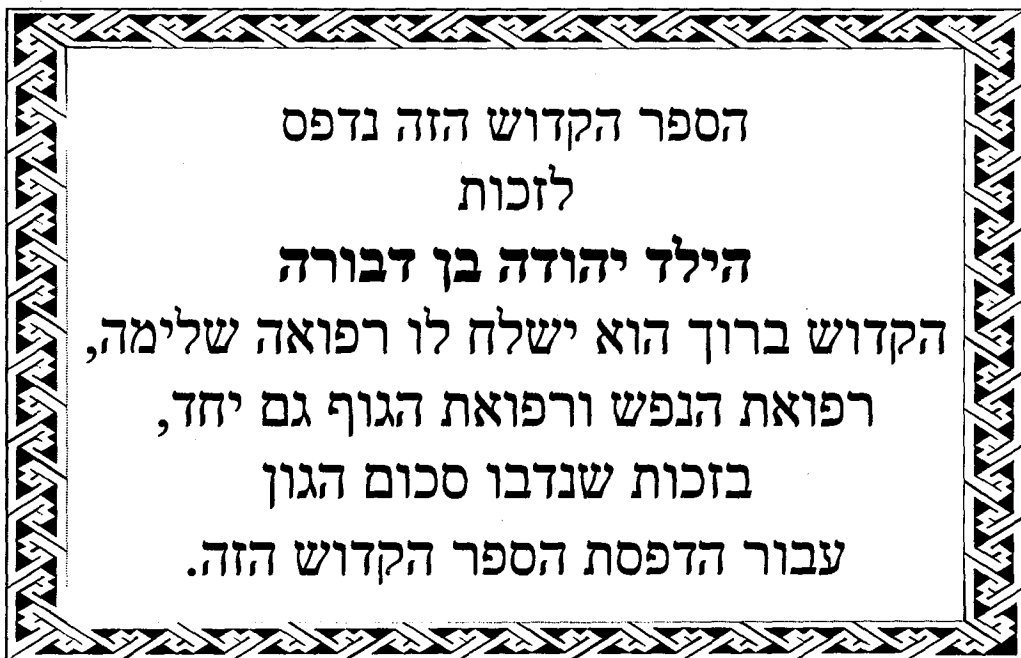
וילדיהם

גילה שרה, חיים נחמן, מלכה אדל,

***

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל
מעשי ידיהם וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי
חלציהם.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

היקר והנעלה

ר' אברהם כהן נ"י

וזוגתו

דבורה כהן תחי'

שנדבו סכום הגון עבור הדפסת הספר הקדוש הזה, בזכות זה
יזכו לרות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, והקדוש
ברוך הוא, יצליח את דרכו, ובכל אשר יפנה ישכיל ויתברך
מפי אל עליון.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות ולרפואת הילד

יצחק בן נחמה חנה נ"י

הקדוש ברוך הוא ישלח לו רפואת הנפש ורפואת הגוף,

ברמ"ח איבריו ושס"ה גידיו ובכל טיפי דמיו,

בתוך שאר חולי ישראל אמן,

בעבור שהוריו

הרב אפרים נ"י ונחמה חנה תחי'

נדבו סכום הגון עבור הדפסת הספר הקדוש הזה,

והזכות של הלימוד וההרהורי תשובה שמקבלים מספר זה,

ילכו לפניו תמיד, ויהיה שמור מכל המזיקים,

ויהיה הקדוש ברוך הוא עמו תמיד.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ר' ראובן בן הרב יהודה שרגא עמית שליט"א

הקדוש ברוך הוא יוציא אותו מכל הצרות והיסורים שנקלע אליה וימשיך
עליו ברכה והצלחה בכל מעשיו ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח, וימצא חן
בעיני כל רואיו.

ולזכות בנו

נדב נ"י

שיגדל בתורה ויראת שמים

***

ולעילוי נשמת

חנניה בן יצחק ע"ה

***

ולישועת

משה בן חנניה נ"י

***

ולעילוי נשמת

אדית בת פרומט ע"ה

***

ולזכות

נתנאל ורויטל בן יעקב שיחיו

וילדיהם

מלכה, רות ברכה, אדל,

הקדוש ברוך הוא יתן להם פרנסה בריוח ושלוש בית אמיתי.

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
ר' דוד בן ר' משה לייב אמסעל ע"ה
נפטר כ"ט תמוז ה'תשכ"ז
וזוגתו
חיה קריינדל בת אלימלך הכהן ע"ה
נפטרה י"א תשרי ה'תש"ס
ת.נ.צ.ב.ה.
***
בעבור שבנם
הרה"ח ר' משה לייב אמסעל נ"י
נדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות
יואל בן ריצא רעכיל ראטה נ"י
וזוגתו
אסתר גיטל בת חיה שרה האדיא תחי'
וילדיהם
שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל, שמעון.
הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם לטובה
ויתברכו מפי אל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא
ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
אמן כן יהי רצון.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

יוסף בן מאטל וויזנער נ"י

וזוגתו

פראדל בת חנה תחי'

וילדיהם

עלקא רבקה מרים, יששכר דוב, לאה, ישי.

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, ויצליחו דרכם, ואף אחד לא יוכל להרע להם, ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

משה אריה בן חיה רבקה שניצלער נ"י

וזוגתו

סימא העניא בת יענטא מלכה תחי'

וילדיהם

ישראל יוסף, אליעזר צבי, חנה, ליבא, שמואל דוב, שלום.

הקדוש ברוך הוא ישפיע להם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם וירחיב להם בפרנסתם וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ר' לב שמחה בן דינה סימא נ"י
וזוגתו רחל בת פעסיל תחי'
ובנם משה הילל נ"י

הקדוש ברוך הוא ישלח להם רפואה שלימה
רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ויהיה להם
פרנסה בשפע, ויזכו לעזור להדפיס את כל ספרי
שו"ת "אשר בנחל".

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

אברהם משה בן פראדל שטראסער נ"י

וזוגתו

שרה עלקא בת הענדל תחי'

וילדיהם

שרגא פייבל – פעסיל - לאה

***

הקדוש ברוך הוא ישפיע להם שפע ברכה והצלחה בכל
מעשי ידיהם וירחיב להם בפרנסתם וירווי רוב נחת דקדושה
מכל יוצאי חלציהם.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

יעקב אהרן בן לאה

הקדוש ברוך הוא ישלח לו רפואה שלימה מן השמים ברמ"ח איבריו
ושס"ה גידיו ובכל טיפי דמיו, ויהיה לו אריכות ימים ושנים טובות,
בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

שמשון טגייה נ"י

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליו שפע ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיו, ויזכה למצוא את בת זוגו מצד שורש נשמתו
ויהיה תמיד מקורב אל הנחל נובע מקור חכמה זי"ע
בעבור שנדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ראובן בן ר' יהודה שרגא נ"י

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו, ויזכה
למצוא חן בעיני כל ריאו, ויהיה לו רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת
הגוף, ויצליח את דרכו תמיד, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח
בעבור שנדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

משה יוסף בן רבקה יכט נ"י

הקדוש ברוך הוא ישלח לו ישועה מן השמים, ויחזור בתשובה
שלימה, ויזכה לשלום בית אמיתי, ולראות רוב נחת דקדושה
מיוצאי חלציו.

בעבור שנדב להדפסת הספר הקדוש הזה לזכותו

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

צבי יהונתן בן רייזל יענטא נ"י

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו,
ויזכה לישועה שלימה, ויומתקו ממנו כל הדינים על ידי פלא
עליון.

בעבור שנדבו להדפסת הספר הקדוש הזה לזכותם

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

משפחת דנינו שיחיו

גיא, מיכל, אדיר, רחל, אדל מלכה,

הקדוש ברוך הוא ישפיע עליהם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיהם, ויזכו לחנך את ילדיהם על טהרת הקודש, ויהיה להם חן
בעיני כל, ויתברכו מפי אל עליון.

בעבור שנדבו להדפסת הספר הקדוש הזה לזכותם

הספר הקדוש הזה נרפס
לעילוי נשמת
מור אבינו
רפאל בן אליהו ע"ה
נפטר בשם טוב י"ג ניסן ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

***

ולעילוי נשמות
דוד בן ירמיהו ע"ה – אברהם בן ירמיהו – אליהו בן גבריאל
אליהו בן יצחק – ירמיהו בן דוד – גדעון בן שרה
יוכבד בת מרים – רחל בת חנה
ת.נ.צ.ב.ה.

בעבור שנדבו להדפסת הספר הקדוש הזה לעילוי נשמתם
עליהם השלום בגן עדן תהיה מנוחתם

***

ולזכותם ולהצלחתם של
תמרה בת רחל
וילדיה
ירמיהו, יצחק, אליהו, דוד, מנשה, בני, יוכבד.
ולזכות

יוסף בן כיריה – שרה בת נעימה
ולזכות

אליהו וציפורה בוטנשבילי שיחיו
הקדוש ברוך הוא יצליח את דרכו, ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו,
ויעלו תמיד מעלה מעלה, ויהיו מקושרים אל הנחל נובע מקור חכמה
זי"ע

בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

יחיאל בן שלומצה
מרים בת אסתר גיטל

הקדוש ברוך הוא יעזור להם שירווי רוב נחת
דקדושה מכל יוצאי חלציהם
ויתרחב להם בגשמיות וברוחניות
ויצאו מכל החובות, ויהיה להם פרנסה
בניקל ובהרחבה,
ויזכו להדפיס את כל חלקי
שו"ת "אשר בנחל"
אשר עדיין נמצאים בכתב יד
וכן את כל ספרי
כ"ק הגה"צ מוהרא"ש שליט"א
בתכלית ההידור והיופי

***

בעבור שהחפץ בעילום שם נדב סכום הגון להדפסת
הספר הקדוש הזה לזכותם

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

נתן ואסתר שמש שיחיו

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיהם

ויהיו בריאים בנפשם וברוחם, ויתרחב להם בגשמיות וברוחניות
ויהיו תמיד שמחים ועליזים

בעבור שנדבו סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה
זכות רבינו הקדוש והנורא אור האורות צח הצחצחות

רבי נחמן מברסלב זי"ע

יגן עליהם, ויהיו שמורים מכל מיני עינא בישא ומכל מיני מחלות
וחלאים רעים, ויהיו תמיד שמחים ועליזים.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

נחמן מאיר בן מלכה

רבקה בת שרה סימא

ובתם פיגא בת רבקה – ובנם אליעזר שלמה

הקדוש ברוך הוא יעזור שיהיו תמיד שמחים ועליזים, ויהיו בעלי אמונת
חכמים אמיתיים, דבקים באין סוף ברוך הוא, ותמיד יעסקו במצוות ובמעשים
טובים לשם אל עולם, ויזכו לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו, ולהצדיק
האמת, ויבורכו ברפואות וישועות, וישארו בהיכל הקודש כל ימי חייהם
ולנצח נצחים.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

**נחמן ופייגא שרה ניישטיין שיחיו
וילדיהם
מלכה, שלום יוסף, שמעון, דוד,**

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם,
וירווי רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם.
בעבור שמוסר את נפשו להדפסת ספרי
כ"ק אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א
יהיה השם עמו בכל אשר יפנה ישכיל ויצליח

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

הבחור היקר והנעלה
יוסף חי ועקנין נ"י

הקדוש ברוך הוא יעזור לו שיזכה למצוא את בת
זוגו משורש נשמתו, ויזכה לבריאות השלימה,
ואריכות ימים ושנים טובות, ויבנה בית נאמן
בישראל.

בעבור שנדבו להדפסת הספר הקדוש הזה לזכותו

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכּללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקון הקללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריצה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי שהוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל פי-חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל-עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל-חפציי-
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל-אסוף
זנספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי:
ה יהוה מנת-חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ו חבלים נפלו-לי בנעמים אף-נחלת שפחה עלי:
ז אברך את-יהוה אשר יעצני אף-לילות יסרוני
ח כליותי: ה שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
בל-אמוט: ט לכן | שמח לבי ויגל כבודי אף-
בשרי ישכן לבטח: י כי | לא-תעזב נפשי לשאול
לא-תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך
נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי הַטָּאָה:
 ב אֲשֶׁר־יֶאֱדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחֲרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמַי בְּשִׂאֲנֹתַי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְדָּךְ
 לְשִׁדְי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד | אֱלֹהֶיךָ לָעֵת מְצֵא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתְנֵי־וֹרְסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרֹשַׁע וְהַבּוֹטָח
 בִּיהוָה חֹסֵד יִסּוּבְּנֵנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְעִת מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחִיֵּהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֹת
 בְּחֻלָּיו: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנּוּנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ אֶזְנוֹן לֹא יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר־בְּלִיעַל
 יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יֹסִיף לְקוֹם: י גַּם־אִישׁ
 שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אֹכֵל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
 עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
 יב בּוֹזֵאת יְדַעְתִּי כִּי־חִפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אִיבֵי
 עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכֶּתָּ בִּי וְתַעֲיִבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
 וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעַח מִשְׁפִּיל לְבַנְי־קָרַח: כ כַּאֲלֵל תַּעֲרֹג
 עַל־אֲפִיקֵי־מָוִם בֵּן נַפְשֵׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל הִי מָתִי אָבוֹא
 וְאֶרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִי־תֵהֱ־לִי דַמְעָתִי לֶחֶם יֹמָם
 וְלֵילָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיךָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
 אֲזַכָּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסֶּף
 אֲדַדִּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
 חוֹנֵנִ: ו מִה־תִּשְׁתַּוְּחָהּ | נַפְשֵׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֵלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֹדְנִי יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל־כֵּן אֲזַכָּרָךְ מֵאָרֶץ יִרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעֵר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל עֲנֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבָרוּ:
 ט יֹמָם | יַעֲזֹה יְהוָה | תִּסְדֹּדוּ וּבְלֵילָה שִׁירָה עָמִי
 תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַכָּרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

שִׁבְחֵתְנִי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִי בְלַחֵץ אוֹיֵב: * בְּרַצַּח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפוּנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
 אֵיךְ אֱלֹהֵיךְ: * מַה־תִּשְׁתַּוְּחַתִּי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצֵחַ אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
 מֵאוֹיְבֵי | אֱלֹהֵי מַמְתְּקוֹמִי תִשְׁנֹבְנֵי: ג הַצִּילֵנִי
 מִפְּעָלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עוֹיִם לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חֲטָאתֵי יְהוָה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוּן וַיְכַוְּנוּ עוֹרָה
 לְקַרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגָדֵי אֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יַהֲמוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עוֹז אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנֹבְנֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשׂוֹרְרֵי: יב אֶל־תַּחְרָגִם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעַמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּנְנוּ אֲדָנִי: יג חֲטָאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
 וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וְאֵינְמוֹ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁל בִּיעַקֵּב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיִּשְׁבוּ לָעָרֶב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַפֹּה
 יִנְיַעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲוֹן וְאֲרִיז לַבְּקָר חֲסִדֶּךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי
 וּמָנוֹס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֶּי:

עז * לַמְּנַצֵּחַ עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי *
 אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעְעָקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֵאֲזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרָתִי אֲרַנֵּי דְרָשְׁתִּי יְדֵי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאַנָּה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמָיָה אֲשִׁיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אַחֲזֹת
 שְׂמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיִנְתִּי בַּלִּילָה
 עַם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲרַנֵּי וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַצַּח
 חֲסִדוֹ נֹמֵר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשִּׁכַּח חַנּוּת אֵל
 אִם-קִפֵּץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פִּלְאָד: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעֲלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכֶךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹרְעֵת בְּעַמִּים
 עוֹד: טז נִאֲלֹתַ בְּזָרוּעַ עַמֶּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֶלָה:
 יז רְאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יִחִילוּ אֵף יִרְגָּזוּ

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף-חציץ יתהלכו: יט קול רעם | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ בים דרפך
 ושביך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
 כא נחית כצאן עמד ביד-משה ואהרן:

צ א תפלה למשה איש-האלהים אדני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד-עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד-הכא ותאמר שובו בני-אדם:
 ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר
 כחציר יחלה: ו בבקר יציץ וחלה לערב ימולל
 ויבש: ז כי-כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
 כל-ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמז-הנה:
 י ימי-שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון פי-גז חיש ונעפה:
 יא מי-יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות
 ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
 עד-מתי והנחם על-עבדיך: יד שבענו בבקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל-ימינו: טו שמחנו
 פימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל-
 עבדיך פעלך וחדרך על-בניהם: יז ויהי | נעם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ-לוֹ זַמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
 נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
 מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד הֲרֵשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו
 תְּמִיד: ה זָכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתֵּי
 וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
 בְּחֵירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
 מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ הַדָּבָר עֲוֹה לְאֵלֶּיךָ
 דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
 י וַיַּעֲמִדְהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 יא לֵאמֹר לְךָ אֵתֶן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 יב בְּהִיזְתֶּם מִתִּי מִסֵּפֶר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶ:
 יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
 יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְגַבִּיאי אֶל-תִּרְעוּ:
 טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהָ-לֶחֶם שָׁבַר:
 יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נַמְכָר יוֹסֵף: יח עָנוּ
 בְּכָבֵד רָגְלוֹ בְּרִזָּל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
 בֹּא-דַבְּרוּ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
 וַיִּתִּירָהּ מִשְׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
 לְבֵיתוֹ וּמִשְׁל בְּכָל-קַנְיָנוֹ: כב לְאִסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ